

BAN TUYÊN GIÁO
TRUNG ƯƠNG

TRUNG ƯƠNG ĐOÀN
TNCS HỒ CHÍ MINH

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ
QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC

**90 NĂM KHẲNG ĐỊNH VÀ PHÁT HUY
VAI TRÒ TRƯỜNG HỌC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA
CỦA THANH NIÊN VIỆT NAM**

Hà Nội, ngày 10 tháng 3 năm 2021

PHẦN THỨ NHẤT

**NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VỀ QUÁ TRÌNH
HÌNH THÀNH, XÂY DỰNG, PHÁT TRIỂN, ĐÓNG GÓP CỦA
ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH ĐỐI VỚI SỰ NGHIỆP CÁCH MẠNG
CỦA ĐẢNG VÀ CỦA DÂN TỘC, VIỆC THỰC HIỆN SỨ MỆNH
“TRƯỜNG HỌC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CHO THANH NIÊN”
CỦA ĐOÀN TRONG 90 NĂM QUA**

HỌC THUYẾT MÁC - LÊNIN VỀ VỊ TRÍ, VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN VÀ ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN TRONG CUỘC CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

TS. Nhà văn Trần Văn Miêu
Nguyên Giám đốc Trung tâm TTN Trung ương

1. Đặt vấn đề

Chủ nghĩa Mác - Lênin là học thuyết khoa học, tiến bộ của loài người. Các nhà sáng lập ra học thuyết này cho rằng, cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, do quần chúng, vì quần chúng và nhân dân là người sáng tạo ra lịch sử nhân loại. Học thuyết đó đã được chứng minh tính đúng đắn trong tiến trình lịch sử của phong trào cộng sản quốc tế. Do đánh giá cao vị trí, vai trò của nhân dân nên các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin yêu cầu các đảng cộng sản phải coi công tác vận động, tập hợp quần chúng nhân dân dưới ngọn cờ của mình là nhiệm vụ cách mạng quan trọng, hàng đầu.

Trong mọi xã hội, trong mọi thời kỳ lịch sử, thanh niên bao giờ cũng là lực lượng xã hội rộng lớn, giữ vai trò quan trọng trong sự phát triển của xã hội. Khi nghiên cứu học thuyết Mác - Lênin về thanh niên, tiến sĩ Triết học I.Kôn trong bài viết: “Đứng ở ngưỡng cửa trưởng thành của người công dân” đã nhận xét rằng, thanh niên không chỉ là một lực lượng quan trọng trong hiện tại, mà họ là ngày mai của xã hội. Chăm sóc đến số phận của thanh niên về thực chất là sự chăm sóc đối với tương lai của xã hội. Kôn cũng chỉ rõ, một con người mà không tin vào lực lượng thanh niên thì chính là không tin vào tương lai của xã hội. Đúng như câu cách ngôn phổ biến trên thế giới: *“Nhân dân sẽ trở nên bất tử, khi có được một lớp thanh niên lành mạnh”*.

Trong điều kiện hiện nay, hơn lúc nào hết, Đảng Cộng sản Việt Nam cần vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào lãnh đạo công tác thanh niên và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, chăm lo bồi dưỡng và đào tạo thanh niên trở thành công dân tốt và nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ cho sự nghiệp CNH, HĐH đất nước và hội nhập quốc tế, thực hiện kinh tế số và cuộc cách mạng Công nghiệp lần thứ tư.

Nhân dịp kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, chúng tôi thực hiện bài viết: *“Học thuyết Mác - Lênin về vị trí, vai trò thanh niên và Đoàn Thanh niên Cộng sản trong cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa”*, với những nội dung sau: (i) Chủ nghĩa Mác - Lênin về vị trí, vai trò của thanh niên trong tiến trình lịch sử; (ii) Chủ nghĩa Mác - Lênin về vị trí, vai trò của

Đoàn Thanh niên cộng sản; (iii) Đảng Cộng sản Việt Nam vận dụng quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh vào lãnh đạo công tác thanh niên và xây dựng Đoàn TNCS Hồ Chí Minh vững mạnh.

2. Chủ nghĩa Mác-Lênin về vị trí, vai trò của thanh niên trong tiến trình lịch sử

2.1. Quan điểm của C.Mác

Nghiên cứu về thanh niên, C.Mác cho rằng, thanh niên không phải là một giai cấp, mà chỉ là một tầng lớp xã hội. Nghiên cứu của Người về thanh niên dựa trên quy luật phát triển của tự nhiên và xã hội. Trong Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản, Mác và Ăngghen đã nhấn mạnh: *“Những quan điểm lý luận của những người cộng sản tuy nhiên không dựa trên những ý niệm, những nguyên lý do một nhà cải cách thế giới nào phát minh hay phát hiện ra. Những nguyên lý ấy chỉ là biểu hiện khái quát của những điều kiện thực tại của cuộc đấu tranh giai cấp hiện có, của một phong trào lịch sử đang diễn ra trước mắt chúng ta”*¹.

Mác và Ăngghen nghiên cứu từ thực tiễn để khái quát hóa thành lý luận về vị trí, vai trò của thanh niên: Không phải trong phòng kín hoặc trong sự cách ly mang tính tưởng tượng nào đó, mà là trong quá trình phát triển của thực tiễn và của những điều kiện quan sát được bằng thực nghiệm của mình, một quá trình diễn ra trong những điều kiện nhất định².

Mác đánh giá cao vị trí, vai trò của thanh niên trong tiến trình lịch sử, trong sự kế thừa và phát triển của xã hội: *“Do những quy luật phát triển khách quan của xã hội, thanh niên bao giờ cũng giữ vai trò xã hội quan trọng, trong việc kế thừa và phát triển những thành tựu của người đi trước”*³. Mác nhấn mạnh rằng, khi nghiên cứu về thanh niên nhất thiết phải hiểu biết và tính toán chính xác những đặc điểm lứa tuổi, đặc điểm sinh lý và đặc điểm xã hội của thanh niên.

Mác và Ăngghen dựa trên quan điểm giai cấp để đánh giá thanh niên vô sản và thanh niên tư sản. Trong Thư gửi cho V.I.Đaxu Lích (tháng 4/1885), Ăngghen đã chỉ rõ: *“Tôi tự hào rằng, trong thanh niên Nga đã có một Đảng biết tiếp nhận một cách chân thành và đúng đắn những học thuyết kinh tế và lịch sử vĩ đại của Mác”*⁴. Trong khi đó, Mác và Ăngghen đánh giá lớp thanh niên tư sản hoàn toàn khác, liệt họ vào: *“Những đứa trẻ yếu đuối và già trước tuổi. Ươm trong phòng ấm”*⁵.

¹ C.Mác, Ph.Ăngghen: *Tuyển tập*, Nxb.Sự thật, Hà Nội, 1980, tập 1, tr. 558.

² Mác-Ăngghen, *Tuyển tập*, Tập 3, tr.25

³ Mác-Ăngghen. *Tuyển tập*, Tập 36, Nxb. Tiến bộ Matxcova, năm 1980, tr.23

⁴ Mác-Ăngghen, *Tuyển tập*, Tập 36, tr.260

⁵ Mác-Ăngghen, *Tuyển tập*, Tập 30, tr. 509

Năm 1866, Mác đã nghiên cứu về vị trí, vai trò của thể hệ đang lớn lên của giai cấp vô sản và rút ra kết luận quan trọng đầu tiên: “... Dù sao thì những người công nhân tiên tiến nhất cũng hoàn toàn nhận thức được rằng tương lai của giai cấp họ, và do đó, của cả loài người, hoàn toàn tùy thuộc vào việc giáo dục thể hệ công nhân đang lớn lên”¹. Khi nghiên cứu về con người, Mác đã tổng kết thành tư tưởng nổi tiếng: “... bản chất con người không phải là một cái trừu tượng cố hữu của cá nhân riêng biệt. Trong tính hiện thực của nó, bản chất con người là tổng hòa những quan hệ xã hội”². Quan điểm này của Mác là căn cứ quan trọng để nghiên cứu về mối quan hệ giữa con người với con người, giữa các giai cấp và các tầng lớp xã hội, mối quan hệ giữa các thể hệ trong đời sống loài người, mối quan hệ của con người với thế giới tự nhiên. Để làm rõ luận điểm của mình, Mác giải thích: “*Sinh hoạt vật chất và tinh thần của con người liên hệ khăng khít với tự nhiên, điều đó chẳng qua chỉ có ý nghĩa là vì con người là một bộ phận của tự nhiên*”³. Quan điểm của Mác phù hợp với quan điểm phát triển bền vững hiện nay. Đó là thể hệ hôm nay khai thác nguồn tài nguyên thiên nhiên không làm ảnh hưởng đến thể hệ tương lai và các thể hệ trong xã hội phải có mối quan hệ hữu cơ với nhau, bổ sung cho nhau. Bởi vì, con người là yếu tố quan trọng nhất trong môi trường tự nhiên và môi trường xã hội.

Mác và Ăngghen rất quan tâm đến sự nghiệp giáo dục thanh niên trở thành những chiến sĩ cách mạng chân chính. Trong khi nghiên cứu về giai cấp công nhân và thể hệ sẽ kế thừa những thành quả cách mạng của giai cấp công nhân, vào năm 1844, Mác đã khái quát lên tư tưởng nổi tiếng của mình về sự cần thiết phải giáo dục cho tầng lớp công nhân trẻ: “... những người công nhân tiên tiến nhất cũng hoàn toàn nhận thức được rằng tương lai của giai cấp họ, và do đó, của cả loài người, hoàn toàn tùy thuộc vào việc giáo dục thể hệ công nhân đang lớn lên”⁴.

Trong bản Cương lĩnh đầu tiên của Liên minh cộng sản do Mác và Ăngghen chuẩn bị đã nêu rõ tầm quan trọng của giáo dục đối với sự phát triển của thanh niên. Hai ông cho rằng, cần giáo dục thanh niên để họ làm chủ ngành nghề đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước và sở thích cá nhân của mỗi thanh niên: “*Việc giáo dục mang lại cho thanh niên khả năng nhanh chóng nắm vững trên thực tế toàn bộ hệ thống sản xuất. Trong thực tiễn làm cho họ có thể lần lượt chuyển từ ngành sản xuất này sang ngành sản xuất khác tùy theo nhu cầu của xã hội hoặc tùy theo bản thân họ*”⁵. Tư tưởng nêu trên thể hiện tầm nhìn

¹ C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb CTQG - Sự thật, Hà Nội, 1994, tập 16, tr. 262.

² C.Mác, Ph.Ăngghen: *Tuyển tập*, Nxb.Sự thật, Hà Nội, 1980, tập 1, tr. 257.

³ Mác. Bản thảo kinh tế triết học năm 1844. NXB. Sự thật, năm 1962, tr. 12.

⁴ C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb CTQG Sự thật, Hà Nội, 2002, tập 16, tr. 262.

⁵ Mác-Ăngghen. *Tuyển tập*, Tập 4, Nxb. Sự thật, năm 1971, tr. 336.

xuyên thời gian của Mác và Ăngghen. Hai ông chỉ rõ cho những người cộng sản biết, sự cần thiết phải chăm lo giáo dục thanh niên về kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo, kinh nghiệm để họ tự tin, vững vàng tham gia vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội.

Hiểu rõ tác dụng to lớn, nhiều mặt của giáo dục lao động đối với phát triển của thanh niên, Mác chỉ rõ: *“Việc giáo dục lao động sẽ hỗ trợ cho việc phát triển toàn diện những năng lực của tất cả các thành viên của xã hội được xây dựng trên cơ sở những nguyên lý cộng sản chủ nghĩa”*¹.

Khi nghiên cứu về mối quan hệ giữa lao động với giáo dục thanh niên, trong bản *“Những chỉ thị cho các đại biểu của Hội đồng Trung ương lâm thời về một số vấn đề”*, viết năm 1866, Mác nhấn mạnh: *“Chúng tôi hiểu giáo dục gồm ba điều: Thứ nhất, giáo dục trí dục. Thứ hai, giáo dục thể lực, như đang được thực hành trong các trường thể dục thể thao và bằng luyện tập quân sự. Thứ ba, giáo dục kỹ thuật, giới thiệu những nguyên tắc cơ bản của tất cả các quá trình sản xuất và đồng thời tập cho trẻ em hoặc thiếu niên quen sử dụng những công cụ đơn giản nhất cho tất cả các ngành sản xuất”*².

Các nhà lý luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng cho rằng, cần giáo dục để thanh niên phát triển toàn diện nhân cách của mình. Trong tác phẩm *“Hệ tư tưởng Đức”*, Mác cho rằng, con người phát triển toàn diện là con người không bị lệ thuộc phiến diện vào phân công lao động xã hội, không bị trói buộc vào một ngành nghề nhất định. Con người phát triển toàn diện sẽ phát huy đầy đủ vai trò làm chủ xã hội của mình. Quan điểm này còn nguyên giá trị để các Đảng Cộng sản chăm lo giáo dục, đào tạo thế hệ trẻ cho tương lai.

2.2. Quan điểm của V.I.Lênin

Lênin là người kế thừa sáng tạo tư tưởng của Mác và Ăngghen về phát triển thanh niên và sự cần thiết phải chăm lo giáo dục, đào tạo thanh niên để họ trở thành những người cộng sản chân chính. Trong rất nhiều bài viết, bài phát biểu của mình, Lênin đã đề cập một cách sâu sắc về chăm lo giáo dục, đào tạo thanh niên. Người coi đó là một trong những nhiệm vụ cơ bản nhất của Đảng Cộng sản. Tư tưởng của Lênin về giáo dục, đào tạo thanh niên có thể khái quát thành những luận điểm sau:

- *Thứ nhất*, Lênin đánh giá cao vị trí, vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản, rằng: Chúng ta chiến đấu giỏi hơn cha ông chúng ta. Con cháu chúng ta sẽ còn chiến đấu giỏi hơn nữa, và họ sẽ chiến

¹ Mác-Ăngghen. Tuyển tập, Tập 4, Nxb. Sự thật, năm 1971, tr. 336

² C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb CTQG Sự thật, Hà Nội, 2002, tập 16, tr. 263.
Mác -Ăngghen. Tuyển tập, Tập 16, bản tiếng Đức. Nxb. Beclin, năm 1964, tr.193

thắng. Chúng ta đang đặt nền móng cho tòa nhà mới, và con cháu chúng ta sẽ hoàn chỉnh tòa nhà đó¹. Đúng vậy, dưới ngọn cờ của Đảng Cộng sản, thanh niên sẽ là lực lượng xung kích, đi đầu trong cuộc đấu tranh giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

- *Thứ hai*, trong những năm cách mạng Nga lần thứ nhất, đánh giá cao vai trò của thanh niên, Lênin kêu gọi Đảng phải nhanh chóng tập hợp rộng rãi thanh niên vào tổ chức để giáo dục: Cần có những lực lượng trẻ. Thanh niên sẽ quyết định kết quả toàn bộ cuộc đấu tranh. Hãy lấy thanh niên mà xây dựng lên hàng trăm nhóm xung phong và động viên họ nỗ lực hoạt động².

- *Thứ ba*, Lênin có quan điểm khách quan khi đánh giá thanh niên. Người cho là bản thân thanh niên có những ưu điểm và nhược điểm, mà thế hệ những người đi trước phải nhận biết để kiên trì giáo dục: Cần phải giúp đỡ bằng mọi cách, có thái độ kiên trì đối với những sai lầm của họ, cố gắng sửa chữa những sai lầm đó dần dần và bằng cách chủ yếu là thuyết phục, chứ không phải là đấu tranh. Thường có những trường hợp, các đại biểu của thế hệ những người đứng tuổi hoặc những người già không biết cách đến với thanh niên...³. Quan điểm này của Lênin là cảm nang của Đảng Cộng sản khi nhìn nhận, đánh giá khoa học và có thái độ ứng xử đúng đắn đối với những nhược điểm của thanh niên.

- *Thứ tư*, Lênin chỉ ra cho thanh niên biết, nhiệm vụ quan trọng của họ là phải ra sức học tập và phải coi nhiệm vụ học tập là công việc hàng ngày, suốt đời. Trong bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III Đoàn Thanh niên Cộng sản toàn Nga (ngày 02/10/1920), Lênin đã kêu gọi: “Đoàn Thanh niên và toàn thể thanh niên nói chung muốn đi theo chủ nghĩa cộng sản, thì đều phải học chủ nghĩa cộng sản”⁴. Học tập chủ nghĩa cộng sản là mệnh lệnh đối với thanh niên và là chức năng quan trọng bậc nhất của Đoàn Thanh niên Cộng sản. Cuối bài phát biểu, Người đã kêu gọi thanh niên: “*Học tập! Học tập nữa! Học tập mãi!*”⁵. Lời kêu gọi của Lênin là kim chỉ nam cho thanh niên học tập thường xuyên, liên tục, suốt đời để trở thành người phát triển toàn diện.

- *Thứ năm*, Lênin cho rằng, nội dung giáo dục thanh niên rất phong phú, bao gồm toàn bộ kiến thức của loài người. Trong một lần nói chuyện với đoàn viên của Đoàn Thanh niên cộng sản, Lênin đã nhấn mạnh việc nhất thiết phải học tập để nắm được toàn bộ kiến thức: “*Trước mắt các đồng chí là nhiệm vụ xây dựng và các đồng chí chỉ có thể làm tròn nhiệm vụ đó, khi đã nắm vững*

¹ Lênin. Toàn tập, Tập 44, tr. 205

² Lênin. Toàn tập, Tập 9, Nxb. Tiến bộ, Matxcova, năm 1980, tr. 247

³ V.I.Lênin. Toàn tập, Tập 3, tr.226

⁴ V.I.Lênin: Toàn tập, Nxb.Tiến bộ, Matxcova, 1977, tập 41, tr. 357.

⁵ V.I.Lênin: Toàn tập, Tập 45, Nxb. Tiến bộ, Matxcova, năm 1980, tr.356

được tất cả những kiến thức hiện đại, biết biến chủ nghĩa cộng sản từ những công thức, những lời dạy, những phương pháp, những chỉ thị, những cương lĩnh có sẵn và học thuộc lòng thành cái sinh động, là cái kết hợp với công tác trực tiếp của các đồng chí, khi các đồng chí đã biết lấy chủ nghĩa cộng sản làm kim chỉ nam cho công tác thực tiễn của mình”¹. Người cho rằng, khái niệm học tập chủ nghĩa cộng sản gồm nhiều mặt, phải coi phần học tập lý luận là quan trọng nhất. Về nội dung học tập chủ nghĩa cộng sản, Lênin đã nhấn mạnh: “Người ta chỉ có thể trở thành người cộng sản khi biết làm giàu trí óc của mình bằng sự hiểu biết tất cả những kho tàng tri thức mà nhân loại đã tạo ra”².

- Thứ sáu, về phương thức học tập chủ nghĩa cộng sản, Lênin chỉ ra cho thanh niên biết phải học tập từ thực tiễn: “Nếu học chủ nghĩa cộng sản chỉ là nắm được những cái đã trình bày trong các tác phẩm và sách vở nói về chủ nghĩa cộng sản thì chúng ta rất dễ tạo ra những tên một sách hay những kẻ khoác lác về chủ nghĩa cộng sản”³. Và phải học tập từ cuộc đấu tranh cách mạng: “*Thế hệ thanh niên chỉ có thể học chủ nghĩa cộng sản khi biết gắn liền từng bước học tập, giáo dục và rèn luyện của mình với cuộc đấu tranh không ngừng của những người vô sản và những người lao động chống lại xã hội cũ của bọn bóc lột*”⁴. Và phải cùng lao động với công nhân và nông dân: “*Chỉ khi nào cùng lao động với công nhân và nông dân, người ta mới trở nên một người cộng sản chân chính được. Phải làm cho mọi người thấy rằng, mỗi một đoàn viên của Đoàn Thanh niên đều là người có học thức và đồng thời cũng biết lao động*”⁵.

Mặt khác, Lênin nêu ra quan điểm phải học tập, rèn luyện thông qua lao động và tiếp xúc với những người lao động, học tập có chọn lọc những kiến thức của giai cấp tư sản: “*Các đồng chí thân mến, nếu các đồng chí chỉ tự nhốt mình trong những tài liệu cộng sản chủ nghĩa, nếu chỉ có như vậy thì không ổn, như vậy còn ít ỏi lắm. Các đồng chí phải đem hết tâm lực lao vào đội quân lao động, nơi mà các đồng chí đang công tác. Các đồng chí phải học tập toàn bộ kiến thức mà chúng ta đã rút ra được ở giai cấp tư sản, chúng ta phải tiếp thu có phê phán những kiến thức đó. Đó là nghĩa vụ hàng đầu của các đồng chí*”⁶.

2. Chủ nghĩa Mác-Lênin về vị trí, vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản

Trong thập niên 40 của thế kỷ XIX, khi tiến hành nghiên cứu phong trào cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, Mác đã chỉ ra quy luật khách quan mang tính tất yếu lịch sử về sự thành lập các hội của quần chúng:

¹ V.I.Lênin: Toàn tập, Nxb.Tiến bộ, Mátxcova, 1977, tập 41, tr. 365, 366.

² V.I.Lênin: Toàn tập, Sđd, tập 41, tr. 362.

³ V.I.Lênin: Toàn tập, Sđd, tập 41, tr. 358.

⁴ V.I.Lênin: Toàn tập, Sđd, tập 41, tr. 371.

⁵ V.I.Lênin: Toàn tập, Sđd, tập 41, tr. 376.

⁶ Lênin, Toàn tập, Tập 45, tr.288

*“Hội không phải là kết quả tự nhiên của một bè phái hoặc một học thuyết nào đó. Hội là kết quả của sự phát triển tất yếu của phong trào vô sản, một phong trào, về phía mình, ra đời nhờ những khuynh hướng tự nhiên và không cưỡng lại được của xã hội hiện nay”*¹. Luận điểm này của Mác được thực tiễn cuộc đấu tranh cách mạng của giai cấp vô sản chứng minh tính đúng đắn. Đảng Cộng sản của giai cấp công nhân đã thành lập các tổ chức của quần chúng nhân dân, trong đó có tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản. Vận dụng sáng tạo luận điểm của Mác, trong thực tiễn lãnh đạo cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam đã thành lập các tổ chức chính trị - xã hội như: Công đoàn Việt Nam, Hội Nông dân Việt Nam, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và Hội Cựu chiến binh Việt Nam.

Lênin là người sáng lập, tổ chức và rèn luyện Đoàn TNCS Nga. Người coi Đoàn là tổ chức của những người cộng sản trẻ tuổi, Đoàn là cầu nối giữa Đảng với thanh niên và Đoàn là người đại diện cho thanh niên. Lênin đòi hỏi Đảng phải có phương thức công tác với Đoàn, coi trọng tính độc lập về mặt hoạt động của Đoàn. Trước và trong những năm cách mạng Nga lần thứ nhất, Lênin kêu gọi Đảng phải nhanh chóng tập hợp rộng rãi thanh niên vào tổ chức để giáo dục: *“Cần phải khẩn trương một cách táo bạo tập hợp và đưa tất cả những người có sáng kiến cách mạng vào hoạt động. Đừng sợ là họ chưa được đào tạo đầy đủ, đừng run trước việc họ chưa có kinh nghiệm và chưa phát triển hoàn thiện”*².

Lênin nêu ra quan điểm cần phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản trong việc giáo dục, đào tạo thanh niên: *“Đoàn Thanh niên Cộng sản chỉ xứng đáng với danh hiệu của nó là đoàn thể của thế hệ cộng sản trẻ tuổi, nếu gắn liền từng bước học tập, giáo dục và rèn luyện của mình với việc tham gia cuộc đấu tranh chung của tất cả những người lao động chống lại bọn bóc lột”*³.

Lênin đánh giá cao phong trào thi đua trong giáo dục thanh niên. Người coi phong trào thi đua là biện pháp quan trọng làm cho thanh niên phấn khởi, bộc lộ bản chất, năng lực sáng tạo và tài năng phục vụ cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nói về ý nghĩa của thi đua, Lênin nhấn mạnh: *“Đã tạo ra khả năng áp dụng thi đua một cách thật rộng rãi, với một quy mô thật sự to lớn, tạo ra khả năng thu hút thật sự đa số nhân dân lao động lao vào vũ đài hoạt động khiến họ có thể phô bày bản lĩnh, dốc hết năng lực, bộc lộ những tài năng mà nhân dân có cả một nguồn vô tận”*⁴.

¹ Mác-Ăngghen. Tuyển tập, tập 7, tr. 336

² Lênin. Toàn tập, Tập 9, tr.247

³ V.I.Lênin: Toàn tập, Sđd, tập 41, tr. 372.

⁴ V.I.Lênin: Toàn tập, Sđd,, tập 36, tr.457

Các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác-Lênin đã đưa ra những quan điểm, Đảng của giai cấp công nhân phải vận động, tập hợp lực lượng thanh niên vào tổ chức công sản trẻ tuổi, đặt tổ chức công sản của thanh niên dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng Công sản. Đây là mối quan hệ giữa tổ chức công sản của giai cấp công nhân với tổ chức công sản của thanh niên. Đây là hai tổ chức công sản có mối quan hệ gắn bó với nhau bởi cùng phấn đấu vì lý tưởng giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

3. Đảng Công sản Việt Nam vận dụng quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh vào lãnh đạo công tác thanh niên và xây dựng Đoàn TNCS Hồ Chí Minh vững mạnh

3.1. Đảng tin vào thanh niên

Thanh niên Việt Nam có vị trí, vai trò quan trọng trong mọi thời kỳ cách mạng giải phóng dân tộc, thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước và hội nhập quốc tế, thời kỳ thực hiện nền kinh tế số và cuộc cách mạng Công nghiệp lần thứ tư. Hiện nay, thanh niên Việt Nam chiếm trên 25% dân số của cả nước, chiếm khoảng 35,0% lực lượng lao động toàn xã hội. Thanh niên có mặt ở tất cả các giai cấp và tầng lớp xã hội, có mặt ở tất cả các dân tộc và tôn giáo, có mặt ở tất cả các địa phương, các ngành, các cấp, ở trong nước và nước ngoài. Thanh niên nước ta, trong tương lai gần sẽ trở thành giai cấp công nhân và nông dân, sinh viên, cán bộ, công chức và viên chức trong các cơ quan của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội; sẽ là chiến sỹ và cán bộ trong các lực lượng vũ trang nhân dân. Thanh niên nước ta hiện nay, có độ tuổi từ 16 đến 30, vào năm 2045 (kỷ niệm 100 năm ngày thành lập Nước), họ sẽ là những người trưởng thành từ 40 đến 54 tuổi. Họ chính là những người thực hiện thắng lợi mục tiêu chiến lược của Đảng - năm 2045 đưa nước ta trở thành nước phát triển, có thu nhập cao.

Thanh niên Việt Nam luôn là lực lượng xung kích, tình nguyện tham gia giải quyết những vấn đề mới, những nhiệm vụ chiến lược và ở những nơi khó khăn gian khổ. Thanh niên nước ta đã, đang và sẽ kế thừa, phát huy truyền thống cách mạng của dân tộc, tích cực tham gia vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đúng như đánh giá của Bác Hồ kính yêu: “Thanh niên là những đội quân xung kích trên các mặt trận”¹; “Thanh niên là một bộ phận quan trọng của dân tộc. Dân tộc bị nô lệ thì thanh niên cũng bị nô lệ. Dân tộc được giải phóng, thanh niên mới được tự do. Vì vậy, thanh niên phải hăng hái tham gia cuộc đấu tranh của dân tộc”²; Trong thư gửi các học sinh nhân

¹ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Tập 6 – Nxb. Sự thật, năm 1986, tr.62

² Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb.Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 9, tr.178.

ngày khai trường đầu tiên của chế độ mới, Bác Hồ đặt niềm tin trọn vẹn vào thanh niên “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em”¹.

Đảng Cộng sản Việt Nam vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh vào lãnh đạo công tác thanh niên và Đoàn Thanh niên Cộng sản. Đảng ta đánh giá cao vị trí, vai trò của thanh niên trong các cuộc cách mạng giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Đại hội đại biểu Đảng toàn quốc lần thứ XIII (nhiệm kỳ 2021 - 2026) vừa được tổ chức thành công rất tốt đẹp (từ ngày 25/01 đến 01/22/2021), đã tạo niềm tin của các tầng lớp thanh niên vào sự lãnh đạo của Đảng. Đại hội tiếp tục đánh giá cao vị trí, vai trò của thanh niên, đề ra những nhiệm vụ lãnh đạo công tác thanh niên và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh: “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội; xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hoà cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ cho thế hệ trẻ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, làm chủ các kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại, phát huy vai trò trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

Thanh niên Việt Nam đang đứng trước những vận hội và thời cơ, thuận lợi và thách thức mới của đất nước và quốc tế. Đó là: Thực hiện kinh tế tri thức, thực hiện kinh tế số, trí tuệ nhân tạo và cuộc cách mạng Công nghiệp lần thứ tư; kinh tế xanh, tăng trưởng xanh và tiêu dùng xanh; bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu; công dân toàn cầu và thanh niên toàn cầu...

Đối với đất nước, thanh niên là lực lượng xung kích, tình nguyện đi đầu thực hiện nhiệm vụ xây dựng đất nước theo Mục tiêu do Đại hội lần thứ XIII của Đảng đề ra: (i) Đến năm 2025: Là nước đang phát triển có công nghiệp theo hướng hiện đại, vượt qua mức thu nhập trung bình thấp; (ii) Đến năm 2030, kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng: Là nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; (iii) Đến năm 2045, kỷ niệm 100 năm thành lập Nước: Trở thành nước phát triển, có thu nhập cao. Và ba đột phá chiến lược: (i) Hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển, trước hết là thể chế phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; (ii) Phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao; (iii) Xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại cả về kinh tế và xã hội.

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, tập 4, tr. 35.

Qua nghiên cứu lý luận và thực tiễn, chúng tôi khẳng định rằng, hiện nay, thanh niên nước ta có đủ trí tuệ và năng lực sáng tạo để thực hiện những nhiệm vụ chiến lược và ba đột phá chiến lược do Đảng Cộng sản Việt Nam đề ra. Thanh niên có khả năng thực hiện kinh tế số, trí tuệ nhân tạo, cuộc cách mạng Công nghiệp lần thứ tư, kinh tế xanh, tăng trưởng xanh và tiêu dùng xanh. Sở dĩ chúng tôi đặt niềm tin đó vào thanh niên là do:

- *Thứ nhất*, thanh niên Việt Nam luôn hướng tới cái mới, đứng về cái mới và ủng hộ cái mới. Thanh niên nước ta có truyền thống học tập, luôn muốn tiếp cận, nghiên cứu, tìm hiểu và áp dụng khoa học và công nghệ mới vào cuộc sống. Nghiên cứu thực tiễn cho thấy, thanh niên Việt Nam tiếp cận và ứng dụng nhanh với khoa học, công nghệ mới. Đảng, Nhà nước và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cần làm theo lời dạy của Lênin: “Chúng ta nên nghiên cứu cẩn thận những mầm non của cái mới, hết sức chú ý đến chúng, giúp bằng đủ mọi cách cho chúng trưởng thành lên và chăm sóc”¹.

- *Thứ hai*, thanh niên Việt Nam có năng lực sáng tạo để áp dụng khoa học và công nghệ mới. Nghiên cứu của chúng tôi chỉ ra rằng, thanh niên nước ta có chỉ số IQ (thông minh), chỉ số CQ (sáng tạo), chỉ số EQ (cảm xúc, tính tự chủ, tự tin, tự chịu trách nhiệm), chỉ số AQ (vượt khó vươn lên) và chỉ số PQ (đam mê, kiên định) tương đối cao, không thua kém gì thanh niên các nước phát triển. Bằng chứng là thanh niên học sinh nước ta đều đạt giải cao trong các cuộc thi quốc tế về Toán, Lý, Hóa, ngoại ngữ, tin học, tay nghề...

- *Thứ ba*, thanh niên Việt Nam có truyền thống xung kích, tình nguyện, đi đầu trong các cuộc cách mạng do Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng và lãnh đạo. Ngày nay, thanh niên nước ta đang phát huy một cách tốt nhất truyền thống đó vào thực hiện cuộc cách mạng khoa học và công nghệ, cuộc cách mạng Công nghiệp lần thứ tư, cuộc cách mạng xanh, kinh tế xanh và tiêu dùng xanh.

- *Thứ tư*, thanh niên Việt Nam dám chấp nhận rủi ro khi đầu tư để phát triển khoa học và công nghệ mới. Bản chất tự nhiên và xã hội của thanh niên nói chung là dám dấn thân, dám chấp nhận khó khăn, thách thức và rủi ro trong cuộc sống. Trong các cuộc cách mạng, thanh niên nước ta dám chấp nhận sự hy sinh, dám hy sinh cái riêng vì lý tưởng của Đảng - độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, vì cái chung, dám hy sinh quyền lợi cá nhân để vì quyền lợi của tập thể và xã hội. Bằng chứng lịch sử đã chỉ rõ, trong mọi thời kỳ cách mạng của nước ta, thanh niên bao giờ cũng là lực lượng xung kích, đi đầu và xung phong, tình nguyện.

3.2. Đảng quan tâm bồi dưỡng và đào tạo thanh niên trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao

¹ Lênin. Toàn tập, Tập 29, tr. 477

Để vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh vào lãnh đạo công tác thanh niên và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong thời gian tới, chúng tôi đề xuất khuyến nghị với Đảng một số giải pháp sau:

- *Một là*, Đảng cần có tư duy mới, cách tiếp cận mới và giải pháp mới trong lãnh đạo công tác thanh niên và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Bởi vì, hai công tác quan trọng này, Đảng ta đã thực hiện ngay từ khi mới thành lập (năm 1930). Trong thực tiễn, những nhiệm vụ được thực hiện lâu dài, liên tục, lặp đi lặp lại cần phải đổi mới cả về tư duy lý luận, phương pháp tiếp cận và giải pháp thực hiện. Cụ thể là: (i) *Về lý luận*, Đảng cần có quan điểm mới, coi: “Thanh niên Việt Nam là chủ nhân trong tương lai gần của đất nước”; là lực lượng quan trọng thực hiện nhiệm vụ chiến lược và đột phá chiến lược của Đảng trong giai đoạn 2021 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030 và 2045; (ii) *Về tiếp cận*, công tác lãnh đạo thanh niên của Đảng cần tiếp cận theo quan điểm phát triển thanh niên, với ba trụ cột: Trí tuệ (Trình độ văn hóa và chuyên môn cao, có tay nghề vững, có trình độ ngoại ngữ và tin học tương xứng với công việc); có đạo đức, lối sống văn hóa và kỹ năng sống; có sức khỏe thể chất, tâm thần và xã hội tốt; và tiếp cận theo quyền của thanh niên (quyền tiếp cận thông tin chính thống, quyền tiếp cận tư pháp và quyền tham gia của thanh niên); (iii) *Về giải pháp*, Đảng cần lãnh đạo các chủ thể xã hội chăm lo bồi dưỡng, đào tạo thanh niên trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao; lãnh đạo Nhà nước xây dựng và thực hiện chính sách, đầu tư nguồn lực tương xứng cho phát triển thanh niên trong thời kỳ mới.

- *Hai là*, Đảng cần thực hiện cơ chế về lãnh đạo công tác thanh niên và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Cơ chế đó là: (i) Đảng lãnh đạo về đường lối, quan điểm, chủ trương thông qua công tác chính trị, tư tưởng, tổ chức và cán bộ, kiểm tra và giám sát việc tổ chức thực hiện; (ii) Nhà nước thể chế hóa sự lãnh đạo của Đảng thành chính sách và luật pháp nhằm phát triển thanh niên toàn diện, trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao; (iii) Các đoàn thể nhân dân, gia đình, các đơn vị kinh tế, các lực lượng vũ trang, các tôn giáo đồng hành với Nhà nước trong xây dựng và thực hiện chính sách phát triển thanh niên; (iv) Thanh niên làm chủ, với tư cách vừa là khách thể, vừa là chủ thể trong xây dựng và thực hiện chính sách phát triển thanh niên.

- *Ba là*, Đảng cần lãnh đạo các chủ thể đánh giá khách quan, khoa học về tình hình thanh niên, tin tưởng vào thanh niên. Tránh đánh giá thanh niên theo hình thức: (i) Nhìn hiện tượng đánh giá bản chất của thanh niên; (ii) Nhìn cá thể và nhóm cá thể để đánh giá các đối tượng thanh niên và đánh giá cả thể hệ; (iii) Đánh giá theo phương pháp so sánh giữa thế hệ thanh niên trong thời kỳ này với thế hệ thanh niên trong thời kỳ khác. Ba cách đánh giá trên dẫn tới thiếu niềm tin vào thanh niên. Đảng Cộng sản Việt Nam và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cần

làm theo di huấn của Bác Hồ: *“Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ trở thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa “hồng” vừa “chuyên”*¹.

- Bốn là, đề nghị BCH Trung ương Đảng khóa XIII tổng kết Nghị quyết 25 về *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”* (năm 2008) để ban hành Nghị quyết mới về: *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn mới”*. Bởi vì, Nghị quyết 25 đã được tổ chức thực hiện 14 năm; hiện nay, bối cảnh trong nước và quốc tế, tình hình thanh niên nước ta đã có những thay đổi, đòi hỏi Đảng phải ban hành Nghị quyết mới.

Với việc lấy Chủ nghĩa Mác - Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng, với sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước và sự đồng hành của Đoàn và các chủ thể xã hội, thanh niên Việt Nam sẽ có động lực tinh thần để ra sức học tập và rèn luyện trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao và chủ nhân trong thời kỳ nước ta là nước phát triển, có thu nhập cao./.

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, tập 15, tr. 622.

VAI TRÒ, NHIỆM VỤ CỦA THANH NIÊN VÀ ĐOÀN THANH NIÊN THEO QUAN ĐIỂM CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

TS. Ngô Ngân Hà

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Khi bàn đến cách mạng vô sản, một trong những nội dung mà các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác đặc biệt chú ý là lực lượng cách mạng. Cả C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin đều thống nhất ở một quan điểm là lực lượng tương lai của các mạng vô sản không ai khác là những người trẻ, là thanh niên. Vì thế, trong di sản tư tưởng của mình, các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác, đặc biệt là V.I.Lênin đã dành sự quan tâm đáng kể đến thanh niên và tổ chức của họ - Đoàn Thanh niên. Quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin về vai trò, nhiệm vụ của thanh niên cho đến nay vẫn là *“kim chỉ nam”*, là cơ sở lý luận quan trọng của Đảng ta trong công tác thanh niên hiện nay.

1. Quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin về vai trò, nhiệm vụ của thanh niên

Là những người sáng lập ra chủ nghĩa Mác, C.Mác-Ph.Ăngghen dành nhiều thời gian và tâm sức xây dựng những nguyên lý, quy luật vận động và phát triển của xã hội loài người, lấy đó là thế giới quan và phương pháp luận quan trọng để giai cấp vô sản có thể giành được chính quyền và xây dựng chế độ xã hội mới - xã hội xã hội chủ nghĩa. Do đó, C.Mác-Ph.Ăngghen ít có điều kiện bàn riêng về thanh niên. Tuy nhiên, trong bức thư gửi cho Ph.Ăngghen, khi bàn về tương lai của cách mạng, C.Mác chỉ rõ: *“Do những quy luật phát triển khách quan của xã hội, thanh niên bao giờ cũng giữ vai trò quan trọng trong việc kế thừa và phát triển những thành tựu của người đi trước”*¹.

Kế thừa quan điểm của C.Mác về thanh niên và trong điều kiện lãnh đạo một đảng cầm quyền - Đảng Bôn-sê-vích Nga tiến hành thành công cách mạng Tháng Mười và xây dựng một chế độ xã hội mới - chế độ xã hội xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô, V.I.Lênin đặc biệt chú ý đến đội ngũ thanh niên. Trong các tác phẩm của mình, có hơn 200 lần V.I.Lênin bàn đến thanh niên và tổ chức thanh niên cộng sản. V.I.Lênin thường gọi thanh niên bằng những cụm từ đầy thiện cảm và giàu sự tin tưởng như *“nguồn sinh lực chiến đấu của cách mạng”*, *“đội quân hậu bị hùng mạnh của cách mạng”*, *“chủ nhân tương lai của đất nước”*. V.I.Lênin cho rằng thế hệ đang lớn lên của giai cấp vô sản, những sinh viên và

¹ C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, tập 27, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.136.

học sinh tiên tiến, một bộ phận quan trọng của giới trí thức trẻ là những người bạn đồng minh đáng tin cậy của giai cấp công nhân.

Trong những bức thư gửi từ Giơnevơ (Thụy Sĩ) cho những người Bôn-sê-vích ở Nga (1903 - 1905), V.I.Lênin đã khẩn thiết đề nghị các đồng chí của mình hãy tin cậy hơn nữa vào thanh niên, hãy mạnh dạn dựa vào những người cộng sản trẻ trong công tác thực tế hàng ngày, hãy cuốn hút đông đảo các tầng lớp thanh niên vào cuộc đấu tranh¹.

V.I.Lênin chỉ rõ cần phải phòng ngừa trước một khuynh hướng “dè dặt” vốn có của những cán bộ Đảng cho rằng, những con người trẻ tuổi ấy tuy đầy nhiệt tình và sáng kiến nhưng chưa qua trường học của trường học giai cấp. V.I.Lênin cho đó chỉ là cái cớ để khước từ việc sử dụng thanh niên và điều đó thực sự gây nguy hại cho cách mạng: “*Nếu không biết tổ chức lại và nâng họ dậy, thì họ sẽ đi theo khuynh hướng Mensêvích, ... và vì thế sự thiếu chín chắn và chưa từng trải của họ sẽ gây ra thiệt hại gấp bội...*”².

Không phải ngẫu nhiên mà V.I.Lênin dành nhiều sự quan tâm đến thanh niên. Cuộc cách mạng Nga lần thứ nhất năm 1905 đã cho thấy rõ thực sự chính thanh niên là thành phần tích cực nhất của phong trào cách mạng quần chúng. Cuộc cách mạng là trường học chính trị rộng lớn đối với thanh niên công nhân, thanh niên nông dân và học sinh, sinh viên. Các nhà nghiên cứu lịch sử Liên Xô khẳng định trong thành phần của quân đội vào những năm 1905 - 1906, số công nhân trẻ ở độ tuổi từ 16 đến 20 chiếm tới một phần ba. Vì thế, V.I.Lênin cũng luôn tin tưởng vào thanh niên và khẳng định: “*Chúng ta mãi mãi sẽ là Đảng của thanh niên, của giai cấp tiên phong*”³. V.I.Lênin cũng luôn đặt niềm tin lớn ở thanh niên.

Không chỉ đánh giá cao vai trò, vị trí của thanh niên, V.I.Lênin còn chỉ rõ nhiệm vụ của thanh niên. Đó là xây dựng chủ nghĩa cộng sản. Trong bài diễn văn lịch sử: “*Nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên*” trình bày tại Đại hội III toàn Nga của Đoàn Thanh niên cộng sản Nga (tháng 10/1920), V.I.Lênin đã chỉ rõ: “*Nhiệm vụ thật sự xây dựng xã hội cộng sản chủ nghĩa, chính là của thanh niên*”⁴. Để lý giải cho điều này, V.I.Lênin đã đưa ra những lập luận rất xác đáng: “*Thế hệ những người lao động được đào tạo trong xã hội tư bản chủ nghĩa, thì giới lãnh chỉ có thể giải quyết được nhiệm vụ phá hủy nền móng của chế độ tư bản già cỗi dựa trên sự bóc lột... và đặt được một nền móng vững chắc, trên đó*

¹ V.I. Lênin (1969), Toàn tập, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 9, tr.356

² V.I. Lênin (1969), Toàn tập, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 9, tr.274

³ V.I. Lênin (1971), Toàn tập, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 14, tr.162-163

⁴ V.I. Lênin (1977), Toàn tập, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.354

*chỉ có thể hệ khởi công trong những điều kiện mới... mới có thể xây dựng được*¹. Vì vậy, trong cả tư tưởng và hành động, V.I.Lênin luôn kêu gọi, tập hợp, giác ngộ và cổ vũ thanh niên tham gia cách mạng; chú trọng đào tạo, bồi dưỡng, sẵn sàng giao nhiệm vụ và tạo điều kiện để họ được học tập, lao động, cống hiến...

Theo V.I.Lênin, xây dựng chủ nghĩa cộng sản là nhiệm vụ phức tạp hơn nhiệm vụ lật đổ giai cấp tư sản, rằng nên để thực hiện được nhiệm vụ đó, theo V.I.Lênin, thanh niên phải ra sức học tập chủ nghĩa cộng sản: *“Đoàn Thanh niên và toàn thể thanh niên nói chung muốn đi theo chủ nghĩa cộng sản, thì đều phải học chủ nghĩa cộng sản”*². *Học chủ nghĩa cộng sản, theo V.I.Lênin là “hấp thụ toàn bộ kiến thức của nhân loại, kiến thức đó phải được nghiền ngẫm lại trên quan điểm giáo dục hiện đại chứ không phải là những điều thuộc lòng”*³.

Trong bài diễn văn, V.I.Lênin đã đưa ra những chỉ dẫn có tính phương pháp luận rất quan trọng trong việc học tập của thanh niên. Theo V.I.Lênin, sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản là một nhiệm vụ khó khăn nên bên cạnh việc học tập chủ nghĩa cộng sản, thanh niên cần mở mang thêm những tri thức của nhân loại bởi lẽ: *“Chúng ta chỉ có thể xây dựng chủ nghĩa cộng sản từ tổng số những kiến thức, các tổ chức và thiết chế bằng cái số dự trữ nhân lực và vật lực mà xã hội cũ đã để lại cho chúng ta”*⁴. Vì vậy, phải học từ trong quá khứ, trong truyền thống, chắt lọc tri thức cũng như kế thừa tất cả những gì tốt đẹp, phù hợp của thể chế trước để bảo vệ và xây dựng xã hội mới, xã hội cộng sản chủ nghĩa. Nếu thanh niên *“chỉ thấm nhuần một cách giáo điều những điều đã viết trong các sách vở nói về chủ nghĩa cộng sản thì sẽ là một sai lầm rất lớn”*⁵. Từ đó, V.I.Lênin đưa ra một thông điệp như một di huấn chính trị đối với thanh niên: *“Người ta chỉ có thể trở thành người cộng sản khi biết làm giàu trí óc của mình bằng sự hiểu biết tất cả những kho tàng tri thức mà nhân loại đã tạo ra”*⁶.

Để việc học tập thực sự có hiệu quả, V.I.Lênin gợi mở cho thanh niên cần phải biết gắn những kiến thức lý luận đã học được với thực tiễn đấu tranh cách mạng vì *“không có công tác, không có đấu tranh thì kiến thức sách vở về chủ nghĩa cộng sản rút ra từ các sách và các tác phẩm về chủ nghĩa cộng sản sẽ không có một giá trị nào cả, vì rằng kiến thức đó cũng chỉ là tiếp tục tách rời giữa lý luận và thực tiễn...”*⁷.

¹ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.354

² V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.357

³ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.364

⁴ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.357

⁵ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.358

⁶ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.362

⁷ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.358-359

Bên cạnh việc học tập tri thức, theo V.I.Lênin, thanh niên còn cần phải học tập và rèn luyện đạo đức cộng sản, đó là phải biết phấn đấu, biết hy sinh, cống hiến vì sự nghiệp chung của cách mạng. V.I.Lênin chỉ rõ những giá trị chân chính của đạo đức cộng sản: *“Đạo đức đó là những gì góp phần phá hủy xã hội cũ của bọn bóc lột và góp phần đoàn kết tất cả những người lao động chung quanh giai cấp vô sản đang sáng tạo ra xã hội mới của những người cộng sản”*¹ và *“đạo đức của chúng ta hoàn toàn phục tùng lợi ích đấu tranh giai cấp của giai cấp vô sản. Đạo đức của chúng ta là từ những lợi ích của cuộc đấu tranh giai cấp của giai cấp vô sản mà ra”*². Vì thế, lý tưởng chân chính của thanh niên phải là đem những gì đã học để phụng sự sự nghiệp cách mạng chung bởi *“đã là đoàn viên của Đoàn Thanh niên thì phải đem toàn bộ công tác và toàn bộ sức lực của mình ra phục vụ sự nghiệp chung. Chính qua quá trình công tác như vậy, mà người thanh niên mới trở thành người cộng sản chân chính được..., những kết quả thực tiễn giúp họ trở thành những người cộng sản”*³.

Nhấn mạnh đến nhiệm vụ của thanh niên, V.I.Lênin đã chỉ rõ: *“Trước mắt các đồng chí là nhiệm vụ xây dựng và các đồng chí có thể làm tròn được nhiệm vụ đó, khi đã nắm vững được tất cả những kiến thức hiện đại, biết biến chủ nghĩa cộng sản từ những công thức, những lời dạy, những phương pháp, những chỉ thị, những cương lĩnh có sẵn và học thuộc lòng thành cái thực tế sinh động, là cái kết hợp với công tác trực tiếp của các đồng chí, khi các đồng chí đã biết lấy chủ nghĩa cộng sản làm kim chỉ nam cho công tác thực tiễn của mình”*⁴. Như vậy, có thể thấy, nhiệm vụ hàng đầu của thanh niên là học tập để có tri thức hiện đại, toàn diện và đạo đức cộng sản.

Có thể nhận thấy, V.I.Lênin dành rất nhiều tình cảm, sự tin tưởng và kỳ vọng vào thanh niên. Từ thực tiễn của cuộc cách mạng Nga đầu thế kỷ XX, V.I.Lênin đã nhận ra vai trò và trách nhiệm to lớn của thanh niên đối với sự nghiệp cách mạng. Đó là xây dựng chủ nghĩa cộng sản. Để thực hiện được vai trò đó, thanh niên cần phải ra sức học tập và rèn luyện cả về tri thức, đạo đức cách mạng, biết vận dụng những kiến thức đã học vào hoạt động cách mạng; biết phấn đấu và cống hiến cho cách mạng.

2. Quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin về vai trò, nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên

Không chỉ bàn đến vai trò, nhiệm vụ của thanh niên, V.I.Lênin còn quan tâm đến việc thành lập tổ chức của họ - tổ chức Đoàn Thanh niên. Sau Cách

¹ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.369

² V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.367

³ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.375

⁴ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.365-366

mạng Tháng Mười Nga năm 1917, chính sách thanh niên trở thành một trong những thành phần quan trọng nhất trong chính sách của Đảng Bôn-sê-vích, nhằm giúp đỡ thế hệ trẻ, lôi cuốn họ vào cơn lốc của cuộc đấu tranh và phòng ngừa sự tác động nguy hại của chủ nghĩa cơ hội đối với thanh niên. Theo sáng kiến của V.I.Lênin, tháng 10/1918, Đảng Cộng sản Nga đã quyết định thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Nga. Đây là kết quả của những nỗ lực rất lớn của V.I.Lênin dành cho thanh niên.

Không chỉ thành lập tổ chức của thanh niên, V.I.Lênin còn rất quan tâm đến việc giáo dục, bồi dưỡng tổ chức đó. Di chúc chính trị thực sự của V.I.Lênin dành cho những người cộng sản trẻ là bài phát biểu *“Nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên”* tại Đại hội III toàn Nga của Đoàn Thanh niên cộng sản Nga (tháng 10/1920). Theo V.I.Lênin, Đoàn Thanh niên cộng sản chính là trường học kế thừa cách mạng của các thế hệ, mà trên mọi phương diện, Đoàn là trường học của sự đoàn kết, bảo vệ lợi ích của thế hệ trẻ, điều hành và quản lý, trường học giáo dục, đấu tranh giai cấp, hoạt động chính trị - xã hội, đào tạo và tôi luyện thế hệ trẻ; giáo dục thanh niên là nhiệm vụ trung tâm, chỉ đạo mọi hoạt động của Đoàn. Vì thế, V.I.Lênin căn dặn: *“Phải làm thế nào để Đoàn Thanh niên giáo dục mọi người từ khi họ còn nhỏ tuổi”*¹.

Như vậy, nhiệm vụ chủ yếu của Đoàn Thanh niên cộng sản là giáo dục ý thức và trách nhiệm cộng sản cho thanh niên lao động bằng cách gắn chặt lý luận với hoạt động thực tiễn xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ ấy cần chi phối toàn bộ hoạt động thực tiễn của Đoàn Thanh niên Cộng sản. Để giáo dục và học chủ nghĩa cộng sản, V.I.Lênin yêu cầu tổ chức Đoàn cần tổ chức và đoàn kết thanh niên thành một khối thống nhất: *“Đoàn Thanh niên phải tổ chức và đoàn kết toàn thể thế hệ thanh niên, phải làm gương mẫu về giáo dục và kỷ luật. Có như vậy mới có thể hoàn thành công cuộc xây dựng xã hội cộng sản chủ nghĩa”*². Ngoài ra, Đoàn Thanh niên phải biết giáo dục và rèn luyện những người trẻ tuổi để họ xứng đáng là tương lai của cách mạng: *“Đoàn Thanh niên Cộng sản chỉ xứng đáng với danh hiệu của nó là đoàn thể của thế hệ cộng sản trẻ tuổi, nếu gắn liền từng bước học tập, giáo dục và rèn luyện của mình với việc tham gia cuộc đấu tranh chung của tất cả những người lao động...”*³.

Theo V.I.Lênin, một trong những nhiệm vụ quan trọng của Đoàn Thanh niên là giáo dục thanh niên trở thành người có tri thức, giúp đỡ thanh niên trở thành người có ích cho xã hội. Theo V.I.Lênin, Đoàn Thanh niên Cộng sản chính là trường học kế thừa cách mạng của các thế hệ, là trường học của sự đoàn

¹ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.377

² V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.373

³ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.372

kết, bảo vệ lợi ích của thế hệ trẻ, giáo dục, đào tạo và bồi dưỡng thế hệ trẻ; giáo dục thanh niên là nhiệm vụ trung tâm, chi phối mọi hoạt động của Đoàn. Chính vì vậy, Đoàn Thanh niên phải biết tổ chức công tác của mình để gắn liền việc rèn luyện, học tập và giáo dục của mình với lao động của công nhân và trong nhân dân: *“Nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên là phải tổ chức hoạt động thực tiễn của mình thế nào để khi học tập, khi tổ chức nhau lại, khi tập hợp nhau lại, khi đấu tranh, tầng lớp thanh niên ấy tự giáo dục mình và đồng thời cũng giáo dục cho tất cả những ai đã công nhận họ là người dẫn đường chỉ lối, để trở thành những người cộng sản. Phải làm cho toàn bộ sự nghiệp giáo dục, rèn luyện và dạy dỗ thanh niên ngày nay trở thành sự nghiệp giáo dục đạo đức cộng sản trong thanh niên”*¹. Vì thế, V.I.Lênin căn dặn Đoàn Thanh niên *“phải đặt nhiệm vụ học tập của mình như thế nào để hàng ngày ở mỗi làng mạc, mỗi thành phố, thanh niên giải quyết được một cách thực tiễn vấn đề này hay vấn đề khác của lao động tập thể, dù là vấn đề bé nhỏ nhất và giản đơn nhất”*². *“Đoàn phải làm cho mọi người thấy rằng mỗi một đoàn viên của mình đều là người có học thức và đồng thời cũng biết lao động”*³. Để thực hiện được yêu cầu đó, *“Đoàn Thanh niên Cộng sản phải là một đội xung kích, một đội mà ở trong mọi việc đều biết giúp đỡ, đều có tinh thần chủ động và có sáng kiến của mình.”*⁴; *“Nếu các đồng chí không lôi cuốn được toàn thể quần chúng thanh niên công nông vào sự nghiệp xây dựng đó, thì các đồng chí sẽ không thể xây dựng xã hội cộng sản chủ nghĩa được”*⁵.

Để tổ chức Đoàn có thể phát huy được vai trò của mình, theo V.I.Lênin cần có sự lãnh đạo của Đảng và sự giúp đỡ của những người cộng sản. V.I.Lênin khẳng định: *“Đoàn Thanh niên Cộng sản cần phải hoạt động dưới sự lãnh đạo của Đảng, tuân theo những chỉ thị chung của Đảng Cộng sản, nếu Đoàn thực sự muốn trở thành cộng sản”*⁶. Do đó, Đảng Cộng sản phải đoàn kết, tập hợp các tầng lớp thanh niên, tổ chức đưa thanh niên vào các hoạt động chính trị, từ đó dẫn dắt họ, lãnh đạo và định hướng chính trị cho thế hệ trẻ tham gia sự nghiệp cách mạng, giúp họ giác ngộ lý tưởng cách mạng và phát triển thanh niên là một trong những nhiệm vụ quan trọng của đảng cộng sản chân chính. Trong bài báo *“Sự khủng hoảng của chủ nghĩa Mensévich”* (đăng trên Báo “Người Vô sản” ngày 07/12/1906), V.I.Lênin viết: *“... chẳng phải trong đảng cách mạng của chúng tôi, thanh niên chiếm ưu thế là một điều rất tự nhiên sao? Chúng tôi là*

¹ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.366

² V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.378

³ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.376

⁴ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.375

⁵ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.365

⁶ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 41, tr.630

một đảng của tương lai, mà tương lai lại thuộc về thanh niên. Chúng tôi là đảng của những người cách tân, mà thanh niên lại luôn luôn thích đi theo những người cách tân. Chúng tôi là đảng đấu tranh quên mình chống lại chế độ cũ thối nát, mà thanh niên lại luôn luôn đi đầu trong cuộc đấu tranh quên mình... Chúng ta sẽ luôn là đảng của thanh niên của giai cấp tiền phong!”¹.

Lãnh tụ của giai cấp vô sản đã chỉ rõ đặc điểm của sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên, rằng phải nhìn nhận nó không chỉ như một khoa học, mà còn như một nghệ thuật. Người đã dạy là phải lãnh đạo thanh niên *“một cách khéo”*, phải tính đến những đặc điểm và lợi ích của thanh niên. Đồng thời, Người cũng phản đối sự ve vãn, bỏ đờ thanh niên, việc làm ngơ trước những sai sót của thanh niên. V.I.Lênin viết: *“Chúng ta không được nịnh hót thanh niên”*. Đồng thời trong quan hệ với thanh niên, V.I.Lênin đòi hỏi phải có một trình độ sư phạm cao, phải biết phân biệt sai sót của những người còn trẻ, những người đang còn học tập, với những sai lầm của bọn cơ hội và bọn xét lại, của bọn cố ý dẫn dắt quần chúng vào con đường lầm lạc; *“cần có thái độ kiên nhẫn hơn đối với sai sót của thanh niên, cần phải giúp họ từng bước sửa chữa những sai sót đó, chủ yếu bằng con đường thuyết phục, chứ không phải bằng con đường đấu tranh”².*

Qua những chỉ dẫn của V.I.Lênin, có thể nhận thấy, V.I.Lênin rất quan tâm đến thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên. Do đó, V.I.Lênin không chỉ là lãnh tụ của giai cấp công nhân và giai cấp vô sản toàn thế giới mà còn lãnh tụ của thanh niên các nước xã hội chủ nghĩa. Những chỉ dẫn của V.I.Lênin đã được Đảng Cộng sản nhiều nước trên thế giới kế thừa, trong đó có Đảng Cộng sản Việt Nam.

Là người học trò xuất sắc của V.I.Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kế thừa những chỉ dẫn của V.I.Lênin đối với thanh niên và công tác thanh niên. Ngay từ những năm 1920, khi truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin về Việt Nam, Người đã chọn thanh niên là đối tượng đầu tiên. Năm 1925, Nguyễn Ái Quốc đã thành lập Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên để tập hợp thanh niên, giáo dục và rèn luyện họ đi theo cách mạng. Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã luôn đề cao vai trò của thanh niên, coi

¹ V.I. Lênin (1977), *Toàn tập*, Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, tập 14, tr.210

² Lịch sử Đoàn TNCS Liên Xô, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 1982, tr.12.

thanh niên là “mùa xuân của dân tộc”, là “*chủ nhân tương lai của nước nhà*”. Trong bản *Di chúc* - tác phẩm cuối cùng của Người, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dành một phần nói về vai trò của thanh niên và công tác thanh niên của Đảng. Người viết: “*Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng”, vừa “chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết*”¹. Đây chính là sự tổng kết, đúc rút vô cùng quý báu của Người từ thực tiễn lãnh đạo, chỉ đạo công tác thanh niên qua các thời kỳ cách mạng để tiếp tục định hướng việc giáo dục rèn luyện và phát huy mọi tiềm năng to lớn của thanh niên trong sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc.

Kế thừa quan điểm của V.I.Lênin và thâm nhuần tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam đã luôn coi công tác thanh niên là một nhiệm vụ chiến lược, thường xuyên của Đảng và luôn tin tưởng, kỳ vọng ở thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. Do đó, Đảng Cộng sản Việt Nam đã ban hành nhiều nghị quyết về thanh niên và công tác thanh niên. Đầu năm 1993, tại Hội nghị Trung ương lần thứ 4 (khóa VII), Đảng khẳng định: “*Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước bước vào thế kỷ XXI có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên, vào việc bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên; công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng*”; do đó “*Công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng*”². Đến năm 2008, tại Hội nghị Trung ương lần thứ 7 (khóa X), Đảng tiếp tục nhấn mạnh: “*Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công*

¹ Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, tập 15, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tr.622.

² Ban Chấp hành Trung ương, *Nghị quyết số 04-NQ/HNTW*, ngày 14/01/1993 của Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) “Về công tác thanh niên trong thời kỳ mới”.

ng nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Thanh niên được đặt ở vị trí trung tâm trong chiến lược bồi dưỡng, phát huy nhân tố và nguồn lực con người. Chăm lo, phát triển thanh niên vừa là mục tiêu, vừa là động lực bảo đảm cho sự ổn định và phát triển vững bền của đất nước”¹. Quan điểm đó của Đảng cho thấy sự kế thừa và phát triển quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin về thanh niên và công tác thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, đặc biệt là quan điểm của V.I.Lênin vai trò, nhiệm vụ của thanh niên và Đoàn Thanh niên vừa cho thấy nhãn quan chính trị sáng suốt của các lãnh tụ cộng sản đối với tương lai của cách mạng, vừa cho thấy tình cảm, sự tin tưởng và kỳ vọng lớn lao của các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác đối với thế hệ trẻ. Quan điểm đó hiện nay vẫn là kim chỉ nam, là nền tảng tư tưởng vững chắc của Đảng trong công tác thanh niên để phát huy tối đa vai trò, trách nhiệm của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa./.

¹ Ban Chấp hành Trung ương, *Nghị quyết số 25-NQ/TW*, ngày 25/7/2008 của Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ THANH NIÊN VÀ XÂY DỰNG TỔ CHỨC ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN VIỆT NAM

GS.TS. Hoàng Chí Bảo

Chuyên gia cao cấp,

Nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương

1. Thanh niên và Đoàn Thanh niên cộng sản trong di sản kinh điển Mác-Lênin

Các tác gia kinh điển của chủ nghĩa Mác-Lênin, từ Mác-Ăngghen, Lênin đến Hồ Chí Minh trong thực tiễn đấu tranh cách mạng và xây dựng học thuyết lý luận về chủ nghĩa cộng sản khoa học đều đặc biệt quan tâm tới thanh niên và xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản. Trong tiến trình cách mạng cộng sản chủ nghĩa nhằm giải phóng giai cấp (giai cấp vô sản), giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội để giải phóng con người, thực hiện sứ mệnh lịch sử thế giới của giai cấp vô sản - giai cấp công nhân hiện đại, thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản có vai trò quan trọng đặc biệt.

Khi viết *“Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản”*, thiên tài Các Mác vừa tròn 30 tuổi và Ăngghen *“Cái tôi thứ hai”* của Mác mới 28 tuổi. Lênin - nhà Mác xít kiệt xuất, người truyền bá và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác vào nước Nga cũng làm nên sự nghiệp vĩ đại của mình ở độ tuổi thanh niên. Lúc Mác qua đời (1883), Lênin còn là một thiếu niên 13 tuổi. Khi Ăngghen mất (1895), Lênin mới 25 tuổi.

Nguyễn Ái Quốc, vào năm 1920, khi đọc Luận cương của Lênin *“Về quyền tự quyết của các dân tộc”* cũng mới 30 tuổi và cùng năm ấy, Người đã gia nhập Đảng Cộng sản ở Pháp, trở thành người đồng sáng lập Đảng Cộng sản Pháp. Khi viết *“Đường cách mệnh”*, 1927, đặt nền móng tư tưởng, chính trị và tổ chức cho sự ra đời Đảng Cộng sản ở Việt Nam, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc mới 37 tuổi.

Định nghĩa *“Cách mệnh là gì?”*, Nguyễn Ái Quốc, từ hồi đó đã nêu rõ: *“Cách mệnh là phá cái cũ đổi ra cái mới, phá cái xấu đổi ra cái tốt”*¹.

Luận điểm này đã trở thành kinh điển, thời gian càng lùi xa càng cho thấy tính mới mẻ và tính hiện đại của nó. *“Đường cách mệnh”* cũng như nhiều tác phẩm tiêu biểu khác của Người mang giá trị và ý nghĩa các tác phẩm kinh điển trong kho tàng lý luận của cách mạng Việt Nam.

¹ Hồ Chí Minh, Toàn tập, 15 Tập, CTQG, H.2011, Tập 2, tr.284.

Vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào thực tiễn cách mạng Việt Nam, Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh xứng đáng được thừa nhận là một tác gia kinh điển. Ở tuổi thanh niên, các ông đã bộc lộ tư tưởng thiên tài, đã định hình là những nhân cách lớn.

Cuộc đời và sự nghiệp của các nhà kinh điển mácxít là những minh chứng điển hình cho thấy, thanh niên có vai trò quan trọng đối với sáng tạo lịch sử, và thanh niên có những đóng góp to lớn đối với sự phát triển xã hội.

Mùa xuân trở thành biểu tượng cho sức sống của thanh niên, của chủ nghĩa cộng sản. *“Chủ nghĩa cộng sản là mùa xuân của nhân loại”*.

Tương lai thuộc về chủ nghĩa cộng sản, thuộc về thanh niên. Các Mác nói về Đảng gắn liền với thanh niên và tương lai. Ông khẳng định, *“Đảng của chúng ta là Đảng của tương lai mà tương lai thuộc về thanh niên. Chúng ta còn là Đảng của những người đổi mới, vì sự đổi mới mà thanh niên luôn ham thích, chúng ta là Đảng của cuộc đấu tranh lịch sử, xả thân chống lại những gì mục nát, mà thanh niên bao giờ cũng đi đầu trong cuộc đấu tranh hy sinh, xả thân ấy”*¹.

C.Mác và Ph.Ăngghen chỉ rõ, tương lai của chủ nghĩa cộng sản tùy thuộc một phần lớn từ việc giáo dục thế hệ trẻ của giai cấp công nhân đang lớn lên. Các ông còn nhấn mạnh sự cần thiết phải kết hợp giáo dục văn với giáo dục kỹ thuật tổng hợp, với lao động sản xuất và hoạt động thực tiễn. Đó là con đường dẫn tới sự hình thành đạo đức và nhân cách cho những người cộng sản trẻ tuổi.

Lênin đặc biệt coi trọng việc học của thanh niên. Nhiệm vụ của thanh niên và Đoàn Thanh niên cộng sản chỉ quy vào một chữ *“học”*, học tập chủ nghĩa cộng sản, gắn nhà trường với thực tiễn xã hội. Học, học nữa, học mãi. Người ta chỉ có thể trở thành người cộng sản khi đã làm giàu trí nhớ của mình bằng cách thấu thái toàn bộ tri thức của nhân loại. Ông còn nhấn mạnh rằng, chủ nghĩa Mác ra đời từ việc lĩnh hội toàn bộ thành tựu tư tưởng và văn hóa của nhân loại và chủ nghĩa cộng sản đã phát sinh từ tổng số tri thức của nhân loại mà những người cộng sản phải nắm vững. Không như vậy thì chủ nghĩa cộng sản mãi mãi chỉ dừng lại là những nguyện vọng tốt đẹp mà thôi. Theo Lênin, người ta chỉ có thể trở thành người cộng sản chân chính khi sống, lao động, đấu tranh cùng với công nông. Các thế hệ tiền bối, cùng lắm cũng chỉ phá hủy được trật tự xã hội cũ. Việc xây dựng chủ nghĩa cộng sản tương lai là nhiệm vụ của thế hệ thanh niên². Đó là những khẳng định về vai trò, sứ mệnh lịch sử và trách nhiệm của thanh niên và Đoàn Thanh niên cộng sản.

¹ C.Mác và Ph.Ăngghen, Bản về thanh niên, NXB Thanh niên, H.1982, tr.118.

² V.I.Lênin, Nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên cộng sản, 3/1920.

³ Hồ Chí Minh, Về giáo dục thanh niên, NXB Thanh niên, H.1980, tr.84.

Hồ Chí Minh chỉ dẫn, thanh niên là một bộ phận quan trọng của dân tộc. Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Nước nhà thịnh hay suy, mạnh hay yếu, một phần lớn là do các thanh niên. Thanh niên là người tiếp sức cách mạng cho thế hệ thanh niên già, đồng thời là người phụ trách, dìu dắt thế hệ thanh niên tương lai³.

Từ đó, trong các văn phẩm của mình, Người trình bày có hệ thống các vấn đề về thanh niên và Đoàn Thanh niên cộng sản.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về thanh niên

Để thấy rõ vấn đề thanh niên hay thế hệ trẻ nói chung trong tư tưởng Hồ Chí Minh cần phải xuất phát từ sự thống nhất chỉnh thể giữa tư tưởng với phương pháp và phong cách, đặc biệt là đạo đức và thực hành đạo đức của Người. Hồ Chí Minh có phương pháp tiếp cận toàn diện và hệ thống, có quan điểm cách mạng và khoa học, lại thấm nhuần sâu sắc chủ nghĩa nhân văn hiện đại khi đề cập tới thanh niên. Người luôn nhạy cảm với thực tiễn, đổi mới và hội nhập để phát triển. Muốn vậy, theo Hồ Chí Minh, thanh niên phải năng động và sáng tạo trong tư duy và hành động.

Có ba sự kiện tiêu biểu, nổi bật sau đây cần được nhấn mạnh để hiểu tư tưởng của Người về thanh niên.

Thứ nhất, ở tuổi thiếu niên, 13 tuổi Nguyễn Sinh Cung đã tỏ rõ sự ham hiểu biết, có tư duy độc lập, khao khát đi tìm sự thật, xem sự thật đó là gì, là cái gì ẩn sau những ngôn từ đẹp đẽ “*Tự do - Bình đẳng - Bác ái*” của Cách mạng Tư sản Pháp vĩ đại?

Đầu óc phê phán nảy nở rất sớm ở cậu thiếu niên Nguyễn Sinh Cung khi lần đầu tiên đọc những từ đó, tỏ ý hoài nghi nó, khi quan sát trực tiếp tình cảnh nô lệ của người dân thuộc địa ngay trên quê hương mình do những tên thực dân đến từ nơi đã sản sinh ra những tuyên ngôn cao quý về nhân quyền và dân quyền gây ra. Người phát hiện ra mâu thuẫn và nghịch lý giữa cái gọi là “*khai hóa*”, “*văn minh*” trong lời tuyên bố với hành vi, việc làm là hoàn toàn trái ngược nhau của kẻ thống trị và xâm lược.

Bởi vậy, từ tấm lòng yêu nước, thương dân mà ở tuổi thanh niên, Nguyễn Tất Thành quyết định đi tìm sự thật, đấu tranh cho công lý. Người đi về phương Tây, đến nước Pháp trong khởi đầu của cuộc hành trình lúc 21 tuổi.

Thứ hai, ngay trong những năm đầu của cuộc hành trình tìm đường cứu nước, cứu dân, vào năm 1925, viết tác phẩm “*Bản án chế độ thực dân Pháp*”, Người đã thức tỉnh thanh niên với lời cảnh báo: “*Hỡi Đông Dương đáng thương hại! Người sẽ chết mất nếu đám thanh niên già cỗi của Người không sớm hồi sinh*”¹.

¹ Hồ Chí Minh, Toàn tập, CTQG, H.2009, Tập 2, tr.129-133.

Cũng năm 1925, Nguyễn Ái Quốc đã gây dựng Hội Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí. Đó là tổ chức cách mạng của những người cách mạng trẻ tuổi - những hạt giống đầu tiên của phong trào và lực lượng, là tiền thân của Đảng cách mạng sau này.

Viết “*Đường cách mệnh*” (1927), Nguyễn Ái Quốc nhấn mạnh đầu tiên là đạo đức, là “*tư cách của người cách mệnh*”. Muốn làm cách mệnh đến nơi theo gương cách mệnh Nga 1917 do Lênin và Đảng kiểu mới lãnh đạo thì “*phải giữ chủ nghĩa cho vững*” và “*ít lòng tham muốn về vật chất*”. Phải theo chủ nghĩa Lênin, Mác - Lênin, là chủ nghĩa chân chính cách mệnh nhất... Phải có Đảng, Đảng phải có chủ nghĩa làm cốt. Đảng không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn... Đủ hiểu vì sao Người luôn đòi hỏi Đảng phải có lý luận tiên phong dẫn đường để làm tròn sứ mệnh tiên phong. Người cũng đòi hỏi phải chú trọng giáo dục lý tưởng cho thanh niên và phải thực hành lý luận trong thực tiễn cách mạng.

Đường cách mệnh là tác phẩm lý luận đầu tiên nói tới tổ chức Đoàn, xây dựng lực lượng, chú trọng xây dựng tổ chức và hoạt động theo phương châm chủ động, sáng tạo, chú trọng mối quan hệ giữa Đảng với Đoàn và các tổ chức, đoàn thể cách mạng khác, mối quan hệ giữa dân tộc và quốc tế, theo chủ nghĩa quốc tế chân chính của giai cấp công nhân, xác định cách mạng Việt Nam là một bộ phận của cách mạng thế giới.

Trong hơn sáu thập kỷ hoạt động cách mạng, Người đặc biệt chăm lo công tác thanh niên, giáo dục lý tưởng, rèn luyện chính trị, học tập và thực hành đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ.

Vấn đề thanh niên, công tác thanh niên, phong trào thanh niên và xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản là vấn đề chiến lược của cách mạng, luôn nằm ở trung tâm chú ý của Người. Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh không chỉ thức tỉnh mà còn giáo dục thanh niên, đào tạo bồi dưỡng cán bộ của Đảng, của Đoàn. Người truyền cảm hứng, niềm tin khoa học, lập trường quan điểm cách mạng cho thế hệ thanh niên.

Thứ ba, cho đến cuối đời, trong Di chúc để lại (1969), Người vẫn dành tình cảm và sự quan tâm đặc biệt cho thanh thiếu niên, nhi đồng nước ta. Người căn dặn Đảng và Chính phủ những điều thiết thực, với tầm nhìn xa trông rộng trong việc bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau, coi đó là một việc làm vô cùng quan trọng và cần thiết.

Điều đó thể hiện sự nhất quán, sự thống nhất giữa tư tưởng và hành động, giữa tư tưởng với đạo đức và phong cách của Người với thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản.

Từ đó, Người nói về thanh niên trong những thời kỳ khác nhau của sự nghiệp cách mạng với những luận điểm sâu sắc.

Một là, vị trí, vai trò và tầm quan trọng đặc biệt của thanh niên trong đời sống xã hội và trong sự nghiệp cách mạng.

Thanh niên là những người trẻ tuổi. Tuổi thanh niên là tuổi của lớp người đang lớn lên, đang trưởng thành. Trong vòng đời, sự sống của một con người, một đời người, thanh niên ví như sự khởi đầu, sự vào đời, lập thân lập nghiệp. Theo một quy ước chung được thực tế xác nhận, những người từ 15 đến 30 tuổi được gọi là thanh niên. Nếu thiếu niên nhi đồng là tuổi thơ (thơ ấu), là tuổi chuẩn bị trở thành thanh niên thì thanh niên là tuổi xuân, là thanh xuân, là hoa niên, tuổi đẹp nhất, quan trọng nhất của cuộc đời, nó đặc trưng cho tương lai, cho tình yêu, niềm tin và hy vọng. Sức mạnh thanh niên biểu hiện ở thể lực, tâm lực và trí lực, với sức khỏe dồi dào, tâm hồn trong sạch, hướng thiện và giàu sức sáng tạo. Con người sinh học và con người xã hội định hình sự phát triển một cách rõ nét nhất ở thanh niên. Tuổi thanh niên có khoảng thời gian ngắn nhất nhưng quan trọng nhất so với các thế hệ khác (trung niên, lão niên).

Ai cũng đi qua những tháng năm tuổi trẻ nhưng không phải ai cũng có đầy đủ sự hiểu biết về những gì độc đáo, chỉ có ở thanh niên. Ngay thanh niên, nhiều khi cũng không hiểu hết, hiểu đúng về chính mình. Đời sống tinh thần, đặc điểm tâm lý, lối sống của thanh niên là những vấn đề hết sức phong phú và phức tạp cần được nghiên cứu về mặt khoa học và cần có những trải nghiệm thực tế để có nhận thức, đánh giá đúng về thanh niên. Nhu cầu văn hóa của thanh niên cũng hết sức đa dạng. Tính phổ biến thuộc về đặc điểm và giá trị thanh niên lại thường biểu hiện qua vô số những đặc thù của từng tầng lớp thanh niên gắn với giới tính, lứa tuổi, nghề nghiệp, môi trường sống và hoạt động của họ, theo cơ cấu xã hội thanh niên. Đó là những vấn đề cần nghiên cứu trong khoa học về thanh niên. Chỉ trên cơ sở đó mới có thể hiểu đúng vị trí, vai trò, tầm quan trọng đặc biệt của thanh niên đối với cộng đồng xã hội, đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc mà cũng đồng thời là sự nghiệp của chính thanh niên. Cống hiến to lớn của thanh niên đối với sự phát triển xã hội trước hết phải thấy sự phát triển của bản thân thanh niên. Phát triển mọi tiềm năng, mọi năng lực sáng tạo của thanh niên để hoàn thiện nhân cách thanh niên là điều kiện tiên quyết để thanh niên có thể cống hiến nhiều nhất, tốt nhất cho sự phát triển của xã hội, cho sự nghiệp cách mạng vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Đó là lý tưởng, là lẽ sống của thanh niên. Nói đến vai trò quyết định của nhân tố con người là nói đến sự nổi bật và vượt trội của nhân tố thanh niên tham gia vào tính quyết định lịch sử của phát triển từ hiện tại đến tương lai, trong đó có kế thừa, phát huy truyền thống trong quá khứ để phát triển đến hiện đại. Do

đó, xét trên phương diện nguồn lực - ở đây là nguồn nhân lực, nguồn vốn quan trọng và quyết định nhất trong vốn xã hội của phát triển thì nhà nước và xã hội khai thác mọi khả năng của thanh niên, toàn dụng lao động của thanh niên phải xử lý hài hòa mối quan hệ giữa phương tiện với mục tiêu. Sử dụng phương tiện thanh niên phải trên quan điểm phục vụ mục tiêu, hướng vào mục tiêu phát triển thanh niên. Con người phương tiện phải đặt trên nền tảng con người mục tiêu, phục vụ mục tiêu vì con người. Con người là mục tiêu, động lực và chủ thể của phát triển. Đó là mục đích, ý nghĩa nhân văn quy định mọi chính sách, cơ chế quản lý xã hội từ giáo dục - đào tạo, nuôi dưỡng, khai thác (sử dụng) để phát triển thanh niên, vì thanh niên để thanh niên cống hiến tốt nhất cho xã hội.

Cũng do đó, trên quan điểm nhân văn, phải tin cậy, quý trọng, tôn trọng thanh niên, đối xử, ứng xử với thanh niên theo đúng chuẩn mực đạo đức, với tinh thần khoan dung và văn hóa khoan dung.

Về mặt này, Hồ Chí Minh là một mẫu mực, điển hình nhất. Người thấu hiểu thanh niên, hết lòng yêu quý, tin cậy thanh niên, suốt đời chăm lo giáo dục, rèn luyện thanh niên, cổ vũ, động viên và thúc đẩy họ, thực sự là một người thầy vĩ đại, thấp sáng ngọn lửa của niềm tin và khát vọng sống, khát vọng hành động cống hiến, dâng hiến của thanh niên cho Tổ quốc và Dân tộc, cho Nhân dân, cho Đảng và cách mạng.

Người là người truyền lửa, truyền cảm hứng cho tuổi trẻ với phương pháp vô cùng khéo léo và tinh tế, nhuần nhuyễn khoa học và nghệ thuật, lý luận và thực tiễn, thấu lý đạt tình.

Tất cả những điều trình bày ở trên đều cô đọng và kết tinh trong một luận điểm của Hồ Chí Minh:

“Một năm khởi đầu từ mùa xuân

Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội”¹.

Đó là lời của Người vào tháng 01/1946 trong thư gửi thanh niên và nhi đồng toàn quốc nhân dịp Tết sắp đến, cái Tết đầu tiên của nước Việt Nam độc lập, của chính thể cộng hòa dân chủ non trẻ mới ra đời.

Người nói về sự tiếp nối các thế hệ thanh niên, trách nhiệm của thanh niên đối với thiếu niên nhi đồng để chuẩn bị cho các em sẽ trở thành thanh niên. Người đề cập đến *“thanh niên già”* và *“thanh niên tương lai”* để nói đến vai trò vừa kế tục vừa tiếp sức cũng như trách nhiệm giáo dục, dìu dắt thiếu niên nhi đồng của lớp thanh niên hiện tại, hiện nay.

¹ Hồ Chí Minh, Toàn tập, CTQG, H.2009, Tập 4, tr.167.

² Sđd, Tập 10, tr.304-308.

Sự phát triển của thanh niên như một dòng chảy liên tục từ quá khứ đến hiện tại và tương lai. Người nhân mạnh, đề phát huy vai trò của mình, *“thanh niên phải có nhiều sáng kiến và phong trào thanh niên cần phải liên tục”*².

Hai là, về nhiệm vụ của thanh niên

Đây là nội dung phong phú nhất và cũng thiết thực nhất trong tư tưởng của Người về thanh niên. Hơn nữa, sự quan tâm của Người về thanh niên rất toàn diện và cụ thể, không chỉ chú trọng tới yêu cầu về giáo dục tư tưởng chính trị nhằm giác ngộ thanh niên về lý tưởng và lẽ sống, sự trung thành với Đảng với cách mạng, lòng yêu nước, trách nhiệm với Tổ quốc, dân tộc và nhân dân mà thanh niên còn phải ra sức học tập văn hóa, kỹ thuật, chuyên môn, nghiệp vụ để không ngừng nâng cao trình độ cùng với thực hành đạo đức cách mạng cần kiệm liêm chính, đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân như chống giặc nội xâm. Người đề cập tới thanh niên nói chung đồng thời nêu rõ từng tầng lớp thanh niên: sinh viên trí thức, công nhân, nông dân, bộ đội, công an. Hồ Chí Minh cũng đặc biệt quan tâm giáo dục thanh niên về chủ nghĩa quốc tế, tình cảm quốc tế trong sáng của thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Việt Nam.

Nói về nhiệm vụ cũng có nghĩa là thực hiện trách nhiệm, nghĩa vụ, bổn phận của thanh niên, Hồ Chí Minh nhấn mạnh tới các mối quan hệ của thanh niên với Đảng, với nhân dân và cộng đồng dân tộc, xã hội. Nổi bật ở các mối quan hệ, đó là quan hệ với mình (với tự mình), với người khác, với tổ chức đoàn thể gắn với công việc và hoạt động.

Một trong những lời dạy nổi tiếng của Người về thanh niên là: *“Nhiệm vụ của thanh niên không phải là đòi hỏi nước nhà đã cho mình những gì mà phải tự hỏi mình đã làm gì cho nước nhà”*¹.

*“Mình phải làm thế nào cho ích lợi nước nhà nhiều hơn. Mình đã vì lợi ích nước nhà mà hy sinh phần đầu chùng nào”*².

*“Thanh niên cần phải có tinh thần và gan dạ sáng tạo, cần phải có chí khí hăng hái và tinh thần tiến lên vượt mọi khó khăn, gian khổ để tiến mãi không ngừng. Cần phải trung thành, thật thà, chính trực”*³.

Nêu lên những nhiệm vụ của thanh niên, Hồ Chí Minh đã lưu ý lớp trẻ phải biết tự ý thức để tự giác rèn luyện, nhấn mạnh tới sự cống hiến, ý chí nghị lực, phấn đấu sao cho tiến bộ nữa, tiến bộ mãi, không chỉ về năng lực, nhất là tính sáng tạo mà còn là đạo đức, phẩm giá nhân cách. Nói như hiện nay, thanh niên phải rèn đức, luyện tài để phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân, vì sự nghiệp chung không phải vì hưởng thụ cho cá nhân, phải vị tha chứ không vị kỷ.

¹ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 7, tr.454-457.

² Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 7, tr.454-457.

³ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 7, tr.454-457.

Thực hiện những nhiệm vụ đó, thanh niên phải tự mình rèn luyện, tự mình xây dựng nhân cách của mình, đồng thời phải chống lại những thói hư tật xấu trong tâm lý, lối sống, xa lạ với đạo đức và lý tưởng cách mạng. Trên quan điểm tích cực, chủ động, Người chú ý kết hợp xây đi liền với chống mà thanh niên thực hiện sao cho xứng đáng với người chủ tương lai của nước nhà, xứng đáng là thế hệ thanh niên anh hùng của một dân tộc anh hùng.

Người chỉ dẫn cho thanh niên phải chống những gì?

Đó là “*Chống tâm lý tự tư tự lợi, chỉ lo lợi ích riêng, sinh hoạt riêng của mình. Chống tâm lý ham sung sướng và tránh khó nhọc. Chống thói xem khinh lao động, nhất là lao động chân tay. Chống lười biếng xa xỉ, chống cách sinh hoạt ủy mị. Chống kiêu ngạo, giả dối, khoe khoang*”⁴... Điểm nhấn nổi bật trong những lời dạy của Người về nhiệm vụ thanh niên vẫn là đạo đức theo các chuẩn mực giá trị của đạo đức cách mạng.

Hồ Chí Minh xác định các chuẩn mực đạo đức cách mạng của thanh niên: Khiêm tốn, cần cù, hăng hái, dũng cảm. Phải xung phong. Phải cố gắng học tập và rèn luyện thân thể khỏe mạnh. Người tóm tắt vào các đức tính: Trung thành - Dũng cảm - Khiêm tốn¹. Những chỉ dẫn rất thiết thực này được Người nói tại Đại hội Đại biểu toàn quốc Đoàn Thanh niên lao động Việt Nam ngày 02/11/1956 và tại Hội nghị Cán bộ đoàn thanh niên ngày 22/9/1962...

Ta nhớ lại, trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, với phương châm “*Vừa kháng chiến vừa kiến quốc*”, với quyết tâm làm cho “*Kháng chiến tất thắng để kiến quốc tất thành*”, Người đã chỉ rõ: “*Muốn làm chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải ra làm việc để chuẩn bị cái tương lai đó*”. Trong “*Thư gửi thanh niên*” Người xác định, “*nhiệm vụ của các bạn là tìm đủ mọi cách để gây dựng một phong trào thanh niên to lớn và mạnh mẽ... Mỗi thanh niên, nhất là cán bộ phải kiên quyết làm bằng được những điều sau đây*:

a) *Các sự hi sinh khó nhọc thì mình làm trước người ta, còn sự sung sướng thanh nhàn thì mình nhường người ta hưởng trước: Tiên thiên hạ ưu, hậu thiên hạ lạc.*

b) *Các việc đáng làm thì có khó mấy cũng cố chịu, quyết làm cho kỳ được.*

c) *Ham làm những việc ích quốc lợi dân. Không ham địa vị, công danh, phú quý.*

d) *Đem lòng chí công vô tư mà đối với người, với việc*².

⁴ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 8, tr.262-264.

¹ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 10, tr.620-622.

² Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 5, tr.185-186.

đ) Quyết làm gương về mọi mặt: Siêng năng, tiết kiệm, trong sạch.

e) Chớ kiêu ngạo, tự mãn, tự túc. Nói ít làm nhiều, thân ái, đoàn kết”³.

Cũng trong bối cảnh kháng chiến kiến quốc, ngày 10/02/1948, Người viết bài báo nổi tiếng, nói trực tiếp về nhiệm vụ của thanh niên, với tựa đề “Thanh niên phải làm gì?”, lấy bút danh A.G, đăng trên báo Sự thật, Người nhấn mạnh *“thanh niên phải có trí tự động, tự cường, tự lập. Phải có khí khái ham làm việc chứ không ham địa vị. Phải có quyết tâm, đã làm việc gì thì làm cho đến nơi đến chốn. Phải có lòng ham tiến bộ, học luôn, học mãi. Học văn hóa, học chính trị, học nghề nghiệp. Phải có lòng kiên quyết tham gia kháng chiến để tranh cho được thống nhất, độc lập, dân chủ và tự do. Như thế mới xứng đáng thanh niên là chủ nhân tương lai của nước nhà”⁴.*

Nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 19/01/1955, Hồ Chí Minh đã tập trung làm rõ *“những điều nên làm”* và khuyên thanh niên phải nhận rõ, *“vạch rõ ranh giới, chia rõ phải trái, phải nhận rõ ai là bạn, ai là thù”*.

Đối với người, ai làm gì lợi ích cho nhân dân, cho Tổ quốc đều là bạn. Bất kỳ ai làm điều gì có hại cho nhân dân và Tổ quốc ta tức là kẻ thù.

Người giác ngộ thanh niên, nâng cao nhận thức cho họ một cách sâu sắc và tinh tế rằng, đối với mình, những tư tưởng và hành động có lợi cho Tổ quốc, cho đồng bào là bạn. Những tư tưởng và hành động có hại cho Tổ quốc và nhân dân (đồng bào) là kẻ thù. Thế là chẳng những ở ngoài mà chính ở trong lòng mình ta cũng có bạn và có thù. Vì vậy, phải ra sức tăng cường bạn ở trong và ở ngoài, kiên quyết chống lại kẻ thù ở ngoài và ở trong mình ta...

Trước hết, phải yêu Tổ quốc, yêu nhân dân. Phải có tinh thần dân tộc vững chắc và tinh thần quốc tế đúng đắn. Phải yêu và trọng lao động. Phải giữ kỷ luật. Phải bảo vệ của công. Phải quan tâm tới đời sống của nhân dân².

Như thế, thanh niên, từ con người đến tổ chức, từ nhận thức đến hành động, theo Hồ Chí Minh, muốn làm tròn nhiệm vụ, thanh niên phải tỏ rõ chính kiến, phải chú trọng hoạt động, kết hợp việc phát huy những điều tốt đẹp của các thế hệ đi trước, đặc biệt là phải ra sức rèn luyện đạo đức, kiên quyết đánh bại chủ nghĩa cá nhân để xứng đáng là người thanh niên cách mạng, giữ trọn lòng trung hiếu với Đảng với Dân.

³ Hồ Chí Minh, Sdd, Tập 5, tr.185-186.

⁴ Hồ Chí Minh, Sdd, Tập 5, tr.374-375.

² Hồ Chí Minh, Sdd, Tập 5, CTQG, H.2011, tr.498-499.

Người có những chỉ dẫn quan trọng cho thanh niên quân đội và công an. Những lời của Người cách đây đã hơn 70 năm mà đến nay và mãi mãi về sau vẫn còn nguyên giá trị. Hơn nữa, qua những lời dạy với quân đội và công an, Người cũng mong muốn tất cả mọi thanh niên đều phải ra sức tu dưỡng, rèn luyện về mọi mặt chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhất là gắn bó mật thiết với dân, tận tụy trung thành với nhân dân. Người nêu gương thực hành trước hết cho thế hệ trẻ noi theo.

Với quân đội, phải *“trung với nước hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng, sẵn sàng chiến đấu hy sinh vì độc lập tự do, vì chủ nghĩa xã hội”*.

Với công an, *“Đối với tự mình phải cần kiệm liêm chính. Đối với đồng sự phải thân ái giúp đỡ. Đối với chính phủ phải tuyệt đối trung thành. Đối với nhân dân phải kính trọng, lễ phép. Đối với công việc phải tận tụy. Đối với địch phải kiên quyết, khôn khéo”*¹.

Người cũng nói tới thanh niên trí thức, căn dặn họ phải đóng vai trò nòng cốt trong thực hiện nhiệm vụ diệt giặc đói, xóa nạn mù chữ, góp phần nâng cao dân trí trong toàn dân. Thanh niên trong ngành giáo dục phải ra sức làm tốt công tác giảng dạy và giáo dục, chăm sóc thiếu niên nhi đồng, tự mình nêu gương và làm gương cho học sinh, thực hiện tốt các phong trào thi đua dạy thật tốt, học thật tốt, xây dựng nhà trường xã hội chủ nghĩa để đào tạo con người mới xã hội chủ nghĩa, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội.

Thanh niên lao động công nhân và nông dân phải làm nòng cốt trong tăng gia sản xuất, trong lao động có kỹ thuật, có kỷ luật, có năng suất, chất lượng, hiệu quả cao để phát triển kinh tế làm cho đất nước phồn vinh.

Nói tóm lại, Hồ Chí Minh đã dành rất nhiều nỗ lực và tinh lực trong cuộc đời mình cho việc giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng và rèn luyện thanh niên, gây dựng phong trào và lực lượng thanh niên, chỉ dẫn một cách toàn diện, hệ thống nhiệm vụ của thanh niên để thế hệ trẻ nước ta thực sự là những người chủ tương lai, cống hiến xuất sắc trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Ba là, thanh niên phải phát huy vai trò đầu tàu, xung kích trong sản xuất, chiến đấu và công tác, phải có ý chí, nghị lực và niềm tin.

Nói tại Hội nghị Cán bộ Đoàn Thanh niên lao động Việt Nam, ngày 19/01/1959, Người nhấn mạnh, về nhiệm vụ của thanh niên, nam nữ thanh niên phải làm sao thực hiện được tốt khẩu hiệu:

*“Việc gì khó có thanh niên
Ở đâu khó có thanh niên”*

¹ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 5, CTQG, H.2011, tr.498-499.

Khẩu hiệu ấy cho thấy vai trò xung phong, xung kích, làm đầu tàu thúc đẩy cả phong trào của thanh niên. Mỗi khi Đảng, Nhà nước, nhân dân và xã hội cần tới thanh niên tham gia đi đầu để thực hiện những nhiệm vụ đột xuất hoặc thường xuyên trong sản xuất, chiến đấu, chống thiên tai địch họa thì nhanh chóng có lực lượng thanh niên tham gia. Đầu cần thanh niên có, đầu khó có thanh niên. Ý nghĩa “đầu tàu” đối với thanh niên là như vậy. Hồ Chí Minh nói rõ, thanh niên hăng hái là tốt nhưng chớ xa rời quần chúng, xa rời thì không làm được đầu tàu. Đầu tàu rời toa là vô dụng. Xung phong gương mẫu là mình làm tốt và giúp cho người khác cũng làm tốt. Phải cố gắng làm gương mẫu, làm đầu tàu, không tách rời quần chúng¹.

Để thực hiện vai trò đó, thanh niên phải rèn luyện ý chí, nghị lực, vừa phải có năng lực vừa phải có đạo đức lại phải khéo tập hợp lực lượng của quần chúng thanh niên và luôn chú ý công tác tuyên truyền vận động, không chỉ trong thanh niên mà còn đối với quần chúng nhân dân. Làm được như vậy thì ai cũng phải yêu mến, kính phục thanh niên và phong trào thanh niên sẽ ăn sâu lan rộng².

Tháng 9/1950, trên đường đi chiến dịch Biên giới, thăm một đơn vị thanh niên xung phong, Người đã tặng thanh niên một lời khuyên quý giá, có sức khích lệ, thúc đẩy thanh niên vượt khó và gieo niềm tin vào thắng lợi. Lời của Người đã đi vào lịch sử phong trào thanh niên và cuộc sống thanh niên, trở thành một trong những lời đẹp nhất dành cho tuổi trẻ tự tin và tự hào. Đó là một danh ngôn về văn hóa thanh niên:

“Không có việc gì khó

Chỉ sợ lòng không bền

Đào núi và lấp biển

Quyết chí ắt làm nên”¹.

Bốn là, thanh niên phải nêu cao khát vọng, hoài bão, làm việc lớn vì sự phát triển đất nước, vì vinh quang của Tổ quốc và dân tộc.

Trong những lời dạy thanh niên của Hồ Chí Minh, có một lời dạy mang ý nghĩa giáo dục định hướng giá trị và lựa chọn lối sống vô cùng hệ trọng đối với tuổi trẻ vào đời lập thân lập nghiệp. Người dạy: Tuổi trẻ các cháu chỉ có một điều ham: ham học, ham làm, ham tiến bộ. Đã vì cách mạng, vì dân, vì Đảng thì chỉ có một điều ham ấy thôi, không ham hưởng thụ, không ham tiền tài, địa vị, danh vọng. Phải học Tôn tiên sinh (Tôn Trung Sơn): Tuổi trẻ phải có khát vọng,

¹ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 9, tr.310-311.

² Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 5, tr.185-186.

¹ Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 6, tr.95.

hoài bão, ham làm việc lớn ích quốc lợi dân. Tuổi trẻ chớ có ham làm quan to. Đây là điều vô cùng quan trọng, thiết thực, đòi hỏi phải rèn công phu đạo đức trong sáng, cao thượng và bản lĩnh vượt qua mọi cám dỗ đời thường, tầm thường.

Người nói rõ, tuổi trẻ phải tránh xa như tránh lửa những cám dỗ đó: tiền bạc, địa vị, quyền lực, danh vọng. Nếu không làm chủ được thì rất dễ rơi vào hư hỏng. Lời dạy này phải nằm lòng trong thanh niên, nhất là các cán bộ đoàn.

Thanh niên phải học tập, rèn luyện và hành động như thế nào để non sông Việt Nam trở nên tươi đẹp, dân tộc Việt Nam trở nên hùng cường, đủ sức bước lên đài vinh quang, sánh vai được với các cường quốc năm châu². Đó là khát vọng Hồ Chí Minh, khát vọng Việt Nam mà thanh niên phải thực hiện sứ mệnh lịch sử đó một cách tốt nhất.

Năm là, thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên phải xứng đáng với vai trò là cánh tay đắc lực, là đội hậu bị đáng tin cậy của Đảng.

Người quan tâm tới sự trưởng thành của thanh niên về chính trị, thanh niên phải phấn đấu trở thành đảng viên của đảng cách mạng chân chính, chủ động, tích cực tham gia vào xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh. Đảng ta thực hiện di huấn đó của Người đã hết sức chú trọng xây dựng nhân cách thanh niên, xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản và phong trào thanh niên nói chung, coi việc xây dựng Đoàn là đi trước một bước để xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh, nhất là trong bối cảnh, tình hình hiện nay, gắn liền xây dựng với chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, chất lượng đảng viên và tổ chức Đảng. Thanh niên và tổ chức Đoàn Thanh niên đóng vai trò tiên phong, nòng cốt để thực hiện sứ mệnh này.

Sáu là, thanh niên và tổ chức Đoàn phải luôn quan tâm dìu dắt, giáo dục, bồi dưỡng thiếu niên nhi đồng, chuẩn bị về mọi mặt cho thế hệ thanh niên tương lai. Phải làm tròn trách nhiệm là các anh chị phụ trách đối với thiếu niên nhi đồng, dẫn dắt các em vào hoạt động xã hội với nội dung thiết thực, hình thức đa dạng, phương pháp phù hợp với tâm lý lứa tuổi trẻ thơ. Phải có tinh thần dân chủ, tôn trọng, tin cậy, yêu quý các em, những đoàn viên tương lai của Đoàn. Tổ chức Đoàn - Hội - Đội là một cơ cấu đặc thù của thế hệ trẻ phải vững mạnh bằng cách đổi mới và sáng tạo.

3. Chỉ dẫn của Hồ Chí Minh về xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Việt Nam

Đây cũng là một lĩnh vực gắn liền với tuổi trẻ. Những lời dạy của Người về thanh niên đã bao hàm trong đó những chỉ dẫn về xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh.

² Hồ Chí Minh, Sđd, Tập 4, tr.32-33.

Dưới đây, có thể nêu tóm tắt và hệ thống những điểm chính yếu được Người nhấn mạnh.

Thứ nhất, Người sớm xác định mối quan hệ giữa Đảng và Đoàn trong tác phẩm “*Đường cách mệnh*”, về chính trị tư tưởng thì Đoàn phải tuân thủ vai trò lãnh đạo của Đảng, theo những định hướng của Đảng. Còn về mặt tổ chức và hoạt động thì Đoàn độc lập, chủ động, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của Đoàn. Đảng có trách nhiệm với Đoàn và tạo điều kiện cho Đoàn hoạt động, phát huy tính chủ động, sáng tạo. Đoàn có trách nhiệm xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh.

Thứ hai, để xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh phải luôn thấm nhuần, thực hiện nhất quán vai trò và nhiệm vụ của thanh niên. Rất nhiều nhiệm vụ của thanh niên được Người đề cập và để thực hiện được phải gắn con người với tổ chức và hoạt động.

Thứ ba, phải chú trọng đồng bộ các mặt: xây dựng tổ chức, xác định tôn chỉ mục đích, chú trọng phương thức, phương pháp hoạt động, xác định chương trình kế hoạch hoạt động. Tổ chức phải rộng khắp thành hệ thống, mục đích phải rõ ràng, xác thực. Đích là nhằm vào đó mà bắn. Nhiều đích quá thì loạn mất, không bắn trúng đích nào. Khẩu hiệu phải rõ ràng, thiết thực, phải phổ thông, ai cũng hiểu, dễ nhớ, dễ làm. Chương trình công tác không nên quá rộng, dàn trải, không thiết thực, không lôi cuốn được thanh niên.

Phải coi trọng đào tạo, bồi dưỡng, huấn luyện đội ngũ cán bộ Đoàn. Không sợ thiếu công việc, thiếu người. Khéo tổ chức, khéo giáo dục, khéo tập hợp thì thanh niên không sợ thiếu việc, thiếu người. Cán bộ Đoàn phải biết làm việc và làm được việc. Không chỉ là trình độ mà còn là phương pháp, kỹ năng, năng lực lôi cuốn, thuyết phục.

Thứ tư, phát huy tính chủ động, đổi mới, sáng tạo của Đoàn.

Thứ năm, nêu cao trách nhiệm của Đảng, Nhà nước và cộng đồng xã hội đối với thanh niên trong xây dựng lực lượng, nhất là đào tạo bồi dưỡng đội ngũ lãnh đạo các cấp Đoàn, Hội, Đội, đáp ứng yêu cầu đổi mới, hội nhập quốc tế.

4. Vận dụng những chỉ dẫn của Hồ Chí Minh về thanh niên và xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong tình hình mới hiện nay

Cần nhấn mạnh mấy điểm quan trọng dưới đây:

- Tổ chức cho thanh niên nước ta học tập và làm theo Tư tưởng, Đạo đức, Phong cách Hồ Chí Minh một cách sâu rộng, nội dung phù hợp với từng đối tượng, phương pháp hấp dẫn, sinh động, có sức thu hút lớn đối với thế hệ trẻ.

Đặc biệt nhấn mạnh vào khát vọng Việt Nam, khát vọng phát triển, hiện đại hóa, phát triển nhanh, bền vững, sánh vai cùng các cường quốc năm châu, thực hiện tâm nguyện, hoài bão của Hồ Chí Minh như Đại hội XIII của Đảng đã nêu rõ trong Văn kiện.

- Coi trọng giáo dục lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, lòng yêu nước, niềm tự hào về truyền thống dân tộc, truyền thống cách mạng, truyền thống của Đảng và của Đoàn.

- Giáo dục tình cảm cách mạng, niềm tin của thanh thiếu niên nhi đồng Việt Nam theo lý tưởng và đạo đức của Hồ Chí Minh. Nêu cao ý thức, tinh thần dân tộc, bảo vệ độc lập chủ quyền toàn vẹn lãnh thổ, ý chí *“Không có gì quý hơn độc lập tự do”*.

- Đào tạo bồi dưỡng thế hệ trẻ cả thể lực - tâm lực - trí lực, phát triển toàn diện, có năng lực sáng tạo, có bản lĩnh, ý chí vươn lên trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và hội nhập quốc tế.

- Gắn xây dựng tổ chức Đoàn với trách nhiệm của thanh niên trong xây dựng Đảng. Xây dựng phong cách, bản lĩnh cán bộ Đoàn ngang tầm nhiệm vụ.

- Cần đặc biệt nâng cao chất lượng nghiên cứu về khoa học thanh niên, kết hợp tốt nghiên cứu cơ bản với nghiên cứu ứng dụng trong các cơ quan nghiên cứu khoa học của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh cũng như trong các Viện nghiên cứu của Nhà nước, của xã hội. Chú trọng nghiên cứu giá trị thanh niên, giáo dục giá trị cho thế hệ trẻ để xây dựng đạo đức, lối sống thanh niên trong xã hội hiện đại, quan tâm đúng mức tới nghiên cứu dự báo xu hướng biến đổi của thanh niên và giá trị thanh niên trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế để có đủ cơ sở khoa học đẩy mạnh đổi mới tổ chức, nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong tình hình mới, yêu cầu mới./.

ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH RA ĐỜI - BƯỚC NGOẶT LỊCH SỬ TRỌNG ĐẠI CỦA TUỔI TRẺ VIỆT NAM

PGS.TS. Nguyễn Danh Tiên

Viện Trưởng Viện Lịch sử Đảng

Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

Cách đây 90 năm, trong bối cảnh đất nước bị thực dân Pháp đô hộ, nhân dân sống cuộc sống lầm than, cơ cực, ngày 26/3/1931, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh ra đời. Từ đó đến nay, trong quá trình xây dựng và phát triển cùng lịch sử dân tộc, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã góp phần to lớn vào sự nghiệp đấu tranh giành độc lập, giải phóng dân tộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Với ý nghĩa đó, nhìn lại sự ra đời của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh không chỉ là khẳng định chủ trương, đường lối đúng đắn, sáng tạo của Đảng mà còn thấy rõ hơn vị trí, vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong tiến trình lịch sử dân tộc.

1. Sự ra đời của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh - Một tất yếu lịch sử

Sau một thời gian ra đi tìm đường cứu nước, đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, Nguyễn Ái Quốc khẳng định: *“Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc, không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản”*¹. Tháng 6/1925, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc thành lập Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên, ra Báo Thanh niên, mở nhiều lớp huấn luyện cán bộ để tuyên truyền, phổ biến chủ nghĩa Mác - Lênin, thành lập tổ chức *“Thanh niên Cộng sản Đoàn”*, đưa nhiều thanh niên ưu tú vào tổ chức để bồi dưỡng”².

Trong quá trình truyền bá chủ nghĩa Mác-Lênin vào giai cấp công nhân, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã dựa vào thanh niên, qua đó, những thanh niên yêu nước được giác ngộ về giai cấp và dân tộc. Họ là lớp người trẻ tuổi có lòng yêu nước, căm thù giặc, hăng hái tham gia cách mạng, nhạy cảm với cái mới và có học thức. Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc tổ chức một nhóm bí mật, có chương trình và điều lệ của nhóm. Tất cả phải đọc lời thề tuân theo chương trình, điều lệ và suốt đời hy sinh, phấn đấu cho sự nghiệp cách mạng. Đây là một tổ chức cách mạng kiểu mới, được tổ chức rất chặt chẽ và kỷ luật nghiêm minh. Việc ra đời của nhóm đoàn viên, thanh niên cộng sản Việt Nam là một sự kiện đặc biệt quan trọng, mở đầu quá trình hình thành và phát triển của tổ chức thanh niên cách

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb.Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 12, tr. 30.

² Có thể kể đến như: Lê Hồng Sơn; Lê Hồng Phong; Hồ Tùng Mậu...

mạng theo xu hướng cộng sản chủ nghĩa cũng như sự ra đời của Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương sau này.

Đến năm 1929, cùng với sự ra đời của các tổ chức cơ sở Đảng Cộng sản, trên đất nước ta đã hình thành những cơ sở đầu tiên của Đoàn Thanh niên Cộng sản, đó là các chi bộ Đoàn và các nhóm đoàn viên do các đảng viên trực tiếp phụ trách. Tuy nhiên, do điều kiện lịch sử lúc đó, tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản không thể hình thành ngay cùng một lúc từ Trung ương đến cơ sở, mà trên thực tế quá trình này được thai nghén từ cơ sở đến cấp tỉnh, rồi mới hình thành tổ chức Đoàn ở Trung ương.

Mùa Xuân năm 1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời. Ngay trong Hội nghị thành lập Đảng, công tác vận động thanh niên được lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và các đại biểu tham dự đặc biệt quan tâm. Với việc thông qua Chính cương, Sách lược, Điều lệ vắn tắt của Đảng, Hội nghị đã thông qua Điều lệ Đoàn Thanh niên Cộng sản. Đặc biệt, trong Điều lệ vắn tắt của Đảng đã ghi rõ: “Người dưới 21 tuổi phải vào Thanh niên Cộng sản Đoàn”¹. Đồng thời, Hội nghị cũng nhấn mạnh, Ban Chấp hành Trung ương của Đảng, ngoài công tác hàng ngày cần phải tổ chức ngay “*Đoàn Thanh niên Cộng sản*”. *Như vậy, vấn đề Đoàn Thanh niên Cộng sản đã sớm được khẳng định trong những văn kiện trọng yếu của Hội nghị thành lập Đảng*².

Sau khi ra đời, Đảng Cộng sản Việt Nam đã thể hiện rõ vai trò lãnh đạo của mình. Để đề ra đường lối lãnh đạo phù hợp với thực tiễn, tháng 10/1930, Hội nghị lần thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng được tổ chức. Hội nghị thảo luận và thông qua nhiều văn kiện quan trọng như: Án Nghị quyết về tình hình hiện tại ở Đông Dương và nhiệm vụ cần kíp của Đảng, Án Nghị quyết về cộng sản thanh niên vận động...

Án Nghị quyết về cộng sản thanh niên vận động là văn kiện đầu tiên của Đảng về công tác vận động thanh niên, khẳng định địa vị thanh niên lao động và sự quan trọng của Thanh niên Cộng sản Đoàn; chỉ ra những điều căn bản của Thanh niên Cộng sản Đoàn; cách tổ chức Đông Dương Cộng sản Thanh niên Đoàn³. Văn kiện này được xây dựng trên cơ sở tổng kết thực tiễn cách mạng phong phú ở Đông Dương trong những năm 20, kết hợp với sự vận dụng sáng tạo những nguyên lý của chủ nghĩa Mác-Lênin về xây dựng đảng kiểu mới và tổ chức thanh niên của đảng cũng như những chỉ dẫn xác đáng của Quốc tế Thanh niên Cộng sản. Đây là văn kiện nền tảng về lý luận vận động thanh niên đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam⁴.

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, Nxb.Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, tập 2, tr. 7.

² Lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Phong trào thanh niên Việt Nam (1925 - 2012), Nxb.Thanh niên, Hà Nội, 2012, tr. 55.

³ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đoàn toàn tập, (1930), Nxb CTQG, Hà Nội, 1998, tập 2 tr. 166 -172.

⁴ Dù ra đời cách nay gần một thế kỷ nhưng nhiều vấn đề cơ bản được đề ra trong Án Nghị quyết vẫn giữ nguyên giá trị cho đến ngày nay.

Án Nghị quyết về cộng sản thanh niên vận động ra đời, đáp ứng kịp thời những đòi hỏi của phong trào yêu nước trong thanh niên Việt Nam đang phát triển mạnh và tạo ra những chuyển biến đối với công tác dựng Đoàn. Trước hết, trong đội ngũ cán bộ của Đảng, nhận thức về ý nghĩa và tầm quan trọng đặc biệt của công tác thanh niên cũng như trách nhiệm của người cộng sản đối với công tác này được nâng cao. Bên cạnh đó, nghị quyết đã trang bị những kiến thức cần thiết cho cán bộ, đảng viên nhằm triển khai công tác vận động thanh niên; các cấp ủy đảng địa phương đã gửi thông báo đến cơ sở yêu cầu *“phải tổ chức thật nhanh chóng Đoàn Thanh niên Cộng sản từ chi bộ đến tỉnh bộ”*¹.

Thực hiện Án Nghị quyết về cộng sản thanh niên vận động, đến đầu năm 1931, các cơ sở đoàn đã được xây dựng trên hầu khắp đất nước từ Bắc vào Nam. Tuy nhiên, hệ thống tổ chức của Đoàn chưa được thống nhất, chưa có sinh hoạt riêng nên hạn chế đến vai trò của Đoàn. Trên tinh thần đó, từ ngày 20 đến ngày 26/3/1931, tại Sài Gòn, Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương Đảng được tổ chức dưới sự chủ trì của Tổng Bí thư Trần Phú. Bên cạnh việc quyết định nhiều nội dung quan trọng liên quan đến công tác xây dựng Đảng, Hội nghị đã bàn về công tác xây dựng Đoàn. Hội nghị nghiên cứu *“Thư”* của Ban Chấp hành Quốc tế Thanh niên Cộng sản gửi Đảng Cộng sản Đông Dương, kiểm điểm việc thực hiện Án Nghị quyết về cộng sản thanh niên vận động và chỉ rõ: *“Tổ chức ra Cộng sản Thanh niên Đoàn là một nhiệm vụ thu phục một bộ phận quan trọng của vô sản giai cấp là một vấn đề cần kíp mà Đảng phải giải quyết. Tuy nhiên hiện đến nay không ở đâu tiến lên được bước nào. Trái lại thái độ trong Đảng lại rất lãnh đạm hững hờ về vấn đề Đoàn lắm”*². Trên cơ sở nhận định đó, Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương Đảng đề ra nhiệm vụ *“Cần kíp tổ chức ra Thanh niên Cộng sản Đoàn”*; đồng thời, nhấn mạnh: Các cấp Đảng từ Trung ương đến địa phương phải cử ngay các cấp ủy viên của Đảng phụ trách công tác Đoàn; *“lập tức các Đảng bộ địa phương phải mau mau tổ chức những ủy viên tổ chức ra Đoàn, đốc xuất cho chi bộ tổ chức; tổ chức cơ quan báo chương về việc vận động của Đoàn và phải chỉ đạo cho các chi bộ mới thành lập của Đoàn bắt đầu hoạt động trong quần chúng thanh niên được những khẩu hiệu của thanh niên mà hiệu triệu quần chúng”*³.

Có thể nói, mặc dù Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương không ra nghị quyết mới về công tác thanh niên nhưng Hội nghị đã đề ra những chủ trương quan trọng, quyết định đến sự phát triển của phong trào thanh niên, đặc biệt là đối với sự nghiệp xây dựng, củng cố Đoàn Thanh niên Cộng sản.

¹ Những sự kiện lịch sử Đảng bộ Nghệ Tĩnh, Nxb.Nghệ Tĩnh, Nghệ Tĩnh, 1981, tr. 75.

² Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đoàn toàn tập, Nxb.CTQG, Hà Nội, 1999, tập 3 (1931), tr. 91.

³ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đoàn toàn tập, Sdd, tập 3 (1931), tr. 98, 99.

Từ sau Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương, trên khắp ba miền Bắc, Trung, Nam đã xuất hiện nhiều tổ chức đoàn cơ sở, với khoảng hơn 1.500 đoàn viên; một số địa phương đã hình thành tổ chức đoàn xã, huyện và tỉnh. Đến cuối năm 1931, số lượng đoàn viên trong cả nước lên đến 2.500 người. Điều đó cho thấy, chủ trương của Đảng đã đi vào cuộc sống, được thanh niên giác ngộ và gia nhập tổ chức đoàn trên phạm vi cả nước. Đặc biệt, có nhiều đoàn viên đã sống, chiến đấu, hy sinh cho lý tưởng của Đảng, được Đảng khắc ghi, biểu hiện rõ nhất là nhiều đoàn viên đã tham gia tích cực vào phong trào cách mạng 1930 - 1931, đỉnh cao là Xô Viết - Nghệ Tĩnh.

Trong phong trào đấu tranh những năm 1930 - 1931, với đỉnh cao Xô Viết - Nghệ Tĩnh là trận thử lửa đầu tiên đối với lớp đoàn viên, thanh niên cộng sản đầu tiên của Đoàn. Trong cuộc đối đầu đó, nhiều người đã tỏ rõ khí phách anh hùng và quyết tâm một lòng theo Đảng làm cách mạng, mở đầu cho truyền thống cách mạng vẻ vang của Đoàn như: Cao Xuân Quế, Lê Cảnh Nhượng và nhiều đoàn viên ưu tú khác. Cũng trong trận thử lửa này, lịch sử đã ghi lại tấm gương oanh liệt của người đoàn viên thanh niên cộng sản Lý Tự Trọng, với câu nói bất hủ: “Con đường của thanh niên chỉ có thể là con đường cách mạng, chứ không thể có con đường nào khác”.

Với sự phát triển mạnh mẽ của đoàn viên, thanh niên và vai trò của họ đối với sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương được Ban Chấp hành Quốc tế Thanh niên Cộng sản công nhận là một bộ phận của Quốc tế Thanh niên Cộng sản. Đây là dấu mốc quan trọng đánh dấu sự phát triển của tổ chức Đoàn Thanh niên và phong trào thanh niên.

Như vậy, sự ra đời và hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương là một tất yếu lịch sử, đáp ứng kịp thời đòi hỏi của phong trào thanh niên trong thời điểm lúc bấy giờ. Từ ngày 22 đến ngày 25/3/1961, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ III được tổ chức, quyết định lấy ngày 26/3/1931 làm ngày thành lập Đoàn. Kể từ đó, ngày 26/3 hàng năm trở thành Ngày truyền thống của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

2. Từ dấu ấn ra đời đến những thành quả vinh quang

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam, do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Kể từ khi ra đời đến nay, thế hệ trẻ Việt Nam thực sự là lực lượng xung kích trong sự nghiệp cách mạng; là nòng cốt, đội dự bị xứng đáng với sự tin cậy của Đảng, Nhà nước và nhân dân. Thế hệ trẻ Việt Nam - thế hệ nọ tiếp nối thế hệ kia, tre già măng mọc trưởng thành từ những Đội Cứu quốc, Tổng hội Sinh viên, Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân, Đoàn quân

Nam tiến đến phong trào “*Thanh niên ba sẵn sàng*”, “*Phụ nữ ba đảm đang*”, “*Năm xung phong*”.... đã góp sức mình vào chiến thắng trong những cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc.

Khi đất nước được giải phóng, non sông Việt Nam liền một dải, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh triển khai một số phong trào cụ thể như: “*Ba mũi tên tiến công chống tiêu cực và toàn Đoàn tham gia xây dựng Đảng*” từ năm 1976, “*Ba xung kích làm chủ tập thể*” từ năm 1978. Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IV (năm 1980) đã quyết định đẩy mạnh phong trào “*Ba xung kích làm chủ tập thể*” thành cao trào thi đua hành động cách mạng của tuổi trẻ, thực hiện thắng lợi sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, thu hút hàng triệu đoàn viên, thanh niên tham gia.

Sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng và lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ V (năm 1987) phát động phong trào “*Tuổi trẻ xung kích, sáng tạo xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*”. Đây là phong trào mang ý nghĩa lớn lao, là phong trào của thế hệ trẻ đi đầu trong công cuộc đổi mới, hành động vì tương lai của thế hệ trẻ, vì hạnh phúc của nhân dân; qua đó, khẳng định vai trò của tuổi trẻ, góp phần đưa đất nước thoát khỏi những khó khăn, khủng hoảng về kinh tế - xã hội. Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ VI (1992), đã phát động và triển khai hai phong trào lớn là “*Thanh niên lập nghiệp*” và “*Tuổi trẻ giữ nước*”. Các phong trào được đoàn viên, thanh niên cả nước hưởng ứng sôi nổi và nhiệt tình. Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ VII (năm 1997) tiếp tục phát triển và nâng hai phong trào “*Thanh niên lập nghiệp*” và “*Tuổi trẻ giữ nước*” lên một tầm cao mới.

Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII (2002) phát động phong trào “*Thi đua, tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*” và kêu gọi tuổi trẻ Việt Nam cùng siết chặt tay dưới lá cờ vinh quang của Đoàn, nguyện đi theo con đường cách mạng của Đảng, Bác Hồ và nhân dân Việt Nam đã lựa chọn, nắm chắc thời cơ, vượt qua thách thức, góp phần to lớn vào sự nghiệp đổi mới đất nước. Phong trào mới với sức sống mới đã thu hút hàng triệu thanh niên thi đua học tập, tiến quân vào khoa học - công nghệ; thi đua lao động sáng tạo để lập thân, lập nghiệp; xung phong tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; góp phần giữ vững an ninh chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội. Đặc biệt, phong trào “*Thanh niên tình nguyện*” và các cuộc vận động, phong trào mới được triển khai sâu rộng trong các tổ chức Đoàn, như: Sáng tạo trẻ, Bốn mới (kỹ thuật mới, ngành nghề mới, thị trường mới, mô hình mới), Cán bộ, công chức trẻ với cải cách hành chính, Học tập tốt, rèn luyện tốt, Trí thức trẻ tình nguyện... đã khơi dậy sức mạnh của thanh niên tham gia các lĩnh vực của đời sống xã hội, tạo ra nhiều mô hình hay, cách làm sáng tạo từ thực tiễn, góp phần tạo nên hình ảnh đẹp của người thanh niên Việt Nam.

Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ IX (2007) phát động hai phong trào “*5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc*” và “*4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*”. Đến Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ X (2012), hai phong trào trên tiếp tục được triển khai với tên gọi “*Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc*” và “*Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*” nhằm tạo không gian mở, sáng tạo cho cơ sở triển khai thực hiện. Trong giai đoạn này, nhiều phong trào trong các đối tượng thanh niên được triển khai mạnh mẽ, thu hút sự tham gia của đông đảo đoàn viên, thanh niên và tạo được hiệu ứng tốt đẹp trong cộng đồng xã hội, như các phong trào: Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới, Thanh niên tham gia xây dựng văn minh đô thị, Học sinh 3 rèn luyện, Khi tôi 18, Sinh viên 5 tốt, 3 trách nhiệm, Sáng tạo trẻ, Hành trình tuổi trẻ vì biển đảo quê hương, Đồng hành với ngư dân trẻ ra khơi... với nhiều đổi mới, sáng tạo, được xã hội ghi nhận, ủng hộ và đánh giá cao.

Đại hội Đoàn lần thứ XI (nhiệm kỳ 2017 - 2022) đã phát động 3 phong trào lớn: Thanh niên tình nguyện, Tuổi trẻ sáng tạo và Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc.

- Phong trào “*Thanh niên tình nguyện*” có các nội dung cơ bản: (1)- Tình nguyện chung tay xây dựng nông thôn mới. (2)- Tình nguyện tham gia xây dựng đô thị văn minh. (3)- Tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu. (4)- Tình nguyện tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông. (5)- Tình nguyện đảm bảo an sinh xã hội.

- Phong trào “*Tuổi trẻ sáng tạo*” có các nội dung chính: (1)- Sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học. (2)- Sáng tạo trong lao động, sản xuất, kinh doanh. (3)- Sáng tạo trong công tác, phục vụ nhân dân. (4)- Sáng tạo trong đời sống sinh hoạt.

- Phong trào “*Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc*” có bốn nội dung: (1)- Xung kích trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng an ninh. (2)- Xung kích tham gia thực hiện các chương trình, dự án, cuộc vận động hướng về biên giới, biển đảo, bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ. (3)- Xung kích tham gia xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân cách mạng chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại. (4)- Xung kích tham gia đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn dân cư..

- Ngoài ra, Đại hội còn phát động ba chương trình đồng hành với thanh niên là: (1)- Đồng hành với thanh niên trong học tập. (2)- Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp. (3)- Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần.

Trải qua 90 năm cống hiến và trưởng thành dưới ngọn cờ của Đảng quang vinh và Bác Hồ kính yêu, tổ chức Đoàn và tuổi trẻ Việt Nam xây đắp nên những

truyền thống vẻ vang. Đó là truyền thống yêu nước nồng nàn, gắn bó thiết tha, trung thành tuyệt đối với Đảng, với nhân dân, với chế độ xã hội chủ nghĩa; truyền thống của đội quân xung kích cách mạng, dám nhận những nhiệm vụ nặng nề, dám đi đến những nơi khó khăn, gian khổ, dám suy nghĩ sáng tạo để hoàn thành nhiệm vụ được giao; truyền thống gắn bó, đoàn kết trong lớp người cùng lứa tuổi, trong các tổ chức Đoàn và Hội; đoàn kết gắn bó với nhân dân; thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau trong hoạn nạn, đặc biệt là vào những thời điểm phải đối mặt với kẻ thù hay thiên tai; truyền thống hiếu học, ham hiểu biết để tự mình nâng cao trình độ chính trị, văn hóa, khoa học kỹ thuật, quản lý và quân sự... say mê sáng tạo trong hoạt động thực tiễn, để cống hiến cho sự nghiệp của cách mạng của dân tộc và của Đảng.

Lịch sử dân tộc Việt Nam vốn đã đầy ắp sự kiện nhưng nó càng trở nên phong phú, sinh động hơn bởi trong đó chứa đựng lịch sử Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Ngày 26/3/1931, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh ra đời, đó là bước ngoặt trọng đại của tuổi trẻ Việt Nam. Sự kiện này không chỉ khẳng định chủ trương đúng đắn, sáng tạo của Đảng mà còn đáp ứng đòi hỏi của thực tiễn lịch sử dân tộc. Trải qua 90 năm xây dựng, phát triển và trưởng thành, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã khẳng định bản lĩnh cách mạng, lòng trung thành với Đảng, với dân tộc, là lực lượng xung kích cách mạng, là tổ chức hạt nhân chính trị của thanh niên Việt Nam, đội dự bị tin cậy của Đảng, là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên Việt Nam.

Qua các phong trào, các cuộc vận động do Đoàn phát động, lớp lớp thanh niên Việt Nam đã không ngại khó khăn, gian khổ, vượt lên mọi thử thách, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh; tích cực, năng động, sáng tạo trong học tập, lao động, sản xuất; xung kích, tình nguyện bảo vệ, xây dựng quê hương, đất nước. Trải qua các thời kỳ lịch sử, các thế hệ cán bộ, đoàn viên, thanh niên luôn xác định: giữ gìn và phát huy truyền thống vẻ vang của tuổi trẻ Việt Nam và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là nghĩa vụ, trách nhiệm và là mệnh lệnh đặc biệt của trái tim và khối óc.

Với những cống hiến xuất sắc trong 90 năm qua, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và tuổi trẻ Việt Nam đã hai lần vinh dự được Đảng, Nhà nước trao tặng Huân chương Sao Vàng và nhiều phần thưởng cao quý khác. Thành quả đó là hành trang để Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đóng góp nhiều hơn nữa cho sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, xây dựng một nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc, sánh vai với các cường quốc năm châu như Bác Hồ mong đợi lúc sinh thời./.

VỊ TRÍ, VAI TRÒ CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TRONG HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ VIỆT NAM

PGS.TS. Trịnh Thị Xuyên

Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

1. Cơ sở hình thành vị trí, vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong hệ thống chính trị Việt Nam

Chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh với những nguyên tắc và yêu cầu về xây dựng nhà nước của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân, thực thi và đảm bảo các quyền dân chủ của nhân dân là cơ sở lý luận cho việc thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam và là mục đích của cuộc đấu tranh cách mạng giành độc lập dân tộc, xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Đồng thời tiếp tục là cơ sở cho việc xây dựng và đổi mới hệ thống chính trị Việt Nam.

Từ cơ sở lý luận đó, hệ thống chính trị Việt Nam được thiết kế là một chỉnh thể thống nhất bao gồm Đảng Cộng sản Việt Nam, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Trong hệ thống chính trị, Đảng là hạt nhân lãnh đạo, định hướng, dẫn dắt xã hội bằng đường lối, chủ trương, chính sách thông qua cương lĩnh, nghị quyết của Đảng. Nhà nước là cơ quan thể chế hóa, hiện thực hóa cương lĩnh, nghị quyết của Đảng bằng chính sách và pháp luật. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội đại diện cho các thành phần khác nhau trong xã hội, trong đó Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đại diện cho tuổi trẻ Việt Nam, là cơ sở chính trị của Đảng và Nhà nước, là cầu nối giữa các tầng lớp nhân dân, giữa nhân dân với Đảng và Nhà nước.

Điều lệ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khóa XI khẳng định “*Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Đoàn bao gồm những thanh niên tiên tiến, phấn đấu vì mục đích, lý tưởng của Đảng là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”. Trong hệ thống chính trị, sự lãnh đạo của Đảng đối với Đoàn Thanh niên được xác định “*Đảng lãnh đạo công tác thanh niên và trực tiếp lãnh đạo Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Xây dựng Đoàn vững mạnh là nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước*” (Nghị quyết 25 ngày 25/7/2008 của Ban Chấp hành Trung ương về Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa).

2. Vị trí của Đoàn Thanh niên trong hệ thống chính trị Việt Nam

Tính nhất nguyên, thống nhất và tập trung quyền lực của hệ thống chính trị Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam là đặc điểm nổi trội tạo nên sức mạnh của hệ thống và xác định vị trí, vai trò của các thành tố trong hệ thống chính trị, hoạt động theo cơ chế: Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ. Theo đó, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là một trong những tổ chức chính trị - xã hội, thành viên của hệ thống chính trị, hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và Pháp luật của nước Cộng hoà XHCN Việt Nam, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng, là đội dự bị tin cậy của Đảng.

Trong hệ thống chính trị, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là cơ sở chính trị của Đảng và Nhà nước, là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam; là lực lượng xung kích cách mạng; là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên; là nơi giúp họ rèn luyện và phát triển nhân cách, năng lực, đặc biệt là kỹ năng hoạt động tập thể, hoạt động xã hội, từ đó tạo nguồn bổ sung cán bộ trẻ cho Đảng, Nhà nước và là người kế tục trung thành sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng. Mặt khác, Đoàn còn là tổ chức đại diện chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tuổi trẻ; phụ trách Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh; là lực lượng nòng cốt chính trị trong phong trào thanh niên và trong các tổ chức thanh niên Việt Nam. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là thành viên của hệ thống chính trị, hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và Pháp luật của nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. Đoàn phối hợp với các cơ quan Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội chăm lo giáo dục, đào tạo và bảo vệ thanh thiếu nhi; tổ chức cho đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia vào việc quản lý nhà nước và xã hội.

Với vị trí và chức năng của mình trong hệ thống chính trị, hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh có vai trò quan trọng trong hệ thống chính trị Việt Nam.

3. Vai trò của Đoàn thanh niên trong hệ thống chính trị Việt Nam

3.1. Vai trò cơ sở chính trị của hệ thống chính trị Việt Nam

Đoàn thanh niên góp phần rèn luyện, đào tạo, cung cấp nguồn nhân sự cho hệ thống chính trị.

Để thực sự trở thành đội dự bị tin cậy của Đảng, trong tổ chức và hoạt động của Đoàn luôn chú trọng tới việc giáo dục, rèn luyện, bồi dưỡng đoàn viên cả về phẩm chất đạo đức, tư tưởng cách mạng, năng lực và bản lĩnh chính trị, tạo nguồn phát triển đảng viên trong đoàn viên, thanh niên, nhằm trẻ hoá đội ngũ đảng viên, bảo đảm sự kế thừa và phát triển của Đảng.

Đội ngũ cán bộ Đoàn Thanh niên khi đã được rèn luyện và trải nghiệm trong thực tiễn tổ chức và hoạt động đoàn chính là thực tiễn tổ chức, tập hợp lực lượng đoàn viên, thanh niên, thực tiễn tạo động lực, sự đồng thuận và thống nhất hành động vì mục tiêu chung của tổ chức, của cộng đồng và xã hội sẽ có sự phát triển về năng lực nhận thức chính trị, tích hợp được những kỹ năng và kinh nghiệm hoạt nhất định trong động chính trị. Đây sẽ là nguồn cán bộ chính trị đáng tin cậy của Đảng và Nhà nước khi được giao những trọng trách nhất định trong hệ thống chính trị. Đây cũng chính là lý do mà Đảng đã xác định “*Xây dựng Đoàn Thanh niên vững mạnh là nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước*”.

Tổ chức cho đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia thực hiện chủ trương, đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước, góp phần thực hiện đúng mục đích, hiệu quả của hệ thống chính trị

Tổ chức và hoạt động của Đoàn Thanh niên là kênh thông tin quan trọng cho đoàn viên, thanh niên về tình hình chính trị, đường lối, chính sách của Đảng và nhà nước. Mặt khác, các phong trào, hoạt động của đoàn còn có mục đích phổ biến, tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Trong đó, việc tuyên truyền, giáo dục ý thức pháp luật cho thanh niên cũng được coi trọng. Đoàn Thanh niên đã nhân rộng các mô hình phổ biến và giáo dục pháp luật, góp phần hình thành ý thức pháp luật, tinh thần thượng tôn pháp luật trong thanh niên.

Đoàn Thanh niên đã phối hợp với các ngành, triển khai các chương trình, đề án phát huy thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội, như đề án trí thức trẻ, ưu tú tăng cường cho các huyện nghèo; đề án xây dựng các Đảo thanh niên toàn quốc theo quy hoạch đã được phê duyệt, nhằm phát huy vai trò của thanh niên trong thực hiện Chiến lược biển và chiến lược kinh tế đảo. Dự án “*Tư vấn, hỗ trợ thanh niên khởi sự doanh nghiệp và lập nghiệp*”. Cuộc vận động “*Thanh niên chung tay xây dựng nông thôn mới*”.

3.2. Vai trò cầu nối, đại diện lợi ích cho đoàn viên, thanh niên, tham mưu về đường lối, chính sách cho Đảng và nhà nước về vấn đề đoàn viên, thanh thiếu niên

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đại diện chăm lo và bảo vệ quyền lợi hợp pháp và chính đáng của tuổi trẻ. Tổ chức và hoạt động đoàn được coi là sân chơi, diễn đàn của tuổi trẻ, là nơi đoàn viên, thanh niên có thể chia sẻ, thể hiện tâm tư, tình cảm, nguyện vọng và khả năng của mỗi thành viên, cũng là nơi để thanh niên có điều kiện để cống hiến, trưởng thành, giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

Trên cơ sở đó, cán bộ đoàn, tổ chức Đoàn là người có thể nắm bắt sát nhu cầu, nguyện vọng của đoàn viên, thanh niên trong tình hình thực tế, từ đó có thể đề xuất, tham mưu về cơ chế, chính sách đối với thanh niên, bảo vệ quyền, lợi ích cho đoàn viên, thanh niên. Chẳng hạn Đoàn đã đề xuất với đảng và nhà nước về cơ chế, chính sách hỗ trợ thanh niên trong học tập. Tham mưu xây dựng Chiến lược phát triển thanh niên giai đoạn 2011-2020, phối hợp, tham mưu xây dựng chính sách tài năng trẻ trong tình hình mới; đề án xây dựng diễn đàn kết nối thông tin giữa lãnh đạo Đảng, Nhà nước với thanh niên qua mạng internet.

Phản biện và giám sát chính sách của Nhà nước, tham gia giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về giáo dục đào tạo. Chẳng hạn chương trình *“Giám sát, đánh giá việc thực hiện các chính sách của Nhà nước về học nghề và tạo việc làm cho thanh niên”* đã được Trung ương Đoàn tổ chức, điều tra, khảo sát và đánh giá một cách công phu, nghiêm túc.

3.3. Vai trò dẫn dắt, định hướng, tổ chức, tập hợp, huy động nguồn lực

Để thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ của hệ thống chính trị, của Đảng và Nhà nước, Đoàn Thanh niên là một trong những tổ chức có thể tập hợp và huy động được đông đảo tầng lớp thanh niên, là nguồn lực trẻ, có chất lượng; sẵn sàng đi đầu, xung kích trong thực hiện những nhiệm vụ khó khăn, gai góc của hệ thống chính trị, xã hội. Đây là vai trò vô cùng quan trọng trong hệ thống chính trị. Việc thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ của hệ thống chính trị luôn đòi hỏi phải có nguồn lực tương thích, sự kết nối và huy động nguồn lực từ lực lượng thanh niên của tổ chức đoàn góp phần to lớn vào việc thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của Đoàn Thanh niên và của cả hệ thống chính trị.

Trong thời gian qua, Đoàn Thanh niên là lực lượng xung kích đi đầu trong việc thực hiện các nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Một loạt các phong trào đã được triển khai và tạo hiệu ứng lan tỏa trong xã hội như: phong trào “thanh niên tình nguyện” được triển khai thực hiện trên các lĩnh vực như: xây dựng nông thôn mới, xây dựng đô thị văn minh, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, đảm bảo trật tự an toàn giao thông, chống tai nạn, ùn tắc giao thông. Phong trào “tuổi trẻ sáng tạo” được phát động trong học tập, nghiên cứu khoa học, trong lao động sản xuất kinh doanh, trong công tác, phục vụ nhân dân... Phong trào *“Tuổi trẻ xung kích bảo vệ tổ quốc”*... Bên cạnh đó, Đoàn còn tổ chức các phong trào tình nguyện chăm lo đời sống nhân dân, thanh thiếu nhi khó khăn, thanh thiếu nhi nghèo nơi biên giới, hải đảo, hiến máu nhân đạo; các chiến dịch tình nguyện như *“Hành quân xanh”*, lực lượng thanh niên xung kích, thanh niên tình nguyện tại các địa bàn tham gia khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ.

3.4. Vai trò lan tỏa các giá trị của hệ thống trị, của quốc gia, dân tộc

Thông qua các hoạt động của Đoàn Thanh niên, chẳng hạn như tổ chức các hoạt động tuyên truyền giáo dục thanh niên về lịch sử, truyền thống của dân tộc, của Đảng, của Đoàn Thanh niên, qua đó giáo dục lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước, tự hào dân tộc trong đoàn viên, thanh thiếu niên. Các cuộc thi tìm hiểu *“Huyền thoại đường Hồ Chí Minh trên biển”* và hành trình *“Tuổi trẻ vì biển, đảo quê hương”*. Tổ chức giải thưởng *“Gương mặt trẻ Việt nam tiêu biểu”* qua từng năm đã góp phần vinh danh, khuyến khích và tạo động lực mạnh mẽ cho thanh niên phấn đấu, rèn luyện và sáng tạo, chinh phục những khó khăn, thách thức để đạt được những thành công trong hoạt động của mình.

Bên cạnh đó, việc phổ biến, tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức chính trị cho đoàn viên, thanh niên, thông qua học tập, nghiên cứu và thực hiện đường lối, chủ trương của đảng cũng được chú trọng và ngày càng đi vào thực chất, hiệu quả; chẳng hạn, việc tổ chức các hội thi như Olympic Mác-Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh, *“Nghị quyết của Đảng - hành động của thanh niên”*... *“Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo lời Bác”*, *“Góp đá xây Trường Sa”*, thông qua đó có ảnh hưởng tích cực, định hướng nhận thức chính trị, thái độ, tư tưởng của thanh niên trước những vấn đề của đời sống chính trị - xã hội.

Mặt khác, việc giáo dục đạo đức, lối sống, trang bị kỹ năng xã hội cho thanh thiếu niên được triển khai dưới nhiều hình thức, tạo các diễn đàn để thanh niên chia sẻ, nâng cao nhận thức về trách nhiệm xã hội, về xây dựng lối sống nhân văn, có ích.

Đoàn Thanh niên cũng đã phối hợp với các cơ quan nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức chính tế - xã hội, các tập thể lao động và gia đình chăm lo giáo dục, đào tạo và bảo vệ thanh thiếu nhi. Đối với Đội thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, Đoàn Thanh niên giữ vai trò là người phụ trách Đội, là kênh truyền dẫn các giá trị của đất nước, dân tộc đến thế hệ mầm non, tương lai của đất nước, tiếp bước truyền thống cha, anh, góp phần tạo dựng cơ sở chính trị vững chắc cho hệ thống chính trị Việt Nam./.

**ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
THAM GIA XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CỦA NHÂN DÂN,
DO NHÂN DÂN, VÌ NHÂN DÂN**

PGS. TS. Trương Hồ Hải - ThS. Âu Thị Tâm Minh

*Viện Nhà nước và Pháp luật,
Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh*

1. Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân ở Việt Nam

Kể từ khi thành lập nhà nước dân chủ hiện đại, lựa chọn con đường xã hội chủ nghĩa, quan điểm về Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân ở Việt Nam không ngừng được bổ sung, hoàn thiện và từng bước phát triển. Nhà nước pháp quyền không phải là một kiểu nhà nước mà đó là mô hình tổ chức và kiểm soát việc thực hiện quyền lực nhà nước trên cơ sở hiến pháp, pháp luật, với tinh thần thượng tôn pháp luật. Quan điểm về xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam được phát triển dựa trên cơ sở tiếp thu có chọn lọc những quan điểm, tư tưởng về nhà nước pháp quyền trong lịch sử tư tưởng nhân loại; quan điểm của Mác-Ăngghen-Lênin về xây dựng nhà nước kiểu mới, dân chủ, pháp chế, hướng tới giải phóng con người; tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước của dân, do dân, vì dân và thực tiễn hoạt động của Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam từ khi thành lập đến nay. Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam 2013 khẳng định: “Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam do Nhân dân làm chủ; tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức”¹.

Một cách khái quát nhất, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa (XHCHN) Việt Nam là Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân, tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân; Nhà nước công nhận, tôn trọng, bảo vệ và bảo đảm quyền con người, quyền công dân; tổ chức và hoạt động theo Hiến pháp và pháp luật, quản lý xã hội bằng Hiến pháp và pháp luật; quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp và nguyên tắc tập trung dân

¹. Quốc hội, *Hiến pháp nước cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam 2013*, Điều 2.

chủ; thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, hoà bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; tuân thủ Hiến chương Liên hợp quốc và điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên, là bạn, là đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế¹.

Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam mang những giá trị phổ biến có tính nguyên tắc của Nhà nước pháp quyền:

- Nhà nước pháp quyền là nhà nước thực hiện chủ quyền của nhân dân, ở đó quyền lực nhà nước thực chất là quyền lực do nhân dân ủy thác;
- Nhà nước pháp quyền là nhà nước bảo đảm tính tối thượng của Hiến pháp và pháp luật trong đời sống nhà nước và xã hội;
- Nhà nước pháp quyền là nhà nước công nhận, thực hiện và bảo vệ quyền con người, quyền tự do, dân chủ của công dân;
- Nhà nước pháp quyền là nhà nước chịu trách nhiệm trước công dân về những hoạt động của mình, còn công dân phải thực hiện các nghĩa vụ đối với nhà nước và chịu trách nhiệm pháp lý về những hành vi vi phạm pháp luật của mình;
- Nhà nước pháp quyền phải có hình thức tổ chức quyền lực nhà nước thích hợp và có cơ chế giám sát sự tuân thủ pháp luật, xử lý các vi phạm pháp luật, bảo đảm cho pháp luật được thực hiện.

Ngoài những giá trị phổ biến có tính nguyên tắc, cần nhấn mạnh Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam có một số điểm khác biệt sau đây:

- Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam là Nhà nước thực sự của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân, hướng tới xây dựng xã hội XHCN, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh;
- Thực hiện nguyên tắc quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp và kiểm soát việc thực hiện quyền lực nhà nước về mặt lập pháp, hành pháp, tư pháp nhằm bảo đảm hiệu lực, hiệu quả thực hiện quyền lực nhà nước của cơ quan lập pháp, hành pháp, tư pháp, không kiểm chế, đối trọng lẫn nhau giữa các cơ quan lập pháp, hành pháp, tư pháp như nhà nước tư sản;
- Do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo;
- Thực hiện đường lối đối ngoại hoà bình, hữu nghị, hợp tác, bình đẳng và phát triển với các nhà nước và nhân dân các dân tộc trên thế giới; tôn trọng và cam kết thực hiện các công ước, điều ước quốc tế đã tham gia, ký kết, phê chuẩn; là thành viên có trách nhiệm của cộng đồng quốc tế và khu vực².

¹. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Giáo trình Nhà nước và Pháp luật Việt Nam (Dành cho hệ đào tạo Cao cấp lý luận chính trị), Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội, 2018, tr.51.

². Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Giáo trình Nhà nước và Pháp luật Việt Nam (Dành cho hệ đào tạo Cao cấp lý luận chính trị), Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội, 2018, tr.51-54.

2. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh với việc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân

Nhà nước mà chúng ta đang xây dựng là nhà nước pháp quyền XHCN của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. Trong khi đó, thanh niên là bộ phận cấu thành trong Nhân dân, là lực lượng xung kích của cách mạng, của Đảng và dân tộc Việt Nam. Do vậy, tham gia xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân là quyền và trách nhiệm của thanh niên Việt Nam, trong đó, Đoàn Thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh giữ vai trò then chốt nhằm tập hợp, dẫn dắt và đoàn kết lớp lớp các thế hệ thanh niên hướng đến một xã hội văn minh, dân chủ, thượng tôn pháp luật.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam; đội dự bị tin cậy của Đảng, đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tuổi trẻ; đồng thời, là lực lượng nòng cốt chính trị trong phong trào thanh niên và trong các tổ chức thanh niên Việt Nam. Điều lệ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khóa XI nêu rõ: *“Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Đoàn bao gồm những thanh niên tiên tiến, phấn đấu vì mục đích, lý tưởng của Đảng là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”*.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa được thể hiện trên những phương diện chủ yếu sau:

Một là, giữ vững sự lãnh đạo của Đảng, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Triển khai thực hiện Đề án và Chương trình hành động của tổ chức Đoàn các cấp theo Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015-2030”. Tuyên truyền, vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh; tuyên truyền, học tập Nghị quyết của Đảng, của Đoàn với nhiều hình thức sáng tạo.

Hai là, bảo đảm tính tôn nghiêm của hiến pháp và pháp luật, xây dựng xã hội thượng tôn pháp luật. Trong đó, Đoàn Thanh niên đóng vai trò quan trọng trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật thông qua nhiều phương thức sáng tạo, phù hợp với từng đối tượng thanh niên (tuyên truyền trực tuyến, đối thoại, hội thi, triển lãm, ngày hội pháp luật, hội thi rung chuông vàng, phiên tòa giả định, tuyên truyền lưu động, ngày hội cử tri trẻ, Ngày pháp luật), góp phần xây dựng trong đoàn viên, thanh niên ý thức “Sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật”.

Ba là, tham gia quản lý nhà nước và xã hội, thực hiện và phát huy vai trò làm chủ, tinh thần Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. Đoàn Thanh niên tham gia xây dựng và bảo vệ Đảng, xây dựng chính quyền thông qua nhiều con đường và cách thức khác nhau: Tổ chức quán triệt, triển khai trong cán bộ đoàn, đoàn viên, tuyên truyền trong thanh niên về các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Các cấp bộ đoàn tập trung thực hiện nhiều giải pháp bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp; giới thiệu cán bộ có chất lượng để tạo nguồn cán bộ trẻ cho cấp ủy đảng, chính quyền. Đoàn tích cực góp ý các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, trực tiếp nhất là những nội dung liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên, trong đó tập trung tham gia xây dựng Luật Thanh niên (sửa đổi, bổ sung), Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020 và một số chính sách mới.

Đoàn Thanh niên giữ vai trò đầu tàu trong các phong trào xây dựng, phát triển và bảo vệ đất nước của thế hệ trẻ:

- Xung kích phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế qua các phong trào *“Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”*, *“Tuổi trẻ tham gia xây dựng văn minh đô thị”* và các phong trào gắn với từng khối đối tượng thanh niên.

- Xung kích, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng qua các phong trào Thanh niên tình nguyện, chương trình Tiếp sức mùa thi, chiến dịch Mùa hè xanh, Hoa phượng đỏ, Kỳ nghỉ hồng, Hành quân xanh, tình nguyện mùa đông, xuân tình nguyện, các hoạt động tình nguyện tại chỗ, tình nguyện thường xuyên, tình nguyện quốc tế gắn với nhiệm vụ của từng địa phương, cơ quan, đơn vị.

- Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội qua các phong trào: cuộc vận động *“Nghĩa tình biên giới, hải đảo”*, phong trào *“Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”* góp phần đấu tranh phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội, các hoạt động đảm bảo trật tự an toàn giao thông.

- Xung kích lao động sáng tạo, làm chủ khoa học công nghệ với nhiều hoạt động phong phú mang lại giá trị hữu ích trong công việc và cuộc sống.

- Xung kích bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu qua nhiều hoạt động thiết thực: vệ sinh môi trường, thu gom rác thải, bảo vệ nguồn nước, bảo vệ dòng sông quê hương, Ngày Chủ nhật xanh, các đợt ra quân cao điểm hưởng ứng Ngày môi trường thế giới, chiến dịch *“Hãy làm sạch biển”*, các hoạt động tham gia khắc phục sự cố môi trường ở các tỉnh miền Trung...

Bốn là, xây dựng Đoàn vững mạnh, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên. Muốn xây dựng Đoàn vững mạnh, trước hết mỗi đoàn viên, thanh

niên cần phải không ngừng học tập, rèn luyện, thực hiện tốt nghĩa vụ công dân, trở thành những công dân có trách nhiệm, đóng góp thiết thực vào xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN. Cùng với hệ thống giáo dục phổ thông, Đoàn Thanh niên tham gia công tác giáo dục truyền thống, giáo dục đạo đức, lối sống, bồi dưỡng lí tưởng, ý thức tuân thủ Hiến pháp và pháp luật cho thanh niên; tổ chức các phong trào “*Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*” nhằm hỗ trợ thanh niên trong học tập, lập thân, lập nghiệp, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần, phát triển kỹ năng xã hội.

Đoàn Thanh niên cũng mở rộng hoạt động hợp tác quốc tế thanh niên, xây dựng quan hệ hữu nghị với tổ chức thanh niên các nước láng giềng: Liên hoan Thanh niên Việt Nam - Trung Quốc; ký kết thỏa thuận hợp tác 5 năm giữa Đoàn TNCS Hồ Chí Minh với Đoàn Thanh niên Nhân dân Cách mạng Lào, Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam với Hội Liên hiệp thanh niên Campuchia; tổ chức nhiều hoạt động quy mô lớn, có ý nghĩa giáo dục cao, góp phần thực hiện đường lối đối ngoại của Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam¹.

Trong suốt lịch sử 90 năm qua, với truyền thống yêu nước nồng nàn, gần bó, trung thành tuyệt đối với Đảng, với Nhân dân, thực hiện lời dạy của Bác Hồ: “*Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên*”, thế hệ trẻ nước ta, dưới ngọn cờ tập hợp của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, luôn nêu cao tinh thần hăng hái, sẵn sàng xung phong đến những nơi Tổ quốc cần, dù là biên cương hay hải đảo, dù là công việc mới mẻ hay khó khăn, cống hiến và đóng góp cho đất nước. Có thể nói, trong những thành tựu chung của cả nước có sự đóng góp tích cực của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và lực lượng thanh niên cả nước.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã tham gia tích cực vào cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Nhà nước trong sạch, vững mạnh; thực hiện hiệu quả đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; tham gia tích cực vào cuộc đấu tranh chống tham nhũng, đấu tranh với những hành vi sai trái, bảo vệ lợi ích hợp pháp và chính đáng của nhân dân; tích cực tham gia và thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở; tích cực hưởng ứng và tham gia hoạt động trong phong trào của các tổ chức chính trị - xã hội phát động, trực tiếp là xây dựng tổ chức Đoàn và phong trào của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

Đoàn đã triển khai nhiều hoạt động sôi nổi, mạnh mẽ để giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống đẹp cho thanh niên. Công tác tuyên truyền, giáo dục ý thức pháp luật cho thanh thiếu niên được chú trọng như an toàn giao thông; phòng chống tệ nạn xã hội và cảm hóa, giáo dục thanh thiếu niên chậm

¹. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa X tại Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI (2017)

tiền. Đặc biệt trong bối cảnh đại dịch toàn cầu Covid-19, các cấp bộ đoàn đã có nhiều hoạt động xung kích, thực hiện chủ trương “*chống dịch như chống giặc*”: xây dựng các điểm rửa tay, phát nước rửa tay, khẩu trang miễn phí, tổ chức Đội phản ứng nhanh phòng chống dịch Covid-19, sinh viên ngành y tình nguyện đăng ký tham gia công tác phòng, chống dịch tại các địa bàn trọng điểm... Các báo, tạp chí của Đoàn, trang thông tin điện tử của các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội thường xuyên cập nhật tin bài, đăng tải kịp thời, chính xác về công tác phòng, chống dịch. Bên cạnh đó, Đoàn đã phát động chương trình 6,3 triệu Đoàn viên, thanh niên khai báo y tế, tổ chức các đội hình thanh niên, sinh viên tình nguyện “đi từng ngõ, gõ từng nhà, hỏi từng công dân” vận động, hướng dẫn, giúp đỡ người dân khai báo y tế. Nhiều sáng kiến của đoàn viên, thanh niên (đặc biệt là đội ngũ trí thức trẻ) tham gia phòng chống dịch bệnh bằng các giải pháp công nghệ mới, phù hợp đã được phát huy¹.

Tuy nhiên, vai trò của thanh niên và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân còn nhiều hạn chế:

Thứ nhất, một bộ phận thanh niên còn thờ ơ với đời sống chính trị - xã hội của đất nước, có lối sống hưởng thụ, suy nghĩ lệch lạc, chưa có ý thức thực hành quyền dân chủ của mình, chưa tích cực tham gia vào các hoạt động quản lý nhà nước và công việc của cộng đồng, địa phương cũng như chưa thực hiện tốt các nghĩa vụ công dân.

Thứ hai, môi trường xã hội còn nhiều hiện tượng tiêu cực như: nạn tham nhũng, hối lộ, tệ quan liêu, lãng phí và các tệ nạn xã hội: ma túy, mại dâm, các hành vi phạm pháp... là thách thức không nhỏ đối với thanh niên. Tỷ lệ tội phạm và vi phạm pháp luật có xu hướng trẻ hoá. Thanh niên Việt Nam phải đối mặt với tình thế lưỡng nan giữa việc tuân thủ những giá trị đạo đức, lẽ phải với lợi ích cá nhân. Theo kết quả Khảo sát về liêm chính trong thanh niên Việt Nam năm 2019, thanh niên Việt Nam nhận thức rõ ràng về giá trị liêm chính, về tác hại của tham nhũng và mong muốn được sống trong một xã hội tôn vinh, thúc đẩy liêm chính, nhưng lại có xu hướng sẵn lòng thỏa hiệp với tham nhũng nếu điều đó là có lợi, hoặc giúp họ giải quyết được khó khăn cho bản thân và gia đình.

Thứ ba, công tác giáo dục đạo đức, lối sống, văn hóa cho thanh thiếu niên còn hình thức, chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Hiệu quả tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật không cao. Việc phát huy các điển hình tiên tiến sau tuyên dương chưa được quan tâm đúng mức. Công tác dự báo và nắm bắt tình hình tư

¹. Chí Kiên, Đoàn Thanh niên cần phát huy vai trò tiên phong, có ý chí, khát vọng vươn lên, 9/4/2020, <http://baochinhhphu.vn/Chi-dao-quyet-dinh-cua-Chinh-phu-Thu-tuong-Chinh-phu/Doan-Thanh-nien-can-phat-huy-vai-tro-tien-phong-co-y-chi-khat-vong-vuon-len/392542.vgp>

tưởng, định hướng thanh niên ở nhiều nơi không kịp thời; xử lý các vấn đề nổi cộm phát sinh trong thanh niên còn lúng túng. Một số chương trình, nội dung hoạt động còn dàn trải, hình thức, thiếu kiên trì, thiếu hấp dẫn, thiếu tính bền vững.

Thứ ba, tổ chức cơ sở đoàn ở một số nơi chưa quan tâm đúng mức đến công tác bồi dưỡng, nâng cao chất lượng kết nạp đoàn viên. Công tác quản lý đoàn viên còn lỏng lẻo. Chất lượng sinh hoạt, hoạt động của chi đoàn trên địa bàn dân cư còn yếu. Đổi mới phương thức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đoàn chưa đáp ứng yêu cầu. Công tác xây dựng, phát triển tổ chức và đoàn kết, tập hợp thanh niên trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước chuyển biến chậm.

Thứ tư, vai trò của Đoàn trong phụ trách Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh ở những khu vực, địa bàn đặc thù chưa có nhiều chuyển biến tích cực; việc giám sát thực hiện quyền trẻ em và kiến nghị xử lý các vụ việc xâm hại, bạo hành, tai nạn thương tích đối với trẻ em còn chậm. Đoàn chưa kịp thời trong nghiên cứu, đề xuất giải pháp để khắc phục, giải quyết các vấn đề xã hội trong thanh thiếu nhi, một số tổ chức Đoàn chưa kịp thời có ý kiến và tham gia giải quyết các vấn đề bức xúc, tiêu cực, mặt trái xã hội tác động đến thanh thiếu nhi¹.

3. Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân

Để phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên tham gia quản lý nhà nước và xã hội, giám sát, phản biện chính sách, xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân, trước hết cần nâng cao nhận thức của cán bộ, đoàn viên, thanh niên về vai trò của thanh niên trong tham gia quản lý nhà nước; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho thanh niên, giáo dục quyền, trách nhiệm tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội, nhất là tham gia xây dựng Đảng và củng cố chính quyền nhân dân.

Nhà nước cần xác định rõ tính cấp thiết của việc đầu tư cho sự phát triển của thanh niên, hình thành năng lực, phẩm chất và thái độ tích cực, trước khi yêu cầu họ có đóng góp tích cực cho sự phát triển của xã hội. Nếu thanh niên không có thể chất tốt, trí tuệ dồi dào, năng lực công dân, năng lực làm chủ thì sẽ không có khả năng cống hiến. Vì vậy, đổi mới phải được thực hiện từ gốc, đó là đổi mới chương trình và cách thức giáo dục, trong đó nuôi dưỡng và phát triển các kỹ năng và năng lực cần thiết để thanh niên tham gia đời sống xã hội, phát huy tối đa tiềm năng của họ, thay vì học tập kiến thức nhồi nhét và áp lực điểm số. Đổi mới việc dạy và học môn Giáo dục công dân trong trường phổ thông, hướng đến

¹. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa X tại Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI (2017)

trang bị cho thanh thiếu niên nền tảng văn hoá, kỹ năng, quyền, trách nhiệm công dân, nghĩa vụ đối với bản thân, gia đình, cộng đồng, địa phương và đất nước. Chú ý việc giáo dục các giá trị đạo đức, liêm chính và phòng chống tham nhũng trong chương trình học tập ở phổ thông cũng như lồng ghép vào chương trình hoạt động của Đoàn Thanh niên. Thúc đẩy giáo dục liêm chính, tôn vinh và đề cao những tấm gương liêm chính chính là nền tảng quan trọng để xây dựng thế hệ trẻ có nền tảng văn hoá, đạo đức, ý thức chính trị, ý thức về quyền và trách nhiệm, có năng lực đóng góp cho đất nước và xã hội. Triển khai các giải pháp tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, hình thành thói quen “*sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật*” trong đoàn viên, thanh niên. Tổ chức các chương trình đồng hành với thanh niên, góp phần phát triển thanh niên toàn diện, khẳng định vai trò của Đoàn Thanh niên trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên, tham gia xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN.

Coi trọng tuyên truyền, giáo dục thanh niên sống có lý tưởng cách mạng, có niềm tin và kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, kế thừa sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng, của dân tộc. Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Đẩy mạnh tuyên truyền, học tập và vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, của Đoàn vào thực tiễn công tác và đời sống thanh niên.

Tiếp tục giáo dục, nâng cao nhận thức của các cấp bộ đoàn, cán bộ đoàn, đảng viên trẻ, đoàn viên, thanh niên trong tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng và hệ thống chính trị; coi đây là trách nhiệm và quyền lợi chính trị của đoàn viên, thanh niên và tổ chức đoàn, là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của các cấp bộ đoàn. Cần xây dựng đội ngũ cán bộ đoàn có chất lượng, quản lý đoàn viên, nâng cao chất lượng Đoàn cơ sở và chi đoàn cơ sở. Tổ chức tuyên truyền, quán triệt, triển khai các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; đẩy mạnh giáo dục nâng cao nhận thức chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên về Đảng; đấu tranh bảo vệ Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng. Tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, tích cực tham gia phòng chống tham nhũng, lãng phí, góp ý đảng viên, phòng chống suy thoái về đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ¹.

Nâng cao chất lượng công tác giám sát và phản biện xã hội của tổ chức đoàn các cấp, nhất là các dự thảo văn bản pháp luật, chính sách đối với thanh, thiếu niên và giám sát thực hiện chính sách pháp luật đối với thanh, thiếu niên.

¹ Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa X tại Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI (2017)

Chủ động thực hiện nhiệm vụ thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và triển khai, thực hiện chương trình phối hợp với các đoàn thể chính trị - xã hội khác. Lựa chọn vấn đề cấp thiết, có tính thời sự trong thực hiện quy chế phản biện, giám sát xã hội của Đoàn đối với quá trình xây dựng và thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, những vấn đề nóng của xã hội và các nội dung liên quan đến công tác thanh niên¹.

Tổ chức các phong trào thiết thực phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Chủ động mở rộng, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ hữu nghị và hợp tác quốc tế; chú trọng phát triển quan hệ đi vào chiều sâu, thiết thực; ưu tiên phát triển hợp tác thanh niên với các nước láng giềng, ASEAN, các nước có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của Đảng, Nhà nước ta, các tổ chức, cơ chế hợp tác đa phương mà Việt Nam là thành viên; củng cố các mối quan hệ bạn bè truyền thống; phát huy vai trò trách nhiệm trong các hoạt động của Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới và các lực lượng tiến bộ, yêu chuộng hòa bình./.

¹. Lê Quốc Phong, Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong công tác xây dựng Đảng hiện nay, 24/3/2020, <http://tapchiquptd.vn/vi/nhung-chu-truong-cong-tac-lon/phat-huy-vai-tro-cua-doan-thanh-nien-cong-san-ho-chi-minh-trong-cong-tac-xay-dung-dang-hien-nay/15268.html>

TĂNG CƯỜNG VÀ ĐỔI MỚI SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG ĐỐI VỚI CÔNG TÁC THANH NIÊN TRONG THỜI KỲ CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ VÀ CHỦ ĐỘNG HỘI NHẬP QUỐC TẾ

TS. Nguyễn Văn Hùng

Nguyên Phó Trưởng Ban Dân vận Trung ương Đảng

1. Thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, là “*rường cột của nước nhà*”, một trong những nhân tố rất quan trọng quyết định đến tương lai, vận mệnh của dân tộc, của đất nước

Ngay từ những ngày đầu của cách mạng, Đảng và Bác Hồ đã đề cao vai trò, vị trí quan trọng của thanh niên; xác định thanh niên là đội quân xung kích của cách mạng, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là đội dự bị tin cậy của Đảng; công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, là một trong những nhân tố quyết định thành bại của cách mạng. Trải qua 90 năm xây dựng, trưởng thành và phát triển, trải qua các thời kỳ của cách mạng, dù trong bất cứ hoàn cảnh nào, thanh niên và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đều phấn đấu hoàn thành xuất sắc sứ mệnh lịch sử của mình trước Đảng, Tổ quốc và nhân dân.

Trước yêu cầu của thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế cũng như cách mạng công nghiệp lần thứ tư (CM 4.0) và sự biến đổi nhanh chóng của tình hình quốc tế và trong nước, nhiều vấn đề về công tác thanh niên đã và đang đặt ra cần phải được xem xét một cách khách quan, khoa học, phù hợp với thực tiễn của đất nước. Hội nghị lần thứ bảy, Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) đã ra nghị quyết số 25 - NQ/TW về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”. Trong Báo cáo Chính trị tại Đại hội XIII của Đảng đã chỉ rõ: “*Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội; xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hoà cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ cho thế hệ trẻ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, làm chủ các kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại, phát huy vai trò trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Chăm lo nuôi dưỡng, giáo dục, bảo vệ thiếu niên, nhi đồng; dành những điều kiện tốt nhất, sự chăm lo chu đáo nhất cho trẻ em - tương lai của đất nước*”.

Sau 35 năm thực hiện công cuộc đổi mới và phát triển đất nước, một trong những thành tựu của công cuộc đổi mới do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo là đã xây dựng được một thế hệ thanh niên thời kỳ mới vừa có đạo đức, nhân cách, vừa có tri thức, sức khỏe, tư duy năng động và hành động sáng tạo; tiếp nối truyền thống hào hùng của dân tộc, của Đảng, nêu cao lòng yêu nước, ý thức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; sẵn sàng hy sinh vì sự nghiệp cách mạng, tình nguyện vì cộng đồng; sống có trách nhiệm với gia đình, xã hội; có ý chí vươn lên trong học tập, lao động, công tác, lập thân, lập nghiệp, làm giàu chính đáng; mong muốn được cống hiến cho đất nước, có việc làm, thu nhập ổn định, có đời sống văn hóa tinh thần phong phú, môi trường sống an toàn, lành mạnh. Dù còn có tâm trạng khác nhau, song nhìn chung, cơ bản thanh niên ta vẫn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước trong quá trình phát triển đất nước. Cùng với những chính sách của Nhà nước là những chủ trương quan trọng, có tính quyết định, làm chuyển biến mạnh mẽ tình hình thanh niên, công tác thanh niên, công tác Đoàn và phong trào thanh niên. Các cấp ủy đảng đã lãnh đạo hệ thống chính trị và toàn xã hội thực hiện tốt hơn công tác thanh niên, chăm lo xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Nhà nước đã ban hành nhiều chính sách về công tác thanh niên, tạo điều kiện, cơ hội cho thanh niên rèn luyện, cống hiến, trưởng thành. Công tác Đoàn và phong trào thanh niên từng bước phát triển, mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên được mở rộng; số thanh niên trở thành đoàn viên, đảng viên ngày càng tăng. Vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, gia đình, nhà trường và xã hội đối với thanh niên, công tác thanh niên đã có những chuyển biến tích cực.

Có được kết quả trên là do những thành tựu của công cuộc đổi mới đất nước đã tăng thêm cơ hội, điều kiện để mỗi gia đình và toàn xã hội chăm lo, giáo dục tốt hơn cho thanh niên phấn đấu, rèn luyện. Đồng thời, cũng khẳng định thế hệ thanh niên hôm nay đã kế thừa và biết phát huy truyền thống của gia đình, quê hương, đất nước, luôn tự hào, tự tôn dân tộc, năng động, sáng tạo, không ngại khó khăn, gian khổ, vượt qua thách thức vươn lên trong học tập, lao động, công tác và cuộc sống, không ngừng hoàn thiện và khẳng định mình. Đảng và Nhà nước đã có những chủ trương, chính sách phù hợp hơn đối với công tác thanh niên, chăm lo, đào tạo, bồi dưỡng, phát huy thanh niên và tạo môi trường để thanh niên rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Tự hào về lớp thanh niên hôm nay, song chúng ta cũng nghiêm túc tự kiểm điểm thấy rằng, hiện nay, vẫn còn một bộ phận thanh niên sống thiếu lý tưởng, giảm sút niềm tin và ít quan tâm đến tình hình đất nước, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, dễ bị kích động, lôi kéo tham gia các hoạt động trái pháp

luật; sống thực dụng, quá coi trọng vật chất, thiếu kính trọng người lớn tuổi, ít quan tâm tới gia đình. Một bộ phận thanh niên, nhất là thanh niên nông thôn, thanh niên dân tộc thiểu số có trình độ học vấn còn thấp; nhiều thanh niên thiếu kiến thức, kỹ năng trong lao động và hội nhập quốc tế. Tính độc lập, chủ động, sáng tạo, năng lực thực hành sau đào tạo của thanh niên còn yếu, chưa đáp ứng được yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Tình hình tội phạm và tệ nạn xã hội trong thanh niên, đặc biệt là tệ nạn ma túy, mại dâm có chiều hướng gia tăng.

Một số cấp ủy đảng chưa quan tâm đúng mức đến việc lãnh đạo công tác thanh niên; chưa thường xuyên, kịp thời đôn đốc, kiểm tra, đánh giá, rút kinh nghiệm trong tổ chức thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng về công tác thanh niên; chưa thực sự coi trọng công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ trẻ. Việc cụ thể hóa và triển khai thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng về công tác thanh niên còn chậm; thiếu những chính sách nhất quán, đồng bộ, lâu dài đối với công tác thanh niên...

Nhiều bộ, ngành, địa phương chưa làm tốt trách nhiệm chăm lo, bồi dưỡng, phát huy vai trò, vị trí của thanh niên. Nội dung và phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh chưa theo kịp với sự phát triển của tình hình thanh niên; khả năng chi phối và ảnh hưởng của Đoàn trong thanh niên chưa sâu rộng; tính tiên phong, gương mẫu của cán bộ đoàn, đoàn viên chưa cao. Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể ở nhiều địa phương phối hợp chưa chặt chẽ, chưa tạo nên sức mạnh tổng hợp trong công tác thanh niên; mối quan hệ giữa gia đình - nhà trường - xã hội trong giáo dục thanh niên còn hạn chế.

Nguyên nhân của những hạn chế, yếu kém nêu trên, ngoài những tác động của tình hình khách quan như: Các vấn đề toàn cầu; những rủi ro, áp lực của kinh tế thị trường với những khó khăn mới nảy sinh trong quá trình phát triển đất nước; sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch, kẻ xấu tìm mọi cách lôi kéo quần chúng, nhất là thanh niên; nhưng về chủ quan, chúng ta thấy rằng: Nhận thức của không ít cán bộ, đảng viên, cấp ủy đảng về thanh niên và công tác thanh niên chưa đầy đủ, thiếu toàn diện, nhiều mặt còn khoán trắng cho Đoàn thanh niên; đánh giá thanh niên còn theo kinh nghiệm, cảm tính, gia trưởng, thiếu tin tưởng vào thanh niên; một bộ phận cán bộ, đảng viên thoái hóa, biến chất về đạo đức, lối sống không là tấm gương để thanh niên học tập và noi theo; một bộ phận gia đình bỏ mặc con cái, thiếu giáo dục và nêu gương.

Hoạt động quản lý nhà nước về công tác thanh niên còn nhiều bất cập, tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về công tác thanh niên và cơ chế phối hợp liên ngành thực hiện công tác thanh niên chưa đủ rõ, chưa mạnh. Công tác giáo dục -

đào tạo, dạy nghề, giải quyết việc làm, phòng chống tệ nạn xã hội, hoạt động văn hóa, thể thao, báo chí, xuất bản có nhiều thiếu sót, chậm được khắc phục. Nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các tổ chức thanh niên chậm thích ứng trước sự biến động nhanh của tình hình thanh niên; điều kiện, phương tiện cho hoạt động của Đoàn, chính sách cho cán bộ đoàn, nhất là cán bộ đoàn cơ sở còn bất cập; năng lực, trình độ của không ít cán bộ đoàn chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn; khả năng đoàn kết, tập hợp thanh niên, tổ chức các phong trào hành động cách mạng của thanh niên còn hạn chế; thiếu tầm chiến lược trong tham mưu cho Đảng, chính quyền về công tác thanh niên trong những vấn đề mới nảy sinh trong xã hội có liên quan đến thanh niên.

2. Tăng cường và đổi mới công tác thanh niên trong thời kỳ mới

Bước vào thời kỳ mới, với đường lối đúng đắn của Đảng, thế và lực của đất nước tăng lên không ngừng; tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa; bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hoà bình, ổn định; phấn đấu để đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Mục tiêu cụ thể được xác định:

- Đến năm 2025 là nước đang phát triển có công nghiệp theo hướng hiện đại, vượt qua mức thu nhập trung bình thấp.

- Đến năm 2030, kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng: Là nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao.

- Đến năm 2045, kỷ niệm 100 năm thành lập nước trở thành nước phát triển, thu nhập cao.

Đây chính là điều kiện, môi trường thuận lợi để thanh niên thể hiện tài năng, sáng tạo, sức trẻ, cống hiến cho đất nước. Sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, của gia đình, nhà trường và xã hội đối với thế hệ trẻ không ngừng tăng lên là cơ sở, nguồn lực và là điều kiện quan trọng để thanh niên phát triển tốt hơn. Khoa học - công nghệ tiếp tục phát triển mạnh mẽ cùng với sự phát triển của kinh tế tri thức sẽ tạo ra những cơ hội mới cho thanh niên tiếp cận công nghệ hiện đại và tri thức văn minh của nhân loại trong thời đại mới.

Tuy nhiên, những nguy cơ mà Đảng đã chỉ ra trong quá trình đổi mới đất nước, không chỉ là những thách thức đối với Đảng và dân tộc, mà còn là thách thức đối với chính thanh niên. Quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng vừa tạo ra nhiều cơ hội mới, vừa đặt ra những yêu cầu mới cao hơn đối với thanh niên cả về nhận thức chính trị, trình độ học vấn, chuyên môn, nghề nghiệp. Việc phải đổi mới hăng

ngày với những tiêu cực và tệ nạn xã hội, mặt trái của kinh tế thị trường và quá trình toàn cầu hóa cùng với sự tranh giành, lôi kéo, tập hợp, lợi dụng thanh niên của các thế lực thù địch diễn biến phức tạp nên việc có đủ bản lĩnh để giữ vững nhân cách, đạo đức, lối sống, truyền thống của dân tộc sẽ là khó khăn, thách thức không nhỏ đối với thanh niên.

Những thời cơ, thuận lợi cùng với những khó khăn, thách thức nêu trên luôn đan xen, sẽ tác động trực tiếp đến thanh niên và công tác thanh niên trong những năm tới, cần phải được quan tâm trong nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên, Hội Liên hiệp thanh niên, Hội Sinh viên Việt Nam.

Tương lai của thanh niên gắn liền với vận mệnh và tương lai của dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng. *“Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là việc rất quan trọng và rất cần thiết”*, đây chính là trách nhiệm, là tình cảm của Đảng, của thế hệ đi trước đối với thanh niên, đồng thời cũng chính là bảo đảm cho sự trường tồn, vững mạnh của Đảng, của dân tộc, của đất nước. Đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định: *“Đảng, Nhà nước và nhân dân luôn đặt niềm tin sâu sắc vào thế hệ trẻ. Với đặc tính trẻ trung, sôi nổi, năng động, sáng tạo, sự sôi nhiệt huyết, thanh niên Việt Nam đã và đang chứng tỏ vai trò rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành công của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước và hội nhập quốc tế”*.

Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ mới cần phải quán triệt, thấu suốt 5 quan điểm cơ bản, xuyên suốt sau đây:

Thứ nhất, thanh niên luôn là rường cột của nước nhà, là chủ nhân của đất nước, tương lai của dân tộc, lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Thanh niên được đặt ở vị trí trung tâm trong chiến lược bồi dưỡng, phát huy nhân tố và nguồn lực con người. Chăm lo, phát triển thanh niên vừa là mục tiêu, vừa là động lực bảo đảm cho sự ổn định và phát triển vững bền của đất nước.

Thứ hai, chăm lo, bồi dưỡng, giáo dục thanh niên thành lớp người *“vừa hồng, vừa chuyên”* theo tư tưởng Hồ Chí Minh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng, phát huy vai trò quan trọng nòng cốt của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh gắn chặt với gia đình, nhà trường và xã hội trong công tác thanh niên và giáo dục thế hệ trẻ của đất nước, của dân tộc.

Thứ ba, Đảng lãnh đạo công tác thanh niên và trực tiếp lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ

Chí Minh vững mạnh là bộ phận quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước. Đảng đề ra đường lối, chủ trương định hướng cho thanh niên hành động; xác định các chuẩn mực cho thanh niên phấn đấu; xây dựng các tấm gương điển hình tiêu biểu cho thanh niên học tập và noi theo.

Thứ tư, Nhà nước quản lý thanh niên và công tác thanh niên; thể chế hóa đường lối, chủ trương của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên thành pháp luật, chính sách, chiến lược, chương trình hành động và cụ thể hóa trong các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh hằng năm của các cấp, các ngành, các địa phương.

Thứ năm, sự nỗ lực học tập, rèn luyện và phấn đấu không ngừng của thanh niên theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là yếu tố quan trọng để xây dựng thế hệ thanh niên thời kỳ mới. Không ngừng mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên là nội dung quan trọng của công tác Đoàn để giáo dục, bồi dưỡng, động viên và phát huy vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và phát triển nhanh, bền vững đất nước.

Tiếp tục xây dựng thế hệ thanh niên Việt Nam giàu lòng yêu nước, tự cường dân tộc; kiên định lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; có đạo đức cách mạng, ý thức chấp hành pháp luật, sống có văn hóa, vì cộng đồng; có năng lực, bản lĩnh trong hội nhập quốc tế; có sức khỏe, tri thức, kỹ năng và tác phong lao động tập thể, trở thành những công dân tốt của đất nước. Cổ vũ thanh niên nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão lớn, xung kích, khởi nghiệp, sáng tạo, làm chủ được khoa học - công nghệ, vươn lên ngang tầm thời đại. Hình thành một lớp thanh niên ưu tú trên mọi lĩnh vực, kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc; phấn đấu cho mục tiêu “*Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”; góp phần to lớn vào sự nghiệp đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, sánh vai với các nước tiên tiến trên thế giới.

Đảng, Nhà nước và toàn xã hội chăm lo, tạo điều kiện, môi trường thuận lợi để thanh niên rèn luyện, cống hiến, trưởng thành và sáng tạo; được học tập, được khởi nghiệp, có việc làm, nâng cao thu nhập, có đời sống văn hóa, tinh thần lành mạnh, nhân văn. Để đạt được mục tiêu đó, đòi hỏi Đảng phải tăng cường sự lãnh đạo đối với công tác thanh niên bằng các nhiệm vụ và giải pháp toàn diện, đồng bộ, mạnh mẽ, tích cực và trách nhiệm sau đây:

Một là, các cấp ủy, nhất là người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng phải thường xuyên nắm, định hướng và kiểm tra việc thực hiện công tác thanh niên; phân công đảng viên có năng lực phụ trách công tác Đoàn và Hội; lãnh đạo

Đảng, chính quyền các cấp thường xuyên gặp gỡ, đối thoại với thanh niên; đưa kết quả lãnh đạo, chỉ đạo công tác thanh niên, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trở thành một trong các tiêu chí đánh giá, xếp loại các tổ chức cơ sở đảng hằng năm. Thực hiện nghiêm túc, có chất lượng, hiệu quả việc “*Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”, của toàn Đảng cũng như mỗi tổ chức cơ sở đảng, đảng viên phải là những tấm gương sáng về mọi mặt, “*nói đi đôi với làm*”, có giá trị để giáo dục thanh niên học tập và noi theo.

Hai là, tăng cường công tác giáo dục lý tưởng, đạo đức cách mạng, lối sống văn hóa, ý thức công dân để hình thành thế hệ thanh niên có những phẩm chất tốt đẹp, có khí phách và quyết tâm hành động thực hiện thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Tăng cường giáo dục truyền thống văn hóa, lịch sử của Đảng và dân tộc để không ngừng bồi dưỡng lý tưởng cao đẹp cho thanh niên. Bảo đảm tính chính trị, sự định hướng của Đảng nhằm làm phong phú và sâu sắc hơn các nội dung giáo dục, nhất là về lý tưởng, đạo đức, lối sống cho thanh niên để thanh niên vươn tới giá trị chân - thiện - mỹ, giữ gìn bản sắc văn hóa của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa văn minh của nhân loại.

Ba là, đổi mới toàn diện, đồng bộ giáo dục và đào tạo, tạo cơ hội cho thanh niên được học tập, không ngừng nâng cao trình độ, có tri thức và kỹ năng ngang tầm với thanh niên các nước tiên tiến trên thế giới. Nâng cao chất lượng nguồn lao động, giải quyết việc làm, tăng thu nhập và cải thiện đời sống cho thanh niên. Xây dựng môi trường xã hội lành mạnh, tạo điều kiện cho thanh niên nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần, phát triển toàn diện.

Bốn là, chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ đoàn, hội, đội có phẩm chất, đạo đức tốt và năng lực, trí tuệ về chuyên môn quản lý kinh tế, văn hoá xã hội, luật pháp, khoa học công nghệ, bảo vệ môi trường.... Quan tâm hơn nữa việc phát hiện, trọng dụng nhân tài trẻ, tạo bước chuyển có tính đột phá trong bố trí và sử dụng cán bộ trẻ trên tất cả các lĩnh vực kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại và hợp tác quốc tế. Tăng cường công tác bồi dưỡng về nghiệp vụ, kỹ năng công tác vận động quần chúng thanh niên trong công tác dân vận của Đảng.

Năm là, xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh vững mạnh, thực sự là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, đội dự bị tin cậy của Đảng. Tăng cường vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, tổ chức kinh tế - xã hội và gia đình, phối hợp giáo dục, bồi dưỡng, phát huy thanh niên. Phát huy sự nỗ lực phấn đấu của mỗi thanh niên trong học tập, lao động và cuộc sống; không ngừng rèn luyện đạo đức, lối sống, hoàn thiện nhân cách, trở thành công dân hữu ích, thành viên tốt trong gia đình, tích cực đóng góp cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước.

Sáu là, thực hiện nghiêm Luật Thanh niên năm 2020. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về thanh niên và công tác thanh niên; trách nhiệm của Chính phủ; trách nhiệm của Bộ Nội vụ; trách nhiệm của các bộ, cơ quan ngang bộ và trách nhiệm của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân các cấp trong việc thực thi các chính sách phát triển thanh niên theo đường lối công tác thanh vận của Đảng trong thời kỳ mới, thể hiện ở một số nội dung cụ thể:

- Tập trung ban hành các chính sách và huy động mọi nguồn lực xã hội để đào tạo, nâng cao chất lượng lao động trẻ, giải quyết việc làm, tăng thu nhập cho thanh niên (chính sách về tín dụng học tập, chính sách khuyến khích thanh niên đi lao động có thời hạn ở nước ngoài; chiến lược truyền thông quốc gia về định hướng nghề nghiệp và việc làm cho thanh niên...). Sớm hoàn thiện quy hoạch và thực hiện việc xây dựng mạng lưới các Trung tâm hoạt động thanh, thiếu nhi; Trung tâm sinh hoạt dã ngoại, Nhà thiếu nhi trên phạm vi toàn quốc và đẩy mạnh xã hội hóa các loại hình giải trí tích cực đáp ứng nhu cầu phát triển lành mạnh, tiến bộ của thanh, thiếu niên.

- Tạo cơ chế, chính sách để mọi tài năng trẻ đều được tham gia vào các lĩnh vực của đất nước; mạnh dạn bố trí cán bộ trẻ đảm nhận các vị trí quan trọng trong hệ thống chính trị, nâng cao tỷ lệ cán bộ trẻ trong các cơ quan lãnh đạo, quản lý các cấp, các ngành. Coi đây là một nội dung quan trọng trong công tác cán bộ của Đảng để lựa chọn cán bộ lãnh đạo cho tương lai. Tạo điều kiện thuận lợi để Đoàn huy động, tổ chức cho thanh niên tham gia thực hiện các nhiệm vụ, chương trình phát triển kinh tế - xã hội; đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng và thực hiện chính sách đối với đội ngũ cán bộ Đoàn. Nghiên cứu ban hành Luật Việc làm; xác định chỉ số về thanh niên và công tác thanh niên là một trong các chỉ số thống kê quốc gia, các chỉ tiêu trong kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của các ngành, các cấp.

- Thực hiện mô hình quản lý nhà nước về công tác thanh niên theo hướng: củng cố, kiện toàn Ủy ban Quốc gia về thanh niên Việt Nam đủ mạnh và giao cho Ủy ban một số nhiệm vụ, quyền hạn để tham mưu cho Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về công tác thanh niên. Ở các bộ, ngành Trung ương và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố thực hiện chức năng quản lý nhà nước về công tác thanh niên theo lĩnh vực, địa bàn và theo sự phân công, phân cấp của Chính phủ. Hoàn thiện và củng cố phòng công tác thanh niên ở sở Nội vụ của các tỉnh, thành phố làm nhiệm vụ tham mưu cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện quản lý nhà nước về công tác thanh niên ở địa phương tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả phù hợp với cơ chế của hệ thống chính trị nước ta điều kiện hiện nay.

Kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2021). Dưới ánh sáng Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của

Đảng, tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế cũng như cách mạng công nghiệp lần thứ tư, không chỉ là yêu cầu khách quan của tình hình thanh niên và yêu cầu phát triển của đất nước, mà còn là yêu cầu cấp thiết của chính công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, nhằm xây dựng và phát triển thể hệ thanh niên Việt Nam thời kỳ mới "vừa hồng, vừa chuyên", góp phần quan trọng cho công cuộc đổi mới toàn diện, đồng bộ, trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và phát triển đất nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, nhân dân ta có cuộc sống ấm no, văn minh và hạnh phúc như tâm nguyện của Bác Hồ và khát vọng của toàn dân tộc./.

Tài liệu tham khảo:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: Nghị quyết số 25 – NQ/TW năm 2008, của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, khoá X về *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá”*.
2. Báo cáo Chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.
3. Bài phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017- 2022.

PHONG TRÀO YÊU NƯỚC CỦA THANH NIÊN VIỆT NAM TRONG NHỮNG NĂM 1930 - 1945

TS. Nguyễn Việt Hùng

Giám đốc Bảo tàng Tuổi trẻ Việt Nam

Thanh niên là bộ phận đặc biệt của xã hội, có vị trí quan trọng trong suốt tiến trình lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Trong công cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc ở thế kỷ XX, các thế hệ thanh niên Việt Nam luôn là lực lượng hưởng ứng mạnh mẽ các phong trào yêu nước, luôn một lòng đi theo Đảng, trung thành tuyệt đối với sự nghiệp cách mạng, khẳng định vai trò to lớn đối với sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Trong mỗi giai đoạn lịch sử cách mạng, thanh niên luôn sẵn sàng đảm nhận và hoàn thành xuất sắc những nhiệm vụ khó khăn, gian khổ và thông qua đó thanh niên được rèn luyện, cống hiến và trưởng thành. Lịch sử đã trao trọng trách cho thanh niên, đồng thời tạo nên những thế hệ thanh niên gắn liền với từng giai đoạn lịch sử dân tộc.

Với công lao to lớn và quá trình chuẩn bị về chính trị, tư tưởng và tổ chức của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đầu năm 1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, chính thức bước lên vũ đài chính trị lãnh đạo toàn dân tộc làm cách mạng, chấm dứt quá trình khủng hoảng về đường lối cách mạng của dân tộc ta. Sự ra đời của Đảng đã đánh dấu bước ngoặt quan trọng cho cách mạng Việt Nam cũng như phong trào thanh niên cả nước.

Trước yêu cầu cấp bách của phong trào yêu nước trong toàn quốc diễn ra hết sức sôi nổi, nhưng “ở Đông Dương, chúng ta thiếu tổ chức và thiếu người tổ chức...” như Nguyễn Ái Quốc đã nhận xét trong thư “Gửi Thanh niên An Nam” từ những năm đầu thế kỷ XX để đứng lên đoàn kết, tập hợp các lực lượng thanh niên đi theo lý tưởng của Đảng, đấu tranh giành độc lập, tự do cho dân tộc. Những năm sau đó, vào tháng 6 năm 1925, dưới sự chuẩn bị và lãnh đạo của Người, một tổ chức thanh niên cách mạng có xu hướng cộng sản ra đời. Đó chính là tổ chức Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, tiền thân của Đảng Cộng sản Việt Nam ngày nay. Dần dần, ở Việt Nam xuất hiện những tổ chức cộng sản đầu tiên, dẫn đến Đảng Cộng sản Việt Nam được thành lập đầu năm 1930. Một năm sau, vào tháng 3 năm 1931, Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương ra đời. Từ đây, Đảng trực tiếp lãnh đạo phong trào thanh niên Việt Nam thông qua tổ chức Đoàn Thanh niên - tổ chức quần chúng, là đội dự bị tin cậy và gần Đảng nhất.

Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương ra đời đã đáp ứng được những yêu cầu và nhiệm vụ của phong trào cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của

Đảng Cộng sản Đông Dương. Đây là sự vận động khách quan, phù hợp với quy luật phát triển cách mạng nước ta; đồng thời, phản ánh công lao trời biển của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, người sáng lập và rèn luyện Đảng ta từ ngày đầu còn “trúng nước”.

1. Cao trào cách mạng 1930 - 1931

Ngay sau khi thành lập, Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương đã phát triển được nhiều đoàn viên trong cao trào cách mạng 1930 - 1931 mà đỉnh cao là cao trào Xô Viết - Nghệ Tĩnh.

Ngày 01/8/1930, công nhân khu công nghiệp Vinh - Bến Thủy tổng bãi công, đánh dấu một thời kỳ mới, thời kỳ đấu tranh quyết liệt. Tháng 9/1930, phong trào công - nông ở Nghệ - Tĩnh phát triển tới đỉnh cao; quần chúng đã vũ trang tự vệ, biểu tình thị uy có vũ trang, tiến công vào cơ quan chính quyền của địch ở địa phương. Đặc biệt, cuộc đấu tranh của hơn 8.000 nông dân Hưng Nguyên nổ ra ngày 12/9/1930 để hưởng ứng cuộc đấu tranh của nông dân các huyện và cuộc bãi công của công nhân Vinh - Bến Thủy, phản đối chính sách khủng bố của bọn thực dân và phong kiến tay sai. Thực dân Pháp cho máy bay tới ném bom, làm 217 người chết, 125 người bị thương, càng làm cho phong trào đấu tranh của quần chúng nhân dân vùng lên như bão táp, bộ máy chính quyền của thực dân và phong kiến tay sai ở nhiều huyện bị tê liệt, ở nhiều xã bị tan rã. Các tổ chức cơ sở đảng ở địa phương đã kịp thời lãnh đạo quần chúng thực hiện quyền làm chủ, tự đứng ra quản lý đời sống của mình, thực hiện nhiệm vụ của chính quyền nhân dân theo hình thức Xô Viết.

Đoàn viên và thanh niên trong cao trào Xô Viết - Nghệ Tĩnh đã thể hiện vai trò xung kích đi đầu. Đây là những chiến sĩ quả cảm, chiến đấu quên mình vì lý tưởng của Đảng. Đã có 2356 đoàn viên thanh niên cộng sản được tập hợp trong hàng trăm chi bộ Đoàn; 9158 đội viên Tự vệ đỏ (tuyệt đại bộ phận là thanh niên) được tập hợp trong 411 đơn vị do đảng viên hoặc cán bộ, đoàn viên thanh niên cộng sản chỉ huy. Khoảng 600 thanh niên hăng hái tham gia cách mạng là tình cảm của Đoàn và do các đoàn viên thanh niên cộng sản hướng dẫn hoạt động. Cùng với 513 đội viên thiếu niên do các chi bộ Đoàn hoặc các đội Tự vệ hướng dẫn hoạt động.¹

Phong trào Xô viết Nghệ Tĩnh (1930-1931) là trận thử lửa đầu tiên đối với lớp Đoàn viên Thanh niên Cộng sản thuộc thế hệ thanh niên thứ nhất. Từ phong trào giai đoạn này đã xuất hiện nhiều gương thanh niên đấu tranh oanh liệt, tiêu biểu là Cao Xuân Quế, Lê Cảnh Nhượng và người đoàn viên thanh niên cộng sản Lý Tự Trọng với câu nói nổi tiếng trước tòa án kẻ thù: “Con đường của thanh niên chỉ là con đường cách mạng, không thể có con đường nào khác”.

¹Lịch sử Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Phong trào thanh niên Việt Nam, Nxb. Thanh niên, Hà Nội, 2012, tr 68.

2. Cao trào dân chủ 1936 - 1939

Tháng 3/1935, Đại hội Đảng Cộng sản Đông Dương lần thứ I họp ở Ma Cao, Trung Quốc đã nêu rõ nhiệm vụ chính của Đoàn là phải củng cố và mở rộng tổ chức. Đặc biệt là ở những vùng quan trọng như ở các nhà máy, hầm mỏ, đồn điền, các khu trung tâm kinh tế, đô thị, ... Phải dùng các hình thức đấu tranh công khai và bán công khai, bí mật lập ra các tổ chức có tính phổ thông như Hội thể thao, Câu lạc bộ, Hội đọc sách báo, Hội Cứu tế... để tập hợp thanh niên.

Tháng 5/1935, Mặt trận Bình dân Pháp được thành lập bao gồm Đảng Cộng sản, Đảng Xã hội, Đảng cấp tiến, Tổng Liên đoàn Lao động thống nhất và các đoàn thể quần chúng khác. Tháng 5/1936, Mặt trận Bình dân Pháp giành đa số phiếu trong cuộc bầu cử Quốc hội dẫn đến tháng 6/1936, phái tả lên cầm quyền. Ở Đông Dương, phong trào đấu tranh đòi triệu tập “Đông Dương đại hội” diễn ra rầm rộ.

Trước yêu cầu và nhiệm vụ cách mạng mới, thời Đảng Cộng sản Đông Dương chủ trương xây dựng Đoàn Thanh niên Dân chủ tiếp nối truyền thống của Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương.

Cùng với các phong trào đấu tranh của các tầng lớp nhân dân, phong trào đấu tranh của thanh niên ngày một lan rộng khắp nơi trong cả nước. Tính riêng 6 tháng cuối năm 1936, đã có 361 cuộc đấu tranh trong đó có 236 cuộc đấu tranh của công nhân. Tiêu biểu như: cuộc bãi công của 5.000 công nhân mỏ thiếc Tĩnh Túc (Cao Bằng), cuộc bãi công của 30.000 công nhân mỏ Hòn Gai, Cẩm Phả thu hút hàng nghìn thanh niên tham gia. Bước sang năm 1937, đã có gần 400 cuộc đấu tranh của công nhân, như các cuộc bãi công của 300 công nhân Nhà máy Tơ Hải Phòng (tháng 01/1937), 7.000 công nhân Dệt Nam Định (tháng 02/1937), cuộc đấu tranh của 4.000 công nhân Ba Son (tháng 4/1937), 20.000 công nhân mỏ Uông Bí (Tháng 7/1937), 3.000 công nhân xe lửa Trường Thi (Vinh) (tháng 7/1937).¹

Cũng trong thời kì này, Đoàn Thanh niên Dân chủ triệt để sử dụng báo chí công khai làm vũ khí đấu tranh Cách mạng. Tiêu biểu là các tờ: báo Bạn dân, báo Thế Giới, báo Mới của thanh niên ra đời nhanh chóng chiếm được tình cảm của đông đảo bạn đọc trẻ tuổi, trở thành người tuyên truyền, giáo dục tích cực trong quần chúng thanh niên. Bên cạnh đó, nhiều nhóm nghiên cứu chủ nghĩa Mác-Lênin cũng được thành lập. Tháng 5/1938, Hội Truyền bá quốc ngữ ra đời. Một phong trào truyền bá quốc ngữ phát triển mạnh mẽ trên cả nước.

¹Lược sử Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Phong trào thanh thiếu nhi Việt Nam, Nxb. Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh, 2011, tr 25, 26.

Một thắng lợi lớn của phong trào Mặt trận dân chủ Đông Dương là tổ chức kỷ niệm ngày quốc tế lao động 01/5/1938. Hàng vạn người mà đa số là thanh niên đã mít tinh tại nhà Đấu xảo Hà Nội để biểu dương lực lượng đòi tự do dân chủ, cơm áo hòa bình.

Thông qua các cuộc đấu tranh trong cao trào cách mạng 1936-1939, ý thức giác ngộ của quần chúng thanh niên được nâng cao và ảnh hưởng của Đoàn Thanh niên Dân chủ trong thanh niên ngày càng sâu rộng, hàng vạn thanh niên giác ngộ lý tưởng cộng sản đã được kết nạp vào Đoàn Thanh niên Dân chủ Đông Dương và Đảng Cộng sản Đông Dương tạo ra lực lượng mới cho cao trào cứu nước rộng lớn trong những năm sau.

3. Cao trào cách mạng 1941 - 1945

Ngày 01/9/1939, chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ. Tháng 9/1940, Phát xít Nhật đánh chiếm Đông Dương, quân Pháp ở Đông Dương đã đầu hàng Nhật. Nhân dân Việt Nam cùng một lúc chịu cảnh áp bức bóc lột của thực dân Pháp và phát xít Nhật.

Trước tình hình đó, tháng 11/1939, Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng diễn ra tại Bà Điểm (Hóc Môn, Gia Định) nhấn mạnh, giải phóng dân tộc là nhiệm vụ hàng đầu của cách mạng Đông Dương. Hội nghị chủ trương lập Mặt trận thống nhất dân tộc phản đế Đông Dương. Theo chủ trương của Đảng, Đoàn Thanh niên phản đế ra đời, tổ chức Đoàn hoạt động bí mật và được tổ chức chặt chẽ.

Tháng 11/1940, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng họp tại Đình Bảng (Bắc Ninh) đã phân tích tình hình chiến tranh thế giới thứ II và tác động của chiến tranh đối với Đông Dương. Hội nghị nhận định: *“Một cao trào cách mạng nhất định sẽ nổi dậy. Đảng phải chuẩn bị để gánh lấy cái sứ mệnh thiêng liêng: lãnh đạo cho các dân tộc bị áp bức ở Đông Dương vũ trang bạo động giành lấy quyền tự do độc lập.”*¹

Một cao trào cách mạng nhất định sẽ nổi dậy, đảng phải chuẩn bị để gánh lấy cái sứ mệnh thiêng liêng; lãnh đạo cho các dân tộc bị áp bức đông dương vũ trang bạo động giành lấy quyền tự do độc lập.

Thực hiện Nghị quyết của Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (11/1940), Đoàn Thanh niên phản đế đã đưa nhiều cán bộ, đoàn viên và những thanh niên tích cực tham gia các đội tự vệ, làm nòng cốt trong các cuộc đấu tranh chống Nhật-Pháp. Nhiều cuộc khởi nghĩa lớn nổ ra như khởi nghĩa Bắc Sơn, Nam Kỳ, binh biến Đô Lương mà lực lượng xung kích là đoàn

¹Đảng Cộng sản Việt Nam (2000), *Văn kiện Đảng, toàn tập*, Tập 7, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 58.

viên, thanh niên với các tấm gương tiêu biểu như: Nguyễn Thị Bảy, chỉ huy du kích Nam Kỳ, được gọi là Hoàng hậu đỏ. Giặc Pháp đã dùng nhục hình tra tấn dã man nhưng không khuất phục được chị; Nguyễn Thị Minh Khai, tham gia lãnh đạo Nam Kỳ khởi nghĩa; Hồng Quang, sinh viên Luật khoa, cán bộ Đoàn thanh niên phản đế bị đánh đập tàn nhẫn và hy sinh trong nhà lao nhưng vẫn giữ vững tinh thần bất khuất của một người cộng sản trẻ tuổi giác ngộ cách mạng. Các cuộc khởi nghĩa tuy không thành nhưng nó đã góp phần cổ vũ tuổi trẻ tiến lên dưới ngọn cờ của Đoàn, của Đảng.

Sau hơn 30 năm bôn ba lao động, học tập và hoạt động trong phong trào cộng sản quốc tế, ngày 28/01/1941, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước để trực tiếp lãnh đạo phong trào Cách mạng Việt Nam. Ngay sau đó, Người triệu tập Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng (5/1941), tại Lán Khuổi Nặm ở Pắc Bó, xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng. Hội nghị quyết định thành lập Mặt trận Việt Minh là mặt trận rộng rãi tập hợp những người Việt Nam yêu nước. Hội nghị xác định nhiệm vụ khẩn thiết lúc này là cứu quốc vì vậy các đoàn thể trong Hội đều mang tên cứu quốc, trong đó có Đoàn Thanh niên Cứu quốc.

Từ Pắc Bó, Cao Bằng, phong trào của Đoàn Thanh niên Cứu quốc lan tỏa rộng khắp. Từ cuối năm 1941 đến năm 1943, các Đoàn viên Thanh niên Cứu quốc tham gia nhiều hoạt động đấu tranh diễn ra tại nhiều nơi như: in và rải truyền đơn, treo cờ đỏ sao vàng tại Hà Nội, chống thu mua thóc tạ, chống phá lúa trồng đay, trồng thầu dầu, đòi chia lại công điền ở nông thôn Thái Bình...

Trong thanh niên công nhân đã tổ chức nhiều cuộc đình công như đình công của thợ mỏ Hòn Gai (Quảng Ninh), mít-tinh chống Phát xít Nhật của công nhân xe lửa Gia Lâm và thợ sửa máy bay ở sân bay Gia Lâm, đòi tăng lương, giảm giờ làm của công nhân ở Nam Bộ.

Trong những năm 1942 - 1943 thanh niên Hà Nội có phong trào tìm đọc sách, báo cách mạng của Hội Văn hóa Cứu quốc. Đoàn Thanh niên Cứu quốc Hà Nội ra tờ báo "*Hồn nước*" để tuyên truyền, tập hợp thanh niên, cùng với những tờ báo của Đảng như: Cờ Giải phóng, Cứu Quốc, Bể xiềng sắt, Tiền Phong, Giải Phóng. Báo chí cách mạng và bản "*Đề cương văn hóa Việt Nam*" được tuyên truyền rộng rãi trong thanh niên góp phần thu hút, giáo dục nhiều thanh niên trí thức tham gia cách mạng.

Cùng với nhiệm vụ đấu tranh chính trị, đấu tranh tư tưởng, đấu tranh văn hóa. Một nhiệm vụ cấp thiết của Đoàn Thanh niên Cứu quốc là tham gia xây dựng các đơn vị vũ trang và bán vũ trang ở các địa phương. Các cơ sở Đoàn Thanh niên Cứu quốc đã động viên nam nữ thanh niên luyện tập quân sự, tham

gia các đội tự vệ, chiến đấu chống địch đàn áp, khủng bố, càn quét, bảo vệ căn cứ địa cách mạng và cơ sở cách mạng.

Tháng 8/1944, Tổng bộ Việt Minh kêu gọi và phát động phong trào “*Sấm vũ khí, đuổi thù chung*”. Đoàn Thanh niên Cứu quốc và các tổ chức cứu quốc trong Mặt trận Việt Minh đã nhiệt liệt hưởng ứng. Phong trào xây dựng lực lượng vũ trang, xây dựng căn cứ địa và chuẩn bị khởi nghĩa được Đoàn Thanh niên Cứu quốc coi là nhiệm vụ hàng đầu của tất cả đoàn viên thanh niên.

Ngày 22/12/1944, Đội Việt Nam Tuyên truyền giải phóng quân chính thức thành lập theo chỉ thị của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc ở khu rừng Trần Hưng Đạo - Cao Bằng. Đội gồm 34 chiến sĩ, hầu hết là đoàn viên và đảng viên trẻ tuổi.

Ngày 09/3/1945, Nhật đã đảo chính hất cẳng Pháp, độc chiếm Đông Dương. Trước tình hình đó, từ ngày 09 đến ngày 12/3/1945, Hội nghị mở rộng Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã họp ở Đình Bảng (Tứ Sơn, Bắc Ninh), ra chỉ thị “*Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta*”. Cách mạng Việt Nam đã chuyển lên thanh cao trào và những cuộc khởi nghĩa từng phần liên tiếp nổ ra ở nhiều địa phương.

Nạn đói làm 2 triệu người chết ở Bắc Bộ và miền Bắc Trung Bộ, là hậu quả thảm khốc nhất của chính sách bóc lột và gây chiến của phát xít Nhật- Pháp. Khẩu hiệu “*Phá kho thóc giải quyết nạn đói*” của Đảng đã đáp ứng đúng nguyện vọng cấp bách nhất của quần chúng, thổi bùng ngọn lửa đấu tranh trong nhân dân đẩy tới cao trào kháng Nhật, cứu quốc. Tuổi trẻ đã đi đầu trong cao trào quần chúng phá các kho thóc của Nhật, tích cực tham gia các đội tuyên truyền xung phong hoạt động khắp nơi cũng như các đội tự vệ của Việt Minh. Ở Hà Nội đã có trên 1.000 Đoàn viên thanh niên được giáo dục tham gia vào các đội tự vệ, đội tuyên truyền xung phong và đội danh dự. Ở Huế đoàn Thanh niên Cứu quốc giữ vai trò nòng cốt trong các đội tự vệ tuyên truyền xung phong. Ở Sài Gòn ngày 01/6/1945 tổ chức Thanh niên Tiền Phong ra đời do bác sĩ Phạm Ngọc Thạch lãnh đạo. Chỉ trong mấy tháng số lượng Thanh niên Tiền phong ở Sài Gòn lên đến 200 nghìn người và toàn Nam Bộ có hơn 1 triệu người.¹

Ngày 09/5/1945, phát xít Đức đầu hàng quân đồng minh. Ngày 15/8/1945, phát xít Nhật đầu hàng Liên Xô và quân đồng minh không điều kiện. Thời cơ cách mạng đã tới, từ ngày 13-15/8/1945, Hội nghị toàn quốc của Đảng họp ở Tân Trào phát động tổng khởi nghĩa giành chính quyền trong toàn quốc. Ngày 16/8/1945, Quốc dân Đại hội đã thông qua Lệnh tổng khởi nghĩa, bầu ra Ủy ban dân tộc giải phóng (Chính phủ lâm thời).

¹Lược sử Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Phong trào thanh thiếu nhi Việt Nam, Nxb. Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh, 2011, tr 41.

Đoàn Thanh niên Cứu quốc lúc này đã có lực lượng hùng hậu khoảng 30.000 đoàn viên, thanh niên có mặt ở các trung tâm chính trị - kinh tế lớn của cả nước. Đây là đội quân xung kích giữ vai trò nòng cốt trong cao trào khởi nghĩa của quần chúng, tập hợp hàng triệu nam nữ thanh niên Việt Nam đứng lên cùng toàn dân đấu tranh vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Chỉ trong 12 ngày đêm, khởi nghĩa chính quyền đã về tay nhân dân. Ngày 02/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản *“Tuyên ngôn độc lập”* tại Quảng trường Ba Đình - khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam châu Á.

Cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công là sự kiện mang tính bước ngoặt trong lịch sử đấu tranh cách mạng của dân tộc Việt Nam. Trong thành công ấy có những đóng góp to lớn của các giai cấp, các tầng lớp xã hội và vai trò tiên phong, xung kích của thế hệ trẻ qua việc tham gia tích cực vào các phong trào yêu nước, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ cách mạng mà Đảng, Bác Hồ giao cho. Chặng đường lịch sử 15 năm kể từ khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời cho đến thành công của Cách mạng tháng Tám vô cùng oanh liệt, đáng tự hào với biết bao anh hùng, liệt sỹ, chiến sỹ cách mạng trẻ tuổi sẽ mãi mãi được khắc ghi vào tâm trí các thế hệ trẻ nước ta./.

NHỮNG PHONG TRÀO HÀNH ĐỘNG CÁCH MẠNG CỦA THANH NIÊN THỜI KỲ KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ, CỨU NƯỚC (1954 - 1975) - DẤU ẤN VÀ ĐÓNG GÓP TO LỚN CỦA TUỔI TRẺ VỚI KHÁT VỌNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC, THỐNG NHẤT ĐẤT NƯỚC

TS. Phạm Bá Khoa

Giảng viên cao cấp Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam

I. TÓM LƯỢC MỘT SỐ PHONG TRÀO HÀNH ĐỘNG CÁCH MẠNG TIÊU BIỂU CỦA THANH NIÊN TRONG KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ, CỨU NƯỚC (1954 - 1975)

1. Một số phong trào tiêu biểu của thanh niên miền Bắc

1.1. Phong trào “Lao động kiến thiết Tổ quốc” (1954 - 1960)

Phong trào có một ý nghĩa to lớn là trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội (CNXH), lần đầu tiên đã tạo ra môi trường rộng lớn cho tuổi trẻ cống hiến và trưởng thành. Phong trào đã rèn luyện thanh niên, giúp thanh niên bước đầu hình thành những phẩm chất, trí tuệ, nhân cách, sức khỏe con người mới trong chế độ xã hội chủ nghĩa (XHCN); phát huy sức mạnh toàn diện của thanh niên, góp phần giải quyết hậu quả chiến tranh, nhanh chóng khôi phục, cải tạo và phát triển kinh tế - xã hội (KT – XH) của miền Bắc.

Nhờ vậy, những cơ sở ban đầu của miền Bắc đã được hình thành, những viên gạch đầu tiên của nền móng XHCN của đất nước đã được dựng nên. Thông qua phong trào, tổ chức Đoàn đã được củng cố, kiện toàn và phát triển lớn mạnh, lần đầu tiên Đoàn Thanh niên đã thể hiện rõ khả năng tập hợp, đoàn kết, phát huy sức mạnh của thanh niên một cách hiệu quả, đóng góp tích cực vào công cuộc kiến thiết đất nước.

1.2. Phong trào “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch 5 năm lần thứ nhất” (1954 - 1960)

Phong trào đã phát huy khí thế sôi nổi, mạnh mẽ của thanh niên trong học tập, lao động, sản xuất...góp phần thực hiện thành công những nhiệm vụ đặt ra trong kế hoạch của Nhà nước 5 năm lần thứ nhất. Đồng thời, phong trào đã tạo ra môi trường rộng lớn bồi đắp lý tưởng sống cao đẹp, nâng cao giác ngộ XHCN cho thanh niên; giáo dục, rèn luyện thanh niên về phẩm chất đạo đức, trí tuệ, sức khỏe, tinh thần vượt khó, đoàn kết, tập hợp thanh niên, giáo dục cho thế hệ trẻ tinh thần xung phong, ý thức tình nguyện và tự giác thi đua, sống và làm việc có trách nhiệm với đất nước, dân tộc.

Phong trào đã trực tiếp góp phần hình thành thế hệ thanh niên mới, hăng say lao động, cống hiến, phấn đấu xây dựng đất nước trong những năm đầu miền Bắc được giải phóng. Đồng thời, phong trào đã khẳng định sự trưởng thành của tổ chức Đoàn, đặc biệt là lần đầu tiên, Đoàn Thanh niên đã đề ra chương trình, kế hoạch, cụ thể, rõ ràng trong từng lĩnh vực; phát huy tiềm năng sức trẻ của mọi đối tượng thanh niên, nhờ vậy hiệu quả của phong trào tăng lên rõ rệt.

1.3. Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” (1965 - 1975)

Phong trào “*Ba sẵn sàng*” bắt nguồn chính từ phong trào “*Tam bất kỳ*” và sau đó đổi tên là “*Ba bất kỳ*” ở các chi đoàn, liên chi đoàn của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Tối ngày 30/4/1964, lễ phát động phong trào “*Ba sẵn sàng*” được Đoàn Thanh niên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội chính thức tổ chức.

Ngày 9/8/1964, Ban Thường vụ Thành đoàn Hà Nội đã quyết định nâng tầm phong trào lên tầm cao mới và quyết định phát động phong trào “*Ba Sẵn sàng*” trong thanh niên Thủ đô trước sự hưởng ứng của 2,6 vạn thanh niên Thủ đô. Phong trào nhanh chóng lan rộng ra nhiều tỉnh khu vực đồng bằng sông Hồng.

Tháng 3/1965, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam đã chính thức phát động phong trào trên toàn miền Bắc và ra lời kêu gọi thanh niên cả nước hưởng ứng phong trào “*Ba sẵn sàng*” với 3 nội dung lớn:

- Sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm và sẵn sàng nhập ngũ (bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân tự vệ).
- Sẵn sàng khắc phục mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập trong bất kỳ tình huống nào.
- Sẵn sàng đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần đến.

Thành công của phong trào “*Ba sẵn sàng*” ở miền Bắc và cùng với phong trào “*Năm xung phong*” ở miền Nam đã khơi dậy, hun đúc và khuyến khích tinh thần nhiệt huyết của tuổi trẻ, đưa hàng triệu thanh niên đi vào tuyến đầu của cuộc kháng chiến, góp phần to lớn vào thắng lợi của sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, đấu tranh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. Phong trào được Đảng, Bác Hồ thường xuyên quan tâm, nhắc nhở, tuyên dương thành tích. Đồng thời, mọi tầng lớp quần chúng nhân dân đều động viên thanh niên, đóng góp công sức ủng hộ phong trào.

“*Ba sẵn sàng*” là một cuộc vận động có sức lôi cuốn mạnh mẽ, rộng khắp trở thành phong trào thi đua chung của thanh niên toàn miền Bắc. “*Ba sẵn sàng*” đã được phát động đúng lúc và là phong trào mở đầu trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Chính tính chất mở đầu và đúng lúc như thế đã tập

hợp được thanh niên và lan tỏa, gọi mở ra rất nhiều phong trào khác như phong trào phụ nữ “Ba đảm đang” ở miền Bắc và phong trào “Năm xung phong” của tuổi trẻ miền Nam.

2. Một số phong trào tiêu biểu của thanh niên miền Nam

2.1. Phong trào phá thế kìm kẹp của Mỹ - Diệm (1954 - 1960)

Phong trào đã giáng một đòn nặng nề vào chính sách thực dân kiểu mới của Mỹ, làm lung lay chính quyền Diệm, đánh dấu bước phát triển của cách mạng miền Nam từ thế giữ gìn lực lượng sang thế tiến công. Từ trong khí thế của phong trào, Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam ra đời ngày (20/12/1960).

Tấm gương tiêu biểu, nổi bật nhất giai đoạn gay go khốc liệt thời kỳ này là người con gái Việt Nam, nữ Anh hùng Trần Thị Lý (Trần Thị Nhâm) đã được Nhà thơ Tố Hữu viết trong bài thơ “*Người con gái Việt Nam*” (1958).

2.2. Phong trào thanh niên chống chiến lược “chiến tranh đặc biệt” của Mỹ - ngụy (1961 - 1965)

Qua phong trào, lực lượng cách mạng trong các trường học đã có bước phát triển mới, nhiều trường có thêm chi đoàn thanh niên, chi bộ đảng. Nhiều tổ chức đoàn trước đây bị đánh phá ác liệt trong thời kỳ “*Tổ cộng, diệt cộng*” của Mỹ - Diệm, nay được quan tâm củng cố và phát triển.

Ngày 01/01/1962, Đoàn Thanh niên Nhân dân Cách mạng Việt Nam (một bộ phận của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam) được thành lập, năm 1965 đã tổ chức Đại hội Đoàn toàn miền Nam lần thứ I. Những tấm gương tiêu biểu chiến đấu, hy sinh của tuổi trẻ thời kỳ này là các anh hùng: Nguyễn Văn Trỗi, Võ Thị Thắng, Quách Thị Trang...

Phong trào thanh niên miền Nam thời kì 1954 - 1965 đã góp phần to lớn để cách mạng miền Nam hoàn thành những nhiệm vụ do Đảng đề ra trong giai đoạn đầu kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Với hình thức đấu tranh đa dạng, tấn công địch trên mọi lĩnh vực, mức độ ngày càng quyết liệt từ đấu tranh hòa bình tiến lên đấu tranh vũ trang, trong 10 năm đầu chống Mỹ, phong trào thanh niên miền Nam đã tích lũy những bài học kinh nghiệm, chuẩn bị lực lượng để sẵn sàng tiến lên phản công mạnh mẽ, thực hiện “Năm xung phong” chống đế quốc Mỹ với quân số hùng hậu và vũ khí tối tân khi chúng trực tiếp tham chiến tại Việt Nam trong 10 năm kế tiếp. Phong trào đã góp phần rèn luyện, xây dựng nên thế hệ thanh niên thời kỳ chống Mỹ để miền Nam xứng đáng là “*Thành đồng Tổ quốc*”.

Qua phong trào, tổ chức Đoàn, Hội đã được thử thách và rèn luyện. Trong những hoàn cảnh khác nhau, lúc hiểm nguy đối mặt với sự truy lùng gắt gao của

Mỹ - nguy, hay khi có cơ hội ra hoạt động công khai, củng cố phát triển lực lượng, tổ chức Đoàn, Hội đều tỏ rõ khả năng vận động, đoàn kết, tập hợp và tổ chức cho thanh niên đấu tranh hết sức hiệu quả dưới nhiều hình thức khác nhau.

Là một bộ phận của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, Đoàn Thanh niên Nhân dân Cách mạng Việt Nam ra đời đã chứng tỏ sự lớn mạnh, chủ động của tổ chức Đoàn tại miền Nam; thể hiện vai trò dẫn dắt, định hướng, đoàn kết, tập hợp đoàn viên, thanh niên miền Nam đấu tranh. Điều này hoàn toàn phù hợp với yêu cầu khách quan của cách mạng và tình hình thanh niên, phong trào thanh niên miền Nam lúc đó.

2.3. Phong trào “Năm xung phong” (1965 - 1975)

Đầu năm 1965, trước nguy cơ phá sản hoàn toàn của chiến lược “Chiến tranh đặc biệt”, đế quốc Mỹ ồ ạt đưa quân viễn chinh và quân chư hầu cùng với vũ khí, phương tiện chiến tranh hiện đại vào miền Nam nhằm đẩy mạnh chiến tranh xâm lược, chuyển sang chiến lược “Chiến tranh cục bộ” ở miền Nam và mở rộng “Chiến tranh phá hoại” miền Bắc.

Phấn khởi, tin tưởng trước những thành tựu và thắng lợi về mọi mặt của quân dân và tuổi trẻ trên hậu phương lớn miền Bắc và khí thế sôi sục đánh Mỹ, diệt ngụy trên khắp các chiến trường miền Nam, Đại hội lần thứ I Đoàn Thanh niên Nhân dân Cách mạng Việt Nam đã họp từ ngày 17 đến 26/3/1965 tại căn cứ kháng chiến Tây Ninh đã chính thức phát động phong trào “Năm xung phong”.

Đại hội đã kiểm điểm công tác xây dựng Đoàn và phong trào thanh niên sau ngày ký Hiệp định Giơnevơ (1954) và đề ra phương hướng, nhiệm vụ công tác Đoàn và phong trào thanh niên miền Nam giai đoạn tới. Đại hội đã phát động phong trào “Năm xung phong” với 5 nội dung lớn:

- Xung phong tiêu diệt thật nhiều sinh lực địch.
- Xung phong tòng quân và tham gia du kích chiến tranh.
- Xung phong đi dân công và thanh niên xung phong.
- Xung phong đấu tranh chính trị và chống bắt lính.
- Xung phong sản xuất nông nghiệp trong nông hội.

Thông qua phong trào “Năm xung phong”, hàng loạt các phong trào nhánh đã xuất hiện và đã đạt được kết quả to lớn.

Phong trào đã bồi đắp lý tưởng sống cao đẹp, giáo dục rèn luyện thanh niên về phẩm chất đạo đức, trí tuệ, sức khỏe, tinh thần vượt khó cho thanh niên. Thanh niên miền Nam xứng đáng với danh hiệu “Thanh niên thành đồng Tổ quốc”. Cùng với phong trào “Ba sẵn sàng”, phong trào “Năm xung phong” đã

trực tiếp góp phần xây dựng thể hệ thanh niên mới, thể hệ thanh niên thời kỳ chống Mỹ anh dũng, quả cảm, xung kích trên mọi mặt trận, xứng đáng là “thể hệ thanh niên anh hùng của một dân tộc anh hùng”.

Thông qua phong trào, từ Bắc vào Nam, từ vùng được giải phóng đến vùng bị tạm chiếm các cơ sở đoàn đã ngày càng phát triển. Tổ chức đoàn ngày càng thể hiện rõ năng lực trong việc tổ chức, triển khai các phong trào cách mạng lôi cuốn, đoàn kết tập hợp đông đảo thanh niên tham gia, từ thanh niên yêu nước đến thanh niên trong hàng ngũ địch cũng được Đoàn cảm hóa đứng vào hàng ngũ cách mạng.

II. BÀI HỌC KINH NGHIỆM TỪ NHỮNG PHONG TRÀO TRONG QUÁ KHỨ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN QUAN TÂM HIỆN NAY

1. Một số bài học kinh nghiệm từ quá khứ

1.1. Bài học thứ nhất

Thông qua việc tham gia các phong trào hành động cách mạng, thế hệ trẻ được trang bị thêm những hiểu biết về chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh; tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng; tin yêu, gắn bó với tổ chức Đoàn, Hội; dám dấn thân, hy sinh lợi ích cá nhân vì hạnh phúc nhân dân, tương lai của tuổi trẻ.

1.2. Bài học thứ hai

Các phong trào hành động cách mạng của thanh niên do Đoàn TNCS Hồ Chí Minh làm nòng cốt, định hướng chính trị, đã đang và sẽ là môi trường thực tiễn rèn luyện tốt nhất; là trường học XHCN để giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ; thông qua đó, tuổi trẻ được cống hiến và trưởng thành.

1.3. Bài học thứ ba

Khi phát động phong trào, các cấp bộ đoàn cần lựa chọn nội dung phù hợp, phát động đúng lúc, hoàn thành đúng hạn; phân công đúng việc, sử dụng đúng người; đoàn kết nhân tâm, trọng dụng nhân tài; phát huy tài năng và đề cao trí tuệ tập thể.

1.4. Bài học thứ tư

Khi phát động phong trào, các cấp bộ đoàn phải luôn bám sát nhiệm vụ chính trị; gần thanh niên, sát cơ sở; kiên trì và kiên quyết thực hiện mục tiêu; dám làm và dám chịu trách nhiệm; sẵn sàng nhận việc mới, nhiệm vụ khó và hoàn thành tốt nhất trong bất cứ hoàn cảnh nào.

1.5. Bài học thứ năm

Các cấp bộ đoàn phải biết phát động và nhân rộng, cổ vũ và nuôi dưỡng, đánh giá và tổng kết phong trào đúng lúc; coi hiệu quả và thành công của phong trào thanh niên là thước đo tài năng, trí tuệ; uy tín, danh dự và dấu ấn của thủ lĩnh thanh niên.

1.6. Bài học thứ sáu

Trong giai đoạn cách mạng mới, đề phong trào hành động cách mạng của thanh niên đạt hiệu quả cao nhất, các cấp bộ đoàn cần coi trọng bồi dưỡng và phát huy tài năng trẻ, phát triển nhân tài để trở thành hiền tài cho đất nước; quan tâm hoạt động sáng tạo, lập nghiệp và khởi nghiệp trong thanh thiếu niên để thể hệ trẻ khẳng định vị trí, vai trò là tương lai của đất nước, rường cột của nước nhà.

1.7. Bài học thứ bảy

Thông qua các phong trào hành động cách mạng, các cấp bộ đoàn cần tập trung xây dựng hình ảnh người cán bộ đoàn nói chung, thủ lĩnh thanh niên nói riêng có trí tuệ và năng lực thực sự, có bản lĩnh chính trị vững vàng; có tâm trong, trí sáng, hoài bão lớn; là tấm gương sáng về mọi mặt cho thanh niên noi theo.

2. Nhận diện, phân biệt các trào lưu tâm lý đám đông, phong trào tự phát của tuổi trẻ với các phong trào hành động cách mạng của thanh niên

Qua nghiên cứu thực tiễn phong trào hành động cách mạng của thanh niên trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước giai đoạn 1954 - 1975 do Đoàn Thanh niên làm nòng cốt, thấy rằng, về cơ bản, các phong trào thanh niên đều xuất phát hoặc khởi xướng từ thực tiễn sinh động và nhu cầu, đòi hỏi của xã hội và của tuổi trẻ, do cán bộ, đoàn viên, thanh niên hoặc các cấp bộ đoàn khởi xướng từ cơ sở. Được Đoàn cấp trên, nhất là cấp tỉnh và Trung ương Đoàn ủng hộ, nhân rộng, phát động và trở thành phong trào sâu rộng theo lĩnh vực, ngành nghề, đối tượng và vùng, miền hoạt động của thanh niên.

Tiêu biểu nhất, trở thành mốc son và dấu ấn lịch sử, không phai mờ, được ghi đậm nét trong lịch sử Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên Việt Nam qua 9 thập kỷ tính từ khi tổ chức Đoàn ra đời năm 1931 đến nay, không thể không nhắc đến phong trào thanh niên “*Ba sẵn sàng*” được khởi xướng tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, sau đó, được Thành đoàn Hà Nội phát động trên địa bàn thủ đô và được Ban Bí thư Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam phát động trên toàn miền Bắc vào tháng 3/1965.

Cùng thời điểm trên, năm 1965, tại miền Nam, phong trào “*Năm xung phong*” được Đại hội lần thứ I Đoàn Thanh niên Nhân dân Cách mạng Việt Nam phát động tại căn cứ địa cách mạng tỉnh Tây Ninh. Phong trào được phát triển sâu rộng trong toàn miền Nam, thu hút hàng vạn đoàn viên, thanh niên đăng ký tham gia với tinh thần xung kích đi đầu, vượt qua mọi khó khăn, thử thách và đóng góp quan trọng cho công cuộc kháng chiến của toàn dân tộc đi đến thắng lợi ngày 30/4/1975. Có thể nói hiệu quả và thành công của phong trào thanh niên là thước đo tài năng và trí tuệ, uy tín và danh dự, đóng góp và dấu ấn của người thủ lĩnh thanh niên nói chung, của những thủ lĩnh thanh niên trong Ban Bí thư Trung ương Đoàn nói riêng.

Trước tình hình bối cảnh trong nước và quốc tế có nhiều khó khăn, phức tạp; đan xen cả thời cơ, thuận lợi và nguy cơ, thách thức; các cấp bộ đoàn nhất là các thủ lĩnh thanh niên cần phân biệt và nhận diện đúng phong trào thông thường của giới trẻ (hoạt động hay một số việc làm có đông ban trẻ tham gia, cổ xúy theo kiểu trào lưu, xu hướng nhất thời, tâm lý đám đông...) với phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ, của thanh niên có đông đảo lực lượng thanh niên tham gia do Đoàn Thanh niên làm nòng cốt, hướng dẫn.

2.1. Những yếu tố cần và đủ tạo thành phong trào hành động cách mạng của thanh niên

Những phong trào của thanh niên chỉ trở thành phong trào hành động cách mạng đích thực, thậm chí thành cao trào cách mạng của tuổi trẻ khi nó hội tụ được các yếu tố cần và đủ sau đây:

Thứ nhất, phong trào đó có mục tiêu, tiêu chí rõ ràng, kế hoạch cụ thể, sát đúng, phù hợp với nhiệm vụ chính trị, thực tiễn của địa phương, đất nước; đáp ứng nhu cầu, đòi hỏi và nguyện vọng của quần chúng nhân dân và tuổi trẻ.

Thứ hai, phong trào có sự lãnh đạo, định hướng chính trị của các cấp ủy đảng; sự ủng hộ, quan tâm chỉ đạo, giúp đỡ, hỗ trợ của các cấp chính quyền; sự tham gia, khích lệ động viên, ủng hộ của các đoàn thể quần chúng nhân dân.

Thứ ba, phong trào có đông đoàn viên, thanh thiếu niên và các tầng lớp nhân dân tham gia nhiệt tình, tự giác với niềm tin thắng lợi và ý thức trách nhiệm cao.

2.2. Những điều cần lưu ý khi phát động phong trào

Để phong trào hành động cách mạng của thanh niên có tầm ảnh hưởng rộng (toàn ngành, khu vực, vùng, miền và toàn quốc) và đạt kết quả cao nhất, hiệu ứng lan tỏa rộng nhất; các cấp bộ đoàn và người đứng đầu cơ quan, tổ chức cần quan tâm:

Một là, nắm vững thời cơ, chọn đúng thời điểm, tìm đúng địa bàn; đề khởi động, phát động, nhân rộng và đánh giá, tổng kết phong trào.

Hai là, người lãnh đạo phải biết lựa chọn đúng việc, phân công đúng người, liên kết phối hợp, gắn bó cơ sở, nắm bắt tình hình, kiểm tra giám sát; khen thưởng động viên để phong trào đạt kết quả tốt nhất.

Ba là, tìm ra “hợp lực” để cùng hợp tác, tìm đối tác để phối hợp công tác, tạo ra “véc tơ lực” đồng chiều để phát động, nuôi dưỡng, cổ vũ, động viên phong trào.

- Tìm ra “động lực” để thúc đẩy, cổ vũ, động viên phong trào.
- Phát huy mọi “nguồn lực” để duy trì, nuôi dưỡng phong trào.
- Phát hiện, bồi dưỡng, tạo nguồn “sinh lực” để bổ sung, phát triển các phong trào nhánh, tạo hiệu ứng, cổ vũ, hỗ trợ cho phong trào chính.

- Bố trí, sử dụng và phân bổ hợp lý, khoa học nguồn “nhân lực” để tổ chức thực hiện phong trào trong thời gian dài với cường độ và tần suất huy động cao, nhất là tổ chức các “chiến dịch” của Đoàn Thanh niên.

3. Phong trào hành động cách mạng của thanh niên trong giai đoạn hiện nay - Phải là cái “nôi” nuôi dưỡng, “vườn ươm” hệ sinh thái trẻ tuổi trẻ và tài năng trẻ hoạt động sáng tạo khởi nghiệp và lập nghiệp; phát triển thành nhân tài và hiền tài, cống hiến sức trẻ cho Tổ quốc

3.1. Tiếp tục khẳng định vị trí, vai trò, tầm quan trọng của tài năng trẻ và công tác thanh vận quyết định sự trưởng thành, phát triển của quốc gia, dân tộc

Nghiên cứu quá trình ra đời, hình thành và phát triển của lịch sử xã hội loài người và các dân tộc trên thế giới nói chung, trong đó có xã hội Việt Nam qua các triều đại lịch sử, đều thấy một điểm chung, tương đồng là muốn xã hội, đất nước phát triển, hưng thịnh; không muốn suy vong, lụi tàn thì phải quan tâm đến việc “trồng người”. Trong đó có việc chăm lo, đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ và tài năng trẻ nói riêng, cũng như việc sử dụng nhân tài và cao hơn là thấy được vị trí, vai trò cùng công lao, đóng góp của “hiền tài” cho giai cấp, dân tộc, đất nước và càng không được để “sỹ phu ngoảnh mặt”, là việc làm vô cùng quan trọng, cần thiết của giai cấp lãnh đạo, giai cấp cầm quyền nói chung, của người lãnh đạo, nhà cầm quyền hay thủ lĩnh nói riêng, trong đó có thủ lĩnh thanh niên.

Từ nhận thức và quan điểm chung nêu trên, cho thấy rằng:

Thứ nhất, tài năng, nhân tài và hiền tài, trong đó có tài năng, nhân tài và hiền tài trong độ tuổi thanh niên, thậm chí ở độ tuổi thiếu niên, nhi đồng (dân gian gọi là thần đồng) là nguyên khí của mỗi quốc gia, dân tộc; là tài sản của nhân loại chứ không phải của riêng cá nhân, gia đình hay tổ chức, tập thể, cộng đồng riêng biệt.

Thứ hai, sự cống hiến và đóng góp tài năng của nhân tài, trí tuệ của hiền tài nói chung, trong đó có tài năng, trí tuệ của thế hệ trẻ nói riêng trong lĩnh vực sản xuất ra của cải vật chất hay văn hóa tinh thần cho tổ chức, tập thể, cộng đồng và xã hội... quyết định sự trưởng thành, phát triển, lớn mạnh của chính tổ chức, tập thể, cộng đồng và rộng hơn, bao quát hơn là sự trường tồn của mỗi quốc gia, dân tộc.

Thứ ba, ở Việt Nam, khi trong lịch sử ông cha ta nhấn mạnh: Hiền tài là nguyên khí của quốc gia, nguyên khí thịnh thì thế nước mạnh mà đi lên, nguyên khí suy thì thế nước yếu mà xuống thấp, chính là muốn nhấn gửi một thông điệp văn hóa, truyền đạt một di huấn chính trị cho đời sau để khẳng định: Căn nguyên cho sự phát triển, lớn mạnh, hùng cường và trường tồn của quốc gia, dân tộc; trong phạm vi hẹp hơn là của mỗi tổ chức, cơ quan, đơn vị... nằm ở những người tài giỏi có nhân cách cao đẹp, tức “hiền tài” hay vừa có “Đức”, vừa có “Tài”,

trong đó “Đức” là gốc và không phân biệt giàu hay nghèo; già hay trẻ, nam hay nữ, thành phần xuất thân...

Thứ tư, tài năng trẻ nói riêng, nhân tài và cao hơn là hiền tài nói chung, là những người vừa có lý tưởng cao đẹp, vừa có trí tuệ phát triển và giàu tính sáng tạo, có kiến thức và hiểu biết sâu sắc; nói theo tư tưởng Hồ Chí Minh, tài năng trẻ, thậm chí rất trẻ (thần đồng) và người tài phải bao gồm cả “đức” và “tài”. Họ luôn đi đầu trong lao động sáng tạo; tiên phong trong khởi nghiệp để lập thân và lập nghiệp; luôn đề xuất nhiều ý tưởng hay, giải pháp mới; biết tổ chức và phát huy các nguồn lực để tạo ra nhiều lợi ích cho tổ chức, cơ quan, đơn vị, địa phương và đất nước. Họ có thể đóng góp xuất sắc vào kho tàng trí tuệ của đất nước, của nhân loại.

Thứ năm, hơn 90 năm qua, dưới ánh sáng soi đường của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng ta luôn khẳng định Đoàn Thanh niên là tổ chức của những người cộng sản trẻ tuổi, một tổ chức trung kiên, gần Đảng nhất; rằng, thanh niên là rường cột của nước nhà, là lực lượng xung kích trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng. Mặt khác, là người sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện tổ chức Đoàn, Hội, Đội, nên Đảng và Bác luôn hiểu rõ, đánh giá cao sức sáng tạo và tiềm năng lớn lao của thế hệ trẻ, cũng như khả năng dồi dào không ngừng của tuổi trẻ, đặc biệt là những đóng góp, cống hiến của tài năng trẻ, của thanh niên trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

3.2. Trách nhiệm của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong công tác bồi dưỡng và phát huy tài năng trẻ, phát triển nhân tài để trở thành hiền tài cho đất nước

Với trách nhiệm lớn lao, nhiệm vụ nặng nề và vinh quang mà Tổ quốc, Đảng và nhân dân giao phó, trong giai đoạn cách mạng Việt Nam bước sang thời kỳ phát triển mới, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, với hạt nhân lãnh đạo là Ban Bí thư, đứng đầu là đồng chí Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đoàn cần quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo các cấp bộ đoàn làm tốt một số công việc sau:

Một là, phải quan tâm, đầu tư và coi trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng và phát huy tài năng trẻ, phát triển nhân tài để trở thành hiền tài cho đất nước; quan tâm hoạt động sáng tạo, lập nghiệp và khởi nghiệp trong thanh thiếu niên để thế hệ trẻ được cống hiến và trưởng thành.

Hai là, lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan giúp việc của Đoàn trong công tác tham mưu, hoạch định hình thành cơ chế, quy chế, quy định cụ thể của Đoàn Thanh niên trong việc tìm, phát hiện và bồi dưỡng tài năng trẻ; biết trân trọng họ, đề cao và phát huy để tài năng trẻ trở thành nhân tài và cao hơn là hiền tài để họ đóng góp trí tuệ, sức trẻ cho tổ chức Đoàn, Hội và cho Tổ quốc.

Ba là, lãnh đạo, chỉ đạo để các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội, ngoài việc làm tốt mọi chức năng, nhiệm vụ được giao; còn phải là “cái nôi” nuôi dưỡng, là “vườn ươm”, nơi vun trồng, chăm sóc, gây dựng, chấp cánh ước mơ; hình thành hệ sinh thái phát triển tốt nhất để thế hệ trẻ nói chung, tài năng trẻ nói riêng được cống hiến và trưởng thành.

Bốn là, coi công việc tìm và phát hiện; phát huy và phát triển tài năng trẻ, thúc đẩy lao động sáng tạo, nghiên cứu khoa học - công nghệ trong thanh thiếu nhi là một trong những nhiệm vụ, công việc quan trọng, chiến lược của Ban Bí thư nói chung, của Bí thư thứ nhất Trung ương Đoàn nói riêng trong giai đoạn tới đây.

Năm là, đầu tư nhiều hơn nữa nguồn lực con người và cơ sở vật chất, nâng tầm Trung tâm Phát triển Khoa học, Công nghệ và Tài năng trẻ thuộc Trung ương Đoàn thành đơn vị xứng tầm trong công tác tiếp thu, truyền bá, chuyển giao khoa học và công nghệ tiên tiến cho thanh thiếu niên; phối hợp với các nhà trường, học viện trong và ngoài nước; trước hết là Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam, Viện Nghiên cứu Thanh niên trong công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực chất lượng cao, trong đó có trí thức trẻ, tài năng trẻ.

Sáu là, Ban Bí thư Trung ương Đoàn cần tổng kết, đánh giá công tác đào tạo, bồi dưỡng tài năng trẻ giai đoạn 2011 - 2020; chủ trì và phối hợp tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước có cơ chế, chính sách riêng, đặc thù về đào tạo, bồi dưỡng tài năng trẻ giai đoạn 2021 - 2030;

Bảy là, tham mưu, đề xuất với Bộ Nội vụ các nội dung cụ thể, trình Chính phủ phê duyệt và triển khai Hướng dẫn thi hành Luật Thanh niên được Quốc hội khóa XIV thông qua năm 2020, có hiệu lực từ ngày 01/01/2021, đi vào cuộc sống.

Điều quan trọng nhất của tài năng trẻ không phải là chỉ phấn đấu giành được Huy chương Vàng trên cách lĩnh vực mà là tổ chức Đoàn, Hội, Đội phối hợp với các cơ quan, đơn vị, bộ, ngành tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước ban hành cơ chế, chính sách xứng tầm trong công tác đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, đãi ngộ trí thức trẻ xuất sắc và tài năng trẻ. Tạo điều kiện, cấp học bổng, có cơ chế và quy chế ràng buộc trách nhiệm, nghĩa vụ rõ ràng để cho những tài năng trẻ được đi đào tạo, bồi dưỡng, thực tập, thực tế tại các cơ sở giáo dục tốt nhất trong và ngoài nước theo các cấp học, bậc học. Để mọi tiềm năng trí tuệ dần chuyển hóa thành tài năng, thành nhân tài, rồi trở thành nhà khoa học, bác học “hiền tài” có đạo đức tốt, trình độ giỏi, chuyên môn cao; là tác giả của những công trình nghiên cứu khoa học đỉnh cao, được cộng đồng quốc tế biết đến. Để họ cống hiến nhiều nhất, tốt nhất, lâu dài nhất tài năng, sức lực, trí tuệ cho đất nước ngày càng giàu đẹp, dân tộc ta mãi trường tồn và Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa vững bền, sánh vai với các cường quốc năm châu như Bác Hồ hằng mong muốn.

PHONG TRÀO “BA SẴN SÀNG” – BÀI HỌC LỊCH SỬ CHO PHONG TRÀO HÀNH ĐỘNG CÁCH MẠNG CỦA THANH NIÊN VIỆT NAM

ThS. Phạm Thu Hà

*Giảng viên Khoa Công tác thanh niên
Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam*

Trong cuộc trường chinh vĩ đại của dân tộc Việt Nam kéo dài 21 năm (1954-1975) chống đế quốc Mỹ, quãng thời gian 10 năm 1965-1975 thể hiện nổi bật một cuộc chiến tranh nhân dân gian khổ, ác liệt nhất, hi sinh tổn thất lớn nhất và vì thế chiến công, vinh quang của dân tộc vô cùng hiển hách, chói lọi. Chính trong giai đoạn này, tổ chức Đoàn đã góp phần công lớn cùng cả dân tộc khi triển khai vô cùng hiệu quả hai phong trào thanh niên có tiếng vang và sức lan tỏa vô cùng mạnh mẽ, phát huy được sức trẻ cống hiến xuất sắc vào sự nghiệp chống Mỹ, đó là phong trào “*Ba sẵn sàng*” ở miền Bắc và phong trào “*Năm xung phong*” ở miền Nam. Cùng với phong trào “*Năm xung phong*”, Dấu ấn phong trào “*Ba sẵn sàng*” để lại không chỉ ở những thành tích vang dội mà còn là nhắc đến một kiểu mẫu của một phong trào hành động cách mạng của thanh niên khi mà ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm của nó còn nguyên giá trị đến tận ngày nay.

1. Hoàn cảnh lịch sử và diễn biến của phong trào “*Ba sẵn sàng*”

Từ “*điểm lửa*” tại Đoàn trường Đại học Sư phạm Hà Nội, phong trào “*Ba sẵn sàng*” đã bùng cháy thành “ngọn lửa” trong thanh niên khắp Thủ đô Hà Nội, và nhanh chóng lan tỏa thành “*biển lửa Ba sẵn sàng*” toàn miền Bắc.

Đầu năm 1964, trong bối cảnh cuộc chiến tranh chống Mỹ cứu nước ngày càng diễn ra ác liệt, với tinh thần dân tộc lòng yêu nước sâu sắc đã khiến gần 100 chi đoàn sinh viên tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội dấy lên phong trào thi đua “*Tam bất kì*” với 3 nội dung cơ bản:

Đi bất kì nơi đâu Tổ quốc cần;

Làm bất kì việc gì Tổ quốc giao phó;

Vượt qua bất kì khó khăn gian khổ để hoàn thành nhiệm vụ.

Phong trào “*Tam bất kì*” sau đó được đổi gọi là “*Ba bất kì*” và được thực hiện sôi nổi ở các khoa, thu hút sự hưởng ứng của đông đảo sinh viên, được Nhà trường ủng hộ, hoan nghênh. Từ ý tưởng “*Tam bất kì*” trong các cơ sở Đoàn, để thể hiện tinh thần quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược bằng hành động và việc làm cụ thể.

Ngày 5/8/1964 đế quốc Mỹ gây ra sự kiện “*Vịnh Bắc bộ*”, đã cho không quân tiến hành đánh phá một số điểm trên lãnh thổ miền Bắc Việt Nam, như: Vinh, Thanh Hoá, Quảng Ninh...để mở đầu cuộc chiến tranh bằng không quân xâm lược ra miền Bắc. Nhân dân cả nước căm phẫn trước tội ác leo thang chiến tranh của đế quốc Mỹ, đặc biệt là trong giới thanh niên. từ trong các trường học, công trường, xí nghiệp, nhà máy, cơ quan, trên các đường phố, trong các thôn xóm, ở đâu TN cũng sục sôi khí thế sẵn sàng chiến đấu, cho một cuộc đối đầu lịch sử.

Chỉ hai ngày sau, ngày 07/8/1964, Ban Thường vụ Thành đoàn Hà Nội đã tổ chức một phiên họp bất thường. Vào thời điểm đó, hàng trăm lá đơn của thanh niên Thủ đô đã được gửi đến Thành Đoàn bày tỏ nguyện vọng sẵn sàng lên đường đánh Mỹ. Từ hiệu ứng phong trào Ba sẵn sàng của Đại học Sư phạm Hà Nội đang lan rộng nhanh chóng, đêm 09/8/1964 tại Hội trường Bộ công nghiệp nặng tại Phố Hai Bà Trưng, Hà Nội, Ban Chấp hành Thành đoàn Hà Nội đã chính thức phát động phong trào “*Ba sẵn sàng*” với nội dung “*Sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm; Sẵn sàng gia nhập lực lượng vũ trang; Sẵn sàng đi bất cứ nơi nào, làm bất cứ việc gì Tổ quốc cần đến*”. Sau lễ phát động đó, 2,6 vạn thanh niên Thủ đô đã xiết chặt đội ngũ tràn xuống đường lên án hành động hiếu chiến của Mỹ. Đêm đó đã đi vào lịch sử phong trào thanh niên Thủ đô như một dấu son của tuổi trẻ.

Ngay sau khi phát động, khí thế sẵn sàng lên đường đánh Mỹ của thanh niên Thủ đô đã lan truyền khắp 22 tỉnh, thành quanh Hà Nội và hưởng ứng phong trào. Hàng nghìn thanh niên đang du học ở nước ngoài cũng tình nguyện xin về nước gia nhập quân đội để chiến đấu chống Mỹ.

Tháng 3 năm 1965, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn đã biểu dương sáng kiến của Thành đoàn Hà Nội và chính thức phát động phong trào trên toàn miền Bắc, kêu gọi thanh niên cả nước hưởng ứng phong trào “*Ba sẵn sàng*”. Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn lần thứ 9 khóa III họp tháng 5/1965 đã quyết định bổ sung và nâng cao nội dung:

- Sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm và sẵn sàng nhập ngũ (bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân tự vệ).
- Sẵn sàng khắc phục mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập trong bất kỳ tình huống nào.
- Sẵn sàng đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần đến.

Phong trào “*Ba sẵn sàng*” được ví như “*mồi lửa*” đã thắp sáng tinh thần cách mạng của thanh niên miền Bắc vốn đã hùng hực chỉ chờ được đốt cháy. Từ một điểm lửa tại Đại học Sư phạm Hà Nội, phong trào đã bùng lên thành

ngọn lửa lớn cháy khắp Thủ đô, và nhanh chóng lan rộng thành biển lửa toàn miền Bắc. Ngay sau một tuần phát động có 240.000 thanh niên đã ghi tên tình nguyện “*Ba sẵn sàng*” trong đó có 80 ngàn thanh niên xung phong ra trận. Chỉ trong vòng một tháng đã có hơn 1,5 triệu đoàn viên, thanh niên viết đơn tình nguyện đăng ký tham gia phong trào “*Ba sẵn sàng*”.

Tiếng gọi “*Ba sẵn sàng*” đã thôi thúc, giục giã mọi người thanh niên dù ở vị trí, cương vị nào trong xã hội cũng sẵn sàng lên đường cống hiến, hi sinh trong mọi hoàn cảnh. Đến năm 1966 phong trào “*Ba sẵn sàng*” đã phát triển thành các phong trào nhánh trong từng đối tượng thanh niên. Thanh niên lực lượng vũ trang hô vang khẩu hiệu “*Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người*”, “*Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược*”, “*Cuộc đời đẹp nhất là trên trận tuyến đánh quân thù*”, “*Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước, mà lòng phơi phới dậy tương lai*”. Thanh niên xung phong thề quyết tâm “*Sống bám cầu bám đường, chết kiên cường dũng cảm*”, “*Thà hi sinh chứ không để thương binh bị thương lần thứ hai*”. Thanh niên công nhân nêu cao quyết tâm “*Tay búa tay súng*”. Thanh niên nông thôn nêu cao quyết tâm “*Tay cày tay súng*”. Thanh niên học sinh, sinh viên nêu cao quyết tâm “*Tay bút, tay súng*”.

Không chỉ được sự hưởng ứng của mọi đối tượng thanh niên, phong trào còn được mọi tầng lớp nhân dân ủng hộ, luôn nhận được sự động viên, khen thưởng của Đảng, Bác Hồ. Đánh giá cao phong trào, trong “*Thư gửi Thanh niên*”, đăng báo Nhân dân, số 4169 nhân dịp Quốc Khánh ngày 2/9/1965, Bác Hồ viết: “*Trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước hiện nay, theo tiếng gọi của Tổ quốc, thanh niên cả nước ta càng gương cao ngọn cờ của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, lập nhiều thành tích xuất sắc.*”

Hàng triệu thanh niên miền Bắc đã hăng hái tham gia phong trào “*Ba sẵn sàng*”. Hàng vạn cháu trai và gái đã tình nguyện vào các đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước.

...Các cháu là thế hệ anh hùng trong thời đại anh hùng. Bác mong các cháu đều xứng đáng là những anh hùng trong sự nghiệp cách mạng tiêu diệt chủ nghĩa đế quốc và xây dựng xã hội mới” [2; tr.619, 620]

2. Bài học lịch sử của phong trào “*Ba sẵn sàng*”

Phong trào “*Ba sẵn sàng*” đã khơi dậy và phát huy mạnh mẽ vai trò lịch sử và ý thức trách nhiệm làm chủ Tổ quốc của tuổi trẻ để mỗi người thanh niên tùy theo cương vị và trọng trách của mình, sẵn sàng cống hiến, xả thân để bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh những thành quả mà phong trào đóng góp cho sự nghiệp cách mạng, giá trị lịch sử của phong trào chính là ở bài học kinh nghiệm và ý nghĩa lịch sử mà phong trào để lại, khẳng định sức sống lâu bền của phong trào.

2.1. Bài học về việc phát động phong trào

Thứ nhất, Phong trào “Ba sẵn sàng” đã phát động thanh niên cống hiến sức trẻ trực tiếp giải quyết nhiệm vụ cách mạng mà Đảng đặt ra trong thời kì đó là: dù học tập, nghiên cứu khoa học, lao động sản xuất, chiến đấu, dù thực hiện nhiệm vụ cụ thể nào thì đều hướng chung đến mục tiêu cuối cùng là “Tất cả để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược”. Có thể nói, chính sự cộng hưởng giữa khát khao cống hiến chân chính của tuổi trẻ với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị thiêng liêng của Tổ quốc đã trở thành động lực quan trọng nhất, nhân tố quan trọng nhất tạo nên linh hồn, sức sống của phong trào “Ba sẵn sàng”. Mặt khác, chiều sâu của phong trào *Ba sẵn sàng* xuất phát từ tình yêu nước, lý tưởng cách mạng của thế hệ trẻ, phong trào đã đáp ứng được nguyện vọng bức xúc, lòng căm thù giặc, khát khao muốn được cống hiến đánh đuổi quân xâm lược, bảo vệ và dựng xây đất nước của từng cá nhân thanh niên thời kỳ ấy. Thực tế khi ấy, ai nhập vào phong trào “Ba sẵn sàng” là dường như đã hóa thân thành anh hùng với lý tưởng sống cao đẹp. Họ hiểu được họ đang sống vì cái gì và dưới ánh sáng của nó mà họ hiểu được ý nghĩa của cuộc đời mình.

Từ đó rút ra nội dung căn cốt của bài học là: Nội dung phong trào khi phát động phải bám sát thực tiễn nhiệm vụ cách mạng đặt ra, đồng thời đáp ứng được nhu cầu, nguyện vọng của quần chúng và tuổi trẻ. Có như vậy, phong trào sẽ có mục tiêu, kế hoạch rõ ràng cụ thể, có giá trị thực tiễn cao, đồng thời nhận được sự tham gia nhiệt tình, tự nguyện, tự giác, có tinh thần trách nhiệm và ý thức chính trị cao, có niềm tin thắng lợi trong quần chúng thanh niên. Nói cách khác, một phong trào muốn có sức sống lâu bền cần có sự kết hợp hài hòa mối quan hệ giữa cá nhân và tập thể, giữa cái chung và cái riêng. Khi làm tốt được việc đó thì phong trào nâng thanh niên lên, xuất hiện những anh hùng, những tấm gương điển hình, ngược lại thanh niên với những hoạt động của mình lại làm giàu cho phong trào, phong trào sẽ trở nên hấp dẫn, cuốn hút hơn. Cứ như thế phong trào ngày càng lớn mạnh. Do đó, dù ở hoàn cảnh nào, nhiệm vụ luôn đặt ra cho người cán bộ Đoàn là bên cạnh việc nắm rõ chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà Nước, nhiệm vụ chính trị của địa phương cơ sở để tuyên truyền cho quần chúng thanh niên, đưa ra nội dung hoạt động phù hợp, thì việc giáo dục, bồi đắp tinh thần yêu nước, ý chí phấn đấu, dấn thân cống hiến cho đất nước cho đoàn viên thanh niên vẫn luôn đặt lên hàng đầu.

Thứ hai, Phong trào “Ba sẵn sàng” được phát động vào thời điểm khi đế quốc Mỹ gây ra sự kiện Vinh Bắc Bộ, là cái cớ để đánh chiếm miền Bắc, quần chúng nhân dân căm phẫn cao độ trước tội ác leo thang chiến tranh của Mỹ, đặc biệt lòng căm thù giặc, khát khao muốn chiến đấu, quét sạch giặc Mỹ vốn đã âm ỉ cháy trong thanh niên bao lâu nay, lúc này bùng lên mạnh mẽ. Các thủ lĩnh của

Phong trào “Ba sẵn sàng” đã chớp đúng thời cơ thích hợp để phát động phong trào. Phát động phong trào sớm hơn hoặc muộn hơn đều ít nhiều hạn chế tác dụng.

Một trong những đặc điểm nội trội của thanh niên là tâm lí dễ bị kích thích, sẵn có lòng nhiệt huyết muốn cống hiến, thể hiện cái tôi. Đây vừa là lợi thế vừa là điểm yếu của thanh niên. Nếu biết tận dụng, phát huy lợi thế này đúng lúc để phát động phong trào, chúng ta sẽ có được phong trào thanh niên vô cùng mạnh mẽ, có sức lan tỏa, thậm chí dâng thành cao trào. Như vậy, cần chọn lựa, nắm bắt thời cơ thích hợp để phát động phong trào; Khi phong trào đã đạt được mục tiêu đề ra thì cần có sự tổng kết, rút kinh nghiệm và kết thúc phong trào vào thời điểm.

Thứ ba, Phong trào “Ba sẵn sàng” đã được phát động theo hướng từ một phong trào điểm vốn đang gây hiệu ứng tích cực được nhân lên, phát triển thành phong trào lớn trên diện rộng. Tiến trình phát triển của phong trào là đi lên từ cơ sở: Từ ý tưởng “Tam bất kì” trong các chi đoàn sinh viên của trường Đại học Sư phạm phát triển thành phong trào “Ba sẵn sàng” của Đoàn trường, sau đó bùng lên thành phong trào của Đoàn Thanh niên Thủ đô và lan rộng thành cao trào của tuổi trẻ khắp miền Bắc.

Có thể nói, một trong những cách thức phát động phong trào hiệu quả là nhân rộng phong trào điểm, mô hình điểm từ cơ sở. Người cán bộ đoàn cần tôn trọng ý tưởng từ cơ sở, tạo điều kiện phát huy tính tự chủ của cơ sở, cần bám sát hoạt động cơ sở để rèn luyện, học hỏi bởi những ý tưởng lớn, những chuyển động mới mẻ thường xuất phát từ cơ sở, chứ không phải từ trong phòng máy lạnh. Những ý tưởng ở cơ sở là cái mới ra đời thường gặp khó khăn nhưng cần được tạo điều kiện để xuất hiện, theo dõi nuôi dưỡng, nếu tiến bộ cần quan tâm chăm bón, phát huy. Có thể những ý tưởng mới mẻ từ cơ sở của những cá nhân hết sức bình thường chưa thực sự hoàn hảo, hoàn thiện nhưng cần được trân trọng, người cán bộ cần tích cực lắng nghe tiếp thu và phát triển, hoàn thiện nó. Những hoạt động thực tiễn từ cơ sở khi được lĩnh hội tiếp thu, tổng kết thành lí luận, sẽ quay trở lại chỉ đạo hoạt động thực tiễn biến thành sức mạnh vật chất vô cùng lớn. Mặt khác, chúng ta cần coi trọng, phát huy tiềm năng trí tuệ của từng cá nhân thanh niên, đặc biệt là đội ngũ trí thức trẻ luôn sẵn có trong mình những ý tưởng lớn, hoài bão lớn. Ý tưởng “Ba sẵn sàng” khởi nguồn từ sinh viên một trường đại học của thủ đô, thành viên tham gia chủ yếu là thanh niên sinh viên, sau đó phong trào đã phát triển đi sâu rộng vào mọi đối tượng thanh niên.

Thứ tư, tên gọi, khẩu hiệu của phong trào khi phát động phải ngắn gọn, súc tích, cô đọng, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thuộc, chứa đựng sự thôi thúc, giục giã, phù hợp với nhiều đối tượng thanh niên. Tên gọi, khẩu hiệu “Ba sẵn sàng” đều chứa đựng đầy đủ những yếu tố đó. Khẩu hiệu được thể hiện cụ thể đối với từng

đối tượng thanh niên. Vì thế phong trào nhanh chóng lôi cuốn, ăn sâu vào tâm trí, tinh thần người thanh niên thời chống Mỹ, đi vào lòng quần chúng nhân dân. Từ trong mỗi gia đình ra đến ngoài xã hội, ai ai cũng động viên thanh niên hưởng ứng "Ba sẵn sàng".

2.2. Bài học về việc nuôi dưỡng phong trào

Phong trào thanh niên trước hết phải xuất phát từ thực tiễn sinh động của đời sống xã hội và nhu cầu của tuổi trẻ, do thanh niên khởi xướng nhưng phải được triển khai, tổ chức thực hiện dưới sự chỉ đạo của các cấp bộ Đoàn, Hội. Phong trào muốn tồn tại và phát triển luôn phải có tổ chức chặt chẽ để định hướng dẫn dắt, và tổ chức thực hiện. Sức mạnh và nội lực của phong trào hành động cách mạng của thanh niên nằm chính trong các tổ chức của thanh niên. Sự đoàn kết, nhất trí, đồng tâm, đồng lòng của quần chúng không thể nằm ngoài tổ chức; đội ngũ cán bộ có giỏi, có tốt mà thiếu một tổ chức chặt chẽ thì không có sự chỉ đạo, điều hành thống nhất.

Bên cạnh sự hưởng ứng nhiệt tình của thanh niên, sự sáng tạo trong định hướng nắm bắt thực tiễn của các cấp bộ Đoàn, nhân tố không thể thiếu để phong trào được sức sống bền bỉ là sự chỉ đạo sát sao, sự quan tâm đầu tư của các cấp ủy Đảng và chính quyền, sự ủng hộ cổ vũ của nhân dân. Thời kì Phong trào "Ba sẵn sàng" Bác Hồ và các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước dành sự quan tâm và động viên lớp trẻ hăng hái lên đường chiến đấu.

2.3. Bài học về việc tạo tiếng vang, tạo sức lan tỏa của phong trào

Trong quá trình triển khai nội dung phong trào cần kết hợp chặt chẽ, cụ thể hóa nội dung phong trào chung thành những phong trào trong từng ngành, từng giới. Tham gia "Ba sẵn sàng", dù ở cương vị nào, đối tượng thanh niên nào cũng thấy mình được đóng góp, được cống hiến. Ở đâu có thanh niên, ở đó có "Ba sẵn sàng".

Trong quá trình triển khai phong trào, chú trọng vận dụng phương pháp nêu gương, nêu điển hình tiên tiến. Người thủ lĩnh thanh niên, cán bộ đoàn cần quan tâm phát hiện, tuyên dương, khen thưởng kịp thời, thông tin rộng rãi những cá nhân, tập thể tiêu biểu có thành tích xuất sắc trong phong trào, bởi họ sẽ là những thần tượng, tấm gương để thanh niên noi theo, có thêm động lực tinh thần để phấn đấu, cống hiến, nhờ đó phong trào càng có thêm sức sống, sức lan tỏa. Những tấm gương, hình ảnh tuyệt vời, như các anh hùng Phạm Tuân, Đặng Thùy Trâm, Nguyễn Văn Thạc, 10 nữ thanh niên xung phong tại Ngã Ba Đồng Lộc, Nguyễn Việt Xuân, Trịnh Tô Tâm...bằng tấm gương dũng cảm, những thành tích xuất sắc trong chiến đấu, những câu nói nổi tiếng có tác dụng hiệu triệu giục giã tinh thần cống hiến mạnh mẽ trong thanh niên thời kì Ba sẵn sàng.

2.4. Bài học về nhân tố con người gây dựng phong trào

Nhân tố quan trọng đóng góp vào thành công và hiệu quả của phong trào hành động cách mạng của thanh niên, trực tiếp chỉ đạo và tổ chức thực hiện phong trào thanh niên chính những thủ lĩnh thanh niên, là đội ngũ cán bộ đoàn. Trong tác phẩm “Sửa đổi lề lối làm việc” (10/1947), Hồ Chí Minh đã viết: “*Cán bộ là cái gốc của mọi công việc*”. Thực tiễn đã chứng minh “cán bộ nào, phong trào ấy”, có thể khẳng định rằng nơi nào có đội ngũ cán bộ Đoàn - Hội- Đội mạnh thì nơi đó có phong trào mạnh. Phong trào “Ba sẵn sàng” đạt hiệu quả cao trước hết là nhờ sự nhạy bén và tiên phong của cán bộ đoàn từ cơ sở lên đến Trung ương. Lãnh đạo Thành đoàn Hà Nội và lãnh đạo Trung ương Đoàn đã bắt được mạch nguyện vọng và sáng kiến của thanh niên, đã khơi dậy được tình yêu nước lý tưởng cách mạng, đưa thanh niên vào hành động. Những thủ lĩnh thanh niên đã nắm bắt kịp thời những chuyển động mới từ cơ sở, nhân lên thành phong trào khắp cả nước, tiêu biểu như: Bí thư Đoàn trường Đại học Sư phạm là đồng chí Trịnh Ngọc Trinh, Bí thư Thành đoàn Hà Nội Vũ Hữu Loan, Bí thư thứ nhất BCH Trung ương Đoàn Vũ Quang, các Bí thư của Trung ương Đoàn là Đoàn Lưu Minh Châu, Nguyễn Văn Độ, Nguyễn Tiên Phong, Tạ Quang Chiển,...

Với những thành quả đóng góp cho thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, phong trào “Ba sẵn sàng” đã ghi dấu ấn lịch sử bởi những bài học kinh nghiệm quý giá, luôn mang tính thời sự cho tổ chức đoàn và phong trào hành động cách mạng thanh niên thời nay. Có thể nói, Phong trào “Ba sẵn sàng” đã phát huy khí thế nhiệt huyết của tuổi trẻ, xung kích thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ chính trị trọng yếu đặt ra cho toàn miền Bắc vừa phải bảo vệ vững chắc thành quả chế độ XHCN, đồng thời là hậu phương vững chắc chi viện cho chiến trường miền Nam trong suốt thời kì kháng chiến chống Mỹ, qua đó mọi đối tượng thanh niên đều có cơ hội để thể hiện, để cống hiến tài năng, trí tuệ cho đất nước. Phong trào “Ba sẵn sàng” đã tôn vinh Chủ nghĩa anh hùng cách mạng của thanh niên nước ta trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Phong trào là trường học vĩ đại bồi đắp lí tưởng sống cao đẹp, giáo dục rèn luyện về phẩm chất đạo đức, trí tuệ, sức khỏe, tinh thần vượt khó, đoàn kết cho thanh niên.

Phong trào đã trực tiếp góp phần xây dựng nên thế hệ thanh niên mới, thế hệ thanh niên trong kháng chiến chống Mỹ - thế hệ thanh niên anh hùng của một dân tộc anh hùng. Phong trào đã khẳng định sự trưởng thành vượt bậc của tổ chức Đoàn từ Trung ương đến cơ sở. Các cấp bộ Đoàn đã nhạy bén nắm bắt những chuyển động mới từ cơ sở, thể hiện tài trí vận động, tập hợp, phát huy tiềm năng của mọi đối tượng thanh niên, tranh thủ sự ủng hộ của xã hội để xây dựng nên cao trào cách mạng của thanh niên có những đóng góp to lớn và vang dội thành những mốc son trong lịch sử hào hùng của dân tộc.

Tài liệu tham khảo:

1. Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 5, tr. 309.
2. Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 14 ,tr. 619, 620.
3. Phạm Bá Khoa, *Thanh niên Ba sẵn sàng, khát vọng tuổi hai mươi*, Nxb Thanh niên, Hà Nội, 2008.
4. *Lịch sử Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và phong trào thanh niên Việt Nam (1925-2012)*, (Tái bản bổ sung lần thứ 4, Chủ biên: Văn Tùng, Phạm Bá Khoa và tập thể tác giả), Nxb Thanh niên, Hà Nội, 2012.

**PHONG TRÀO “BA SẴN SÀNG”,
BÀI HỌC LỊCH SỬ CHO PHONG TRÀO HÀNH ĐỘNG
CÁCH MẠNG CỦA THANH NIÊN VIỆT NAM**

Đồng chí Lê Truyền

Nguyên Bí thư Đoàn Các cơ quan Trung ương

Tôi tham gia công tác Đoàn từ những năm 60 và là cán bộ đoàn chuyên trách từ năm 1971 đến năm 1983 thì chuyển sang làm trưởng Ban Dân vận Tỉnh ủy. Được sống và hoạt động trong thời thanh niên “Ba sẵn sàng”, nay bảo tôi nghĩ gì, nói gì, cảm nhận gì về phong trào “Ba sẵn sàng” của thanh niên thì có nhiều chuyện... Nhưng thú thật, cho dù tâm huyết đến đâu thì cá nhân một con người cũng chỉ nói về một mảng, một vài khía cạnh mà thôi, bởi tâm vóc, ý nghĩa lịch sử của “Ba sẵn sàng”, một phong trào hành động cách mạng của cả một thế hệ thanh niên Việt Nam thời chống Mỹ cứu nước là quá vĩ đại

Năm 1976, tôi được vào thành phố Sài Gòn làm việc với Đoàn thanh niên Cơ quan Trung ương cục. Trong những ngày làm việc, tôi được mời đến nói chuyện với thanh niên trí thức Sài Gòn tại trung tâm thương mại thành phố, với tư cách là Bí thư Đoàn Các cơ quan Trung ương (nơi tập trung nhiều trí thức trẻ ở miền Bắc lúc bấy giờ), tôi đã nói nhiều chuyện khi các bạn nêu câu hỏi, nhưng không gì hấp dẫn và nóng hổi bằng kể chuyện phong trào “Ba sẵn sàng” của thanh niên miền Bắc.

Nghĩ lại tôi mới thấy lúc đó trong hào khí đại thắng mùa Xuân 1975 cộng với khí thế mới của tuổi trẻ đã làm cho cuộc tiếp xúc diễn ra sôi nổi và thực sự có hiệu quả.

Nay tôi chỉ xin nêu mấy khía cạnh về ý nghĩa và bài học lịch sử cho phong trào hành động cách mạng của thanh niên Việt Nam từ phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” của hơn 55 năm trước.

1. Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” ra đời kịp thời đáp ứng yêu cầu của tình hình và nhiệm vụ mới của đất nước, dân tộc

Vào cuối những năm 50 và đầu những năm 60 của thế kỷ trước, đất nước ta dồn sức vào công việc hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng miền Bắc, chi viện cho miền Nam, phong trào thi đua tập trung và bao trùm lúc ấy là “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch 5 năm lần thứ nhất”, trên từng lĩnh vực có những phong trào nổi bật, như phong trào “Cờ ba nhất” được đẩy lên từ đại đội 2, tiểu đoàn 10, trung đoàn 68, sư đoàn 304, đây là đơn vị ba nhất đầu tiên trong toàn quân, đến ngày 16/6/1960 tổng cục chính trị đã phát động phong

trào thi đua ba nhất trong lực lượng vũ trang. Trong công nghiệp và thủ công nghiệp có phong trào “Sóng Duyên Hải” khởi phát từ nhà máy cơ khí Duyên Hải, Hải Phòng. Trong nông nghiệp xuất hiện phong trào “Gió Đại Phong” từ Hợp tác xã Đại Phong (xã Phong Thủy, Lệ Thủy, Quảng Bình). Phong trào thi đua “Hai tốt” (dạy thật tốt và học thật tốt) của ngành giáo dục đã đẩy lên “Tiếng trống Bắc Lý” (Hà Nam)...

Chiều ngày 05/8/1964 giặc Mỹ cho máy bay bắn phá, ném bom một số nơi thuộc Vĩnh Linh, Quảng Bình, Nghệ An, Thanh Hoá, Quảng Ninh... đã làm cho quân dân cả nước sục sôi căm thù, sục sôi khí thế chống Mỹ... Bốn ngày sau, ngày 09/8/1964 hơn hàng vạn thanh niên các Cơ quan Trung ương, ba lô cài lá ngụy trang trên lưng xuống đường rầm rộ tuần hành biểu dương lực lượng, lên án hành động hiếu chiến của đế quốc Mỹ, thể hiện quyết tâm sắt đá sẵn sàng quyết chiến, quyết thắng quân Mỹ xâm lược.

Tối ngày 9/8/1964, tại hội trường Bộ Công nghiệp nặng - Hà Nội, Ban Chấp hành Thành đoàn Hà Nội phát động phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” chống Mỹ, cứu nước trong toàn thành phố. Thấp sáng tinh thần cách mạng của thanh niên, học sinh, sinh viên Hà Nội, phong trào “Ba sẵn sàng” phát triển mạnh mẽ. Ngay trong tuần đầu tiên, tại Hà Nội đã có hơn 80.000 thanh niên đăng ký nhập ngũ vào các lực lượng vũ trang nhân dân, và trong khoảng một thời gian ngắn con số này lên đến hơn 200.000 người.

Tháng 3/1965, Trung ương Đoàn đã chính thức kêu gọi thanh niên cả nước hưởng ứng phong trào “Ba sẵn sàng”. Từ một phong trào phát động trong thanh niên Hà Nội, phong trào “Ba sẵn sàng” đã lan rộng ra các tỉnh, thành phố, vùng Đông Bắc Duyên Hải, Tây Bắc, Việt Bắc, các tỉnh miền Trung: Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình và toàn miền Bắc Việt Nam, trở thành phong trào thi đua yêu nước của thế hệ trẻ Việt Nam thời đó.

Sau năm 1965, phong trào “Ba sẵn sàng” có thay đổi nội dung cho phù hợp với tình hình thực tế của đất nước. Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” đã đáp ứng tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc, cung cấp kịp thời cho chiến trường miền Nam sức người (bộ đội, thanh niên xung phong, đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, nghiệp vụ chuyên môn), sức của; xây dựng đội ngũ chiến đấu, sẵn sàng chiến đấu, phục vụ chiến đấu ở khắp các cơ sở, xây dựng miền Bắc làm hậu phương vững chắc cho tiền tuyến.

2. Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” đáp ứng đúng nhu cầu, nguyện vọng, tiềm năng, thể mạnh của tuổi trẻ khi Tổ quốc cần

Từ đất thiêng Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội, phong trào “Ba sẵn sàng” nhanh chóng lan rộng ra cả nước và trở thành cao trào cách mạng của tuổi trẻ,

nhieu thanh niên Việt Nam khi ấy đang du học ở nước ngoài đã viết đơn xin về nước chiến đấu nếu Tổ quốc cần. Hàng trăm người chấp nhận tạm dừng việc học, kể cả ra nước ngoài làm nghiên cứu sinh, nóng lòng mong được ra trận cầm súng chiến đấu. Đó là khao khát, là lý tưởng, là lẽ sống và danh dự của lớp thanh niên “Ba sẵn sàng”.

Các cấp bộ đoàn đã sâu sát, nhạy bén, chỉ đạo nuôi dưỡng và phát triển phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” đến đỉnh cao, trở thành một phong trào có ý nghĩa và tầm vóc lịch sử trong phong trào hành động cách mạng của thanh niên Việt Nam.

Từ sáng kiến đề xuất phong trào của một cơ sở Đoàn trường Đại học sư phạm Hà Nội, Thành Đoàn Hà Nội đã nhanh nhạy nắm bắt và phát động đã trở thành phong trào của toàn thành phố và cả các tổ chức Đoàn thuộc Đoàn Thanh niên Các cơ quan Trung ương cùng hưởng ứng và tiếp đó, Trung ương Đoàn đã phát động thành phong trào chung của thanh niên toàn miền Bắc.

Thực hiện chủ trương của Đảng, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn lần thứ 9 (khoá III) họp từ ngày 4 đến 07/5/1965 đã xác định những nhiệm vụ chủ yếu của Đoàn trên các lĩnh vực, đã quyết định đẩy mạnh phong trào “Ba sẵn sàng” khắp miền Bắc với nội dung mới: “sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm, sẵn sàng nhập ngũ (bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân tự vệ); sẵn sàng khắc phục mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập trong bất cứ tình huống nào; sẵn sàng đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần đến”

Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” cứ như điều gặp gió, phát triển rộng khắp, trở thành cao trào... Từ tiếng gọi của Tổ quốc, bằng những tấm gương sáng của những anh hùng, chiến sĩ thi đua đã thôi thúc, phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” nảy nở từ một cơ sở Đoàn, được lan tỏa ra khắp mọi cơ sở Đoàn.

Bài học cho mọi phong trào hành động của thanh niên là phong trào phải thực sự diễn ra từ cơ sở, ở mọi cơ sở, liên tục và đều khắp trở thành cao trào. Nếu nói Đoàn là trường học giáo dục cộng sản của thanh niên thì nét đặc trưng của trường học giáo dục thanh niên là giáo dục gắn liền với hành động cách mạng và thông qua hành động cách mạng của thanh niên.

Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” chứa đầy ắp nội dung giáo dục gắn liền hướng dẫn hành động cho thanh niên. Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” diễn ra ở mọi cơ sở, Đoàn mới có dịp trực tiếp tập hợp hết thầy lực lượng, mới truyền tải nội dung giáo dục đến mọi đối tượng thanh niên và hướng dẫn hành động một cách sáng tạo phù hợp với thực tiễn ở từng cơ sở. “Ba sẵn sàng”, đó

không chỉ là một khẩu hiệu, một lời kêu gọi, đó là một phong trào vận động thanh niên có giá trị lịch sử hào hùng. “Ba sẵn sàng”, đó là một giá trị cao đẹp xét trên nhiều phương diện, tạo ra sự cộng hưởng giữa cái khát khao cống hiến chân chính của tuổi trẻ, với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị thiêng liêng của Tổ quốc, đã trở thành động lực quan trọng nhất, nhân tố quan trọng nhất của phong trào.

3. Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” ra đời và phát triển đồng hành cùng các phong trào Ba đảm đang của phụ nữ, năm xung phong của thanh niên miền Nam

Vào thời điểm phát động phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng”, ở miền Bắc có phong trào phụ nữ Ba đảm đang (ra đời tháng 3-1965, với nội dung: đảm đang lao động, sản xuất, công tác; đảm đang gia đình; đảm đang công tác hậu phương bảo vệ Tổ quốc). Ở miền Nam có phong trào thanh niên “Năm xung phong” (ra đời tháng 3-1965 với nội dung: xung phong tiêu diệt thật nhiều sinh lực địch; xung phong tòng quân và tham gia du kích chiến tranh; xung phong đi dân công và thanh niên xung phong phục vụ tiền tuyến; xung phong đấu tranh chính trị và chống bắt lính; xung phong sản xuất nông nghiệp trong nông hội).

Ba phong trào này đã diễn ra đồng thời ở hai miền Nam Bắc, có mối tương tác với nhau, liên hệ và thúc đẩy nhau phát triển một cách đồng thuận, lan tỏa nhanh chóng.

Đây là một nét độc đáo của phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” đã xúc tác mạnh mẽ sự ra đời phong trào Ba đảm đang và phong trào “Năm xung phong” để cùng nhau phát triển. Những ngày tháng đầu đầu cũng ngập tràn hào khí “Ba sẵn sàng”, “Ba đảm đang”, “Năm xung phong” với niềm tin và hy vọng của cả một thời kỳ “Nam Bắc thi đua đánh giặc Mỹ”. Tin vui chiến thắng cùng với tám gương sáng chói của những anh hùng, dũng sĩ trên mọi lĩnh vực ở mọi miền Tổ quốc xuất hiện hàng ngày, đúng là một thời kỳ “ra ngõ gặp anh hùng” đã là động lực nuôi dưỡng, cổ vũ, phát triển phong trào rộng khắp.

4. Nghệ thuật phát động và hướng dẫn phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” phát triển đến đỉnh cao

Các cấp bộ đoàn đã sâu sát, nhạy bén, chỉ đạo nuôi dưỡng và phát triển phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” đến đỉnh cao, trở thành một phong trào có ý nghĩa và tầm vóc lịch sử trong phong trào hành động cách mạng của thanh niên Việt Nam

Từ sáng kiến đề xuất phong trào của một cơ sở Đoàn trường Đại học sư phạm Hà Nội, Thành đoàn Hà Nội đã nhanh nhạy nắm bắt và phát động đã trở

thành phong trào của toàn thành phố và cả các tổ chức Đoàn thuộc Đoàn Thanh niên Các cơ quan Trung ương cùng hưởng ứng. Tiếp đó, Trung ương Đoàn đã phát động thành phong trào chung của thanh niên toàn miền Bắc.

Những người thiết kế phong trào này đã tạo nên sức sống, đẩy nó lên trở thành phong trào được tuổi trẻ cả nước hưởng ứng. Chính từ sự bám sát thực tiễn mới tạo ra những phong trào sát thực và có sức sống với thời gian. Phong trào nhanh chóng lan tỏa rộng khắp mọi cơ sở, được đông đảo mọi tầng lớp thanh niên tự giác tham gia.

Thực hiện chủ trương của Đảng, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn lần thứ 9 (khoá III) họp từ ngày 4 đến 07/5/1965 đã xác định những nhiệm vụ chủ yếu của Đoàn trên các lĩnh vực, đã quyết định đẩy mạnh phong trào “Ba sẵn sàng” khắp miền Bắc với nội dung mới : “sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm, sẵn sàng nhập ngũ (bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, dân quân tự vệ); sẵn sàng khắc phục mọi khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, công tác và học tập trong bất cứ tình huống nào; sẵn sàng đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần đến”.

Rõ ràng phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” là sản phẩm vô giá của thế hệ trẻ được giáo dục lí tưởng gắn liền với hành động cách mạng, là kết quả của sự vận động sáng tạo, nghệ thuật phát động và nuôi dưỡng phong trào đạt tới đỉnh cao trào của thanh niên Việt Nam suốt từ năm 1964 cho đến ngày toàn thắng 1975.

5. Phong trào Thanh niên “Ba sẵn sàng” được Đảng, Nhà nước, Nhân dân đặc biệt quan tâm theo dõi, ủng hộ, biểu dương

Phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” đã được đông đảo thanh niên hưởng ứng, được các cấp bộ Đoàn hướng dẫn, chỉ đạo sát sao, được các cấp ủy Đảng và Chính quyền quan tâm và động viên mạnh mẽ ở tất cả các cấp, các cộng đồng dân cư. Ở khắp mọi nơi, từ thành thị đến nông thôn, từ miền núi đến vùng biển, đâu đâu cũng thấy hào khí thanh niên “Ba sẵn sàng”, phụ nữ Ba đảm đang.

Đặc biệt, khi phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” vừa mới được phát động và triển khai đã được Bác Hồ, thủ tướng Phạm văn Đồng, đại tướng Võ Nguyên Giáp và nhiều đồng chí lãnh đạo khác đã quan tâm theo dõi, dành tình cảm, nhắc nhở và kịp thời biểu dương phong trào “Ba sẵn sàng” của Đoàn thanh niên.

Ngày 26/9/1965 Bác Hồ đã gửi tặng Huy hiệu của Người cho 21 đoàn viên và thanh niên có thành tích xuất sắc trong phong trào “Ba sẵn sàng” của Thủ đô Hà Nội; tiếp đó, ngày 9/10/1965, Bác lại thưởng Huy hiệu cho 9 thanh

niên có thành tích xuất sắc trong phong trào “Ba sẵn sàng” của thanh niên Thủ đô Hà Nội.

Một sự kiện đáng nhớ ở thời kỳ đầu của phong trào, đó là ngày 14 - 15/11/1965 Đoàn thanh niên các Cơ quan Trung ương đã tổ chức Đại hội “Ba sẵn sàng”, đây là đại hội “Ba sẵn sàng” đầu tiên của thanh niên toàn miền Bắc. Hơn 450 đại biểu là những cán bộ, đoàn viên, thanh niên tiên tiến xuất sắc, đại diện cho gần 50 ngàn đoàn viên và thanh niên các Cơ quan Trung ương đăng ký “Ba sẵn sàng” về dự. Tại đại hội này Bác Hồ và thủ tướng Phạm Văn Đồng đã tới thăm, nói chuyện và trực tiếp tặng thưởng 27 Huy hiệu Bác Hồ cho 27 cán bộ, đoàn viên thanh niên có thành tích xuất sắc nhất.

Nói chuyện với Đại hội, Người đã biểu dương sự phát triển nhanh của phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” và những thành tích đã đạt được. Sau đó người nhắc nhở và căn dặn: *Trong số 450 đại biểu dự Đại hội này, có 113 cháu gái, 120 cháu quê ở miền Nam, như thế là tốt. Nhưng số cháu gái trong Đại hội chưa phải là nhiều. Các cháu gái phải cố gắng phấn đấu vươn lên hơn nữa. Phong trào “Ba sẵn sàng” của các cháu đã có những thành tích khá. Nhưng các cháu phải khiêm tốn, chớ phô trương hình thức. Trong số hơn 450 ngàn đoàn viên, thanh niên thuộc Đoàn các Cơ quan Trung ương ghi tên tình nguyện “Ba sẵn sàng”, mới có gần một nửa như trong báo cáo, được công nhận Thanh niên “Ba sẵn sàng”. Các cháu còn lại phải gắng lên để sớm được công nhận. Đảng và Đoàn các cấp phải giúp đoàn viên, thanh niên đẩy mạnh thi đua hơn nữa, thi đua giữa người này với người khác, thi đua giữa chi đoàn này với chi đoàn khác, giữa ngành này với ngành khác, giữa thanh niên cơ quan với thanh niên địa phương nơi sơ tán, động viên nhau, học tập lẫn nhau để cùng tiến bộ, cùng lập thành. Bác thay mặt Đảng và Chính phủ qua đại biểu dự Đại hội gửi lời thăm thân ái đến các cháu đoàn viên, thanh niên đang hăng hái sản xuất, chiến đấu, công tác và học tập ở cơ sở. Chúc toàn thể các cháu lập được nhiều thành tích hơn nữa, có thêm nhiều Thanh niên “Ba sẵn sàng” hơn nữa. Bác Hồ vừa rút lời, tiếng vỗ tay vang lên như sấm cùng tiếng hô vang Bác Hồ muôn năm (Báo Nhân dân ngày 16/01/1965).*

Cũng tại Đại hội này, ngày 15/11/1965, Thủ tướng Phạm văn Đồng đến thăm và nói chuyện với Đại hội “Ba sẵn sàng” của Đoàn các Cơ quan Trung ương. Trước đó, ngày 06/3/1962 thủ tướng Phạm văn Đồng đến thăm, gặp gỡ các đại biểu dự Đại hội liên hoan” Những người xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch năm 1961 của Đoàn các Cơ quan Trung ương. Sau đó, ngày

18/6/1966 thủ tướng Phạm văn Đồng đến dự hội nghị “Thanh niên làm công tác khoa học, kỹ thuật phục vụ sự nghiệp chống Mỹ cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội” của Đoàn các Cơ quan Trung ương.

Sự quan tâm đặc biệt của Bác Hồ, của Thủ tướng Phạm Văn Đồng và các đồng chí lãnh đạo, các nhà khoa học đối với Đoàn và phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” là một nhân tố quyết định cho phong trào phát triển đúng hướng và có hiệu quả cao, đồng thời tạo niềm tin cho tuổi trẻ rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Ý nghĩa và bài học lịch sử của phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” trong những năm kháng chiến chống Mỹ cứu nước còn sống mãi và cần được khai thác, kế thừa cho phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ Việt Nam

Ngày nay, đất nước ta đang đứng trước những yêu cầu, nhiệm vụ mới với những thời cơ, thuận lợi và khó khăn, thách thức mới đan xen. Sự nghiệp đổi mới, xây dựng và phát triển đất nước đang chuyển sang giai đoạn cao hơn, ngày càng đi vào chiều sâu, đầy triển vọng nhưng cũng có không ít khó khăn, phức tạp hơn so với trước.

Trong bối cảnh mới, kế thừa và phát huy truyền thống vẻ vang của Đoàn trong đó có phong trào thanh niên “Ba sẵn sàng” của 55 năm trước đây nhất định Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong quá trình đổi mới sẽ tiếp tục có những phong trào hành động cách mạng tương xứng

Nhân kỷ niệm 90 năm thành lập Đoàn, chào mừng thành công Đại hội XIII của Đảng, tuổi trẻ Việt Nam phát huy khí thế “Ba sẵn sàng”, nguyện xung kích đi đầu thực hiện khát vọng Việt Nam, đó là khát vọng đồng tâm nhất trí trong hành động để làm cho dân tộc cường thịnh, văn minh và nhân dân hạnh phúc. Khát vọng thiêng liêng, lớn lao đó được thực hiện với sự cố kết, đồng tâm, nhất trí của toàn dân tộc, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, dưới sự lãnh đạo của Đảng theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh./.

PHONG TRÀO CÁCH MẠNG CỦA THANH NIÊN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH GIAI ĐOẠN 1975 - 1986

Đồng chí Phạm Chánh Trực

*Bí thư BCH Trung ương Đoàn khóa IV,
Nguyên Bí thư Thành đoàn TP. Hồ Chí Minh*

I. BỐI CẢNH LỊCH SỬ

Thời kỳ từ sau giải phóng đến năm 1986 là một thời kỳ rất đặc biệt và rất quan trọng, có vị trí quan trọng trong tiến trình lịch sử xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước nói chung, lịch sử phát triển thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

Thứ nhất, thực trạng kinh tế xã hội của thành phố những năm 1975 đến trước Đại hội Đại biểu toàn quốc Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ VI năm 1986 nói lên tính chất quá độ phức tạp của sự phát triển của thành phố, cũng là sự quá độ đặc trưng cho cả miền Nam Việt Nam khi chuyển sang giai đoạn mới. Đó là:

a/ Quá độ từ chế độ thuộc địa nửa phong kiến và thực dân, đế quốc sang bước đầu thời kỳ quá độ tiến lên chế độ xã hội chủ nghĩa.

b/ Quá độ từ nhà nước lâm thời thời chiến, chính quyền quân quản, sang nhà nước thống nhất, sau khi đánh đổ chính quyền Saigon do thực dân đế quốc dựng lên.

c/ Quá độ của một xã hội thời chiến và bị xâm lược thống trị, sang một xã hội do nhân dân làm chủ, cơ bản là hòa bình nhưng vẫn còn chịu tác động của chiến tranh và tâm lý tinh thần chưa ổn định.

d/ Quá độ của nền kinh tế tự do mang tính chất tư bản chủ nghĩa và phụ thuộc nước ngoài sang một nền kinh tế tự chủ, tự túc theo cơ chế kinh tế kế hoạch tập trung bao cấp.

Nhìn khái quát, đây là bước chuyển từ chế độ cũ sang chế độ mới, từ một nước thuộc địa nửa phong kiến sang một nước độc lập tự do dân chủ dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, trong đó thành phố Hồ Chí Minh là một trung tâm lớn. Bước chuyển đó đã bắt nguồn từ một tiến trình vận động ngót hàng trăm năm, ngày càng khẩn trương và quyết liệt, đặc biệt là từ khi có Đảng ra đời lãnh đạo cách mạng. Bước chuyển đó đã làm thay đổi một cách dứt khoát chế độ xã hội ta, vận mệnh của dân tộc ta: Một hình thái kinh tế xã hội mới ra đời, tuy chưa được định hình rõ rệt, chưa “đoạn tuyệt” hẳn với những quan hệ xã hội cũ, cũng chưa xác lập được vững chắc cơ chế vận hành và ổn định nhân tâm đầy đủ, nhưng đã sớm bộc lộ những đặc trưng khác hẳn xã hội cũ. Đó là:

- Một nước độc lập, tồn tại không lệ thuộc nước ngoài, không còn bóng quân xâm lược.
- Một dân tộc tự do trong một đất nước thống nhất hoàn toàn, không còn bị chia cắt.
- Một chế độ xã hội do dân làm chủ, mọi người dân tham gia lao động xây dựng đất nước.
- Một chế độ xã hội có đảng cộng sản lãnh đạo.

Thứ hai, các quá độ sau năm 1975 đều diễn ra tương đối thuận lợi, trừ quá độ kinh tế mà nội dung chủ yếu là thực hiện chính sách cải tạo công thương nghiệp, nông nghiệp và áp dụng thống nhất trong cả nước cơ chế quản lý nền kinh tế kế hoạch tập trung quan liêu bao cấp, với ba đặc trưng: cải tạo các giai cấp, ngăn sông cấm chợ và đóng cửa với nước ngoài (trừ hệ thống xã hội chủ nghĩa).

Đó là biểu hiện cơ bản nhất của bước chuyển kinh tế từ chế độ quản lý tư bản chủ nghĩa chi phối sang chế độ quản lý quân quản theo mô hình xã hội chủ nghĩa thời chiến. Trong thực tế, mọi hoạt động sản xuất kinh doanh đều tiến hành theo cách mà nền kinh tế trước đó vận hành, nghĩa là vận hành theo cơ chế thị trường trong những năm đầu sau giải phóng. Các giám đốc nhà máy dù là mới thay thế hay giám đốc cũ điều hành xí nghiệp dưới sự chỉ đạo của tổ chức quân quản (và sau đó là Ủy ban nhân dân Cách mạng) đều tiếp cận công việc một cách thận trọng, nắm tình hình dần dần, duy trì các mối quan hệ thị trường để có vật tư nguyên liệu và các điều kiện sản xuất khác, cũng như để tiêu thụ sản phẩm. Cũng có một số giám đốc khác đã tùy tiện phá bỏ cơ chế cũ, áp dụng ngay cơ chế quản lý tập trung quan liêu hành chính bao cấp, gây nhiều khó khăn phức tạp cho cơ sở, nhà máy.

Như vậy, trên phương diện hình thức và về nguyên tắc, quan hệ sản xuất theo mô hình miền Bắc trước giải phóng được áp đặt lên nền sản xuất xã hội một cách phổ biến, nhưng trong thực tế, cơ chế vận hành vẫn tiếp tục theo đà cũ. Đương nhiên mọi việc không diễn ra đơn giản mà đã xảy ra nhiều sự va chạm. Mặt khác, một số hình thức mới bắt đầu xuất hiện để thực hiện nhiệm vụ chính trị của nền kinh tế kế hoạch hóa tập trung: Đó là các công ty thương nghiệp quốc doanh làm nhiệm vụ thu mua và phân phối; là các tổ thương nghiệp và hợp tác xã tiêu thụ, mua bán; các tổ hợp tác sản xuất, hợp tác xã tiểu công nghiệp, thủ công nghiệp; các tập đoàn hợp tác xã sản xuất nông nghiệp ra đời hướng đến tích tụ tập trung ruộng đất, trong quá trình xóa bỏ tư sản mại bản và sau đó là cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh.

Thứ ba, đây cũng là thời kỳ mò mẫm và thử nghiệm các chính sách kinh tế, thời kỳ điều hành quản lý xã hội bằng nghị quyết, chỉ thị là chính, vai trò của chính quyền trong giai đoạn này nặng tính chất chính trị, chưa coi trọng quản lý hành chính và quản lý theo quy luật kinh tế, theo pháp luật.

Để đẩy mạnh quá độ kinh tế, chính quyền mới đã bắt tay ngay vào thực hiện các chiến dịch X1, X2 để xóa giai cấp tư sản mại bản. Về phương diện chính trị, đó là tiếp nối quá trình cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân, vì giai cấp tư sản mại bản, đối tượng chính của các chiến dịch này, được xác định là kẻ thù của cách mạng, cần xóa bỏ càng nhanh càng tốt. Nhưng xét về mặt kinh tế thì các chiến dịch X1, X2 chính là mở đầu công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với nền kinh tế. Chúng ta sẽ nhìn lại quá trình diễn biến và kết quả của các chiến dịch ấy để đi tới một nhận định về công cuộc cải tạo này.

Tháng 7/1975, chiến dịch X1 mở màn. Chính quyền đã huy động một lực lượng đông đảo cán bộ nhân viên và lực lượng quần chúng có tổ chức để thực hiện việc đổi tiền trong phạm vi cả nước. Chiến dịch diễn ra nhanh gọn và đạt yêu cầu đề ra, thống nhất tiền tệ trong cả nước. Nhân dân hưởng ứng vì tin tưởng Đảng, người vừa lãnh đạo thắng lợi cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước vẻ vang.

Sau đó không lâu là chiến dịch X2, tháng 9/1975. Đây thực sự là một cuộc đấu tranh phức tạp cả về kinh tế và chính trị, xã hội. Vì ta phải vừa đấu tranh xóa tư sản mại bản, vừa phải ổn định nền kinh tế, mà trong điều kiện trước đây, tư sản mại bản đóng vai trò chi phối, cho nên Ban Chỉ huy chiến dịch X2 đã quy định việc kiểm kê và cách tiến hành kiểm kê như sau: “Việc kiểm kê tài sản của đương sự phải được tiến hành cẩn thận, không làm sai, không bỏ sót nhưng phải làm nhanh gọn, không để ảnh hưởng lớn đến việc tiếp tục truy kích địch và hoạt động bình thường của các cơ sở sản xuất, kinh doanh hoặc phục vụ ... Kết thúc chiến dịch X2, như ta đã biết, thành phố cơ bản đã xóa bỏ giai cấp tư sản mại bản. Đó cũng là bộ phận quan trọng và to lớn nhất của toàn bộ giai cấp tư sản miền Nam.

Đối với giai cấp tư sản dân tộc, là đồng minh của cách mạng dân tộc dân chủ, theo “Chỉ thị Hướng dẫn vận dụng tiêu chuẩn quy định thành phần tư sản mại bản và tư sản dân tộc ở miền Nam hiện nay”, ngày 01/11/1975, đã xuất hiện những tín hiệu đầu tiên của chủ trương cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh.

Đến giữa năm 1976, thi hành sự chỉ đạo của Trung ương, Hội nghị Thành ủy bất thường họp đã quyết định chính thức mở cuộc đấu tranh nhằm cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh. Nghị quyết Hội nghị Thành ủy bất thường ngày 8/9/1976, chủ trương: “Trong khi nỗ lực chuẩn bị kế hoạch cải tạo chung toàn Thành theo Nghị quyết của Bộ Chính trị, đồng thời cũng là tạo cơ sở thuận lợi cho việc triển khai kế hoạch đó, từ nay đến cuối năm, chúng ta phải làm tốt mấy mặt công tác đấu tranh cải tạo lớn sau đây:

1- Hoàn thành xóa bỏ giai cấp tư sản mại bản.

2- Đẩy mạnh chống tư sản gian thương, trừng trị đúng những tên tư sản gian thương lớn.

- 3- Thực hiện tốt công tác thuế, nhất là thuế siêu ngạch.
- 4- Hoàn thành kiểm kê, xử lý tài sản vắng chủ và thế chấp.
- 5- Chuẩn bị và tiến hành tốt việc đăng ký kinh doanh công thương nghiệp và dịch vụ tư nhân.
- 6- Đồng thời tiếp tục thực hiện cải tạo tốt một số ngành thiết yếu đến đời sống nhân dân (cá, rau, chất đốt, muối, nước mắm...) và sản xuất lưu thông phân phối (in, giao thông vận tải, tân dược, từng bước với nhà đất); ráo riết chuẩn bị kế hoạch cải tạo toàn diện chung toàn Thành”.

Từ đây, công tác cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh ngày càng khẩn trương và quyết liệt, đồng thời đã xuất hiện nhiều phản ứng gay gắt của giai cấp tư sản: nhiều nhà tư sản bỏ chạy ra nước ngoài, có một ít trường hợp tự tử để phản đối. Đặc biệt phản ứng quyết liệt nhất là giai cấp tư sản người Hoa, tạo cơ cho Trung quốc gây ra vụ “nạn Kiều” và tiến hành cuộc chiến tranh xâm lược nước ta ở biên giới phía Bắc, song song với việc yểm trợ cho bọn Khôme đỏ gây chiến ở biên giới Tây Nam trước đó. Trong khi đó Mỹ bao vây cấm vận nước ta rất ngặt nghèo, làm cho nền kinh tế cũng thêm khốn đốn.

Như vậy là, từ cải tạo kinh tế đã có sự tác động đến đấu tranh chính trị. Và chúng ta đã biết kết cục của công cuộc cải tạo là không đạt mục tiêu đề ra mà còn gây ra hậu quả rất nghiêm trọng dẫn đến khủng hoảng kinh tế xã hội. Công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa và áp đặt đường lối kinh tế kế hoạch tập trung bao cấp đã thất bại trên toàn miền Nam, nghiêm trọng nhất là ở thành phố Hồ Chí Minh.

Tóm lại, các quá độ sau năm 1975 đều diễn ra tương đối thuận lợi, trừ quá độ kinh tế. Nhưng kinh tế hạ tầng cơ sở của xã hội nên khi kinh tế bị khủng hoảng thì dẫn tới khủng hoảng xã hội và nguy cơ khủng hoảng chính trị cả thành phố và đất nước. Trong tình hình nguy kịch đó Đảng ta đã sáng suốt nhận ra quy luật phát triển của đất nước trong giai đoạn hiện nay dừng cảm thay đổi đường lối thông qua Đại hội toàn quốc lần thứ VI năm 1986: Đó là đường lối đổi mới “phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”.

Một đặc điểm quan trọng khác của giai đoạn 1975 - 1986 là đất nước phải đương đầu với hai cuộc chiến tranh ở biên giới Tây Nam và biên giới phía Bắc. Sau chiến tranh giải phóng dân tộc 1975 nhân dân ta vẫn phải cảnh giác âm mưu và hành động của mọi kẻ thù, chủ động và sẵn sàng bảo vệ Tổ quốc lễ thường. Nhưng Đảng ta đánh giá không hết khả năng gây chiến qáu sớm và rất quý quyết của Trung Quốc mượn tay Pon Pot (chiến tranh ủy nhiệm), và sau đó trực tiếp gây chiến tranh bên giới phía Bắc. Cuộc chiến tranh biên giới Tây Nam, biên giới phía Bắc và ở Biển Đông không những để lại hậu quả nặng nề (dân và quân hy sinh xương máu, quần đảo Hồng Sa chưa lấy lại được lại mất thêm đảo, bi ngầm...ở Trường sa) mà tình hình biển đảo hiện nay vẫn căng thẳng...

II. TÍNH CHẤT, ĐẶC ĐIỂM PHONG TRÀO THANH NIÊN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH (GIAI ĐOẠN 1975 - 1986)

Lịch sử sang trang. Cả Sài Gòn - Gia Định tung bừng cờ đỏ chiến thắng. Hòa bình, thống nhất đã về thật sự, thỏa lòng mong ước của bao thế hệ người Việt nam. Không khí độc lập, tự do ngập tràn phấn khởi lạc quan. Đất nước bước vào kỷ nguyên mới. Thành đoàn thành phố lại tiếp tục phát động thế hệ trẻ tiến quân vào trận địa xây dựng quê hương và bảo vệ Tổ quốc.

Sau hơn một năm triển khai các mặt hoạt động, Đại hội Thanh niên tiên tiến được triệu tập từ ngày 8 đến ngày 11/6/1976 nhằm biểu dương thành tích các mặt của phong trào thanh thiếu nhi thành phố, nhận diện những tính chất và đặc điểm phong trào thanh niên, giao lưu học hỏi kinh nghiệm và định hướng phong trào những năm tiếp theo. Những tính chất và đặc điểm của phong trào thanh thiếu nhi thành phố được sớm bộc lộ qua những phát biểu của lãnh đạo Đoàn Thanh niên và lãnh đạo Đảng, Nhà nước.

Đọc diễn văn khai mạc Đại hội Thanh niên tiên tiến, đồng chí Bí thư Thành đoàn đã phát biểu: *“Thành phố mới giải phóng chỉ một năm. Một năm ngắn ngủi nhưng dưới ánh sáng của cách mạng, của Đảng, lớp trẻ hôm qua còn là nô lệ với cuộc sống và tương lai tối tăm bế tắc, hôm nay đã vươn lên mãnh liệt và khỏe khoắn, không chần chừ, không do dự, có mặt trên trận địa mới với tinh thần “Đâu Đảng cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”.* Đó chính là tính chất năng động sáng tạo cao *“vươn lên mãnh liệt và khỏe khoắn”* dựa trên ý thức tự lực tự cường mạnh mẽ, *“không chần chừ, không do dự”* của thế hệ trẻ thành phố.

Đồng chí Xuân Thủy, Bí thư Trung ương Đảng đã đến với Đại hội Thanh niên tiên tiến và đã nói với thanh niên bằng một bài thơ ý nhị, sâu sắc, ca ngợi *tính chất tự nguyện của thanh niên* trên mọi lĩnh vực, mọi mặt trận lao động sản xuất và văn hóa văn nghệ:

*“Là thanh niên tiên tiến,
Giặc tan rồi tô điểm lại non sông
Bốn mùa hoa cho cả cuộc đời chung
Cho xứng với thành phố anh hùng
Mang tên Bác.
Lao động vinh quang
Hay mở đường, đắp đập, khơi kinh
Hay vun trồng ngô lúa tươi xanh*

Hay may mặc quay nhanh sinh sôi của cải
Hay phạt cỏ khai hoang mở vùng kinh tế mới
Hay văn chương sôi nổi, vang dội xa gần
Nào trí óc, nào tay chân
Cùng hăng hái tiến quân ra trận”.

Còn Chủ tịch Ủy ban Nhân dân Cách mạng lâm thời thành phố Hồ Chí Minh Võ Văn Kiệt nhấn mạnh tính chất đặc điểm cơ bản của thanh niên là tính xung kích cách mạng, “*tinh thần xung phong kiên cường*” bằng phát biểu trong ngày ra quân Thanh niên Xung phong như sau: “Ở thành phố chúng ta, suốt mấy chục năm qua, hết thế hệ thanh niên này đến thế hệ thanh niên khác đã cất cao bài ca chiến đấu bất khuất. Đến lượt thế hệ hôm nay, vinh dự và hạnh phúc thay được cất cao lên giữa cuộc đời tự do bài ca lao động kiên cường. Tinh thần xung phong kiên cường của các bạn và các em hôm nay chắc chắn sẽ kích thích, cổ vũ các tầng lớp thanh niên và đồng bào các giới tích cực tham gia phong trào lao động sản xuất, khắc phục hậu quả chiến tranh, xây dựng thành phố giàu đẹp”.

Đồng chí Võ Văn Kiệt đã có một nhận xét sau hai năm ra quân Thanh niên Xung phong: “Nhiều đồng chí lúc mới ra đi chưa xác định rõ nhiệm vụ, nay đã nhận thức được sâu sắc vai trò, nhiệm vụ, thấy được tiền đồ, tương lai của mình nằm trong tiền đồ và tương lai của đất nước, dân tộc”... Và: “Nhiều đồng chí tha thiết gắn bó với tập thể, coi tập thể là nhà; có nhiều thay đổi, tiến bộ lớn cả trong tác phong sinh hoạt, nếp nghĩ, nếp sống, gạt bỏ dần hoặc từ bỏ hẳn những thói hư, tật xấu. Quan hệ giữa người và người, tình bạn và tình đồng chí rất đẹp và rất cao quý đã thể hiện và chi phối trong tư tưởng và tình cảm của các đồng chí”.

Ngày nay, thành phố Hồ Chí Minh một trung tâm công nghiệp đang đi vào hiện đại hóa, thế hệ trẻ tiếp tục xông pha vào cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 trên mọi lĩnh vực hoạt động xã hội, từ nhà máy, đồng ruộng, phố phường đến trường học, cơ quan hay các cơ sở kinh doanh, dịch vụ; trên các lĩnh vực sáng tạo khoa học công nghệ cũng như sáng tạo văn học nghệ thuật, ở đâu cũng xuất hiện nhiều gương mặt trẻ. Các phong trào khởi nghiệp sáng tạo, lao động sản xuất lập thân lập nghiệp, phong trào thanh niên tình nguyện, chiến dịch “mùa hè xanh”, hoạt động công ích, xã hội từ thiện, đền ơn đáp nghĩa... không ngừng phát triển. Khi đất nước bị đe dọa xâm lấn ở Biển Đông, đoàn viên thanh niên thành phố đã thể hiện ý chí bất khuất, xác định quyết tâm sẵn sàng lên đường bảo vệ Tổ quốc, và đã thiết thực phát động các phong trào “vì biển, đảo quê hương”, “vì biên cương, hải đảo”...

III. MỘT SỐ PHONG TRÀO CÁCH MẠNG VÀ CÁC HOẠT ĐỘNG CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI TIÊU BIỂU CỦA THANH NIÊN THÀNH PHỐ (GIAI ĐOẠN 1975 - 1986)

Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, theo đó, có thể nhận rõ vai trò quần chúng làm nên lịch sử thể hiện qua những phong trào quần chúng nhân dân (trong phạm vi bài viết là phong trào thanh niên) qua các thời kỳ xây dựng, bảo vệ và phát triển tại thành phố, có liên quan đến công cuộc vận động chung cả nước. Phong trào thanh niên giai đoạn 1975 - 1986 là cao trào vận động mọi tầng lớp thanh niên trong hòa bình theo những nội dung khẩu hiệu mà Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh khởi xướng.

Trước hết, ngay sau khi tiếng súng chiến tranh im bật, thanh niên thành phố đã đổ xuống đường tự nguyện làm mọi việc mà xã hội cần trong khi chính quyền cách mạng ở cơ sở chưa hoàn chỉnh. Đó là điều khiển giao thông, cứu trợ nạn đói, dọn rác, xóa bỏ tàn tích chế độ cũ như văn hóa phản động, xóa cờ nguy quyền mỗi nhà, xóa khẩu hiệu tố cộng diệt cộng Phong trào “tự nguyện làm công tác xã hội” ngày càng mở rộng khắp thành phố, trong mọi tầng lớp thanh niên và nhân dân, nội dung khẩu hiệu ngày càng phong phú, hình thức đa dạng, được duy trì mãi cho đến ngày nay dưới nhiều hình thức như Chiến dịch mùa hè xanh, Ngày chủ nhật xanh, phong trào dọn dẹp rác, vệ sinh môi trường, cứu trợ vùng bão lũ,...

1. Một số phong trào tiêu biểu

1.1. Phong trào Thanh niên xung phong

Phong trào thanh niên lên đến đỉnh điểm khi Thành đoàn nhận cờ xung kích do Bí thư Thành ủy Võ Văn Kiệt trao, cùng hàng vạn thanh niên ra quân “Thanh niên xung phong” ngày 28/3/1976. Thanh niên xung phong chính là một tập hợp đa dạng nhất các tầng lớp thanh niên thời điểm bấy giờ: bao gồm thanh niên nguy quân, nguy quyền; thanh niên trốn lính; thanh niên công nhân thất nghiệp; học sinh, sinh viên; thanh niên lâm vào tệ nạn xã hội cũ như ma túy, mại dâm... và do cán bộ, đoàn viên thanh niên cộng sản làm nòng cốt.

Trước tình hình thất nghiệp trên lan và nạn đói đe dọa, nhân dân Sài Gòn - Gia Định đã vui mừng khuyến khích con em mình tham gia “lên rừng xuống biển” đi xây dựng kinh tế mới trên địa bàn nhiều tỉnh, thành miền Nam. Trong quá trình lao động sản xuất, thanh niên xung phong đã cải tạo con người: chữa bệnh, dạy chữ, dạy nghề tận tình, hiệu quả cho thanh niên, đặc biệt là cai nghiện xì ke, ma túy đã trở thành mô hình và cuộc vận động phòng, chống ma túy duy trì thường xuyên lên tục cho tới hôm nay. Đó là một cuộc biểu dương ý chí của toàn dân chuyển thành phố từ đầu não chiến tranh sang xây dựng hòa bình, từ ăn

bám viện trợ sang lao động sản xuất tự lực tự cường. Đó là một bước chuyển mạnh mẽ từ ý thức dân tộc chia rẽ hằng trăm năm do đất nước bị nô lệ, chia cắt và chiến tranh, sang hòa hợp dân tộc, đoàn kết toàn dân, thống nhất ý chí và hành động vì Tổ quốc Việt Nam thống nhất.

Thanh niên xung phong đã để lại dấu ấn nhiều nơi ở miền Đông, miền Tây Nam Bộ và Tây Nguyên, như Đắc Nông, Nhị Xuân, đặc biệt là Cần Giờ đã trở thành khu dự trữ sinh quyển của thế giới.

- Phong trào trở về nông thôn khai hoang phục hóa, phong trào đi xây dựng vùng Kinh tế mới, với nhiều thành quả đặc sắc như làm công trình thủy lợi Trần Quang Cơ, Kinh Đông, xây dựng các nông trường,

- Phong trào làm kế hoạch B, C... của thanh niên công nhân công với cán bộ quản lý và công nhân các nhà máy,

- Phong trào Xóa đói giảm nghèo trong nền kinh tế thị trường.

Thành phố tổ chức phong trào này rất quy củ, chặt chẽ, thành lập Ban chuyên trách làm công tác xóa đói giảm nghèo đồng thời vận động nhân dân “lá lành đùm lá rách” một cách thiết thực, thường xuyên, không để ai bị đói. Nhiều chương trình, kế hoạch giúp dân giảm nghèo. Giúp đỡ người nghèo, cô đơn, bất hạnh, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn trở thành tập quán tốt ở khu phố, xóm ấp, phường xã.

1.2. Phong trào văn hóa văn nghệ

Từ những năm kháng chiến chống Mỹ xâm lược, kết hợp đấu tranh chính trị và đấu tranh vũ trang trên vùng chiến lược đô thị Sài Gòn - Gia Định, thanh niên, học sinh, sinh viên đã sử dụng văn nghệ ca nhạc làm vũ khí sắc bén chống Mỹ và chính quyền Sài Gòn rất hiệu quả, cổ vũ các thế hệ thanh thiếu niên thành phố tấn công địch bằng mọi hình thức. Ngay sau ngày giải phóng, vũ khí ca nhạc tiếp tục được phát huy để động viên thanh niên và đồng bào trong cuộc đấu tranh hòa bình xây dựng đất nước. Phong trào khắp nơi ca hát, phong trào ca khúc chính trị, hát nhạc cách mạng... nở rộ trong thanh niên, cuốn hút các giới đồng bào, tạo nên không khí lạc quan phấn khởi và cổ vũ nhân dân vượt qua gian khổ, nghèo đói, thiếu thốn...

Nhân dịp kỷ niệm 45 năm thành lập Đoàn, Chủ tịch Ủy ban Nhân dân Cách mạng thành phố Hồ Chí Minh đã nhắn nhủ thanh niên: “Trong những năm chiến đấu, tuổi trẻ thành phố chúng ta có một bài hát dễ thương. Đó là bài “Tự nguyện”. Có bạn trẻ nào không xúc động với câu hát “Nếu là người tôi sẽ chết cho quê hương”. Quê hương hôm nay không để mỗi người tuổi trẻ phải chết cho quê hương sống nữa. Đất nước từ đây vĩnh viễn độc lập, tự do rồi. Quê hương

đòi hỏi anh phải sống và sống cho ra sống. Do đó câu hát ta nên đổi lại: “Nếu là người anh phải sống cho quê hương”. Sống là chia sẻ ngọt với nhân dân. Sống không phải để ăn bám mà là để lao động, lao động cho mình và cho đất nước.” Ngày nay, đã có nhiều trào lưu ca nhạc ảnh hưởng từ thế giới, dòng ca nhạc cách mạng vẫn đứng vững trong lòng dân tộc, vẫn mãi vang mọi lúc mọi nơi thanh niên sinh hoạt, hội họp.

1.3. Phong trào đi hồng binh, vì tuyến đầu Tổ quốc

Đêm ngày 24 rạng ngày 25/9/1977, bọn Pon Pốt tấn công biên giới Tây Nam tàn sát dã man đồng bào ta, đốt nhà cướp của... Tiếp theo đó quân bành trướng Trung Quốc đem 600.000 quân tấn công xâm chiếm toàn tuyến biên giới phía Bắc nước ta, gây ra căm phẫn tột cùng của toàn dân ta. Thanh niên thành phố Hồ Chí Minh hướng về hai đầu biên giới tổ chức hậu cần ủng hộ bộ đội ta đánh giặc, đặc biệt là xung phong tham gia hồng binh ra trận chi viện cho bộ đội. Lực lượng Thanh niên Xung phong thành phố đã đưa nhiều Tổng đội ra tiền tuyến, đi dân công hỏa tuyến hỗ trợ bộ đội. Tiếng hát tiếng bom lại vang lên trên hỏa tuyến. Phong trào Vì tuyến đầu Tổ quốc ngày nay tập trung hướng về biên cương hải đảo, hướng về Hoàng Sa, Trường Sa thân yêu.

1.4. Phong trào tiến quân vào khoa học kỹ thuật

Với những khẩu hiệu linh hoạt như “Sáng kiến cải tiến kỹ thuật”, “Bàn tay vàng”, “Luyện tay nghề thi thợ giỏi”, thi đua lao động sản xuất, về trước kế hoạch... Đặc biệt, khi nền kinh tế bị khủng hoảng nghiêm trọng do thực hiện chủ trương “kinh tế kế hoạch tập trung bao cấp” không phù hợp thực tiễn kinh tế xã hội nước ta, thanh niên thành phố đã hưởng ứng tích cực sự chỉ đạo của Thành ủy, nỗ lực khắc phục khó khăn bung ra lao động sản xuất, mạnh dạn đương đầu và vượt qua khó khăn thách thức tham gia làm kế hoạch B, C để vực dậy nền kinh tế. Từ phong trào “xé rào”, “bung ra” đã tạo tiền đề cho Trung ương soi rọi lại thực tiễn, từ đó nâng lên thành lý luận cho “Đường lối đổi mới” tại Đại hội VI, năm 1986 của Đảng và thực hiện thành công “nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa” cho tới hôm nay.

1.5. Phong trào thiếu nhi làm kế hoạch nhỏ

Tiêu biểu là thu gom giấy vụn, xây dựng đoàn tàu Thống nhất, phục hồi đường sắt Bắc - Nam, phong trào “Ngàn hoa việc tốt”, “Thi đua học tốt”, “một triệu học cụ cho thiếu nhi vùng kinh tế mới”, “Việc nhỏ chí lớn”...

2. Một số hoạt động chính trị - xã hội

2.1. Hoạt động đền ơn đáp nghĩa

Là cuộc vận động thường xuyên liên tục, bao gồm nhiều nội dung như: Tìm kiếm hài cốt liệt sĩ, thăm viếng vùng căn cứ kháng chiến, thăm viếng gia đình thương binh liệt sĩ, phong trào xây dựng nhà tình nghĩa, nhà tình thương, nhà đại đoàn kết...

2.2. Hoạt động truyền thống, về nguồn của thế hệ trẻ

Nội dung chủ yếu là đi thăm căn cứ kháng chiến, du lịch lịch sử... được duy trì hàng năm cho tới hôm nay, với lòng biết ơn các thế hệ trước, có nhiều hình thức hấp dẫn thanh thiếu nhi.

2.3. Thành lập Hội bảo trợ bệnh nhân nghèo thành phố

Là tổ chức do sáng kiến của Chủ tịch Ủy ban Nhân dân thành phố Nguyễn Vĩnh Nghiệp sau khi nghỉ hưu, đáp ứng tâm tư nguyện vọng của nhân dân nên được ủng hộ rộng rãi và tồn tại, phát triển cho tới ngày nay. Hội đã thiết thực chăm lo cho người nghèo, trở thành mơ hình tốt được nhiều địa phương làm theo, là tổ chức được phong tặng danh hiệu “Anh hùng Lao động” thời kỳ đổi mới và cá nhân Chủ tịch sáng lập cũng được nhà nước phong tặng danh hiệu “Anh hùng Lao động” thời kỳ đổi mới. Với phong trào xóa đói giảm nghèo, tiêu chuẩn nghèo của thành phố được nâng lên liên tục sau thời gian xóa được hộ nghèo theo tiêu chuẩn cũ.

2.4. Tham gia Festival thanh niên Việt - Xơ

Tháng 02/1982, Festival Thanh niên Việt - Xơ lần đầu tiên tổ chức tại Việt Nam và Thành phố Hồ Chí Minh là nơi hoạt động chính cùng các địa phương Hà Nội, Huế, Vũng Tàu - Côn Đảo, Tiền Giang... Có 250 thanh niên Liên Xơ sang Việt Nam liên hoan cùng 500 thanh niên Việt Nam trong các cuộc họp mặt chính, và 17.000 thanh thiếu niên tham gia giao lưu ở các tỉnh thành trong cả nước. Những gương mặt tiêu biểu của Việt nam là Phạm Tuấn, nhà du hành vũ trụ; Đặng Thái Sơn, giải nhất cuộc thi Piano quốc tế lần thứ 10... cùng lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Lênin và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

IV. MỘT SỐ BÀI HỌC KINH NGHIỆM

Chiến tranh đã chấm dứt sau hàng trăm năm nô lệ và trải qua cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, giải phóng Miền Nam thống nhất Tổ quốc. Hàng trăm năm gian khổ, khốc liệt, phân ly chia cắt, hy sinh tột độ, cuối cùng dưới sự lãnh đạo tài tình của Đảng Cộng sản Việt nam và của Bác Hồ vĩ đại, nhân dân ta đã giành được độc lập, tự do, thống nhất đất nước.

1. Bài học đầu tiên từ thực tiễn và quá trình lịch sử đó, chung cho cả nước cũng như tại thành phố Sài Gòn - Gia Định (thành phố Hồ Chí Minh) là *phát huy lòng yêu nước, thương dân* cao độ, khơi dậy ý chí tự lực tự cường mạnh mẽ, nêu cao tinh thần đoàn kết hòa hợp dân tộc trong đấu tranh cách mạng cũng như trong xây dựng hòa bình nhằm vận động và tổ chức toàn thể nhân dân theo Đảng giành lấy thắng lợi hoàn toàn. Nhưng "giành chính quyền đã khó, giữ chính quyền còn khó hơn" như thực tiễn 10 năm trước "Đổi mới" đã chỉ rõ.

2. Đảng tin thanh niên, thanh niên tin Đảng. Lãnh đạo dám tin tưởng thanh niên không riêng tầng lớp hay cá nhân thể hiện qua tuyên ngôn trước thế hệ trẻ: *“Không ai chọn cửa sinh ra”* của Bí thư Thành ủy Võ Văn Kiệt đã xua tan mặc cảm, tâm tư của quần chúng, làm nức lòng không những lớp trẻ mà cả các tầng lớp nhân dân. Khi thế hệ trẻ đã tin tưởng lãnh đạo thì cũng tự tin và sẵn sàng dấn thân, cống hiến cho đất nước. Đi theo Đảng, người xấu cũng trở thành người tốt, có ích cho xã hội. *Đảng tin thanh niên, thanh niên tin Đảng* đã trở thành quy luật của cuộc sống.

3. Lao động cải tạo con người. Muốn sống no đủ giàu sang mà không tự mình lao động sẽ dẫn tới hành động bất chính, ăn bám xã hội, bóc lột người khác. Đồng chí Tổng Bí thư Lê Duẩn đến thăm Thanh niên Xung phong nhân dịp kỷ niệm Quốc khánh 02/9/1976 tại nông trường Lê Minh Xuân đã truyền đạt cho thanh niên kinh nghiệm sống: *“Thanh niên phải lao động giỏi và phải có lòng thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Có đấu tranh, có lao động mới có tình thương đúng đắn. Có tình thương đúng đắn thì sẽ đấu tranh kiên cường, lao động sáng tạo. Tình thương, lao động và đấu tranh không chấp nhận sự dối trá, lừa gạt, ích kỷ và bóc lột. Cũng từ đó trí tuệ sẽ sáng ra, sức lực mỗi người thêm mạnh để cống hiến được nhiều nhất cho Tổ quốc vĩ đại và thời đại vẻ vang của chúng ta”*

4. Dám đấu tranh, dám đổi mới. Bám thực tiễn phát hiện ra những mâu thuẫn, những điều không phù hợp của chủ trương chính sách của Đảng với thực tiễn thì phải suy nghĩ, nghiên cứu và dám đổi mới tư duy, dám đấu tranh nhằm thay đổi chủ trương chính sách cho phù hợp thực tiễn, bởi vì *“thực tiễn là tiêu chuẩn của chân lý”*. Không dám chịu trách nhiệm trước nhân dân và trước Đảng để đổi mới cho phù hợp thực tiễn thì xã hội sẽ không phát triển. Năng động tìm tòi, sáng tạo thì thực tiễn sẽ chỉ ra con đường, chỉ ra cách làm. Trong giai đoạn mới của cách mạng công nghiệp lần thứ 4. Tổ quốc đòi hỏi thế hệ trẻ cũng phải phát huy cao độ ý chí, nghị lực và bản lĩnh, nhất là tư duy đổi mới sáng tạo để xung kích vào trận địa khoa học công nghệ, đi đầu hiện đại hóa nền kinh tế và xã hội. Chỉ có lòng yêu nước thương dân cao độ mới dám đổi mới.

5. Cuối cùng, nhân tố quyết định thắng lợi là con người. Bác Hồ đã khuyên thanh niên: *“Không có việc gì khó, Chỉ sợ lòng không bền, Đào núi và lấp biển, Quyết chí ắt làm nên”*. Quá trình lịch sử đầy sóng gió, vượt mọi khó khăn thách thức, có lúc khủng hoảng kinh tế đến bên bờ vực, đã diễn ra trên địa bàn thành phố và cả nước ta, xét đến cùng là do nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng đã chống chọi, vượt qua, xây dựng, thực hiện và hoàn thành thắng lợi, trong đó thế hệ trẻ luôn luôn xung kích đi đầu. Đó chắc chắn là những bài học thực tiễn cần thiết cho hiện tại và tương lai.

V. KẾT LUẬN: THẾ HỆ THỨ TƯ HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ

Một năm sau khi thành lập Đảng, Bác Hồ đã chỉ đạo thành lập Đoàn Thanh niên. Ngay từ đầu Đảng đã xác định vai trò vị trí của Đoàn Thanh niên nước ta là cánh tay và đội hậu bị của Đảng, là lực lượng xung kích cách mạng, nòng cốt phong trào thanh niên trong suốt tiến trình cách mạng.

- Thế hệ trẻ thứ nhất đã theo Đảng làm Cách mạng Tháng Tám thành công, thành lập nước Việt nam Dân chủ Cộng hòa.

- Thế hệ thứ hai kháng chiến chống thực dân Pháp giành thắng lợi, nửa nước tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội, làm hậu phương lớn cho miền Nam chống Mỹ.

- Thế hệ thứ ba kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

- Thế hệ thứ tư chính là thanh niên giai đoạn 10 năm sau giải phóng, giai đoạn “quá độ từ chế độ thuộc địa nửa phong kiến và thực dân đế quốc sang chế độ dân chủ cộng hòa và cộng hòa xã hội chủ nghĩa, từ chiến tranh sang hòa bình, từ ngụy quyền sang chính quyền cách mạng”, một giai đoạn từ cao trào chiến thắng đến khủng hoảng kinh tế xã hội, từ tung bừng phấn khởi đến căng thẳng tột cùng... và cuối cùng thành phố và cả nước đã vượt qua tất cả để “đổi mới”, thực hiện nền “Kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”.

Trong bất kỳ giai đoạn nào thế hệ trẻ cũng thực hiện xuất sắc vai trò nhiệm vụ vẻ vang mà Đảng và nhân dân tin cậy giao cho.

Trong một giai đoạn đặc biệt của lịch sử dân tộc Việt nam thế hệ thứ tư cũng đã hoàn thành sứ mệnh lịch sử một cách thắng lợi./.

DẤU ẤN CỦA HAI PHONG TRÀO “THANH NIÊN LẬP NGHIỆP” VÀ “TUỔI TRẺ GIỮ NƯỚC” TRONG QUÁ TRÌNH ĐỔI MỚI ĐẤT NƯỚC

Đồng chí Nguyễn Huy Lộc

*Ủy viên Ban Biên tập Báo Tiền Phong,
Nguyên Chánh Văn phòng Trung ương Đoàn*

Hai phong trào “*Thanh niên lập nghiệp*” và “*Tuổi trẻ giữ nước*” được Hội nghị lần thứ 2, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa VI phát động trong thanh niên cả nước là phong trào thi đua yêu nước rộng lớn, có hiệu quả rất thiết thực, được triển khai cả về bề rộng và chiều sâu trong tất cả các đối tượng thanh niên Việt Nam. Hai phong trào đã động viên, thu hút, cổ vũ hàng triệu thanh niên tham gia, vươn lên lập thân, lập nghiệp, xung kích, sáng tạo thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng, trật tự an toàn xã hội của đất nước, khẳng định vị thế vai trò của Đoàn thanh niên trong xã hội. Hai phong trào “*Thanh niên lập nghiệp*” và “*Tuổi trẻ giữ nước*” là dấu son lịch sử đậm nét, được khắc ghi trong tâm trí các thế hệ trẻ Việt Nam.

1. Bối cảnh ra đời của hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”

Trước hết, xuất phát từ sự lãnh đạo của Đảng về công tác thanh niên. Nhận rõ vị trí, vai trò và tầm quan trọng của công tác thanh niên, tháng 1/1993, Hội nghị lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) đã ban hành Nghị quyết về công tác thanh niên trong tình hình mới. Nghị quyết đã đánh giá vai trò của lực lượng thanh niên, công tác thanh niên. Trong đó nhấn mạnh: thanh niên là lực lượng xung kích trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước bước vào thế kỷ XXI có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên, vào việc bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên; công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng...;

Nghị quyết khẳng định lòng tin tưởng sâu sắc của Đảng và dân tộc đối với thế hệ trẻ, sự quan tâm, chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng, tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển trưởng thành của thanh niên; đồng thời đề ra phương hướng, nhiệm vụ của công tác thanh niên, xác định nhiệm vụ của Đoàn và phong trào thanh niên trong thời kỳ mới. Đây chính là môi trường tốt nhất để Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tổ chức tốt các phong trào thanh niên.

Quán triệt Nghị quyết Trung ương 4 của Đảng và trên cơ sở Nghị quyết của Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VI. Hội nghị lần thứ hai Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa VI đã quyết định phát động trong thanh niên cả nước hai phong trào hành động cách mạng mang tên phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”.

Thứ hai, phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” xuất phát từ chính yêu cầu nội tại phong trào của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Hai phong trào này đã tiếp nối, kế thừa và phát huy các phong trào hành động cách mạng trước đó. Lịch sử đã từng chứng kiến một sự kiện đầy ý nghĩa, ghi lại dấu ấn mãi mãi không thể phai mờ trong tâm trí chúng ta. Ấy là sau 3 năm kể từ khi Bác Hồ ra Lời kêu gọi Thi đua ái quốc; cùng với toàn dân, tuổi trẻ cả nước từ Bắc đến Nam theo lời Bác dạy đã dấy lên 3 phong trào lớn:

- Phong trào thi đua giết giặc lập công
- Phong trào thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm
- Phong trào thi đua học tập và xóa mù chữ.

Trong tiến trình lịch sử của dân tộc và tiếp theo 3 phong trào trên của Đoàn, chúng ta đã chứng kiến các phong trào thi đua yêu nước rộng lớn của tuổi trẻ Việt Nam dưới ngọn cờ của Đảng và Bác Hồ kính yêu. Đó là phong trào “Lao động kiến thiết Tổ quốc”; “Xung phong tình nguyện vượt mức kế hoạch 5 năm lần thứ nhất”; đặc biệt là 2 phong trào thi đua với quy mô chưa từng thấy “Ba sẵn sàng” và “Năm xung phong” của tuổi trẻ 2 miền Nam - Bắc thu hút hơn 8 triệu lượt đoàn viên, thanh niên đăng ký tham gia, góp phần viết nên bản anh hùng ca bất diệt cho dân tộc, mãi mãi ghi lại dấu son lịch sử không thể phai mờ trong tâm trí các thế hệ chúng ta.

Tiếp nối truyền thống vẻ vang, bước vào thời kỳ đổi mới đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng và được Nhà nước quan tâm tạo điều kiện, các phong trào trong thanh niên có những bước chuyển biến tích cực phù hợp với điều kiện mới. Từ những phong trào xuất hiện ở cơ sở, ở từng đối tượng cụ thể như phong trào lao động, sản xuất, kinh doanh giỏi, học tập tốt, rèn luyện tốt, tiếp bước theo những người anh hùng, vì các chiến sĩ biên giới, hải đảo, vv... được phát triển và nâng lên thành hai phong trào thi đua lớn: “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”.

2. Những kết quả ấn tượng của hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”

Có thể khẳng định hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” trong 5 năm nhiệm kỳ VI của Đoàn đã để lại dấu ấn sâu đậm với những kết quả rất ấn tượng trong lịch sử phát triển của Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Hai phong trào này đã từng bước được triển khai rộng khắp đáp ứng yêu cầu

nhiệm vụ chính trị trong thời kỳ cách mạng mới, đáp ứng nguyện vọng thiết tha của thế hệ trẻ trong cả nước. Tác dụng tích cực của hai phong trào là góp phần cổ vũ hàng triệu thanh niên vươn lên lập thân, lập nghiệp, xung kích thực hiện các chương trình kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh của đất nước, tạo sự chuyển biến tích cực trong nội dung, phương thức đoàn kết, tập hợp thanh niên và công tác xây dựng đoàn.

Từ hai phong trào lớn “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” đã hình thành và phát huy ngày càng đa dạng các phong trào nhánh, các chương trình hành động phù hợp với từng đối tượng thanh niên.

- Đó là phong trào “Học tập vì ngày mai lập nghiệp, vì dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh” trong các trường học với nhiều loại hình hoạt động phong phú thông qua các cuộc thi, các giải thưởng, các quỹ khuyến học, khuyến tài, các câu lạc bộ học thuật...vv thu hút đông đảo học sinh, sinh viên tham gia, cổ vũ các bạn tích cực học tập, nghiên cứu khoa học, phát triển tài năng. Trong 5 năm toàn Đoàn đã trao gần 608.000 suất học bổng với tổng số tiền gần 102 tỷ đồng, tổ chức 43.000 lớp học tình thương, xóa mù cho hơn 474.000 người....

- Trên lĩnh vực kinh tế - xã hội, thanh niên nông thôn tích cực tham gia phong trào phát triển nông nghiệp, sản xuất, kinh doanh có hiệu quả, xóa đói giảm nghèo, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, xây dựng nông thôn mới... qua nhiều loại hình hoạt động như chuyển giao tiến bộ kỹ thuật nghề nông, xây dựng các điểm trình diễn kỹ thuật, tích cực tham gia xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn, huy động các đội trí thức trẻ tình nguyện tham gia phát triển nông thôn ở các huyện miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo vv... Trong 5 năm triển khai hai phong trào đã có hơn một triệu lượt đoàn viên, thanh niên được tập huấn nghề nông, xây dựng 10.000 điểm trình diễn kỹ thuật, duy trì 18.000 câu lạc bộ khuyến nông, hoàn thành hơn 67.000 công trình thanh niên xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn, thực hiện hơn 15.000 dự án vay vốn giải quyết việc làm với kinh phí gần 465 tỷ đồng giúp 365.000 thanh niên có vốn sản xuất....

- Đối với lĩnh vực sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, hành chính sự nghiệp, thanh niên công nhân và tri thức trẻ đã tích cực tham gia phong trào phát triển công nghiệp và dịch vụ qua việc tiếp tục đẩy mạnh và nâng cao chất lượng phong trào CKT (chất lượng, kiểu dáng, tiết kiệm) và nhiều hình thức phù hợp với từng ngành nghề khác nhau như: Hội thi tay nghề, thi thợ giỏi, tiếp thu và làm chủ dây chuyền công nghệ mới với hơn 429.000 thanh niên được dạy nghề, giới thiệu việc làm cho hơn 313.000 thanh niên, hơn 10.000 thanh niên trong 70 đơn vị thanh niên xung phong ở 22 tỉnh, thành đoàn tham gia phát triển KT - XH ở những nơi khó khăn, gian khổ. Hàng nghìn sáng kiến, công trình thanh niên, đề tài khoa học của thanh niên ở các đơn vị sự nghiệp, các doanh nghiệp, các

ngành kinh tế mũi nhọn, các đơn vị nghiên cứu đã giải quyết những khó khăn và làm lợi hàng trăm tỷ đồng cho Nhà nước. Bên cạnh đó, lực lượng doanh nghiệp trẻ có sự phát triển tích cực, khẳng định sự trưởng thành của một lớp thanh niên biết làm giàu chính đáng....

- Đối với nhiệm vụ an ninh - quốc phòng, đông đảo thanh niên tiếp tục hăng hái tham gia các phong trào, các cuộc vận động như: “Vì các chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo, vì Trường Sa thân yêu”; “Vì người bạn tòng quân”, “Đoàn kết 3 lực lượng”, “Kết nghĩa quân dân”... ngày càng phát triển và đi vào chiều sâu. Đặc biệt, phong trào “Xúng danh bộ đội cụ Hồ” trong thanh niên Quân đội và “Thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy” trong thanh niên Công an đã được triển khai bằng các cuộc vận động cụ thể như “Huấn luyện giỏi, Kỷ luật nghiêm, sẵn sàng chiến đấu”, “Xây dựng chi đoàn văn hóa”, “Chi đoàn làm công tác dân vận tốt”, “Đẹp người, đẹp doanh trại, đẹp tình quân dân”, “Vì an ninh biên giới” v.v... Nhiều tấm gương anh dũng đã xuất hiện phản ánh phẩm chất cao quý của người chiến sĩ cách mạng. Trong 5 năm, các cấp bộ đoàn đã phối hợp với quân đội xây dựng và duy trì hoạt động thường xuyên của hơn 40.000 Đội Thanh niên xung kích an ninh, Chi đoàn dân quân tự vệ, Thanh niên cò đò.

Phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” đã được Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VII tiếp tục phát huy lên tầm cao mới nhằm tổ chức động viên đoàn viên, thanh niên đem sức trẻ, tài năng đóng góp cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, xây dựng nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc.

“*Thanh niên lập nghiệp*” trong thời kỳ mới đã thể hiện ý chí và quyết tâm của tuổi trẻ Việt Nam ra sức học tập, rèn luyện tiến quân vào Khoa học - Công nghệ, nhanh chóng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trẻ, hình thành một lớp người có tài năng phục vụ mục tiêu phát triển đất nước.

“*Tuổi trẻ giữ nước*” thể hiện ý chí và quyết tâm của tuổi trẻ Việt Nam tích cực tham gia và bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và an ninh Tổ quốc, giữ vững ổn định chính trị, an toàn xã hội... góp phần tạo ra môi trường văn hóa - xã hội lành mạnh để mỗi thanh niên có cơ hội phát triển và trưởng thành.

Hai phong trào đã phản ánh và thể hiện rõ nét các tầng lớp thanh niên Việt Nam đã xung kích, sáng tạo vì sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; vì tương lai tươi sáng của tuổi trẻ.

3. Những bài học kinh nghiệm từ hai phong trào lớn “Thanh niên lập nghiệp” và Tuổi trẻ giữ nước”

(1). Hai phong trào đã bám sát các Nghị quyết của Đảng nhất là Nghị quyết 04 về công tác thanh niên, đảm bảo sự lãnh đạo của Đảng, sự quan tâm tạo

điều kiện của Nhà nước là nhân tố quan trọng để hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” nói chung và các phong trào hành động cách mạng nói riêng phát triển đúng hướng, đáp ứng nhiệm vụ chính trị trong từng giai đoạn. Nắm vững nguyên tắc đó để tổ chức tốt sự phối hợp và phân công trách nhiệm giữa các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể xã hội đem lại hiệu quả cao trong chỉ đạo, tổ chức các phong trào của Đoàn. Nói cách khác, trong mọi hoàn cảnh, công tác thanh niên, các phong trào của Đoàn Thanh niên phải dựa trên sự thống nhất về mục tiêu chính trị và lý tưởng phấn đấu. Đây là bài học có ý nghĩa quyết định đối với mọi thành công trong quá trình đoàn kết, tập hợp lực lượng thanh niên xung quanh Đảng.

(2). Phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” đã vừa kế thừa các phong trào của Đoàn trước đó nhưng vừa phải tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức, phương thức hoạt động theo hướng đa dạng, thiết thực, hiệu quả, phù hợp với đặc điểm của từng đối tượng thanh niên, phát huy được dân chủ, trí tuệ, sáng tạo của thanh niên và đáp ứng những nhu cầu, lợi ích chính đáng của các tầng lớp thanh niên, là cơ hội để thanh niên cống hiến, trưởng thành. Đây là cơ sở tạo sự gắn kết lâu dài, bền vững về những nhu cầu của xã hội và nhu cầu bản thân tuổi trẻ, đồng thời là cơ sở để duy trì và phát triển các phong trào thanh niên với mục tiêu vì thanh niên, đại diện và bảo vệ lợi ích chính đáng của thanh niên. Đây là mối quan hệ máu thịt sống còn của Đoàn.

(3). Hai phong trào lớn “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” phải được nghiên cứu và cụ thể hóa thành các phong trào nhánh phù hợp từng đối tượng thanh niên, với nhiều phương thức, mô hình phong phú thích ứng với cơ chế, tình hình và yêu cầu của giai đoạn mới. Đặc biệt, ngoài các hoạt động đại trà, Đoàn phải luôn xung kích đi vào các mũi nhọn, việc mới, việc khó để giải quyết những khó khăn cho đất nước và cộng đồng.

(4). Thông qua hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” đã củng cố sự vững mạnh, sức hấp dẫn của tổ chức đoàn. Đoàn phải luôn xác định củng cố xây dựng tổ chức đoàn, đặc biệt là củng cố nâng cao chất lượng chi đoàn, đoàn cơ sở là phương án khẳng định chất lượng đích thực của Đoàn Thanh niên. Xây dựng củng cố tổ chức đoàn về chính trị, tư tưởng, tổ chức là sự cụ thể hóa quan điểm của Đảng, công tác đoàn là bộ phận quan trọng trong công tác xây dựng đảng. Phải xây dựng tổ chức đoàn mạnh, có khả năng tập hợp

đồng đảo thanh niên, tổ chức hoạt động hiệu quả, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ của Đoàn Thanh niên. Đội ngũ làm công tác thanh niên, trước hết phải là những người bạn đáng tin cậy, vừa chia sẻ, nhưng vừa hướng dẫn thanh niên trong suy nghĩ và hành động cụ thể. Sự nghiệp đoàn kết, tập hợp thanh niên chỉ có thể thành công trên cơ sở kết hợp hài hòa mọi hoạt động, nhất là củng cố xây dựng tổ chức Đoàn, Hội theo phương châm: “Đoàn phải mạnh, Hội phải rộng”.

Ngày nay trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4, chuyển đổi số và kinh tế số đang là xu thế lớn, đất nước đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế mang đến cả thời cơ và thách thức đối với thanh niên, đòi hỏi tổ chức đoàn vừa phải thừa kế, phát huy những giá trị của hai phong trào lớn “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” cũng như các phong trào hành động cách mạng khác của Đoàn Thanh niên nhưng cũng phải tiếp tục không ngừng đổi mới nhanh chóng, đa dạng, đa chiều, về nội dung, phương thức hoạt động để phong trào phù hợp với thực tiễn, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới./.

THANH NIÊN XUNG PHONG LÀ DẤU ẤN ĐẶC BIỆT CỦA TƯ TƯỢNG HỒ CHÍ MINH, LÀ TRƯỜNG HỌC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CỦA THANH NIÊN

Đồng chí Vũ Trọng Kim

*Ủy viên Đoàn Chủ tịch UB TW Mặt trận Tổ quốc Việt Nam,
Chủ tịch Hội Cựu Thanh niên xung phong Việt Nam,
Bí thư thứ nhất BCH TW Đoàn khóa VI - VII*

1. Mô hình sáng tạo độc đáo, dấu ấn đặc biệt của tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục xã hội chủ nghĩa cho thanh niên

Khi cuộc kháng chiến chống ngoại xâm của nhân dân ta đã đến thời điểm quyết liệt, đầu năm 1950 thế kỷ XX, Bác đã giao nhiệm vụ cho Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam tổ chức một lực lượng thanh niên xung phong. Ngày 15/7/1950, Đội Thanh niên Xung phong công tác Trung ương đầu tiên được thành lập tại núi Hồng, xã Yên Lãng, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên, gồm 225 đội viên, do đồng chí Vương Bích Vương, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đoàn làm Đội trưởng. Sau đó các đội thanh niên xung phong khác lần lượt ra đời, nhiệm vụ được giao là mở đường, vận chuyển lương thực, thực phẩm, cáng thương, tải đạn, sát cánh với bộ đội, chiến đấu phục vụ chiến đấu, phục vụ chiến trường, bảo vệ các cơ quan đầu não ở ATK¹ trong chiến khu Việt Bắc.

Sự kiện này chứng tỏ rằng, Bác Hồ nhận thấy vai trò to lớn của thanh niên, Bác đánh giá cao và tin tưởng họ có sức mạnh dõng non lấp biển, nếu được tổ chức lại, được động viên, bồi dưỡng và phát huy lòng yêu nước, ý chí người Việt Nam và tinh thần sáng tạo của thanh niên. Nhớ lại năm 1920, khi đề cập trong phần Phụ lục tác phẩm nổi tiếng *Bản án chế độ thực dân Pháp* tình trạng sớm “già cỗi” của nhiều thanh niên, Hồ Chí Minh cũng đồng thời xác định nhất quán mục tiêu giáo dục, rèn luyện thanh niên Việt Nam trở thành những người biết sống vì đất nước, dân tộc, tích cực tham gia sự nghiệp giải phóng dân tộc và chấn hưng đất nước. Người đã khởi đầu sự nghiệp giáo dục, tổ chức lực lượng cách mạng bằng việc mở các lớp huấn luyện lý luận chính trị dành cho những thanh niên yêu nước tại Quảng Châu (Trung Quốc) để đào tạo những “hạt giống đỏ” cho cách mạng Việt Nam.

¹ ATK, viết tắt của an toàn khu, là khu vực mà Quân đội nhân dân Việt Nam giành được quyền kiểm soát gần như tuyệt đối trong thời gian chiến tranh chống Pháp, Nhật, Mỹ. ATK có 2 cấp: xã An toàn khu và vùng An toàn khu. Những ATK nổi tiếng trong kháng chiến chống Pháp là ATK Chợ Đồn (huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn), ATK Định Hóa (huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên), hiện khu di tích ATK Định Hóa đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận là Di tích Quốc gia đặc biệt.

Với quan điểm “Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng cây, vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người”¹, Bác Hồ đã dành cho thanh niên một sự chăm lo đặc biệt. Từ những cán bộ đầu tiên Bác đào tạo rèn luyện, đến việc tổ chức một lực lượng cách mạng: Đoàn Thanh niên ra đời ngày 26/3/1931; đến ngày 15/7/1950 xuất hiện một tổ chức hành động “Đội Thanh niên Xung phong” thật độc đáo vì không có tiền lệ trên thế giới. Tính chất đặc biệt và ý nghĩa của nó vô cùng to lớn trong thời đoạn đất nước đang “nước sôi lửa bỏng”- cuộc kháng chiến chống Pháp xâm lược đến hồi quyết liệt nhất. Đội Thanh niên xung phong, đây chính là trường học xã hội chủ nghĩa cho thế hệ trẻ Việt Nam.

“*Không có việc gì khó/ Chỉ sợ lòng không bền/ Đào núi và lấp biển/ Quyết chí ắt làm nên*”². Đây là bốn câu thơ Bác Hồ đã tặng cho Liên phân đội thanh niên xung phong 312, khi Bác đến thăm và nói chuyện với toàn thể cán bộ, đội viên thanh niên xung phong đang làm nhiệm vụ tại cầu Nà Cù (thôn Nà Tu, xã Cẩm Giàng, huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn, ngày 28/3/1951)³. Từ đó đã trở thành phương châm sống và hành động không chỉ của thanh niên xung phong mà cả thế hệ trẻ Việt Nam. Sự ra các đội Thanh niên Xung phong, từ nhỏ đến lực lượng có quy mô lớn. Đây là tư tưởng Hồ Chí Minh thể hiện sự đánh giá cao tiềm năng to lớn của lực lượng thanh niên, tin tưởng, trao nhiệm vụ để bồi dưỡng, giáo dục thế hệ tương lai cho nước nhà.

2. Thanh niên Xung phong là trường học lớn - Trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên

Tư tưởng của Bác Hồ về giáo dục và đào tạo thanh niên thông qua mô hình Thanh niên Xung phong là xuyên suốt và nhất quán. Bởi lẽ, Người đã khai sinh, dày công nuôi dưỡng và dõi theo sự trưởng thành, từ Đội Thanh niên Xung phong công tác Trung ương đến những lực lượng thanh niên xung phong hùng hậu, đi suốt cuộc trường chinh chống Pháp, chống Mỹ xâm lược, bảo vệ biên giới Tây Nam, biên giới phía Bắc và làm nghĩa vụ quốc tế ở Lào, Campuchia; khắc phục hậu quả chiến tranh và tham gia xây dựng phát triển kinh tế - xã hội, qua nhiều thời kỳ gian lao và ác liệt.

Lúc sinh thời, Đại tướng Võ Nguyên Giáp từng khẳng định: “Trong kháng chiến, nhất là chiến dịch, nếu không có thanh niên xung phong thì bộ đội sẽ gặp khó khăn. Bởi công tác hậu cần, nhất là công tác xây dựng các tuyến đường chiến lược và bảo đảm giao thông thông suốt từ hậu phương ra tiền tuyến trong hoàn cảnh vô cùng khó khăn và cực kỳ quan trọng, quan trọng không kém

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb.Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 11, tr. 528.

² Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, tập 6, tr. 440.

³ Về thời gian của sự kiện này, hiện có nhiều tài liệu khác nhau. Trong Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb.Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011 (15 tập) ghi là trung tuần tháng 9/1950.

công tác chỉ đạo, chỉ huy chiến đấu hằng ngày, hằng giờ. Lực lượng thanh niên xung phong đã thực sự đem tinh thần “xung phong” mà Bác Hồ dạy, xung phong trên các chiến trường, góp phần cùng quân đội lập nên những chiến công oanh liệt và cùng xây đắp nên truyền thống vẻ vang của quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng. Tôi luôn coi thanh niên xung như bộ đội, vì trong phẩm chất của Thanh niên xung phong có phẩm chất của Bộ đội Cụ Hồ”¹.

Trải qua gian lao, thử thách, bằng thực tiễn hành động cách mạng sôi động, Thanh niên Xung phong đã được Đảng, Bác Hồ chăm lo, giáo dục, đào tạo và rèn luyện thông qua Trường học lớn thanh niên xung phong. Tư tưởng, tầm nhìn chiến lược đó của Bác tiếp tục được tổng kết, nhấn mạnh trong Di chúc lịch sử năm 1969 mà Bác đã để lại cho toàn Đảng, toàn quân và toàn dân tộc ta.

Tư tưởng về Trường học lớn - Trường học xã hội chủ nghĩa của Thanh niên Xung phong là những nội dung bao trùm nhất, có nội dung lý luận và thực tiễn sâu sắc, vừa là chủ trương vừa là những chính sách lớn có giá trị cho hôm nay và mai sau. Chúng tôi xin khái quát lên 5 nội dung lớn đã được khẳng định:

“Thứ nhất, gắn vận mệnh và lý tưởng phấn đấu của thanh niên xung phong với vận mệnh lý tưởng cao cả của đất nước, dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng: Độc lập Tự do - Hòa bình Thống nhất - Dân chủ Giàu mạnh.

Đó là lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.

Thứ hai, lấy thực tiễn cách mạng hào hùng của dân tộc làm trường học rèn luyện phẩm chất, bản lĩnh, khí phách, tài năng của thanh niên xung phong, làm môi trường để thanh niên xung phong cống hiến, trưởng thành.

Thứ ba, lựa chọn mô hình tổ chức, nội dung, phương thức hoạt động phù hợp để tập hợp, động viên, phát huy đến mức cao nhất sức mạnh, trí tuệ của thanh niên xung trên các mặt trận, các lĩnh vực, các địa bàn, đáp ứng yêu cầu của từng giai đoạn, từng thời kỳ cách mạng.

Thứ tư, chăm lo giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng thanh niên xung phong toàn diện về chính trị, văn hóa, kỹ thuật, quân sự, sức khỏe; kết hợp và giải quyết hài hòa các mục tiêu phục vụ nhiệm vụ trước mắt với chủ động chuẩn bị lực lượng cán bộ cốt cán cho mục đích phát triển đất nước lâu dài.

Thứ năm, gắn bó lực lượng thanh niên xung phong với lực lượng vũ trang cách mạng; phát huy sức mạnh của thanh niên xung phong trong trong sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc”.

¹ Võ Nguyên Giáp: *Tư tưởng Hồ Chí Minh về Thanh niên xung phong*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2017, tr. 15.

Lý luận và thực tiễn đã khái quát trên đây, chỉ ra rằng: Đây chính là một hệ thống các nội dung và phương thức giáo dục đã được Bác khai mở, xuyên suốt và nhất quán qua các thời kỳ của cách mạng nước ta. Điều đó còn nguyên giá trị lịch sử và ý nghĩa định hướng cho cách mạng Việt Nam.

Trong Di chúc năm 1969 Bác Hồ dặn lại: Đảng cần phải chăm lo giáo dục *đạo đức cách mạng* cho thanh niên và đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”¹. Đó là tư tưởng, là chính sách rất quan trọng được hình thành từ những năm 20 của thế kỷ trước, đến thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, Bác cho thành lập các Đội Thanh niên Xung phong phục vụ nhiệm vụ trước mắt, đồng thời Bác giao nhiệm vụ chuẩn bị lực lượng cho công cuộc xây dựng đất nước sau này.

Khi nói về mục đích của thanh niên xung phong, Bác xác định: “Đội cốt giáo dục cho thanh niên tinh thần quyết tâm xung phong trong mọi việc. Rèn luyện thành những thanh niên gương mẫu, những chiến sĩ thi đua, để trở nên những cán bộ tốt sau này cho Đảng và Chính phủ”². Bác viết trong Di chúc: “...Đào tạo thanh niên thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”. Đây chính là triết lý giáo dục, không cần đi tìm đâu cho xa. Bác viết chữ “*Hồng*” ở đây, nghĩa là xây dựng con người thanh niên có nhân cách, có văn hóa, phát triển toàn diện; đồng thời xây dựng thế hệ thừa kế có phẩm chất Cần, Kiệm, Liêm, Chính. Bác viết “*Chuyên*” ở đây, nghĩa là phải có trình độ chuyên môn, trình độ khoa học - kỹ thuật, làm việc gì phải có chuyên sâu, phải có phương pháp thì việc ấy mới đem lại được hiệu quả cao. Đức và tài phải đi đôi, song đức là cái gốc.

Chính sách giáo dục và đào tạo của Bác là rất rõ ràng về yêu cầu và mục đích để không lãng phí sức lực, tiền của và thời gian vàng ngọc của nhân dân. Trong Di chúc viết tháng 5/1968, Bác đã căn dặn: “Những chiến sĩ trẻ tuổi trong lực lượng vũ trang nhân dân và thanh niên xung phong đều đã được rèn luyện trong chiến đấu và đều tỏ ra dũng cảm. Đảng và Chính phủ cần chọn một số ưu tú nhất, cho các cháu ấy đi học thêm các ngành, các nghề, để đào tạo thành những cán bộ và công nhân có kỹ thuật giỏi, tư tưởng tốt, lập trường cách mạng vững chắc. Đó là đội quân chủ lực trong công cuộc xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở nước ta”³.

Khi nói đến trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, chúng ta cần hiểu rõ và thấm nhuần sâu sắc mục đích, yêu cầu về giáo dục, đào tạo thanh niên thông qua đội hình thanh niên xung phong. Đây là những điều cơ bản rất đáng

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, tập 15, tr. 622.

² Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, tập 8, tr. 331, 332.

³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, tập 15, tr. 616, 617.

trân trọng. Lớp người trong các giai đoạn lịch sử ấy nay đã trở thành bậc tiền bối của chúng ta, đã nêu cao tấm gương về lòng yêu nước, thương dân, quên mình vì lý tưởng cách mạng. Dân tộc ta anh hùng đã sinh ra những người con trung hiếu, sẵn sàng chiến đấu hy sinh để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trong toàn lực lượng thanh niên xung phong, Nhà nước đã phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân, Anh hùng Lao động, tuyên dương cho 44 tập thể và 40 cá nhân. Nhiều đồng chí từng là thanh niên xung phong đã trở thành cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, cán bộ văn hóa, khoa học - kỹ thuật tại các ngành, các cấp. Thế hệ những người kế thừa sự nghiệp cách mạng được chuẩn bị rất công phu, chu đáo, họ có đủ bản lĩnh dám nghĩ, dám làm, có trình độ, có tinh thần cống hiến, chí công vô tư, sẵn sàng gánh vác trách nhiệm “đội hậu bị” và đã hoàn thành nhiệm vụ một cách trung thành và xuất sắc nhất.

3. Thông qua “trường đời sống động” đó, Bác Hồ để lại tình thương yêu bao la cho thế hệ trẻ

Trường đời sống động nghĩa là một trường học thực tiễn “vừa học vừa làm”. Qua đó không chỉ riêng thanh niên được hun đúc đức, tài mà Tổ quốc, Nhân dân được nhận sự cống hiến to lớn từ thế hệ trẻ. Thực tiễn chỉ ra rằng, giáo dục, đào tạo không chỉ thông qua nhà trường mà còn phải thông qua hoạt động thực tiễn, thử thách qua công việc, nếu nhấn mạnh một mặt nào đó đều rơi vào phiến diện, siêu hình. Tuổi thơ của tôi chìm trong khói lửa chiến tranh, vừa tham gia làm cán bộ kinh tài xã, vừa làm du kích, tôi hăng hái gánh gạo, hàng hóa, chuyển thương binh từ miền biển lên núi cao trong đội hình thanh niên xung phong cơ sở. “Có gió rung mới biết tùng lá cứng/ Có ngọn lửa lòng mới biết thực vàng cao”, câu thơ nằm lòng ấy là bài học, là phương châm sống trong những năm tháng tiếp tục công tác trong chiến khu kháng chiến. Như lời Bác Hồ dạy: “Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ...”¹. Như vậy, Bác dạy chúng ta cần phải phát huy tính tích cực của thanh niên, thường xuyên động viên, gần gũi giúp đỡ tận tình để họ luôn chú ý phát huy mặt tốt; công tác thanh niên là công tác vận động quần chúng, không thể qua loa hời hợt được, vì đây là lực lượng năng động sáng tạo nhưng cũng chưa có nhiều trải nghiệm trong học tập, lao động và cuộc sống. Bác hiểu thanh niên, rất tâm lý và tình cảm. Bác đã “dành muôn vàn tình thương yêu cho các cháu thanh niên và nhi đồng”. Bằng chứng là, với thanh niên xung phong Bác đã đến thăm, viết thư thăm hỏi, động viên đến 21 lần trong vòng 19 năm, kể từ khi có Thanh niên xung phong đến khi Bác đi xa.

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, tập 15, tr. 622.

Lịch sử đã đi qua, nhưng tình thương yêu bao la của Bác Hồ vẫn còn in đậm trong lòng các thế hệ trẻ. Bác dạy: “Đoàn kết là truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và dân ta”; “Nhân dân lao động ta ở miền xuôi cũng như ở miền núi, đã bao đời chịu đựng gian khổ, bị chế độ phong kiến và thực dân áp bức bóc lột, lại kinh qua nhiều năm chiến tranh. Tuy vậy, nhân dân ta rất anh hùng, dũng cảm, hăng hái, cần cù. Từ ngày có Đảng, nhân dân ta luôn luôn đi theo Đảng, rất trung thành với Đảng. Đảng cần phải có *kế hoạch* thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng *nâng cao đời sống của nhân dân*”¹. Nhân dân ta, trong đó có cựu thanh niên xung phong luôn đoàn kết, đoàn kết làm nên sức mạnh, đem lại thành công, đại thành công. Đảng và Nhà nước đánh giá cao sự hy sinh cao cả và công hiến xuất sắc, đã tặng thưởng cho Lực lượng Thanh niên Xung phong Huân chương Sao Vàng, Huân chương Hồ Chí Minh, Huân chương Độc lập Hạng Nhất và danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân.

Bút tích bản thảo Di chúc Bác còn chỉ rõ: “Đối với những người đã dũng cảm hy sinh một phần xương máu của mình (cán bộ, binh sĩ, dân quân, du kích, thanh niên xung phong...), Đảng, Chính phủ và đồng bào phải tìm mọi cách làm cho họ có nơi ăn chốn ở yên ổn, đồng thời phải mở những lớp dạy nghề thích hợp với mỗi người để họ có thể dần dần “tự lực cánh sinh”². Trong lực lượng thanh niên xung phong có một bộ phận do yêu cầu nhiệm vụ đã bổ sung vào quân đội. Sau khi hoàn thành tại các đơn vị thanh niên xung phong, có bộ phận tiếp tục học tập, rèn luyện thành cán bộ các cấp, các ngành từ địa phương cơ sở đến Trung ương, có một bộ phận về lại địa phương xây dựng quê hương, tham gia công tác xã hội... Hàng ngàn thanh niên xung phong đã hy sinh được Đảng, Nhà nước tôn vinh, công nhận liệt sĩ; hàng chục ngàn đồng chí bị thương được công nhận là thương binh, hưởng các chế độ chính sách theo quy định. Nhà nước đã ban hành nhiều chính sách, chế độ ưu đãi khác như trợ cấp một lần, cấp bảo hiểm y tế, trợ cấp mai táng khi từ trần, chế độ hưởng trợ cấp thường xuyên hằng tháng cho những cựu thanh niên xung phong già yếu, không nơi nương tựa, đặc biệt là nữ thanh niên xung phong về quê nhà nhưng không còn cơ hội lập gia đình.

Nhà nước đã có chính sách cho người bị chất độc da cam/đioxin và con đẻ của họ. Đảng, Nhà nước, các ngành, các cấp và Hội Cựu Thanh niên Xung phong Việt Nam, Đoàn Thanh niên và các ngành, các cấp đã có nhiều cuộc vận động quyên góp giúp đỡ xây nhà, sửa chữa nhà ở và lập quỹ hỗ trợ sản xuất và kinh doanh; Hội Cựu Thanh niên Xung phong đã đẩy mạnh phong trào “Vi

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, tập 15, tr. 612.

² Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, tập 15, tr. 616.

nghĩa tình đồng đội”, giúp nhau xóa đói giảm nghèo và làm giàu chính đáng, Hội thường xuyên động viên, thăm hỏi kịp thời việc ốm đau, việc hiếu hỷ. Giá trị tinh thần của cựu thanh niên xung phong được tôn vinh qua các nghĩa cử “Nhân chứng lịch sử” nhằm tìm kiếm hài cốt, phát hiện cắm mốc các “địa chỉ đỏ”, phấn đấu thực hiện “*Cựu thanh niên xung phong nêu tấm gương sáng làm theo lời Bác Hồ dạy*”. Đời sống tinh thần, vật chất của thanh niên xung phong cơ bản được cải thiện. Tuy nhiên, hiện tại không ít cựu thanh niên xung phong do không còn hồ sơ gốc hoặc chưa thể xác nhận đầy đủ, nên chưa được hưởng chính sách, chế độ của Nhà nước, Hội Cựu Thanh niên Xung phong Việt Nam đang tiếp tục phối hợp với các Bộ, ngành và chính quyền địa phương để giải quyết những việc còn tồn đọng. Trong đó có việc tặng thưởng danh hiệu Nhà nước “Huy chương Thanh niên xung phong vẻ vang”¹ cho từng cán bộ, đội viên đã hoàn thành nhiệm vụ.

Từ đường lối, chính sách đến chế độ ưu đãi được Đảng, Nhà nước ban hành, thực hiện đối với Thanh niên xung phong đã tham gia kháng chiến, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, nhiều năm qua thực sự có nhiều ý nghĩa. Chiến tranh hay hòa bình, quá khứ hay hiện tại - với những bài học về thanh niên xung phong được soi rọi trong Di chúc của Bác Hồ, chúng ta càng thấm thía bởi ý nghĩa xã hội còn rất sống động.

4. Những vấn đề đặt ra cho môi trường học tập và rèn luyện thanh niên hiện nay

Trường học lớn của Thanh niên Xung phong đã giáo dục và rèn luyện một cách toàn diện về chính trị tư tưởng, quân sự, văn hóa và niềm tin, lối sống, bằng những phương châm, phương pháp rất phù hợp đặc điểm, đậm tính sáng tạo thanh niên. Đây là bài học quý giá cho hôm nay về mô hình tổ chức, về nội dung, phương thức tập hợp, giáo dục thanh niên. Đặc biệt, dù trong hoàn cảnh nào, cần giáo dục thanh niên lòng yêu nước và tinh thần tự hào, tự tôn, tự cường dân tộc. Lòng yêu nước bắt đầu từ lòng yêu những vật tầm thường nhất, chứ không phải những điều gì lớn, lý thuyết cao xa.

Thời kỳ mới, thời kỳ của khoa học và công nghệ, tự động hóa, trí tuệ nhân tạo và kết nối vạn vật; bên cạnh cái hay cái tốt, còn biết bao thứ tác động xấu đến thanh niên, như mặt trái của các mạng xã hội (Facebook, Youtube, Instagram,

¹ Kết luận của Ban Bí thư Trung ương Đảng, tại Công văn số 3257 - CV/VPTW ngày 07/02/2017 của Văn phòng Trung ương Đảng.

Zalo...) có nhiều thứ khiến tuổi trẻ sống ảo, sống gấp... Thiết nghĩ, nội dung và biện pháp giáo dục thế hệ trẻ ngày nay cần phải tận tâm đổi mới, phải linh hoạt và thích nghi. Đặc biệt cần coi trọng việc giáo dục pháp luật và đạo đức, lối sống cho thanh niên. Pháp luật và đạo đức sẽ đem lại trật tự, thói quen nếp sống văn hóa, lối sống đẹp trong một xã hội ngày càng văn minh, tiến bộ.

Trên phương diện quản lý nhà nước, cần quan tâm tổ chức thực hiện Luật Thanh niên, cần tổng kết và ban hành Chiến lược bồi dưỡng và phát huy thanh niên cho thời kỳ mới (2021-2025). Cần có chính sách tốt, đủ sức thuyết phục nhằm bồi dưỡng nhân tài và nguồn nhân lực chất lượng cao; mở rộng chính sách xã hội hóa trong việc giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng và phát huy năng lực tiềm tàng trong thanh niên. Nhân tố con người là trung tâm trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội như Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã chỉ ra. Vậy Đảng và Nhà nước cổ động nhân dân thực hiện công cuộc chấn hưng đất nước, tiến tới hùng cường thịnh vượng, theo mục tiêu và tầm nhìn của Đại hội thì nhất định phải đầu tư mạnh cho đào tạo nguồn nhân lực; tập trung công tác giáo dục thanh niên toàn diện hơn, có trọng tâm, trọng điểm, cụ thể và hiệu quả hơn. Bên cạnh việc phát huy tài năng, trí tuệ thanh niên, hình thành lớp thanh niên tinh hoa, cần phải chú ý giáo dục, giúp đỡ thanh niên trong mọi đối tượng, nhất là chậm tiến, sống buông thả, sa vào tệ nạn. Hết sức tránh giáo điều, rập khuôn, nói hay làm dở; phòng tránh cách làm hình thức, không mang lại nhiều hiệu quả tích cực.

Đoàn Thanh niên và các tổ chức thanh niên cần phối hợp với các cơ quan nhà nước, các tổ chức xã hội tạo ra nhiều cơ chế chính sách phù hợp cho các đối tượng thanh niên tham gia hoạt động; động viên thanh niên đi đầu trên mọi mặt trận xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Để thực hiện Luật Thanh niên 2020 có hiệu quả (có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2021), chúng ta cần có chương trình tổ chức triển khai toàn diện, trong đó chú trọng các cơ chế, chính sách và phương thức tổ chức các loại hình thanh niên tình nguyện, thanh niên xung phong phục vụ cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. “Gạo đem vào giã bao đau đớn/ Gạo giã xong rồi trắng tựa bông/ Sống ở trên đời người cũng vậy/ Gian nan rèn luyện mới thành công¹”. Thanh niên phải lấy đó làm phương châm sống, không

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, tập 3, tr. 382.

chờ khi “áo đủ cơm đầy mới ra tay vùng vẫy, khác gì én nhận mùa đông muốn bay mà không cất cánh¹”.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên được minh chứng rất rõ ràng, rất thuyết phục thông qua mô hình tổ chức lực lượng thanh niên xung phong, thanh niên tình nguyện. Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người sáng lập và dìu dắt Đoàn Thanh niên, cũng như tổ chức Thanh niên Xung phong từ những năm tháng kháng chiến chống ngoại xâm đầy gian nan, thử thách, Bác để lại biết bao công lao, dựng xây cơ đồ cho dân cho nước và cho các thế hệ trẻ chúng ta. Cả cuộc đời Chủ tịch Hồ Chí Minh hiến dâng cho Đảng cho dân tộc ta và phong trào cách mạng thế giới với tất cả tình cảm, ý chí và niềm tin. Trước lúc đi xa Bác để lại cho hậu thế bản Di chúc thiêng liêng. Đặc biệt, Bác dành cả cuộc đời để chăm lo, bồi dưỡng thế hệ tương lai, Người đã chỉ ra những vấn đề rất cơ bản về đánh giá thanh niên, định hướng chính sách giáo dục và đào tạo thanh niên, tin yêu và giao cho thanh niên những việc rất quan trọng để họ cống hiến và trưởng thành thông qua thực tiễn, thông qua môi trường “Trường học lớn Thanh niên xung phong - Trường học xã hội chủ nghĩa của Đoàn Thanh niên và cả thế hệ trẻ Việt Nam”./.

¹ Trích trong cuốn nhật ký của liệt sĩ Lưu Mạnh Hùng (SN 1945, hy sinh năm 1968)

PHẦN THỨ HAI

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN
VỀ CÔNG TÁC ĐOÀN VÀ PHONG TRÀO THANH THIẾU NHI
TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

KẾT QUẢ NỔI BẬT VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH THEO TÌNH THẦN CHỈ THỊ 05 CỦA BỘ CHÍNH TRỊ

Ban Tuyên giáo Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

Việc triển khai học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị 05 - CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị (*sau đây gọi tắt là Chỉ thị 05*) được Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, các cấp bộ Đoàn xác định là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt hàng đầu trong công tác giáo dục của Đoàn. Có thể nói, công tác chỉ đạo và triển khai thực hiện Chỉ thị 05 đã được triển khai bài bản, đồng bộ với nhiều các làm mới, sáng tạo, kiên trì, quyết liệt, xác định nội dung, hình thức phù hợp với từng đối tượng thanh thiếu nhi, gắn với nhiệm vụ chính trị của địa phương, cơ quan, đơn vị. Kết quả nổi bật trên một số nội dung sau:

Thứ nhất, công tác chỉ đạo thực hiện Chỉ thị 05

Ngay sau khi Bộ Chính trị ban hành Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Kế hoạch số 03-KH/TW ngày 25/7/2016 về thực hiện Chỉ thị số 05, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn đã ban hành Kế hoạch số 527-KH/TWĐTN-BTG ngày 29/9/2016 về việc “*Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi giai đoạn 2016 - 2021*”. Nội dung Kế hoạch số 527-KH/TWĐTN-BTG gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII “*về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ*”, Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “*Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030*” và các phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ.

Ban Chấp hành Trung ương Đoàn đưa nội dung thực hiện Chỉ thị 05 vào Chương trình công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi hằng năm. Căn cứ Hướng dẫn số 19-HD/BTGTW ngày 17/11/2016 của Ban Tuyên giáo Trung ương, Ban Bí thư Trung ương Đoàn ban hành Hướng dẫn số 87-HD/TWĐTN ngày 28/3/2017 về “*Hướng dẫn học tập chuyên đề về tư tưởng, đạo đức, phong*

cách Hồ Chí Minh trong cán bộ Đoàn, đoàn viên, thanh niên”, cụ thể hóa việc học tập và làm theo đối với cán bộ đoàn và đối với đoàn viên, thanh niên; xác định các chuyên đề học tập hàng năm dành cho cán bộ đoàn¹; dành cho đoàn viên, thanh niên². Ban Bí thư Trung ương Đoàn tổ chức Hội nghị trực tuyến toàn quốc phổ biến, quán triệt Chỉ thị 05-CT/TW trong toàn hệ thống Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, Bí thư Trung ương Đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn tăng cường giáo dục, nâng cao ý thức trách nhiệm, tính nêu gương, gương mẫu của cán bộ Đoàn, Hội, Đội, nhất là cán bộ chủ chốt từ Trung ương đến cơ sở, thông qua việc chỉ đạo thực hiện nghiêm Chỉ thị số 01-CT/TWĐTN ngày 17/5/2013 của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn về *“Tăng cường rèn luyện tác phong, thực hiện lễ lối công tác của cán bộ đoàn”*, quy định 8 điều *“nên làm”* và 8 điều *“không nên làm”* đối với cán bộ đoàn theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Xác định học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là nội dung quan trọng trong chương trình *“Rèn luyện đoàn viên”*, là một trong những tiêu chí đánh giá phân tích chất lượng đoàn viên, hội viên, tổ chức Đoàn - Hội - Đội.

Ban Bí thư Trung ương Đoàn chỉ đạo các cơ quan báo chí, xuất bản trong hệ thống của Đoàn tăng cường tuyên truyền, xây dựng các tuyến tin bài, xuất bản các ấn phẩm về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, về các điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt trong thanh thiếu nhi.

Thực hiện chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, 67/67 tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã ban hành kế hoạch thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW giai đoạn 2016 - 2021 và hướng dẫn thực hiện hằng năm. Ban Thường vụ các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã triển khai, tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên học tập chuyên đề về *“Những nội dung cơ bản của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*; tập trung chỉ đạo các cấp bộ đoàn chú trọng theo phương châm *“trên trước, dưới sau”*, *“trong trước, ngoài sau”*, *“học đi đôi với làm theo”*, lấy kết quả *“làm theo”* là thước đo để đánh giá kết quả của các tập

¹ Năm 2017: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về phòng, chống suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tự diễn biến, tự chuyển hóa”*. Năm 2018: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với rèn luyện tác phong cán bộ Đoàn sáng tạo, trách nhiệm, tiên phong, gương mẫu, sâu sát cơ sở”*. Năm 2019: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc phát huy dân chủ, chăm lo và bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của thanh thiếu nhi”*. Năm 2020: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh; mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên”*.

² Năm 2017: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về tinh thần học tập suốt đời”*. Năm 2018: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hành tiết kiệm, chống lãng phí”*. Năm 2019: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về trung thực, trách nhiệm, nói đi đôi với làm”*. Năm 2020: *“Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tu dưỡng đạo đức suốt đời”*.

thể, cá nhân gắn với nội dung phong trào hành động cách mạng lớn của Đoàn, Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng XII. Các đơn vị đã cụ thể hóa các văn bản về giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh thiếu nhi theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh tại địa phương, đơn vị; đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về các mô hình mới, cách làm hay trong thực hiện Chỉ thị.

Thứ hai, công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được tập trung đẩy mạnh

Căn cứ đặc điểm của từng nhóm đối tượng đoàn viên, thanh thiếu nhi, các cấp bộ đoàn đã đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, giáo dục, định hướng học tập, làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Công tác thông tin, tuyên truyền được triển khai với nhiều hình thức phong phú, đa dạng như: tuyên truyền trên website, facebook, bản tin và các phương tiện truyền thông hiện đại; tuyên truyền, nêu gương, nhân rộng điển hình, các giá trị hình mẫu thanh niên tiêu biểu trong các lĩnh vực trên các báo trong và ngoài Đoàn, kịp thời phản ánh nhiều hoạt động của các cấp Đoàn - Hội - Đội trong việc tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Bên cạnh đó, các cấp bộ đoàn ngày càng chú trọng tận dụng và phát huy lợi thế của internet và mạng xã hội. Trung ương Đoàn thường xuyên sử dụng bộ công cụ tuyên truyền như: phim ngắn, infographic, trailer... đã tạo hiệu ứng lan tỏa và thu hút được sự quan tâm của cán bộ, đoàn viên, thanh niên và nhân dân tìm hiểu, nghiên cứu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Chuyên đề toàn khoá về “*Những nội dung cơ bản của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*” được triển khai nghiên cứu, học tập trong đội ngũ cán bộ chủ chốt các cấp để tạo sự thống nhất trong nhận thức và hành động. Trung ương Đoàn và 67/67 tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc tổ chức học tập chuyên đề tập trung cho cán bộ đoàn chủ chốt, báo cáo viên của Đoàn. Chuyên đề được học tập thông qua nhiều hình thức phong phú, đa dạng như: hội nghị cán bộ chủ chốt, các cuộc họp cơ quan, đơn vị, thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, nhất là sử dụng mạng xã hội để tuyên truyền, đưa vào nội dung sinh hoạt chào cờ đầu tuần, tọa đàm, hội thảo, giao lưu, trong đó phổ biến là đưa vào nội dung sinh hoạt chi đoàn.

Việc tuyên truyền thông qua đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên các cấp và cổ động trực quan được phát huy. Tổ chức triển lãm hình ảnh về cuộc đời, sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh hoặc các triển lãm theo chuyên đề Bác Hồ với thanh niên, Bác Hồ với thiếu nhi; các hành trình theo chân Bác, các diễn đàn, tọa đàm, cuộc thi nhằm tìm hiểu cuộc đời, thân thế, sự nghiệp, tư tưởng của

Chủ tịch Hồ Chí Minh, tổ chức gặp gỡ với các nhân chứng lịch sử, các cá nhân điển hình đã có dịp gặp Bác Hồ. Chú trọng tổ chức học tập, tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh thông qua các lớp đào tạo trung cấp lý luận chính trị và nghiệp vụ Đoàn, Hội, Đội, các lớp đào tạo, tập huấn cho cán bộ đoàn các cấp đầu nhiệm kỳ, đổi mới trong thiết kế hình thức học tập, làm theo lời Bác như thi Olympic, thi trắc nghiệm, thi tự luận trên mạng internet, thi tuyên truyền Thanh niên làm theo lời Bác, viết nhật ký làm theo lời Bác, thi sân khấu hóa...thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Trong tuyên truyền thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW đã xuất hiện những đơn vị có cách làm sáng tạo hoặc kiên trì những mô hình hoạt động hiệu quả. Tiêu biểu như: tỉnh đoàn *Sơn La* chú trọng giáo dục thế hệ trẻ với các chủ đề: “*Thiếu nhi thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy*”; lập quỹ “*Học tập và làm theo tấm gương Bác Hồ*”; tổ chức các hội thảo về công tác giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống cho học sinh phổ thông... Tỉnh đoàn *Thái Bình* kết hợp công tác tuyên truyền và nắm bắt tư tưởng để kịp thời uốn nắn nhận thức lệch lạc, kiên quyết đẩy lùi bệnh “nói không đi đôi với làm”. Tỉnh đoàn *Lào Cai* chỉ đạo công tác tuyên truyền trong đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng cao. Tỉnh đoàn *Thanh Hóa* chú trọng tuyên truyền các cá nhân, tập thể điển hình tiên tiến kết hợp với thực hiện “*Lời dạy của Bác Hồ khi Người lần đầu tiên về thăm Thanh Hóa*”. Tỉnh đoàn *Nghệ An* chú trọng tuyên truyền nhân rộng gương cán bộ, đảng viên, đoàn viên, thanh niên có tinh thần đổi mới, vươn lên làm giàu chính đáng, có tư duy bút phá. Tỉnh đoàn *Hà Tĩnh* tuyên truyền nhân rộng mô hình xây dựng “*Tủ sách tuổi trẻ học tập và làm theo Bác Hồ*”, tạo sự lan tỏa trong thế hệ trẻ. *Thành đoàn Thành phố Hồ Chí Minh* xây dựng chuyên trang “*Học tập và làm theo lời Bác*” trên mạng xã hội facebook giới thiệu về cuộc đời, sự nghiệp, các tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh; các mô hình, giải pháp tiêu biểu; các gương tập thể, cá nhân điển hình trong việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; đã phối hợp với các cơ quan liên quan ra mắt “*Thư viện sách điện tử về Chủ tịch Hồ Chí Minh*”. *Thành đoàn Hà Nội* tổ chức cuộc thi tìm hiểu 90 năm tác phẩm “*Đường Kách Mịch*” và 70 năm tác phẩm “*Sửa đổi lối làm việc*” của Chủ tịch Hồ Chí Minh. *Đoàn khối các cơ quan Trung ương* phát động cuộc thi trắc nghiệm tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trên mạng Internet. *Thành đoàn Đà Nẵng, tỉnh đoàn Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu, Phú Yên, An Giang, Bến Tre, Đắk Lắk, Quảng Ninh, Vĩnh Phúc...* tổ chức cuộc thi viết về cá nhân điển hình học tập và làm theo lời Bác, thi tìm hiểu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh...

Với những cố gắng đó, sau hơn 4 năm triển khai, có thể khẳng định *nhận thức của đội ngũ cán bộ đoàn và đoàn viên, thanh thiếu nhi với việc học tập và*

làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được nâng lên, có thể thấy, kết quả nổi bật nhất của thực hiện Chỉ thị 05 là đã tạo bước chuyển về chất trong nhận thức, rèn luyện, tu dưỡng đạo đức của tuổi trẻ. Học và làm theo lời Bác dần trở thành việc làm thường xuyên, liên tục, trở thành việc làm tự giác, có ý thức của số đông thanh thiếu nhi. Tuổi trẻ Việt Nam luôn ra sức phấn đấu lao động, học tập, rèn luyện về mọi mặt, có tư duy năng động, sáng tạo, lạc quan, tự tin, dám nghĩ, dám làm, có ý chí khắc phục khó khăn vươn lên lập thân, lập nghiệp với khát vọng cống hiến vì tương lai tươi sáng của dân tộc; sống nhân ái, sẻ chia, tương thân, tương ái, vì cộng đồng, có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội.

Thứ ba, tiếp tục triển khai các phong trào hành động cách mạng nhằm tạo môi trường, động lực để đoàn viên, thanh thiếu niên phấn đấu học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Nhằm tạo môi trường, động lực để đoàn viên, thanh thiếu niên phấn đấu học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, các cấp bộ đoàn tổ chức sâu rộng các phong trào hành động cách mạng, phương thức giáo dục thiết thực và mang lại hiệu quả cao.

Giai đoạn 2016 - 2017, các cấp bộ Đoàn tập trung triển khai, nâng cao chất lượng tổ chức phong trào “*Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc*” và “*Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp*”. 02 phong trào tiếp tục có bước phát triển mới, tạo dấu ấn tốt đẹp trong đời sống xã hội, thể hiện rõ nét vai trò xung kích, tình thần tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng an ninh, đóng góp tích cực vào quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, đồng thời góp phần giải quyết ngày càng tốt hơn nhu cầu, nguyện vọng, bảo đảm quyền và lợi ích chính đáng của thanh niên.

Giai đoạn 2018 - 2020, các cấp bộ Đoàn tập trung triển khai 3 phong trào “*Thanh niên tình nguyện*”, “*Tuổi trẻ sáng tạo*”, “*Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc*” và 3 chương trình “*Đồng hành với thanh niên trong học tập*”, “*Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp*”, “*Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần*”. Qua nửa nhiệm kỳ triển khai, toàn Đoàn đã thực hiện hơn 369.700 công trình, phần việc thanh niên với tổng trị giá hơn 2.600 tỷ đồng. Cổng thông tin Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam đã đăng tải trên 646.700 ý tưởng, sáng kiến trên tổng số 2,2 triệu ý tưởng, sáng kiến được đoàn viên, thanh thiếu nhi đề xuất, trong đó hơn 74.800 ý tưởng, sáng kiến đã được tổ chức Đoàn các cấp hỗ trợ để hiện thực hóa. Triển khai thực hiện 11 dự

án Làng thanh niên lập nghiệp; phê duyệt 16 dự án xây dựng cầu nông thôn, hoàn thành và đưa vào sử dụng 218 cầu. Các cấp bộ Đoàn đã tổ chức trên 21.500 hoạt động tuyên truyền về biển, đảo, thu hút gần 3,1 triệu lượt thanh thiếu nhi tham gia; thực hiện gần 11.000 công trình thanh niên nơi biên giới, hải đảo, trị giá hơn 86,7 tỷ đồng. Hơn 481.000 học sinh, sinh viên được trao học bổng, hơn 323.200 học sinh, sinh viên được vay vốn tín dụng. Tổ chức Đoàn đã hỗ trợ 5.336 tỷ 256 triệu đồng cho thanh niên làm kinh tế; hỗ trợ 2.626 dự án khởi nghiệp sáng tạo của thanh niên; tư vấn, hướng nghiệp cho gần 7 triệu lượt thanh thiếu niên, giới thiệu việc làm cho hơn 1,4 triệu thanh niên.

Các nội dung học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được cụ thể hóa trong các hoạt động tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng, vì an sinh xã hội, thu hút gần 13 triệu lượt đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên, trí thức trẻ, thầy thuốc trẻ, nhà khoa học trẻ, thanh niên Việt Nam ở nước ngoài tham gia trong 2 năm qua với các chương trình tiêu biểu như: *“Tình nguyện mùa Đông”*, *“Xuân tình nguyện”*, *“Tháng Thanh niên”*, *“Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè”*, *“Tiếp sức mùa thi”*, *“Tiếp sức đến trường”*, *“Tiếp sức lao động trẻ”*, *“Tiếp sức người bệnh”*, *“Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng”*, *hiến máu tình nguyện, tình nguyện đền ơn đáp nghĩa, uống nước nhớ nguồn...* Thông qua các hoạt động, tình nguyện ngày càng trở thành nét đẹp, một phẩm chất đặc trưng, nổi bật của tuổi trẻ, được xã hội thừa nhận.

Các phong trào trong từng đối tượng thanh thiếu nhi tiếp tục có bước phát triển, tạo môi trường tốt cho thanh thiếu nhi phấn đấu học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh: *“Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”* tập trung trong thanh niên nông thôn; *“Tuổi trẻ chung tay xây dựng văn minh đô thị”* trong thanh niên đô thị; *“4 nhất”* trong thanh niên công nhân; *“Ba trách nhiệm”* trong thanh niên công chức, viên chức; *“Sinh viên 5 tốt”*, *“Học sinh 3 rèn luyện”*, *“Khi tôi 18”* trong học sinh, sinh viên; *“Thiếu nhi Việt Nam thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy”* trong thiếu niên, nhi đồng; *“Thanh niên quân đội thi đua rèn đức, luyện tài, xung kích, sáng tạo, xứng danh bộ đội Cụ Hồ”* trong thanh niên quân đội; *“Tuổi trẻ công an nhân dân học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy”* trong thanh niên công an.

Việc học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh không chỉ được triển khai trong Đoàn mà còn được triển khai trong tất cả các tổ chức Hội do Đoàn làm nòng cốt, định hướng chính trị và phụ trách: Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam triển khai phong trào *“Học tập và hành động theo tấm gương đạo đức của Bác”*, tiếp tục chỉ đạo các cấp bộ Hội và hội viên hưởng ứng cuộc vận động *“Thanh niên học tập, làm theo lời Bác, sống đẹp, sống có ích vì cộng đồng”*; Hội Sinh viên Việt Nam triển khai cuộc vận

động “*Sinh viên Việt Nam làm theo lời Bác*”; Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh tiếp tục thực hiện cuộc vận động “*Thiếu nhi Việt Nam thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy*” bằng nhiều hoạt động ý nghĩa như: “*Thiếu nhi Việt Nam vâng lời Bác dạy*”, hội thi “*Chúng em kể chuyện Bác Hồ*”, xây dựng tủ sách “*Bác Hồ với thiếu nhi, thiếu nhi với Bác Hồ*”, cuộc thi “*Áng tem thư kể chuyện Bác Hồ*”, xây dựng video ca nhạc “*Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên, nhi đồng*”...

Hàng năm, nhân dịp kỷ niệm sinh nhật Bác, các cấp bộ đoàn tổ chức nhiều hoạt động chào mừng có ý nghĩa thiết thực: Hội thi “*Chúng em kể chuyện Bác Hồ*”; giao lưu văn hóa, văn nghệ với chủ đề về Bác; diễn đàn “*Bác với Thanh niên - Thanh niên với Bác*”; viết nhật ký làm theo lời Bác; xây dựng tủ sách về Bác; các hoạt động Hội trại, về nguồn, thăm Bảo tàng Hồ Chí Minh, viếng Lăng Bác... Hành trình “*Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng*” đã tư vấn sức khỏe và phát thuốc miễn phí cho người nghèo, trẻ em, gia đình chính sách. Lễ ra quân tình nguyện hè và báo công dâng Bác, trao tặng hàng ngàn suất quà cho các hộ gia đình chính sách, hộ nghèo; hàng trăm suất học bổng cho các em học sinh nghèo vượt khó trị giá hàng trăm triệu đồng. Các hoạt động của “*Ngày hội thanh niên công nhân làm theo lời Bác*”; tuyên dương tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến học tập và làm theo lời Bác được tiến hành định kỳ tạo hiệu ứng tốt trong xã hội...

Có thể nói, các phong trào, chương trình đã đáp ứng sát nhu cầu của thanh thiếu niên và yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn mới, được thanh niên đón nhận, tham gia tích cực, góp phần phát triển thanh niên toàn diện, phát huy tốt vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đồng thời khẳng định vai trò của Đoàn trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên. Đặc biệt, trong bối cảnh dịch bệnh, thiên tai diễn biến phức tạp, nhất là dịch Covid-19, các cấp bộ Đoàn đã chủ động đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức triển khai phong trào, không tổ chức các hoạt động đông người; tập trung triển khai các đội hình thanh niên với quy mô nhỏ, bắt tay ngay vào những công trình, phần việc thanh niên cụ thể, phù hợp, các sáng kiến vì cộng đồng; chú trọng các hoạt động trên nền tảng số, tăng cường sử dụng công nghệ thông tin, truyền thông đại chúng, mạng xã hội trong thiết kế và tổ chức hoạt động; kịp thời cập nhật các nội dung mới theo tình hình thực tế và theo chỉ đạo của Đảng, Chính phủ đã mang lại hiệu quả tích cực. Qua đó đã lan tỏa và tạo môi trường thực tiễn sinh động cho thế hệ trẻ được rèn luyện, cống hiến và trưởng thành, sống và làm việc theo gương Bác Hồ vĩ đại.

Thứ tư, nhiều mô hình mới, cách làm hay, sáng tạo trong việc thực hiện Chỉ thị 05 được triển khai, nhân rộng, tạo hiệu quả giáo dục tích cực

Các cấp bộ đoàn không ngừng đổi mới nội dung, hình thức và chủ động xây dựng các mô hình cụ thể để đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Qua việc triển khai đã xuất hiện nhiều mô hình mới, cách làm hay, tiêu biểu như: Chương trình “*Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”, Hội thi tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh qua mạng internet - “*Ánh sáng soi đường*”, thi tìm hiểu lịch sử dân tộc “*Tự hào Việt Nam*”, “*Người tốt, việc tốt báo công dâng Bác*”, “*Tuyên dương dưới cờ*”... Các mô hình tình nguyện vì an sinh xã hội như: “*Nồi cháo yêu thương*”, “*Hũ gạo tình bạn mang tên khăn quàng đỏ*”, “*Bữa cơm nhân ái*”, “*Nhà tình bạn*”, “*Ngôi nhà 100 đồng*”, “*Thùng tiết kiệm 1000 đồng*”; “*Nhà bán trú dân nuôi*”; “*Nhà tình thương*”, “*Thắp sáng đường quê*”; chương trình “*Nâng bước các em tới trường*” nhận đỡ đầu các em học sinh nghèo vùng biên... Các mô hình hướng về biển đảo Tổ quốc như: “*Tô thắm màu cờ Tổ quốc*”, “*Vì Trường Sa thân yêu*”, “*Ngày hội tuổi trẻ vì biển đảo Tổ quốc*”...

Bên cạnh đó, các cấp bộ đoàn tiếp tục duy trì tốt những mô hình hay trong triển khai cuộc vận động “*Tuổi trẻ Việt Nam học tập và làm theo lời Bác*”, như: Tủ sách “*Tuổi trẻ học tập và làm theo lời Bác*”, “*Nhật ký làm theo lời Bác*”, “*Hành trình làm theo lời Bác*”, “*Quỹ đồng đội*”, “*Mái ấm biên cương*”, “*Mỗi ngày một việc tốt vì nhân dân*”, Ngày hội “*Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng*”... Công tác tuyên truyền việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, gương người tốt, việc tốt trên hệ thống truyền thông đại chúng được triển khai hiệu quả. Các cơ quan báo chí, xuất bản của Đoàn đóng góp tích cực, có nhiều hoạt động, tổ chức các chuyên trang, chuyên mục, tuyển tin, bài, phóng sự hay về gương người tốt, việc tốt, gương thanh niên làm theo lời Bác, đồng thời tuyên truyền phê phán cái xấu, tiêu cực xã hội được thanh thiếu nhi và xã hội đón nhận.

Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*” được triển khai trong toàn Đoàn. Trên cơ sở các giá trị cốt lõi của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, các cấp bộ Đoàn đã triển khai xây dựng hệ thống các chuẩn mực đạo đức trong hành vi, lối sống, ứng xử, các giá trị hình mẫu đối với thanh thiếu nhi của từng địa phương, đơn vị, từng lĩnh vực công tác. Từ đó, góp phần lan tỏa, định hướng thanh niên đến với các giá trị tốt đẹp, phù hợp, chuẩn mực. Trên cơ sở những giá trị cốt lõi, Trung ương Đoàn đã xác lập 12 phẩm chất cần có của thanh niên trong thời kỳ mới: Có lý tưởng cách mạng, bản

lĩnh vững vàng, giàu lòng yêu nước, đạo đức trong sáng, lối sống văn hoá, tuân thủ pháp luật, tiên phong hành động, sáng tạo không ngừng, học tập liên tục, có sức khoẻ tốt, kỹ năng phù hợp, khát vọng vươn lên. Các cấp bộ Đoàn đã triển khai xây dựng thành hệ thống các chuẩn mực đạo đức trong hành vi, lối sống, ứng xử, các giá trị hình mẫu đối với thanh thiếu nhi của từng địa phương, đơn vị, từng lĩnh vực công tác, đã góp phần lan tỏa, định hướng thanh niên đến với các giá trị tốt đẹp, phù hợp, chuẩn mực... Một số địa phương, đơn vị đã chủ động xây dựng các sản phẩm tuyên truyền riêng về thực hiện Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*” theo điều kiện, khả năng của địa phương, đơn vị mình.

Thứ năm, nhiều điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo lời Bác được xây dựng, phát hiện, tuyên dương, tuyên truyền và nhân rộng, góp phần cổ vũ, hình thành lối sống đẹp trong thanh thiếu nhi

Các cấp bộ đoàn làm tốt công tác phát hiện, bồi dưỡng, tuyên dương các điển hình tiên tiến. Chương trình “*Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*” được triển khai trong các đối tượng đoàn viên, thanh thiếu nhi. Các hình thức tuyên dương, liên hoan, đại hội thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác các cấp được tổ chức định kỳ, thường xuyên hơn. Nhiều tấm gương thanh niên tiêu biểu trên các lĩnh vực đã được Đoàn phát hiện từ cấp cơ sở; biểu dương, tôn vinh từ cấp huyện, tỉnh, đến Trung ương. Kết quả học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được xem là một trong những tiêu chuẩn đánh giá, bình xét, phân loại đoàn viên, tổ chức Đoàn hằng năm, để xét chọn các giải thưởng của Đoàn.

Trung ương Đoàn tiếp tục duy trì và phát triển các giải thưởng, hình thức tuyên dương thanh thiếu nhi tiêu biểu ở các lĩnh vực trên cơ sở thực hiện tốt việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Các hình thức tuyên dương, liên hoan, đại hội thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác các cấp được tổ chức định kỳ, thường xuyên hơn, mở rộng hình thức tuyên dương theo cụm, ngành. Trung ương Đoàn đã tổ chức Đại hội Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác toàn quốc lần thứ IV (năm 2016), lần thứ V (năm 2018), lần thứ VI (năm 2020). Lần đầu tiên, Ban Bí thư Trung ương Đoàn tổ chức Chương trình gặp gỡ đảng viên trẻ tiêu biểu học tập và làm theo lời Bác toàn quốc năm 2019 với sự tham gia của 392 đại biểu là đảng viên trẻ tiêu biểu trên các lĩnh vực nhân kỷ niệm 50 năm thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trung ương Đoàn tổ chức Đại hội Tài năng trẻ lần thứ II, tuyên dương 364 đại biểu là các tài năng trẻ tiêu biểu, có những đóng góp xuất sắc cho sự phát triển của đất nước; tổ chức Diễn đàn Trí thức trẻ Việt Nam toàn cầu lần thứ I (năm 2018), lần thứ II (năm 2019),

qua đó tập hợp, phát huy tiềm năng, trí tuệ của lực lượng trí thức trẻ Việt Nam toàn cầu, góp phần thúc đẩy sự phát triển của đất nước.

Các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội đã có nhiều cố gắng, chủ động tham gia có hiệu quả vào công tác tài năng trẻ. Các hình thức câu lạc bộ, cuộc thi, giải thưởng dành cho tài năng trẻ, gương mặt trẻ ngày càng đa dạng. Các hoạt động phát hiện, biểu dương, tôn vinh, hỗ trợ tài năng trẻ được quan tâm tổ chức ở các cấp. Từ năm 2015 đến nay, cấp trung ương đã trao các giải thưởng, danh hiệu, hình thức tuyên dương cho 550.129 thanh thiếu nhi tiêu biểu trên các lĩnh vực. Các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc tổ chức nhiều giải thưởng, danh hiệu, hình thức tuyên dương thanh thiếu nhi tiêu biểu, qua 5 năm đã tuyên dương 551.052 thanh niên tiêu biểu. Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam tổ chức chương trình “*Tỏa sáng nghị lực Việt*”, giải thưởng “*Thanh niên sống đẹp*” tôn vinh những điển hình tiêu biểu, lan tỏa những giá trị tốt đẹp trong thanh niên và xã hội, Giải thưởng “*Tình nguyện Quốc gia*” tôn vinh những cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc trong hoạt động tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; Giải thưởng 15/10 dành cho cán bộ Hội xuất sắc; danh hiệu “*Thầy thuốc trẻ Việt Nam tiêu biểu*”; Giải thưởng “*Sao vàng Đất Việt*”. Hội Sinh viên đã đẩy mạnh triển khai phong trào “*Sinh viên 5 tốt*” dành cho sinh viên các trường đại học, học viện, cao đẳng. Giai đoạn 2015 - 2020, Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam đã tuyên dương 737 sinh viên đạt danh hiệu “*Sinh viên 5 tốt*” và 75 nhà giáo trẻ tiêu biểu toàn quốc. Hội đồng Đội Trung ương tổ chức Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ toàn quốc lần thứ VIII (năm 2015), lần thứ IX (năm 2020), Liên hoan thiếu nhi vượt khó học giỏi toàn quốc lần thứ III năm 2019, Liên hoan Chỉ huy đội giỏi toàn quốc lần thứ III (năm 2018) biểu dương, tôn vinh 200 Chỉ huy Đội giỏi có thành tích xuất sắc trong học tập, rèn luyện và công tác Đội. Các hoạt động phát huy vai trò của các gương điển hình tiên tiến sau tuyên dương được chú trọng và triển khai thường xuyên trong các cấp bộ Đoàn; nhiều gương điển hình tiên tiến tiếp tục có nhiều đóng góp tích cực vào các hoạt động của Đoàn, Hội, Đội; tạo sân chơi kết nối giữa tổ chức Đoàn, Hội, Đội và các gương, tích cực lan tỏa và giới thiệu về các hoạt động của Đoàn, Hội, Đội. Hệ thống cơ sở dữ liệu tài năng trẻ Việt Nam được xây dựng ở cấp Trung ương. Nhiều hoạt động gặp gỡ, giao lưu tài năng trẻ, thanh thiếu nhi tiêu biểu trên các lĩnh vực được tổ chức, qua đó tạo môi trường để các gương tiêu biểu phát huy năng lực và cống hiến cho đất nước. Nhiều tấm gương tham gia là thành viên của các Ủy ban Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Ban Chấp hành Hội Sinh viên Việt Nam, Hội đồng Đội Trung ương.

Thứ sáu, ý thức trách nhiệm, tính gương mẫu của cán bộ Đoàn, Hội, Đội, nhất là cán bộ chủ chốt từ Trung ương đến cơ sở được phát huy; hình thành các giá trị đạo đức phổ biến trong đoàn viên, thanh thiếu niên

Các cấp bộ đoàn đặc biệt chú trọng giáo dục ý thức trách nhiệm, tính nêu gương, gương mẫu của cán bộ đoàn, hội, đội, nhất là cán bộ chủ chốt từ Trung ương đến cơ sở, thể hiện tinh thần học tập và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong công tác, đời sống hàng ngày. Sau 4 năm thực hiện Chỉ thị cho thấy, tính gương mẫu, trách nhiệm của cán bộ đoàn được cải thiện rõ rệt. Phần lớn cán bộ đoàn gương mẫu thực hiện nghiêm túc không uống rượu, bia buổi trưa và trong giờ hành chính các ngày làm việc; gương mẫu trong thực hiện cưới văn minh, lành mạnh, tiết kiệm, tổ chức cưới phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh gia đình. Tính tự chịu trách nhiệm với công việc, gần gũi với thanh thiếu nhi được nâng lên; cán bộ đoàn ngày càng sát với cơ sở, tăng cường đi cơ sở nắm bắt địa bàn; tham mưu các nội dung sát với tình hình thực tế các địa phương, đơn vị. Qua việc học tập và làm theo Bác, trong các nhóm đối tượng thanh thiếu nhi đã hình thành những giá trị đạo đức, cụ thể như: *Thanh niên lực lượng vũ trang* (trung thành, kỷ luật, đoàn kết; dũng cảm, xung kích, tình nguyện; trí tuệ, sáng tạo; xứng danh Bộ đội Cụ Hồ (đối với thanh niên Quân đội); *Lập công vì an ninh Tổ quốc* (đối với thanh niên Công an); *Thanh niên công chức, viên chức* (giỏi chuyên môn, nghiệp vụ; tận tụy; cầu thị; Sáng tạo); *Thanh niên công nhân* (giỏi nghề; sáng tạo; tiết kiệm; kỷ luật); *Thanh niên nông thôn* (vượt khó; sản xuất, kinh doanh giỏi; tự tin, cầu thị; vì cộng đồng; đóng góp cho sự phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng địa phương); *Thanh niên sinh viên* (đạo đức tốt; học tập tốt; thể lực tốt; kỹ năng tốt; hội nhập tốt); *Thanh niên học sinh các trường trung học chuyên nghiệp và dạy nghề* (rèn luyện thái độ nghề nghiệp; rèn luyện tác phong công nghiệp; rèn luyện kỷ luật lao động); *Thanh niên học sinh trung học phổ thông* (có tri thức phổ thông; có kỹ năng thực hành xã hội; có định hướng nghề nghiệp; có kiến thức pháp luật); *Thiếu niên, nhi đồng* (yêu Tổ quốc, yêu đồng bào; học tập tốt, lao động tốt; đoàn kết tốt, kỷ luật tốt; giữ gìn vệ sinh thật tốt; khiêm tốn, thật thà, dũng cảm).

Như vậy, qua hơn 4 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 05 có thể khẳng định: (1) Các cấp bộ đoàn đã có nhiều nỗ lực, cố gắng, sáng tạo trong việc thực hiện, cụ thể hóa Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị trong đoàn viên, thanh thiếu nhi phù hợp với điều kiện của địa phương, đơn vị, với các đối tượng thanh thiếu nhi. (2) Việc thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW được chú trọng, đẩy mạnh, đi vào nền nếp, gắn với nhiệm vụ của tổ chức Đoàn và nhiệm vụ chính trị của địa phương, đơn vị. (3) Việc nêu gương người tốt việc tốt, nhân rộng điển hình tiên tiến gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phát huy

hiệu quả; tinh thần tự học tập, rèn luyện trong thanh thiếu niên theo Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị đã phát huy hiệu quả trong công tác giáo dục, định hướng thanh thiếu niên. (4) Nhận thức của cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi về việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ngày càng đầy đủ hơn; làm theo Bác đã trở thành việc làm tự giác, có ý thức của số đông thanh thiếu nhi. (5) Các mặt công tác của Đoàn có chuyển biến tích cực: công tác giáo dục thanh thiếu nhi được đẩy mạnh; phong trào có bước phát triển; tổ chức cơ sở đoàn được củng cố, mặt trận tập hợp đoàn kết thanh niên được tăng cường; tinh thần trách nhiệm, gương mẫu của cán bộ, đoàn viên được nâng cao. (6) Trong thực tiễn đã xuất hiện nhiều tấm gương thanh thiếu nhi tiên tiến, nhiều mô hình mới, cách làm hay học tập và làm theo lời Bác ở tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội.

Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực hiện, Đoàn thanh niên và tuổi trẻ cả nước nhận thấy còn một số hạn chế: (1) Việc triển khai thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW của một số cơ sở đoàn chưa được thường xuyên, liên tục; còn lúng túng trong việc xác định nội dung, cách làm, tiêu chí cụ thể phù hợp với tình hình thực tiễn. (2) Các cấp bộ đoàn tuy đã làm tốt công tác phát hiện, biểu dương, khen thưởng các điển hình tiêu biểu, gương người tốt việc tốt nhưng còn lúng túng trong việc xác định tiêu chí riêng, hỗ trợ, đồng hành, nhân rộng các tấm gương tiêu biểu này. (3) Công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu niên theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh tuy đã có bước chuyển biến tích cực song chưa đáp ứng yêu cầu; chưa tác động sâu sắc tới đông đảo thanh thiếu niên. Nhiều cơ sở đoàn chưa chủ động trong công tác phối hợp với các cấp, các ngành, các lực lượng xã hội triển khai Chỉ thị 05-CT/TW trong thanh thiếu niên. (4) Một số phong trào, chương trình, cuộc vận động trong thanh thiếu nhi hiệu quả chưa cao, chưa thực sự tạo được môi trường, động lực để đoàn viên, thanh thiếu nhi phấn đấu học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. (5) Một số tỉnh, thành đoàn chưa xác định được các giá trị hình mẫu, chưa tìm ra phương thức thích hợp để triển khai các nội dung của Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*”.

Trên cơ sở những kết quả đã đạt được, những ưu điểm và hạn chế đã phân tích ở trên, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tiếp tục kiên trì thực hiện hiệu quả Chỉ thị 05 thông qua một số giải pháp trong thời gian tới như sau:

Một là: Tiếp tục triển khai thực hiện Chỉ thị 05 ngày 15/5/2016 gắn chặt chẽ với việc thực hiện Chỉ thị số 42 ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “*Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030*”,

với các chủ trương lớn về giáo dục thanh thiếu nhi đã được xác định trong Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI; Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII “*về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ*”.

Hai là: Triển khai hiệu quả Đề án “*Giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi trên không gian mạng*” giai đoạn 2020 - 2030 và Đề án “*Phòng, chống ma túy trong thanh thiếu nhi*” giai đoạn 2020 - 2030 khi được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

Ba là: Các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội xác định nội dung đột phá trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là xây dựng lề lối, tác phong cán bộ đoàn, chọn xây dựng hình ảnh người cán bộ đoàn *trách nhiệm, gương mẫu, trung thực, sâu sát cơ sở* làm nội dung đột phá, tạo chuyển biến rõ rệt lề lối, tác phong cán bộ đoàn; phối hợp với các đơn vị triển khai các nhiệm vụ giáo dục tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho thế hệ trẻ; ngăn chặn sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong cán bộ, đoàn viên. Định kỳ hằng năm, xây dựng các chuyên đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho từng đối tượng cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi. Tổ chức đợt sinh hoạt chính trị với chủ đề “*Nhớ về Bác - Lòng ta trong sáng hơn*” vào dịp kỷ niệm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh hằng năm. Xây dựng tủ sách “*Bác Hồ với thanh thiếu nhi*”, chuyên trang “*Theo dấu chân Bác*”. Triển khai Chương trình “*Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam*”, định kỳ tổ chức tuyên dương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác các cấp, tuyên dương thanh niên tiêu biểu trên các lĩnh vực: Sinh viên 5 tốt, Người thợ trẻ giỏi, Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu, cán bộ đoàn giỏi, thanh niên nông thôn làm kinh tế giỏi...; 5 năm/2 lần tổ chức Đại hội thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác toàn quốc.

Bốn là: Tổ chức tuyên truyền, giáo dục, học tập, nghiên cứu và vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII vào thực tiễn công tác và đời sống thanh niên. Đổi mới cách thức tuyên truyền, học tập, triển khai các Nghị quyết của Đảng, của Đoàn trong đoàn viên, thanh niên như: học tập trực tuyến, thi trắc nghiệm, thi tự luận trên Internet, xây dựng phim ngắn, bản đồ tư duy tuyên truyền, phổ biến Nghị quyết... Định kỳ 2 năm/lần tổ chức và mở rộng đối tượng tham gia Hội thi Olympic các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh các cấp và Hội thi cấp toàn quốc mang tên “*Ánh sáng soi đường*”; nhân rộng các hình thức thi, tìm hiểu về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trên mạng internet. Ban hành quy định về chế độ

học tập lý luận chính trị, rèn luyện tác phong, lề lối công tác của cán bộ Đoàn. Sửa đổi, bổ sung và kiên trì triển khai học tập các bài học lý luận chính trị phù hợp với từng đối tượng đoàn viên.

Năm là: Tổ chức cho đoàn viên, thanh niên tham gia các diễn đàn, tọa đàm, ngày hội thanh niên, liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng, xem phim lịch sử, triển lãm... nhân các dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn của Đảng, của Đoàn và đất nước (như 91 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam; 90 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh; 80 năm Ngày thành lập Đội TNTP Hồ Chí Minh...). Thường xuyên tổ chức các chương trình về nguồn, đến với địa danh lịch sử, các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc, tôn tạo và phát huy giá trị các khu di tích lịch sử, di tích văn hóa; duy trì tổ chức thấp nền tri ân các anh hùng liệt sỹ vào dịp 27/7 hằng năm; phát huy lực lượng đoàn viên thanh niên trong việc tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống cách mạng, truyền thống lịch sử, văn hóa của địa phương. Nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động các thiết chế văn hóa của Đoàn; phát huy hiệu quả các di tích lịch sử, địa chỉ đỏ trong công tác giáo dục truyền thống cách mạng cho thanh thiếu nhi. Tổ chức sinh hoạt dưới cờ đầu tuần trong các trường tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông và chào cờ đầu tháng tại cơ quan chuyên trách của Đoàn các cấp. Tổ chức các cuộc thi tìm hiểu lịch sử Việt Nam như “Tự hào Việt Nam”, “Nhà sử học nhỏ tuổi”...các cấp, cấp toàn quốc tổ chức 02 năm/lần. Khuyến khích đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia vào các câu lạc bộ bảo tồn các giá trị văn hóa, lịch sử tại các địa phương. Ban hành kế hoạch thực hiện cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*”. Tổ chức hiệu quả các Ngày hội Thanh niên sống đẹp, Ngày hội đọc sách. Tuyên truyền, tổ chức tuyên dương gia đình trẻ no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh.

Sáu là: Chú trọng giáo dục nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức cảnh giác cách mạng cho đoàn viên, thanh niên; tham gia đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch. Chủ động cung cấp thông tin, trang bị kiến thức, phương pháp, kỹ năng để thanh niên tự phòng ngừa, tự sàng lọc, tự đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, chống phá. Ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái, tăng sức đề kháng cho thanh niên trước sự chống phá của các thế lực thù địch; tham gia bảo đảm an ninh, an toàn thông tin, bảo vệ an ninh tư tưởng, an ninh văn hóa trên không gian mạng, nhất là mạng xã hội. Nâng cao hiểu biết, nhận thức và phát huy vai trò của đoàn viên, thanh niên sẵn sàng ứng phó với các mối đe dọa an ninh truyền thống và phi truyền thống. Thường xuyên nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội và định hướng dư luận trong thanh niên thông qua mạng lưới thăm dò dư luận, đối thoại trực tiếp, mạng xã hội. Xây dựng cơ chế cung cấp

thông tin thường xuyên, kịp thời để mỗi đoàn viên trong tổ chức đều là người có thể truyền tải thông điệp giáo dục thanh thiếu nhi. Rà soát, củng cố và xây dựng kế hoạch hoạt động của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, cộng tác viên dư luận xã hội của Đoàn ở các cấp. Định kỳ tổ chức các buổi nói chuyện thời sự về tình hình trong nước và quốc tế, giải đáp các vấn đề thanh niên quan tâm. Định kỳ 01 năm/lần tổ chức hội nghị báo cáo viên, tuyên truyền viên và giao ban dư luận xã hội cấp Trung ương; 01 năm/2 lần hội nghị báo cáo viên cấp tỉnh, thành phố. Tăng cường phối hợp với các cấp, các ngành tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi. Phát huy vai trò của người nổi tiếng, người có uy tín trong công tác giáo dục.

Bảy là: Tiếp tục tận dụng ưu thế của các công cụ, phương tiện truyền thông hiện đại, mạng xã hội, hệ thống báo chí, xuất bản của Đoàn trong giáo dục thanh thiếu nhi. Xây dựng cảm nang sử dụng mạng xã hội tích cực trong thanh thiếu niên; các bộ công cụ tuyên truyền, các sản phẩm truyền thông trên Internet, các ứng dụng trên mạng xã hội và các thiết bị di động thông minh có nội dung tuyên truyền, giáo dục lý tưởng cách mạng theo hướng trẻ trung, sinh động, phù hợp với thị hiếu của thanh thiếu nhi. Tổ chức một số cuộc thi qua mạng xã hội. Xây dựng và triển khai Kế hoạch của Đoàn tham gia đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, chống phá trên báo chí, mạng xã hội. Chủ động xây dựng, điều hành các trang thông tin điện tử, kênh Youtube, Fanpage, Group Facebook theo các đối tượng thanh thiếu niên. Phát động cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trên các trang cá nhân, fanpage của các cấp bộ Đoàn-Hội trên mạng xã hội. Nâng cao chất lượng giải báo chí toàn quốc về công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi hằng năm.

Tám là: Coi trọng giáo dục bằng hành động, qua thực tiễn phong trào. Trong thời gian tới, các cấp bộ đoàn phát huy thanh niên xung kích trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương, đơn vị và tập trung triển khai 3 phong trào hành động cách mạng: “*Thanh niên tình nguyện*”, “*Tuổi trẻ sáng tạo*”, “*Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc*” trong từng nhóm đối tượng, tiếp tục duy trì các phong trào đặc thù. Toàn Đoàn triển khai 3 chương trình đồng hành với thanh niên: “*Đồng hành với thanh niên trong học tập*”; “*Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp*”; “*Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần*”, góp phần phát triển thanh niên toàn diện, khẳng định vai trò của Đoàn trong bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của thanh niên. Thu hút, tập hợp, giáo dục thanh niên qua phong trào góp phần phát huy tính tích cực chính trị - xã hội

của thanh niên, tạo môi trường thực tiễn rộng lớn, phong phú để giáo dục, rèn luyện, phát huy thanh niên.

Chín là: Chăm lo củng cố xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thực sự vững mạnh về tư tưởng chính trị, tổ chức và hành động, xứng đáng là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong đó, coi trọng công tác cán bộ đoàn, đào tạo đội ngũ kế cận của Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ đoàn tiên phong, bản lĩnh, có tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, năng động và sáng tạo, không suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Chú trọng nâng cao chất lượng đoàn viên, nhất là tư tưởng chính trị và tính tiên phong, bản lĩnh của thanh niên. Tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên về Đảng; tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên tích cực đấu tranh bảo vệ Cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng; tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, phòng chống tham nhũng, lãng phí, góp ý đảng viên, phòng chống suy thoái về đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ với hình thức phù hợp, góp phần thực hiện thành công Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng. Tiếp tục triển khai các giải pháp thực hiện cuộc vận động *“Đoàn viên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”*, Đoàn trực tiếp rèn luyện đảng viên trẻ, cung cấp cán bộ trẻ cho Đảng. Chân chính, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi đoàn; chủ động xây dựng, cung cấp thông tin, tài liệu phục vụ sinh hoạt chi đoàn để nội dung sinh hoạt phong phú thiết thực, bổ ích, chuyển tải được các nội dung giáo dục của Đoàn đến với đoàn viên, thanh niên./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH THEO CHỈ THỊ 05 CỦA BỘ CHÍNH TRỊ

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hậu Giang

Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là tài sản vô cùng quý báu của Đảng và dân tộc ta. Trong suốt chặng đường 35 năm đổi mới xây dựng và phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, Đảng ta luôn khẳng định Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho mọi hành động của Đảng và cách mạng Việt Nam. Với nhận thức sâu sắc và nhất quán đó, trong những năm qua, Đảng ta đã ban hành nhiều văn bản quan trọng lãnh đạo, chỉ đạo việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, được bổ sung, phát triển qua mỗi nhiệm kỳ, cụ thể như: Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 27/3/2003 của Ban Bí thư (khóa IX) về *“Đẩy mạnh nghiên cứu, tuyên truyền, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh trong giai đoạn mới”*; Chỉ thị số 06-CT/TW ngày 7/11/2007 của Bộ Chính trị (khóa X) về *“Tổ chức cuộc vận động học tập và làm theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh”*; Chỉ thị số 03-CT/TW ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị (khóa XI) về *“Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh”* và hiện nay là Chỉ thị 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị (khóa XII) về *“Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*.

Quán triệt việc thực hiện các chỉ thị của Đảng, tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã cụ thể hóa các Chỉ thị thành những cuộc vận động, chương trình, kế hoạch triển khai sâu rộng, thường xuyên trong toàn Đoàn, qua đó đã đạt được những kết quả nhất định, có sức lan tỏa và tác động mạnh mẽ trong cả nước. Là thế hệ tiếp bước, Tuổi trẻ Hậu Giang luôn tự hào với những truyền thống vẻ vang, hào hùng của dân tộc và tự hào hơn là con cháu của Bác Hồ. Việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Bác đã được Tuổi trẻ tỉnh nhà vận dụng một cách sáng tạo và từng bước nâng chất theo từng giai đoạn. Từ đó đã tạo ra những thay đổi rõ nét, góp phần thiết thực trong công tác xây dựng tổ chức Đoàn ngày càng vững mạnh. Các hình thức tổ chức học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ngày càng phong phú, đa dạng làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc trong mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi trong toàn tỉnh.

Nhằm tiếp tục tạo sự thống nhất cao về nhận thức và hành động trong tuổi trẻ về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; coi đây là việc làm thường xuyên, liên tục, là trách

nhiệm của mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi, nhất là của người đứng đầu, cán bộ Đoàn, Hội, Đội các cấp, gắn liền với triển khai các phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng, Đại hội Đoàn các cấp. Trong thời gian qua, các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh Hậu Giang đã triển khai, quán triệt, tuyên truyền và thực hiện đồng bộ Chỉ thị 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị (khóa XII) về “*Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*” trong toàn thể cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi với phương châm “*trên trước, dưới sau*”, “*trong trước, ngoài sau*”, “*học đi đôi với làm theo*”, lấy kết quả “*làm theo*” là thước đo để đánh giá kết quả thực hiện; trong đó, các cấp bộ Đoàn đã chú trọng việc làm theo bằng những hành động và việc làm cụ thể trong đời sống hàng ngày, gắn với việc triển khai hiệu quả các phong trào hành động cách mạng, các tiêu chí trong học tập, rèn luyện, công tác của từng đối tượng cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi.

Nhìn chung, qua 04 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 05 với 08 chuyên đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, các cấp bộ Đoàn, đoàn viên, thanh thiếu nhi trong toàn tỉnh có nhiều chuyển biến tích cực cả về nhận thức lẫn hành động, nhiều phong trào, cách làm hay, mô hình hiệu quả, sáng tạo đã được thực hiện, triển khai và nhân rộng mang lại hiệu ứng lan tỏa tại các địa phương, đơn vị; đồng thời, đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người ngày càng đi vào chiều sâu, xây dựng thành nề nếp thường xuyên, tự giác, gắn với nhiệm vụ chính trị, kinh tế, xã hội của đất nước và từng ngành, địa phương. Ở nhiều nơi đã xuất hiện những cách làm mới, sáng tạo, thiết thực, hiệu quả, nhiều gương điển hình tiên tiến gắn với các phong trào quần chúng ở cơ sở đã được các cấp bộ Đoàn kịp thời ghi nhận, tuyên dương, khen thưởng.

Nhận thức sâu sắc về ý nghĩa và tầm quan trọng của việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, trong những năm qua, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã lãnh, chỉ đạo các cấp bộ Đoàn trong tỉnh triển khai thực hiện nhiều giải pháp nhằm nâng cao chất lượng học tập và làm theo, qua đó đã đạt được những kết quả đáng khích lệ, cụ thể như sau:

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn xác định việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là nội dung trọng tâm trong công tác tuyên truyền giáo dục của Đoàn, triển khai gắn với thực hiện các Cuộc vận động “*Tuổi trẻ Hậu Giang học tập và làm theo lời Bác*”, phong trào “*3 trách nhiệm*”, và học tập “*Các bài học lý luận chính trị của Đoàn*” cho cán bộ, đoàn viên thanh niên đã trở thành nội dung mang tính định hướng cho tất cả các hoạt động; đồng thời đã phân công nhiệm vụ cụ thể từng đồng chí trong Ban Chấp hành, Ban Thường vụ theo lĩnh vực công tác phụ trách việc theo dõi, đôn đốc, kiểm tra,

nhắc nhở các cấp bộ Đoàn trong quá trình triển khai thực hiện Chỉ thị 05 tại các địa phương, đơn vị. Bên cạnh đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn cũng đã kịp thời chỉ đạo ban hành những hướng dẫn nhằm cụ thể hóa các nội dung trong việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, giai đoạn 2016 - 2021 như: hướng dẫn thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên gắn với học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; hướng dẫn thực hiện nhật ký làm theo lời Bác; hướng dẫn việc học tập, nghiên cứu chuyên đề theo chủ đề từng năm gắn với sự kiện kỷ niệm trong năm; hướng dẫn quy trình, tiêu chuẩn và bình chọn điển hình thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác; hướng dẫn thực hiện làm theo lời Bác gắn với từng đối tượng đoàn viên, thanh niên các cấp. Việc học tập tấm gương đạo đức của Bác còn được lồng ghép trong các buổi sinh hoạt chi đoàn, hành quân về nguồn, ngày hội thanh niên, sinh hoạt các câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm và các trang mạng xã hội của Đoàn... Kết quả: đã tổ chức 1.150 đợt tuyên truyền, quán triệt và học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với sự tham gia của hơn 223.267 lượt cán bộ, đoàn viên thanh niên. Thông qua các hoạt động, đa số cán bộ, đoàn viên thanh niên đã có nhiều chuyển biến cụ thể như:

+ Về nhận thức: Đã tạo nên những chuyển biến tích cực trong nhận thức của cán bộ, đoàn viên thanh niên về nâng cao ý thức tự tu dưỡng, rèn luyện, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Hồ Chí Minh.

+ Về hành động: Đã tạo không khí thi đua sôi nổi trong công tác, lao động, học tập; chất lượng công việc đã từng bước có những chuyển biến như ý thức thực hiện nề nếp, giờ giấc, tác phong làm việc, sắp xếp thời gian công việc khoa học, hợp lý hơn; ý thức tiết kiệm, tránh lãng phí và hiệu quả thực hiện nhiệm vụ của cán bộ, đoàn viên được nâng lên.

Ngoài ra, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn còn chỉ đạo các cấp bộ Đoàn trong tỉnh khẩn trương, nghiêm túc đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vào trong sinh hoạt Chi đoàn, đồng thời lồng ghép hoạt động kể chuyện tấm gương, đạo đức Hồ Chí Minh vào chương trình sinh hoạt lễ, để từ đó có những nhìn nhận và rút ra bài học kinh nghiệm cho bản thân và cho mọi người xung quanh; làm cho việc sinh hoạt, làm theo Chỉ thị 05-CT/TW trở thành việc làm tự giác, thường xuyên của mỗi tổ chức Đoàn nói chung và từng cán bộ, đoàn viên thanh niên nói riêng. Qua đó, đã giới thiệu nhiều bài nói, lời dạy và những câu chuyện về cuộc đời và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh để cán bộ, đoàn viên thanh niên học tập, rèn luyện và noi theo.

Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh còn được cụ thể hóa bằng những hoạt động tại các địa phương, đơn vị như: Tổ chức

kể chuyện và nêu gương điển hình tại các cuộc họp, hội nghị, hội thi, hội diễn, sinh hoạt lễ; học tập các chuyên đề về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, xem video clip Giáo sư - Tiến sĩ Hoàng Chí Bảo truyền đạt các nội dung của ba tác phẩm “*Sửa đổi lối làm việc*”, “*Đạo đức cách mạng*”, “*Dân vận*”, nhiều tài liệu sách báo nói về Bác,...

Bên cạnh việc học tập, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn cũng đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh phát động cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên viết phiếu đăng ký học tập và làm theo lời Bác, viết “*Nhật ký làm theo lời Bác*” và đẩy mạnh thực hiện các công trình, phần việc thanh niên làm theo lời Bác gắn với nhiệm vụ chuyên môn của từng đơn vị; đồng thời, thực hiện đồng bộ các giải pháp “*Thực hành tiết kiệm*” và phong trào “*3 trách nhiệm*” trong cán bộ, đoàn viên thanh niên, xem đây là điểm nhấn trong việc thực hiện. Qua đó, tại các cơ sở Đoàn, đoàn viên thanh niên đã tiến hành thực hiện tiết kiệm văn phòng phẩm, điện nước, thời gian hội họp, sinh hoạt trong giờ làm việc, tiết kiệm nguyên vật liệu, chi phí sản xuất, kinh doanh; tiết kiệm đóng góp ngày lương lao động để ủng hộ xây dựng nhà tình thương, nhà tình bạn, mái ấm thanh niên, giúp đỡ đoàn viên thanh niên gặp khó khăn tại các địa phương, đơn vị.

Với khẩu hiệu hành động “*Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên*”, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã phát động, triển khai nhiều phong trào thi đua sôi nổi học tập và làm theo lời Bác, thông qua các công trình, phần việc thanh niên thiết thực, hiệu quả như: hỗ trợ, giúp đỡ thanh niên thoát nghèo bền vững; đăng ký đảm nhận giúp đỡ và hỗ trợ cho đối tượng là thanh niên chậm tiến; nhận phụng dưỡng mẹ Việt Nam anh hùng; thăm, tặng quà cho người có công, gia đình chính sách; tổ chức khám bệnh, cấp thuốc miễn phí cho người nghèo; đăng ký đảm nhận công trình vệ sinh cảnh quan Nghĩa trang liệt sĩ, nhà bia tưởng niệm; xây dựng nhà nhân ái; vận động gây Quỹ thấp sáng ước mơ, Quỹ hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp; tích cực thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng Nông thôn mới và xây dựng nếp sống đô thị văn minh... thu hút hàng ngàn cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi và nhân dân tích cực tham gia, hưởng ứng. Phát huy tinh thần xung kích tình nguyện của thanh niên, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức hành quân về nguồn thăm khu di tích lịch sử và được nghe các đồng chí lão thành cách mạng ôn lại truyền thống đấu tranh hào hùng của quân, dân Hậu Giang; tổ chức hơn 1.500 cuộc giao lưu văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao thu hút 40.000 lượt đoàn viên thanh niên tham gia; trồng trên 40.000 cây xanh, chỉ đạo các đơn vị tổ chức ra quân thực hiện “*Ngày thứ bảy tình nguyện*”, “*Ngày chủ nhật xanh*”, “*bảo vệ dòng sông quê hương*” vớt rác thông dòng chảy tại các kênh rạch, thu gom hơn 30 tấn rác thải tại khu vực chợ, cơ quan, trường học... thực hiện 470 công trình phần việc thanh niên như: tu sửa và xây mới 300

căn nhà tình thương, tình nghĩa, nhà nhân ái, nhà tình bạn, mái ấm thanh niên, nhà ước mơ cho gia đình đoàn viên, hội viên, đội viên nghèo trị giá trên 03 tỷ đồng đồng; giúp đỡ gia đình thương binh liệt sĩ, gia đình chính sách, mẹ Việt Nam anh hùng với tổng số tiền trên 2,4 tỷ đồng; tổ chức khám bệnh và cấp phát 10.000 cơ sở thuốc miễn phí; vận động hiến trên 6.000 đơn vị máu. Bên cạnh đó, Hội đồng Đội tỉnh cũng đã phát động nhiều phong trào mang lại hiệu quả thiết thực như: thực hiện công trình “*Ngôi nhà ước mơ*”, hũ gạo tình thương, công trình “*Ngày hội tặng sách cho em*”, “*Ươm mầm ước mơ*”, “*Vun đắp ước mơ xanh*”... đã thu hút đông đảo thiếu nhi trong toàn tỉnh tham gia thực hiện.

Trong quá trình tổ chức triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh tại các địa phương, đơn vị, các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh đã có nhiều cách làm mới, sáng tạo hiệu quả thu hút đông đảo cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia như: thi trực tuyến “*Tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và lý luận chính trị trên mạng Internet*”; Hội thi “*Thanh niên Hậu Giang với tư tưởng Hồ Chí Minh*”, Liên hoan tìm hiểu về tư tưởng Hồ Chí Minh; hội thi tìm hiểu Di chúc của Bác; Hội thi “*Giới thiệu gương điển hình trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*” và “*Tuyên truyền viên trẻ về tám gương đạo đức Hồ Chí Minh*”; triển khai học tập các chuyên đề về tư tưởng Hồ Chí Minh, các bài học lý luận chính trị; tọa đàm với chủ đề “*Tuổi trẻ với tư tưởng Hồ Chí Minh*”; chiếu phim “*Hồ Chí Minh - Chân dung một con người*”; phát động phong trào “*Thanh niên CAND học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy*”, các buổi nói chuyện truyền thống, các cuộc “*Hành trình theo chân Bác*”; tổ chức thi vẽ tranh, sáng tác thơ ca về Bác; mô hình sổ nhật ký làm theo lời Bác, Hội nghị tuyên dương “*Báo công dâng Bác*”, Hội thi kể chuyện về tám gương đạo đức Hồ Chí Minh, thực hành tiết kiệm học tập và làm theo lời Bác... Qua đó, giúp cho các bạn đoàn viên thanh niên rèn luyện phẩm chất cần cù trong lao động, học tập, gương mẫu thực hành tiết kiệm, giản dị, khiêm tốn, đấu tranh chống lại mọi biểu hiện suy thoái, xuống cấp về đạo đức, xã hội, phấn đấu góp phần xây dựng lớp thanh niên thời đại mới vừa “*hồng*” vừa “*chuyên*”. Bên cạnh những cách làm mới, sáng tạo trong thời gian qua các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh đã có nhiều mô hình - điển hình tiêu biểu trong việc thực hiện Chỉ thị 05 như: “*Sổ nhật ký làm theo lời Bác*”; Gây quỹ học bổng “*Tiếp bước cho em đến trường*”, “*Nuôi heo đất - Vì đàn em thân yêu*”; “*Ao cá thanh niên nhớ ơn Bác Hồ*”; “*Sổ tay rèn luyện*”, nhà “*Khăn quàng đỏ*”, “*Ngôi nhà 100 đồng*”; “*Người con hiếu thảo, Nghĩa tình đồng đội*”; “*Hũ gạo tình thương*”; “*Kể chuyện về Bác*”... Kết quả: đã triển khai thực hiện được 2.663 mô hình tập thể và 28.834 cách làm hay, sáng tạo của cá nhân.

Với những kết quả đạt được cho thấy, qua 04 năm triển khai thực hiện hiện Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị đã có sự chuyển biến mạnh mẽ, tạo thành phong trào thi đua sôi nổi trong toàn Đoàn, ngày càng xuất hiện nhiều cách làm hay, mô hình - gương điển hình tiêu biểu được duy trì và nhân rộng đến đông đảo cán bộ, đoàn viên thanh niên trong các cấp bộ Đoàn. Từ đó, cho thấy việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là một trong những nội dung quan trọng, là môi trường và điều kiện giúp chúng ta tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng, trao dồi nhận thức, hoàn thiện bản thân trở thành những người có ích cho gia đình và xã hội. Học tập và làm theo Bác không chỉ giúp cho đoàn viên thanh niên trưởng thành hơn trong cả suy nghĩ và hành động, mà đó còn là kim chỉ nam cho mọi hoạt động và đặc biệt là đối với tuổi trẻ tình nhà học Bác đã góp phần rất lớn vào việc định hướng xây dựng một hình mẫu thanh niên Hậu Giang thời kỳ mới với những nét đặc trưng riêng theo 04 tiêu chí “Đoàn kết - Nghĩa tình - Thủy chung - Năng động”.

Bên cạnh những kết quả đạt được, những mặt thuận lợi trong việc triển khai học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, thì thời gian qua cũng đã bộc lộ những hạn chế nhất định cần được khắc phục sớm như: Công tác tham mưu của một số cơ sở Đoàn chưa đạt hiệu quả cao, nhất là công tác chỉ đạo và hướng dẫn chi tiết việc tổ chức thực hiện cho đoàn viên thanh niên tại đơn vị; đội ngũ tuyên truyền viên ở các cơ sở Đoàn chưa được củng cố và duy trì thường xuyên, chưa đáp ứng kịp yêu cầu, nhiệm vụ công việc; một bộ phận cán bộ Đoàn chưa thực sự năng động, sáng tạo trong việc triển khai, hướng dẫn thực hiện tại đơn vị.

Nhằm tiếp tục đẩy mạnh và nâng chất hơn nữa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong thời gian tới và đặc biệt là triển khai thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị, BTV Tỉnh đoàn Hậu Giang xin đề xuất một số giải pháp và phương hướng triển khai thực hiện như sau:

Một là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền với những nội dung phong phú, sinh động và phù hợp với từng địa phương, quán triệt sâu sắc ý nghĩa, tầm quan trọng trước mắt cũng như lâu dài trong việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong toàn Đoàn. Đồng thời nâng cao chất lượng công tác tham mưu, thỉnh thị kịp thời, hiệu quả trong quá trình triển khai các hoạt động học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh đối với các cấp ủy Đảng, chính quyền tại các địa phương, đơn vị.

Hai là, tiếp tục chỉ đạo đưa nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành công việc thường xuyên, nền nếp; nêu cao

trách nhiệm gương mẫu của đoàn viên, thanh niên, nhất là cán bộ Đoàn chủ chốt các cấp trong việc thực hiện các nhiệm vụ.

Ba là, tiếp tục chỉ đạo rà soát, xây dựng và tổ chức thực hiện chuẩn mực đạo đức phù hợp với đặc điểm cụ thể của từng đơn vị. Tổ chức cho cán bộ Đoàn, đảng viên trẻ đăng ký phấn đấu thực hiện nghiêm túc.

Bốn là, các đơn vị tiếp tục triển khai sưu tầm, kể chuyện về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, tấm gương làm theo, những cá nhân, đơn vị tiêu biểu trong việc “*Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*” với những hình thức cách làm phong phú, đa dạng, phù hợp với thực tế đơn vị. Đơn vị có điều kiện tổ chức chào cờ đầu tuần và kể chuyện đầu tháng.

Năm là, không ngừng nghiên cứu, đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, cải tiến lề lối làm việc, khắc phục bệnh “*hành chính hóa*” góp phần hạn chế sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và vi phạm các tệ nạn xã hội trong đội ngũ cán bộ Đoàn, đoàn viên, thanh niên các cấp.

Sáu là, tăng cường kiểm tra, đôn đốc, tháo gỡ kịp thời những vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện; làm tốt công tác biểu dương, khen thưởng những tập thể, cá nhân tiêu biểu; kịp thời chấn chỉnh những biểu hiện lệch lạc, thiếu quan tâm, chú trọng công tác phát hiện, tuyên truyền, biểu dương, nhân rộng những điển hình tiên tiến tạo ra không khí phấn khởi thi đua học tập và làm theo Bác.

Bảy là, định kỳ tổ chức tập huấn cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên các cấp các kỹ năng cần thiết trong việc triển khai học tập, quán triệt và tuyên truyền Chỉ thị 05; ưu tiên áp dụng các phương tiện truyền thông hiện đại trong việc tuyên truyền hiệu quả chỉ thị trong toàn tỉnh.

Tám là, tiến hành sơ kết giữa năm, tổng kết cuối năm; tổ chức gặp mặt giao lưu, trao đổi kinh nghiệm, biểu dương các tập thể cá nhân có nhiều thành tích trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh để kịp thời nhân rộng và làm theo./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH THEO CHỈ THỊ 05 CỦA BỘ CHÍNH TRỊ

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Ninh Thuận

Kể từ khi Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về việc đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được ban hành, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn xác định đây là một nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt, đòi hỏi các cấp bộ Đoàn phải có nhiều sự đầu tư, sáng tạo trong cách làm, kiên trì, bền bỉ để đạt được hiệu quả trong thực hiện, góp phần xây dựng lớp thanh niên giàu lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, có bản lĩnh chính trị, ý thức chấp hành pháp luật, có đạo đức cách mạng và lối sống đẹp...

Trong những năm qua, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã chủ động lựa chọn các nội dung để triển khai phù hợp với tâm lý, lứa tuổi thanh thiếu nhi tạo thành các đợt sinh hoạt chính trị sâu, rộng trong đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên. Các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội trong tỉnh đã có nhiều sáng tạo trong triển khai việc học tập các chuyên đề về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; chú trọng việc xây dựng và thực hiện tiêu chuẩn theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phù hợp với từng đối tượng đoàn viên, hội viên, thanh thiếu nhi; coi trọng thực hiện các việc “*làm theo*” tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Qua đó, giúp cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên nâng cao nhận thức về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, giàu ý chí, nghị lực phấn đấu vươn lên, tạo thành phong trào thi đua sôi nổi trong toàn Đoàn, Hội, Đội góp phần quan trọng trong việc xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn, Hội, Đội ngày càng vững mạnh, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu kinh tế-xã hội, quốc phòng-an ninh của tỉnh.

Các cấp bộ Đoàn-Hội-Đội trong toàn tỉnh luôn chủ động, sáng tạo trong việc triển khai các phong trào gắn với thực hiện việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, cụ thể hóa nội dung như: “*Tuổi trẻ Ninh Thuận học tập và làm theo lời Bác*”, “*Thiếu nhi Ninh Thuận thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy*”... Công tác giáo dục đạo đức, lối sống được triển khai thực hiện thông qua Cuộc vận động “*Tuổi trẻ sống đẹp - sống có ích*”, “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Ninh Thuận trong thời kỳ mới*”; duy trì hoạt động hiệu quả các nhóm “*tuyên truyền ca khúc cách mạng*”, “*Đội kịch tương tác*”; định kỳ tổ chức tuyên dương “*Người tốt-Việc tốt*”... Tổ chức phát động tuổi trẻ tại địa phương, đơn vị đăng ký và thực hiện các phần việc, công trình thanh niên làm theo lời Bác gắn với nhiệm vụ chuyên môn.

Bên cạnh đó, trong những năm qua, Thường vụ Tỉnh Đoàn đã triển khai phong trào *“Tuổi trẻ Ninh Thuận treo ảnh Bác Hồ”* trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi trên địa bàn tỉnh; đồng thời chỉ đạo Hội đồng Đội tỉnh tích cực triển khai phong trào *“Nhà em treo ảnh Bác Hồ”* trong đội viên, thiếu niên, nhi đồng. Kết quả, phong trào đã mang lại những ý nghĩa sâu sắc, hiệu quả, thiết thực, xuất hiện nhiều mô hình hay, cách làm hiệu quả và trở thành hoạt động thường xuyên trong công tác của Đoàn, Hội, Đội các cấp.

Ngoài ra, Đoàn các cấp đẩy mạnh việc giáo dục thông qua phong trào hành động cách mạng cụ thể, lấy môi trường thực tiễn để bồi dưỡng, rèn luyện, vun đắp những giá trị tốt đẹp cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên. Các phong trào tình nguyện được tổ chức thường xuyên, liên tục, rộng khắp, thu hút đông đảo lực lượng tham gia với các hoạt động, chương trình như: Tháng Thanh niên, chương trình *“Tiếp sức mùa thi”*, chiến dịch *“Mùa hè xanh”*, *“Hoa phượng đỏ”*, *“Hành quân xanh”*, *“Kỳ nghỉ hồng”*, chương trình *“Xuân tình nguyện”*, hiến máu nhân đạo, tình nguyện vì an sinh xã hội, Vì cuộc sống cộng đồng...; phong trào *“Đền ơn đáp nghĩa”*, *“Uống nước nhớ nguồn”*, chăm sóc các mẹ Việt Nam anh hùng, gia đình chính sách luôn được chú trọng, nhất là trong dịp kỷ niệm ngày Thương binh, liệt sỹ, các cấp bộ Đoàn đồng loạt tổ chức Bữa cơm gia đình-Sưởi ấm lòng mẹ cho các mẹ Việt Nam anh hùng trên địa bàn tỉnh; tổ chức lễ *“Thắp nến tri ân”* các anh hùng liệt sỹ, tại nghĩa trang và các Đài tưởng niệm đều được thắp sáng bởi những ngọn nến lung linh, nghĩa tình.

Đặc biệt, ngay khi xảy ra dịch bệnh Covid-19, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn khẩn trương chỉ đạo các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh triển khai các hoạt động phòng chống dịch bệnh, cụ thể như: thành lập các đội tình nguyện, hỗ trợ người dân khai báo y tế trên phần mềm NCOVI; cài đặt ứng dụng Bluezone; tuyên truyền trên loa di động, phát tờ rơi, áp phích; hỗ trợ các vật dụng, nhu yếu phẩm cho công tác phòng, chống dịch, tham gia hiến máu tình nguyện, phân công ĐVTN hỗ trợ lực lượng chức năng tham gia bảo vệ khu vực cách ly y tế, cách ly tập trung ...; qua đó, đã phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện, đi đầu của tuổi trẻ Ninh Thuận trong công tác phòng, chống dịch Covid-19. Với những kết quả đạt được, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Ninh Thuận được Ban chấp hành Trung ương Đoàn tặng Bằng khen vì thành tích xuất sắc trong khai báo y tế qua NCOVI; UBND tỉnh tặng Bằng khen vì thành tích xuất sắc trong công tác phòng, chống Covid-19; Báo Tuổi trẻ tuyên dương 1 trong 16 tập thể có thành tích xuất sắc trong chương trình *“Tri ân tuyến đầu chống dịch COVID-19”*.

Có thể khẳng định, công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã tạo sức lay động mạnh mẽ đối với mỗi đoàn viên, thanh thiếu nhi. Qua

đó, thanh niên được thử thách, rèn luyện, cống hiến, tự khẳng định và trưởng thành. Việc “*làm theo*” tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh giúp giáo dục chính trị tư tưởng, truyền thống cách mạng, lòng yêu nước cho thanh thiếu nhi, góp phần tạo nên lớp thanh niên có thái độ, nhận thức tốt, có bản lĩnh chính trị cao, có ý chí vượt qua khó khăn, vươn lên lập thân, lập nghiệp, phát huy mạnh mẽ truyền thống cách mạng, xung kích, tình nguyện sáng tạo, đi đầu trong nhiều hoạt động Đoàn-Hội-Đội.

Tuy nhiên, công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vẫn tồn tại một số hạn chế, như: Việc “*làm theo*” tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh ở một số cơ sở Đoàn, Hội, Đội, đoàn viên, hội viên, thanh niên chưa có kết quả rõ nét. Công tác xây dựng, biểu dương, nhân rộng các điển hình tiên tiến trong thực hiện việc tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ở một số cơ sở Đoàn, Hội, Đội còn ít. Việc thực hiện các chuẩn mực đạo đức của cán bộ, đoàn viên, hội viên, thanh thiếu nhi theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ở một bộ phận đoàn viên, hội viên, thanh niên, học sinh còn hạn chế. Một bộ phận thanh thiếu niên còn vi phạm pháp luật, mắc các tệ nạn xã hội.

Để góp phần thực hiện hiệu quả Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; nâng cao hơn nữa công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên gắn với việc làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Ninh Thuận xác định tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

1. Tăng cường công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng các nội dung, hình thức, giải pháp cụ thể. Đẩy mạnh việc thực hiện Đề án “*Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi giai đoạn 2018-2022*”; Chỉ thị số 01 của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn khóa X về “*Tăng cường rèn luyện tác phong, thực hiện lễ lối công tác của cán bộ Đoàn*”; cụ thể hóa các giá trị hình mẫu thanh niên phù hợp với đặc điểm của tuổi trẻ của từng khối nhằm nâng cao chất lượng và xây dựng tổ chức Đoàn, Hội, Đội ngày càng vững mạnh.

2. Mỗi cơ sở Đoàn, Hội, Đội tích cực chủ động đăng ký các công trình, phần việc thanh niên, công trình măng non làm theo lời Bác; cán bộ, đoàn viên, hội viên, thanh thiếu nhi, cụ thể: chú trọng nội dung “*8 điều nên làm và 8 điều*

không nên làm” gắn với cuộc vận động “Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới”, trong cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên, tiến tới xây dựng lớp thanh niên Việt Nam “Tâm trong”, “Trí sáng”, “Hoài bão lớn”; 5 tiêu chí về nhận thức, 10 tiêu chí về hành động của Chương trình Rèn luyện đoàn viên trong thời kỳ mới; Cuộc vận động “Thiếu nhi Việt Nam thi đua thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy”,... trên cơ sở đó, kịp thời phát hiện, biểu dương, nhân rộng các mô hình, điển hình tập thể, cá nhân tiêu biểu trong tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

3. Các cấp Đoàn chú trọng tổ chức các phong trào phát huy vai trò xung kích, tình nguyện của thanh niên trong điều kiện tình hình dịch bệnh Covid-19 đang diễn biến phức tạp, tiếp tục thực hiện “mục tiêu kép” theo chỉ đạo của Chính phủ không để dịch bệnh lây lan nhằm tạo điều kiện tối đa để phát triển kinh tế-xã hội, đảm bảo an sinh xã hội cho đoàn viên, thanh niên và Nhân dân; công tác xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; các Chương trình đồng hành, hỗ trợ thanh niên;... Qua đó, tạo môi trường thực tiễn để thanh niên rèn luyện, khẳng định mình, xây dựng con người xã hội chủ nghĩa vừa “hồng”, vừa “chuyên”. Đồng thời, việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phải được thực hiện nghiêm túc và trở thành một nội dung sinh hoạt thường xuyên, quan trọng của mỗi tổ chức cơ sở Đoàn, Hội, Đội; thực hiện nghiêm túc việc lấy kết quả “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” là một trong những tiêu chí để đánh giá chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn, Hội, Đội và cán bộ, đoàn viên, hội viên, thanh thiếu nhi.

4. *Chủ động nắm bắt tình hình tư tưởng, tâm tư, nguyện vọng của đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên; phát huy tính tích cực trong tự học, tự tu dưỡng, rèn luyện đạo đức lối sống, kết hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong giáo dục, rèn luyện đạo đức, lối sống, bồi dưỡng mục tiêu lý tưởng cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên.*

5. Tăng cường vai trò, trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu tổ chức Đoàn trong việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; của đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý; ý thức trách nhiệm trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao. Gắn việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Bác với việc thực hiện các Quy định số 47-QĐ/TW ngày 01/11/2011 của Trung ương Đảng về những điều đảng viên không được làm;

Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Trung ương Đảng về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là lãnh đạo chủ chốt các cấp.

6. Chú trọng công tác sơ kết, tổng kết, kiểm tra giám sát, khảo sát việc thực hiện Chỉ thị 05 CT/TW về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Thực hiện tốt công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là góp phần đào tạo, giáo dục thế hệ thanh niên vừa "*hồng*", vừa "*chuyên*", là gửi trọn niềm tin vào những chủ nhân tương lai của nước nhà sẽ vững bước tiến cùng "*các cường quốc năm châu*" như mong ước của Bác Hồ kính yêu. Song, đây là một quá trình lâu dài cần có sự quan tâm và phối hợp đồng bộ của các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương, các sở, ban, ngành, đoàn thể trong tỉnh, cần sự chung tay của cả gia đình và xã hội để hướng đến một thế hệ thanh niên xung kích, sáng tạo, đủ sức gánh vác những nhiệm vụ lớn lao của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, kế tục trung thành, xuất sắc sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc./.

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN, MẠNG XÃ HỘI TRONG GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG, ĐẠO ĐỨC LỐI SỐNG CHO THANH THIẾU NHI

Ban Thường vụ Thành đoàn thành phố Hà Nội

Công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa là một trong những mặt công tác có vai trò, vị trí đặc biệt quan trọng trong xây dựng, củng cố tình cảm, niềm tin, bản lĩnh chính trị cho thanh thiếu nhi, qua đó xây dựng thế hệ trẻ Việt Nam có hoài bão, lý tưởng, khát vọng và trách nhiệm để xứng đáng làm chủ nước nhà. Thực tế cho thấy trong thời điểm hiện nay, khi mạng xã hội trở thành một trong những kênh thông tin được giới trẻ quan tâm theo dõi với dòng chảy thông tin thay đổi theo từng phút, các thế lực thù địch xem đây là một “*mảnh đất màu mỡ*” và không ngừng từ bỏ âm mưu chống phá cách mạng nước ta bằng chiến lược “*Diễn biến hoà bình*” thông qua nhiều luồng thông tin độc hại trên mạng xã hội, thì việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức lối sống cho thanh thiếu nhi lại càng trở nên cấp thiết, đặc biệt thông qua kênh nắm bắt thông tin trên không gian mạng (*báo mạng điện tử, từ các diễn đàn online, trên mạng xã hội như facebook/zalo/instagram, ...*).

Báo cáo Digital 2020 toàn cầu được We are Social (*tổ chức chuyên nghiên cứu, thống kê, đánh giá về thông tin kỹ thuật số và các lĩnh vực liên quan có trụ sở tại Anh quốc*) và Hootsuite phối hợp công bố cho thấy, trong năm 2020 các phương tiện truyền thông kỹ thuật, di động và xã hội đã trở nên không thể thiếu với mọi người; trong đó lượng người dùng phương tiện truyền thông xã hội đã vượt qua mốc 3.8 tỷ, có khoảng 60% dân số thế giới sử dụng internet. Có một điểm thú vị là Việt Nam luôn nằm trong top các nước trên thế giới ở gần như mọi hạng mục về E-com, Voice Search... và các nền tảng khác. Cụ thể, Việt Nam có đến 145.8 triệu thiết bị điện thoại có kết nối với internet, có hơn 68 triệu người dùng Internet trong đó hơn 65 triệu người dùng mạng xã hội, 3/4 số lượng tài khoản nằm trong độ tuổi 18 đến 34 - độ tuổi thanh niên. Người dùng internet tại Việt Nam trong độ tuổi từ 16 đến 64 bỏ ra 6 giờ 30 phút mỗi ngày để sử dụng internet, 2 giờ 22 phút mỗi ngày để sử dụng mạng xã hội. Điều này khẳng định, mạng xã hội là một trong những phương tiện truyền thông phổ biến nhất hiện nay, là kênh thông tin có sức lan tỏa rất nhanh và rộng và trực tiếp đặt ra nhiệm vụ cho tổ chức Đoàn Thanh niên các cấp trong việc ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin, mạng xã hội vào công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, đạo đức lối sống, định hướng thông tin, nắm bắt tình hình dư luận xã hội và trang bị kiến thức cho thanh thiếu nhi.

Nhận thức được vấn đề đó, trong thời gian qua Thành đoàn Hà Nội đã luôn quan tâm, coi trọng và thực hiện có hiệu quả công tác này. Bên cạnh việc thực hiện chức năng là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, là đội dự bị tin cậy của Đảng, công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho thế hệ trẻ trên không gian mạng luôn là một yêu cầu, nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, liên tục đối với tổ chức Đoàn các cấp.

Công tác giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên tiếp tục là mặt công tác được Đoàn Thanh niên Thành phố tập trung làm tốt, thực chất, hiệu quả gắn với thực hiện Chương trình số 06 của Thành ủy Hà Nội về *“Phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021 - 2025”*; triển khai các chuyên đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc thực hiện Chỉ thị số 42 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa XI) về *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030”* và cuộc vận động xây dựng hình mẫu thanh niên Thủ đô thời đại mới; thành lập và duy trì hoạt động hiệu quả *“Câu lạc bộ 05”*, *“Câu lạc bộ lý luận trẻ”*, *“Tổ nắm bắt dư luận xã hội”* với đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên trẻ Thủ đô; duy trì thường xuyên Đội phản ứng nhanh trên mạng xã hội, thực hiện hiệu quả Cuộc vận động *“Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”* trên fanpage, website Thành đoàn Hà Nội và fanpage/facebook của 110 cơ sở Đoàn trực thuộc; duy trì hoạt động hiệu quả 02 fanpage Thành đoàn Hà Nội và Camera 360 trẻ cùng các fanpage của Hội LHTN, Hội Sinh viên, Hội đồng Đội Thành phố với các định hướng tuyên truyền kịp thời, đổi mới, sáng tạo về cả nội dung và hình thức. Tổ chức tốt các hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật giúp cho thanh niên gương mẫu thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ công dân, 2 Quy tắc ứng xử nơi công sở và nơi công cộng; tôn trọng quy ước cộng đồng, tuân thủ nội quy, quy định của tổ chức.

Đặc biệt, những bài học giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống vốn gặp khó khăn trong việc thu hút đoàn viên, thanh niên đã được Đoàn Thanh niên Thành phố truyền tải dưới nhiều hình thức sáng tạo, mới mẻ. Cụ thể, ứng dụng công nghệ thông tin kết hợp với việc nghiên cứu tâm lý thanh niên nói riêng và người dùng mạng xã hội nói chung trong tiếp cận và xử lý thông tin, nhiều bộ nhận diện, ấn phẩm tuyên truyền đặc sắc, ngắn gọn, súc tích và dễ hiểu được Đoàn Thanh niên Thành phố thiết kế nhằm truyền tải các thông tin, văn bản chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, Chính phủ, các cấp các ngành; những tin tức thời sự

chính thống, những câu chuyện đẹp, giới thiệu những tấm gương sáng, điển hình tiêu biểu nhằm đạt hiệu quả tác động trực quan đến thanh niên, từ đó định hướng tư tưởng, suy nghĩ, lối sống, hành động của thanh niên.

Các buổi tọa đàm trực tuyến giao lưu, tương tác trực tiếp giữa người xem và khách mời được triển khai hiệu quả; các trò chơi trực tuyến trên thời gian thực được tổ chức trên Fanpage Thành đoàn Hà Nội thu hút hàng trăm nghìn đoàn viên thanh niên theo dõi, chia sẻ, bình luận; nhiều bộ infographic (*đồ họa thông tin qua hình ảnh*) tuyên truyền trên mạng xã hội facebook trong đó trích dẫn những thông điệp đắt giá, có sức lan tỏa và hiệu triệu lớn của lãnh đạo Trung ương, Thành phố mỗi lần tiếp cận trung bình hơn 100.000 người, nhận được hàng trăm lượt chia sẻ và tương tác của người trẻ, người dùng mạng xã hội; các lớp tập huấn kỹ năng nghiệp vụ công tác Tuyên giáo cho đội ngũ cán bộ Đoàn chủ chốt được tổ chức thường niên dưới cả hình thức tập trung và trực tuyến,...

Với sự phát triển bùng nổ của công nghệ thông tin như hiện nay, thông tin trên mạng xã hội xuất hiện và thay đổi theo từng giây, từng phút, một số luồng thông tin từ các diễn đàn mạng đưa ra chưa được kiểm duyệt, đặt dấu hỏi về chất lượng thông tin. Điều này đặt ra những khó khăn, thách thức cho công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống trên không gian mạng của tổ chức Đoàn Thanh niên các cấp trong thời gian tới. Khó khăn nằm ở công tác nắm bắt và bao quát dư luận xã hội, dư luận trong thanh niên; kịp thời phản bác những luận điệu sai trái hiện nay trên mạng xã hội tác động tiêu cực đến đoàn viên, thanh niên. Thêm vào đó, hình thức giáo dục không còn đơn thuần theo hướng triển khai văn bản, tài liệu mà phải đa dạng hóa các kênh, các công cụ truyền thông để tiếp cận đời sống thanh niên một cách nhanh chóng, gần gũi, sâu rộng và hiệu quả.

Nhằm thực hiện tốt vai trò then chốt của tổ chức Đoàn Thanh niên trong giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho đoàn viên, thanh niên, ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin và phát huy tối đa vai trò của mạng xã hội trong thời gian tới, một số giải pháp trọng tâm được đề xuất như sau:

1. Các cấp bộ Đoàn phải làm tiên phong trong nắm bắt đặc điểm tâm lý của thanh niên để không ngừng thay đổi, sáng tạo, làm mới cách thức tuyên truyền, giáo dục phù hợp với từng đối tượng thanh niên. Bên cạnh đó, chủ động cung cấp và định hướng thông tin, hướng dẫn cho thanh niên tự nghiên cứu, tự học tập để có năng lực nhận biết và chủ động đấu tranh, phản bác có hiệu quả đối với các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động, phần tử cơ hội trên nhiều phương diện, nhất là trên không gian mạng; Đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối

sống; những biểu hiện “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hóa*”, làm thất bại âm mưu, thủ đoạn “*diễn biến hòa bình*” của các thế lực thù địch.

2. Tập trung bồi dưỡng, nâng cao kỹ năng, trình độ ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng mạng xã hội của đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp trong tuyên truyền, giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức lối sống; trong định hướng thông tin cho đoàn viên thanh niên. Cán bộ Đoàn phải được trang bị đầy đủ kỹ năng, có sự am hiểu nhất định về mạng xã hội để nắm bắt và kịp thời phản bác lại những thông tin trái chiều, tiêu cực trên mạng xã hội; ứng dụng thành tựu của công nghệ thông tin phát huy vai trò của các công cụ hỗ trợ với công nghệ, phương tiện hiện đại, sử dụng mạng xã hội với hình thức sáng tạo và đổi mới trong các hoạt động tuyên truyền vận dụng sáng tạo và có chất lượng thế mạnh của mạng xã hội vào trong công tác, công việc, hoạt động.

3. Tiếp tục phát huy vai trò xung kích của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đoàn trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho thanh thiếu niên, về nâng cao ý thức cho đoàn viên, thanh niên trong tham gia các diễn đàn trên mạng xã hội; kịp thời giới thiệu, thông tin, tuyên truyền và lan tỏa những mô hình hiệu quả, sáng tạo, gương tốt việc tốt của đoàn viên, thanh niên trong cộng đồng, xã hội.

4. Kết hợp chặt chẽ với các cơ quan báo chí, truyền thông (*đặc biệt là các báo, trang tin điện tử, fanpage lớn*), phối hợp các kênh truyền thông đa nền tảng trong tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống, định hướng dư luận đúng đắn cho đoàn viên thanh niên. Thường xuyên tuyên truyền và phổ biến các định hướng, văn bản lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, Chính phủ và các cấp chính quyền, hoạt động của các cấp bộ Đoàn đến thanh thiếu niên.

Năm 2021, dự báo tiếp tục là năm có những sự bùng nổ về khoa học kỹ thuật, công nghệ tiên tiến; mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại, online tiếp tục giữ vai trò then chốt trong định hướng thông tin, dư luận trong toàn xã hội. Có thể nói việc “*sử dụng hiệu quả, khai thác tối đa*” mạng xã hội là nhiệm vụ quan trọng trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho đoàn viên thanh niên. Do vậy, tổ chức Đoàn Thanh niên cần tiếp tục phát huy vai trò tiên phong, tính chủ động, sáng tạo, kịp thời trong làm chủ công nghệ thông tin để có thể đạt hiệu quả tối đa trong tuyên truyền, giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức lối sống cho đoàn viên thanh niên, đặc biệt trên không gian mạng./.

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN, MẠNG XÃ HỘI TRONG GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG, ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG CHO THANH THIẾU NHI

Ban Thường vụ Thành đoàn thành phố Đà Nẵng

Được Đảng Cộng sản Việt Nam và Bác Hồ sáng lập, rèn luyện, cùng với sự phát triển đi lên của đất nước, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã có những đóng góp to lớn, trên mọi mặt của đời sống xã hội và gắn lịch sử của chính mình với lịch sử của đất nước, của quê hương. Như một mốc son chói lọi, năm 2021 đánh dấu chặng đường 90 năm lịch sử vẻ vang của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và của tuổi trẻ Việt Nam. Đây cũng là năm diễn ra Đại hội lần thứ XIII của Đảng cùng nhiều sự kiện chính trị có ý nghĩa quan trọng với đất nước; là dịp để mỗi thanh niên Việt Nam phát huy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, rèn luyện ý chí cách mạng và lối sống đẹp, có ước mơ, hoài bão, có tri thức, sức khỏe, kỹ năng xã hội để làm chủ khoa học công nghệ hiện đại, góp phần dựng xây quê hương, đất nước, ngày càng phát triển hùng cường.

Là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên Việt Nam, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh được Đảng giao phó trách nhiệm đào tạo một thế hệ kế cận vừa “hồng”, vừa “chuyên”. Để hoàn thành trách nhiệm và sứ mệnh lớn lao đó thì công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên từ lâu đã trở thành nền tảng nòng cốt; đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng hệ tư tưởng chính trị, sức mạnh đoàn kết, tác động lớn đến quá trình hình thành và phát triển nhân cách của thế hệ trẻ hôm nay.

Tuy nhiên, dưới sự tác động mạnh mẽ của nền tảng công nghệ thông tin; đặc biệt là sự phát triển như vũ bão của các hình thức mạng xã hội, công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống văn hoá cho thế hệ trẻ cần có sự thích ứng phù hợp để đạt được những hiệu quả tốt nhất. Nền tảng công nghệ thông tin và mạng xã hội thực sự là một thách thức lớn nhưng cũng là công cụ hữu ích cho công tác giáo dục của Đoàn, Hội của thành phố, trong tình hình hiện nay.

Trước hết, cần xác định cách mạng công nghệ là cuộc cách mạng mang ý nghĩa toàn cầu, dựa trên nền tảng phát triển công nghệ thông tin, kỹ thuật số, Internet. Cuộc cách mạng này, với tốc độ phát triển nhanh chóng đã chứng minh khả năng kỳ diệu của con người trong chinh phục tự nhiên và tác động đến hầu hết các quốc gia, dân tộc ở tất cả các lĩnh vực; đặc biệt là lĩnh vực đời sống văn hóa trong cộng đồng.

Tại thành phố Đà Nẵng, một thành phố trẻ năng động với xu hướng đón đầu những thành tựu khoa học mới thì lĩnh vực công nghệ thông tin, đặc biệt là mạng xã hội đã có những tác động không nhỏ đến tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống văn hoá của giới trẻ.

Theo thống kê của Sở Thông tin truyền thông thành phố, tính đến thời điểm cuối năm 2020, toàn thành phố có khoảng 8.000 trang thông tin điện tử, 2.200.000 tài khoản mạng xã hội (với 850 ngàn tài khoản facebook, 650 ngàn tài khoản Zalo, 350 ngàn tài khoản youtube và 270 ngàn tài khoản twitter). Trong đó, có tới 10 trang facebook có số lượng trên 100 ngàn thành viên. Có thể nói, hệ thống công nghệ thông tin và mạng xã hội đã và đang tạo thành một hệ sinh thái dữ liệu với những thông tin liên tục được cập nhật, phản ánh.

Bên cạnh đó, người dân và giới trẻ thành phố có kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin rất cao với 98% hộ gia đình có máy tính; 97,9 % hộ gia đình và 100 % doanh nghiệp có kết nối Internet. Đặc biệt, bên cạnh những kênh thông tin của Đoàn, Hội thành phố như Website thanhdoandanang.org, fanpage Tuổi trẻ Đà Nẵng, fanpage Thiếu nhi Đà Nẵng, fanpage Cung thiếu nhi Đà Nẵng thì giới trẻ thành phố cũng có sự quan tâm theo dõi đến các kênh truyền thông đã rất phổ biến quen thuộc như: Doanthanhvien.vn, Tienphong.vn, Vietnamnet, Vnexpress, Dantri, Zingme, Google, Youtube, Facebook, Twitter, Viber, Instagram ...

Với thực trạng như trên, tận dụng những ưu việt trong việc lan tỏa thông tin nhanh, mạnh, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Đà Nẵng đã có những cách thức cụ thể nhằm ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội trong giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh thiếu nhi.

Nhìn lại trong những năm qua, trước bối cảnh của nền kinh tế tri thức với sự tác động mạnh mẽ của Internet, mạng xã hội và cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, sự bùng nổ các phương tiện kết nối thông tin trong thế giới phẳng, công tác giáo dục của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Thành phố Đà Nẵng vẫn được triển khai đồng bộ, mang lại những chuyển biến tích cực và đặc biệt đã có những sự chuyển đổi linh hoạt để thích nghi với tình hình mới:

Thứ nhất: Xem các ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội là kênh quan trọng để tiếp cận gần hơn với giới trẻ

Góp phần quan trọng trong việc tuyên truyền, giáo dục, Ban Thường vụ Thành Đoàn đặc biệt quan tâm đến công tác tuyên truyền trên trang điện tử Thanhdoandanang.org.vn với nội dung được biên tập kỹ lưỡng, hình ảnh sinh động và chất lượng giao diện luôn được thay đổi, nâng cấp thường xuyên. Theo đó, các thông tin, hình ảnh hoạt động của các cấp bộ Đoàn và các văn bản, nội dung về đường lối chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật Nhà nước, Luật

Thanh niên, các văn bản pháp quy liên quan đến công tác thanh niên đều được chuyển tải kịp thời và luôn nhận được sự quan tâm, chú ý đối của đoàn viên, thanh niên theo từng nội dung, chủ điểm.

Điểm ưu việt của việc giáo dục, tuyên truyền thông qua trang điện tử là phản ánh thông tin kịp thời, đầy đủ với độ xác thực cao khi nội dung và hình ảnh luôn có sự rà soát, kiểm duyệt thường xuyên của nhóm biên tập là các thành viên có nghiệp vụ chuyên môn trong công tác tuyên giáo, báo chí - tuyên truyền. Bên cạnh đó, hệ thống website của Đoàn Thanh niên thành phố, trong thời gian gần đây còn quan tâm nhiều hơn đến những hình thức thông tin mới như: đăng tải video phóng sự, thông tin đồ họa Infographic, tin theo dòng sự kiện timeline, tổ chức các cuộc thi sáng tác các ấn phẩm tuyên truyền để tạo những hình thức tuyên truyền giáo dục ngày càng mới mẻ, sinh động và gần gũi hơn với đoàn viên, thanh niên, sinh viên..

Để công tác tuyên truyền trên mạng xã hội đạt hiệu quả, Thành Đoàn Đà Nẵng cũng chú trọng tới việc nâng cao chất lượng trang Fanpage “Tuổi trẻ Đà Nẵng” với hơn 13 nghìn lượt theo dõi. Trong suốt thời gian qua, đây đã là một kênh thông tin lan tỏa, rộng khắp, phản ánh sinh động các hoạt động sôi nổi của các cấp Đoàn- Hội, là công cụ để gắn kết, chia sẻ, cổ vũ tinh thần nhiệt huyết, đoàn kết trong mỗi đoàn viên, thanh niên. Trên trang fanpage của tuổi trẻ thành phố, Ban biên tập ưu tiên thời lượng thông tin về những phong trào, cuộc vận động lớn trong năm, các nhiệm vụ trọng tâm của Đoàn, Hội, Đội các cấp, những tấm gương tiêu biểu, những thành tích xuất sắc của thanh thiếu nhi Đà Nẵng trong học tập, nghiên cứu, sinh hoạt, lao động, công tác. Tuy nhiên, khác với cách thức tuyên truyền trên hệ thống website mang tính chi tiết, cụ thể thì các thông tin trên fanpage Tuổi trẻ Đà Nẵng luôn được chuyển tải xúc tích, ngắn gọn, dễ nhớ, để phù hợp với trạng thái “cập nhật nhanh” của giới trẻ.

Song song với việc đưa tin tức cập nhật, hệ thống Fanpage Tuổi trẻ Đà Nẵng cũng liên tục được làm mới bằng các hình thức tuyên truyền sinh động như: băng-rôn, pa-nô, áp-phích, video clip, bộ ảnh tuyên truyền, infographic, khung ảnh đại diện trên mạng xã hội với những thiết kế gần gũi, bắt mắt và khả năng tạo hiệu ứng lan tỏa cao.

Nhằm tạo sự đồng bộ trong công tác tuyên truyền, Thành đoàn cũng tiếp tục chỉ đạo các cấp bộ Đoàn đẩy mạnh xây dựng, duy trì các tài khoản, chuyên trang trên mạng xã hội của các địa phương, đơn vị nhằm tạo nên một bức tranh tổng thể, sinh động về công tác đoàn và phong trào thanh niên của thành phố. Ngoài ra, Thành Đoàn còn nghiên cứu đổi mới trong cách thức lan tỏa, chia sẻ thông tin trên mạng xã hội. Sau khi các đơn vị cơ sở đăng tải các hoạt động sôi

nổi của đơn vị mình trên các trang facebook cá nhân, sẽ tiếp tục chia sẻ qua nhóm “Thông tin tuyên truyền” với sự tham gia của hơn 100 đồng chí là Bí thư, Phó Bí thư các quận, huyện Đoàn, Đoàn trực thuộc, các đơn vị Đoàn xã, phường. Với cách làm đó, các thành viên trong nhóm không những nắm được thông tin hoạt động của nhau, mà sẽ là những “kênh truyền thông nhân rộng” đến đoàn viên, thanh niên đơn vị mình về những mô hình mới, cách làm hay. Từ đó, Thành Đoàn sẽ dễ dàng theo dõi, định hướng công tác tuyên truyền cho cơ sở; đồng thời, có nguồn tin phong phú, mang tính tổng hợp để tiến hành biên tập trên trang Tuổi trẻ Đà Nẵng, tuyên truyền rộng rãi đến đoàn viên thanh niên. Như vậy, một thông tin hoạt động được đăng tải, sẽ được lan tỏa theo “cấp số nhân” chỉ bằng những thao tác vô cùng đơn giản trên mạng xã hội.

Để nâng cao hiệu quả tuyên truyền, thích ứng với nhu cầu cập nhật thông tin nghe-nhìn thường xuyên của đoàn viên, Thành Đoàn Đà Nẵng còn phối hợp với Đài phát thanh truyền hình DRT Đà Nẵng tổ chức thực hiện chương trình truyền hình thanh niên vào tối thứ 3 tuần thứ 2 hằng tháng trên sóng truyền hình; qua đó nhằm tuyên truyền các hoạt động thiết thực, sôi nổi của tuổi trẻ thành phố, tôn vinh những tấm gương đoàn viên tiêu biểu, chia sẻ những bức tranh đẹp về công tác tình nguyện về cuộc sống cộng đồng”.

Xem các ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội là một kênh thông tin hữu ích còn giúp Đoàn Thanh niên thành phố thực hiện tốt công tác giáo dục, tuyên truyền trong bối cảnh dịch bệnh Covid 19 với những diễn biến phức tạp và gây ảnh hưởng nặng nề đến mọi mặt của đời sống xã hội cũng như các phong trào Đoàn- Hội nói chung. Theo đó, tuổi trẻ Đà Nẵng đã năng động, sáng tạo ứng dụng mạng xã hội, phát động các cuộc thi trực tuyến, làm việc qua mạng để triển khai các hoạt động, phong trào thanh niên và xem thách thức từ dịch bệnh cũng chính là cơ hội để các cấp bộ Đoàn – Hội trên thành phố nói chung có thể cập nhật những xu hướng mới, đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục của tổ chức Đoàn thông qua việc ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông xã hội.

Một sự thuận lợi khác trong việc khai thác ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội đó là cách thức hoạt động Online cũng rất phù hợp với tình hình học tập theo quy chế tín chỉ của hơn 90.000 sinh viên thành phố, một trong những lực lượng nòng cốt của công tác Đoàn và phong trào thanh niên nói chung. Cùng với sự hỗ trợ của các phần mềm quản lý đoàn viên, thì Ban Chấp hành Đoàn trường cũng như Ban Chấp hành Đoàn các Khoa, lớp học cũng dễ dàng tiếp cận để thông tin, tuyên truyền được đến với đoàn viên, hội viên, sinh viên khi các em có những lịch học tự chọn khác nhau, không còn tuân thủ với danh sách lớp cố định, theo những mô hình tổ chức lớp học truyền thống.

Thứ hai: Xem mạng xã hội là một “môi trường giáo dục” hữu hiệu

Công nghệ thông tin, mạng xã hội đang là những sản phẩm mới thu hút giới trẻ khi người sử dụng có thể gắn kết với nhau trong không gian và thời gian không giới hạn. Bên cạnh đó, những mối quan hệ xã hội trên “thế giới ảo” cũng đã dần chiếm lĩnh đời sống tâm tư, tình cảm của giới trẻ khi các bạn không ngừng giao lưu, liên lạc, chia sẻ, cập nhật thông tin một cách thường xuyên, liên tục.

Nắm chắc đặc thù tâm lý đó, cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt- Mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trên mạng xã hội của Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên thành phố đã luôn được duy trì và tạo những hiệu ứng lan tỏa đến tâm tư, tình cảm của đoàn viên, thanh niên. Thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu về giáo dục khi chúng ta nên “*Lấy gương người tốt, việc tốt để hàng ngày giáo dục lẫn nhau*”, những tin tốt, câu chuyện đẹp đã như “làn gió mới” xua tan những tin giả, tin tiêu cực, góp phần tạo môi trường mạng lành mạnh cho sự phát triển toàn diện của thanh thiếu nhi, hướng người trẻ đến lối sống cao đẹp, sống có hoài bão và khát vọng vươn lên, sống có ích, có tinh thần trách nhiệm, có tấm lòng yêu thương, nhân hậu, quả cảm, trung thực, sẵn sàng hy sinh lợi ích của bản thân vì tập thể, rộng hơn là cộng đồng.

Có thể khẳng định, bên cạnh những mặt trái đang hiện hữu, thì Internet thực sự là một “môi trường giáo dục”, góp phần định hình văn hóa và là kênh thông tin để chúng ta dễ dàng tiếp cận đối với lực lượng đông đảo của giới trẻ. Nắm được tinh thần đó, các cấp bộ Đoàn thành phố đã chủ động, sáng tạo, đa dạng hoá hình thức giáo dục để phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, đặc thù của địa phương, đơn vị như: diễn đàn, tọa đàm, các câu lạc bộ, các cuộc thi trắc nghiệm, tự luận trên mạng internet; xây dựng, vận hành các trang tin điện tử, fanpage, group trên facebook; xây dựng và phát triển các ứng dụng trên mạng xã hội và thiết bị di động thông minh để tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, xây dựng, duy trì chuyên mục “Theo dấu chân Bác” để những lời dạy của Bác, nội dung các chuyên đề học tập và làm theo hàng năm thấm nhuần trong đoàn viên, hội viên, thanh niên.

Nắm được thị hiếu của đoàn viên thanh niên, Thành Đoàn còn tổ chức các cuộc thi sáng tác phim ngắn, video clip để tuyên truyền về tư tưởng, lối sống, đạo đức trong giới trẻ. Đồng thời, có hình thức khen thưởng đối với các đơn vị thực hiện tốt nhiệm vụ tuyên truyền qua lượt like, share trên trang. Một ví dụ đơn cử đó là sự hưởng ứng mạnh mẽ của các diễn viên không chuyên của thành phố trong loạt clip phim ngắn tuyên truyền phòng chống ma túy năm 2020. Với những clip và những thông điệp sâu sắc, cuộc thi đã tạo được sự quan tâm chú ý của hàng ngàn đoàn viên, thanh niên trên mạng xã hội. Bên cạnh đó, kỷ niệm 90

năm ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh sắp đến, Đoàn viên thanh niên thành phố cũng sẽ hưởng ứng rộng khắp cuộc thi sáng tác clip với chủ đề “Thời tuổi trẻ sôi nổi” nhằm ôn lại truyền thống vẻ vang của tổ chức Đoàn - Hội tại địa phương, đơn vị và đặc biệt là chiến dịch truyền thông hứa hẹn sẽ có sự lan tỏa trong thanh niên đề “90 ngày thay đổi thói quen, chung tay bảo vệ môi trường”.

Thứ ba: Xem các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội là một trong những vũ khí sắc bén để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; là kênh hữu hiệu để nắm bắt tâm tư, tình cảm của giới trẻ, góp phần cung cấp thông tin chính thống, định hướng kịp thời.

Có một thực tế mà chúng ta phải thừa nhận đó là mạng xã hội và các phương tiện truyền thông công nghệ cao đang có những tác động mạnh mẽ đến đời sống, tâm tư, tình cảm của giới trẻ. Internet còn là một phương tiện để làm việc, học tập. Chính vì vậy, cần phải xem mạng xã hội như một kênh tuyên truyền hiện đại, một công cụ tiện dụng để nắm bắt tư tưởng của thanh niên; đồng thời, sử dụng phương tiện này như là công cụ sắc bén trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Khai thác điểm mạnh của mạng xã hội luôn hướng giới trẻ vào các vấn đề mang tính cộng đồng; thay đổi các hình thức hoạt động truyền thống để chuyển dần sang các hình thức hoạt động trực tuyến; Ban Thường vụ Thành Đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn – Hội thành lập, duy trì hoạt động có hiệu quả các tài khoản, chuyên trang trên mạng xã hội. Những kênh thông tin này, như là một cánh tay nối dài của các cấp Đoàn - Hội khi chia sẻ được thông tin tuyên truyền một cách nhanh chóng, nắm bắt được tình hình, tâm tư, nguyện vọng của đoàn viên, thanh niên và quan trọng nhất là góp phần tạo ra sự “tương tác đôi bên” của công tác đoàn kết, tập hợp. Với những nguồn thông tin được phản ánh trên hệ thống mạng xã hội một cách nhanh, nhạy, nhiều chiều, còn giúp cho việc nắm, phân tích, dự báo tình hình tư tưởng trong đoàn viên được diễn ra kịp thời, đa dạng, khách quan hơn.

Bên cạnh đó, Đoàn thanh niên thành phố cũng thành lập rất nhiều nhóm Zalo để thuận tiện trao đổi, liên lạc và thông tin những vấn đề trong triển khai thực hiện phong trào thanh niên. Việc ứng dụng công nghệ thông tin và các ứng dụng mạng xã hội không chỉ giúp tiết kiệm các hình thức văn bản truyền thống, mà còn góp phần tạo sự thông suốt, kịp thời cung cấp thông tin chính thống cho Đoàn viên, thanh niên, sinh viên, nhất là việc nắm bắt những thông tin trái chiều, thông tin thuộc lĩnh vực nhạy cảm mà qua con đường chính thống thường khó nắm bắt được.

Công tác giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống văn hóa không phải chỉ có ở thời điểm hiện tại mà từ hàng ngàn năm nay, cha ông ta cũng đã

quan tâm đến việc xây dựng “tư tưởng” “nhân cách” của mỗi con người; xem đó là “cái gốc” cho sự trường tồn của mọi thời kỳ lịch sử. Trước thách thức lớn mang tên hội nhập, toàn cầu hóa, sự phát triển như vũ bão của công nghệ thông tin trong thế giới phẳng thì hình ảnh và tư duy của con người Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ sẽ có những ảnh hưởng nhất định.

Nhìn nhận rõ những mặt tích cực của ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội; để nâng cao hiệu quả của ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội trong công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lý tưởng văn hóa trong đoàn viên thanh niên, một số giải pháp có thể kể đến như:

Một là: Cần nhiều hơn nữa các hội thảo, diễn đàn nhằm nghiên cứu ứng dụng công nghệ thông tin và mạng xã hội trong công tác tuyên truyền, giáo dục của Đoàn. Các chuyên gia, nhà nghiên cứu công nghệ cần xem đây là một vấn đề xã hội rất đáng quan tâm và tập trung nghiên cứu, khảo sát để có thể có những định hướng, hỗ trợ các cấp bộ Đoàn trong việc nâng cao hơn nữa hiệu quả của công tác giáo dục, vì mục tiêu chung là sự phát triển toàn diện của giới trẻ.

Hai là: Tạo điều kiện, khuyến khích để các cơ quan văn hóa, văn học nghệ thuật, điện ảnh sáng tác và phổ biến nhiều công trình, tác phẩm có giá trị giáo dục tốt cho thanh niên. Đồng thời siết chặt quản lý với những ấn phẩm, trang mạng, game online có nội dung không lành mạnh, ảnh hưởng không tốt đến thanh thiếu nhi. Quan tâm đầu tư thỏa đáng những thiết chế văn hóa theo định hướng “online” để đáp ứng nhu cầu vui chơi, giải trí cho thanh thiếu niên. Xem đây là việc làm quan trọng nếu muốn khai thác hiệu quả những mặt tích cực của các kênh truyền thông và mạng xã hội.

Ba là: Đoàn các cấp phải tập trung đào tạo, bồi dưỡng kiến thức về Internet, về mạng xã hội cho cán bộ Đoàn; tìm ra nhiều cách thức đa dạng để thu hút sự quan tâm của thanh niên trong môi trường Internet hiện nay, nhằm tạo hiệu quả cao nhất cho công tác giáo dục, tuyên truyền.

Bốn là: Tận dụng sức lan tỏa của các phương tiện thông tin, đặc biệt là mạng xã hội trong việc tạo ra các chiến dịch truyền thông lớn cho các cấp Đoàn - Hội, hướng đến việc lan tỏa nhanh, mạnh các hình ảnh đẹp của thanh niên, đặc biệt là trong các dịp cao điểm hoặc các dịp kỷ niệm trọng đại của Đảng, Đoàn.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã rất quan tâm đến sự nghiệp “Trồng người”. “Trồng người” ở đây được hiểu theo nghĩa rộng là quá trình giáo dục toàn diện cả về đạo đức, tri thức, nhân cách. Theo đó, giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống văn hóa cũng sẽ là một phương diện không thể thiếu trong cả ba mặt đạo đức-tri thức-nhân cách của một con người.

Nhìn nhận, đánh giá đúng đắn vai trò, vị trí của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cũng là một tiền đề quan trọng để vạch ra các chiến lược, giải pháp giáo dục để bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nhằm tổ chức thanh niên thành lực lượng chính trị hùng hậu, kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp của Đảng và dân tộc. Song song với đó, nhận thức đúng đắn về tiềm năng của hệ thống công nghệ thông tin và mạng xã hội trong công tác tuyên truyền, tích cực tìm hiểu, học hỏi các kỹ năng, nguyên tắc sử dụng mạng xã hội, các quy định pháp luật, các quy tắc cộng đồng, nâng tầm văn hóa sử dụng mạng xã hội cũng chính là nền tảng quan trọng để các cấp Đoàn- Hội có thể tổ chức thực hiện hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, văn hoá, lối sống trong đoàn viên thanh niên, trong bối cảnh mới.

Chúng ta tin tưởng rằng, trước thời cơ và vận hội mới đang rộng mở, vai trò và sức mạnh của thanh niên sẽ càng được phát huy; xứng đáng với niềm tin yêu và sự kỳ vọng của Đảng, của Chính quyền, của nhân dân; góp phần xây dựng đất nước, quê hương ngày càng phát triển giàu đẹp./.

CÂU LẠC BỘ LÝ LUẬN TRẺ, MÔ HÌNH BỒI DƯỠNG KIẾN THỨC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO TUỔI TRẺ TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Lâm Đồng

Trải qua 90 năm xây dựng, rèn luyện, cống hiến và trưởng thành, tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ngày càng khẳng định được vai trò là nòng cốt chính trị trong công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, định hướng tư tưởng và đồng hành phong trào hoạt động cùng lớp lớp thanh niên Việt Nam trong các giai đoạn cách mạng, tham gia đóng góp sức trẻ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, góp phần củng cố và xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam. Từ đó, tổ chức Đoàn rút ra các bài học kinh nghiệm, phương hướng, giải pháp xây dựng tổ chức vững mạnh toàn diện về chính trị, tư tưởng, tổ chức và hành động, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành rất nhiều tình cảm cho thanh niên. Người luôn tin tưởng vào vai trò, vị trí của thanh niên trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Vì vậy, trong bản *Di chúc*, Người đã dặn dò Đảng, Chính phủ phải chăm lo đến thanh niên vì “*Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc làm rất quan trọng và rất cần thiết*”. Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn chăm lo đến việc bồi dưỡng, giáo dục thanh niên - thế hệ được Người coi là chủ nhân tương lai của nước nhà. Khi mới bắt đầu truyền bá chủ nghĩa Mác-Lênin vào Việt Nam, Người đã chọn thanh niên là đối tượng đầu tiên. Tháng 11-1924, từ Mátxcova, Nguyễn Ái Quốc đến Quảng Châu, sáng lập ra *Việt Nam Thanh niên cách mạng đồng chí Hội*, tổ chức các lớp huấn luyện chính trị đặc biệt, đào tạo bồi dưỡng những thành phần cách mạng cốt cán của thanh niên. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại những di sản tư tưởng có giá trị về chiến lược xây dựng thế hệ trẻ: *phải coi trọng giáo dục và đào tạo thế hệ trẻ có đạo đức, có tri thức văn hóa, khoa học và kỹ thuật giỏi, làm cho họ là những người kế tục xứng đáng sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta*. Theo Người, thanh niên không chỉ cần được giáo dục về đạo đức mà còn cần được bồi dưỡng tri thức lý luận và văn hóa, khoa học - kỹ thuật; biết sử dụng những tri thức đó để xây dựng xã hội mới. Người viết: “*Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa*

vừa “hồng”, vừa “chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”.

Qua thực tiễn hoạt động cho thấy, công tác xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh và hoạt động phong trào Đoàn hiệu quả phụ thuộc vào vai trò cốt yếu của thủ lĩnh, cán bộ Đoàn chủ chốt: *những con người tâm trong, trí sáng, hoài bão lớn; những con người có nền tảng tư tưởng chính trị vững vàng, đạo đức, lối sống trong sáng; hội tụ đầy đủ lòng nhiệt huyết, tính xung kích đi đầu, tiên phong, gương mẫu, dám nghĩ, biết làm, bảo vệ và chăm lo cho thanh niên...* Vì vậy, chăm lo bồi dưỡng lý luận chính trị cho thế hệ trẻ là việc làm thường xuyên và rất quan trọng, đặc biệt là cán bộ đoàn chủ chốt và thành viên câu lạc bộ lý luận trẻ các cấp.

Thông qua mô hình câu lạc bộ lý luận trẻ, cán bộ Đoàn các cấp nâng cao khả năng nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn trong triển khai công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trên các lĩnh vực công tác. Nâng cao kiến thức về chủ nghĩa Mác – Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh; thông tin kịp thời các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và tổ chức Đoàn. Tạo cơ hội phản biện trên không gian mạng xã hội; tập hợp lực lượng tham gia đấu tranh, phản bác các luận điệu sai trái, thù địch của các thế lực phản cách mạng trên các trang mạng xã hội; đồng thời tuyên truyền, lan tỏa các thông tin tốt, hành động đẹp trong xã hội. Nắm bắt tư tưởng, tình hình dư luận của đoàn viên, thanh niên để kịp thời báo cáo, tham mưu định hướng dư luận và tư tưởng trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên.

Trong đó, thành viên câu lạc bộ lý luận trẻ là những người tiên phong trong việc nghiên cứu các vấn đề lý luận công tác thanh niên trong từng giai đoạn lịch sử của tổ chức Đoàn và đặc biệt các vấn đề lý luận của công tác thanh niên giai đoạn hiện nay. Nghiên cứu các vấn đề của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước trong quá trình lãnh đạo đất nước. Nắm bắt, trao đổi các vấn đề liên quan đến nắm bắt tình hình tư tưởng trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên và dư luận xã hội, đặc biệt là thông qua hệ thống báo chí và các trang mạng xã hội, đấu tranh với những luận điệu sai trái, thù địch của lực lượng phản cách mạng, tuyên truyền những thông tin tốt, những hành động đẹp, nhân rộng những giá trị nhân văn để thúc đẩy xã hội tốt đẹp hơn.

Vì vậy, một trong những nhiệm vụ quan trọng của tổ chức Đoàn hiện nay là thực hiện Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XII về *“Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”*. Trên cơ sở những kết quả hoạt động thực tiễn và công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trẻ; tổ chức Đoàn và đoàn viên, thanh niên các cấp cần phát huy tinh thần trách nhiệm trong việc bảo vệ và phát triển những giá trị của nền tảng tư tưởng của Đảng là chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước...; đồng thời tích cực tham gia đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên các diễn đàn khác nhau, đặc biệt là không gian mạng vốn là lợi thế của thế hệ trẻ. Đáp ứng lại sự kỳ vọng của các cấp ủy Đảng, chính quyền, nhân dân và toàn xã hội mong đợi thế hệ trẻ hôm nay cống hiến sức trẻ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội; xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

Tuy nhiên, vấn đề đang đặt ra hiện nay đó là: đoàn viên, thanh niên có nhu cầu, hứng thú học tập lý luận chính trị hay không? Nếu có nhu cầu học tập lý luận chính trị thì những điều kiện nào phải đảm bảo để nhu cầu đó được nuôi dưỡng, phát triển và được đáp ứng? Làm thế nào để tạo lập các điều kiện, kích thích, phát triển và đáp ứng nhu cầu học tập lý luận chính trị của thanh niên...

Bên cạnh đó, nhiều tổ chức, cá nhân chưa nhận thức đúng và đầy đủ tầm quan trọng của nhiệm vụ giáo dục thế hệ trẻ, nhất là trong bối cảnh đất nước có nhiều thay đổi. Việc tổ chức thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho thế hệ trẻ chưa kịp thời và hiệu quả. Vai trò, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong chăm lo, giáo dục thế hệ trẻ chưa đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn hiện nay. Một bộ phận giới trẻ giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc. Một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động chống sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta. Tình trạng tội phạm và tệ nạn xã hội trong giới trẻ diễn biến phức tạp...

Phát biểu chỉ đạo tại Đại hội Đoàn TNCS Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 – 2022. Tổng Bí thư Ban chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: *“Đó là hiện nay xã hội không khỏi*

bản khoán trước thực trạng có một bộ phận thanh niên giảm sút niềm tin, phai nhạt lý tưởng cách mạng, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; thậm chí có một số thanh niên bị các thế lực xấu, thù địch tác động, lôi kéo, kích động, đã có những việc làm đi ngược lại bản chất, truyền thống vẻ vang của Đoàn và trái với mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng và dân tộc. Tình trạng tội phạm và tệ nạn xã hội trong thanh, thiếu niên diễn biến phức tạp. Trong khi đó, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh còn chậm và lúng túng trong nghiên cứu, đề xuất giải pháp để khắc phục, giải quyết các vấn đề đặt ra, chưa kịp thời có ý kiến và tham gia giải quyết các vấn đề bức xúc, tiêu cực, mặt trái tác động đến thanh, thiếu nhi. Công tác giáo dục của Đoàn tuy rộng nhưng chưa sâu, một số hoạt động còn nặng về “bề nổi”, dàn trải, hình thức. Một bộ phận cán bộ Đoàn chưa bắt nhịp kịp thời với những thay đổi nhanh chóng trong nhận thức, đời sống của thanh niên. Đây là những vấn đề đáng lo ngại, trong đó có trách nhiệm của các cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể, đặc biệt là trách nhiệm của tổ chức Đoàn”.

Đồng thời, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng gọi mở một số nhiệm vụ trọng tâm và nhấn mạnh tầm quan trọng đặc biệt của công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ. Đặc biệt, Đoàn cần định hướng, giáo dục thanh niên giữ vững bản lĩnh cách mạng, có ý thức nhạy bén chính trị, tích cực đấu tranh ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái, tăng sức đề kháng cho thanh niên trước những biểu hiện tiêu cực, mặt trái của xã hội và sự chống phá, xuyên tạc của các thế lực thù địch, nhất là trên mạng xã hội; tránh tình trạng “nhạt Đảng”, “khô Đoàn”, “xa rời chính trị”.

Như vậy, có thể khẳng định rằng: Chăm lo bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là chiến lược lớn của cách mạng. Đảng và Chính phủ quan tâm xây dựng chính sách đúng đắn, chỉ đạo các ngành, các cấp tổ chức thực hiện hiệu quả. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là cơ sở tư tưởng và lý luận để xây dựng chiến lược phát triển giáo dục, đào tạo. Trong các nội dung giáo dục toàn diện cần coi trọng việc giáo dục lý tưởng, đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ. Chăm lo bồi dưỡng, đào tạo đội ngũ nòng cốt cho thanh niên để họ thật sự là đội quân chủ lực trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đưa nước ta tiến lên, sớm sánh vai các cường quốc năm châu như kỳ vọng của Bác Hồ với thế hệ trẻ.

Thực hiện Kết luận Hội nghị Ban Thường vụ Trung ương Đoàn lần thứ ba khóa XI và Đề án “*Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi giai đoạn 2018 - 2022*”, ngày 07/11/2018 của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn; Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 09/02/2018 của Ban Bí thư Trung ương Đảng “*về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới*”; Hướng dẫn số 29-HD/TWĐTN-BTG, ngày 1/4/2019 của Trung ương Đoàn về thành lập và tổ chức hoạt động Câu lạc bộ Lý luận trẻ giai đoạn 2019 – 2022. Câu lạc bộ lý luận trẻ tỉnh Lâm Đồng được thành lập dưới sự chỉ đạo toàn diện và giám sát trực tiếp của Thường trực, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Lâm Đồng. Chiều ngày 29/7/2019, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn tổ chức Lễ ra mắt Câu lạc bộ Lý luận trẻ tỉnh Lâm Đồng, với 20 thành viên nòng cốt, trong đó có 7 đồng chí trong Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ và phân công 01 đồng chí Phó Bí thư Tỉnh đoàn là chủ nhiệm Câu lạc bộ. Câu lạc bộ Lý luận trẻ tỉnh Lâm Đồng được thành lập nhằm góp phần hiệu quả vào việc nâng cao trình độ lý luận chính trị cho cán bộ Đoàn, đoàn viên, thanh niên; đây là diễn đàn dành cho những đoàn viên, thanh niên yêu thích và có khả năng nghiên cứu, trao đổi lý luận chính trị; đồng thời còn là một diễn đàn để đoàn viên, thanh niên có cơ hội phản biện trên không gian mạng xã hội; tập hợp lực lượng tham gia đấu tranh, phản bác các luận điệu sai trái, thù địch của các thế lực phản cách mạng trên các trang mạng xã hội. Làm tốt công tác tuyên truyền, lan tỏa các thông tin tốt, hành động đẹp trong xã hội; nắm bắt tư tưởng, tình hình dư luận của đoàn viên, thanh niên để kịp thời báo cáo, tham mưu định hướng dư luận và tư tưởng trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên.

Với mục đích nâng cao trình độ lý luận cho cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên, do vậy câu lạc bộ Lý luận trẻ hướng tới việc tổ chức các buổi sinh hoạt tọa đàm, diễn đàn, hội thảo; nghe báo cáo chuyên đề trên các lĩnh vực; giao lưu với các nhân chứng, nhà nghiên cứu về các vấn đề lý luận mà thành viên câu lạc bộ quan tâm; Câu lạc bộ cũng có những bài viết, các quan điểm đấu tranh với luận điệu sai trái của các thế lực thù địch và tuyên truyền những gương người tốt, việc tốt, những quan điểm đúng đắn để nhân rộng những giá trị nhân văn, thúc đẩy xã hội tốt đẹp hơn thông qua fanpage Tuổi trẻ Lâm Đồng.

Câu lạc bộ Lý luận trẻ là mô hình tập hợp các cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên yêu thích và có khả năng nghiên cứu, trao đổi về lý luận, chính trị,

góp phần trang bị cho đội ngũ cán bộ Đoàn, đoàn viên khả năng lý luận, nghiên cứu về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, về Đảng Cộng sản Việt Nam và con đường đi lên Chủ nghĩa xã hội trong giai đoạn mới, nâng cao khả năng hoạt động thực tiễn và khái quát thành lý luận khoa học. Từ đó góp phần thực hiện thành công Đề án “*Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi giai đoạn 2018 - 2022*”.

Đồng thời là môi trường thuận lợi giúp đoàn viên, thanh niên được bày tỏ suy nghĩ, nhận xét của cá nhân mình đối với những vấn đề giới trẻ quan tâm hiện nay đặc biệt trên mạng xã hội, các sự kiện chính trị - xã hội của địa phương, trong nước và quốc tế nổi bật, các luồng tư tưởng khác nhau với những góc nhìn mới mẻ, trẻ trung về hiện trạng địa phương, đất nước, các vấn đề cần đặt ra đối với tổ chức Đoàn - Hội - Đội trong giai đoạn hiện nay và cùng nhau thảo luận, phân tích, nhận diện đúng sai để hiểu được vấn đề một cách thấu đáo, căn kẽ. Hoạt động câu lạc bộ phải gắn với công tác thanh vận, cung cấp kịp thời những thông tin chính thống để tạo cơ sở lý luận cho đội ngũ cán bộ Đoàn, đoàn viên, thanh niên phản bác lại những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch.

Để thực hiện tốt công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho đoàn viên thanh niên, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Lâm Đồng xác định đây là nhiệm vụ xuyên suốt, bao trùm trong mọi hoạt động, phong trào. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin để tiếp cận đến đông đảo đoàn viên, thanh niên; coi trọng giáo dục bằng các phong trào hành động cách mạng, thông qua thực tiễn, khích lệ thanh niên xung kích trong lao động, học tập, phấn đấu vươn lên để lập thân, khởi nghiệp, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần. Chủ động, đa dạng hóa hình thức giáo dục, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, đặc thù của địa phương, đơn vị, như: Diễn đàn, tọa đàm, các câu lạc bộ, các cuộc thi trắc nghiệm, tự luận trên internet; xây dựng, vận hành các trang tin điện tử, fanpage, group...; xây dựng và phát triển các ứng dụng trên mạng xã hội và thiết bị di động thông minh để tuyên truyền, giáo dục... hướng đến mục tiêu thỏa mãn nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của thanh niên để từ đó thu hút, tập hợp, tuyên truyền, giáo dục hiệu quả.

Trong tình hình mới, hoạt động của câu lạc bộ lý luận trẻ hướng đến các nội dung đấu tranh, phản bác thông tin sai lệch, phản động của các thế lực thù địch trên mạng xã hội. Xây dựng một môi trường mạng trong sạch để đoàn viên, thanh niên tham gia học tập, ứng dụng và chia sẻ thông tin người tốt, việc tốt, lan tỏa những hình ảnh đẹp về tổ chức Đoàn thanh niên, thanh niên Việt Nam và những đổi thay của địa phương, đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam.

Để phát huy vai trò của thành viên câu lạc bộ lý luận trẻ, mô hình bồi dưỡng kiến thức lý luận chính trị cho tuổi trẻ trong tình hình mới, cần quan tâm thực hiện một số các giải pháp như sau:

Thứ nhất, tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng, truyền thống cho thế hệ trẻ bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, với sự tham gia, phối hợp có trách nhiệm của ngành giáo dục, gia đình, đoàn thể và toàn xã hội. Đổi mới nội dung và cách thức học tập các bài học lý luận chính trị phù hợp với từng đối tượng đoàn viên. Gắn việc giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa với triển khai sáng tạo Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị về "*Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*", trong đó đề cao sự nêu gương của cán bộ Đoàn, Hội, Đội, định hướng cho thanh niên rèn luyện theo tiêu chí "*Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn*". Tham mưu cho các cấp ủy đảng, chính quyền định kỳ gặp gỡ, trao đổi, đối thoại với thanh thiếu nhi. Nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, chủ động nắm bắt, dự báo tình hình tư tưởng, định hướng dư luận xã hội trong thanh thiếu nhi, nhất là ở các thành phố lớn và địa bàn nhạy cảm. Tăng cường phối hợp với các cấp, các ngành tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi.

Thứ hai, nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục trong tổ chức các phong trào hành động cách mạng, tạo môi trường thực tiễn để thanh thiếu nhi rèn luyện và phấn đấu. Tuyên truyền nâng cao nhận thức, kỹ năng hội nhập quốc tế cho thanh niên. Thường xuyên tổng kết và xác định nội dung phong trào phù hợp để thu hút được thanh thiếu nhi tham gia. Phát hiện gương người tốt, việc tốt, tôn vinh những tấm gương tiêu biểu và nhân rộng điển hình tiên tiến.

Thứ ba, xây dựng, củng cố tổ chức Đoàn vững mạnh, làm cơ sở để thực hiện tốt chức năng giáo dục thanh thiếu nhi. Đổi mới nội dung, chương trình, tài liệu đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Đoàn, Hội, Đội phù hợp với yêu cầu, tình hình

mới. Không ngừng nâng cao chất lượng rèn luyện đoàn viên, chất lượng sinh hoạt chi đoàn. Thực hiện tốt công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng.

Thứ tư, phát huy ưu thế của các công cụ, phương tiện truyền thông hiện đại, phát huy vai trò của mạng xã hội trong giáo dục thanh thiếu nhi. Mở rộng quy mô, nâng cao chất lượng hoạt động các thiết chế văn hóa của Đoàn, Hội, Đội. Khai thác hiệu quả các nguồn lực xã hội trong công tác giáo dục thanh thiếu nhi.

Thứ năm, đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI về *"Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030"*; Quyết định số 1501-QĐ/TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án *"Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng, giai đoạn 2015 - 2020"*. Tập trung giải quyết các vấn đề bức xúc xã hội; tăng cường công tác phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội.

Năm 2021, kỷ niệm 90 năm Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ra đời, rèn luyện, cống hiến và trưởng thành. Thế hệ trẻ hôm nay luôn kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội mà Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn; thường xuyên nâng cao cảnh giác cách mạng, bồi dưỡng kiến thức lý luận chính trị, phấn đấu hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và nhân dân tin tưởng giao phó./.

GIÁO DỤC TRUYỀN THÔNG CHO THANH THIẾU NHI THÔNG QUA HÀNH TRÌNH ĐẾN VỚI ĐỊA CHỈ ĐỎ

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Tuyên Quang

Việc giáo dục tư tưởng chính trị, truyền thống và đạo đức cách mạng cho thanh, thiếu nhi là một trong những định hướng giáo dục xã hội chủ nghĩa cơ bản và quan trọng. Từ khi thế giới quan Mác - Lênin được Hồ Chí Minh truyền bá vào Việt Nam, vấn đề giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, giáo dục lý tưởng cách mạng, truyền thống cách mạng và đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ đã được đặt ra và giữ một vị trí quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân. Một trong những nhiệm vụ quan trọng đó là bồi dưỡng cho thế hệ trẻ có nhận thức đúng đắn về chủ nghĩa xã hội, nâng cao ý chí phấn đấu vì lý tưởng cao cả là độc lập dân tộc và tiến lên xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội trên đất nước ta. Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đặt niềm tin lớn lao vào thế hệ trẻ Việt Nam - những người chủ tương lai của đất nước. Người khẳng định vai trò to lớn của tuổi trẻ trong sự phát triển và trường tồn của dân tộc: "Nước nhà thịnh hay suy yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên". Trong quá trình lãnh đạo đất nước, Hồ Chủ tịch thường xuyên động viên tuổi trẻ phải ra sức rèn luyện tinh thần, tu dưỡng đạo đức, không ngừng học tập vươn lên để xứng đáng là người chủ tương lai của nước nhà, đồng thời nhắc nhở Đảng và Chính phủ phải đặc biệt quan tâm tới việc đào tạo bồi dưỡng thế hệ trẻ. Trong Di chúc, Người căn dặn: "Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ thành những người kế thừa xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa "hồng" vừa "chuyên". Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết". Trong quá trình giáo dục lý tưởng cách mạng và truyền thống cách mạng cho thanh, thiếu nhi, Hồ Chí Minh lưu ý chúng ta cần phải tránh cách làm cho thế hệ trẻ hiểu lý tưởng một cách đơn giản không chỉ ở mục đích cao đẹp cuối cùng phải tiến tới, mà còn cả mục tiêu hiện thực trước mắt cần thực hiện; rằng truyền thống cách mạng không phải là cái để thế hệ trẻ hôm nay thừa hưởng mà cao hơn nữa, là trên các nền tảng truyền thống cách mạng quý báu đó, thế hệ trẻ hôm nay phải biết sáng tạo ra các giá trị mới, làm giàu và bổ sung các truyền thống cách mạng mới. Các thế hệ đi trước đã chiến đấu hy sinh để giành lại nền độc lập, tự do cho dân tộc, thì thế hệ trẻ ngày nay có nhiệm vụ giữ vững nền độc lập, tự do.

Tư tưởng cách mạng của Người và con đường cách mạng do Người chỉ ra như luồng gió mới thổi vào nước ta, khi mà Người khẳng định rằng: sự áp bức và bóc lột vô nhân đạo của đế quốc Pháp đã làm cho đồng bào ta hiểu rằng có cách mạng thì sống, không có cách mạng thì chết. Cách mạng nước ta bước vào giai đoạn mới, với mục tiêu đánh đổ đế quốc Pháp và phong kiến tay sai, giành độc lập dân tộc, người cày có ruộng, tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội có sức hấp dẫn kỳ lạ đối với thanh niên và dần dần trở thành hoài bão, lý tưởng của thanh niên nước ta. Lý tưởng và truyền thống cách mạng cao đẹp mà Hồ Chí Minh nói tới, và cũng là đề giáo dục cho thế hệ trẻ, đó là: độc lập dân tộc, tự do và chủ nghĩa xã hội. Những nội dung ấy luôn luôn gắn bó chặt chẽ với nhau. Thực hiện thắng lợi sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội - đó là phương hướng duy nhất để củng cố bền vững nền độc lập của dân tộc, bảo đảm cho mọi người có cuộc sống ngày càng ấm no, tự do và hạnh phúc. Lý tưởng độc lập dân tộc, tự do và chủ nghĩa xã hội đã trở thành niềm tin, lẽ sống của nhiều thế hệ kế tục nhau.

Do vậy, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở chúng ta phải giáo dục cho thanh, thiếu nhi nhận thức đúng và hiểu sâu sắc rằng: "Dân ta phải biết sử ta, Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam". Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức được Đảng và Nhà nước giao cho nhiệm vụ giúp Đảng và Nhà nước trong việc bồi dưỡng, giáo dục truyền thống cách mạng cho thế hệ trẻ, trong nhiều năm qua, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã không ngừng đổi mới, nâng cao công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống, đặc biệt là công tác giáo dục truyền thống cách mạng thông qua nhiều hình thức như: Tuyên truyền, tổ chức cho ĐVTN học tập, quán triệt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội còn chú trọng tổ chức các hoạt động giáo dục nhằm trang bị tri thức và lòng tự hào cho tuổi trẻ về truyền thống vẻ vang của Đảng, của dân tộc; về thân thế và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh; về đạo đức và lối sống; về lý tưởng cách mạng của người thanh niên trong thời kỳ mới. Trong giai đoạn hiện nay, muốn thế hệ trẻ tiếp cận và hiểu biết hơn về lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước của ông cha cần bắt đầu từ công tác giáo dục truyền thống. Đó là cơ sở đầu tiên cho việc hình thành tư tưởng, tình cảm của tuổi trẻ, trong đó giáo dục truyền thống thông qua hành trình đến với địa chỉ đỏ là các bảo tàng, các di tích lịch sử cách mạng không chỉ giúp thế hệ trẻ có nhận thức đúng đắn về lịch sử mà còn góp phần bồi đắp thêm lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, từ đó tiếp tục phát huy truyền thống, đạo lý tốt đẹp "Uống nước nhớ nguồn", "Ăn quả nhớ kẻ trồng cây".

Trong công tác giáo dục nói chung, công tác giáo dục truyền thống cách mạng cho thế hệ trẻ nói riêng, với tầm quan trọng lớn lao trong quá trình "hình

thành một thể hệ thanh niên ưu tú trên mọi lĩnh vực”, các địa chỉ đỏ ngày càng có vai trò đặc biệt quan trọng và to lớn trong việc hình thành nhân cách mới cho thế hệ trẻ. Bởi chính hệ thống này là phương tiện trực tiếp, là công cụ đắc lực mang tính thuyết phục cao, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi, có khả năng thu hút đông đảo khách thăm quan trẻ tuổi đến học tập, nghiên cứu. Thực tiễn cho thấy rằng nếu không hiểu biết thấu đáo lịch sử thì khó có thể, thậm chí không thể có cơ hội để nắm bắt thấm nhuần những giá trị tinh thần và truyền thống quý báu do lịch sử tạo ra và do đấu tranh lâu dài mà có được. Truyền thống chính là những giá trị được rút ra và được đúc kết từ lịch sử.

Tuyên Quang được coi là một “bảo tàng cách mạng”, “khu di tích lịch sử vô giá”, là mảnh đất giàu truyền thống cách mạng với gần 635 di tích, cụm di tích lịch sử - văn hóa, trong đó có 465 di tích lịch sử cách mạng và kháng chiến, ghi dấu những địa điểm Bác Hồ, Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ và các bộ, ngành Trung Ương ở, làm việc. Trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc, nhân dân các dân tộc tỉnh Tuyên Quang luôn đoàn kết một lòng, kiên cường chống giặc ngoại xâm, lập nên những chiến công hiển hách. Đặc biệt, trong thời kỳ tiền khởi nghĩa, Bác Hồ từ Pác Bó (Cao Bằng) về Tuyên Quang, đã chọn Tân Trào (Sơn Dương) làm căn cứ chỉ đạo cách mạng cả nước, lãnh đạo toàn dân Tổng khởi nghĩa tháng 8-1945, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, mở ra một kỷ nguyên mới trong lịch sử dân tộc, kỷ nguyên độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Trong kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, một lần nữa tỉnh Tuyên Quang vinh dự được Bác Hồ, Trung Ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ chọn là nơi ở và làm việc để lãnh đạo cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược. Nhân dân các dân tộc tỉnh Tuyên Quang đã hoàn thành xuất sắc sứ mệnh bảo vệ an toàn lãnh tụ và căn cứ đầu não của cách mạng. Các di tích lịch sử cách mạng và kháng chiến đặc biệt như lán Nà Nưa, đình Tân Trào, lán Hang Bòng, Cây đa Tân Trào, di tích Chủ tịch phủ - Thủ tướng phủ, khu di tích hầm bí mật, an toàn của Trung Ương Đảng, Chính phủ và Bác Hồ ở Kim Quan, di tích Đại hội lần thứ II của Đảng tại Kim Bình, địa điểm Chủ tịch Hồ Chí Minh làm việc với các đồng chí lãnh đạo Đảng và báo Sự Thật ra Nghị quyết xuất bản Báo Nhân Dân (tháng 3-1951)... gắn với những sự kiện quan trọng của lịch sử dân tộc, chứa đựng các giá trị về truyền thống yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng cùng các giá trị về nghệ thuật chỉ đạo quân sự tài tình của Đảng, Bác Hồ. Tuổi trẻ Tuyên Quang luôn vinh dự và tự hào khi được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất quê hương cách mạng "*Thủ đô khu giải phóng - Thủ đô kháng chiến*". Mỗi khi đến với những di tích lịch sử cách mạng, địa chỉ đỏ, thế hệ trẻ tỉnh Tuyên Quang đều cảm thấy tự hào và mang lòng biết ơn sâu sắc với công lao to lớn của Đảng, của Chủ tịch Hồ Chí Minh và các anh hùng liệt sỹ đã hy sinh vì độc lập, tự do cho Tổ quốc.

Với tinh thần đó, trong những năm qua, tuổi trẻ Tuyên Quang luôn phát huy vai trò, trách nhiệm trong việc giữ gìn và phát huy truyền thống quê hương cách mạng, không ngừng đổi mới, nâng cao công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống, đặc biệt là công tác giáo dục truyền thống cách mạng thông qua hành trình đến với địa chỉ đỏ với nhiều hình thức đa dạng, phong phú thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia. Hàng năm, nhân dịp các ngày lễ, ngày kỷ niệm của quê hương, đất nước, các cơ sở Đoàn trong toàn tỉnh đã tổ chức các buổi giao lưu truyền thống, gặp gỡ với các nhân chứng lịch sử, kể chuyện, đối thoại với thanh niên; tổ chức các buổi tọa đàm, các cuộc thi tìm hiểu về truyền thống, lịch sử, về thân thế và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh; tổ chức cho Thanh thiếu nhi tham quan các di tích lịch sử và trao thẻ đoàn viên tại các địa chỉ đỏ, như: Tổ chức *Hội thi kể chuyện về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*; Hội thi vẽ tranh với chủ đề "*Bác Hồ trong trái tim thiếu nhi thành phố Tuyên Quang*"; cuộc thi làm video, clip "*tuyên truyền, giới thiệu sách về Chủ tịch Hồ Chí Minh*"; tích cực hưởng ứng, tham gia cuộc thi "*Thiếu nhi các dân tộc hát Quốc ca tại các địa chỉ đỏ*"; tổ chức các chương trình "*Hành trình về nguồn theo chân Bác*"; phối hợp với Hội Cựu chiến binh tổ chức nói chuyện, tuyên truyền, giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ; tổ chức Hội trại, các chương trình mít tinh kỷ niệm, lễ ra quân tại khu di tích đặc biệt quốc gia Tân Trào; tổ chức dâng hương, tu sửa đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên tại các chiến khu cách mạng, khu di tích lịch sử. Tổ chức các hoạt động "*Đền ơn đáp nghĩa*", "*Uống nước nhớ nguồn*", thăm hỏi tặng quà cho thương binh, thân nhân gia đình liệt sỹ, gia đình chính sách; tổ chức chăm sóc, chỉnh trang, vệ sinh nghĩa trang liệt sỹ và Lễ "*Thắp nến tri ân*" các anh hùng, liệt sỹ dịp 27/7... Thông qua các hoạt động đã góp phần nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục truyền thống cho thanh thiếu nhi, từ đó nâng cao ý thức trách nhiệm với quê hương, đất nước, khơi dậy, phát huy lòng tự hào dân tộc, kích thích bầu nhiệt huyết, tính năng động sáng tạo, tinh thần xung kích, tình nguyện, thi đua lao động, học tập, xung kích đi đầu trong tham gia phát triển kinh tế - xã hội, xứng đáng là người con được sinh ra trên mảnh đất giàu truyền thống cách mạng.

Tuy nhiên, trong thời kỳ công nghệ thông tin và truyền thông bùng nổ, các chương trình ca nhạc và phim ảnh quốc tế hàng ngày được đăng tải trên các phương tiện thông tin đại chúng, nhu cầu của tuổi trẻ ngày càng đa dạng, phong phú, đòi hỏi vui chơi giải trí có trí tuệ cao, có hàm lượng khoa học và công nghệ hiện đại. Trong khi đó các bảo tàng, các di tích lịch sử cách mạng phần lớn chưa được đầu tư các công nghệ hiện đại, hệ thống trưng bày và phương pháp trưng bày, giới thiệu có nơi còn chưa thật sự hấp dẫn. Điều đó dễ dẫn tới việc thanh thiếu nhi có xu hướng ưa thích các câu chuyện lịch sử nước ngoài, thích đi thăm

bảo tàng, các khu di tích lịch sử văn hoá, các danh lam thắng cảnh ở nước ngoài hơn là ở trong nước.

Ngoài ra, công tác giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ thông qua địa chỉ đỏ của Đoàn, Hội và Đội còn bộc lộ một số hạn chế như: Năng lực về kiến thức, kinh nghiệm và nhất là kỹ năng tổ chức thăm quan và các hoạt động tại bảo tàng và khu di tích lịch sử cách mạng của đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ Đoàn, Hội, Đội ở cơ sở còn hạn chế; Công tác phối hợp với các sở, ngành và các đoàn thể quần chúng để tổ chức cho tuổi trẻ đến thăm quan, học tập ở các địa chỉ đỏ còn hạn chế; Các cấp bộ Đoàn, Hội và Đội thiếu kinh phí và phương tiện để tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống cách mạng cho thế hệ trẻ thông qua bảo tàng và khu di tích lịch sử cách mạng; Các cuộc thăm quan chưa thu hút được đông đảo thanh, thiếu nhi tham gia và chưa có các phương thức hoạt động gây ấn tượng sâu sắc. Phần lớn các cuộc thăm quan được thực hiện theo phương thức: dẫn các ĐVTN đến bảo tàng và khu di tích lịch sử cách mạng nghe cán bộ quản lý hoặc Hướng dẫn viên thuyết minh, giới thiệu và chụp ảnh lưu niệm... Rất ít các cuộc thăm quan có yêu cầu viết thu hoạch hoặc tọa đàm hay được lồng ghép tổ chức các cuộc thi, các buổi gặp gỡ, giao lưu... Dẫn tới việc tổ chức hành trình đến với các địa chỉ đỏ chưa thu hút được đông đảo thanh, thiếu nhi tham gia và chưa có các phương thức hoạt động gây ấn tượng sâu sắc.

Để thực hiện tốt Di chúc thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh “Bồi dưỡng lịch sử cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết”, đưa thanh niên lại gần hơn với giá trị truyền thống cách mạng của quê hương, đất nước, từ đó biết trân trọng, giữ gìn và phát huy giá trị lịch sử - văn hóa của dân tộc, tổ chức Đoàn cần tập trung thực hiện những nhiệm vụ, giải pháp sau:

Một là, Tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên về tầm quan trọng và ý nghĩa của việc giáo dục truyền thống thông qua hành trình đến với địa chỉ đỏ, đây là giải pháp quan trọng trong việc tổ chức cho tuổi trẻ đến tìm hiểu, thăm quan và học tập tại các bảo tàng và di tích lịch sử. Thông qua các cuộc họp, buổi sinh hoạt của cơ sở Đoàn, Hội và Đội và sinh hoạt ngoại khóa, thông qua các cơ quan báo chí, các website, trang mạng xã hội của Đoàn, Hội và Đội quản lý để tuyên truyền về vị trí, vai trò và các giá trị truyền thống, giá trị văn hoá vật thể và phi vật thể của các địa chỉ đỏ... Từ đó ĐVTN có nhận thức đúng đắn và đầy đủ để cán bộ quan tâm và tuổi trẻ tự nguyện, tự giác tham gia các hoạt động do Đoàn, Hội, Đội tổ chức tại các địa chỉ đỏ.

Hai là, Tập huấn nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ đoàn nhằm nâng cao năng lực về kiến thức, kinh nghiệm và nhất là kỹ năng tổ chức thăm quan và

các hoạt động tại các địa chỉ đỏ của đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ Đoàn, Hội, Đội ở cơ sở. Việc tập huấn cần có các phương pháp tổ chức phong phú, hiệu quả như: Các cấp bộ Đoàn phối hợp với Học viện TTN Việt Nam, các trường Đảng, các ngành và các đoàn thể nhân dân để bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội, Đội làm công tác giáo dục truyền thống cách mạng cho tuổi trẻ; tổ chức các hoạt động tại địa chỉ đỏ để cán bộ học tập thông qua các hoạt động thực tế; tổ chức các cuộc thi cán bộ Đoàn giỏi về kỹ năng hoạt động... Khi đội ngũ cán bộ có kiến thức, kinh nghiệm và kỹ năng sẽ tổ chức được những hoạt động phù hợp và đáp ứng với nhu cầu của các đối tượng TTN.

Ba là, liên tục đổi mới các hình thức giáo dục truyền thống cách mạng tại địa chỉ đỏ, tổ chức các hoạt động phong phú, hấp dẫn thu hút được đông đảo thanh thiếu nhi tham gia như: huy động thanh thiếu nhi Chăm sóc bảo vệ các bảo tàng và các di sản lịch sử cách mạng; tổ chức các cuộc thi sáng tạo, sáng tác văn, thơ, bài hát, tranh, ảnh giới thiệu về địa chỉ đỏ cho thanh thiếu nhi; tổ chức học tập ngoại khóa, giao lưu gặp gỡ nhân chứng lịch sử, tổ chức lễ kết nạp và trao thẻ đảng viên, đoàn viên, các buổi lễ trọng thể của Đoàn, Hội, Đội tại các địa chỉ đỏ.

Bốn là, các cấp bộ Đoàn, Hội và Đội chủ động tham mưu cho cấp uỷ Đảng và chính quyền về chủ trương, kế hoạch tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống cách mạng cho thanh thiếu nhi thông qua hành trình đến với địa chỉ đỏ. Làm tốt công tác phối hợp với các sở, ban, ngành và các đoàn thể, tranh thủ sự hỗ trợ về tài chính, phương tiện của các doanh nghiệp, nhà trường, bảo tàng, khu di tích lịch sử cách mạng để tổ chức cho thanh thiếu nhi thăm quan, học tập và tham gia các hoạt động khi tham gia hành trình đến với địa chỉ đỏ.

Năm là, cần đổi mới phương pháp, đầu tư áp dụng công nghệ hiện đại vào hoạt động trưng bày, triển lãm, giới thiệu tại các bảo tàng, di tích lịch sử nhằm tăng cường quảng bá, cung cấp nhiều hơn nữa cho công chúng những cơ hội, môi trường khám phá, thưởng thức các giá trị văn hóa, lịch sử, di sản thông qua các ứng dụng công nghệ hấp dẫn, cuốn hút hơn./.

GIÁO DỤC TRUYỀN THÔNG CHO THANH THIẾU NHI QUA “HÀNH TRÌNH ĐẾN VỚI CÁC ĐỊA CHỈ ĐỎ”

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Cao Bằng

Suốt chiều dài lịch sử dựng nước và giữ nước, dân tộc Việt Nam đã anh hùng, kiên trung chiến đấu bảo vệ non sông, bờ cõi và chiến thắng mọi kẻ thù xâm lược với tinh thần quật cường, bất khuất. Từ thời kỳ phong kiến với những trận chiến oai hùng đến những năm tháng của lịch sử cận đại, lịch sử hiện đại, bằng trí tuệ và tinh thần quả cảm lớp lớp những con người Việt Nam khí phách đã viết nên những trang sử hào hùng của dân tộc. Trong những chiến công hiển hách đó, có một phần đóng góp quan trọng của các thế hệ thanh niên - những người kế thừa và tiếp nối truyền thống cách mạng. Là lực lượng chiếm số đông trong dân số, đoàn viên, thanh niên trải đều trên các mặt trận kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng, được hiện diện ở tất cả giai cấp nông dân, giai cấp công nhân và đội ngũ trí thức và có mặt ở tất cả mọi vùng miền, từ nông thôn, thành thị đến miền biên giới xa xôi, các tầng lớp thanh niên luôn phát huy truyền thống của quê hương, luôn nêu cao tinh thần tình nguyện đi đầu, cống hiến; luôn là lực lượng xung kích, năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, sẵn sàng vượt mọi khó khăn, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên, được Đảng và Bác Hồ tin tưởng giao nhiệm vụ giáo dục thế hệ trẻ trở thành những người "vừa hồng", "vừa chuyên" để kế tục sự nghiệp cách mạng vẻ vang của các thế hệ cha anh đi trước. Trong thời gian qua, xác định được tầm quan trọng của công tác giáo dục của Đoàn, các cấp bộ Đoàn đã triển khai nhiều biện pháp, tăng cường đổi mới hình thức, nội dung giáo dục để ngày càng tiếp cận và đáp ứng được nhu cầu thực tế của thanh niên. Trong đó, công tác giáo dục truyền thống được xác định là một trong những nội dung cốt lõi nhằm tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần anh dũng, kiên trung của dân tộc cũng như tăng cường xây dựng bản ngã của thanh niên thời đại mới.

Cao Bằng là tỉnh miền núi địa đầu của Tổ quốc, với 333,125km đường biên giới, có diện tích đất tự nhiên 6.690,72 km², dân số toàn tỉnh là 530.341 người, có 136.966 thanh niên trong độ tuổi 16 - 30 chiếm 25,82% dân số toàn tỉnh. Thanh niên là người dân tộc thiểu số có 133.078 người chiếm 97,16% tổng số thanh niên toàn tỉnh. Cao Bằng có vị trí chiến lược quan trọng về kinh tế, chính trị và quân sự. Trên mảnh đất với hơn 520 năm hình thành và phát triển này, là nơi đã diễn ra

và để lại nhiều sự kiện lịch sử hào hùng trong công cuộc đấu tranh bảo vệ biên giới, bảo vệ sự vẹn toàn bờ cõi thiêng liêng của Tổ quốc. Dưới ánh sáng của Đảng, phong trào cách mạng Cao Bằng đã có những bước phát triển mạnh mẽ, là một trong sáu tỉnh Khu Giải phóng; là miền đất khai sinh Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân - tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam ngày nay. Cao Bằng tự hào có 03 khu di tích quốc gia đặc biệt gắn với quá trình hoạt động cách mạng của Đảng, có 01 khu di tích lịch sử Kim Đồng gắn với sự hình thành và phát triển của Đội TNTP Hồ Chí Minh...đây là những địa chỉ đỏ quan trọng trong quá trình giáo dục truyền thống cho thanh thiếu nhi hiện nay.

Phát huy truyền thống quý báu của quê hương, trong những năm qua thanh niên Cao Bằng luôn phát huy tinh thần xung kích tình nguyện, với khẩu hiệu hành động *“Tuổi trẻ Cao Bằng đoàn kết, sáng tạo, xung kích, tình nguyện xây dựng quê hương Cao Bằng phát triển”* bằng nhiều cách làm hiệu quả, thiết thực, thanh niên Cao Bằng đã và đang tích cực tham mưu cho cấp ủy, chính quyền các cấp đóng góp xây dựng quê hương Cao Bằng ngày càng giàu đẹp, văn minh. Trong đó, công tác giáo dục truyền thống, giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên là một trong những nhiệm vụ trọng tâm được triển khai xuyên suốt, các phong trào hành động cách mạng, các hoạt động của tổ chức Đoàn – Hội – Đội các cấp được triển khai thực hiện gắn với phát huy các giá trị quý báu của địa chỉ đỏ trên địa bàn toàn tỉnh.

Thanh niên hiện nay đã và đang tham gia sâu rộng vào quá trình hội nhập toàn cầu, là lực lượng đi đầu trong tiếp cận các khoa học, kỹ thuật hiện đại, những nền tảng của cuộc cách mạng 4.0 đã đặt ra cho tổ chức Đoàn của tỉnh Cao Bằng những cơ hội và thách thức trong quá trình triển khai công tác giáo dục truyền thống cho thanh niên để không rơi vào tình trạng rập khuôn, giáo điều, để ngày càng thu hút được thanh niên. Điều đó đã buộc các cấp bộ Đoàn tỉnh Cao Bằng phải thay đổi nội dung, thay đổi cách tiếp cận với thanh niên thông qua nhiều hình thức như: tổ chức hội nghị trực tuyến, tuyên truyền trên website, mạng xã hội, các trang fanpage,... Nội dung giáo dục cần được cụ thể hóa, thiết thực, phù hợp với các đối tượng thanh niên; phương thức giáo dục cần hấp dẫn, dễ tiếp thu, gần gũi với đoàn viên, thanh niên, bám sát thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Các cấp bộ Đoàn đã xây dựng các clip ngắn giới thiệu và quảng bá về hình ảnh các địa chỉ đỏ, xây dựng các bộ công cụ tìm hiểu về địa chỉ đỏ gắn với các hoạt động của tổ chức Đoàn. Hằng năm, khuyến khích các liên đội tổ chức Lễ kết nạp Đội viên tại Khu di tích lịch sử Kim Đồng, tổ chức các hành trình về nguồn, hoạt động giáo dục truyền thống tại Khu di tích quốc gia đặc biệt Pác Bó, tổ chức ngày hội quân dân tại Khu di tích quốc gia đặc biệt Khu rừng Trần Hưng Đạo, các hành trình đến với

biên giới tại Khu di tích quốc gia đặc biệt Địa điểm chiến thắng Biên giới năm 1950, thường xuyên tổ chức các cuộc thi tìm hiểu lịch sử, truyền thống cách mạng của Đảng, quê hương, đất nước nhất là các địa điểm ghi dấu quá trình hoạt động cách mạng của các vị lãnh đạo tiền bối, các địa chỉ đỏ gắn với tổ chức Đoàn - Đội tại địa phương thông qua đó đã khơi dậy trong thanh niên lòng tự hào, ý thức tự tôn dân tộc, biết tôn trọng và giữ gìn quá khứ hào hùng của các thế hệ cha anh đi trước cũng như khơi dậy tinh thần, trách nhiệm của thanh niên hiện nay với xã hội.

Bên cạnh đó, các cấp bộ Đoàn thường xuyên tổ chức các hoạt động ra quân xây dựng cảnh quan tại các địa chỉ đỏ gắn với địa phương, tổ chức các hoạt động giao lưu với nhân chứng lịch sử tại các điểm di tích gắn với quá trình phát triển cách mạng Cao Bằng, những chiến công hiển hách của quân và dân Cao Bằng trong những năm tháng chiến tranh; tổ chức các hành trình bảo vệ biên cương, lễ chào cờ trên biên giới tại những mốc biên giới quan trọng qua đó tăng cường giáo dục đoàn viên, thanh niên về tinh thần, trách nhiệm của cá nhân trong việc tham gia xây dựng, bảo vệ bình yên, vẹn toàn bờ cõi thiêng liêng của Tổ quốc.

Tuy nhiên, công tác giáo dục truyền thống cho thanh niên hiện nay chưa đạt hiệu quả cao, hiệu ứng chưa đủ mạnh, một bộ phận thanh niên chưa nêu cao ý thức tự giác trong quá trình tìm hiểu về lịch sử, truyền thống của quê hương, đất nước bởi những ảnh hưởng tiêu cực từ quá trình phát triển kinh tế thị trường, và tác động bởi những thông tin đa chiều trong xã hội nhất là những ảnh hưởng bởi mạng xã hội dẫn đến tình trạng thanh niên chưa có hứng thú tham gia vào các hoạt động giáo dục truyền thống, chưa nêu cao tinh thần tự giác trong tham gia các cuộc thi tìm hiểu lịch sử, tìm hiểu các địa danh nên hiểu biết và nhận thức về các giá trị lịch sử, văn hóa của dân tộc chưa sâu sắc, chưa nâng cao ý thức cảnh giác trước các âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch.

Để công tác giáo dục truyền thống của Đoàn trong thời gian tới đạt hiệu quả cao hơn, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đề xuất một số nội dung như sau:

1. Tăng cường nắm chắc diễn biến tình hình tư tưởng của thanh niên, kịp thời nắm bắt với những thay đổi trong nhận thức của thanh niên để kịp thời thay đổi nội dung, hình thức tổ chức các hoạt động giáo dục truyền thống của Đoàn qua đó tăng cường thu hút được đoàn viên, thanh niên tham gia, hưởng ứng. Đưa việc ứng dụng công nghệ thông tin vào các hoạt động giáo dục truyền thống.

2. Tăng cường phối hợp chặt chẽ với các đơn vị hữu quan trong đó phối hợp chặt chẽ với ngành giáo dục nhằm đẩy mạnh chương trình giáo dục truyền thống, lịch sử cách mạng của dân tộc gắn với giáo dục ý thức của công dân. Kết hợp giáo dục truyền thống yêu nước của dân tộc, của quê hương với tổ chức các

phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ thông qua các cuộc thi tìm hiểu, các hành trình đến với địa chỉ đỏ.

3. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ thực hiện giáo dục truyền thống cách mạng cho thanh niên. Hướng dẫn xây dựng hệ thống đội ngũ cán bộ của Đoàn đủ mạnh để thực hiện nhiệm vụ gắn với trang bị, cung cấp thông tin, kiến thức kịp thời cho đội ngũ báo cáo viên các cấp; tăng cường tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ. Cùng với đó đẩy mạnh xây dựng, củng cố đội ngũ báo cáo viên từ huyện đến cơ sở có chất lượng, có bản lĩnh chính trị, có kiến thức, có kỹ năng truyền cảm hứng, thuyết phục, lôi cuốn thanh niên, qua đó nắm bắt tình hình tư tưởng, định hướng dư luận xã hội trong thanh niên; đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc, âm mưu diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch, nhất là trên các diễn đàn mạng, trên các kênh thông tin, báo chí không chính thống.

4. Có phương pháp, cách thức phối hợp chặt chẽ, kết hợp hợp lý giữa giáo dục của gia đình, bạn bè, nhà trường, xã hội với tự giáo dục của bản thân mỗi thanh niên.

5. Tăng cường các biện pháp phù hợp nhằm phát huy các giá trị quý báu của các địa chỉ đỏ trong quá trình giáo dục truyền thống cho mỗi đoàn viên, thanh niên để đoàn viên, thanh niên nhận thấy nhu cầu cần tìm hiểu, khám phá các giá trị truyền thống qua các hành trình đến với địa chỉ đỏ, để mỗi lần đến với địa chỉ đỏ là một hành trình trải nghiệm ấn tượng, qua đó tăng cường bồi đắp ý thức tự giác trong mỗi thanh niên. Phối hợp với các đơn vị chức năng tăng cường tham mưu, xây dựng các chính sách, các thiết chế cho địa chỉ đỏ để phát huy vai trò, ý nghĩa của địa chỉ đỏ trong công tác giáo dục thanh niên.

Công tác giáo dục truyền thống, giáo dục các giá trị văn hóa của dân tộc cho thanh niên là một nội dung quan trọng trong thực hiện chiến lược xây dựng con người Việt Nam thời kỳ mới. Việc bảo tồn và phát huy được những giá trị nhân văn cao cả, những bài học lịch sử thông qua các địa chỉ đỏ là một trong những nhân tố góp phần đạt hiệu quả cao hơn trong công tác giáo dục truyền thống của Đoàn phù hợp với yêu cầu của thanh niên hiện nay./.

PHÒNG, CHỐNG CHIẾN LƯỢC “DIỄN BIẾN HOÀ BÌNH” CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH TRONG LĨNH VỰC TƯ TƯỞNG, VĂN HÓA TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Ban Tuyên giáo Trung ương Đoàn

Sự chống phá chủ nghĩa xã hội của các thế lực thù địch bằng chiến lược “diễn biến hoà bình” ở nửa cuối thế kỷ XX là một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến sự sụp đổ mô hình chủ nghĩa xã hội ở các nước Đông Âu và Liên Xô trước đây. Sau sự kiện đó, chúng tiếp tục thực hiện chiến lược “diễn biến hoà bình” với âm mưu, thủ đoạn tinh vi, xảo quyệt, thâm độc hơn hàng xoá bỏ các nước xã hội chủ nghĩa còn lại và phong trào độc lập, dân chủ, tiến bộ trên thế giới. Trong đó, Việt Nam là một trọng điểm chống phá của chúng.

Đối với Việt Nam thực hiện “diễn biến hoà bình” trên lĩnh vực tư tưởng là một trọng tâm trong âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch. Các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh thực hiện “diễn biến hoà bình” mà trọng tâm là “diễn biến hoà bình” trên lĩnh vực tư tưởng nhằm làm cho nội bộ ta chuyển hóa, Đảng mất vai trò lãnh đạo đất nước, chệch hướng con đường chủ nghĩa xã hội. Đặc biệt, các thế lực thù địch tiếp tục chống phá và can thiệp vào công việc nội bộ nước ta, kích động bạo loạn, lật đổ và thúc đẩy “tự diễn biến” trong nội bộ ta.

Từ nhận thức sâu sắc về âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, Đảng đã xác định phương hướng và đưa ra các giải pháp phù hợp, lãnh đạo chống lại các âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch đạt nhiều kết quả to lớn. Đảng đã coi trọng lãnh đạo đổi mới nội dung, phương thức tiến hành công tác tư tưởng, lý luận, tuyên truyền trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân nhằm nâng cao cảnh giác cách mạng làm thất bại âm mưu thủ đoạn “diễn biến hoà bình” của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng.

Đặc biệt, phương thức hoạt động “diễn biến hoà bình” trên mạng internet được các thế lực thù địch tiến hành đối với Việt Nam hiện nay là chống phá toàn diện trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó, lĩnh vực tư tưởng, văn hóa được xác định là một trọng điểm. Chúng tập trung truyền bá các quan điểm sai trái về tư tưởng chính trị trên mạng internet nhằm chống phá chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam.

Có thể thấy, chưa bao giờ các thế lực phản động lại ráo riết, điên cuồng chống phá ta như thời điểm này, thể hiện rõ nhất là chúng tung lên mạng với số lượng rất lớn thông tin sai trái, thù địch; chúng lợi dụng các vấn đề dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo, cơ chế chính sách chưa hoàn thiện, sự thoái hoá biến chất của một số bộ phận cán bộ đảng viên, sự mất cảnh giác của một số chính quyền cấp cơ sở...

Trong thời gian tới, không gian mạng nói chung, mạng xã hội nói riêng tiếp tục phát triển mạnh mẽ, trở thành kênh thông tin quan trọng trong đời sống xã hội đối với người dân; đồng thời đây là môi trường thuận lợi để thông tin xấu độc, gây hại có điều kiện phát triển; mức độ tác động đến xã hội ngày càng nghiêm trọng. Việc lợi dụng không gian mạng để bóp méo sự thật, xuyên tạc đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; lôi kéo, kích động, phá vỡ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, chia rẽ nội bộ; tuyên truyền, cổ vũ những loại hình văn hóa giải trí độc hại, lối sống thực dụng, sống ảo, cuồng thần tượng... có xu hướng ngày càng tăng, hoạt động ngày càng tinh vi, phức tạp và khó lường, trong đó, đối tượng hướng đến và bị ảnh hưởng nhiều nhất là thanh thiếu nhi.

Trước những thách thức ngày càng lớn từ những âm mưu đa dạng, đa chiều, khó lường, phức tạp của các thế lực thù địch đối với Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ chính trị của đất nước, ngày 22/10/2018, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 35-NQ/TW *“Về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”* đã khẳng định, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác có hiệu quả các quan điểm sai trái, thù địch là một nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Trong đó, nội hàm văn hóa - tư tưởng là một lĩnh vực cực kỳ trọng yếu, tinh tế và nhạy cảm. Vì thế, bảo vệ vững chắc, chủ động, kiên định và linh hoạt trên lĩnh vực này là góp phần trực tiếp bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Với ý nghĩa và vị trí đó, cần phải khẳng định rõ ràng rằng, đây là cuộc đấu tranh để bảo vệ con người, “giành giật” con người cho chủ nghĩa xã hội và cho khát vọng Chân - Thiện - Mỹ của chính con người. Nhiệm vụ này là của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, trong đó có đoàn viên, thanh niên nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của tổ chức Đoàn và cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới, mà một mặt trận lớn rất lớn là đấu tranh trên không gian mạng, nhất là mạng xã hội.

1. Những vấn đề cơ bản về chiến lược “*Diễn biến hoà bình*” trong lĩnh vực văn hóa - tư tưởng

Mục tiêu của chiến lược “diễn biến hoà bình” là chuyển hoá, xoá bỏ chủ nghĩa xã hội trên phạm vi toàn thế giới, làm thay đổi thể chế chính trị của các nước xã hội chủ nghĩa và các nước có khuynh hướng phi tư bản chủ nghĩa, đưa các nước này vào quỹ đạo tư bản phát triển chủ nghĩa. Bản chất của chiến lược “diễn biến hoà bình” được xác định như sau:

Một là, chuyển hoá về quan điểm, tư tưởng chính trị của cán bộ, đảng viên tiến tới chuyển hoá cương lĩnh, đường lối, chính sách của Đảng. Các thế lực thù địch xác định chống phá về chính trị là trọng tâm, tư tưởng, văn hoá là khâu đột phá. Tuyên truyền, xuyên tạc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản, nói xấu chế độ xã hội chủ nghĩa. Đẩy mạnh tuyên truyền, kêu gọi “đa nguyên chính trị”, “đa đảng đối lập”.

Hai là, chuyển hoá các lực lượng kinh tế xã hội chủ nghĩa thành các nhân tố kinh tế tư bản chủ nghĩa. Chúng xác định chống phá về kinh tế là mũi nhọn, từ chuyển hoá về kinh tế sẽ chuyển hoá về chính trị.

Ba là, chuyển hoá lối sống, làm tha hoá đạo đức của cán bộ, đảng viên. Thông qua các thủ đoạn như: đẩy mạnh tuyên truyền, gieo rắc chủ nghĩa thực dụng, văn hoá phương Tây, tạo tâm lý thụ hưởng, lối sống tư sản, thông qua mua chuộc, dụ dỗ, gây ảnh hưởng từng bước, tạo chuyển hoá tư duy, nếp nghĩ, quan điểm làm tha hoá cán bộ, đảng viên, quần chúng theo hướng đối lập với quan điểm, tư tưởng của Đảng, từng bước làm mất lòng tin, phai nhạt lý tưởng.

Những luận điệu, quan điểm sai trái chủ yếu của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng - văn hoá chủ yếu bao gồm những nội dung sau:

Thứ nhất, xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh khi cho rằng chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời và Chủ tịch Hồ Chí Minh “*du nhập chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam là một sai lầm*”...

Thứ hai, phủ nhận các nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin về: Hình thái kinh tế - xã hội; học thuyết giá trị thặng dư, sứ mạng lịch sử của giai cấp công nhân.

Thứ ba, xoá bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; phủ nhận mục tiêu, lý tưởng, con đường đi lên Chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam khi cho rằng “*con đường phát triển kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa là chấp vạ, là không tưởng*”; phi chính trị hoá quân đội.

Thứ tư, xuyên tạc tình hình kinh tế - xã hội ở Việt Nam khi phủ nhận những thành tựu to lớn của ta khi tiến hành công cuộc đổi mới và thời phòng

những yếu kém, khuyết điểm để quy mọi yếu kém ở Việt Nam do Đảng Cộng sản lãnh đạo. Các luận điểm này nhằm phủ định sự lãnh đạo của Đảng để đòi đa nguyên, đa đảng.

Thứ năm, xuyên tạc lịch sử, hạ bệ thần tượng, phủ nhận thắng lợi lịch sử có tính thời đại của nhân dân Việt Nam trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ đã được nhân dân tiến bộ trên thế giới tôn trọng, ca ngợi.

Thứ sáu, bằng các luận điệu bịa đặt, cắt xén, bôi nhọ nhằm tác động vào nội bộ ta, bịa đặt có “*phái này*”, “*phái nọ*” trong nội bộ Đảng hòng làm suy giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

Thứ bảy, xuyên tạc, vu khống ta vi phạm dân chủ, nhân quyền, tự do tôn giáo, tự do báo chí để ép và can thiệp vào công việc nội bộ của ta.

2. Tình hình “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trong lĩnh vực văn hóa - tư tưởng trên không gian mạng hiện nay

2.1. Bối cảnh mới

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 25/7/2018 của Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng đã xác định rõ: “*Không gian mạng trở thành môi trường tác chiến thứ năm, làm thay đổi phương thức tiến hành chiến tranh, xuất hiện các hình thái chiến tranh mới, tác động sâu sắc tới quốc phòng, an ninh, hoà bình của mỗi quốc gia, khu vực và thế giới*”. Sự phát triển bùng nổ của công nghệ mang tính đột phá như: trí tuệ nhân tạo, internet vạn vật, máy tính lượng tử, điện toán đám mây, hệ thống dữ liệu lớn, hệ thống dữ liệu nhanh, hệ thống các trang mạng xã hội, ứng dụng di động... đã làm cho không gian mạng thay đổi sâu sắc cả về chất và lượng, được dự báo sẽ mang lại những lợi ích chưa từng có cho xã hội loài người nhưng cũng làm xuất hiện những nguy cơ tiềm ẩn và thách thức vô cùng lớn cho tất cả các quốc gia. Không gian mạng, nhất là mạng xã hội trở thành một phương tiện truyền thông quan trọng và có tốc độ phát triển nhanh chóng, đặc biệt trong thanh thiếu niên.

Hiện nay thế giới có hàng trăm mạng mạng xã hội khác nhau, với MySpace và Facebook nổi tiếng nhất trong thị trường Bắc Mỹ và Tây Âu; Orkut và Hi5 tại Nam Mỹ; Friendster tại Châu Á và các đảo quốc Thái Bình Dương. Mạng xã hội khác gặt hái được thành công đáng kể theo vùng miền như Bebo tại Anh Quốc, CyWorld tại Hàn Quốc, Mixi tại Nhật Bản ... Tại Việt Nam xuất hiện nhiều các mạng xã hội bản địa như: iFun Me, Zing Me, Go.vn, Tamtay, ViHuni, Yume... Từ năm 2010 đến nay, Việt Nam liên tục đứng trong top 20 quốc gia có số người dùng internet lớn nhất thế giới. Theo số liệu báo cáo từ tổ

chức We are Social và công ty Hootsuite công bố, tính đến tháng 01 năm 2020 tổng số người dùng internet ở Việt Nam là 68,17 triệu người, chiếm 70% dân số (trên 96,9 triệu dân), tăng đến 6,2 triệu người (tương đương 10%) so với cùng thời điểm năm 2019. Cùng với đó, thiết bị kỹ thuật số, điện thoại di động, đặc biệt là mạng xã hội ở Việt Nam đang phát triển với tốc độ đáng kinh ngạc. Theo số liệu thống kê của Facebook, số lượng người Việt Nam dùng mạng xã hội Facebook là hơn 71 triệu người dùng hàng ngày. Đa số người dùng Facebook là thanh thiếu niên và truy cập hàng ngày vào mạng xã hội này thông qua thiết bị di động. Số tuổi người dùng Mạng xã hội Việt Nam phổ biến nhất là từ 18 đến 34 tuổi, trong đó, thời gian dành cho việc “lướt” Mạng xã hội, tìm kiếm thông tin, đọc tin tức chiếm khoảng 94%. Như vậy, có thể thấy rằng, ở nước ta, những người thường xuyên truy cập Mạng xã hội chính là lực lượng thanh niên, và nhu cầu tìm kiếm thông tin qua Mạng xã hội của thanh thiếu niên là rất cao. Kết quả khảo sát của đề tài của Viện Nghiên cứu Thanh niên cho thấy, trong số 750 thanh niên được điều tra (trong độ tuổi từ 16 đến 30), tuyệt đại đa số đang sử dụng mạng xã hội, với tỉ lệ lên đến 98,0%.

Những số liệu thống kê trên chỉ ra rằng đông đảo thanh niên Việt Nam sử dụng Facebook và những mạng xã hội khác như Youtube, Zingme, Google Plus, Go.vn, YuMe... Có thể nói, mạng xã hội chính là một trong những kênh thông tin có ảnh hưởng lớn nhất đến thanh niên Việt Nam. Với tác động của toàn cầu hóa và cuộc cách mạng số hóa, cơ hội kết nối của thanh niên ngày càng được tăng cường. Do đó có thể khẳng định, giao tiếp qua mạng Internet chi phối ngày càng lớn thời gian và không gian của thanh thiếu niên.

Bên cạnh những mặt tích cực và hiệu quả của internet mang lại, vẫn còn một bộ phận không nhỏ những cá nhân, tổ chức lợi dụng internet để tuyên truyền những chủ trương, đường lối, thông tin sai lệch sự thật, nhằm xuyên tạc các nguồn tin chính thống, gây hoang mang dư luận. Ở Việt Nam, các thế lực thù địch cũng đang dần chuyển đổi từ chiến lược tuyên truyền giấy, tuyên truyền miệng “diễn biến hòa bình” sang chiến lược “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực văn hóa - tư tưởng trên mạng internet. Nghị quyết Trung ương 5, khóa X, ngày 01/8/2007 “*Về công tác tư tưởng, lý luận và báo chí trước yêu cầu mới*”. Nghị quyết chỉ rõ: “Triển khai đồng bộ, chủ động cuộc đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, phản bác các luận điệu tuyên truyền xuyên tạc, vu cáo, chống phá Đảng, Nhà nước ta, làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình”, thực hiện đa nguyên chính trị, hình thành lực lượng đối lập, gây bạo loạn, lật đổ của các thế lực thù địch; thường xuyên cảnh giác, chủ động phòng, chống nguy cơ “tự diễn biến” ở cả Trung ương và các ngành, các cấp”. Gần đây nhất là, Nghị quyết Đại hội lần thứ XI, Đảng ta chỉ rõ:....Các thế lực thù địch tiếp tục thực hiện âm mưu “diễn

biến hòa bình”, gây bạo loạn lật đổ, sử dụng các chiêu bài “dân chủ, “nhân quyền” hòng làm thay đổi chế độ chính trị ở nước ta”.

Chúng ta cần nhận thức sâu sắc vấn đề này, có nhiều biện pháp tích cực, thiết thực để xây dựng, chỉnh đốn Đảng, tăng cường mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân, trong đó nòng cốt là khối liên minh giữa công nhân, nông dân và trí thức. Điều đặc biệt chú ý là phải củng cố và xây dựng "thế trận lòng dân", mà nội dung cơ bản là: củng cố sự nhất trí về chính trị-tinh thần trong nhân dân, sự gắn bó giữa nhân dân với Đảng, giữa nhân dân với chế độ chính trị do Đảng lãnh đạo.

Trên lĩnh vực tư tưởng chính trị, đã xuất hiện quan điểm nhìn nhận, đánh giá khác với quan điểm của Đảng ta về một số vấn đề, trong đó có sự nhìn nhận, đánh giá về các vấn đề “dân chủ”, “nhân quyền”, “tự do tôn giáo, tự do báo chí...” Đây là vấn đề rất nguy hiểm, khi các thế lực thù địch đang ra sức tác động để chuyển hoá tư tưởng, nhằm hình thành trong nội bộ ta những quan điểm, tư tưởng tư sản, tư tưởng chính trị đối lập. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI), Đảng ta đã thẳng thắn chỉ rõ: *“Công tác xây dựng Đảng vẫn còn không ít hạn chế, yếu kém, thậm chí có những yếu kém, khuyết điểm kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ chậm được khắc phục, làm giảm sút lòng tin của nhân dân đối với Đảng... là thách thức đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và sự tồn vong của chế độ”*.

Sự chống phá của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị hướng trọng tâm vào mục tiêu xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với Nhà nước và xã hội Việt Nam. Phương thức tiến hành của các thế lực thù địch, phản động thường lợi dụng vấn đề “dân chủ”, “nhân quyền” để rồi chúng tập trung thực hiện các đòn chiến tranh tâm lý, xuyên tạc đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; lợi dụng những hạn chế, yếu kém trong quản lý xã hội và những vấn đề bức xúc trong đời sống nhân dân để lôi kéo, kích động gây ra sự bất ổn ở cơ sở.

Ngoài ra, các thế lực thù địch, lợi dụng việc nhận thức hạn chế của một bộ phận nhân dân; kích động, gây bức xúc, hoặc lợi dụng sự bức xúc trong đời sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên; dùng các thủ đoạn tác động vào lợi ích trước mắt để mua chuộc lòng tham của con người, hòng đạt tới mục tiêu gây ra sự bất ổn về chính trị, gây sự hoài nghi về vị trí, vai trò, khả năng lãnh đạo xã hội của Đảng, từng bước hạ thấp vai trò của Đảng, phủ nhận lịch sử; tiến đến xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản đối với xã hội, từ đó làm thay đổi chế độ chính trị, nhằm tạo ra cơ hội chính trị và lợi ích cho chính bản thân họ mà không hề mang lại lợi ích gì dù là nhỏ nhất cho tuyệt đại bộ phận các tầng lớp nhân dân trong xã hội.

Những việc làm trên có thể chứng minh rõ ràng rằng, các thế lực thù địch đang tìm mọi phương cách nhằm kích động những phần tử phản động, bất mãn với Đảng, Nhà nước, chế độ ta; tập hợp, tạo dựng phe cánh, gây “điểm nóng” về xung đột, gây rối loạn tình hình chính trị, xã hội và khi có điều kiện thì xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản, xóa bỏ chế độ XHCN ở Việt Nam. Việc can thiệp thô bạo vào công việc nội bộ của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta thể hiện ở việc, học viện dẫn với các màn kịch nhiều hồi, nhiều lớp, với lý do “chăm lo cho xây dựng nền dân chủ, đem lại hạnh phúc cho người dân Việt Nam,...”.

Chúng ta hiểu rằng, chiêu bài “dân chủ, nhân quyền” chỉ là một trong những âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” mà các thế lực thù địch đã và đang áp dụng nhằm xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, tiến tới thực hiện chế độ đa nguyên chính trị, đa đảng đối lập, xóa bỏ chế độ XHCN ở nước ta. Vì thế, hai trong nhiều vấn đề then chốt của các học thuyết “dân chủ, nhân quyền kiểu phương Tây cần áp dụng đối với Việt Nam” là xóa bỏ nền tảng tư tưởng của Đảng và vai trò lãnh đạo cách mạng Việt Nam của Đảng Cộng sản. Họ sử dụng chiêu bài “dân chủ, nhân quyền” nhằm mục đích từng bước phá hoại Đảng, Nhà nước và chế độ XHCN ở nước ta, không thừa nhận chế độ XHCN mà Đảng, Nhà nước và nhân dân ta đang đồng tâm gắng sức xây đắp nên. Họ cũng cố tình xuyên tạc, vu cáo Việt Nam “thiếu nền dân chủ”, “vi phạm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo”, lấy đó làm cớ để tuyên truyền sai lệch, nhằm kích động những phần tử bất mãn, phản động chống đối Đảng, Nhà nước ta, tiến tới phủ nhận con đường, mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội mà Đảng, Bác Hồ và nhân dân ta đã lựa chọn.

2.2. Những thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trong lĩnh vực văn hóa - tư tưởng trên mạng không gian mạng hiện nay

Những thủ đoạn chủ yếu của “diễn biến hòa bình” hiện nay bao gồm tổng hợp các phương thức, biện pháp được tiến hành trên tất cả các lĩnh vực, bao gồm: tư tưởng, văn hóa, kinh tế, ngoại giao. Trong đó, các thế lực thù địch xác định phá hoại về tư tưởng - văn hóa được coi là “*mũi đột phá*”, hòng làm tan rã niềm tin, gây hỗn loạn về lý luận và tư tưởng, tạo ra khoảng trống tinh thần để dần dần đưa hệ tư tưởng tư sản vào, rồi cuối cùng xóa bỏ hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa. Các thủ đoạn và phương thức chủ yếu của “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng - văn hóa hiện nay nổi lên là:

Một là, sử dụng các công cụ thông tin đại chúng như: đài phát thanh - truyền hình, các nhà xuất bản và mạng internet toàn cầu. Chúng coi: “tác dụng của đài phát thanh còn lớn hơn việc bố trí các dàn tên lửa”, “Một đôla chi cho tuyên truyền có tác dụng ngang với 5 đôla chi cho quốc phòng”.

Hai là, kích động vấn đề *dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo* là bốn đòn đột phá, bốn mũi xung kích để xây dựng, phát triển các lực lượng chính trị đối lập trong lòng các nước xã hội chủ nghĩa, tạo có đề gây sức ép, can thiệp khi cần thiết.

Ba là, thông qua hợp tác kinh tế để phát triển các lực lượng kinh tế tư bản chủ nghĩa, thu hẹp lực lượng kinh tế xã hội chủ nghĩa, tạo cơ sở kinh tế - xã hội để hình thành và phát triển giai cấp tư sản, tạo sự phân hóa giai cấp trong xã hội. Chi phối đầu tư và chiếm lĩnh thị trường là thủ đoạn nhằm đạt thắng lợi trong lĩnh vực kinh tế, chiếm các vị trí then chốt trong nền kinh tế, từ đó chi phối các quan hệ kinh tế.

Bốn là, ra sức tạo dựng và thúc đẩy nhân tố phản động chống đối từ bên trong là chính, gắn kết với các lực lượng chống đối từ bên ngoài, đẩy đối phương lâm vào khủng hoảng toàn diện, từng bước chuyển hóa chế độ chính trị theo con đường phát triển tư bản chủ nghĩa hoặc bị chính các thế lực chống đối từ bên trong gây bạo loạn lật đổ.

Năm là, sử dụng văn hóa đồi trụy phản động để đầu độc quần chúng và nhất là trong *tuổi trẻ* ở các nước xã hội chủ nghĩa hòng biến thể hệ này thành công cụ và lực lượng xã hội chủ yếu của “diễn biến hòa bình”. Nghiên cứu thực tiễn cho thấy hầu như tất cả các loại hình dịch vụ trên mạng internet đều đã được các tổ chức, cá nhân chống đối, thù địch Nhà nước Việt Nam sử dụng vào hoạt động tuyên truyền các quan điểm sai trái. Trong đó nổi lên là một số loại hình dịch vụ sau:

Thứ nhất, thư điện tử electronic mail (Email): email là hệ thống chuyển nhận thư từ, hình ảnh, âm thanh qua mạng máy tính. Mỗi mẫu thông tin được lưu lại dưới dạng các tệp văn bản và gửi đi ở dạng mã hóa hay dạng thông thường qua internet. Email có thể chuyển mẫu thông tin từ một máy nguồn tới một hay nhiều máy nhận cùng lúc. Ngày nay, email không những có thể truyền gửi được chữ, mà còn có thể truyền được các dạng thông tin khác như hình ảnh, âm thanh, video. Đây là loại hình dịch vụ mà các tổ chức, cá nhân chống đối nhất là số phản động lưu vong người Việt rất chú trọng sử dụng để gửi các tài liệu chứa đựng các quan điểm sai trái, thù địch tới công dân Việt Nam ở trong nước, đặc biệt là cán bộ thuộc các cơ quan, ban, ngành thuộc hệ thống chính trị, tầng lớp trí thức, văn nghệ sĩ để tuyên truyền phá hoại tư tưởng. Thậm chí có thời điểm các tổ chức phản động lưu vong còn chỉ đạo số đối tượng cơ sở nội địa ở trong nước thực hiện chiến dịch thu thập địa chỉ email của các đồng chí lãnh đạo các cấp để từ đó tán phát tài liệu tới các địa chỉ này.

Thứ hai, mạng thông tin toàn cầu World Wide Web (website): website là một tài liệu đặc biệt chứa các thông tin và các liên kết siêu văn bản đến các tài

liệu khác trên website. Trên mỗi website đều có chứa một tệp tin đặc biệt được gọi là trang chủ (home page). Đây là trang đầu tiên được hiển thị khi ai đó truy cập bằng trình duyệt của họ. Hầu hết các website đều chứa nhiều hơn một tệp tin, được liên kết với nhau nhờ các siêu liên kết. Nó có thể bao gồm hình ảnh hoặc các đồ họa được lưu ở một site riêng biệt nào đó nhưng được hiển thị kèm với trang chủ hoặc các trang khác. Với những tính năng như vậy nên website hiện nay là loại hình dịch vụ được các tổ chức, cá nhân chống đối sử dụng nhiều nhất và hoạt động tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch. Theo thống kê của Cục An ninh mạng, hiện nay có tới hàng trăm trang web có nội dung tuyên truyền chống Nhà nước Việt Nam trên mạng internet. Điển hình là các như: ykien.net, doithoai.com, lenduong.net....Các trang web này đều đăng ký máy chủ ở nước ngoài và là diễn đàn quen thuộc để các tổ chức, cá nhân chống đối, thù địch cả trong nước ngoài nước đăng tải các bài viết tuyên truyền chống Đảng, Nhà nước Việt Nam.

Thứ ba, trang nhật ký cá nhân - weblog: blog là trang nhật ký điện tử trực tuyến do cá nhân hoặc một nhóm người xây dựng và đưa thông tin lên internet, thông qua các website cung cấp dịch vụ blog. Người viết blog có thể chia sẻ thông tin ở 03 mức độ: dùng riêng (just me), chia sẻ trong nhóm (only friends) hay chia sẻ hoàn toàn (public). Trên blog không chỉ có vài viết mà chủ sở hữu, người sử dụng còn có thể đăng tải cả hình ảnh và video. Blog mới chỉ thực sự du nhập vào Việt Nam từ năm 2004, nhưng từ đó đến nay đã có sự phát triển nhanh chóng. Bên cạnh các blog lành mạnh thì cũng đã xuất hiện hàng chục blog chuyên đăng tải các thông tin, bài viết có nội dung sai trái, thù địch như Bauxite Việt Nam, Anh ba sàm, Người lót gạch, Bà đầm xòe, Dân làm báo, Quan làm báo, Diễn đàn xã hội dân sự, Huỳnh Ngọc Chênh...Đáng lưu ý là các blog này do cả các đối tượng ở nước ngoài và đối tượng trong nước lập ra, sử dụng vào hoạt động tuyên truyền.

Thứ tư, dịch vụ hội thoại trực tuyến (chat): hội thoại trực tuyến bao gồm cả hội thoại dùng chữ (text), lời (voice), hình ảnh (video). Thông qua dịch vụ này, sự liên kết của con người ở khắp nơi trên thế giới trở nên hết sức thuận tiện, vượt qua mọi khoảng cách về không và thời gian. Tận dụng điểm này, các đối tượng thường xuyên thông qua các phòng chat (chat room) để tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch, tác động chuyển hóa tư tưởng đối với người dân hòng lôi kéo họ tham gia tổ chức và tiến hành các hoạt động chống đối.

Thứ năm, diễn đàn trao đổi (forum): forum là một website nơi mọi người có thể trao đổi, thảo luận, bày tỏ ý kiến về những vấn đề cùng quan tâm. Các vấn đề thảo luận được lưu giữ dưới dạng các trang tin. Hiện các đối tượng chống đối, nhất là số phản động lưu vong đã thiết lập nhiều diễn đàn trên mạng để

tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch. Trong số đó thì loại diễn đàn sử dụng dịch vụ hội thoại trực tuyến (paltalk) là nguy hiểm nhất. Qua theo dõi, có những diễn đàn do các tổ chức phản động lưu vong tổ chức thu hút sự tham gia của hàng trăm người cả trong và ngoài nước. Đây là môi trường thuận lợi để các đối tượng thù địch tuyên truyền các quan điểm sai trái tới đối tượng cần tác động.

Mạng xã hội (social network): “Mạng xã hội hay gọi là mạng xã hội ảo là dịch vụ nối kết các thành viên cùng sở thích trên internet lại với nhau với nhiều mục đích khác nhau, không phân biệt không gian và thời gian”. Mạng xã hội mang tính toàn cầu, không bị hạn chế bởi biên giới quốc gia, lãnh thổ và có nhiều tính năng như trò chuyện (chat), gửi thư điện tử (email), xem phim ảnh trên internet, điện thoại trên internet (voice chat), chia sẻ tệp tin (files), nhật ký điện tử (blog), trò chơi (games)... Vì những tính năng tiện lợi đó nên thời gian gần đây mạng xã hội cũng đã trở thành một trong những loại hình dịch vụ chính được các đối tượng chống đối sử dụng vào hoạt động tuyên truyền thù địch. Chúng đã lập nhiều tài khoản trên mạng xã hội để đăng tải các bài viết, hình ảnh có nội dung chống đối như facebook “Nhật ký yêu nước”, “Friend of Việt Tân”, “Thanh niên công giáo”, “JB Nguyễn Hữu Vinh”, “Nguyễn Lâm Thắng”...

Thứ sáu, dịch vụ chia sẻ video Youtube: là dịch vụ chia sẻ video lớn nhất, nổi tiếng nhất. Việc tạo tài khoản Youtube là hoàn toàn miễn phí và không cần xác thực thông tin khai báo, người dùng được hỗ trợ kỹ thuật mạnh mẽ, không giới hạn việc đưa thông tin lên hay truy cập. Qua theo dõi mạng internet cho thấy, các tổ chức, cá nhân chống đối cũng đã lợi dụng loại hình này để dựng lên các đoạn video, clip có nội dung xuyên tạc sự thật lịch sử Việt Nam, xuyên tạc đời tư các lãnh tụ, lãnh đạo Đảng, Nhà nước. Đây cũng có thể xem là một thủ đoạn tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch trên mạng internet.

3. Giải pháp phòng chống “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trong lĩnh vực văn hóa - tư tưởng trên không gian mạng hiện nay

3.1. Dự báo tình hình

Các thế lực thù địch sẽ chống phá ta ngày càng quyết liệt, không từ bất kỳ thủ đoạn nào, trong đó ngày càng tận dụng các công cụ, phương tiện, công nghệ hiện đại để tán phát thông tin xấu, độc nhanh chóng và không giới hạn về không gian, nhất là trên không gian mạng. Cách thức chống phá ngày càng tinh vi, thâm độc, thay vì chỉ những bài viết thô tục, sặc mùi chợ búa trước đây, chúng còn chuyển sang khoác áo “trí thức cấp tiến” để viết bài xảo biện ngày càng tinh vi, lắt léo hơn, chứa nội dung chống phá được cài ẩn rất kín, mượn danh nghĩa “phản biện khoa học”, mang mặt nạ trao đổi, dịch thuật khoa học, để dụ dỗ,

đánh lừa, đầu độc, “thuyết phục” độc giả, tạo diễn đàn chiêu dụ lực lượng... Chúng tăng cường các hoạt động hacker, đánh cắp dữ liệu, mua chuộc, trao học bổng học tập ở nước ngoài cho cán bộ của ta, nhất là các phóng viên, nhà báo, lãnh đạo cơ quan báo chí để dần chuyển hóa tư tưởng, từ đó gián tiếp hay trực tiếp phá hoại hệ thống báo chí của ta, các công trình thông tin trọng điểm quan trọng. Việc chống phá trên mặt trận tư tưởng vẫn là chủ đạo, tập trung vào những vấn đề cốt lõi hệ tư tưởng của Đảng ta, bằng phản lý luận, phản tuyên truyền, “nhập khẩu” vào nước ta những luồng tư tưởng, lý luận phi vô sản mới hết sức phức tạp...

Được cung tiền từ chính phủ, các tổ chức, cá nhân phản động đội lốt tổ chức phi chính phủ, xã hội dân sự..., cùng nhiều hoạt động phạm pháp để tạo nguồn lực kinh tế, một số tổ chức đầu sỏ chống phá ta không còn là những tổ chức phản động mà đã phát triển trở thành các tổ chức khủng bố (như Việt Tân), âm mưu chống phá về thông tin, tư tưởng kết hợp với những hoạt động khủng bố, bạo động hết sức nguy hiểm. Chúng sẽ tiếp tục bám víu vào các tổ chức, chính trị gia có tư tưởng, quan điểm thiếu thiện chí, thù địch với ta để quốc tế hóa những vấn đề nội bộ của Việt Nam, tán phát những thông tin bị bóp méo ra thế giới, khiến các quốc gia hiểu sai về đường lối, chính sách của Việt Nam, nhất là các vấn đề liên quan tới tự do thông tin, tự do báo chí, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo... Đặc biệt, sử dụng nhiều biện pháp để lôi kéo, kích động, xâm nhập vào thanh thiếu nhi, những chủ nhân tương lai của Việt Nam trong 10, 20, 30 năm... tới.

3.2. Giải pháp chung

Với những điểm đã luận giải ở trên kết hợp với sự phát triển nhanh chóng của khoa học kỹ thuật, rõ ràng để đấu tranh có hiệu quả với các hoạt động qua mạng internet tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch không phải việc dễ dàng. Để hạn chế những tác động ảnh hưởng tiêu cực tới nhận thức quần chúng từ hoạt động này, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đòi hỏi phải tiến hành nhiều công việc, thực hiện nhiều giải pháp khác nhau:

Một là, tham mưu phối hợp với các cơ quan chức năng tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức chính trị cho quần chúng. Đồng thời có biện pháp hạn chế môi trường, điều kiện hoạt động của các đối tượng

Trên cơ sở nhiệm vụ, quần hạn của mình, lực lượng an ninh cần tiếp tục tham mưu cho các cơ quan chức năng đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, tạo ra “sức miễn dịch” của các tầng lớp dân chúng, đặc biệt với những tầng lớp là đối tượng tác động trọng điểm trong hoạt động tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch như: cán bộ, đảng viên, trí thức, văn nghệ sỹ, học sinh,

sinh viên. Cần tham mưu cho Đảng, Nhà nước, các Bộ, Ban, ngành hữu quan như: Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông; các đoàn thể quần chúng tăng cường tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin; tư tưởng Hồ Chí Minh; các chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước; tuyên truyền về những thành tựu trong quá trình xây dựng, phát triển đất nước. Đồng thời, tiếp tục triển khai có hiệu quả việc “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” trong toàn Đảng và toàn xã hội. Mặt khác, cần chủ động làm tốt công tác thông tin định hướng dư luận trước các biến cố chính trị, xã hội, những vấn đề thu hút được sự quan tâm sâu sắc của các tầng lớp xã hội, không để các đối tượng chống đối, thù địch lợi dụng xuyên tạc, tuyên truyền các quan điểm sai trái.

Đồng thời với việc đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng, lực lượng an ninh cần tham mưu các cấp ủy Đảng, chính quyền đề ra các biện pháp hạn chế, triệt tiêu môi trường, điều kiện mà các đối tượng chống đối lợi dụng để tuyên truyền các quan điểm sai trái, thù địch. Lực lượng an ninh tham mưu cho lãnh đạo Đảng chỉ đạo các cơ quan hữu quan như: Ban Tuyên giáo Trung ương, Hội đồng Lý luận Trung ương...đẩy mạnh công tác tổng kết thực tiễn, khẩn trương nghiên cứu hoàn thiện lý luận về con đường đi lên CNXH ở nước ta. Nghiên cứu phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh mới của đất nước, lấp dần những “khoảng trống” về lý luận xây dựng CNXH ở Việt Nam. Đồng thời tham mưu, phối hợp với cơ quan, ban, ngành, tổ chức đoàn thể xã hội giải quyết những vấn đề xã hội phức tạp nảy sinh gây tác động tiêu cực đến nhận thức tư tưởng, niềm tin của các tầng lớp nhân dân với Đảng và chế độ XHCN như: các vấn đề tranh chấp, khiếu kiện, đình công, tham nhũng; những vấn đề phức tạp trong tôn giáo, dân tộc thiểu số, dân chủ, nhân quyền..không để các đối tượng lợi dụng khai thác tuyên truyền xuyên tạc.

Đặc biệt tham mưu cho lãnh đạo Đảng, Nhà nước có chủ trương, biện pháp cụ thể, quyết liệt trong phòng, chống các biểu hiện “tự diễn biến”, nhất là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, phẩm chất đạo đức lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên. Tham mưu cho các cấp ủy Đảng nghiêm túc thực hiện những chủ trương, giải pháp được Đảng nêu ra 27 biểu hiện trong Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng *“về tăng cường xây dựng chính đồn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”*; thực hiện tốt Quy định 55 của Bộ Chính trị *“về một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên”*. Đồng thời có biện pháp đẩy lùi tệ nạn quan liêu, tham nhũng, củng cố niềm tin của các tầng lớp nhân dân đối với Đảng.

Hai là, nâng cao chất lượng công tác lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy các cấp từ Trung ương tới địa phương; hoàn thiện cơ chế, chính sách, hệ thống pháp luật liên quan tới công tác trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi thông tin xuyên tạc, sai trái, thù địch

Công tác đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi thông tin xuyên tạc, sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng, đường lối của Đảng ta cần được xác định là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài, khó khăn, quyết liệt; là nhiệm vụ của toàn hệ thống chính trị, từ đó khắc phục tình trạng xem nhẹ hay buông lỏng, mất cảnh giác của không ít cấp ủy, chính quyền các cấp, nhất là ở cấp cơ sở. Đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc phải theo định hướng, chỉ đạo thống nhất của Trung ương, song mỗi ngành, cơ quan, đoàn thể, địa phương cần xây dựng lực lượng, hệ thống tuyên truyền, kế hoạch hoạt động riêng, sáng tạo, phù hợp với tình hình thực tiễn của mình. Các nghị quyết, chỉ thị của Đảng cần thể hiện phương châm chỉ đạo: kịp thời, chủ động, kiên quyết, kiên trì, sắc bén, đấu tranh dựa vào căn cứ khoa học, có sức thuyết phục, không áp đặt, võ đoán, quy kết, định kiến; vạch các giải pháp đúng, trúng, khả thi, vừa bao quát, vừa có trọng tâm, trọng điểm.

Coi trọng công tác dự báo khoa học về những xu hướng truyền thông mới, tác động trực tiếp tới sự thay đổi về thủ đoạn, cách thức, phương tiện chống phá kiểu mới của các thế lực thù địch, trực tiếp phục vụ cho việc lãnh đạo, chỉ đạo sát trúng, có tầm nhìn, chủ động trong mọi tình huống. Người đứng đầu cấp ủy phải trực tiếp phụ trách, trực tiếp chỉ đạo và tổ chức đấu tranh. Bổ sung và hoàn thiện hơn các cơ chế, chính sách, hệ thống pháp luật liên quan tới công tác ngăn chặn, đẩy lùi thông tin xuyên tạc, sai trái, thù địch, nhất là nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý nhà nước đối với internet, các phương tiện truyền thông xã hội; tạo cơ chế để các cơ quan báo chí chủ lực của ta phát triển mạnh hơn về tiềm lực, quy mô; thúc đẩy công tác thông tin đối ngoại phát triển thực chất cả về bề rộng và chiều sâu... Đặc biệt, khắc phục hiện tượng tổ chức thực thi còn rập khuôn máy móc, hình thức, kém hiệu quả các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi thông tin xuyên tạc, sai trái, thù địch trong thực tiễn.

Ba là, giữ vững vai trò nòng cốt, chủ lực của hệ thống tuyên giáo, báo chí, đồng thời xây dựng hệ thống thông tin rộng khắp, làm chủ không gian thông tin trong nước và không gian mạng; xây dựng cơ chế chỉ đạo thông tin thống nhất, hiệp đồng thông tin đồng bộ, tác chiến thông tin thường trực, tác nghiệp thông tin đa dạng

Hệ thống 849 cơ quan báo chí, tạp chí in, với 185 báo in, 664 tạp chí, 195 cơ quan báo chí điện tử và 67 đài phát thanh, truyền hình Trung ương, địa phương (281 kênh), với gần 18.000 nhà báo chuyên nghiệp cần phát huy hơn nữa vai trò chủ lực, nòng cốt của mình, cùng với hệ thống tuyên giáo các cấp, trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi thông tin sai trái, xuyên tạc, thù địch. Khắc phục hiện tượng hệ thống báo chí của chúng ta đông nhưng chưa mạnh trong đấu tranh với thông tin xấu, độc. Gia tăng tần suất, cường độ và chất lượng các bài viết, sản phẩm báo chí đa dạng đấu tranh phản bác với các luận điệu thù địch trong toàn hệ thống báo chí. Có quy định đưa nhiệm vụ đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi các thông tin xấu, độc trên mạng trở thành trách nhiệm chính trị, trách nhiệm công dân của 5 triệu đảng viên trong toàn Đảng, cùng các thành viên thuộc các tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp trong hệ thống chính trị.

Xây dựng cơ chế chỉ đạo thống nhất một đầu mối trong đấu tranh, với vai trò chỉ đạo, điều phối thường trực toàn hệ thống của Ban Tuyên giáo Trung ương, nhất là phối hợp giữa khối dân sự với bộ phận chuyên trách của lực lượng vũ trang; thống nhất một đầu mối các ban chỉ đạo đấu tranh hiện đang tồn tại riêng lẻ ở Trung ương, cũng như tại các địa phương. Xây dựng cơ chế trao đổi, chia sẻ thông tin thường trực, liên tục giữa bộ phận trực tác chiến tại Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Tư lệnh Tác chiến không gian mạng, Bộ Công an. Cơ chế thống nhất chỉ đạo và phối hợp giữa các lực lượng đấu tranh như trên sẽ tạo khả năng ứng biến linh hoạt, nhanh nhạy; huy động được sức mạnh thông tin to lớn của toàn hệ thống, nhanh chóng hình thành các chiến dịch thông tin cao điểm với sức mạnh to lớn khi cần thiết...

Bốn là, đẩy mạnh chất lượng tổng kết thực tiễn - nghiên cứu lý luận, tạo hệ thống luận cứ, luận chứng khoa học - thực tiễn cho công tác xây dựng, ban hành các nghị quyết, chỉ thị, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước, cũng như phục vụ nhiệm vụ phản bác các thông tin sai trái, xuyên tạc, thù địch; gắn chặt nghiên cứu lý luận với đấu tranh lý luận

Tiếp tục nghiên cứu, làm sáng rõ và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh và về chủ nghĩa xã hội, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta, để vừa khẳng định sự kiên định, đúng đắn của Đảng ta, vừa cung cấp và bồi đắp không ngừng hệ luận cứ, luận chứng khoa học, làm cơ sở, chất liệu cho việc xây dựng, ban hành các nghị quyết, chỉ thị, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước có chất lượng, cũng như viết bài, xây dựng các sản phẩm báo chí, thông tin giàu tính thuyết phục, phản bác dựa trên cơ sở lý luận chắc chắn và khoa học. Cần có quy định cụ thể gắn chặt công tác nghiên cứu lý luận với chuyển kết quả nghiên cứu thành các sản phẩm, tác phẩm đấu tranh trực diện với các luận điệu sai trái, xuyên tạc, thù địch.

Nghiên cứu và nhận diện đầy đủ những thủ đoạn, nội dung - luận điệu, phương thức, phương tiện chống phá của các thế lực thù địch trong điều kiện hiện nay, nhất là việc chuyển hướng sang chống phá về các vấn đề cốt lõi hệ tư tưởng của ta bằng phản lý luận; lợi dụng các đặc tính là ưu thế nổi trội của các phương tiện truyền thông mới, các phương tiện truyền thông xã hội để chống phá gây những hậu quả, hệ lụy nặng nề hơn rất nhiều so với trước đây.

Tiếp tục nghiên cứu các vấn đề mới nảy sinh trong thực tiễn và lý luận, trong đó có một số vấn đề mới, trực tiếp phục vụ cho công tác lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi thông tin sai trái, xuyên tạc, thù địch, như về khủng hoảng thông tin và xử lý khủng hoảng thông tin; báo chí và truyền thông đại chúng trong vai trò định hướng và điều hòa dư luận xã hội, điều hòa tâm lý, tâm trạng xã hội; việc ban hành chính sách dựa trên căn cứ đo phản ứng chính sách của người dân; phản tuyên truyền trên các phương tiện truyền thông xã hội...

Năm là, coi trọng các giải pháp ngăn chặn từ gốc thông tin sai trái, xuyên tạc, thù địch bằng làm tốt công tác xây dựng Đảng; chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên; đẩy mạnh công tác giáo dục tư tưởng chính trị, nâng cao nhận thức và khả năng “tự miễn dịch” trước các thông tin xấu, độc cho cán bộ, đảng viên, nhân dân; phát triển kinh tế bền vững đi đôi với giải quyết các vấn đề về văn hóa, xã hội, phúc lợi, an sinh xã hội, bảo vệ môi trường; giải quyết tốt các “điểm nóng”, các vấn đề nổi cộm dễ phát sinh bức xúc trong nhân dân, như tham nhũng, lãng phí, chạy chức, chạy quyền, đền bù, giải phóng mặt bằng, đất đai, an sinh xã hội... Xây dựng lực lượng nòng cốt và các điều kiện cần thiết phục vụ cho công tác lãnh đạo, chỉ đạo, ban hành cơ chế, chính sách và tổ chức thực hiện đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi thông tin xuyên tạc, sai trái, thù địch, đặc biệt quan tâm chất lượng người đứng đầu, đội ngũ cán bộ tham mưu ban hành các chủ trương, chính sách và cán bộ trực tiếp sáng tạo, sản xuất các tác phẩm, sản phẩm thông tin đấu tranh.

Sáu là, các giải pháp kỹ thuật ngăn chặn, đẩy lùi những thông tin xuyên tạc, sai trái, thù địch trên các phương tiện truyền thông xã hội

+ *Sử dụng các kỹ thuật chặn lọc thông tin xấu, độc* được thực hiện trên hệ thống của các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ viễn thông - internet có cổng kết nối Internet quốc tế (ISP), bao gồm 4 nhóm kỹ thuật phổ biến:

- (1) Kỹ thuật chặn lọc tra cứu tên miền (DNS - Domain name system).
- (2) Kỹ thuật chặn lọc địa chỉ IP.
- (3) Kỹ thuật chặn lọc theo URL.

(4) Kỹ thuật chặn lọc bằng việc phân tích nội dung gói tin là một kỹ thuật chặn lọc cao cấp hiện nay. Các ISP tiến hành phân tích nội dung gói tin để chặn lọc theo nội dung trang web, theo từ khóa hoặc theo ngữ cảnh, cho phép chặn lọc linh hoạt (DPI - Deep packet inspection).

Ngoài các kỹ thuật trên, còn sử dụng biện pháp hạn chế truy cập hoặc ngắt kết nối; tiến công các phương tiện truyền thông gián tiếp; tự động hoặc bằng thủ công Spam; Spam các tổ chức Blog...

+ Thay vì tư duy cứng nhắc và cách làm cơ học thiên về “chặn”, “xóa” thông tin khi sự vụ đã xảy ra, cần chuyển đổi thành tư duy *chủ động “làm loãng” thông tin và chú trọng các giải pháp “mềm”, nhất là trang bị kỹ năng, khả năng tự miễn dịch thông tin cho người dùng các phương tiện truyền thông xã hội*. cần chủ động, tích cực và thường xuyên làm loãng thông tin xấu, độc, bằng các biện pháp kỹ thuật và nghiệp vụ. Khi có thông tin xấu, độc, ta cần tạo dựng cơ sở những thông tin tương tự của các thế lực thù địch, nhưng có nội dung tích cực, để làm chìm đi thông tin xấu, độc. Về mặt kỹ thuật, có thể tận dụng ngay công cụ tìm kiếm Google, tối ưu hóa tìm kiếm (SEO) để làm nổi thông tin phản bác lên trên thông tin xấu, độc.

+ Xây dựng các “thiết chế ảo” trên các phương tiện truyền thông xã hội, như các diễn đàn, hội nhóm, fanpage, câu lạc bộ... theo tâm lý, sở thích, nhu cầu cá nhân, có chất lượng, thu hút được nhiều hội viên, thành viên, tạo thành những cộng đồng mạng rộng lớn, từ đó khéo léo điểm xuyết việc xen ghép những định hướng tuyên truyền của ta trong các nội dung trao đổi, thảo luận, sinh hoạt trên không gian trực tuyến.

+ Thiết lập và sử dụng *hệ thống lắng nghe và phân tích truyền thông xã hội* (social listening), để tự động dò quét, theo dõi, tổng hợp, phân tích các dòng thông tin chủ lưu hàng ngày trên các phương tiện truyền thông xã hội. Việc nắm bắt bao quát những diễn biến chính trên không gian mạng là rất cần thiết để các cơ quan chức năng của ta có thể chủ động, kịp thời xử lý khi có tình huống, nhất là với những diễn biến, khủng hoảng nghiêm trọng. Có chiến lược xây dựng nền tảng các ứng dụng phương tiện truyền thông xã hội trọng điểm mang thương hiệu của Việt Nam, có chất lượng, sức cạnh tranh, tính hấp dẫn, tính giáo dục và phù hợp với văn hóa dân tộc, từ đó góp phần gia tăng năng lực tự chủ thông tin quốc gia, từng bước giảm dần sự lệ thuộc vào các tập đoàn truyền thông lớn của nước ngoài.

Chính phủ cần có *chính sách đầu tư tập trung, cùng các cơ chế tạo sự phát triển mạnh mẽ, đột phá cho 5 cơ quan báo chí trọng điểm của trung ương, quốc gia* (Báo Nhân dân, Tạp chí Cộng sản, Đài Truyền hình Việt Nam, Thông

tân xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam), *từng bước hình thành 1-2 tập đoàn truyền thông công trọng điểm quốc gia*, là những trụ cột thông tin, chủ lực trong định hướng dư luận xã hội, trong đấu tranh phản bác các thông tin sai trái, thù địch..., nòng cốt bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, cũng như bảo đảm an ninh thông tin quốc gia.

3.3. Giải pháp của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phòng chống “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trong lĩnh vực văn hóa - tư tưởng trên không gian mạng hiện nay

Một là, tuyên truyền nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi tiếp cận, sử dụng mạng xã hội tích cực, an toàn, chủ động, hiệu quả

- Tuyên truyền sâu rộng các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước liên quan đến không gian mạng: Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 25/7/2018 của Bộ Chính trị về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng”; Nghị quyết số 30-NQ/TW ngày 25/7/2018 của Bộ Chính trị về “Chiến lược An ninh mạng quốc gia”; Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”; Luật An ninh mạng năm 2018; Quy tắc ứng xử trên không gian mạng... cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên nắm bắt đầy đủ những vấn đề về không gian mạng hiện nay.

- Tuyên truyền về những chủ trương, các cuộc vận động, các giải pháp, các mô hình của các cấp bộ đoàn đang triển khai nhằm định hướng, giáo dục đoàn viên, thanh thiếu nhi khi tham gia các hoạt động trên không gian mạng.

- Tuyên truyền nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các cấp, các ngành, gia đình, nhà trường và cộng đồng xã hội trong việc phối hợp giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi trên không gian mạng.

- Thường xuyên cung cấp những vấn đề mới, những nội dung có tính dự báo về sự vận động và phát triển của internet, của mạng xã hội, nhất là những trào lưu mới, phương thức mới trên không gian mạng cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi.

- Các cấp bộ đoàn phối hợp chặt chẽ với gia đình, nhà trường chủ động tuyên truyền, giáo dục, cung cấp những thông tin và kiến thức cần thiết cho thanh thiếu nhi khi tham gia các hoạt động trên không gian mạng, nhất là trên các thiết bị điện tử thông minh, các trang mạng xã hội.

- Các cấp bộ đoàn tranh thủ vận động các chuyên gia, doanh nhân thành đạt, văn nghệ sỹ nổi tiếng, những người có uy tín, tầm ảnh hưởng đến giới trẻ

ủng hộ, đồng hành với công tác tuyên truyền, giáo dục của đoàn và tham gia định hướng thông tin cho thanh thiếu nhi nhận thức đúng, đầy đủ về những ưu thế và hạn chế của môi trường không gian mạng.

- Tổ chức các chiến dịch truyền thông bám sát theo các dịp kỷ niệm, các ngày lễ lớn hoặc các sự kiện lớn của dân tộc, đất nước, các vấn đề nhạy cảm trong xã hội được dư luận quan tâm. Trong trường hợp phát sinh các tình huống nhạy cảm, “điểm nóng”, căn cứ tình hình thực tế, “bắt” đúng xu hướng thông tin để triển khai chiến dịch truyền thông phù hợp, nâng cao hiệu quả việc tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

- Triển khai các hoạt động hỗ trợ, thúc đẩy, tác động hình thành các “xu hướng tích cực” (hot trend) trên không gian mạng, đặc biệt hướng đến giới trẻ với nội dung và các hoạt động cụ thể, lôi cuốn, hấp dẫn nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi.

Hai là, tăng cường phối hợp kiểm soát, xử lý, ngăn chặn thông tin xấu độc, bịa đặt, xuyên tạc trên không gian mạng ảnh hưởng tiêu cực đến thanh thiếu nhi

- Thường xuyên cung cấp các thông tin chính thống, có nguồn gốc rõ ràng về mọi mặt của đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng, đối ngoại trong và ngoài nước trên không gian mạng cho thanh thiếu nhi. Các nội dung thông tin cung cấp lên không gian mạng được kiểm soát chặt chẽ, được phổ biến rộng rãi, không bao gồm các hoạt động mang tính bí mật nhà nước được quy định tại Luật Bảo vệ bí mật của nhà nước và các văn bản hướng dẫn.

- Thường xuyên cung cấp thông tin, phối hợp với các cơ quan chức năng tiến hành rà soát và yêu cầu các nhà cung cấp dịch vụ gỡ bỏ các kênh thông tin có nội dung tiêu cực, thông tin sai sự thật, xuyên tạc, kích động, tác động xấu đến thanh thiếu nhi và môi trường không gian mạng.

- Tăng cường phối hợp liên ngành, kiểm soát chặt chẽ các “trò chơi trực tuyến” có yếu tố bạo lực, trái với văn hóa, thuần phong, mỹ tục, truyền thống của dân tộc; phát hiện và phối hợp với các cơ quan chức năng xử lý nghiêm minh theo quy định của pháp luật đối với các nhà sản xuất, các doanh nghiệp cung cấp trò chơi trực tuyến có yếu tố bạo lực, khiêu dâm ảnh hưởng đến sức khỏe, tinh thần của thanh thiếu nhi.

- Phát hiện, kịp thời ngăn chặn những thông tin xấu, độc trên môi trường mạng; chủ động đấu tranh phản bác trực diện những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch trên không gian mạng theo nội dung, lĩnh vực và nhóm đối tượng cụ thể; tố giác hành vi vi phạm pháp luật trên môi trường không gian

mạng. Phát huy vai trò nòng cốt của cán bộ Đoàn, Hội, Đội trong việc trao đổi, định hướng nội dung để thanh thiếu nhi nâng cao nhận thức, nhận diện được thông tin xấu độc, có ý thức tự phòng vệ và tích cực đấu tranh phản bác các thông tin xấu độc, quan điểm sai trái trên không gian mạng.

- Xây dựng cảm nang hướng dẫn thanh thiếu nhi sử dụng mạng xã hội an toàn, tích cực.

Ba là, duy trì và triển khai hiệu quả Cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp” trên không gian mạng với phương châm “Lấy cái đẹp, dẹp cái xấu”, “Lấy thông tin tích cực, đẩy lùi thông tin tiêu cực”

- Vận động cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội, thanh thiếu nhi và nhân dân xây dựng ý thức và thói quen sử dụng trang cá nhân, trang cộng đồng do tổ chức chính trị đoàn thể các cấp quản lý trên mạng xã hội để tuyên truyền và hưởng ứng cuộc vận động: cung cấp thông tin đăng tải (post), thích (like), chia sẻ (share) những tin tốt, câu chuyện đẹp, bình luận (comment) những thông tin tích cực trên không gian mạng.

- Khuyến khích, vận động văn nghệ sĩ, đặc biệt là văn nghệ sĩ trẻ, người nổi tiếng, có uy tín trong cuộc sống và trên cộng đồng mạng sản xuất các sản phẩm truyền thông, những tác phẩm nghệ thuật giàu tính nhân văn, có tác dụng giáo dục đăng tải trên không gian mạng.

- Tổ chức các hoạt động hỗ trợ: chiến dịch truyền thông tạo “xu hướng” tích cực; các chương trình, phóng sự trực tuyến về những tấm gương người tốt, việc tốt tuyên truyền trên không gian mạng.

- Lan tỏa những tin tốt, câu chuyện đẹp, từ đó hạn chế các thông tin xấu, tiêu cực, tin giả trên không gian mạng; góp phần đấu tranh phòng, chống các quan điểm sai trái, thù địch trên các trang thông tin điện tử, mạng xã hội.

Bốn là, xây dựng, nâng cấp, vận hành, quản lý, khai thác, sử dụng hiệu quả các kênh thông tin trên không gian mạng

- Tiến hành rà soát, đánh giá thực trạng hệ thống cơ sở hạ tầng thông tin, kỹ thuật, các trang thiết bị, nguồn nhân lực hiện có phục vụ vận hành các Cổng, Trang thông tin điện tử, Báo điện tử, diễn đàn, các trang mạng xã hội chính thống của Trung ương Đoàn và các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc; nâng cấp giao diện, nâng cao chất lượng tin, bài đảm bảo hoạt động thường xuyên, liên tục, chất lượng, hiệu quả.

- Xây dựng các chuyên mục như: “Sống đẹp mỗi ngày”; “Gương người tốt, việc tốt”; “Theo dấu chân Bác”... trên Cổng thông tin điện tử, Báo điện tử của Đoàn, Hội, Đội;

- Xây dựng mới các kênh thông tin theo hướng hiện đại, trẻ trung, gần gũi, thân thiện với giới trẻ (lập các trang fanpage, trang thông tin điện tử, website, ứng dụng...). Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh xây dựng mới 02 kênh thông tin:

+ Cổng thông tin học tập lý luận chính trị trực tuyến.

+ Ứng dụng di động “Búp sen xanh” với hệ thống các chuyên mục: Đảng với thanh niên - Thanh niên với Đảng; Tư tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau; Tuổi trẻ Việt Nam với những giá trị văn hóa, đạo đức truyền thống của dân tộc; phóng sự nghiên cứu; các chuyên đề về thành tựu đổi mới của đất nước; diễn đàn trao đổi, thảo luận về nội dung lý luận chính trị, kỹ năng, nghiệp vụ công tác tư tưởng của Đảng, của Đoàn. Định kỳ hằng năm tổ chức các hoạt động hỗ trợ phát triển nội dung và thu hút người tham gia ứng dụng: hội thảo, tọa đàm trực tuyến; lớp học trực tuyến; các cuộc thi trực tuyến.

Năm là, xây dựng các sản phẩm truyền thông hiện đại phục vụ công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi trên không gian mạng

- Xây dựng các bộ công cụ tuyên truyền hiện đại như: infographic, motion graphic, video clip, phim ngắn,... tuyên truyền trên không gian mạng về các giai đoạn lịch sử hào hùng của của Đảng, của đất nước và của tổ chức Đoàn; các thành tựu kinh tế - xã hội và các mặt đời sống xã hội của đất nước trong quá trình hội nhập và phát triển; sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước; kết quả triển khai các mặt công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi; các mô hình hay, cách làm hiệu quả, các gương thanh thiếu nhi điển hình tiên tiến trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

- Phối hợp với các cơ quan chức năng xây dựng các ấn phẩm tuyên truyền dạng video đồ họa 2D, 3D... tái hiện lại các chiến thắng vĩ đại của dân tộc; những dấu mốc lịch sử quan trọng của đất nước, địa phương; tái hiện lại các tấm gương anh hùng dân tộc, tấm gương tiêu biểu trong các lĩnh vực được đất nước, cộng đồng ghi nhận.

- Xây dựng Bảo tàng trực tuyến “Tự hào tuổi trẻ Việt Nam”.

- Xây dựng các chương trình truyền hình trực tuyến phát sóng định kỳ (1 tuần/lần) với hình thức phóng sự, ký sự có nội dung về quá trình hình thành,

phát triển và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; các mô hình tiêu biểu, hiệu quả trong triển khai học tập, nghiên cứu lý luận chính trị; gương người tốt, việc tốt...

- Xây dựng các thư viện điện tử Bác Hồ với thanh thiếu nhi; Bản đồ số hóa địa chỉ đỏ; tổ chức các cuộc triển lãm ảnh, trưng bày hiện vật giới thiệu về lịch sử của Đảng, đất nước, tổ chức Đoàn, Hội, Đội.... trên không gian mạng.

Sáu là, tổ chức hiệu quả các hoạt động sử dụng không gian mạng để thu hút, tập hợp thanh thiếu nhi

- Đổi mới, nâng cao hiệu quả, mở rộng đối tượng và đa dạng hình thức tổ chức các hoạt động đã được các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội tổ chức hiệu quả trên không gian mạng thời gian qua: Hội thi trực tuyến Olympic toàn quốc các môn khoa học Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh “Ánh sáng soi đường” (2 năm/ lần), cuộc thi tìm hiểu lịch sử Việt Nam “Tự hào Việt Nam” dành cho học sinh trung học phổ thông (01 năm/ lần), “Nhà sử học nhỏ tuổi” dành cho học sinh tiểu học và trung học cơ sở (01 năm/ lần).

- Nắm bắt kịp thời các xu hướng tích cực của giới trẻ trong và ngoài nước để thiết kế, tổ chức các hoạt động mới, có tính sáng tạo, hấp dẫn trên không gian mạng thu hút đông đảo thanh thiếu nhi tham gia.

- Tổ chức các hoạt động giao lưu, đối thoại, gặp gỡ thanh thiếu nhi trên không gian mạng, góp phần định hướng lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi: đối thoại trực tuyến của Bí thư thứ nhất Trung ương Đoàn, thủ lĩnh thanh niên các cấp với đoàn viên, thanh niên vào Tháng Thanh niên hàng năm; diễn đàn “Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường”; chương trình giao lưu “Mỗi tuần một quyền sách”; giao lưu những điển hình thực hiện tốt cuộc vận động xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới “Gương mặt trẻ của tháng”,...

- Tăng cường kết nối, sử dụng có hiệu quả các kênh thông tin trên không gian mạng của tổ chức Đoàn, Hội, Đội đang quản lý và các kênh thông tin chính thống của Việt Nam khi tổ chức các hoạt động, sự kiện của Đoàn, Hội, Đội. Đẩy mạnh ứng dụng các giải pháp công nghệ thông tin, kỹ thuật để nâng cao hiệu quả tương tác với thanh thiếu nhi trong các hoạt động.

Bảy là, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ thực hiện công tác đấu tranh trên lĩnh vực văn hóa - tư tưởng trên không gian mạng

- Bồi dưỡng, cập nhật kiến thức, kỹ năng tương tác và thực hành trên không gian mạng cho đội ngũ cán bộ đoàn, hội, đội các cấp.

- Duy trì và nâng cao chất lượng hoạt động của “Câu lạc bộ lý luận trẻ” của Đoàn; phối hợp chặt chẽ với đội ngũ báo cáo viên các cấp thường xuyên trao đổi thông tin, tổ chức các diễn đàn, trao đổi lý luận, nâng cao kỹ năng; đồng thời định hướng, dẫn dắt đoàn viên, thanh niên tham gia đấu tranh trực diện trên mạng xã hội. Định kỳ 02 năm/lần tổ chức Liên hoan Câu lạc bộ lý luận trẻ và Liên hoan báo cáo viên toàn quốc.

- Thành lập và tổ chức hoạt động bộ phận “Tổng đài hỗ trợ và ứng cứu thanh thiếu nhi trên không gian mạng” là một bộ phận liên ngành chuyên nắm bắt, phát hiện và xử lý các sự việc tác động tiêu cực đến thanh thiếu nhi trên không gian mạng; hỗ trợ, giải đáp các thắc mắc, ứng cứu thanh thiếu nhi khi gặp phải tình huống xấu trong quá trình tham gia không gian mạng.

- Định kỳ hằng năm đoàn cấp huyện trở lên tổ chức tập huấn kỹ năng viết tin, bài tuyên truyền trên không gian mạng; kỹ năng nắm bắt thông tin dư luận xã hội trên không gian mạng; kỹ năng thiết kế các ấn phẩm tuyên truyền trên không gian mạng, như: infographic, motion graphic, trailer....

Kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là sự kiện chính trị đặc biệt quan trọng của tổ chức Đoàn và tuổi trẻ cả nước. Đây là sự kiện đánh dấu sự trưởng thành về mọi mặt của tổ chức Đoàn qua 90 năm ra đời và phát triển. Tự hào về truyền thống vẻ vang, tự hào về những đóng góp, cống hiến to lớn trong sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, mỗi cấp bộ Đoàn và cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi phải luôn không ngừng phấn đấu, tu dưỡng, rèn luyện, xung kích, tiên phong đi đầu trên mọi mặt trận, đặc biệt là trên mặt trận đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong môi trường không gian mạng. Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng chính là bảo vệ tổ chức Đoàn, đảm bảo cho sự phát triển toàn diện của thế hệ trẻ Việt Nam góp phần thực hiện hóa khát vọng xây dựng đất nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc theo tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII./.

BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG, ĐẤU TRANH VỚI LUẬN ĐIỀU SAI TRÁI CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Bình Định

Xác định công tác tuyên truyền, dục chính trị, tư tưởng, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái của các thể lực thù địch trong đoàn viên, thanh niên là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong công tác giáo dục của Đoàn, trên cơ sở chỉ đạo của Tỉnh ủy và Trung ương Đoàn, trong những năm qua, Tỉnh đoàn đã và đang tập trung triển khai có hiệu quả. Cụ thể, thông qua đội ngũ báo cáo viên, đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội, Đội chủ chốt các cấp và các trang mạng xã hội của các cơ sở Đoàn trong toàn tỉnh, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chủ động, kịp thời nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trong đoàn viên, thanh thiếu niên liên quan đến một số sự kiện chính trị lớn của đất nước: Nghị quyết Trung ương 6, 7, 8; các chiến lược phát triển kinh tế, xã hội; hoạt động đối ngoại của Việt Nam, tình hình biển Đông và các vấn đề quốc tế... Đối các vấn đề được đông đảo thanh thiếu niên và nhân dân quan tâm như: Luật An ninh mạng, dự thảo Luật đặc khu kinh tế, các trạm thu phí giao thông, vấn đề môi trường, biển đảo... Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã thường xuyên cập nhật những thông tin chính thống, xây dựng các bộ công cụ Inforgraphic và các clip tuyên truyền thông qua trang mạng xã hội để kêu gọi đoàn viên, thanh niên có hành động yêu nước đúng đắn, tuân thủ pháp luật, cảnh giác trước sự lôi kéo, xúi dục của các thể lực thù địch, qua đó góp phần làm tốt công tác đấu tranh, ngăn chặn và phản bác thông tin sai lệch, độc hại trên mạng xã hội một cách nhanh chóng, hiệu quả với thông tin trực quan, sinh động, dễ hiểu.

Trước các thông tin, luận điệu xuyên tạc của các thể lực thù địch trên các trang mạng xã hội, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chủ động cung cấp các thông tin chính thống trên website Tỉnh đoàn tuoitrebinhding.vn, facebook Tuổi trẻ Bình Định để đoàn viên, thanh niên tiếp cận, nắm bắt. Từ cuối năm 2017, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã phát động phong trào nêu gương tốt trên website Tỉnh đoàn, facebook, fanpage của các cơ sở Đoàn trong tỉnh, qua đó thường xuyên tuyên truyền về các hoạt động của Đảng, Nhà nước, Đoàn, Hội, Đội; gương người tốt, việc tốt, các mô hình, cách làm hay của thanh niên trên các kênh truyền thông và trang mạng xã hội của Đoàn để định hướng dư luận, tăng cường củng cố niềm tin của nhân dân và đoàn viên, thanh niên vào hệ thống chính trị

của nước ta. Tiếp tục hoàn thiện hệ thống các kênh truyền thông của Đoàn để nâng cao chất lượng truyền thông và thu hút đoàn viên thanh niên. Trong năm, đã nâng cấp website tuoitrebinhding.vn để đăng tải nhiều hơn các video tuyên truyền cập nhật liên tục những thông tin, hình ảnh mới nhất để tuyên truyền, giới thiệu về công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong tỉnh. Định kỳ chuyển tải về cơ sở 500 bản tin/2 tháng, trong đó có chuyên mục “*Giáo dục chính trị, tư tưởng*” để các đơn vị lấy thông tin tuyên truyền rộng rãi tại cơ sở và sinh hoạt chi đoàn. Phối hợp với Đài Phát thanh - Truyền hình Bình Định và cơ quan báo chí tại địa phương đẩy mạnh công tác tuyên truyền về các phong trào, các chương trình, gương cán bộ đoàn, gương thanh niên tiêu biểu của tỉnh. Định kỳ phối hợp với Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh xây dựng và phát sóng 60 chuyên mục “Truyền hình thanh niên” và 60 chuyên mục “Phát thanh thanh niên”, cộng tác viên thường xuyên của chuyên mục “Nhịp sống trẻ” của Báo Bình Định để truyền tải nhiều bài viết về hoạt động Đoàn, Hội, Đội.

Song song với việc tuyên truyền, định hướng đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã tập trung phối hợp với các đơn vị chuyên môn triển khai nhiều hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng, lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, định hướng hiệu quả thanh thiếu nhi học tập và rèn luyện thông qua các đợt sinh hoạt chính trị, các phong trào hành động cách mạng của Đoàn như: tổ chức các buổi tọa đàm, nói chuyện truyền thống, hành trình về nguồn, hành trình về các chi bộ Đảng đầu tiên trên địa bàn tỉnh, diễn đàn “Đảng với thanh niên, thanh niên với Đảng”, các lớp học tập và sinh hoạt các chuyên đề, các đợt sinh hoạt chính trị “Thắp nền tri ân các anh hùng liệt sĩ”... đồng thời triển khai rộng khắp và có hiệu quả các phong trào, chương trình hành động cách mạng như: “*Xuân tình nguyện*”, “*Tiếp sức mùa thi*”, “*Tháng thanh niên*”, “*Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè*”, “*Chiến dịch thanh niên xung kích mùa bão lũ*”, hành trình vì biển đảo quê hương, trao Nhà nhân ái, Nhà khăn quàng đỏ, đảm nhận giúp đỡ các trẻ em mồ côi, có hoàn cảnh khó khăn, trao xe đạp cho các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn không có phương tiện đến trường... Thông qua các hoạt động, định hướng lý tưởng cách mạng và tạo môi trường để đoàn viên, thanh thiếu nhi rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Đặc biệt, tháng 5/2019 Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã thành lập Câu lạc bộ Lý luận trẻ cấp tỉnh để theo dõi nắm bắt tình hình tư tưởng đoàn viên, thanh niên hạn chế không xảy ra các điểm nóng trong thanh niên. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã xây dựng và sử dụng hiệu quả trang facebook Tuổi trẻ Bình Định của Tỉnh đoàn để giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên. Thông qua trang facebook với 13.500 thành viên là ĐVTN, học sinh, sinh viên trong toàn tỉnh đang theo dõi, Tỉnh đoàn đã kịp thời nắm bắt tình hình tư tưởng, trong

thanh niên, phản bác các thông tin sai lệch, kịp thời thông tin từ các nguồn chính thống góp phần ổn định tư tưởng, dư luận tạo niềm tin vào sự nghiệp cách mạng của Đảng và Nhà nước ta cho thanh niên. Bên cạnh đó, tiếp tục chỉ đạo 100% huyện, thị, thành đoàn, đoàn trực thuộc, 159 đoàn xã, phường, thị trấn và các cơ sở đoàn trực thuộc đều xây dựng và duy trì trang facebook, fanpage riêng của đơn vị, qua đó góp phần định hướng thông tin tuyên truyền, nâng cao hiệu quả công tác đấu tranh, phản bác, ngăn chặn các thông tin sai lệch đến với ĐVTN.

Kính thưa các đồng chí!

Bằng nhiều hình thức triển khai phù hợp với từng đối tượng cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi, trong những năm qua, các cấp bộ Đoàn tỉnh Bình Định đã tập trung đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền giáo dục phù hợp với tình hình thực tiễn và từng đối tượng thanh niên, chú trọng xây dựng các gương điển hình tiêu biểu, các mô hình kinh tế hiệu quả để giới thiệu với thanh niên như: gương cán bộ Đoàn, Hội, Đội tiêu biểu, thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác, Sinh viên 5 tốt, tuyên dương gương thanh niên tiêu biểu của tỉnh... khai thác tốt các kênh thông tin của Đoàn, có 2.175 tin, bài được các cấp bộ đoàn đăng tải trên các kênh thông tin như: VTV, VTC, VOV, Bản tin tuổi trẻ Bình Định, website tuoitrebinhding.vn, chuyên mục truyền hình thanh niên, chuyên mục phát thanh thanh niên... góp phần công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch trong đoàn viên, thanh niên, định hướng thanh niên học tập và rèn luyện với các nội dung cụ thể, phù hợp, đưa việc tự học, rèn luyện và tham gia vào các phong trào hành động cách mạng là việc làm tự giác của mỗi bạn trẻ.

Tuy nhiên, bên cạnh đại đa số thanh thiếu niên tỉnh nhà có sống có lý tưởng, trách nhiệm, một bộ phận thanh niên trong tỉnh chịu ảnh hưởng lớn từ mặt trái của nền kinh tế thị trường, có lối sống thực dụng, sa ngã, xa rời các giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc, thờ ơ, bàng quan trước các sự kiện kinh tế, chính trị của tỉnh, của đất nước. Một số thanh niên mơ hồ về bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù, sống ích kỷ, chạy theo lợi ích vật chất. Theo đó, việc giáo dục, nâng cao lý tưởng, đạo đức cách mạng cho thanh thiếu niên, định hướng để thanh niên tham gia đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch một cách có hiệu quả, góp phần xây dựng nên thế hệ trẻ tỉnh nhà có lý tưởng cách mạng, khát vọng cống hiến, tích cực tham gia xây dựng quê hương trong tình hình mới hiện nay là việc làm rất quan trọng. Tại Hội nghị hôm nay, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn trân trọng đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh thiếu niên trong tình hình mới, cụ thể như sau:

Thứ nhất, thường xuyên tham mưu cho các cấp ủy đảng, chính quyền gặp gỡ, đối thoại với thanh thiếu niên, kịp thời chỉ đạo giải quyết những vụ việc phức tạp, những vấn đề phát sinh liên quan đến tư tưởng thanh thiếu niên và những vấn đề xã hội thanh thiếu niên quan tâm; tăng cường chỉ đạo tổ chức thực hiện và kiểm tra, giám sát việc chấp hành các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về thanh niên và công tác thanh niên.

Thứ hai, nâng cao chất lượng các nội dung, giải pháp thực hiện các phong trào hành động cách mạng của Đoàn, tiếp tục đầu tư nghiên cứu xây dựng các phong trào, hoạt động phù hợp với tâm lý thanh thiếu niên và điều kiện kinh tế - xã hội của địa phương; tuyên truyền, giáo dục truyền thống, lý tưởng cách mạng cho thanh thiếu niên thông qua các đợt sinh hoạt chính trị; chú trọng sinh hoạt đoàn theo các chuyên đề, nội dung tập trung vào các vấn đề thiết thực tại cộng đồng đang được thanh niên quan tâm.

Thứ ba, tăng cường nêu gương người tốt việc tốt, nhân rộng điển hình tiên tiến gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, phát huy tính tự giác, gương mẫu của cán bộ, đoàn viên thanh niên trong tu dưỡng, rèn luyện lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống. Thường xuyên cử cán bộ đi cơ sở, làm việc với các chi đoàn thôn, làng để nắm bắt biết và định hướng hoạt động.

Thứ tư, tiếp tục phát huy vai trò đội ngũ báo cáo viên các cấp và các kênh truyền thông của đoàn, xây dựng lực lượng đấu tranh trên mạng xã hội; thường xuyên tập huấn, cập nhật các kiến thức chính thống liên quan đến vấn đề thanh niên quan tâm cho đội ngũ báo cáo viên các cấp để kịp thời tuyên truyền, giải thích giúp thanh thiếu niên hiểu rõ những luận điệu sai trái, âm mưu “diễn biến hòa bình”, sự lôi kéo của các thế lực thù địch. Phát huy tối đa ưu thế của các phương tiện truyền thông của Đoàn: chuyên mục “Truyền hình thanh niên”, “Phát thanh thanh niên”, website tuoitrebinhdingh.vn, bản tin Tuổi trẻ Bình Định và kênh truyền thông đang được giới trẻ yêu thích: facebook Tuổi trẻ Bình Định để truyền tải, định hướng dư luận trong thanh niên.

Trân trọng cảm ơn/.

**PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA ĐOÀN VÀ TUỔI TRẺ
TRONG BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG, ĐẤU TRANH
PHẢN BÁC CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, THÙ ĐỊCH
TRONG TÌNH HÌNH MỚI**

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Quảng Trị

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là một công việc thường xuyên, đã được Đảng ta tiến hành từ ngày thành lập Đảng và tiếp tục xuyên suốt trong hơn 90 năm lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới đã tiếp tục khẳng định, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là nội dung cơ bản, hệ trọng, sống còn của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, trong đó, với tư cách là “đội dự bị tin cậy của Đảng”, lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và mỗi cán bộ Đoàn, đoàn viên, thanh niên đóng vai trò vô cùng quan trọng.

Trong những năm qua, cùng với tuổi trẻ cả nước, Tỉnh đoàn Quảng Trị đã triển khai đồng bộ nhiều giải pháp nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị, bồi dưỡng niềm tin khoa học cho thanh niên về con đường cách mạng của nước ta, định hướng, hỗ trợ đoàn viên thanh niên nhận diện, tham gia đấu tranh phản bác các thông tin xấu, độc, tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Trước hết, các cấp bộ Đoàn đã tập trung đầu tư nhiều giải pháp đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị tư tưởng, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho đoàn viên thanh niên nhằm xây dựng niềm tin khoa học cho thanh niên, giúp đoàn viên, thanh niên “vững tư tưởng, chuẩn nhận thức” từ đó có những hành động đúng đắn trong học tập, lao động, trong cuộc sống và tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng như: xây dựng các chuyên trang, tuyển bài, các sản phẩm truyền thông hiện đại, thu hút, hấp dẫn thanh niên bằng những hình ảnh, tranh minh họa, clip ngắn gọn, sống động; tổ chức cuộc thi thiết kế các sản phẩm truyền thông Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp; tổ chức các cuộc thi, trò chơi trực tuyến tìm hiểu về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và lịch sử Đảng, lịch sử lãnh tụ; tổ chức các chiến dịch truyền thông gắn với các sự kiện chính trị, xã hội lớn được dư luận quan tâm như “*Tuổi trẻ với ngày hội bầu cử toàn dân*”, “*Nghị quyết Đại hội Đảng và hành động của*

tuổi trẻ”, “*Tuổi trẻ xung kích trở lại với biển*”... Đặc biệt, năm 2020, Ban Thường vụ tỉnh Đoàn đã thành lập Câu lạc bộ Lý luận trẻ cấp tỉnh, chỉ đạo thành lập và tổ chức tốt hoạt động của 16 Câu lạc bộ Lý luận trẻ cấp huyện (đạt tỷ lệ 100%) với nhiều chủ đề sinh hoạt có chiều sâu như “*Tại sao phải kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh*”, “*Kỹ năng nhận biết, phòng chống và đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch trên không gian mạng hiện nay*”, “*Vai trò của báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng*”, “*Những điểm mới trong văn kiện Đại hội toàn quốc lần thứ XIII của Đảng*”... Các câu lạc bộ lý luận trẻ đã trở thành diễn đàn, sân chơi lý luận bổ ích để đoàn viên, thanh niên cùng nhau thảo luận những vấn đề lý luận, những vấn đề xã hội được giới trẻ quan tâm, các sự kiện chính trị - xã hội trong nước và quốc tế nổi bật, các vấn đề đặt ra đối với tổ chức Đoàn, Hội, Đội trong giai đoạn hiện nay, phân tích, nhận diện đúng sai để hiểu được vấn đề một cách thấu đáo, căn kẽ.

Với quan điểm chủ động chiếm lĩnh trận địa thông tin là yếu tố then chốt để đấu tranh hiệu quả chống các thông tin xấu độc, Ban Thường vụ tỉnh Đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn xây dựng, phát triển các kênh thông tin của Đoàn, đặc biệt là trên mạng xã hội và chủ động cung cấp các thông tin chính thống, tích cực đến đoàn viên, thanh niên, song hành với các hoạt động phản biện, đấu tranh trực diện với các thông tin, xấu độc. Tính đến cuối năm 2020, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh đang khai thác hiệu quả hệ thống thông tin của Đoàn Thanh niên thông qua 03 website, 25 tài khoản, chuyên trang của đoàn cấp tỉnh và cấp huyện, hơn 1.800 tài khoản, chuyên trang của các cơ sở đoàn. Bằng việc duy trì các kênh thông tin này, ngoài làm tốt công tác kết nối, tương tác giữa tổ chức đoàn và đoàn viên, thanh thiếu nhi; quảng bá, khẳng định vai trò của tổ chức đoàn trong sự phát triển kinh tế - xã hội, an ninh - quốc phòng của quê hương, đất nước, đây còn là nơi “giải độc” thông tin, phản biện các luận điệu xuyên tạc, bóp méo sự thật của các thế lực thù địch. Trong đó chú trọng triển khai có hiệu quả cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trên fanpage “*Tỉnh đoàn Quảng Trị*” và các trang facebook cấp huyện, cấp cơ sở kết hợp chặt chẽ với công tác biểu dương, khen thưởng kịp thời các hành động đẹp để tuyên truyền, lan tỏa những hình ảnh, câu chuyện đẹp. Chỉ tính riêng chuyên mục “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trên fanpage “*Tỉnh đoàn Quảng Trị*” đã có trên 500 bài viết/ năm, nhiều bài viết đã để lại ấn tượng sâu sắc đối với người dùng mạng xã hội, thu hút lượng lớn số lượt tương tác từ người dùng facebook, bình quân trên 2.000 lượt xem/bài, một số bài có 7.000-10.000 lượt tiếp cận. Những tin tích cực như “*cơn gió mát lành*” làm dịu đi cái ngột ngạt giữa “*cơn bão*” tin giả, tin tiêu cực, qua đó góp phần định hướng giá

trị sống, nhân cách, niềm tin và tư tưởng cho thanh, thiếu niên, đồng thời bước đầu tạo ra trào lưu, xu hướng đăng tải, chia sẻ thông tin tích cực trên mạng xã hội. Hoạt động cũng đã nhận được sự hưởng ứng tích cực của các cơ quan báo chí tạo hiệu ứng xã hội rộng rãi.

Song song với đó, Ban Thường vụ tỉnh Đoàn đã xây dựng trang chuyên đề “Chuông gió” và hệ thống các page ảo để tuyên truyền, đấu tranh phòng chống âm mưu, hoạt động “Diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa và đấu tranh phản bác các thông tin xấu, độc trên internet đạt nhiều kết quả tích cực. Chỉ tính trong năm 2020, đã đăng tải 215 tin, bài trên trang facebook chuyên đề cấp tỉnh, trong đó nhiều bài viết thu hút lượng lớn số lượt tương tác từ người dùng facebook, bình quân trên 800 lượt xem/bài, một số bài có 2.000-2.500 lượt tiếp cận.

Đồng thời, nhằm nâng cao sức đề kháng của thanh niên trước các thông tin xấu độc, các cấp bộ Đoàn đã thường xuyên tổ chức các chương trình sinh hoạt, tọa đàm, diễn đàn, tuyên truyền qua mạng xã hội để nâng cao kỹ năng, khả năng thẩm định thông tin từ mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại, kỹ năng nhận diện thông tin xấu độc và các thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, văn hóa sử dụng mạng xã hội...

Tuy đã có nhiều hoạt động tích cực và hiệu quả, nhưng công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, tham gia đấu tranh chống diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch, phản bác các thông tin xấu, độc của các cấp bộ Đoàn trên địa bàn vẫn còn nhiều hạn chế như: lực lượng nòng cốt của các cấp bộ Đoàn trong lĩnh vực này còn thiếu và yếu; các cơ chế cho việc truyền thông nhanh, đúng, đủ chưa được đảm bảo; còn ít các sản phẩm truyền thông đủ sức hấp dẫn giới trẻ; trang mạng xã hội của một số cơ sở chưa có sự tương tác cao với đoàn viên thanh niên; các chuyên đề ứng xử với mạng xã hội ở một số cơ sở chưa được duy trì thường xuyên, liên tục; nhiều thanh niên còn thờ ơ với việc chia sẻ thông tin tốt trên không gian mạng...

Để cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia tích cực hơn vào việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, có đầy đủ kiến thức, kỹ năng để đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch trong tình hình mới, tổ chức Đoàn cần tiếp tục thực hiện một số giải pháp sau:

Về *phương châm*, trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh chống các thủ đoạn diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch, cần kết hợp nhuần nhuyễn giữa “xây” và “chống”, tuy nhiên, đối với đặc thù, điều kiện con người của tổ chức Đoàn (hạn chế lực lượng nòng cốt chuyên sâu nhưng có khả năng tập hợp lực lượng tham gia rộng rãi), cần lấy “xây” là “chính”, là trọng

tâm, lấy “xây” để “chống”, “xây” chính là “chống”. Việc xác định định hướng trọng tâm này có ý nghĩa quan trọng trong thiết kế tổ chức các hoạt động phù hợp và phát huy được thế mạnh của các cấp bộ Đoàn.

Về nội dung hoạt động

Thứ nhất, cần tập trung đổi mới căn bản công tác giáo dục chính trị, lý tưởng cách mạng cho thanh niên nhằm tăng cường tăng cường năng lực lý luận, bồi dưỡng niềm tin khoa học cho thanh niên về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các đường lối chủ trương của Đảng... Trong đó, cần chú trọng đầu tư xây dựng các sản phẩm tuyên truyền hiện đại, hấp dẫn, thu hút thanh niên; thường xuyên tổ chức các chiến dịch truyền thông theo các nhóm vấn đề, đặc biệt là các vấn đề “nóng” được dư luận xã hội quan tâm; tích cực sử dụng các cuộc thi trực tuyến, game, các ứng dụng di động vào việc tuyên truyền cho đoàn viên thanh niên. Tiếp tục phát triển hệ thống các câu lạc bộ lý luận trẻ, mở rộng xây dựng các câu lạc bộ lý luận trẻ trong các trường học để hình thành lực lượng nòng cốt hỗ trợ tích cực cho các hoạt động giáo dục chính trị tư tưởng, đấu tranh chống thông tin xấu độc, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong các cấp bộ Đoàn. Song hành với bồi dưỡng lý luận, cần chú trọng bồi đắp tình cảm cách mạng của thanh niên đối với Đảng, với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, với các lãnh tụ và các bậc tiền bối của cách mạng..., lấy tình cảm cách mạng nâng đỡ cho nhận thức, thúc đẩy khát khao tìm hiểu, nghiên cứu lý luận, tinh thần sẵn sàng đấu tranh, bảo vệ, phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng trong mỗi bạn trẻ thông qua các hành trình giáo dục truyền thống cách mạng, các mô hình giáo dục lý tưởng cách mạng có hiệu quả trong thời gian qua như “Hành trình Tôi yêu Tổ quốc tôi”, “Bữa cơm gia đình - Ấm tình lòng Mẹ”, tổ chức lễ kết nạp đoàn, xây dựng các MV tuổi trẻ hát Quốc ca tại các di tích lịch sử ...

Thứ hai, cần chủ động tăng cường thông tin tích cực đến thanh niên và xã hội nhằm pha loãng, đẩy lùi, giảm bớt tần suất tiếp xúc, tác động của các thông tin tiêu cực, làm lành mạnh hóa môi trường thông tin, đặc biệt là môi trường mạng xã hội, qua đó kịp thời khẳng định những kết quả, thành tựu phát triển kinh tế xã hội của đất nước ta để cung cấp những minh chứng thực tiễn sống động cho tính đúng đắn, hiệu quả của các đường lối, chủ trương lãnh đạo của Đảng. Trong đó, cần tiếp tục đẩy mạnh cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” đã khẳng định được tính hiệu quả, sức lan tỏa trong thời gian qua, kết hợp chặt chẽ giữa sự tham gia của hệ thống trang mạng xã hội của đoàn thanh niên các cấp và sự tham gia đồng hành của các cơ quan báo chí, truyền thông, để thực sự tạo ra được một trào lưu, xu hướng chia sẻ thông tin tích cực rõ nét hơn, lan tỏa mạnh mẽ hơn trong xã hội. Đồng thời, cần có các giải pháp nâng cao chất lượng các chuyên trang của tổ chức Đoàn các cấp

trên mạng xã hội, phát triển và nâng cao chất lượng app Thanh niên Việt Nam thực sự trở thành kênh điều hành, tương tác, tập hợp và định hướng thanh niên hiệu quả trên toàn quốc. Kiến nghị Chính phủ sớm ban hành Đề án “Giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi trên không gian mạng”, tạo điều kiện để Đoàn TNCS Hồ Chí Minh xây dựng và phát triển các trang mạng xã hội, kênh thông tin có quy mô lớn, đủ mạnh để làm chủ dòng chảy thông tin trong giới trẻ.

Thứ ba, tăng cường các hoạt động tuyên truyền, bồi dưỡng nâng cao khả năng nhận diện thông tin xấu độc và các thủ đoạn, âm mưu của các thế lực thù địch; rèn luyện thói quen, kỹ năng kiểm chứng, thẩm định thông tin; hình thành văn hóa ứng xử trên mạng xã hội cho thanh niên, thói quen like & share có trách nhiệm... qua đó góp phần nâng cao sức đề kháng, khả năng và tinh thần sẵn sàng chia sẻ thông tin tích cực, đấu tranh phản biện những thông tin xấu độc của giới trẻ.

Thứ tư, chủ động, kịp thời đấu tranh với các thông tin xấu độc với phương pháp phù hợp, khéo léo, tránh góp phần lan truyền thông điệp của các thế lực thù địch; kết hợp hợp lý giữa đấu tranh trực diện thông qua các phương pháp xây dựng các tài khoản ảo bình luận pha loãng thông tin, phản bác trực diện với các thông tin xấu độc của các thế lực thù địch và đấu tranh gián tiếp bằng các hình thức cung cấp thông tin chính thống, chính xác về các vấn đề liên quan trên các kênh thông tin của Đoàn để định hướng dư luận.

Về lực lượng và cơ chế thực hiện, để triển khai hiệu quả công tác tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh với các thủ đoạn chống phá của thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng, các cấp bộ Đoàn cần xây dựng tổ giúp việc làm bộ phận nòng cốt chuyên sâu bao gồm những cán bộ trẻ năng động, có sở thích và khả năng nghiên cứu, trao đổi về lý luận, chính trị, có khả năng sử dụng mạng xã hội tốt (khả năng theo dõi thông tin, khả năng viết...) và một số hạt nhân từ phong trào có nhiệt huyết, năng lực, đam mê với các hoạt động trao đổi lý luận, phản biện xã hội. Để phát huy hiệu quả của bộ phận nòng cốt chuyên sâu, cần tạo cơ chế hoạt động đặc thù có tính linh hoạt, độc lập, tăng cường tập huấn và có những hình thức biểu dương, khen thưởng động viên phù hợp điều kiện của Đoàn. Sớm hình thành hệ thống kết nối có tính tương tác cao, an toàn, bảo mật giữa bộ phận nòng cốt của trung ương với cấp tỉnh, giữa cấp tỉnh với cấp huyện, kiến nghị Ban chỉ đạo 35 cùng cấp xây dựng hệ thống kết nối giữa các lực lượng nòng cốt cùng cấp để tăng cường tương tác hỗ trợ tài liệu, nghiệp vụ, hiệp đồng hỗ trợ lẫn nhau khi triển khai các nội dung tuyên truyền, đấu tranh.

Đồng thời, cần phát huy thế mạnh của Đoàn, huy động lực lượng rộng rãi tham gia lan tỏa, chia sẻ các thông điệp, nội dung tuyên truyền qua kênh chỉ đạo, sinh hoạt, hội họp của hệ thống các cấp bộ đoàn từ trung ương đến cơ sở, qua các group, box chat, các câu lạc bộ thanh niên trên mạng xã hội... Trong đó, chú trọng vai trò nêu gương của cán bộ đoàn, đoàn viên, đưa nội dung này vào các tiêu chí đánh giá tổ chức đoàn, cán bộ đoàn, tiêu chí đánh giá rèn luyện đoàn viên hàng năm; tiếp cận, vận động sự tham gia của trí thức, văn nghệ sĩ trẻ, các facebooker, youtuber có sức thu hút lớn trên mạng xã hội...

Thời gian tới, tình hình thế giới, khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, các thế lực thù địch, phản động trong và ngoài nước sẽ gia tăng các hoạt động thực hiện “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa với phương thức, thủ đoạn ngày càng tinh vi và xảo quyệt hơn, nhất là hoạt động tuyên truyền phá hoại nền tảng tư tưởng của Đảng, hiến pháp, pháp luật của Nhà nước trên không gian mạng và các trang mạng Internet, mạng xã hội. Kịp thời nhận diện các thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch và triển khai đồng bộ các giải pháp giáo dục chính trị tư tưởng, nắm bắt, định hướng dư luận thanh niên là nhiệm vụ quan trọng, cần kíp, cần được tổ chức thường xuyên, liên tục, không ngừng đổi mới, đa dạng hóa về nội dung và hình thức hơn nữa, từ đó phát huy vai trò xung kích của Đoàn góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, thực sự là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên./.

TĂNG CƯỜNG CUỘC VẬN ĐỘNG “XÂY DỰNG GIÁ TRỊ HÌNH MẪU THANH NIÊN VIỆT NAM THỜI KỲ MỚI”

Ban Thường vụ Thành đoàn Thành phố Cần Thơ

Cuộc vận động “Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới” là một trong những nội dung cụ thể hóa Nghị quyết và Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 - 2022; năm 2018, Trung ương Đoàn đã đánh giá tổng kết 5 năm thực hiện Cuộc vận động (2013 - 2018), trên cơ sở đó, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn đã ban hành Kế hoạch số 131-KH/TWĐTN-BTG ngày 28/12/2018 về việc triển khai Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*” giai đoạn 2018 - 2022. Từ các giá trị nền tảng “*Tâm trong - Trí sáng - Hoài bão lớn*” được xác định trong mục tiêu, nhiệm vụ công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi nhiệm kỳ Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI, thanh niên Việt Nam thời kỳ mới hướng đến 12 tiêu chí: (1) *Có lý tưởng cách mạng*, (2) *Bản lĩnh vững vàng*, (3) *Giàu lòng yêu nước*, (4) *Đạo đức trong sáng*, (5) *Lối sống văn hóa*, (6) *Tuân thủ pháp luật*, (7) *Tiên phong hành động*, (8) *Sáng tạo không ngừng*, (9) *Học tập liên tục*, (10) *Có sức khỏe tốt*, (11) *Kỹ năng phù hợp*, (12) *Khát vọng vươn lên*. Thực hiện Kế hoạch và chủ trương của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn, Ban Thường vụ Thành đoàn Cần Thơ xác định đây là nội dung trọng tâm trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi hàng năm.

Thông qua việc triển khai đồng bộ các nhiệm vụ trong công tác giáo dục, tổ chức các phong trào hành động cách mạng, các chương trình đồng hành, hỗ trợ thanh niên trong học tập, khởi nghiệp, lập nghiệp, nghiên cứu khoa học, nâng cao kỹ năng, đời sống văn hóa tinh thần đã từng bước xác lập và hình thành các tiêu chí, chuẩn mực của thanh niên Cần Thơ thời kỳ mới với một số kết quả nổi bật như sau:

Về công tác tuyên truyền về Cuộc vận động: Công tác tuyên truyền về các giá trị hình mẫu thanh niên thời kỳ mới, các tấm gương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác, gương người tốt, việc tốt trên hệ thống truyền thông đại chúng được triển khai hiệu quả. Ban Thường vụ tỉnh đoàn thường xuyên phối hợp với các cơ quan thông tấn, báo chí, phát thanh truyền hình của Trung ương đóng trên địa bàn thành phố và địa phương thường xuyên tổ chức hoạt động, tổ chức các chuyên trang, chuyên mục, tuyên tin, bài, phóng sự hay về gương người tốt, việc tốt, gương thanh niên làm theo lời Bác, đồng thời tuyên truyền phê phán cái xấu,

tiêu cực xã hội được thanh thiếu nhi và xã hội đón nhận thông qua triển khai Cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt - Mỗi tuần một câu chuyện đẹp*”.

Một số đơn vị đã cụ thể hóa các tiêu chí “*Tâm trong*”, “*Trí sáng*”, “*Hoài bão lớn*” thành các mô hình, các giá trị hình mẫu cốt lõi phù hợp với đặc điểm của địa phương, đơn vị, với từng đối tượng thanh thiếu niên; đồng thời tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên hướng tới các giá trị đó thông qua tổ chức các hoạt động của Đoàn, nêu gương người tốt, việc tốt... Một số địa phương, đơn vị đã chủ động xây dựng các sản phẩm tuyên truyền riêng về thực hiện Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*” theo điều kiện, khả năng của địa phương, đơn vị mình.

- Với người thanh niên có “*Tâm trong*” là người luôn nêu cao tinh thần yêu nước, có niềm tin vào mục tiêu, lý tưởng cách mạng và sự lãnh đạo của Đảng; có nhận thức và thái độ chính trị đúng đắn, quan tâm đến các vấn đề chính trị, kinh tế, xã hội của đất nước; luôn trau dồi những phẩm chất đạo đức tốt đẹp, ý thức được những đạo lý, giá trị nhân văn cao cả trong cuộc sống, luôn giữ tâm mình trong sáng, hướng thiện, từ đó khởi nguồn cho những hành động có ích cho cộng đồng và đất nước. Những phẩm chất của người thanh niên có “*Tâm trong*” có thể kể đến như: Yêu nước, nhân ái, trung thực, trách nhiệm, tự trọng, khiêm tốn, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư...

- Với người thanh niên có “*Trí sáng*” là người luôn nêu cao tính tự giác trong học tập, không ngừng trau dồi nâng cao kiến thức, kỹ năng, trình độ theo phương châm “*Học suốt đời - Thực học - Thực tài*”, có ý thức sử dụng những tri thức, kiến thức đã học đóng góp cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Người có “*Trí sáng*” cần đáp ứng những yêu cầu cơ bản như: Có tri thức, kỹ năng, sáng tạo, thạo nghề nghiệp, giỏi chuyên môn, cầu thị, có ý thức tự học, khỏe mạnh về thể chất và tinh thần...

- Với người thanh niên có “*Hoài bão lớn*” là người có ước mơ, khát vọng, lý tưởng cao đẹp, sống kiên định với mục tiêu, lý tưởng đúng đắn của mình, sống vì mọi người, sống có ích cho gia đình, xã hội, cống hiến cho quê hương, đất nước. “*Hoài bão lớn*” thể hiện ở tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; nói đi đôi với làm; có khát vọng, phấn đấu, vươn lên; sống có lý tưởng, bản lĩnh, tuân thủ pháp luật; có tinh thần xung kích, tình nguyện, cống hiến cho đất nước... được thể minh chứng thông qua các chương trình đồng hành của Đoàn, Hội, Đội với thanh thiếu nhi của Thành đoàn trong những năm qua, đặc biệt từ năm 2017 đến nay.

- *Kết quả cụ thể:* Trên cơ sở xác định rõ nội hàm của Cuộc vận động, Ban Thường vụ Thành đoàn Cần Thơ đã cụ thể hóa, bàn luận và ban hành giá trị hình mẫu “*Thanh niên Cần Thơ “Trí tuệ - Năng động - Nhân ái - Hào hiệp - Thanh lịch*” thông qua nhiều hình thức, phương pháp đa dạng, phong phú như sinh hoạt

chuyên đề, đăng tải các infographic trên các trang nhóm Facebook, nhóm chat Zalo,... tuyên truyền về các gương điển hình, hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới gắn với việc thực hiện Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Bên cạnh đó, các nội dung tiêu chí của cuộc vận động được triển khai trong sinh hoạt thường kỳ của cơ sở Đoàn, chi Đoàn, chi Hội và trong các hoạt động thanh thiếu nhi tại các cơ sở Đoàn. Mỗi đoàn viên, thanh niên tự giác, chủ động đề ra phương hướng phấn đấu, rèn luyện theo các giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới bằng các việc làm cụ thể qua việc đăng ký rèn luyện theo các tiêu chí gắn với thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên. Đối với các cơ sở Đoàn tổ chức cho đoàn viên, hội viên nghiên cứu, trao đổi, tọa đàm về các nội dung của cuộc vận động; phổ biến và hướng dẫn đoàn viên, hội viên, thanh niên, thiếu niên suy tầm, tìm hiểu, học tập về các tấm gương thanh niên tiêu biểu.

Đồng thời, huy động các nguồn lực xã hội tổ chức các hoạt động tạo điều kiện cho đoàn viên thanh niên rèn luyện, cống hiến và trưởng thành. Bên cạnh đó, cũng khuyến khích các cấp bộ đoàn thường xuyên tổ chức các diễn đàn, tọa đàm nhằm tìm ra giải pháp, nâng cao hiệu quả trong việc triển khai cuộc vận động. Công tác kiểm tra, giám sát cũng được triển khai nhằm kịp thời biểu dương những cách làm hay, hiệu quả, các gương tiêu biểu; định hướng, nhắc nhở các nội dung mang lại hiệu quả chưa cao.

Kết quả nổi bật trong việc triển khai cuộc vận động từ năm 2018 đến nay: Trong công tác tuyên truyền, Ban Thường vụ Thành đoàn Cần Thơ đã xuất bản gần 10.000 bản tin Tuổi trẻ Tây Đô; các thông tin đăng tải trên Website Tuổi trẻ Tây Đô đến nay có 9,5 triệu lượt truy cập; fanpage Tuổi trẻ Tây Đô có hơn 7.200 lượt theo dõi; các cấp bộ đoàn phối hợp tổ chức 9.862 cuộc tuyên truyền. Các hoạt động giao lưu truyền thống, hành quân về nguồn thu hút hơn 290.000 đoàn viên thanh niên tham gia; các cấp bộ đoàn tổ chức trên 8.900 hoạt động tình nguyện; gần 100 diễn đàn được tổ chức; cấp thành phố và quận, huyện tổ chức 144 cuộc kiểm tra, giám sát.

Để đạt được kết quả trên là do sự quan tâm chỉ đạo của lãnh đạo Trung ương Đoàn, lãnh đạo thành phố và các cấp ủy Đảng địa phương. Bên cạnh đó, Ban Thường vụ Thành đoàn Cần Thơ đã chủ động tham mưu lãnh đạo thành phố lồng ghép các nội dung của cuộc vận động vào Chương trình phát triển thanh niên của thành phố. Thường xuyên phối hợp chặt chẽ với các cơ quan ban, ngành, đoàn thể thành phố để tận dụng tối đa các nguồn lực của các đơn vị vào thực hiện các nội dung của cuộc vận động.

Bên cạnh các thuận lợi góp phần triển khai hiệu quả cuộc vận động, Ban Thường vụ Thành đoàn Cần Thơ nhận thấy vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức.

Dưới sự tác động của toàn cầu hóa, sự phát triển của mạng xã hội, những sản phẩm độc hại phi văn hóa bằng nhiều con đường, nhất là qua internet, các phương tiện truyền thông sẽ tác động trực tiếp, liên tục với cường độ cao tác động trực tiếp đến đời sống của tuổi trẻ. Đồng thời, sự gia tăng của các tệ nạn xã hội như ma túy, mại dâm, tội phạm nguy hiểm, côn đồ, hung hãn, băng nhóm...chưa được ngăn chặn hiệu quả; môi trường xã hội chưa lành mạnh; sức khỏe sinh sản, tỷ lệ nhiễm HIV trong thanh niên sẽ còn diễn biến phức tạp, ở mức báo động... đã, đang và sẽ tác động xấu đến thanh niên.

Trong thời gian tới, Ban Thường vụ Thành đoàn Cần Thơ, tiếp tục phát huy các điểm thuận lợi và khắc phục các khó khăn, hạn chế. Trong đó, tiếp tục quan tâm định hướng các đơn vị cụ thể hóa các nội dung của cuộc vận động thành những hoạt động cụ thể, phù hợp với đặc thù đơn vị. Đồng thời, phối hợp chặt chẽ cùng các cơ quan, ban, ngành tạo điều kiện thuận lợi cho các cấp bộ đoàn tổ chức các hoạt động. Cụ thể trên một số giải pháp cơ bản như sau:

Thứ nhất, nêu cao vai trò nêu gương của cán bộ Đoàn, Hội, Đội, nhân rộng điển hình tiên tiến gắn với đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh; phát huy tinh thần tự học tập, rèn luyện, phấn đấu trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi thực hiện theo các tiêu chí giá trị hình mẫu thanh niên đã xác định tại địa phương, đơn vị.

- Tiếp tục cổ vũ, động viên đoàn viên, thanh thiếu nhi thực hiện tốt cuộc vận động "Tuổi trẻ Cần Thơ học tập và làm theo lời Bác" gắn với các nội dung tiêu chí giá trị hình mẫu thanh niên tại địa phương, đơn vị; định kỳ tổ chức tuyên dương “Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác”, Đại hội “Cháu ngoan Bác Hồ” các cấp.

- Tăng cường tổ chức các diễn đàn trên báo, tọa đàm tại cơ sở để trao đổi về lối sống, nếp sống văn minh trong tuổi trẻ; phát triển các giải thưởng, đa dạng các hình thức tôn vinh, biểu dương những tấm gương thanh thiếu nhi đạt thành tích xuất sắc trong học tập, lao động và công tác; đấu tranh với các hành vi vi phạm pháp luật, lối sống thiếu văn hóa trong thanh niên.

- Tiếp tục thực hiện hiệu quả chương trình “Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Cần Thơ vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”. Tổ chức để các nhà hoạt động xã hội, nhà khoa học, doanh nhân, văn nghệ sỹ nổi tiếng, điển hình tiên tiến trong tuổi trẻ trên các lĩnh vực đến giao lưu, trao đổi với thanh thiếu nhi, thông qua đó bồi đắp, khuyến khích thanh niên nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên trong cuộc sống.

- Đẩy mạnh tổ chức các hoạt động văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao, giáo dục tinh thần giữ gìn và phát huy bản sắc văn hoá dân tộc trong thanh thiếu nhi; quan tâm bồi dưỡng kết nạp Đoàn, giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp những văn nghệ sỹ trẻ, vận động viên trẻ có nhiều đóng góp trong công tác Đoàn, Hội, Đội và phong trào thanh thiếu nhi.

- Các địa phương, đơn vị tổ chức rà soát, đánh giá, phát hiện, bồi dưỡng, xây dựng những gương thanh niên tiêu biểu trên các lĩnh vực đáp ứng được các tiêu chí về hình mẫu thanh niên thời kỳ mới. Tiếp tục tuyên truyền rộng rãi về những giá trị hình mẫu thanh niên của địa phương, đơn vị, các điển hình thanh niên để tạo hiệu ứng lan tỏa sâu rộng trong thanh niên và cộng đồng.

Thứ hai, tăng cường giáo dục thanh thiếu nhi thông qua các phương tiện truyền thông hiện đại và hệ thống báo chí, xuất bản của Đoàn thanh niên

- Thường xuyên sử dụng công nghệ thông tin, phương tiện truyền thông hiện đại để tuyên truyền, giáo dục và tập hợp, đoàn kết bộ phận giới trẻ có kiến thức tham gia các hoạt động của Đoàn, Hội. Các cấp bộ Đoàn trong Thành phố tích cực tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên sử dụng phần mềm trò chơi tìm hiểu này, đồng thời chủ động xây dựng và đưa các tài liệu, các ấn phẩm tuyên truyền, phổ biến kiến thức lý luận chính trị, chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh lên các trang thông tin điện tử, báo chí, các trang mạng xã hội để đoàn viên, thanh niên dễ dàng tiếp cận, bổ sung kiến thức.

- Chủ động định hướng các báo của Đoàn mở diễn đàn, tăng khả năng tiếp cận và sự nhạy bén của đội ngũ phóng viên chuyên theo dõi Đoàn thanh niên; sử dụng các nhóm nòng cốt của Đoàn tham gia các diễn đàn, sinh hoạt, gặp gỡ, câu lạc bộ, nhân vật được mến mộ... trên mạng internet để tiếp cận, tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng và định hướng cho thanh thiếu nhi.

- Phát huy vai trò hệ thống báo chí, xuất bản, khai thác và sử dụng hiệu quả các công cụ báo chí điện tử, website của Đoàn thanh niên các cấp trong việc tiếp cận và truyền đạt nội dung tuyên truyền, giáo dục tới đoàn viên, thanh thiếu nhi.

- Tăng cường khả năng tương tác giữa các hoạt động trên mạng của các bạn trẻ; liên kết, kêu gọi tham gia các hoạt động xã hội cả trên mạng và thực tế. Tổ chức các hoạt động dành riêng cho cư dân mạng.

- Nâng cao kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin của đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp để trao đổi, tiếp nhận, xử lý, kết nối hoạt động trong đoàn viên, thanh thiếu niên trên mạng.

Thứ ba, các cấp bộ Đoàn lồng ghép phổ biến các nội dung của 4 bài lý luận chính trị (bổ sung, sửa đổi năm 2020) trong sinh hoạt chi đoàn hàng tháng; tổ chức các buổi diễn đàn, tọa đàm, nói chuyện chuyên đề cho đoàn viên, thanh niên dưới sự chủ trì, điều hành hoặc tham gia báo cáo của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên các cấp của Đoàn

- Thường xuyên trao đổi, đối thoại với thế hệ trẻ, kịp thời nắm bắt, dự báo tình hình tư tưởng, định hướng dư luận xã hội trong thanh thiếu nhi, nhất là ở các thành phố lớn và địa bàn nhạy cảm. Kịp thời đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi.

- Cùng cổ đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên của Thành đoàn linh hoạt trong phương thức hoạt động và tiếp cận thanh niên. Sử dụng sinh viên tình nguyện của các trường, khoa chuyên ngành, như: Luật, Báo chí, Xã hội học, Chính trị học, Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh tham gia tuyên truyền miệng trong thanh niên.

- Cung cấp thông tin cho đội ngũ cán bộ Đoàn chủ chốt ở các cấp nhằm nâng cao kiến thức về quốc phòng - an ninh; tăng cường các đội tuyên truyền thanh niên tới các khu vực trọng điểm, vùng sâu, vùng xa; đẩy mạnh hoạt động giao lưu, kết nghĩa giữa tuổi trẻ địa phương với các đơn vị lực lượng vũ trang trên địa bàn.

- Phát huy vai trò hệ thống thông tin, báo chí của Đoàn, Hội, Đội trong công tác đấu tranh chống luận điệu sai trái của các thế lực thù địch; phê phán các biểu hiện tiêu cực, vi phạm pháp luật trong thanh thiếu niên.

Thứ tư, tăng cường giáo dục thanh niên thông qua tổ chức các sự kiện; định hướng hình thành trào lưu mới lành mạnh trong thanh niên nhằm đoàn kết, tập hợp thanh niên

- Các hoạt động giáo dục thanh thiếu nhi cần được đầu tư và quan tâm đến tính hiệu quả, chất lượng để mỗi hoạt động do Đoàn thanh niên tổ chức có sức lan tỏa trong thanh thiếu nhi, tạo hiệu ứng tích cực trong xã hội.

- Kết hợp chặt chẽ với các lực lượng xã hội, nhất là các nhà văn, nhà thơ, nhạc sỹ, nghệ sỹ... tổ chức các đợt sáng tác tạo ra nhiều sản phẩm văn hoá tinh thần lành mạnh, có tính thẩm mỹ, giáo dục và định hướng lý tưởng lối sống, khơi dậy khát vọng sống đẹp, sống có ích cho tuổi trẻ.

- Tổ chức tham quan, tìm hiểu các di tích lịch sử; sử dụng hiệu quả các thiết chế văn hoá; khuyến khích thanh thiếu nhi tham gia sưu tầm, bảo tồn, sáng tạo, truyền thụ các loại hình văn học nghệ thuật phù hợp với thuần phong mỹ tục của dân tộc và phục vụ công tác giáo dục thanh thiếu nhi.

- Thông qua các hoạt động văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao định hướng hình thành trào lưu tích cực cho thế hệ trẻ, như: đi bộ đồng hành, hát múa tập thể, khiêu vũ thể thao... tạo sự kiện, kỷ lục, dấu ấn, hướng tới kỹ năng sống lành mạnh, thân thiện, an toàn trong thanh thiếu nhi.

Cuộc vận động “Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới” trong tuổi trẻ thành phố đã góp phần triển khai Cuộc vận động một cách toàn diện, thiết thực, thu hút sự tham gia hưởng ứng đông đảo của ĐVTN; tạo môi trường cho ĐVTN rèn luyện, phấn đấu, trưởng thành, đấu tranh đẩy lùi suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống; ngăn chặn những thói hư tật xấu hình thành trong tập thể và cá nhân mỗi ĐVTN, góp phần xây dựng tổ chức đoàn ngày càng vững mạnh./.

TĂNG CƯỜNG CUỘC VẬN ĐỘNG “XÂY DỰNG GIÁ TRỊ HÌNH MẪU THANH NIÊN VIỆT NAM THỜI KỲ MỚI”

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Trà Vinh

Nhìn chung, thanh niên Trà Vinh hiện nay có lòng yêu nước nồng nàn, luôn phát huy truyền thống tốt đẹp của các thế hệ cha anh, khẳng định niềm tin vào mục tiêu, lý tưởng cách mạng và sự lãnh đạo của Đảng; có nhận thức và thái độ chính trị đúng đắn, kiên quyết chống lại những biểu hiện sai trái, âm mưu “*diễn biến hòa bình*”, các hành vi gây tổn hại đến sự phát triển đất nước của các thế lực phản động, thù địch; quan tâm đến các vấn đề chính trị, kinh tế, xã hội của đất nước; có ý chí vươn lên trong học tập, lao động và công tác, mong muốn đất nước sớm thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu; sẵn sàng vì lợi ích dân tộc, bảo vệ chủ quyền quốc gia, tình nguyện vì cộng đồng. Nhiều thanh niên có ý thức chính trị tốt; tỷ lệ thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam ngày càng tăng. Đa số thanh niên có phẩm chất tốt, tôn trọng các chuẩn mực đạo đức xã hội, giá trị văn hóa truyền thống dân tộc, có ý thức công dân, chấp hành pháp luật, tích cực tham gia các phong trào, hoạt động đoàn thể, xung kích, sáng tạo, tình nguyện vì cộng đồng; sống có nghĩa tình, luôn biết quan tâm, giúp đỡ người khác, tinh thần tương thân tương ái đã được khơi dậy, trở thành xu hướng chủ đạo lôi cuốn và thu hút giới trẻ. Nhiều tấm gương thanh niên vượt qua khó khăn của bản thân, gia đình để vươn lên thành những người hữu ích; không ít thanh niên dám đấu tranh quyết liệt với các hiện tượng tiêu cực và tệ nạn xã hội, tỏ thái độ lo lắng, băn khoăn trước các hiện tượng tiêu cực và tệ nạn xã hội, bất bình trước những sai phạm của cán bộ, đảng viên thoái hóa, biến chất, vi phạm pháp luật. Phần lớn thanh niên hiện nay có đời sống văn hóa, tinh thần phong phú, nhu cầu giải trí lành mạnh, lên án những hoạt động giải trí không lành mạnh, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc.

Tuy nhiên, hiện nay cũng còn một bộ phận thanh niên thiếu ý thức rèn luyện, lười học tập, lao động, bị lôi kéo tham gia vào các hoạt động vi phạm pháp luật, thích hưởng thụ, sống thực dụng, thờ ơ, không quan tâm đến những người xung quanh, không tích cực tham gia các hoạt động Đoàn, Hội, Đội, các phong trào và hoạt động tập thể do nhà trường, địa phương tổ chức.

Với chức năng trường học xã hội của thanh niên, việc giáo dục đạo đức lối sống, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh niên là công tác quan trọng, thường xuyên, liên tục của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Hưởng ứng cuộc vận động *“Xây dựng hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới”* do Trung ương Đoàn phát động, trong thời gian qua, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã tập trung triển khai thực hiện với nhiều nội dung và cách làm sáng tạo. Trên nền tảng các giá trị *“Tam trong - Trí sáng - Hoài bão lớn”*, mục tiêu, nhiệm vụ công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của nhiệm kỳ Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI, Đại hội Đoàn tỉnh Trà Vinh lần thứ X, Đoàn các cấp trong tỉnh triển khai thực hiện cuộc vận động *“Xây dựng hình mẫu thanh niên Trà Vinh thời kỳ mới”* hướng đến 12 tiêu chí như: (1) Có lý tưởng cách mạng, (2) Bản lĩnh vững vàng, (3) Giàu lòng yêu nước, (4) Đạo đức trong sáng, (5) Lối sống văn hóa, (6) Tuân thủ pháp luật, (7) Tiên phong hành động, (8) Sáng tạo không ngừng, (9) Học tập liên tục, (10) Có sức khỏe tốt, (11) Kỹ năng phù hợp, (12) Khát vọng vươn lên.

Đoàn các cấp trong tỉnh thường xuyên tổ chức các hoạt động tuyên truyền về cuộc vận động, xây dựng bộ infographic tuyên truyền về các giá trị hình mẫu thanh niên thời kỳ mới trên website Tuổi trẻ Trà Vinh và các trang fanpage của Đoàn, Hội các cấp. Bên cạnh đó, Tỉnh đoàn mở chuyên mục, xây dựng tuyển bài về hình mẫu thanh niên thời kỳ mới trên trang website Tuổi trẻ Trà Vinh, gia tăng về số lượng và nâng cao chất lượng tin, bài về đời sống giới trẻ, sống đẹp mỗi ngày, gương người tốt, việc tốt gắn với từng giá trị cụ thể. Các cấp bộ Đoàn chủ động, kịp thời cung cấp thông tin cho các cơ quan thông tin đại chúng để tuyên truyền về gương thanh niên tiêu biểu, gương người tốt, việc tốt, hành động, nghĩa cử cao đẹp trong thanh thiếu nhi.

Đồng thời, Đoàn các cấp trong tỉnh xây dựng các kỷ yếu về các tấm gương thanh niên tiêu biểu, các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến trong phong trào thi

đua của tuổi trẻ theo hướng hiện đại, trẻ trung. Mỗi Đoàn cơ sở xây dựng, duy trì Tủ sách “*Bác Hồ với thanh thiếu nhi*”, trong đó có những tác phẩm, tư liệu, sách báo, bài nói, bài viết về các tấm gương thanh niên Việt Nam tiêu biểu, các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến trong phong trào thi đua của tuổi trẻ. Hàng năm, Tỉnh đoàn chỉ đạo Đoàn cấp huyện tổ chức các buổi tọa đàm, diễn đàn, hội thảo, hướng dẫn sinh hoạt chi đoàn về hình mẫu thanh niên thời kỳ mới.

Bên cạnh đó, Đoàn các cấp tích cực thực hiện và vận động cán bộ, đoàn viên, thanh niên hưởng ứng cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trên website và mạng xã hội nhằm góp phần lan tỏa những thông tin tích cực, hình ảnh, hoạt động đẹp, gương người tốt, việc tốt trên mạng xã hội.

Trong triển khai thực hiện cuộc vận động, Đoàn các cấp trong tỉnh tập trung thực hiện nhiều giải pháp sáng tạo thực hiện các tiêu chí giá trị hình mẫu thanh niên Trà Vinh thời kỳ mới cụ thể như:

Một là, Đổi mới và đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, học tập, tìm hiểu và vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, của Đoàn vào thực tiễn công tác và đời sống thanh niên. Hàng năm, Tỉnh đoàn tổ chức 05 hội thi trực tuyến “*Ánh sáng soi đường*” với nhiều nội dung thiết thực như: tìm hiểu về pháp luật, về các Nghị quyết của Đảng, Đoàn các cấp, chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cuộc đời và sự nghiệp của Hồ Chí Minh, các bài học lý luận chính trị của Đoàn và các kiến thức tổng hợp về Đoàn, Hội, Đội, thu hút 24.767 cán bộ, ĐVTN trong tỉnh tham gia. Định kỳ mỗi năm 02 lần, Tỉnh đoàn tổ chức hội nghị tập huấn báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đoàn cấp tỉnh, cấp huyện, đồng thời chỉ đạo cán bộ Đoàn các cấp trong tỉnh thực hiện nghiêm túc quy định về chế độ học tập lý luận chính trị, rèn luyện tác phong, lề lối công tác của cán bộ Đoàn, để mỗi một cán bộ Đoàn là một tấm gương sáng cho ĐVTN học tập, noi theo.

Hai là, Đoàn các cấp trong tỉnh tổ chức sâu rộng các đợt sinh hoạt chính trị trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên, trọng tâm là đợt sinh hoạt chính trị với chủ đề “*Nhớ lời Di chúc theo chân Bác*” vào dịp kỷ niệm 50 năm thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh (năm 2019); “*Nhớ về Bác lòng ta trong sáng hơn*” kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh hàng năm; “*Đảng với thanh*

niên, thanh niên với Đảng” chào mừng Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam hàng năm; “*Tôi - Người Đoàn viên Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*” kỷ niệm ngày thành lập Đoàn hàng năm,... Qua đó, tạo môi trường thực tiễn cho đoàn viên rèn luyện, phấn đấu.

Ba là, Đoàn các cấp trong tỉnh chủ động, thường xuyên cung cấp thông tin, trang bị kiến thức, phương pháp, kỹ năng để thanh niên tự phòng ngừa, tự sàng lọc, tự đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, chống phá. Thường xuyên nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội và định hướng dư luận trong thanh niên. Định kỳ tổ chức các buổi nói chuyện thời sự về tình hình trong nước và quốc tế, giải đáp các vấn đề thanh niên quan tâm. Đặc biệt là tập trung triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị 24-CT/TU ngày 29/6/2017 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy “*Về việc tiếp cận, xử lý và chia sẻ thông tin trên mạng xã hội đối với cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên trên địa bàn tỉnh*” và Đề án đấu tranh, phản bác quan điểm sai trái, thông tin xấu độc trên Internet và mạng xã hội trên địa bàn tỉnh. xây dựng 02 trang mạng xã hội của Đoàn và Hội LHTN Việt Nam tỉnh, thành lập 13 tổ chia sẻ thông tin tích cực và phản bác thông tin xấu, độc trên internet và mạng xã hội cấp tỉnh và cấp huyện, 106 trang mạng xã hội của Đoàn cấp xã, phường, thị trấn. Đoàn cấp tỉnh tập trung thiết kế các sản phẩm tuyên truyền trực quan như: xây dựng các phần mềm, tổ chức các hội thi trực tuyến, xây dựng các video phóng sự, các trailer, clip tuyên truyền, infographic, banner, duy trì thường xuyên các chuyên mục như: chuyên mục “*Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng*” đăng tải mỗi tháng 01 bài viết về công tác xây dựng và bảo vệ Đảng, chuyên mục “*Theo dấu chân Bác*”, “*Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”, biên soạn “*Tài liệu sinh hoạt chi đoàn*”, thực hiện cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*”, tăng cường đăng tải các tin, bài, tài liệu tuyên truyền nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục tư tưởng, định hướng dư luận trong thanh niên.

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn thành lập và tổ chức lễ ra mắt Câu lạc bộ Lý luận trẻ cấp tỉnh gồm 38 thành viên. Đây là mô hình tập hợp cán bộ, đoàn viên, thanh niên yêu thích và có khả năng nghiên cứu, trao đổi về lý luận, chính trị, góp phần trang bị cho đội ngũ cán bộ Đoàn, đoàn viên khả năng lý luận, nghiên

cứu về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, về Đảng Cộng sản Việt Nam và con đường đi lên Chủ nghĩa xã hội trong giai đoạn mới. Bên cạnh đó, thành viên câu lạc bộ tham gia chia sẻ những thông tin tích cực, phản bác những thông tin xấu, độc trên mạng xã hội, kịp thời báo cáo Đoàn cấp trên và ngành chức năng định hướng xử lý. Công tác nắm bắt, phản ánh tình hình tư tưởng và định hướng dư luận xã hội trong thanh thiếu niên cũng được tăng cường, góp phần giải quyết những phát sinh mới trong tư tưởng và những vấn đề tác động trực tiếp đến thanh thiếu niên.

Bốn là, Đoàn các cấp tổ chức cho đoàn viên, thanh niên tham gia các diễn đàn, tọa đàm, ngày hội thanh niên, liên hoan tuyên truyền ca khúc cách mạng, xem phim lịch sử, triển lãm... nhân các dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn của Đảng, của Đoàn và đất nước. Thường xuyên tổ chức các chương trình về nguồn, đến với địa danh lịch sử, các hoạt động hướng về biên giới, biên đảo, các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc, tôn tạo và phát huy giá trị các khu di tích lịch sử, di tích văn hóa; duy trì tổ chức thắp nến tri ân các anh hùng liệt sỹ vào dịp 27/7 hằng năm. Tổ chức chào cờ đầu tuần trong các trường trung học phổ thông và tại cơ quan chuyên trách của Đoàn các cấp. Phát động ĐVTN tham gia cuộc thi tìm hiểu lịch sử văn hóa Việt Nam “*Tự hào Việt Nam*” do Trung ương Đoàn tổ chức. Vận động đoàn viên, thanh thiếu niên tham gia các hoạt động bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa, lịch sử tại địa phương.

Năm là, Đoàn các cấp tập trung giáo dục lòng nhân ái, tính trung thực, trách nhiệm; tinh thần hiếu học, yêu lao động, tác phong công nghiệp trong lao động; ý thức giữ gìn và phát huy truyền thống, bản sắc văn hóa dân tộc, tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại. Đề cao trách nhiệm nêu gương, tự giác học trước, làm theo trước của cán bộ Đoàn chủ chốt các cấp. Xây dựng tủ sách, chuyên trang online “*Bác Hồ với thanh thiếu nhi*”. Xây dựng các tuyển bài giới thiệu các gương điển hình, người tốt việc tốt, các tin, bài có giá trị giáo dục, định hướng lối sống cho thanh niên trên trang thông tin điện tử của Đoàn. Định kỳ tổ chức tuyên dương và giao lưu với thanh niên tiêu biểu ở các lĩnh vực. Tổ chức hiệu quả các *Ngày hội Thanh niên sống đẹp, Ngày hội đọc sách*. Tổ chức tuyên dương gia đình trẻ no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh. Tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường*”.

Sáu là, Tập trung thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, hình thành thói quen “*Sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật*” trong ĐVTN. Định kỳ hằng năm tổ chức các hoạt động hưởng ứng Ngày Pháp luật Việt Nam, thường xuyên tổ chức các hoạt động truyền thông như hội thi “*Tuổi trẻ với pháp luật*”, phiên tòa giả định, phát thanh tuyên truyền, tổ chức lồng ghép tuyên truyền pháp luật trong ĐVTN thông qua các buổi sinh hoạt chi đoàn, chi hội; phối hợp với nhà trường đưa nội dung giáo dục pháp luật vào hoạt động ngoại khóa, chào cờ đầu tuần, sinh hoạt lớp.

Bảy là, Tổ chức các phong trào hành động cách mạng, các chương trình, hoạt động thực tiễn cho thanh niên rèn luyện và trưởng thành. Đăng ký đảm nhận và tổ chức cho thanh niên thực hiện các công trình, phần việc thanh niên, các nhiệm vụ chính trị, nhiệm vụ đột xuất, phát sinh, việc mới, việc khó tại địa phương, đơn vị, qua đó tạo môi trường giáo dục, rèn luyện, phát huy tính tiên phong, xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên, góp phần hình thành, bồi dưỡng các giá trị hình mẫu thanh niên.

Tám là, Triển khai hiệu quả phong trào “*Tuổi trẻ sáng tạo*”, tạo môi trường giáo dục, rèn luyện, phát huy thanh niên không ngừng sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học; trong lao động, sản xuất, kinh doanh; trong công tác, phục vụ nhân dân; trong sinh hoạt hàng ngày. Nâng cao nhận thức, phát huy thanh niên tiên phong trong nghiên cứu, ứng dụng thành quả, tận dụng có hiệu quả những yếu tố tích cực từ cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4. Bên cạnh đó, các cuộc thi, giải thưởng phát huy khả năng sáng tạo của thanh niên cũng được chú trọng, cụ thể như: Triển khai cuộc vận động “*Mỗi thanh niên 01 ý tưởng sáng tạo*”, tổ chức tập huấn hỗ trợ thanh niên phương pháp tư duy sáng tạo; tổ chức cuộc thi “*Ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp*” tỉnh Trà Vinh; hỗ trợ các đề tài nghiên cứu, ý tưởng sáng tạo của ĐVTN ứng dụng vào thực tiễn... Tỉnh đoàn phối hợp Sở Giáo dục và Đào tạo, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh tổ chức hội thi “*Sáng tạo khoa học Kỹ thuật*” và tổ chức hội thi “*Sáng tạo Thanh thiếu niên nhi đồng*”. Tỉnh đoàn tổ chức cuộc thi “*Ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp*”, cuộc thi sáng tác biểu trưng (Logo) và khẩu hiệu (Slogan) khởi nghiệp, hỗ trợ các dự án khởi nghiệp sáng tạo của đoàn, hội viên vào thực tế. Các hoạt động vận động đoàn viên, thanh thiếu nhi đề xuất ý tưởng sáng tạo tiếp tục được đẩy mạnh thực hiện, qua đó xuất hiện nhiều ý tưởng mới có giá trị và thiết thực.

Chín là, Triển khai tốt cuộc vận động “*Học tập suốt đời*”. Đoàn các cấp đã tích cực phối hợp với ngành giáo dục triển khai chương trình đồng hành với thanh niên trong học tập được các cấp bộ đoàn thực hiện có hiệu quả với các phần việc như: tổ chức nhiều hoạt động hỗ trợ, tạo điều kiện cho đoàn viên thanh niên tiếp cận cơ hội học tập, nghiên cứu khoa học, phát triển tài năng, tham gia xây dựng môi trường học đường lành mạnh như: phong trào “*Học sinh 3 tốt*”, “*Tiếp sức đến trường*”, phong trào “*Sinh viên 5 tốt*”, “*Học sinh 3 rèn luyện*”, tiếp tục được thực hiện có hiệu quả, tạo được sự quan tâm, tham gia của học sinh, sinh viên. Phối hợp tổ chức các cuộc thi sáng tạo, học thuật, ngoại ngữ tại địa phương, đơn vị: tổ chức hội thi Tin học trẻ, Olympic tiếng Anh, Công dân trẻ ASEAN, thành lập 15 Câu lạc bộ Tiếng Anh, tiếng Khmer với 151 thành viên tham gia, tổ chức tập huấn kiến thức hội nhập cho cán bộ, ĐVTN. Vận động nguồn lực hỗ trợ thanh thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn vươn lên học tập, Đoàn các cấp nhận đỡ đầu học sinh có hoàn cảnh gia đình khó khăn (với kinh phí hỗ trợ bình quân cho mỗi em là 200.000đ/em/tháng). Tôn vinh, phát huy các tấm gương học sinh, sinh viên, giáo viên, giảng viên trong học tập, rèn luyện, nghiên cứu khoa học. Thành lập mới và rà soát, củng cố các câu lạc bộ học thuật, câu lạc bộ nghiên cứu khoa học trong học sinh, sinh viên. Tổ chức các hoạt động tạo môi trường hỗ trợ giáo viên, giảng viên trẻ nâng cao kiến thức, nghiệp vụ; tuyên dương và hỗ trợ giáo viên trẻ.

Mười là, Đoàn các cấp tổ chức tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao được đa dạng, rộng khắp, từng bước đáp ứng nhu cầu đời sống văn hóa tinh thần của thanh thiếu nhi. Tiếp tục duy trì hoạt động thường xuyên của các Đội Tuyên truyền ca khúc cách mạng (TCM), tổ chức các cuộc thi, hội diễn để tuyên truyền, giáo dục thanh thiếu nhi nhằm giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa dân tộc trong thanh thiếu nhi tiêu biểu như: Liên hoan các đội, nhóm tuyên truyền ca khúc cách mạng (TCM), các hội thi “*Tiếng hát Thanh niên*”, “*Thanh niên cùng bolero*”, Hội trại “*Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ*”, Ngày hội thanh niên khỏe, Hội thao cán bộ Đoàn, Hội, Đội; giải bóng đá mini truyền thống; sân chơi đồng hành cùng thanh niên. Tập trung tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, kiến thức về kỹ năng trong cuộc sống cho thanh niên, nâng cao nhận thức, hỗ trợ trang bị kiến thức, kỹ năng để đoàn viên, thanh niên chủ động, tích cực hội nhập quốc tế.

Mười một là, triển khai có hiệu quả các giải pháp thực hiện cuộc vận động “*Đoàn viên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng cộng sản Việt Nam*”, phát hiện, lựa chọn đoàn viên ưu tú để giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp. Chú trọng đoàn viên ưu tú là công nhân trực tiếp sản xuất, sinh viên, thanh niên nông thôn, lực lượng vũ trang, trí thức trẻ, thanh niên dân tộc, cán bộ Đoàn cơ sở.

Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*” là cuộc vận động rộng lớn, mang ý nghĩa sâu sắc, là nhiệm vụ trọng tâm xuyên suốt của Đoàn. Trong thời gian tới, Tỉnh đoàn tiếp tục chỉ đạo các cấp bộ Đoàn trong tỉnh chọn các tiêu chí phù hợp với tình hình thanh niên tỉnh nhà để tập trung thực hiện có hiệu quả nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, sâu rộng trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên về ý thức tu dưỡng, rèn luyện, học tập, lao động, sản xuất kinh doanh, huấn luyện - sẵn sàng chiến đấu; đấu tranh đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống, ngăn chặn những thói hư tật xấu hình thành trong tập thể và mỗi cá nhân. Qua đó, xây dựng lớp thanh niên thời kỳ mới giàu lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, có bản lĩnh chính trị, ý thức chấp hành pháp luật, có đạo đức cách mạng và lối sống đẹp, có ước mơ, hoài bão, khát vọng đưa đất nước vươn lên, có tri thức, sức khỏe, kỹ năng xã hội, năng lực chuyên môn, làm chủ khoa học công nghệ hiện đại, góp phần cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thành công sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế./.

KẾT QUẢ TRIỂN KHAI CUỘC VẬN ĐỘNG “MỖI NGÀY MỘT TIN TỐT, MỖI TUẦN MỘT CÂU CHUYỆN ĐẸP”

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Quảng Ngãi

Nhằm cụ thể hóa việc thực hiện chỉ thị 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về *“Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*. Trên cơ sở Hướng dẫn của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã cụ thể hóa và hướng dẫn các cơ sở Đoàn trong toàn tỉnh thực hiện cuộc vận động *“Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”* đã đạt được kết quả tiêu biểu sau:

Thứ nhất, công tác tuyên truyền, nâng cao chất lượng thực hiện Cuộc vận động

Công tác tuyên truyền, giáo dục, định hướng cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi hướng tới các giá trị cao đẹp, có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh vững vàng, có hoài bão và khát vọng vươn lên, sống đẹp, sống có ích, trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội. Góp phần tạo ra trào lưu, xu hướng đăng tải, chia sẻ thông tin tích cực trên mạng xã hội, góp phần tạo môi trường mạng lành mạnh cho sự phát triển toàn diện của thanh thiếu nhi.

Tuyên truyền rộng rãi thông qua các hoạt động Đoàn, Hội, Đội; triển khai tuyên truyền trên các trang thông tin điện tử, trang mạng xã hội của các đơn vị; đưa nội dung về mục đích, ý nghĩa của cuộc vận động vào các buổi sinh hoạt chi đoàn, chi hội.

Các cơ sở Đoàn, Đoàn trực thuộc tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên đăng tải, chia sẻ các tin tốt, các câu chuyện đẹp về tổ chức Đoàn, Hội, Đội các cấp; về các phong trào, cuộc vận động lớn của của Đoàn, Hội, Đội các cấp; những thành tích xuất sắc của thanh thiếu nhi trong học tập, nghiên cứu, sinh hoạt, lao động, công tác.

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chỉ đạo Ban Thường vụ các huyện, thị, thành đoàn và đoàn trực thuộc thành lập trang fanpage giới thiệu gương thanh niên tiêu biểu, mô hình tiêu biểu trong Học tập và làm theo lời Bác trên chuyên trang “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần câu chuyện đẹp trên mạng xã hội” do Trung ương Đoàn phát động. Các cấp bộ đoàn thường xuyên tuyên truyền gương người

tốt - việc tốt, gương thanh niên tiêu biểu làm theo lời Bác đề nhân rộng cho các cấp bộ đoàn, đoàn viên, thanh thiếu niên học tập... Tính từ năm 2016 đến nay, đã có hơn 200 bài viết về gương thanh niên tiêu biểu, người tốt, việc tốt được đăng trên Trang thông tin điện tử Tỉnh đoàn.

Thứ hai, Cuộc vận động được thường xuyên triển khai trong sinh hoạt theo chuyên đề, sinh hoạt chủ điểm

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đăng tải nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hiện cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”; tuyên truyền về thân thế, sự nghiệp cách mạng của chiến sĩ yêu nước; các cuộc đấu tranh giành thắng lợi của Quảng Ngãi trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ; tuyên truyền thông qua việc tìm hiểu các di tích lịch sử, địa chỉ đỏ để giáo dục truyền thống cho cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh thiếu niên trên Trang thông tin điện tử Tỉnh đoàn (tinhdoan.quangngai.gov.vn); chỉ đạo các cấp bộ đoàn tổ chức sinh hoạt và tuyên dương gương Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác vào dịp sinh nhật Bác (19/5); còn chủ đề hằng tháng theo các sự kiện tiêu biểu như: Ngày thành lập Đảng CS Việt Nam (03/2), Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3), Ngày thành lập Đội TNTP Hồ Chí Minh (15/5), Ngày Thương binh - Liệt sĩ (27/7)... và các ngày lễ lớn theo thông lệ năm châu.

Các cơ sở Đoàn, Đoàn trực thuộc xây dựng chuyên mục, bản tin về thực hiện cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp” trên trang facebook của tổ chức Đoàn; thường xuyên đăng tải các thông tin tích cực, gương thanh niên, gương người tốt việc tốt, các câu chuyện, hình ảnh đẹp tại địa phương, đơn vị mình để tạo nguồn tin chia sẻ rộng rãi trong đoàn viên, thanh thiếu niên. Bí thư, Phó bí thư các cơ sở Đoàn, Đoàn trực thuộc thể hiện vai trò nêu gương, tiên phong, tích cực tham gia cuộc vận động.

Xây dựng fanpage trên mạng xã hội, vận động đoàn viên, thanh niên tích cực tham gia chia sẻ, bình luận, đăng tải các thông tin chính thống, tích cực, các hành động, câu chuyện đẹp trong đời sống; đối với các trường hợp điển hình, hành động dũng cảm, nghĩa cử cao thượng cần có hình thức tuyên dương, gặp mặt các gương điển hình được phát hiện, các cá nhân có tích cực tham gia cuộc vận động.

Triển khai các tuần cao điểm theo từng tháng: Hàng tháng lựa chọn một tuần để triển khai cuộc vận động thành đợt cao điểm (*tuần cao điểm*), đồng loạt đăng tải, chia sẻ tin tốt, câu chuyện đẹp.

Thứ ba, các mô hình trong việc thực hiện Cuộc vận động

Việc thực hiện Chỉ thị 05-CT/TU ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị được Ban Thường vụ tỉnh đoàn Quảng Ngãi triển khai hàng năm gắn với cuộc vận động *“Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”* đã được các cấp bộ đoàn trong tỉnh triển khai khá hiệu quả, có nhiều mô hình được lan tỏa trong xã hội tiêu biểu như mô hình: Mô hình *“Tiết kiệm làm theo lời Bác”*, mô hình *“Gửi tiết kiệm, trao yêu thương”* được triển khai ở Chi đoàn Báo Quảng Ngãi, mô hình này cũng đã được Tỉnh ủy Quảng Ngãi tuyên dương *“Những tấm gương bình dị mà cao quý”* năm 2018; mô hình *“Lấy công tác chuyên môn làm tình nguyện phục vụ nhân dân, phục vụ cộng đồng”* được Đoàn Sở Tài nguyên & Môi trường Quảng Ngãi triển khai đầu tiên vào các ngày thứ Bảy, chủ Nhật và được nhân rộng trong khối thanh niên công chức, viên chức; mô hình *“Chào cờ đầu tuần của mỗi tháng gắn với triển khai mẫu chuyện về Bác”*, mô hình *“Đỡ đầu người già neo đơn, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn”*, mô hình *“Lấy chuyên môn làm tình nguyện, lấy chuyên môn phục vụ cộng đồng”*... Trong đó, mô hình *“Tiết kiệm làm theo lời Bác”* là mô hình được các cấp bộ đoàn triển khai nhiều nhất với nhiều hình thức khác nhau: Tiết kiệm tiền để quyên góp giúp đỡ, nhận đỡ đầu trẻ em nghèo, người già neo đơn, gia đình chính sách, thương bệnh binh; xây dựng nhà nhân ái, nhà khăn quàng đỏ... Tính từ năm 2016 đến nay, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã tuyên dương 29 mô hình và 64 gương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác... Đặc biệt, năm 2017, 2018 tuổi trẻ Quảng Ngãi vinh dự có 01 tập thể và 04 cá nhân được Tỉnh ủy tuyên dương *“Những tấm gương bình dị và cao quý”*.

Việc triển khai hiệu quả các mô hình này đã tạo hiệu ứng, sự lan tỏa trong đoàn viên, thanh niên và nhân dân. Được nhân dân đồng tình ủng hộ, các cấp ủy đảng, chính quyền ghi nhận, đánh giá cao tạo sự lan tỏa lớn mạnh trong cộng đồng, xã hội.

Thứ tư, một số giải pháp cụ thể tiếp tục thực hiện tốt Cuộc vận động trong thời gian tới

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn tiếp tục triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tăng cường, đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi. Thường xuyên giáo dục, định hướng kịp thời cho thanh thiếu niên để không bị ảnh hưởng của những hiện tượng tiêu cực trong xã hội và sự chống phá, xuyên tạc của các thế lực thù địch, đấu tranh phản bác những thông tin và luận điệu sai trái, nhất là đấu tranh trên không gian mạng.

Xây dựng và triển khai các giá trị tiêu chí, chuẩn mực trong hành vi, lối sống, ứng xử của thanh thiếu nhi trên nền các giá trị cốt lõi của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thông qua cuộc vận động *“Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Quảng Ngãi thời kỳ mới”*. Tổ chức đợt sinh hoạt chính trị với chủ đề *“Nhớ về Bác - Lòng ta trong sáng hơn”*. Xây dựng tủ sách *“Bác Hồ với thanh thiếu nhi”*, chuyên trang *“Theo dấu chân Bác”*. Triển khai Chương trình *“Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Quảng Ngãi”*, định kỳ tổ chức tuyên dương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác.

Chủ động cung cấp thông tin, trang bị kiến thức, phương pháp, kỹ năng để thanh niên tự phòng ngừa, tự sàng lọc, tự đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc. Ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái; tham gia bảo đảm an ninh, an toàn thông tin, bảo vệ an ninh tư tưởng, an ninh văn hóa trên không gian mạng, nhất là mạng xã hội.

Tiếp tục phát động cuộc vận động *“Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”* trên các trang cá nhân, fanpage, Zalo... của các cấp bộ đoàn trên mạng xã hội. Tiếp tục tận dụng ưu thế của các công cụ, phương tiện truyền thông hiện đại, mạng xã hội trong giáo dục thanh thiếu nhi.

ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH THAM GIA PHÒNG, CHỐNG MA TÚY TRONG THANH NIÊN

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đồng Tháp

Thực hiện kế hoạch số 309/KH-BGDĐT, ngày 15/5/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc tổ chức Hội nghị - Hội thảo tổng kết 05 thực hiện Quyết định số 1501/QĐ-TTg ngày 28/8/2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “*Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng, giai đoạn 2015-2020*”. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đồng Tháp tham luận về vai trò Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia phòng, chống ma túy trong thanh niên, cụ thể như sau:

Tình hình thanh thiếu niên vi phạm pháp luật nói chung, vi phạm pháp luật về ma túy nói riêng đang diễn biến phức tạp. Tỷ lệ người sử dụng ma túy còn cao, tội phạm về ma túy hoạt động ngày càng tinh vi, nguy hiểm hơn. Ma túy và tội phạm liên quan đến ma túy là hiểm họa của toàn cầu, ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe, trí tuệ, làm suy thoái nòi giống, tác động tiêu cực đến mọi mặt trong đời sống xã hội. Vì vậy, đấu tranh phòng, chống ma túy thực sự trở thành nhiệm vụ cấp bách của mọi người dân, nhất là đối với tầng lớp thanh, thiếu niên.

- Nâng cao về nhận thức của đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp trong tỉnh:

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn thường xuyên quán triệt trong đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp về tham gia thực hiện nhiệm vụ phòng chống ma túy trong thanh niên trên địa bàn là một nhiệm vụ trọng tâm trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi hàng năm, đồng thời cũng xác định đây là công tác khó khăn, cần kiên trì thực hiện,... Điều quan trọng là đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội các cấp cần có thái độ vào cuộc một cách nghiêm túc, trách nhiệm, sáng tạo trong tổ chức các hoạt động tuyên truyền, thiết kế những hoạt động phù hợp tâm, sinh lý của thanh thiếu nhi,... để thu hút thanh thiếu nhi trong tham gia.

- Về công tác phối hợp các lực lượng triển khai thực hiện nhiệm vụ phòng, chống ma túy trong thanh niên:

Trên cơ sở chức năng nhiệm vụ của mình, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chủ động phối hợp và ban hành các văn bản, kế hoạch, chương trình, công văn để chỉ đạo, hướng dẫn cơ sở thực hiện nhiệm vụ¹.

Bên cạnh đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn còn tăng cường phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo, các Trường Đại học, Cao đẳng và Trung học chuyên nghiệp đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên (HSSV) nâng cao ý thức cảnh giác, tự bảo vệ mình và phát huy trách nhiệm trong tham gia phòng, chống ma túy. Phối hợp tổ chức cho đoàn viên, thanh niên, HSSV ký cam kết “3 không với ma túy”. Chủ động xây dựng và nhân rộng các mô hình đoàn kết tập hợp thanh niên đạt hiệu quả như mô hình Câu lạc bộ “Thắp sáng niềm tin”, câu lạc bộ “giáo dục học sinh cá biệt”,... vận động, thuyết phục các đối tượng trong diện quản lý tham gia vào các mô hình, câu lạc bộ, sân chơi lành mạnh để tránh rủi ro, lôi kéo của bạn bè xấu vào con đường VPPL. Thường xuyên tuyên truyền cho thanh thiếu niên có lối sống lành mạnh, trong sáng, có ý thức vươn lên lập thân, lập nghiệp.

Phối hợp với các ngành chức năng tổ chức các lớp dạy nghề tại địa bàn nông thôn, tư vấn, giới thiệu việc làm,... để cho thanh thiếu niên có việc làm ổn định, từ đó nâng cao nhận thức, tránh xa ma túy. Chủ trì, phối hợp với Công an đề xuất với chính quyền cơ sở giao cho Đoàn Thanh niên tổ chức, quản lý những mô hình hỗ trợ thanh thiếu niên VPPL, thanh thiếu niên đã cai nghiện ma túy sau khi chấp hành xong các quyết định được hỗ trợ học nghề, vay vốn lập nghiệp, ổn định cuộc sống, phòng ngừa tái phạm.

¹ Đã phối hợp xây dựng và triển khai kế hoạch liên tịch số 41/KHLT, ngày 04/02/2015 giữa Công an, Sở Lao động – Thương binh và xã hội Sở Giáo dục và đào tạo, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội LHPN Việt Nam Tỉnh về phòng, chống Thanh thiếu niên vi phạm pháp luật trên địa bàn Tỉnh; Hướng dẫn số 09/HD-CA-GDĐT-LĐTĐBXH-TN-PN ngày 14/7/2015 về quy trình quản lý, giáo dục thanh thiếu niên VPPL và có nguy cơ VPPL; Chương trình số 06/ Ctr – CA – ĐTN, ngày 22/11/2016 giữa Tỉnh Đoàn và Công an tỉnh về phối hợp hành động phòng, chống ma túy trong thanh thiếu niên trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2016 – 2020; Kế hoạch số 133-KH/TĐTN-TG, ngày 25/11/2019 của Ban thường vụ Tỉnh đoàn về việc Triển khai Đề án “Phòng, chống ma túy trong thanh thiếu niên giai đoạn 2019 - 2022”; Chương trình số 90/CTr-ĐTN-CAT, ngày 16/3/2020 giữa Đoàn thanh niên và Công an Tỉnh về tham gia phòng, chống tội phạm, đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, giai đoạn 2020-2024...

Phối hợp Trung tâm Dịch vụ việc làm Tỉnh nâng cao chất lượng lao động trẻ, giải quyết việc làm, tăng thu nhập và cải thiện đời sống cho thanh niên; chú trọng gắn đào tạo với nhu cầu thị trường lao động; tăng cường tư vấn, hướng nghiệp, giới thiệu việc làm và vận động thanh niên trong độ tuổi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng, sử dụng có hiệu quả nguồn lực đã đào tạo.

Phối hợp với các ngành, đoàn thể chức năng tham mưu xây dựng môi trường xã hội lành mạnh, tạo điều kiện cho thanh niên nâng cao đời sống văn hóa tinh thần, phát triển toàn diện; củng cố, phát triển các loại hình giải trí lành mạnh; tăng cường định hướng, tạo điều kiện cho thanh niên vươn lên, đáp ứng yêu cầu của phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh.

Trên cơ sở trách nhiệm công tác phối hợp hàng năm, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn phối hợp thành lập các tổ công tác liên ngành tiến hành kiểm tra việc triển khai thực hiện nhiệm vụ ở cơ sở, thăm các mô hình quản lý, cảm hóa giáo dục thanh niên đang cai nghiện ma túy tại cộng đồng, tập huấn nâng cao kiến thức cho đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội và lực lượng cán bộ cơ sở trực tiếp làm công tác.... Đồng thời, thường xuyên phối hợp sơ kết để đánh giá rút kinh nghiệm, đề ra nhiệm vụ, giải pháp thực hiện trong từng giai đoạn, thời điểm phù hợp.

- Một số kết quả trong công tác phòng chống ma túy:

Qua 5 năm thực hiện nhiệm vụ phòng, chống ma túy trong thanh thiếu niên, Từ năm 2015 đến nay, các cấp bộ Đoàn đã tiếp cận, giáo dục và cảm hóa gần 1.800 đối tượng thanh thiếu niên VPPL và có biểu hiện VPPL được công nhận tiến bộ, tư vấn, hỗ trợ việc làm cho 1.012 đối tượng; hỗ trợ vay vốn cho 74 đối tượng phát triển kinh tế với số tiền trên 1,5 tỷ đồng. Sau quá trình cảm hóa, giáo dục của tổ chức Đoàn – Hội tại địa phương có 291 thanh niên tiến bộ được kết nạp vào tổ chức Đoàn, 598 thanh niên được công nhận Hội viên Hội LHTN Việt Nam. Thành lập 314 mô hình tuyên truyền pháp luật trong thanh thiếu niên, 191 CLB giúp đỡ, cảm hóa, giáo dục thanh niên vi phạm pháp luật duy trì hoạt động thường xuyên với trên 4.570 thành viên. Một số đơn vị có nhiều cách làm hiệu quả hỗ trợ thanh niên hoàn lương tái hòa nhập cộng đồng và giới thiệu việc

làm giúp thanh niên có thu nhập, ổn định cuộc sống, góp phần hạn chế tình trạng vi phạm pháp luật¹.

Hằng năm, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn phối hợp với Sở Lao động và UB MTTQ Tỉnh định kỳ mỗi tháng tổ chức các hoạt động sinh hoạt chuyên đề như: “Đứng lên sau vấp ngã”; “người con hiếu thảo”... tổ chức hoạt động văn hóa văn nghệ, thể thao, trò chơi dân gian... cho các học viên tại Cơ sở Điều trị nghiện của tỉnh. Phối hợp tổ chức sinh hoạt chuyên đề và tuyên truyền kiến thức phòng, chống ma túy cho phạm nhân trong độ tuổi thanh niên tại trại giam Cao Lãnh.

Ngoài ra, thông qua các hoạt động của Đoàn – Hội – Đội trong các trường học cũng được duy trì thực hiện thường xuyên thông qua việc tổ chức tuyên truyền trực tiếp dưới cờ, thi tìm hiểu kiến thức, thi vẽ tranh, thi diễn hình thức sân khấu hóa, hội trại, phát thanh học đường, phiên tòa giả định về tội phạm ma túy,... đặc biệt là việc tổ chức truyền thông về phòng chống ma túy, các tệ nạn xã hội cho trên 27.000 phụ huynh học sinh; thầy, cô giáo các trường Tiểu học, trung học cơ sở và Trung học phổ thông.

Để đạt được những kết quả trên, Ban thường vụ Tỉnh đoàn nhận thấy về cơ bản công tác phòng chống tội ma túy trong thanh niên mang lại nhiều kết quả tích cực, nhiều thanh niên được tư vấn, hỗ trợ và thể hiện ý chí quyết tâm vươn lên trong cuộc sống; đã có nhiều gương thanh niên được hỗ trợ cai nghiện thành công và có việc làm ổn định².

¹ CLB “Sức sống trẻ” của Thành phố Sa Đéc (35 CLB); CLB “Nhịp sống trẻ” của huyện Cao Lãnh (22 CLB), mô hình Tổ rửa xe Thanh niên của Thành phố Cao Lãnh (03 tổ) và Thành phố Sa Đéc (01 tổ), Mô hình cà phê pháp luật tại huyện Thanh Bình (13 xã, thị trấn), CLB tư vấn giới thiệu việc làm tại phường 3, TP. Sa Đéc, CLB Người hoàn lương (huyện Thanh Bình, huyện Châu Thành), CLB Vận động thanh niên cai nghiện ma túy bằng methadone phường An Thạnh (Thị xã Hồng Ngự); các đơn vị Đoàn các cấp tổ chức cho thanh niên trong CLB cùng đoàn viên thanh niên giao lưu Bóng đá, bóng chuyền, các trò chơi dân gian.

² Em Phan Thanh Vàng, sinh năm 1993, Phường An Thạnh, Thị xã Hồng Ngự đã cai nghiện thành công và đang mở cơ sở dán keo xe; em Trần Quốc Sĩ, sinh năm 1999, xã Mỹ Tân Thành Phố Cao Lãnh, sử dụng ma túy đã được Đoàn thanh niên giới thiệu học nghề sửa điện thoại Di động và có việc làm ổn định với thu nhập từ 4-5 triệu đồng, ngoài ra còn vận động em tham gia tập luyện thể dục thể thao để nâng cao sức khỏe và tham gia đội tuần tra tình nguyện của Công an xã; em Võ Trung Hiếu, sinh năm 1994 ở phường 6, Thành phố Cao Lãnh, sử dụng ma túy đã nhưng hiện nay cũng được tư vấn nghề lái xe và có việc làm tại Vincom TP Hồ Chí Minh với mức lương từ 8-12 triệu...

Trong quá trình tổ chức, triển khai và thực hiện có sự quan tâm chỉ đạo tập trung và thường xuyên của các cấp ủy đảng, chính quyền các cấp đã tạo cơ chế thuận lợi cho các cấp bộ Đoàn tham mưu, phối hợp triển khai thực hiện nhiệm vụ tại các địa phương, đơn vị. Công tác phòng chống, chống ma túy trong thanh thiếu niên được cụ thể hóa vào Nghị quyết đại hội Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh lần thứ X, nhiệm kỳ 2017 – 2022 làm cơ sở quan trọng cho các cấp bộ Đoàn và Hội LHTN Việt Nam tỉnh, Đội TNTP Hồ Chí Minh tập trung triển khai thực hiện thường xuyên tạo sự lan tỏa sâu rộng trong thanh thiếu nhi. Tinh thần, trách nhiệm của đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp về công tác phòng chống ma túy không ngừng được nâng cao.

Để thực hiện tốt hơn nhiệm vụ phòng, chống ma túy trong thanh niên về phần mình theo chức năng nhiệm vụ công tác Đoàn, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn sẽ tiếp tục quán triệt các cấp bộ Đoàn nỗ lực, quyết tâm kiên trì, đổi mới nội dung và hình thức hoạt động theo hướng phân đấu tiếp cận đầy đủ các thành phần thanh thiếu niên, kết hợp tuyên truyền nâng cao đạo đức, lý tưởng sống cho thanh thiếu niên, đẩy mạnh các giải pháp sáng tạo, lập nghiệp khởi nghiệp gắn liền với tạo sân chơi thể dục thể thao, các chương trình phát triển kỹ năng xã hội cho thanh thiếu nhi. Đồng thời xin đề xuất một số nội dung sau:

Một là, tăng cường cung cấp tài liệu tuyên truyền kiến thức pháp luật, phòng chống ma túy, hỗ trợ và tạo điều kiện nhiều hơn về kinh phí tuyên truyền, nhất là ở cơ sở; đồng thời tổ chức tập huấn cho đội ngũ cộng tác viên, tuyên truyền viên; các tổ, đội nhóm, CLB, đội hình thanh niên tình nguyện.

Hai là, phối hợp tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng về kiến thức, kỹ năng, nghiệp vụ về công tác tuyên truyền phòng, chống ma túy cho đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp, tổ chức các buổi cập nhật kiến thức về tình hình tội phạm nói chung, tội phạm ma túy nói riêng hay các nội dung pháp luật liên quan khác cho đội ngũ báo cáo viên các cấp. Biên tập sổ tay nghiệp vụ phòng chống ma túy, kỹ năng tiếp cận, cảm hóa giáo dục thanh thiếu niên cai nghiện ma túy.

Tiếp tục phối hợp đánh giá lại các mô hình hiện có để tháo gỡ khó khăn và định hướng nâng cao chất lượng hoạt động.

Ba là, nghiên cứu giải pháp xây dựng các Doanh nghiệp xã hội gắn với cơ sở Điều trị nghiện để đào tạo nghề và việc làm cho thanh niên.

Bốn là, bố trí nguồn kinh phí để tăng cường các hoạt động tuyên truyền phòng chống tác hại của ma túy trong các trường THCS và THPT. Và kinh phí hoạt động thường xuyên cho các CLB quản lý, cảm hóa, giáo dục thanh thiếu niên vi phạm pháp luật tại cộng đồng./.

**“PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA TỔ CHỨC ĐOÀN – HỘI – ĐỘI
TRONG PHÒNG NGỪA VI PHẠM PHÁP LUẬT VÀ CẢM HÓA
THANH THIẾU NHI CHẬM TIẾN TRỞ NÊN TIẾN BỘ”**

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Long An

Trong những năm qua, công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho đoàn viên, thanh thiếu niên về ý thức chấp hành pháp luật, cũng như việc giáo dục cảm hóa thanh niên chậm tiến trở nên tiến bộ luôn được tổ chức Đoàn, Hội, Đội đặc biệt quan tâm, chú trọng. Tỉnh đoàn, Hội LHTN Việt Nam tỉnh, Hội đồng Đội tỉnh Long An đã có nhiều hình thức tuyên truyền, giáo dục, phát động nhiều phong trào, nhằm nâng cao nhận thức trong thanh, thiếu niên về ý thức chấp hành pháp luật, qua đó góp phần làm giảm tỉ lệ vi phạm pháp luật trong trong thanh thiếu niên trên địa bàn tỉnh.

Phòng ngừa thanh thiếu niên vi phạm pháp luật

Hiện nay, tỉnh Long An hiện có hơn 297.400 thanh niên, trong đó đoàn viên là 55.255 đang sinh hoạt tại 2.615 chi đoàn trong toàn tỉnh. Nhìn chung, lực lượng thanh niên của tỉnh Long An có trình độ học vấn, sức khỏe, năng động, sáng tạo, có lòng yêu nước, có ý thức cộng đồng, ý thức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tuy nhiên, do ảnh hưởng mặt trái của cơ chế thị trường cùng với sự buông lỏng quản lý, thờ ơ của một số bậc cha mẹ; việc kiểm soát chưa triệt để của chính quyền đối với các đối tượng hoạt động phạm pháp đã khiến cho tình hình tệ nạn xã hội ngày càng có những diễn biến phức tạp và có xu hướng bùng phát trong giới trẻ.

Trên thực tế, các nghiên cứu về tệ nạn xã hội trong giới trẻ đều chỉ ra rằng, đa số các bạn trẻ sa ngã vào tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật đều do thiếu sự quan tâm; thiếu kỹ năng sống. Xác định vai trò của tổ chức Đoàn, Hội, Đội và trách nhiệm của tuổi trẻ trong công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật; phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ trong công tác giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội tại địa phương, đơn vị và tăng cường giáo dục kỹ năng sống cho thanh thiếu niên. Hàng năm, Tỉnh đoàn, Hội LHTN Việt Nam tỉnh, Hội Đồng đội tỉnh đều chú trọng và có kế hoạch triển khai các phong trào, chương trình và cuộc vận động lớn để giáo dục thanh thiếu niên, trong đó trọng tâm là công tác tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật, phong trào Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc và chương trình đồng hành với thanh thiếu nhi phát triển kỹ năng xã hội, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần đến các cấp bộ đoàn và đoàn viên, thanh niên.

Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật đã chú trọng đổi mới gắn với phong trào hành động của tuổi trẻ, phù hợp với thực tiễn và gắn với tâm lý giới trẻ nên thu hút đông đảo thanh, thiếu niên tham gia. Thông qua hình thức tuyên truyền miệng, diễn đàn, hội nghị học tập, tập huấn, hội thi, cuộc thi, phương tiện thông tin đại chúng, các kênh thông tin của Đoàn, hệ thống loa phát thanh địa phương, các trường học, buổi sinh hoạt chi đoàn, chi hội,... để chuyển tải và nâng cao nhận thức về pháp luật cho đoàn viên, thanh niên. Các Liên đội tiểu học, trung học cơ sở đã chú trọng đổi mới hình thức tuyên truyền như kể chuyện dưới cờ, phát thanh măng non, tổ chức cho đội viên, học sinh ký cam kết không vi phạm pháp luật, phối hợp ngành Công an để tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật về an toàn giao thông, triển khai xây dựng mô hình công trường an toàn giao thông...

Điểm nhấn trong năm 2020, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã tổ chức Cuộc thi tìm hiểu Pháp luật về phòng chống tác hại của thuốc lá trong đoàn viên, thanh niên; tổ chức lớp tập huấn kỹ năng phòng ngừa, đấu tranh với tệ nạn ma túy cho đội ngũ cán bộ đoàn chủ chốt các cấp tỉnh Long An; chỉ đạo 21/21 đơn vị Đoàn cấp huyện tổ chức các hoạt động tuyên truyền phòng, chống ma túy cho thanh thiếu nhi; tổ chức sinh hoạt Câu lạc bộ Lý luận trẻ tỉnh cung cấp thông tin về tình hình kinh tế, chính trị - xã hội, an ninh - quốc phòng nổi bật của tỉnh, trong nước và trên thế giới; phương pháp nắm bắt, phản ánh, đấu tranh chống thông tin, quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng; định hướng tư tưởng dư luận cho đoàn viên, thanh niên.

Nhiều mô hình, cách làm trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho thanh, thiếu niên đã phát huy hiệu quả tích cực, trở thành điểm sáng trong công tác giáo dục của Đoàn, Đội, như mô hình “Công trường an toàn giao thông” của tổ chức Đoàn – Đội các trường học trên địa bàn tỉnh,... Bên cạnh đó, các huyện thị, thành đoàn đã thành lập được các Câu lạc bộ “Thanh niên với pháp luật”, “Câu lạc bộ gia đình trẻ”, “Phòng, chống tệ nạn xã hội”, “Tuyên truyền pháp luật và phòng, chống tệ nạn xã hội”,... Các câu lạc bộ đã duy trì tốt sinh hoạt chuyên đề theo định kỳ với nhiều nội dung, hình thức đa dạng, phong phú, góp phần đẩy mạnh tuyên truyền chính sách, pháp luật liên quan đến thanh niên... Đến nay, toàn tỉnh đã xây dựng và đưa vào hoạt động 188 Câu lạc bộ “Tuổi trẻ với pháp luật”, “Tuổi trẻ phòng chống tội phạm”, thành lập và duy trì hoạt động 42 Câu lạc bộ “Phòng chống bạo lực học đường” tại các trường THPT học trên địa bàn tỉnh. Bên cạnh đó, các tổ chức đoàn tổ chức các buổi tuyên truyền, giáo dục pháp luật, tổ chức các hội nghị, tọa đàm, hội thảo, sinh hoạt chính trị với các chủ đề phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội, tìm hiểu về an toàn giao thông,... được trên 4.500 cuộc, có 178.600 lượt đoàn viên,

hội viên, thanh thiếu niên, học sinh tham gia; tổ chức các cuộc thi trắc nghiệm tìm hiểu kiến thức về pháp luật; phát hàng nghìn tờ rơi, tờ gấp tuyên truyền về pháp luật cho các cơ sở đoàn làm tài liệu sinh hoạt...

Thực hiện Nghị quyết liên tịch số 03/2010/NQLT, ngày 24/6/2010 giữa Bộ Công an và Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh về phối hợp hành động phòng, chống ma túy trong thanh thiếu niên giai đoạn 2016 - 2020, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chỉ đạo các đơn vị tiếp tục tổ chức thực hiện kế hoạch phối hợp số 260/KHPH-CAT-TĐTN ngày 30/6/2016 giữa Công an tỉnh và Tỉnh đoàn Long An về việc phối hợp hành động phòng, chống ma túy trong thanh thiếu niên giai đoạn 2016 – 2020. Chỉ đạo các đơn vị tiếp tục duy trì mô hình “Khu dân cư không có thanh thiếu niên mắc tệ nạn xã hội; mô hình “Đoàn thanh niên tham gia xây dựng phường không có tệ nạn ma túy phức tạp”. Với những mô hình này, đoàn thanh niên các xã, phường, thị trấn sẽ chủ động phối hợp tốt với công an địa phương phát huy tinh thần xung kích tình nguyện của tuổi trẻ trong tuyên truyền, tham gia giữ gìn an ninh trật tự, phòng chống tệ nạn xã hội, góp phần nâng cao tinh thần cảnh giác phòng, chống tội phạm trong nhân dân và trong đoàn viên, hội viên, thanh niên.

Ngoài ra, Tỉnh đoàn đã tích cực phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy chỉ đạo đẩy mạnh tuyên truyền pháp luật, lý tưởng cách mạng và đạo đức lối sống cho đối tượng học sinh. Đồng thời, Đoàn Thanh niên các cấp đã không ngừng tăng cường các hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật trong thanh, thiếu niên nhằm góp phần giúp thanh, thiếu niên nâng cao ý thức trách nhiệm, tạo môi trường xã hội lành mạnh để cống hiến và trưởng thành.

Giúp thanh niên chậm tiến hòa nhập cộng đồng

Hiện nay, tình trạng vi phạm pháp luật trong thanh, thiếu niên có xu hướng gia tăng và ngày càng trẻ hóa. Thanh niên có tiền án, tiền sự, sau khi chấp hành án phạt còn rất nhiều thời gian, cơ hội để làm lại cuộc đời. Do đó, tổ chức Đoàn Thanh niên, Hội Liên hiệp Thanh niên các cấp chính là cầu nối để họ hòa nhập cộng đồng, tìm việc làm ổn định và trở thành công dân tốt. Hằng năm, Đoàn, Hội các cấp tỉnh Long An phối hợp với các cấp, các ngành kiểm tra, rà soát, nắm chắc số lượng thanh niên, học sinh, sinh viên chậm tiến, phạm pháp để phân loại theo thái độ tốt - xấu, hoàn cảnh gia đình, điều kiện, mức độ sai phạm, nguyên nhân dẫn đến sai phạm... và phối hợp các ngành phân công trách nhiệm trong cộng đồng để giáo dục. Từ năm 2018 đến nay, Đoàn, Hội các cấp trong tỉnh đã phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể giáo dục, cảm hóa được trên 1.200 thanh, thiếu niên chậm tiến trở nên tiến bộ.

Việc tiếp cận, cảm hóa, giúp đỡ thanh niên chậm tiến để họ có cuộc sống ổn định, không trở lại con đường vi phạm pháp luật là một trong các nhiệm vụ trọng tâm của tổ chức Đoàn, Hội, thời gian qua, Tỉnh đoàn, Ủy ban Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh thường xuyên phối hợp Trại giam Long Hòa (huyện Bến Lức), Trại tạm giam Công an tỉnh, Trại giam Thanh Hóa (huyện Thanh Hóa) tổ chức giao lưu, tư vấn giới thiệu việc làm, thông tin về nhu cầu sử dụng lao động, khám sức khỏe... cho thanh niên chuẩn bị chấp hành xong án phạt tù tái hòa nhập cộng đồng. Ngoài ra, Đoàn, Hội các cấp trong tỉnh chủ động tổ chức gặp gỡ, động viên thanh, thiếu niên chậm tiến, khích lệ họ vươn lên làm giàu chính đáng. Ủy ban Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh tiếp tục phối hợp Trại giam Thanh Hóa, Long Hòa, Trại tạm giam Công an tỉnh hỗ trợ pháp lý, giới thiệu việc làm cho thanh niên tái hòa nhập cộng đồng; phối hợp Hội Doanh nhân trẻ tỉnh tiếp nhận các thanh niên chấp hành xong án phạt tù làm việc tại những cơ sở gia công thủ công mỹ nghệ, công ty thuộc Hội Doanh nhân trẻ.

Theo số liệu thống kê từ Tỉnh đoàn, năm 2020, toàn tỉnh có 664 thanh niên chậm tiến và thanh niên có nguy cơ vi phạm pháp luật. Hiện tại, các cấp bộ Đoàn vẫn duy trì hiệu quả 188 mô hình, câu lạc bộ (CLB) giúp đỡ thanh niên chậm tiến, như: CLB “Thanh niên tình nguyện phòng, chống ma túy, tệ nạn xã hội”, “Gia đình trẻ”, “Tuyên truyền pháp luật và phòng, chống tệ nạn xã hội”, “Đội kỹ năng sống phòng, chống HIV/AIDS”,...

Các cấp bộ Đoàn đã trở thành lực lượng nòng cốt trong công tác giáo dục, cảm hóa thanh niên chậm tiến tái hòa nhập cộng đồng ở địa phương. Tiêu biểu như: Đoàn xã Phước Lợi (Huyện Bến Lức) đã phối hợp Công an xã thành lập và duy trì “CLB thanh niên phòng chống tội phạm và hỗ trợ vá xe miễn phí” trên tuyến Quốc lộ 1 đi qua địa bàn xã Phước Lợi; Đoàn thị trấn Cần Giuộc xây dựng mô hình gặp gỡ trao đổi giữa lãnh đạo thị trấn nhằm nắm bắt tâm tư nguyện vọng của thanh niên chậm tiến. Bên cạnh đó, Đoàn Thanh niên các xã phường, thị trấn trong địa bàn tỉnh đã phối hợp thực hiện tốt mô hình “5+1”: Mặt trận Tổ quốc, cùng các đoàn thể cùng đảm nhận cảm hóa, giáo dục thanh niên chậm tiến và thanh niên mãn hạn tù về lại địa phương...

Các hoạt động trên thể hiện sự quan tâm, chia sẻ của xã hội và Đoàn Thanh niên, Hội LHTN Việt Nam với công tác giáo dục, cải tạo phạm nhân nhằm giúp họ xác định mục tiêu, lý tưởng sống, xây dựng ước mơ, niềm tin về tương lai, nhận thức được trách nhiệm của bản thân trong việc rèn luyện, học tập và lao động, sớm hòa nhập cộng đồng, góp phần giảm tỷ lệ tái phạm tội và vi phạm pháp luật.

Có thể khẳng định, công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, phòng ngừa vi phạm pháp luật trong thanh, thiếu niên đã được triển khai sâu

rộng, đảm bảo tính thường xuyên, liên tục. Thông qua kiểm tra, giám sát, đại bộ phận thanh niên nghiêm chỉnh chấp hành, thực hiện tốt công tác giáo dục pháp luật, nhận thức đúng đắn về pháp luật, hình thành ý thức “Sống, lao động, học tập theo Hiến pháp và pháp luật”, góp phần phát huy truyền thống của quê hương, dân tộc, ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Thời gian tới, tổ chức Đoàn, Hội, Đội tỉnh Long An sẽ đa dạng hóa hình thức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật thông qua phương tiện thông tin đại chúng như Website của Đoàn, Fanpage Tuổi trẻ Long An, các hội nghị, tọa đàm, hội thảo và các sản phẩm sân khấu hóa... Đặc biệt, Tỉnh đoàn sẽ chú trọng hình thức tuyên truyền qua mạng xã hội với các ấn phẩm tuyên truyền hiện đại như clip ngắn, Infographic, Motiongraphic... Bên cạnh đó, nội dung tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật sẽ được phân cấp theo đối tượng, lĩnh vực và địa bàn, nhất là việc thanh niên tham gia vào quá trình góp ý hoàn thiện chính sách pháp luật có liên quan. Đây là hình thức tuyên truyền vừa tận dụng đóng góp trí tuệ của thanh niên, vừa tạo sự đồng thuận cao trong thanh niên trước khi chính sách pháp luật được thông qua và triển khai./.

“THANH NIÊN TÌNH NGUYỆN” DẤU ẤN CỦA TINH THẦN XUNG KÍCH, TIỀN PHONG CỦA TUỔI TRẺ

Ban Thường vụ Thành đoàn TP. Hồ Chí Minh

“Tình nguyện” có thể xem là một tính cách đặc trưng lớn của tuổi trẻ. Nói đến thanh niên là phải nói đến sự dấn thân, tinh thần xung kích, tình nguyện. Điều này đã được đúc kết qua nhiều thế hệ thanh niên Việt Nam, dù ở bất kỳ thời điểm lịch sử nào của đất nước, tinh thần tình nguyện của thanh niên luôn là cơ sở cho những đóng góp tích cực, trách nhiệm và hiệu quả của tuổi trẻ trong quá trình gìn giữ, xây dựng và phát triển đất nước. Trong thành quả chung ấy, tuổi trẻ Thành phố Hồ Chí Minh luôn tự hào là một trong những địa phương có phong trào “Thanh niên tình nguyện” ra đời từ rất sớm và hết sức sôi nổi, thiết thực, hiệu quả.

Kế thừa tinh thần tình nguyện của các thế hệ đi trước, tuổi trẻ Thành phố mang tên Bác đã đẩy lên phong trào “Thanh niên tình nguyện”, cống hiến sức trẻ của mình cho sự nghiệp xây dựng, bảo vệ, phát triển đất nước và Thành phố. “Thanh niên tình nguyện” dấu ấn của tinh thần xung kích của tuổi trẻ, với lực lượng đông đảo, tiến công trong từng lĩnh vực với tinh thần *“Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”*. “Thanh niên tình nguyện” dấu ấn của tinh thần xung kích, tiên phong của tuổi trẻ, ở khí thế đi đầu, lan tỏa và dẫn dắt phong trào tình nguyện của xã hội.

Phong trào “Thanh niên tình nguyện” của tuổi trẻ Thành phố đã thể hiện sức sống mạnh mẽ, tạo dấu ấn sâu đậm trong nhân dân Thành phố và tuổi trẻ cả nước; tập hợp đông đảo thanh niên, phát huy vai trò xung kích của thanh niên tích cực tham gia phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố và đất nước, đồng thời tạo động lực để đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động Đoàn, Hội và phong trào thanh thiếu nhi Thành phố. Thông qua các hoạt động tình nguyện, vai trò và hình ảnh của tổ chức Đoàn, Hội được giới thiệu rộng rãi và đạt hiệu quả cao. Nội dung của các hoạt động tình nguyện ngày càng đa dạng, gắn liền và góp phần tham gia thực hiện nhiệm vụ chính trị - kinh tế - văn hóa - xã hội của Thành phố và các địa phương, gắn liền với các phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ Thành phố được xác lập trong Nghị quyết Đại hội Đoàn qua các

nhệm kỳ. Cùng với việc trực tiếp đóng góp ngày công lao động tại các địa phương, các chiến sĩ tình nguyện còn phát huy tri thức, năng lực chuyên môn để nâng cao chất lượng, hiệu quả của các hoạt động tình nguyện. Các hoạt động tình nguyện đã tạo môi trường thực tiễn rất tốt cho thanh niên rèn luyện, giáo dục bản lĩnh chính trị, chuyên môn nghề nghiệp, đạo đức tác phong và đặc biệt là mối quan hệ với nhân dân tại các địa bàn tổ chức chiến dịch, công hiến và trưởng thành. Từ thực tiễn của các hoạt động tình nguyện, đã xuất hiện nhiều điển hình tiêu biểu, nhiều nhân tố tích cực gắn với hành động dũng cảm hay công trình sáng tạo. Các nhân tố điển hình, nhân tố tích cực được ghi nhận và tuyên dương kịp thời, nhiều thanh niên ưu tú được kết nạp Đoàn, Hội, đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng, trở thành những hạt giống tốt, là nguồn nhân lực quan trọng bổ sung cho công tác quy hoạch, bố trí của các cấp bộ Đoàn cũng như giới thiệu cho cấp ủy, chính quyền và đoàn thể các cấp.

Nhắc đến phong trào tình nguyện, nhắc đến thanh niên tình nguyện tại Thành phố Hồ Chí Minh thì chắc hẳn rằng phải nhắc đến các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè như: Sinh viên với Chiến dịch tình nguyện Mùa hè xanh, Chương trình “Tiếp sức mùa thi”, Chiến dịch “Xuân tình nguyện”; Thanh niên công nhân với Chiến dịch “Kỳ nghỉ hồng”; Thanh niên lực lượng vũ trang với Chiến dịch Hành quân xanh; Học sinh, giáo viên trẻ Trung học phổ thông với Chiến dịch “Hoa phượng đỏ”; hay các hoạt động tình nguyện thường xuyên như lực lượng trí thức trẻ là giảng viên, nhà nghiên cứu, nhà khoa học, y bác sĩ có chương trình “Trí thức trẻ tình nguyện”, “Trái tim hồng - Tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng”; thanh niên tại địa bàn dân cư là lực lượng trung tâm phối hợp các chiến dịch tình nguyện trên. Thành phố Hồ Chí Minh luôn tự hào rằng nơi đây là “xuất phát điểm” của phong trào tình nguyện của tuổi trẻ nói chung. Bởi những lẽ sau: (1) “Chiến dịch Mùa hè xanh” - năm 1994 xuất phát từ Chiến dịch Ánh sáng Văn hóa hè thực hiện nhu cầu xóa mù chữ cho một bộ phận người dân Thành phố, đặc biệt tại các huyện ngoại thành, nhân rộng từ mô hình của Trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh. Sau này, Chiến dịch tình nguyện Mùa hè xanh với quy mô, lực lượng đông hơn, địa bàn rộng hơn, nội dung và phương thức hoạt động đa dạng hơn, sự phát triển của các đội hình chuyên trong hoạt động tình nguyện đã đánh dấu sự phát triển về chất của các chiến dịch thanh niên tình nguyện thành phố và tiếp tục duy trì, phát triển cho đến nay; (2) Hay bắt đầu thực hiện từ năm 1997 với tên gọi “Hỗ trợ thí sinh thi Đại học, Cao đẳng”, xuất phát từ ý tưởng của Trung tâm Hỗ trợ Sinh viên Thành phố, nhằm giúp cho thí sinh các Tỉnh về Thành phố dự thi có được chỗ trọ an toàn, giúp cho việc thi cử của các em đạt kết quả tốt với quy mô thực hiện tại hai bên xe cửa ngõ thành phố miền Đông và miền Tây. Năm 2001, với quy mô mở rộng và

nhận được sự đồng tình xã hội, chương trình phát triển với tên gọi “Tiếp sức mùa thi”. Cùng với Chiến dịch tình nguyện Mùa hè xanh, chương trình “Tiếp sức mùa thi” đã trở thành một thương hiệu tình nguyện của sinh viên thành phố. Đến năm 2002, chương trình được nhân rộng toàn quốc với sự chủ trì của Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam, Bộ Giáo dục và Đào tạo tại các điểm thi lớn của cả nước; (3) Hay chiến dịch tình nguyện Hoa phượng đỏ: là chiến dịch tình nguyện dành cho lực lượng học sinh và giáo viên các trường THPT, chính thức triển khai từ năm 1999, tạo môi trường cho học sinh và giáo viên các trường THPT thành phố tham gia các hoạt động phục vụ cộng đồng, bảo vệ môi trường, đền ơn đáp nghĩa, giáo dục kỹ năng thực hành xã hội...; (4) Hay chiến dịch tình nguyện Kỳ nghỉ hồng là phương thức hoạt động tình nguyện của thanh niên công nhân, viên chức và người lao động trẻ trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh dành những ngày nghỉ cuối tuần, ngày nghỉ phép trong năm và chuyên môn, nghiệp vụ của mình trong tham gia các hoạt động tình nguyện, phục vụ cộng đồng với phương châm “Thanh niên công nhân Thành phố lấy chuyên môn làm tình nguyện, lấy chuyên môn phục vụ cộng đồng”. Chiến dịch tình nguyện Kỳ nghỉ hồng xuất phát từ phong trào thanh niên công nhân tình nguyện vì cộng đồng do Ban Thường vụ Thành Đoàn phát động vào năm 2002 và đã được Ban Bí thư Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh nhân rộng, triển khai trên phạm vi cả nước vào năm 2015; (5) Hay chiến dịch tình nguyện Hành quân xanh: là chiến dịch tình nguyện cao điểm dành cho đoàn viên thanh niên thuộc lực lượng công an, bộ đội, cảnh sát phòng cháy chữa cháy, bộ đội biên phòng, dân quân tự vệ trên địa bàn thành phố. Tổ chức ra quân đầu tiên vào năm 2007, dù là chiến dịch ra đời muộn nhất nhưng cũng đã để lại nhiều dấu ấn tốt đẹp trong lòng xã hội về hình ảnh những chiến sĩ công an nhân dân, bộ đội Cụ Hồ tình nguyện vì dân, dưới vai trò tổ chức, tập hợp của Đoàn Thanh niên thành phố. Những điều này đã vẽ nên bức tranh muôn màu, thể hiện đậm nét của tinh thần xung kích, tiên phong của tuổi trẻ Thành phố trong tham gia hoạt động tình nguyện.

Với những kết quả đạt được như trên, Ban Thường vụ Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh đã không ngừng đổi mới trong công tác điều hành, tổ chức hoạt động cho phù hợp với tình hình thực tiễn. Nhân đây, Ban Thường vụ Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh xin được trao đổi một số nội dung mà tuổi trẻ Thành phố gặt hái và đúc kết được trong thời gian qua.

- *Thứ nhất là về địa bàn*, từ Chiến dịch Ánh sáng văn hóa hè đầu tiên năm 1994 chỉ thực hiện tại địa bàn Huyện Bình Chánh. Đến nay, hoạt động tình nguyện của thanh niên Thành phố đã trải dài được 24 Quận - Huyện của Thành phố, ngoài ra còn mở rộng các tỉnh: Phú Yên, Bình Thuận, Kon Tum, Gia Lai,

Đắc Lắc, Đắc Nông, Lâm Đồng, Tây Ninh, Bình Phước, Long An, Bến Tre, Trà Vinh, Vĩnh Long, Sóc Trăng, An Giang, Kiên Giang, Hậu Giang, Đồng Tháp, Bạc Liêu, Cà Mau, các đảo Phú Quý, Lý Sơn, Thổ Chu và nước bạn Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào, Vương quốc Campuchia. Phong trào “Thanh niên tình nguyện” của Thành phố thu hút đông đảo và đa dạng đối tượng thanh niên tham gia, thể hiện sức sống mạnh mẽ, mang lại hiệu quả xã hội to lớn, khơi dậy phong trào tình nguyện chung của cả nước.

- *Thứ hai là về lực lượng*, từ lực lượng tham gia ban đầu là 710 sinh viên - học sinh trên địa bàn Thành phố vào năm 1994 của 10 Trường Đại học - Cao đẳng - Trung cấp chuyên nghiệp đã từng bước mở rộng cho thanh niên các khu vực đối tượng khác, đến nay thì đã có hàng triệu lượt đoàn viên, thanh niên tham gia các tình nguyện đa dạng ở các tuyến đối tượng. Đặc biệt, ngoài lực lượng chiến sĩ là đoàn viên, thanh niên, học sinh của Thành phố Hồ Chí Minh, Chiến dịch tình nguyện Mùa hè xanh đã tiếp nhận hàng ngàn chiến sĩ là sinh viên, thanh niên tình nguyện các nước Mỹ, Pháp, Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Malaysia.

- *Thứ ba là công tác tuyên truyền*, luôn có sự đầu tư, đổi mới qua từng năm. Thông qua nhiều hình thức đa dạng từ những ngày đầu: làm bản tin chiến dịch hè, triển khai đội hình “Ngôi bút trẻ”, vận động các nhạc sĩ, văn nghệ sĩ trẻ sáng tác ca khúc và biểu diễn các bài hát về thanh niên tình nguyện, phát hành các ấn phẩm tuyên truyền như đĩa ca nhạc, sách... Trong những năm trở lại đây, phương thức tuyên truyền được đổi mới theo hướng tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, khai thác hiệu quả mạng xã hội như: xây dựng website www.tinhnguyenhethcm.vn, thực hiện trang cộng đồng của từng chương trình, chiến dịch tình nguyện để chuyển tải nhanh, kịp thời các thông tin, số liệu, hình ảnh hoạt động tình nguyện trên khắp các địa bàn. Sự thích ứng là bài học lớn của phong trào tình nguyện năm 2020. Ở thời điểm không thể tập trung đông người, “Tình nguyện trực tuyến” lần đầu ra mắt đã có những dấu ấn đậm nét hay các chương trình truyền phát trực tiếp (livestream) trên mạng xã hội¹ là một hoạt động tình nguyện thu hút hàng chục ngàn lượt xem, chia sẻ, gửi bình luận tương tác. Cùng với hoạt động “Tình nguyện trực tuyến”, chính việc tham gia, chia sẻ hình ảnh của các “đại sứ” của từng chương trình, chiến dịch tình nguyện là những văn nghệ sĩ nổi tiếng có đóng góp cho cộng đồng² đã phần nào lan tỏa, truyền đi thông điệp tích cực của mùa hè tình nguyện sôi nổi của tuổi trẻ Thành phố. Hoạt động tình nguyện của thanh niên thành phố cũng nhận được sự quan

¹ Chương trình “Câu chuyện tình nguyện”, chương trình “Âm nhạc học đường”, chương trình “Tập huấn kỹ năng thực hành xã hội”, chương trình “Chiến sĩ tình nguyện tham gia xây dựng văn hóa giao thông”.

² Các văn nghệ sĩ đồng hành cùng các chương trình, chiến dịch tình nguyện có thể kể đến như: diễn viên Bình Minh, diễn viên Quý Bình, ca sĩ Chí Thiện, ca sĩ Hoàng Bách, hoa hậu H' Hen Niê, hoa hậu Tiểu Vy, vận động viên Châu Tuyết Vân,...

tâm, đồng hành của lực lượng phóng viên, biên tập viên các cơ quan báo chí trong suốt thời gian qua.

- *Thứ tư là nội dung và phương thức hoạt động*, Ban Thường vụ Thành Đoàn duy trì phương thức tình nguyện theo 02 hình thức, đó là các hoạt động tình nguyện thường xuyên và các hoạt động cao điểm trong hoạt động hè. Đối với các hoạt động tình nguyện thường xuyên thì duy trì theo tuyến nội dung góp phần thực hiện vai trò xung kích của tuổi trẻ Thành phố (*Hoạt động tình nguyện bảo vệ môi trường, xây dựng nếp sống văn minh, mỹ quan đô thị; Chương trình tình nguyện hành động vì an sinh xã hội; Các hoạt động tình nguyện chăm lo cho thiếu nhi; Chương trình tình nguyện xây dựng nông thôn mới,...*). Đối với các hoạt động tình nguyện cao điểm hè thì gắn đặc thù vào tuyến đối tượng, địa bàn theo từng chương trình, chiến dịch cụ thể thông qua 04 chiến dịch và 01 chương trình tình nguyện. Phong trào “Thanh niên tình nguyện” ngày càng phát triển về chiều sâu, với hiệu quả ngày càng cao trên tất cả các mặt kinh tế - chính trị - văn hóa - xã hội. Thanh niên tham gia hoạt động tình nguyện không chỉ đóng góp bằng sức lực lao động chân tay, không chỉ sử dụng các nguồn lực tài chính để tạo ra các sản phẩm tình nguyện đơn thuần, mà phong trào tình nguyện ngày càng phát huy và tận dụng mạnh mẽ kiến thức khoa học, trí tuệ, sự sáng tạo, nghiệp vụ chuyên môn của thanh niên tham gia hoạt động tình nguyện, góp phần tạo nên hiệu quả kinh tế - xã hội rất cao. Sự phát triển của các đội hình chuyên trong hoạt động tình nguyện đã đánh dấu sự phát triển về chất của phong trào thanh niên tình nguyện Thành phố Hồ Chí Minh. Nội dung hoạt động của các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè của thanh niên thành phố luôn bám sát vào yêu cầu, nhiệm vụ chính trị của thành phố, các địa phương, tham gia giải quyết những vấn đề cụ thể đặt ra trong từng giai đoạn lịch sử.

- *Thứ năm là về công tác chỉ đạo* đã có sự đổi mới theo hướng tăng cường cơ chế phối kết hợp, tính tiếp nối giữa các chiến dịch tình nguyện hè trong thực hiện các công trình chung, tạo dấu ấn của hoạt động tình nguyện hè; tổ chức các ngày hoạt động cao điểm chung giữa các chiến dịch để có sự tập trung nguồn lực, lực lượng; cơ chế phân công cơ sở đăng cai tổ chức các hoạt động, các ngày cao điểm cấp Thành. Đồng thời, năm 2013, cấp Thành đã nghiên cứu phương thức dự án, đề án tình nguyện (*Dự án “Mùa hè xanh – Môi trường xanh”, dự án “Máy tính cũ – Tri thức mới”*), gắn kết với địa phương trong thời gian dài, thực hiện các công trình lớn, góp phần làm chuyển biến bộ mặt kinh tế - văn hóa - xã hội của địa phương, tiêu biểu là Đề án 02-ĐA/TĐTN-BTNTH ngày 25/11/2016 về việc tổ chức các hoạt động tình nguyện, xây dựng Đảo Thanh niên tại đảo Thổ Chu, huyện Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang, giai đoạn 2016 - 2018. Năm 2020, tuổi trẻ Thành phố đã có nhiều phương thức đổi mới, sáng tạo trong tổ chức

phong trào Thanh niên tình nguyện, đặc biệt trong việc triển khai các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè năm 2020 của thanh niên TP. Hồ Chí Minh. Đây là lần đầu tiên, các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè được tổ chức ra quân chung và thực hiện thống nhất theo quan điểm 03 chung từ cấp Thành đến cấp cơ sở: *“Chung ngày cao điểm - Chung chỉ tiêu - Chung công trình”*. Tuy diễn ra trong tình hình diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19 nhưng với tinh thần xung kích tình nguyện, sáng tạo; thông qua từng màu áo tình nguyện, tuổi trẻ Thành phố đã để lại nhiều dấu ấn bằng những công trình, phần việc ý nghĩa, góp phần vào việc phát triển thành phố, các địa phương.

- Thứ sáu là từ các hoạt động tình nguyện đã góp phần trong công tác xây dựng lực lượng, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên, tạo môi trường rèn luyện, cống hiến và trưởng thành cho thanh niên Thành phố¹.

Tuổi trẻ Thành phố Hồ Chí Minh luôn tự hào với tinh thần xung kích, tiên phong hơn 27 năm qua trong phong trào “Thanh niên tình nguyện” với những thành công nhất định. Nhân dịp kỷ niệm 25 năm các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè của Thanh niên Thành phố, Chủ tịch nước đã trao tặng Huân chương Lao động hạng 3 cho Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Thành phố Hồ Chí Minh về nội dung *“Đã có thành tích xuất sắc trong tổ chức, thực hiện Chiến dịch Thanh niên tình nguyện hè, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc”* theo Quyết định số 1401/QĐ-CTN ngày 10 tháng 8 năm 2018 của Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Dưới sự lãnh đạo, dìu dắt của Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân Thành phố, tinh thần tình nguyện, xung kích của Tuổi trẻ Thành phố Hồ Chí Minh đã được khẳng định, hun đúc, phát huy qua nhiều giai đoạn lịch sử của dân tộc. Đó là những thế hệ thanh niên thành phố sẵn sàng “xếp bút nghiêng lên đường tranh đấu” trong thời kỳ kháng chiến hào hùng, là hàng vạn đoàn viên thanh niên tham gia đảm bảo trật tự trị an, ngày đêm hăng say lao động trên những đại công trường sau ngày giải phóng, là những chàng trai, cô gái tuổi đôi mươi sẵn sàng xung phong lên đường chiến đấu bảo vệ biên giới Tây Nam. Và trong thời kỳ đổi mới, từ yêu cầu của tình hình thực tiễn, dưới sự phát động, tổ chức của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Thanh niên, Hội Sinh viên Thành phố, các bạn trẻ của Thành phố tiếp tục hành quân, xông pha vào các mặt trận, đem sức trẻ, nhiệt huyết, kiến thức của mình cùng góp sức dựng xây Thành phố, đất nước thân yêu.

¹ Qua 27 năm, đã có gần chục triệu lượt đoàn viên, thanh niên tham gia các chương trình chiến dịch tình nguyện hè, thực hiện khối lượng đồ sộ các công trình, phần việc như xóa mù chữ cho người, vận động thiếu nhi đến trường, tham gia ôn tập văn hóa hè; nạo vét các tuyến kênh liên thoát ra lưu vực sông Sài Gòn; trồng cây xanh; tư vấn cho thí sinh kỳ thi tuyển sinh đại học, cao đẳng và phụ huynh; khám chữa bệnh, phát thuốc miễn phí cho người dân; vận động hiến máu tình nguyện; đắp mớ, bê tông hóa, nâng cấp, phát quang đường; xây dựng, sửa chữa các cầu nông thôn...

Khẳng định những thành tựu đạt được, song, vẫn phải nghiêm túc nhìn nhận những thách thức, khó khăn mà Đoàn – Hội, đoàn viên, thanh niên Thành phố phải đối diện khi tổ chức, triển khai và tham gia thực hiện phong trào tình nguyện, đó là: (1) một số cơ sở Đoàn còn chậm đổi mới nội dung hoạt động tình nguyện, có sự lặp đi lặp lại các nội dung hoạt động, thiếu sự đầu tư, khảo sát để phát hiện các vấn đề bức xúc tại địa bàn tổ chức hoạt động tình nguyện; (2) một số đơn vị khác có sự lựa chọn nội dung sát với thực tế nhưng thiếu sự chuẩn bị chu đáo, dẫn đến tình trạng không đạt mục tiêu đề ra, lãng phí nguồn lực, làm giảm ý nghĩa và sức hút của phong trào; (3) dù các công trình mang ý nghĩa kinh tế - xã hội cao nhưng một số công trình không được duy trì, đầu tư sau khi các chiến dịch kết thúc, làm giảm ý nghĩa và hiệu quả của hoạt động tình nguyện; (4) công tác phối hợp giữa đơn vị hoặc các đơn vị tổ chức với địa phương nơi tổ chức chiến dịch có lúc, có nơi còn thiếu chặt chẽ; việc khai thác các nguồn lực xã hội còn nhiều hạn chế; (5) tại những đơn vị và địa bàn cụ thể, vẫn còn tồn tại khoảng cách và sự chưa thống nhất giữa nhu cầu - khả năng (*nhu cầu của địa bàn, đơn vị đón nhận hoạt động tình nguyện với khả năng của đơn vị tổ chức và người đi tình nguyện; nhu cầu tham gia hoạt động tình nguyện của thanh niên với khả năng tổ chức của cơ sở Đoàn, Hội*); (6) chưa có giải pháp hữu hiệu để phát huy và tập hợp hết những người có khả năng nhưng chưa có điều kiện tham gia hoạt động tình nguyện hoặc ngược lại có điều kiện nhưng chưa có khả năng tham gia; (7) một thách thức cũng cần khẳng định là trong bối cảnh hiện nay nhiều tổ chức đang ra sức “cạnh tranh” với vai trò của Đoàn - Hội trong tập hợp thanh niên nói chung, tổ chức phong trào và hoạt động tình nguyện nói riêng.

Với những kinh nghiệm đúc kết thu nhận được từ thực tiễn tổ chức phong trào thanh niên tình nguyện của thanh niên Thành phố Hồ Chí Minh, trước những yêu cầu và thách thức đặt ra, giai đoạn 2020 - 2025, cần tiếp tục đổi mới, đẩy mạnh và nâng chất phong trào “Thanh niên tình nguyện” theo hướng:

Thứ nhất, tiếp tục khẳng định quan điểm: Không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng phong trào “Thanh niên tình nguyện”, đưa phong trào “Thanh niên tình nguyện” của Đoàn giữ vị trí trung tâm, dẫn dắt, định hướng hoạt động tình nguyện trong xã hội, trong đó tập trung nâng cao tính chuyên nghiệp thường xuyên, phát triển mạnh các loại hình hoạt động tình nguyện đội hình chuyên, theo dự án, mở rộng hoạt động tình nguyện quốc tế. Phấn đấu mỗi đoàn viên, thanh niên tham gia ít nhất 02 hoạt động tình nguyện hàng năm.

Thứ hai, kiên trì chỉ đạo hoạt động tình nguyện theo hai hình thức là tình nguyện thường xuyên gắn với nhiệm vụ thường xuyên của từng cơ quan, đơn vị và tình nguyện hè gắn với các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè theo tuyến đối tượng cụ thể (*Chiến dịch tình nguyện “Mùa hè xanh”, chương trình*

“Tiếp sức mùa thi”, Chiến dịch tình nguyện “Kỳ nghỉ hồng”, Chiến dịch tình nguyện “Hành quân xanh”, Chiến dịch tình nguyện “Hoa phượng đỏ”).

Thứ ba, nội dung và phương thức hoạt động tình nguyện phải phù hợp với điều kiện hoàn cảnh lịch sử cụ thể; phải phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội của Thành phố và từng địa phương, đơn vị. Hoạt động tình nguyện không nằm ngoài quỹ đạo phát triển chung của Thành phố, của đất nước mà phải cùng xây dựng Thành phố, đất nước ngày càng giàu đẹp, phát triển.

Thứ tư, làm giảm khoảng cách giữa cung và cầu tình nguyện bằng cách khảo sát thật kỹ địa phương, địa bàn tổ chức hoạt động tình nguyện để làm cơ sở lựa chọn đội hình tham gia phù hợp, làm thỏa đáng yêu cầu của địa phương. Bên cạnh đó, thường xuyên đúc kết kinh nghiệm thực tiễn để chuyển hóa thành lý luận, từng bước nâng cao khả năng tổ chức sao cho phù hợp với khả năng, nhu cầu của trình độ đối tượng tham gia hoạt động tình nguyện ngày càng cao. Thành Đoàn tiếp tục phát huy vai trò của các đơn vị sự nghiệp có chức năng tổ chức hoạt động tình nguyện, có nguồn lực để có thể góp phần giải quyết tốt mối quan hệ giữa người có nhu cầu tham gia tình nguyện - đơn vị tổ chức; đơn vị tổ chức hoạt động tình nguyện - địa phương, đơn vị có nhu cầu, để từ đó rút ngắn khoảng cách và tạo ra sự giao thoa tương đối giữa nhu cầu và khả năng ấy.

Thứ năm, Đoàn - Hội chủ động sử dụng mạng xã hội để thu hút, tác động, vận động các đội nhóm tình nguyện cùng tham gia; chú trọng công tác truyền thông, quảng bá, nêu bật ý nghĩa, giá trị kinh tế, chính trị, xã hội của phong trào thanh niên tình nguyện, vận động thanh niên, người dân các địa phương hưởng thụ cùng tham gia hoạt động tình nguyện và cùng gìn giữ những thành quả của hoạt động tình nguyện mang lại.

Thanh niên tham gia các hoạt động tình nguyện, các chiến dịch tình nguyện làm nên “chất men” xúc tác, cổ vũ, động viên và vận động thanh niên địa phương và nhân dân tại chỗ cùng hưởng ứng, tổ chức và tham gia các hoạt động tình nguyện, hoạt động xã hội phục vụ địa phương. Những sắc áo tình nguyện với chiếc nón tai bèo thân thương của các chiến sĩ tình nguyện Thành phố đã trở nên thân quen, không chỉ với người dân Thành phố mà còn để lại nhiều ấn tượng đẹp trong lòng Nhân dân của các tỉnh, thành mà còn cả nước bạn Lào và Campuchia. Quá trình tham gia hoạt động tình nguyện, đó là cả một quá trình đầy cảm xúc, là sự đúc kết hết sức ý nghĩa đối với tổ chức Đoàn - Hội của Thành phố Hồ Chí Minh và của từng cá nhân tham gia trực tiếp các hoạt động tình nguyện.

Phong trào “Thanh niên tình nguyện” - với những đặc trưng riêng có của mình, sẽ là môi trường quan trọng để Đoàn - Hội, đoàn viên, thanh niên có thể thể

hiện hết tiềm năng, tinh thần xung kích, tiên phong của mình, vừa khẳng định mình trước nhiệm vụ lớn, vừa là cơ hội để rèn luyện, bổ sung kiến thức thực tiễn, năng lực chuyên môn, kỹ năng, bản lĩnh và cả sự rèn luyện về đạo đức, về tâm hồn. Phong trào tình nguyện của thanh niên Thành phố với hiệu quả và ý nghĩa mạnh mẽ trong nhiều năm qua, cũng đã thể hiện khá rõ nét vai trò của Đoàn, của đoàn viên trong thực hiện nhiệm vụ công tác dân vận - với tư cách là đội dự bị tin cậy của Đảng - làm cho dân tin vào Đảng, vào Nhà nước, vào sức mạnh của tuổi trẻ và cũng là niềm tin vào tương lai tươi sáng của đất nước. Nhìn ở một khía cạnh khác, phong trào thanh niên tình nguyện thực sự đã góp vào công tác dân vận của Đảng trong thời kỳ mới một phương thức vận động hiệu quả, dễ tạo được sự đồng thuận của các đối tượng quần chúng nhân dân trong thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Với ý nghĩa đó, tiếp tục đổi mới, nâng chất phong trào “Thanh niên tình nguyện” để cùng hiệu triệu, tập hợp thanh niên hoàn thành mọi nhiệm vụ mà Đảng, Chính quyền và Nhân dân tin tưởng giao phó cho thanh niên, để mỗi thanh niên tình nguyện sẽ có một kỷ ức thật tươi đẹp về những tháng ngày tình nguyện của chính mình, đó là tinh thần xung kích, tiên phong của tuổi trẻ trong quá trình xây dựng và phát triển địa phương, đơn vị cũng như phát triển Thành phố, phát triển đất nước Việt Nam giàu đẹp, văn minh và thịnh vượng.

Tài liệu tham khảo:

[1] Trang tin điện tử Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2018), “*Phong trào thanh niên tình nguyện Thành phố Hồ Chí Minh mang lại hiệu quả xã hội to lớn*”, số ra ngày 12/8/2018. Xem: <https://hcmcpv.org.vn/tin-tuc/phong-trao-thanh-nien-tinh-nguyen-tphcm-mang-lai-hieu-qua-xa-hoi-to-lon-1491847183>.

[2] Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh (2009), “*Viết tiếp bản hùng ca*”, Nxb Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh.

[3] Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh (2015), “*Tuổi trẻ Thành phố Hồ Chí Minh 40 năm cống hiến – trải nghiệm – trưởng thành*”, Nxb Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh.

[4] Nhiều tác giả (2019), “*Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam Thành phố Hồ Chí Minh: Quá trình hình thành & Phát triển*”, Nxb Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh.

[5] Tăng Hữu Phong, “*Thành Đoàn và phong trào thanh niên Thành phố Hồ Chí Minh (1975 - 2001)*”, Luận văn Cao học, Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn - Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.

[6] Các bài phát biểu của các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Thành phố Hồ Chí Minh trong các buổi lễ kỷ niệm 20 năm, 25 năm các chương trình, chiến dịch tình nguyện hè của thanh niên Thành phố Hồ Chí Minh.

PHONG TRÀO “TUỔI TRẺ SÁNG TẠO” VÀ ĐỊNH HƯỚNG TRIỂN KHAI CỦA TỔ CHỨC ĐOÀN TRONG THỜI GIAN TỚI

Ban Thanh niên công nhân và đô thị Trung ương Đoàn

1. Phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo” là một phong trào hành động cách mạng phát triển cả chiều sâu và bề rộng của tuổi trẻ Việt Nam

Phong trào “Sáng tạo trẻ” được Trung ương Đoàn phát động từ năm 2004 đã góp phần cổ vũ và tạo môi trường cho thanh thiếu nhi phát huy phẩm chất sáng tạo trong học tập, công tác, lao động và đời sống; nhiều ý tưởng, sáng kiến, công trình, sản phẩm sáng tạo của tuổi trẻ được áp dụng đã và đang đóng góp cho sự phát triển của địa phương, đơn vị.

Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI đã xác định “*Tuổi trẻ sáng tạo*” là một trong ba phong trào hành động cách mạng giai đoạn 2017 - 2022, nhằm phát huy thanh niên không ngừng sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học; trong lao động, sản xuất, kinh doanh; trong công tác, phục vụ nhân dân; trong sinh hoạt hằng ngày. Lần đầu tiên, phong trào hành động cách mạng “*Tuổi trẻ sáng tạo*” được nâng tầm và xác định là một trong những phong trào lớn của Đoàn (trước đó, thường là phong trào nhánh, phong trào phụ).

Sáng tạo là phẩm chất vốn có của thanh niên, gắn liền với tuổi trẻ, là một trong những yếu tố quan trọng hàng đầu giúp con người thành công. Xét về mặt lý luận, lao động sáng tạo là hoạt động quan trọng để giúp con người nói chung, thanh thiếu niên nói riêng hoàn thiện nhân cách và phát triển bản thân. Không những vậy, hoạt động sáng tạo của thanh niên, nếu được phát huy đúng sẽ góp phần tạo động lực to lớn cho những đóng góp của họ trong phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Đây cũng là sự kế thừa, tiếp nối và phát triển nội dung “*Xung kích lao động sáng tạo, làm chủ khoa học công nghệ*” trong phong trào “*Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc*” mà Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ X (nhiệm kỳ 2012 - 2017) đã triển khai lên tầm cao mới. Việc phát huy thuộc tính sáng tạo của thanh niên nói riêng, thế hệ trẻ nói chung sẽ là giải pháp mang lại hiệu quả cao, đặc biệt trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4, khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo đã và đang là một

xu thế lớn, là vấn đề hệ trọng của mỗi quốc gia, dân tộc, trong đó có Việt Nam, thì vấn đề phát huy vai trò sáng tạo của tuổi trẻ ngày càng trở nên cần thiết.

Trong nhiều năm qua, các hoạt động sáng tạo của tuổi trẻ, phong trào “*Sáng tạo trẻ*” luôn đạt được những kết quả rất tích cực. Thông qua các phong trào của Đoàn, tuổi trẻ đã được phát huy mạnh mẽ những ý tưởng, đề tài nghiên cứu, những sản phẩm sáng tạo. Trong các đối tượng thanh niên, trên các lĩnh vực, địa bàn, các ý tưởng, sáng kiến của đoàn viên, thanh niên đã được phát huy, góp phần tăng năng suất, chất lượng, hiệu quả công tác. Tuy nhiên, trong nhiệm kỳ Đại hội X, nội dung sáng tạo mới chỉ được quan tâm gắn với triển khai phong trào “*Sáng tạo trẻ*” và các hoạt động sáng tạo theo lĩnh vực, đối tượng thanh niên, đặc biệt là sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học. Đôi khi, trong tổng kết báo cáo của cơ sở đoàn, khó tách bạch đâu là hoạt động xung kích sáng tạo, đâu là hoạt động đồng hành với thanh niên trong học tập. Chính vì vậy, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI quyết định triển khai phong trào Tuổi trẻ sáng tạo là một phong trào hành động cách mạng của Đoàn với 4 nội dung chính gồm: (1) Sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học; (2) Sáng tạo trong lao động, sản xuất, kinh doanh; (3) Sáng tạo trong công tác, phục vụ nhân dân; (4) Sáng tạo trong đời sống sinh hoạt.

Việc lựa chọn 4 nội dung này đã khái quát được các lĩnh vực hoạt động của thanh niên, tạo điều kiện để thanh niên phát huy tính sáng tạo mọi lúc mọi nơi để đóng góp tích cực cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Để triển khai phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo”, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã ban hành Kết luận Hội nghị lần thứ hai của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn khóa XI về các giải pháp thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong thanh thiếu nhi đã xác định 03 nhóm giải pháp chính, cụ thể là:

Thứ nhất: nâng cao nhận thức của các cấp bộ đoàn, cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh thiếu nhi về sáng tạo

Thứ hai: đa dạng hóa, nâng cao chất lượng các hoạt động tạo môi trường cho thanh thiếu nhi sáng tạo

Thứ ba: tham mưu cơ chế, chính sách thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong thanh thiếu nhi

2. Những kết quả đáng khích lệ của phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo” giai đoạn vừa qua

2.1. Nâng cao nhận thức của các cấp bộ đoàn, cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh thiếu nhi về sáng tạo

Sáng tạo trong hoạt động được xem là yêu cầu có tính bắt buộc, được tập trung thực hiện đã tạo sự chuyển biến tích cực trong các công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi. Qua nửa nhiệm kỳ, các cấp bộ đoàn đã có nhiều sáng tạo trong tổ chức thực hiện các phong trào, chương trình, như: Tuyên truyền qua các sản phẩm truyền thông hiện đại (motion graphics, infographics); tăng cường tổ chức các hoạt động trực tuyến, như: hội nghị trực tuyến, chương trình giao lưu trực tuyến, các diễn đàn trực tuyến, thi trực tuyến.... Trong năm 2020, trước diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19, chấp hành quy định của Chính phủ và các địa phương, nhiều tỉnh, thành đoàn đã có nhiều sáng tạo trong triển khai các hoạt động như: sinh hoạt đoàn - đội trực tuyến, livestream trực tuyến các hoạt động, học trực tuyến, tình nguyện trực tuyến... Các hoạt động của Đoàn Thanh niên trong tham gia phòng chống dịch bệnh Covid -19 từ phát động may khẩu trang, làm mũ bảo hộ và tấm kính chắn giọt bắn, cho tới việc hỗ trợ nhân dân cài đặt ứng dụng NCOVI, Bluezone... đã khẳng định được tính sáng tạo trong hoạt động của tổ chức đoàn, thúc đẩy tinh thần sáng tạo và tình nguyện của các bạn thanh thiếu nhi.

Ban Bí thư Trung ương Đoàn chỉ đạo hệ thống báo chí, xuất bản của Đoàn và kênh truyền thông của các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc tăng cường các bài viết, hình thành các tuyến bài; xây dựng các chuyên trang thông tin về hoạt động sáng tạo của thanh thiếu niên trên báo chí và báo điện tử, tiêu biểu như: Chuyên mục phong trào Tuổi trẻ sáng tạo trên doanthanhnien.vn, cổng thông tin tài năng trẻ tainangviet.vn, thanhgiong.vn, chuyên mục *Giới trẻ* trên Thanhnien.vn, *Tài năng trẻ* trên Tienphong.vn, *Nhịp sống trẻ* trên Tuoitre.vn, *Sáng tạo* trong chuyên mục Sống trẻ thuộc Báo svvn.vn,...

Thông tin từ các chuyên mục, bài viết này đã góp phần nâng cao hiệu quả tuyên truyền, nhận thức của các cấp bộ Đoàn, Hội, Đội, đoàn viên, hội viên, thanh thiếu nhi về thế mạnh, tiềm năng sáng tạo của tuổi trẻ Việt Nam. Bên cạnh đó, các bài viết, tin hoạt động, điển hình... về sáng tạo đã được tăng cường thực hiện trên các fanpage của Cổng Thông tin điện tử Trung ương Đoàn, Ban Tuyên giáo, Hội Sinh viên Việt Nam....

Công tác tuyên dương, khen thưởng đối với các mô hình, ý tưởng, sản phẩm sáng tạo; các cá nhân tiêu biểu đã được cấp bộ đoàn các cấp chú trọng thực hiện. Trung ương Đoàn tổ chức các giải thưởng “*Tuổi trẻ sáng tạo*” toàn quốc, giải thưởng “*Quả cầu vàng*”, giải thưởng “*Nữ sinh tiêu biểu lĩnh vực khoa học công nghệ*”, giải thưởng “*Tri thức trẻ vì giáo dục*”... Nhiều tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc đã tổ chức trao giải thưởng “*Tuổi trẻ sáng tạo*” hàng năm.

Qua nửa nhiệm kỳ các cấp bộ đoàn đã tổ chức hơn 3.200 hoạt động tuyên dương thanh thiếu nhi sáng tạo với gần 31.000 điển hình được tuyên dương.

Nhiều tỉnh, thành đoàn đã tổ chức các hoạt động hướng dẫn phương pháp tư duy sáng tạo, sáng tạo khởi nghiệp trong thanh niên thông qua các buổi tọa đàm, diễn đàn, hội thảo... tiêu biểu như: TP. Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đồng Nai, Bình Dương, Cần Thơ, Bắc Giang, Thái Nguyên, Hải Phòng, Đồng Tháp,... Qua hơn nửa nhiệm kỳ, Đoàn Thanh niên đã tổ chức hơn 3.000 hội thảo, tọa đàm, diễn đàn sáng tạo trẻ thu hút gần 647.000 thanh thiếu nhi tham gia

2.2. Đa dạng hóa, nâng cao chất lượng các hoạt động tạo môi trường cho thanh thiếu nhi sáng tạo

Qua hơn nửa nhiệm kỳ, tính đa dạng của nội dung hoạt động, tính rộng khắp trong các đối tượng thanh niên, tính đồng đều về thời gian tổ chức hoạt động đã tạo được hiệu ứng xã hội và lan tỏa tới các cấp bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên trong tổ chức các hoạt động sáng tạo.

Thực hiện Cuộc vận động “*Mỗi thanh niên một ý tưởng, sáng kiến*”, các cơ sở đoàn đã triển khai đa dạng các hoạt động, như: tổ chức các cuộc thi ý tưởng sáng tạo trong các lĩnh vực, đối tượng; triển khai mô hình “*Hộp thư sáng kiến*”; vận động, hướng dẫn đoàn viên, thanh niên đề xuất ý tưởng trên Cổng Thông tin Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam; tổ chức các Ngày hội ý tưởng sáng tạo. Qua hơn nửa nhiệm kỳ, các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc đã vận động đoàn viên, thanh niên tham gia đề xuất trên 2,2 triệu ý tưởng, sáng kiến (*đạt 44% chỉ tiêu đặt ra của nhiệm kỳ*).

Các mô hình “*Không gian sáng tạo trẻ*”, “*Vườn ươm tài năng khoa học công nghệ*”, “*Không gian làm việc chung*”... đã được một số tỉnh, thành đoàn triển khai tại địa phương, như: TP. Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đắk Lắk. Mô hình câu lạc bộ “*ngiên cứu trẻ*”, câu lạc bộ “*sáng tạo trẻ*” được triển khai đa dạng, rộng khắp trong các trường đại học, học viện gắn với đối tượng sinh viên, giảng viên trẻ. Đoàn Thanh niên đã phối hợp với Tổng Công ty Bưu điện Việt Nam triển khai thực hiện thành công dự án “*Thu thập dữ liệu bản đồ Việt Nam*” thuộc Đề án Hệ tri thức Việt số hóa giai đoạn 2 của Chính phủ.

Qua hơn nửa nhiệm kỳ các cuộc thi về sáng tạo của thanh thiếu nhi từ trung ương tới cơ sở có sự phát triển nhanh chóng, đa dạng trong các đối tượng, lĩnh vực. Bên cạnh các cuộc thi truyền thống, như: cuộc thi “*Sáng tạo thanh, thiếu niên, nhi đồng*”, chương trình “*Tri thức về giáo dục*”..., Trung ương Đoàn

đã tổ chức mới nhiều cuộc thi như: “*Ý tưởng khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn*”, “*Em yêu khoa học - tài năng công nghệ nhĩ*”, “*Công nghệ trí tuệ Canon Chie - Tech*”, “*Vô địch thiết kế đồ họa thế giới*”, “*Ý tưởng sáng tạo về cải cách hành chính*”, “*Ý tưởng sinh viên tình nguyện*”, “*Hành trình thứ hai của lớp xe*”...; nhiều tỉnh, thành đoàn và cơ sở đoàn đã tổ chức các cuộc thi “*Ý tưởng, dự án sáng tạo khởi nghiệp*”, “*Ý tưởng đổi mới sáng tạo*” tại địa phương. Trong giai đoạn 2018 - 2019, các cấp Đoàn, Hội đã tổ chức 1.713 cuộc thi ý tưởng sáng tạo với hơn 189.225 ý tưởng được các bạn đoàn viên, thanh thiếu nhi đề xuất.

Thông qua triển khai Chương trình Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp giai đoạn 2016 - 2021, phối hợp triển khai thực hiện Đề án “*Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia*”... qua hơn nửa nhiệm kỳ, đã có gần 1.000 buổi tư vấn hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp được tổ chức với gần 2.000 ý tưởng được hỗ trợ, 2.626 dự án khởi nghiệp sáng tạo của thanh niên (vượt 262,6% chỉ tiêu đặt ra của nhiệm kỳ) được hỗ trợ triển khai thực hiện.

Năm 2018, Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tổ chức Diễn đàn Thanh niên khởi nghiệp với chủ đề “*Tìm giải pháp đột phá cho khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam*”. Cũng trong năm 2018, Trung ương Đoàn đã tổ chức Diễn đàn Trí thức trẻ Việt Nam toàn cầu lần thứ I với chủ đề “*Phát huy sức mạnh trí thức trẻ Việt Nam trong kỷ nguyên 4.0*” tại Đà Nẵng thu hút 200 trí thức trẻ Việt Nam, trong đó có hơn 70 trí thức trẻ đang sinh sống và làm việc từ 21 quốc gia, thuộc 52 chuyên ngành trên khắp thế giới tham gia Diễn đàn;

Năm 2019, Diễn đàn Trí thức trẻ Việt Nam toàn cầu lần thứ II với chủ đề “*Trí thức trẻ Việt Nam vì mục tiêu phát triển bền vững đất nước*” được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội quy tụ 236 trí thức có quốc tịch Việt Nam (hoặc gốc Việt) từ các quốc gia, lãnh thổ trên thế giới và 130 trí thức trẻ Việt Nam có các nghiên cứu, giải pháp, sáng kiến hoặc kinh nghiệm thực tiễn.

Năm 2018, Trung ương Đoàn tổ chức Liên hoan “*Tuổi trẻ sáng tạo*” toàn quốc với chuỗi các hoạt động diễn ra tại 12 tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc; với hành trình diễn ra tại 11 tỉnh, thành phố, gồm: Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Cần Thơ, Thái Nguyên, Phú Thọ, Lào Cai, Đắk Lắk, Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Tháp, Nghệ An. Ngày 16/12/2018 tại Hà Nội, Trung ương Đoàn đã tổ chức Tổng kết Liên hoan Tuổi trẻ sáng tạo toàn quốc năm 2018 với các hoạt động: Triển lãm Tuổi trẻ sáng tạo, các hoạt động STEM, tuyên dương 28 công trình, đề tài sản phẩm sáng tạo tiêu biểu toàn quốc năm 2018. Nhiều tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc đã tổ chức Liên hoan Tuổi trẻ sáng tạo hàng năm.

2.3. Kết quả triển khai giải pháp tập trung trong một số đối tượng trọng tâm

2.3.1. Trong học sinh, sinh viên, giảng viên trẻ

Một là: trong học sinh: Các mô hình tạo sáng tạo được đẩy mạnh triển khai trong các trường học, như: mô hình “Giờ ra chơi trải nghiệm sáng tạo”; giáo dục STEM (Science, Technology, Engineering and Math) - phương thức giáo dục tích hợp theo cách tiếp cận liên môn (interdisciplinary) và thông qua thực hành, ứng dụng trong trường học được các đơn vị triển khai rộng rãi trong khối Tiểu học và Trung học cơ sở.

Hai là: trong sinh viên: Nhiều trường cao đẳng, đại học, học viện đã duy trì, phát triển các câu lạc bộ, tổ, nhóm sinh viên tự học, sinh viên nghiên cứu khoa học, câu lạc bộ học thuật... trong các trường học. Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên các trường thường xuyên phát động các đợt thi đua cao điểm, như: giờ học tốt, tuần học tốt...; tổ chức các tọa đàm, diễn đàn để sinh viên trao đổi, chia sẻ phương pháp học tập hiệu quả. Đội ngũ giáo viên, giảng viên trẻ đã hỗ trợ tích cực, định hướng hoạt động hiệu quả cho các câu lạc bộ học thuật của học sinh, sinh viên. Các cấp bộ Đoàn, Hội trong trường học đã tích cực tổ chức các hoạt động, diễn đàn kết nối với các tổ chức, cá nhân để bảo trợ cho các ý tưởng, đề tài nghiên cứu của sinh viên ứng dụng vào thực tiễn...

Các tổ chức Hội Sinh viên, Hội Liên hiệp Thanh niên ở nước ngoài đã triển khai các hoạt động hưởng ứng phong trào “*Tôi yêu Tổ quốc tôi*” bằng nhiều hình thức sáng tạo, góp phần quảng bá hình ảnh đất nước đến với bạn bè quốc tế; tổ chức các hoạt động giúp đỡ người dân trong và ngoài nước trong giai đoạn dịch Covid -19 diễn biến phức tạp. Các hoạt động tạo môi trường cho hội viên, sinh viên học tập, nghiên cứu khoa học được Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên các trường thường xuyên tổ chức thông qua phối hợp tổ chức các cuộc thi học thuật, hội nghị sinh viên nghiên cứu khoa học, các cuộc thi ý tưởng sáng tạo trong thanh niên...

Các hoạt động sáng tạo khởi nghiệp được triển khai cũng góp phần tạo sự hứng khởi mới trong học sinh, sinh viên. Nhiều dự án sáng tạo khởi nghiệp trong lĩnh vực khoa học công nghệ của sinh viên được triển khai hiệu quả cho thấy tính năng động, nhạy bén trong thích ứng, tiếp cận với công nghệ mới, những thành quả của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 của các bạn trẻ.

Tổ chức Đoàn, Hội các cấp thường xuyên tổ chức các hoạt động kết nối, giao lưu, thảo luận giữa sinh viên với các nhà đầu tư, các doanh nghiệp, cá nhân khởi nghiệp tiêu biểu để chia sẻ kinh nghiệm, thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp

trong sinh viên; gắn các hoạt động khởi nghiệp của sinh viên với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Ba là: trong giảng viên, giáo viên trẻ: Các cấp bộ đoàn khu vực trường học cũng tổ chức nhiều hoạt động, chương trình nhằm khuyến khích, khơi dậy niềm đam mê sáng tạo, đóng góp tích cực vào việc thực hiện chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo của Đảng, Nhà nước. Trong đó, Chương trình “*Tri thức trẻ vì giáo dục*” do Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo triển khai trong giai đoạn 2016 - 2020 đã góp phần cổ vũ, khuyến khích đoàn viên, thanh niên, đặc biệt là các trí thức trẻ dưới 35 tuổi đóng góp sáng kiến, sáng tạo cho sự nghiệp đổi mới giáo dục và đào tạo.

2.3.2. Trong cán bộ, công chức, viên chức trẻ

Cuộc vận động “*Nâng cao tinh thần trách nhiệm trong thực thi công vụ, cải cách hành chính và xây dựng văn hóa công sở*” và phong trào “*Ba trách nhiệm*” được triển khai theo hướng thực chất, trí tuệ gắn với đặc thù và nhiệm vụ chính trị của từng cơ quan, đơn vị đã góp phần thúc đẩy tinh thần sáng tạo của cán bộ, công chức, viên chức trẻ; nhiều mô hình, giải pháp, cách làm hay, sáng tạo được phát hiện và nhân rộng.

Các cấp bộ đoàn chủ động đăng ký với cấp ủy, chính quyền đảm nhận các công trình, đề tài, sáng kiến cải tiến quy trình quản lý và xử lý công việc; triển khai nhân rộng mô hình “*Một cửa*” và “*Một cửa liên thông*”, “*Ngày Thứ 7 tình nguyện*”, “*Công sở văn minh*”...; ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hành chính Nhà nước. Phong trào học tập nâng cao trình độ của cán bộ, công chức trẻ được triển khai sôi nổi góp phần xây dựng và nhân rộng hình mẫu “*Người cán bộ công chức trẻ giỏi, tận tụy sáng tạo, tình nguyện vì dân, vì doanh nghiệp*”.

Tính chủ động trong đề xuất, đăng ký đảm nhận các đề tài nghiên cứu khoa học, các chuyên đề phục vụ công tác đi đôi với tham mưu cơ chế hỗ trợ cán bộ, công chức, viên chức trẻ đã được nâng lên. Hoạt động của các câu lạc bộ chuyên sâu như tiến sĩ trẻ, cán bộ trẻ... tại các cơ sở đoàn thuộc Đoàn Khối các cơ quan Trung ương, Đoàn Khối Doanh nghiệp Trung ương, TP.Hồ Chí Minh và Đà Nẵng... tiếp tục được duy trì với nhiều hình thức đổi mới, sáng tạo.

2.3.3. Trong thanh niên nông thôn

Đoàn Thanh niên các cấp đã tổ chức, phát động nhiều phong trào hành động, trong đó chú trọng triển khai các mô hình hoạt động phát huy phẩm chất sáng tạo của thanh niên trong tham gia xây dựng nông thôn mới với các giải pháp nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh, tiếp cận các mô hình, kỹ thuật mới

trong canh tác nông nghiệp; định hướng và xây dựng tinh thần khởi nghiệp, lập nghiệp, tham gia phát triển kinh tế khu vực nông thôn của thanh niên và tạo lập môi trường thuận lợi để thúc đẩy, hỗ trợ thanh niên nông thôn trong quá trình khởi nghiệp, đổi mới, sáng tạo. Năm 2018 - 2019, Trung ương Đoàn đã tổ chức cuộc thi “*Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn*”, qua 02 năm triển khai, đã có 404 ý tưởng, dự án của thanh niên nông thôn tham gia dự thi; tổ chức 21 lớp tập huấn về nâng cao nhận thức về khoa học công nghệ cho 2.520 đoàn viên, thanh niên nông thôn.

Hoạt động đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên trong tham gia xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn, bảo vệ môi trường được đông đảo đoàn viên, thanh niên hưởng ứng, như: làm đường giao thông, thủy lợi nội đồng, đắp đê chống lũ, kiên cố hóa kênh mương, lắp đặt đường điện, xây dựng trường, lớp học... Thông qua việc triển khai công trình thanh niên, khẳng định được vai trò xung kích, sáng tạo của tuổi trẻ trong tham gia phát triển kinh tế - xã hội, góp phần hoàn thành các tiêu chí xây dựng nông thôn mới tại địa phương.

Hưởng ứng phong trào chống rác thải nhựa do Thủ tướng Chính phủ phát động nhằm bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu, Trung ương Đoàn tổ chức Cuộc thi “*Hành trình thứ 2 của lớp xe*” từ việc tái chế lốp xe cũ xây dựng các sân chơi cho các em thiếu nhi vùng nông thôn, đồng thời góp phần bảo vệ môi trường đã nhận được sự quan tâm, hưởng ứng của các cấp bộ đoàn trong cả nước.

Các mô hình phát triển kinh tế trong thanh niên (tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên; mô hình thanh niên làm kinh tế giỏi) gia tăng về cả quy mô và số lượng, với số vốn đầu tư và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn ngày một tăng. Hiện nay, cả nước có 3718 câu lạc bộ thanh niên làm kinh tế đang hoạt động hiệu quả với 67.190 đoàn viên, thanh niên tham gia sinh hoạt; có 1180 hợp tác xã thanh niên với 9603 thành viên hợp tác xã, có 5396 tổ hợp tác thanh niên với 43981 đoàn viên, thanh niên tham gia. Mô hình thanh niên liên kết sản xuất theo chuỗi đảm bảo chất lượng, hiệu quả và an toàn sản phẩm được triển khai hiệu quả.

2.3.4. Trong thanh niên công nhân

Các cơ sở đoàn trong các doanh nghiệp đã chủ động xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ với lãnh đạo đơn vị để phát động, triển khai phong trào “*Tuổi trẻ sáng tạo*” với các nội dung triển khai được lựa chọn sát với nhiệm vụ sản xuất kinh doanh của đơn vị, phát huy hiệu quả tinh thần lao động sáng tạo của thanh

niên gắn với việc nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm và hiệu quả kinh tế cho đơn vị. Nhiều mô hình hay, cách làm hiệu quả được triển khai thực hiện như: tổ chức các hội thi tay nghề; tổ chức đợt thi đua nước rút hoàn thành vượt mức kế hoạch; các hoạt động phổ biến, chuyển giao các tiến bộ khoa học - kỹ thuật, công nghệ tiên tiến áp dụng trong sản xuất và quản lý; thành lập và duy trì các câu lạc bộ học tập, câu lạc bộ khoa học kỹ thuật trẻ..., qua đó tạo điều kiện để thanh niên công nhân nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn và tay nghề, có điều kiện tiếp cận, nghiên cứu, sử dụng các thiết bị công nghệ, máy móc hiện đại, đồng thời tạo khí thế thi đua sôi nổi trong lao động, sản xuất.

Các cấp bộ đoàn đã tăng cường hỗ trợ, giúp đỡ thanh niên công nhân trong việc tham gia nghiên cứu đề tài, sáng kiến cải tiến kỹ thuật, sáng tạo các sản phẩm mới. Các hoạt động xung kích thực hiện nhiệm vụ sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, đã thúc đẩy các hoạt động sáng tạo, ứng dụng tiến bộ khoa học vào sản xuất kinh doanh, hỗ trợ thanh niên công nhân nâng cao trình độ nghiệp vụ, tay nghề. Qua nửa nhiệm kỳ, nhiều công trình, phần việc thanh niên tham gia giải quyết khâu khó, việc mới, đòi hỏi kỹ thuật cao đã được đoàn viên, thanh niên công nhân đăng ký triển khai và hoàn thành với chất lượng tốt.

2.3.5. Trong thanh niên lực lượng vũ trang

Phong trào “*Tuổi trẻ sáng tạo*” được đoàn viên, thanh niên lực lượng vũ trang tích cực hưởng ứng, đóng góp nhiều sáng kiến, sáng chế, cải tiến kỹ thuật, nghiên cứu, ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến vào thực tế công tác, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của mỗi đơn vị.

Trong thanh niên Quân đội, phong trào thi đua “*Thanh niên quân đội vươn tới những đỉnh cao*”, “*Thanh niên quân đội tiến quân vào khoa học và công nghệ*”, “*Tuổi trẻ sáng tạo*” được triển khai hiệu quả. Giải thưởng “*Tuổi trẻ sáng tạo*” trong quân đội được mở rộng trong toàn quân; số lượng công trình, lĩnh vực nghiên cứu và đơn vị tham dự giải thưởng ngày càng tăng, chất lượng các công trình, đề tài, sản phẩm sáng tạo ngày càng cao, thiết thực, góp phần nâng cao tiềm lực quốc phòng, phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao chất lượng huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu; tăng năng suất lao động, làm lợi cho cơ quan, đơn vị hàng trăm tỷ đồng.

Từ thành công của Giải thưởng nhiều đơn vị trực thuộc Quân uỷ Trung ương - Bộ Quốc phòng đã có nhiều hình thức tổ chức hoạt động, góp phần động viên, khích lệ cán bộ, đoàn viên thanh niên tích cực nghiên cứu, phát minh ra các đề tài, công trình, sáng kiến, ý tưởng; nhiều phong trào nghiên cứu sáng tạo

của tuổi trẻ có hiệu quả tốt, như: “*Giải thưởng Tuổi trẻ sáng tạo khoa học*” của Học viện Hậu cần; “*Giải thưởng Sáng tạo trẻ*” của Quân chủng Phòng không - Không quân; “*Giải thưởng Nguyễn Phan Vinh*” của Quân chủng Hải quân; “*Giải thưởng Nguyễn Viết Xuân*” của Quân khu 4... Các mô hình “*Câu lạc bộ khoa học kỹ thuật trẻ*”, “*Trung tâm khoa học kỹ thuật trẻ*”, “*Tuần khoa học sinh viên*”... của các học viện, viện nghiên cứu, các bệnh viện... được phát triển, nhân rộng, đã làm dấy lên phong trào tuổi trẻ sáng tạo rộng khắp trong toàn quân.

Trong thanh niên Công an, phong trào đã được cụ thể hóa thông qua Chương trình “*Tuổi trẻ Công an nhân dân sáng tạo, khởi nghiệp, hội nhập*”. Đoàn Thanh niên Bộ Công an thành lập “*Ngân hàng ý tưởng sáng tạo của thanh niên Công an*”, chỉ đạo xây dựng 23 “*Hộp thư sáng kiến*” để thu thập các sáng kiến, ý tưởng mới của đoàn viên thanh niên; tổ chức hiệu quả ngày hội ý tưởng sáng tạo thanh niên Công an, đã có 24.000 ý tưởng, sáng kiến được đề xuất, 24 công trình hiện thực hóa các ý tưởng, sáng kiến được hỗ trợ nguồn lực nghiên cứu, ứng dụng, triển khai trên thực tế góp phần tích cực nâng cao hiệu quả thực hiện nhiệm vụ chính trị của đơn vị, tiết kiệm cho ngân sách hàng tỷ đồng. đã có 702 đề tài nghiên cứu khoa học các cấp. Tổ chức 22 nhóm chuyên gia trẻ xung kích thực hiện nhiệm vụ chuyên môn tại các đơn vị; duy trì hiệu quả 58 câu lạc bộ “*Tuổi trẻ sáng tạo*”, câu lạc bộ sinh viên nghiên cứu khoa học. Đoàn viên thanh niên đã trực tiếp chủ trì, làm nòng cốt trong thực hiện 107 công trình, phần việc thanh niên góp phần nâng cao hiệu quả thực hiện nhiệm vụ công tác chuyên môn, cải cách thủ tục hành chính. Nhiều sản phẩm sáng tạo của đoàn viên thanh niên các đơn vị đã được ứng dụng rộng rãi trong và ngoài lực lượng Công an nhân dân, góp phần khẳng định tinh thần xung kích, năng lực sáng tạo của đoàn viên thanh niên.

2.3.6. Trong doanh nhân trẻ và thanh niên khởi nghiệp

Các cấp bộ Đoàn, Hội quan tâm tổ chức các hoạt động hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp: tổ chức các ngày hội, tọa đàm, diễn đàn về khởi nghiệp; ý tưởng sáng tạo, ý tưởng khởi nghiệp cho thanh niên; tổ chức hội thảo, thảo luận kiến thức cơ bản về sáng tạo khởi nghiệp, khởi nghiệp kinh doanh; xây dựng mạng lưới các tư vấn viên, tổ chức tập huấn cho các tư vấn viên hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp theo mô hình hệ sinh thái khởi nghiệp; thành lập và phát triển mạng lưới thành viên các câu lạc bộ “*Trang trại trẻ*”, câu lạc bộ “*Thanh niên khởi nghiệp*”; vận hành hiệu quả quỹ hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp của tỉnh, thành phố; hỗ trợ chuyên gia khoa học kỹ thuật, trao vốn khởi nghiệp, hỗ trợ giống vật nuôi, cây trồng. Triển khai các hoạt động hỗ trợ thanh niên tự học tập, trang

bị kiến thức về khởi nghiệp. Tổ chức giao lưu chia sẻ kinh nghiệm khởi nghiệp, các giải pháp khởi nghiệp từ việc phát huy thế mạnh địa phương cho thanh niên; tìm kiếm ý tưởng khởi nghiệp sáng tạo khả thi để tư vấn hỗ trợ, huy động nguồn lực hỗ trợ cho các ý tưởng khởi nghiệp của thanh niên; kết nối các quỹ hỗ trợ khởi nghiệp, các nhà đầu tư khởi nghiệp để hỗ trợ các dự án khởi nghiệp của thanh niên. Giới thiệu công nghệ mới, mô hình quản trị, các mô hình phân phối sản phẩm mới.

Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam các cấp quan tâm tổ chức nhiều hoạt động phong phú để triển khai Đề án Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp giai đoạn 2016 - 2019 của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam; Chương trình Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp giai đoạn 2016 - 2021 của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Trung ương Hội đã xây dựng mạng lưới bán hàng trên nền tảng Chatbot nhằm hỗ trợ đoàn viên, thanh niên phát triển kinh tế. Các thành viên của Hội Doanh nhân trẻ Việt Nam phát huy vai trò tích cực trong hỗ trợ thanh niên làm kinh tế.

2.3.7. Trong trí thức trẻ, nhà khoa học trẻ

Trong giai đoạn vừa qua, đội ngũ trí thức, các nhà khoa học trẻ thông qua hoạt động khoa học đã phát huy sức trẻ trong nghiên cứu và nỗ lực đóng góp rất xứng đáng vào công cuộc đổi mới, xây dựng bảo vệ Tổ quốc và góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Nhiều nhà khoa học trẻ đã được giao chủ trì những công trình khoa học lớn, tạo ra sản phẩm có giá trị với hàm lượng công nghệ cao, mang lại hiệu quả thiết thực về kinh tế xã hội.

Cùng với sự đồng hành của các tổ chức Đoàn, Hội và lãnh đạo các đơn vị nghiên cứu, đã có chính sách ưu đãi, khuyến khích để các nhà khoa học trẻ có môi trường làm việc tốt; hỗ trợ kinh phí để các cán bộ trẻ đẩy mạnh nghiên cứu khoa học và công nghệ; giao triển khai thực hiện các đề tài khoa học và công nghệ độc lập... đã tạo điều kiện cho đội ngũ trí thức, các nhà khoa học trẻ phát huy trí tuệ, bản lĩnh đổi mới, sáng tạo hoặc tìm tòi ý tưởng để các hoạt động nghiên cứu khoa học ngày càng có tính ứng dụng vào thực tiễn.

Trung ương Đoàn đã từng bước hoàn thiện hệ thống cơ sở dữ liệu tài năng trẻ Việt Nam và thường xuyên tổ chức cập nhật hồ sơ của các tài năng trẻ trong và ngoài hệ thống tổ chức đoàn vào cơ sở dữ liệu. Tính đến năm 2020 đã có 5.896 hồ sơ được cập nhật trên website tainangviet.vn; phát triển Quỹ Hỗ trợ tài năng trẻ Việt Nam. Một số tỉnh, thành đoàn đã xây dựng được các cơ chế, Quỹ hỗ trợ tài năng trẻ, như: Qua 2 năm 2018, 2019, Thành đoàn TP. Hồ Chí Minh đã trao trên 325 triệu đồng từ Quỹ Bảo trợ tài năng trẻ cho 26 tài năng trẻ của thành

phổ. Tỉnh Quảng Ninh xây dựng và phát triển Quỹ Hỗ trợ tài năng trẻ các cấp đạt 3,3 tỷ đồng; Tỉnh Bến Tre thành lập Quỹ “*Hỗ trợ học sinh, sinh viên nghiên cứu khoa học*”...Tổ chức Đoàn, Hội các cấp đã có nhiều hoạt động tuyên dương, hỗ trợ, công trình, đề tài, sản phẩm sáng tạo tiêu biểu các cấp; phát hiện, hỗ trợ, đào tạo, bồi dưỡng tài năng trẻ.

2.4. Tham mưu cơ chế, chính sách thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong thanh thiếu nhi

Thực hiện Quy chế phối hợp với Chính phủ, Trung ương Đoàn đã phối hợp với các bộ, ngành liên quan triển khai các nội dung phối hợp gắn với việc tạo cơ chế thuận lợi cho hoạt động sáng tạo của thanh thiếu nhi, như: phối hợp với Bộ Khoa học và Công nghệ triển khai hỗ trợ các mô hình ứng dụng khoa học công nghệ trong thanh niên, phát triển khoa học công nghệ trong thanh niên, xây dựng chính sách tài năng trẻ; phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo tập trung các giải pháp tổ chức các hoạt động học tập, sáng tạo, nghiên cứu khoa học và hội nhập quốc tế; phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn triển khai khởi nghiệp từ chương trình OCOP (One commune, one product) - “*Mỗi xã, phường một sản phẩm*” trong thanh niên, sinh viên giai đoạn 2019 - 2020...

Trung ương Đoàn đã phối hợp các Bộ, ngành, tổ chức triển khai các hoạt động tạo cơ chế phát huy, thúc đẩy sáng tạo trong thanh thiếu nhi, như: phối hợp với Bộ Nội vụ tổ chức cuộc thi “*Ý tưởng sáng tạo về cải cách hành chính*”; phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo triển khai chương trình “*Tri thức trẻ vì giáo dục*”; phối hợp với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội tổ chức các hội thi tay nghề; hợp tác với Tập đoàn Bưu chính viễn thông Việt Nam (VNPT) tăng cường các hoạt động ứng dụng Công nghệ thông tin trong hoạt động Đoàn...

Trung ương Đoàn phối hợp tham mưu xây dựng Luật Thanh niên trong đó quy định các chính sách của Nhà nước tạo điều kiện thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong thanh niên, như: Điều 16. Chính sách về học tập và nghiên cứu khoa học; Điều 18. Chính sách về khởi nghiệp; Điều 24. Chính sách đối với thanh niên có tài năng... Trung ương Đoàn đã tích cực tham mưu, tham gia phản biện các cơ chế, chính sách của chính phủ tạo điều kiện cho cán bộ trẻ, tài năng trẻ nghiên cứu khoa học; hỗ trợ các tài năng trẻ có hoàn cảnh khó khăn.

Thực hiện Quy chế phối hợp với ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc thường xuyên tổ chức các chương trình đối thoại, trao đổi giữa các lãnh đạo với đoàn viên, thanh thiếu nhi; trong đó các nội dung đề xuất các giải pháp, cơ chế hỗ trợ, tạo điều kiện cho thanh niên thúc đẩy

hoạt động sáng tạo, sáng tạo khởi nghiệp là một nội dung được chú trọng. Các tỉnh, thành đoàn đã tích cực tham mưu cho tỉnh ủy, UBND tỉnh ban hành kế hoạch hoặc đề án hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp. Đến nay đã có 42 tỉnh, thành phố ban hành Kế hoạch hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp. Các tỉnh, thành phố thành lập và ra mắt hội đồng chuyên gia tư vấn (tổ tư vấn) hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp với các chuyên gia tư vấn là lãnh đạo, cán bộ chuyên trách các phòng ban của UBND và các doanh nhân thành đạt, qua đó kịp thời hỗ trợ tư vấn chính sách, giải quyết những vướng mắc của thanh niên trong quá trình thực hiện con đường khởi nghiệp, lập nghiệp, hướng dẫn các nội dung liên quan đến thủ tục thành lập doanh nghiệp, pháp luật, chính sách thuế, đất đai.

3. Về định hướng tiếp tục triển khai phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo” trong giai đoạn tới

Các cấp bộ đoàn tập trung khắc phục những hạn chế còn tồn tại. Tiếp tục triển khai các nhóm nhiệm vụ và giải pháp đã được xác lập trong Kết luận 02 trên từng nhóm giải pháp, đến với từng đối tượng thanh thiếu nhi. Bên cạnh đó, tập trung một số nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm, cụ thể:

Thứ nhất, tập trung tuyên truyền, quán triệt việc triển khai thực hiện Kết luận 02 tới các cấp bộ đoàn, trong đó trọng tâm là các cơ sở đoàn, cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên tại khu vực địa bàn dân cư; cán bộ đoàn, tổng phụ trách đội, đoàn viên, đội viên trong các trường phổ thông.

Thứ hai, tăng cường việc giới thiệu, chia sẻ các mô hình, cách làm hay, điển hình trong triển khai phong trào “*Tuổi trẻ sáng tạo*”; hỗ trợ triển khai và nhân rộng các mô hình hiệu quả.

Thứ ba, tập trung thực hiện các nội dung trong nhóm giải pháp của Kết luận 02 chưa thực hiện tốt hoặc chưa thực hiện trong giai đoạn 2018 - 2020 như: Trung ương Đoàn trực tiếp triển khai thí điểm, hướng dẫn triển khai nhân rộng mô hình “*Vườn ươm khoa học công nghệ*”; mô hình “*Không gian sáng tạo trẻ*” tại các trường đại học, cơ quan, doanh nghiệp, nhà thiếu nhi. Trung ương Đoàn xây dựng quy chế giải thưởng “*Tuổi trẻ sáng tạo*” toàn quốc trong năm 2020, đảm bảo triển khai giải thưởng “*Tuổi trẻ sáng tạo*” toàn quốc hàng năm. Nâng cao chất lượng hoạt động Công Thông tin Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam www.ytuongsangtao.net; đảm bảo chất lượng các ý tưởng, sáng kiến đăng tải; xây dựng các diễn đàn trao đổi các ý tưởng sáng tạo và hỗ trợ các ý tưởng sáng tạo tiêu biểu tại các địa phương trên Cổng thông tin; đảm bảo sự ổn định trong hoạt động của đội ngũ quản trị Cổng thông tin từ trung ương đến địa

phương. Các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc tập trung hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện cuộc vận động “*Mỗi thanh niên một ý tưởng, sáng kiến*”, thực hiện mô hình “*Mỗi cơ sở đoàn một hộp thư sáng kiến*” gắn với việc thực hiện chỉ tiêu “*Đoàn viên, thanh niên đề xuất 5 triệu ý tưởng sáng kiến*”.

Thứ tư, phối hợp với các bộ, ngành, chính quyền các cấp tham mưu tạo cơ chế thuận lợi cho thanh niên tham gia đăng ký đảm nhận và triển khai thực hiện các chương trình, đề án, dự án về đổi mới khoa học công nghệ, sáng tạo gắn với việc cụ thể hóa các quy định tại Luật thanh niên năm 2020, Chiến lược phát triển thanh niên giai đoạn 2021 - 2030.

Thứ năm, tăng cường tổ chức các chương trình cho thanh thiếu nhi giao lưu, học hỏi kinh nghiệm, trao đổi trực tiếp với các nhà sáng chế, sáng tạo. Trong các cuộc giao ban, hội nghị cần tạo không gian để các địa phương chia sẻ với nhau về kinh nghiệm, giải pháp thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong thanh thiếu nhi.

Thứ sáu, một số hoạt động cụ thể trong giai đoạn 2020 - 2022, cụ thể như: Hàng năm tổ chức Liên hoan Tuổi trẻ sáng tạo cấp cụm; tổ chức Liên hoan Tuổi trẻ sáng tạo toàn quốc năm 2020, năm 2022. Tổ chức Đại hội Tài năng trẻ Việt Nam năm 2020, năm 2022. Hàng năm tổ chức Diễn đàn Tri thức trẻ Việt Nam toàn cầu. Trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “*Phát triển tài năng trẻ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh*”.

Thứ bảy, định kỳ báo cáo 6 tháng/lần về kết quả triển khai phong trào Tuổi trẻ sáng tạo về Trung ương Đoàn. Thường xuyên lắng nghe tâm tư nguyện vọng của thanh thiếu nhi về việc triển khai các giải pháp thúc đẩy hoạt động sáng tạo để đề xuất sửa đổi hợp lý, tạo điều kiện cho thanh thiếu nhi./.

PHONG TRÀO TUỔI TRẺ SÁNG TẠO – MÔI TRƯỜNG THÚC ĐẨY VÀ HỖ TRỢ HOẠT ĐỘNG SÁNG TẠO TRONG THANH NIÊN

Đoàn Khối Doanh nghiệp Trung ương

Phong trào “Sáng tạo trẻ” và các hoạt động sáng tạo trong thanh thiếu nhi được Trung ương Đoàn phát động triển khai từ năm 2004 đã góp phần cổ vũ, động viên và tạo môi trường cho đoàn viên, thanh thiếu nhi phát huy phẩm chất sáng tạo của mình trong học tập, công tác, lao động sản xuất và đời sống. Nội dung hoạt động tuổi trẻ sáng tạo đã được cụ thể hóa và trở thành hoạt động thường xuyên trong từng đối tượng đoàn viên, thanh thiếu nhi, khơi dậy khát vọng cống hiến và đam mê sáng tạo của tuổi trẻ, thu hút sự quan tâm và ủng hộ của cộng đồng. Hàng triệu ý tưởng, sáng kiến, công trình, đề tài, sản phẩm sáng tạo của thanh thiếu nhi được áp dụng triển khai vào thực tiễn đã đóng góp tích cực cho sự phát triển của địa phương, đơn vị.

Nhằm phát huy thanh niên sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học; trong lao động, sản xuất, kinh doanh, đồng thời nâng cao nhận thức, tâm thế và phát huy thanh niên tiên phong trong nghiên cứu, ứng dụng thành quả, tận dụng có hiệu quả những yếu tố tích cực từ cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4. Ban Thường vụ Đoàn Khối Doanh nghiệp Trung ương xác định Tuổi trẻ sáng tạo là thể mạnh, nhiệm vụ xung kích, xuyên suốt thể hiện nét đặc trưng riêng công tác Đoàn và phong trào thanh niên của Khối Doanh nghiệp Trung ương, góp phần quan trọng trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, nhiệm vụ sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp trong Khối.

Với lợi thế là một tổ chức Đoàn tương đương cấp tỉnh trực thuộc trực tiếp Trung ương Đoàn có hơn 100.000 đoàn viên thanh niên đang sinh hoạt tại 35 tổ chức Đoàn trực thuộc trong đó có 33 Tập đoàn, Tổng Công ty, Ngân hàng TMCP giữ vị trí then chốt, chủ lực của nền kinh tế đất nước. ĐVTN trong Khối đa số có trình độ học vấn cao, có năng lực tiếp cận và ứng dụng khoa học công nghệ mới, được tiếp cận thông tin nhanh; có ý chí lập thân, lập nghiệp, khát khao cống hiến sức trẻ để đóng góp vào sự phát triển doanh nghiệp. Cán bộ, đoàn viên thanh niên luôn phát huy vai trò xung kích trong lao động SXKD, đi đầu nghiên cứu và ứng dụng khoa học, kỹ thuật, công nghệ hiện đại vào SXKD; đề xuất các ý tưởng, sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, nâng cao tay nghề, nâng cao chất lượng sản

phẩm, dịch vụ. Nhiều ĐVTN có trình độ tay nghề, chuyên môn, nghiệp vụ cao trở thành các chuyên gia trên các lĩnh vực SXKD của doanh nghiệp.

Ban Thường vụ Đoàn Khối cụ thể hóa phong trào Tuổi trẻ sáng tạo của Trung ương Đoàn thành các nội dung hiệu quả, phù hợp với các đặc thù của Khối Doanh nghiệp Trung ương như: Phong trào *thi đua đảm nhận công trình, phần việc thanh niên* và phong trào *Tuổi trẻ sáng tạo*, phong trào *Thanh niên xung kích đổi mới sáng tạo nâng cao năng suất hiệu quả doanh nghiệp*. Đây là nét đặc trưng tiêu biểu, thể hiện tinh thần xung kích, sáng tạo vì sự phát triển bền vững của doanh nghiệp được các cấp bộ Đoàn trong Khối triển khai rộng rãi, cụ thể hóa trong từng lĩnh vực, đối tượng với nhiều giải pháp, hoạt động, mô hình hiệu quả, góp phần vào hoàn thành tốt các nhiệm vụ chính trị, hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, thúc đẩy các hoạt động sáng tạo, ứng dụng tiến bộ khoa học vào sản xuất và đời sống, hỗ trợ thanh niên nâng cao trình độ nghiệp vụ, tay nghề, nghiên cứu vận hành các dây chuyền công nghệ mới, phương pháp quản lý tiên tiến. Các công trình thanh niên đảm nhận không chỉ đem lại lợi ích về kinh tế - xã hội, nhiều công trình đã tạo nguồn kinh phí hoạt động cho tổ chức Đoàn, thể hiện vai trò, trách nhiệm của tuổi trẻ Khối Doanh nghiệp Trung ương trong việc đóng góp tích cực vào sự phát triển bền vững của doanh nghiệp và đất nước.

Hàng năm tổng số công trình, phần việc thanh niên của tuổi trẻ toàn Khối đều đạt hơn 2000 công trình thanh niên trị giá hàng nghìn tỷ đồng và hàng nghìn đề tài, sáng kiến, sáng tạo, tổng giá trị làm lợi hàng trăm tỷ đồng cho doanh nghiệp, Từ những phong trào trên đã xuất hiện nhiều cá nhân, tổ chức điển hình được Trung ương đoàn vinh danh và trao giải thưởng, danh hiệu như: 10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu, Quà Cầu vàng, Liên hoan Tuổi trẻ sáng tạo toàn quốc, thanh niên tiên tiến làm theo lời bác, người thợ trẻ giỏi, cán bộ, công nhân viên chức trẻ giỏi,... Cũng từ những phong trào đó, nhiều đoàn viên ưu tú đã được kết nạp vào Đảng cộng sản Việt Nam.

Những kết quả đã đạt được là nhờ sự quan tâm và chỉ đạo sát sao của Trung ương Đoàn, Đảng ủy Khối, cấp ủy, lãnh đạo các đơn vị và sự chỉ đạo linh hoạt, sáng tạo của Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Đoàn Khối Doanh nghiệp Trung ương, phong trào thi đua đảm nhận công trình, phần việc thanh niên được triển khai sâu rộng đến các chi đoàn trong Khối Doanh nghiệp, thu hút đông đảo đoàn viên thanh niên tham gia. Ban Thường vụ Đoàn Khối từ thực tiễn triển khai phong trào, đã dần hoàn thiện bộ tài liệu, hướng dẫn, chỉ đạo các đơn vị trong Khối đảm nhận công trình thanh niên sát với thực tiễn sản xuất kinh doanh, đặt ra các tiêu chí thi đua phù hợp và tháo gỡ khó khăn trong quá trình thực hiện. Số lượng và chất lượng công trình thanh niên, công trình sáng tạo của cơ

sở đã tăng lên rõ rệt, dần đi vào chiều sâu, gắn kết công trình, phần việc thanh niên với hoạt động chuyên môn, an sinh xã hội và bảo vệ môi trường.

Từ thực tiễn triển khai, để tạo môi trường và thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong thanh niên. Ban Thường vụ Đoàn Khối đưa ra một số giải pháp đã được triển khai tại đơn vị và mang lại hiệu quả, cụ thể như sau:

Một là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đối với công tác thanh niên trong giai đoạn hiện nay. Đảng ủy Khối và các cấp ủy cơ sở cần quan tâm công tác giáo dục lý tưởng cho thanh niên một cách tổng thể, đảm bảo thiết thực, hiệu quả, phù hợp với đối tượng thanh niên. Tổ chức Đoàn trong doanh nghiệp cần tập trung tăng cường công tác giáo dục, mà trước hết là giáo dục chính trị, tư tưởng để giúp đoàn viên, thanh niên có nhận thức đầy đủ và sâu sắc về sứ mệnh lịch sử của mình trong thời kỳ cách mạng mới.

Hai là, các cấp ủy Đảng, lãnh đạo các đơn vị cần có sự phối hợp thống nhất trong bố trí việc làm cho thanh niên, mạnh dạn giao việc cho thanh niên. Tạo điều kiện, cơ chế cho thanh niên được xung kích tham gia đảm nhận, thực hiện công trình thanh niên trong sản xuất kinh doanh, mạnh dạn đề xuất các ý tưởng sáng tạo, thường xuyên tổ chức đối thoại, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của thanh niên.

Ba là, các đơn vị cần chủ động đề xuất, tham mưu với các cấp ủy Đảng, chính quyền về việc nhận công trình, phần việc thanh niên; triển khai xây dựng kế hoạch, hướng dẫn, phân bổ chỉ tiêu và đánh giá thi đua, tổ chức tổng kết, sơ kết về kết quả triển khai công trình, phần việc thanh niên đối với các cơ sở và chi đoàn; thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện công trình, phần việc thanh niên; tổ chức gắn biển công trình thanh niên một cách bài bản, nghiêm túc.

Bốn là, các cơ sở Đoàn cần chú trọng công tác “nêu gương”, khen thưởng đối với các cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc trong việc đảm nhận công trình, phần việc thanh niên; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đưa tin những cách làm hay, những công trình, phần việc tiêu biểu, các cá nhân, tập thể có nhiều ý kiến, ý tưởng sáng tạo và thực hiện tốt công trình thanh niên đến các cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong và ngoài đơn vị, tạo sức lan tỏa thành phong trào sâu rộng và thường xuyên trong toàn Khối.

Năm là, trang bị cho thanh niên hiểu biết, kỹ năng về công nghệ thông tin; nâng cao nhận thức cho thanh niên về cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đối với sự phát triển của các doanh nghiệp cũng như tất cả các lĩnh vực khác của đời sống, xã hội, tạo ra các sản phẩm mới, công trình mới, ứng dụng công nghệ mới; áp dụng phương thức quản lý mới; đem lại năng suất, chất lượng và hiệu quả cao trong phát triển doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhà nước, hình thành đội ngũ quản lý

chuyên nghiệp có trình độ cao, phẩm chất đạo đức tốt, nâng cao khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp trong khu vực và quốc tế trong một số ngành, lĩnh vực then chốt của nền kinh tế. Thông qua các phong trào hành động cách mạng của Đoàn, đặc biệt là *phong trào xung kích đăng ký thực hiện đảm nhận công trình, phần việc thanh niên, phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo”*...

Sáu là, tổ chức các hình thức trao đổi học tập kinh nghiệm giữa các cơ sở Đoàn, thông qua các diễn đàn thanh niên tạo điều kiện cho đoàn viên, thanh niên trao đổi, học hỏi kinh nghiệm, giới thiệu kết quả các nghiên cứu khoa học, các sáng kiến, sáng tạo được áp dụng để cùng nhau hoàn thiện hơn những ý tưởng sáng tạo, nâng cao hiệu quả của các giải pháp sáng kiến, sáng tạo, cải tiến kỹ thuật, từ đó thu hút sự tham gia của đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia.

Đề xuất, kiến nghị

Bên cạnh những giải pháp đã đề ra, Ban Thường vụ Đoàn Khối có một số kiến nghị, đề xuất với Trung ương Đoàn, cụ thể như sau:

Thứ nhất, đề nghị Trung ương Đoàn thường xuyên tổ chức các diễn đàn, Hội nghị để trao đổi kinh nghiệm, cách làm hay, mô hình hay về việc triển khai công trình thanh niên giữa các tỉnh, thành Đoàn trên toàn quốc.

Thứ hai, đề nghị Trung ương Đoàn sau khi xét, quyết định cần tổ chức lễ công nhận và vinh danh đối với công trình thanh niên tiêu biểu toàn quốc hàng năm. Qua đó, sẽ tạo động lực cho các tỉnh, thành đoàn tích cực triển khai thực hiện công trình thanh niên, tạo sự lan tỏa sâu sắc đến đoàn viên, thanh niên./.

**“TUỔI TRẺ XUNG KÍCH BẢO VỆ TỔ QUỐC”
TINH THẦN TRÁCH NHIỆM VÀ LÒNG TỰ HÀO
CỦA THẾ HỆ TRẺ VỚI ĐẤT NƯỚC**

Ban Thường vụ Đoàn Thanh niên Bộ Công an

Khi nói về vai trò của thanh niên trong sự nghiệp cách mạng, C.Mác khẳng định: *"Do những quy luật phát triển khách quan của xã hội, thanh niên bao giờ cũng giữ vai trò quan trọng trong việc kế thừa và phát triển những thành tựu của người đi trước"*¹. Còn với Lênin, Người coi những người vô sản trẻ tuổi *"chẳng những là đội hậu bị quân hùng mạnh của cách mạng, mà còn là những chủ nhân tương lai của đất nước"*², vì vậy, trong thực tiễn hoạt động của mình, Lênin luôn coi trọng tập hợp, giác ngộ, bồi dưỡng thanh niên tham gia phong trào cách mạng. Người yêu cầu: *"Phải tổ chức và đoàn kết toàn thể thế hệ thanh niên, phải làm gương mẫu về giáo dục và kỷ luật. Có như vậy mới có thể hoàn thành công cuộc xây dựng xã hội cộng sản chủ nghĩa"*³.

Thấm nhuần tư tưởng của các nhà mác-xít về vai trò của thanh niên trong phong trào cách mạng và bảo vệ Tổ quốc, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi thanh niên là lực lượng quyết định vận mệnh của đất nước, là lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng vẻ vang của dân tộc. Người đã lựa chọn những thanh niên ưu tú và tập hợp họ trong tổ chức Hội Việt Nam cách mạng thanh niên để truyền bá tư tưởng cách mạng, tạo tiền đề vững chắc cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam. Sau thành công của cách mạng Tháng Tám, đất nước độc lập đi lên chủ nghĩa xã hội, trong điều kiện mới, Người khẳng định: *"Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh, một phần lớn là do các thanh niên"*⁴. Trải qua hơn 90 năm lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn xác định thanh niên là lực lượng xung kích cách mạng, Đảng luôn coi trọng giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện và phát huy vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Đảng ta xác định *"Công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân*

¹C.Mác - Ph.Ăngghen, Tuyển tập, tập 36, tr.23

²Chủ nghĩa Mác- Lê nin bàn về thanh niên và công tác thanh niên, NXB Thanh niên, năm 2004.

³V.I. Lênin: Toàn tập, tập 41, tr. 373.

⁴Hồ Chí Minh về giáo dục thanh niên, Nxb Thanh niên, Hà Nội, 1980, tr.84.

tộc, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng”¹. Tại Hội nghị Trung ương lần thứ 7 (khóa X), Đảng ta tiếp tục khẳng định: “*Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội*”².

Quan điểm sâu sắc ấy được Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh rút ra từ chính thực tiễn lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam. Suốt chiều dài lịch sử, các thế hệ thanh niên Việt Nam đã nỗ lực vượt qua mọi khó khăn, thử thách để học tập, rèn luyện và trưởng thành, trở thành đội quân cách mạng hùng hậu, tiên phong, tiêu biểu cho ý chí bất khuất của dân tộc Việt Nam. Những trang vàng lịch sử dân tộc còn ghi công đóng góp to lớn của những anh hùng kiệt xuất ở độ tuổi thanh niên như: Trưng Trắc dựng cờ khởi nghĩa khi 26 tuổi; Đinh Bộ Lĩnh khi ở tuổi 30 đã trở thành thủ lĩnh dẹp loạn 12 sứ quân, khai sinh ra nước Đại Cồ Việt; Lê Hoàn 20 tuổi đã tham gia binh nghiệp, điều quân khiển tướng, 30 tuổi đã đánh đuổi quân Tống khỏi đất nước ta; Trần Nhật Duật 27 tuổi đã lập công lớn ở Hàm Tử Quan; Lê Lợi khi còn rất trẻ đã đánh thắng giặc Minh; Nguyễn Huệ 19 tuổi tham gia phong trào Tây Sơn, 25 tuổi tham gia giải phóng Gia Định...

Tiếp đó, phong trào cách mạng nước ta từ khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời đã thức tỉnh, giác ngộ và đoàn kết thanh niên Việt Nam đi theo lý tưởng cách mạng của Đảng. Các thế hệ thanh niên Việt Nam cùng với nhân dân cả nước đã quật cường đấu tranh làm nên cuộc cách mạng Tháng Tám 1945, giành độc lập dân tộc, khai sinh ra nước Việt Nam dân chủ cộng hòa. Trong thời kỳ đầu lãnh đạo đất nước, hầu hết những vị trí lãnh đạo của Đảng đều do đảng viên ở độ tuổi thanh niên đảm trách như: Tổng Bí thư Trần Phú 24 tuổi, Tổng Bí thư Nguyễn Văn Cừ chỉ 26 tuổi, các đồng chí lãnh đạo tiền bối khác của Đảng rất nhiều đồng chí trong độ tuổi thanh niên. Hay còn đó với thời gian là câu nói đánh thép của Anh hùng liệt sỹ Lý Tự Trọng - người đoàn viên đầu tiên của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh: “*Con đường của thanh niên chỉ là con đường cách*

¹Nghị quyết số 04-NQ/HNTW, ngày 14/01/1993 của Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VII) “Về công tác thanh niên trong thời kỳ mới”.

²Nghị quyết số 25-NQ/TW, ngày 25/7/2008 của Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”.

mạng, không thể là con đường nào khác” đã trở thành động lực sống, cống hiến cho Tổ quốc của hàng ngàn, hàng vạn thế hệ thanh niên Việt Nam. Cùng với đó, để bảo vệ Tổ quốc và thành quả cách mạng của đất nước, trong hai cuộc kháng chiến vệ quốc vĩ đại chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc và lời kêu gọi của Bác Hồ: *“Không có gì quý hơn độc lập, tự do”*, hàng triệu thanh niên Việt Nam đã sớm giác ngộ được lý tưởng, trở thành những chiến sỹ kiên trung, bất khuất, xung phong ra trận với ý chí *“quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh”*, *“xẻ dọc Trường sơn đi cứu nước”*; tinh thần *“Ba sẵn sàng”*, *“Năm xung phong”*... Những anh hùng liệt sỹ thanh niên khác như Võ Thị Sáu, Bùi Thị Cúc, Nguyễn Văn Trỗi, Nguyễn Viết Xuân, Nguyễn Văn Thạc, Đặng Thị Thùy Trâm, 10 cô gái Ngã ba Đồng Lộc... đều là những người trẻ gan dạ, xung kích đấu tranh, sẵn sàng chiến đấu, sẵn sàng hy sinh vì lý tưởng cao cả của Đảng, trở thành tấm gương sáng cho thế hệ trẻ học tập, noi theo. Thanh niên Việt Nam đã cùng với toàn Đảng, toàn quân, toàn dân làm nên mùa xuân chiến công vĩ đại, giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước, đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Bước vào thời kỳ đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, hòa cùng với khát vọng của cả hệ thống chính trị về xây dựng đất nước giàu mạnh, hùng cường, thanh niên Việt Nam đã có những bước chuyển mình mạnh mẽ, vượt qua muôn vàn khó khăn, thách thức, thực hiện hiệu quả các phong trào hành động cách mạng để lập thân, lập nghiệp đóng góp tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Hiện nay, các phong trào *“Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”*, *“Thanh niên tình nguyện”*, *“Tuổi trẻ sáng tạo”*; các chương trình đồng hành cùng đoàn viên thanh niên như *“Đồng hành với thanh niên trong học tập”*; *“Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”*; *“Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”*, đã không ngừng tạo ra môi trường, điều kiện thuận lợi để thanh niên phát triển, trưởng thành, đóng góp sức trẻ dựng xây đất nước.

Thế hệ thanh niên hôm nay luôn có khát vọng, ý chí vươn lên, có tinh thần đoàn kết, chia sẻ, tương thân, tương ái, vì cộng đồng và lợi ích quốc gia nên đã luôn xung kích, tiên phong tại những nơi khó khăn, gian khổ, tại các tuyến đầu trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, không ngừng phấn đấu, nỗ lực hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Đó là những chiến sỹ Công an hàng ngày, hàng giờ cống hiến trên mặt trận bảo vệ an ninh quốc gia, đảm bảo trật tự an

toàn xã hội, vì cuộc sống bình yên và hạnh phúc của nhân dân; là những chiến sĩ quân đội nơi biên giới, hải đảo ngày đêm canh giữ chủ quyền Tổ quốc; những kỹ sư, công nhân, nông dân trên công trường, nhà máy, nông trường hằng say lao động, sản xuất góp phần xây dựng đất nước giàu mạnh; là những giáo viên trẻ tình nguyện xung phong mang tri thức đến vùng sâu, vùng xa, nơi biên cương, hải đảo; đó còn là những nhà khoa học, những y, bác sỹ, những doanh nhân trẻ đang đi đầu trong nghiên cứu, đổi mới, sáng tạo và phát triển; hay còn là lớp lớp học sinh, sinh viên đang say sưa học tập với mong muốn sau này đóng góp cho Tổ quốc hùng cường.

2. Đất nước ta đang trong giai đoạn đầy mạnh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang tạo ra những cơ hội, thời cơ mới cho đất nước phát triển mạnh mẽ. Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi là những khó khăn, thách thức đan xen: Tác động từ mặt trái nền kinh tế thị trường; tình hình chính trị - an ninh thế giới và khu vực tiếp tục có những diễn biến phức tạp, tiềm ẩn nhiều yếu tố bất trắc, khó lường; các thế lực thù địch đang ráo riết đẩy mạnh hoạt động “diễn biến hoà bình”, “bạo loạn”, “lật đổ” nhằm xoá bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta; tình hình tội phạm, tệ nạn xã hội đang diễn biến phức tạp, xuất hiện nhiều loại tội phạm mới nguy hiểm như tội phạm công nghệ cao, tội phạm xuyên quốc gia; tình hình suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong một bộ phận cán bộ, đảng viên... đã và đang đặt ra yêu cầu, thách thức mới trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Thanh niên Việt Nam tiếp tục là lực lượng nòng cốt, xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc nhưng đồng thời cũng là đối tượng mà các thế lực thù địch, phản động tập trung tác động, chuyển hóa.

Để tiếp tục phát huy tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, chúng tôi xin được gợi mở và đưa ra một số nội dung như sau để tổ chức Đoàn các cấp cùng nghiên cứu:

Thứ nhất, nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên, trong đó coi trọng giáo dục lý luận chính trị, giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, ý thức, trách nhiệm của thanh niên đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Các tổ chức đoàn cần tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác học tập, sinh hoạt lý luận chính trị nhằm nâng cao ý thức giác ngộ của đội ngũ đoàn viên, thanh niên về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước, trách nhiệm, nghĩa vụ và quyền lợi của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Qua đó góp phần hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, cách mạng để định hướng hành động tích cực, xây dựng lý tưởng cách mạng, lòng trung thành, ý chí kiên định với con đường và sự nghiệp cách mạng vì độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội cho đoàn viên thanh niên. Đồng thời, tổ chức đoàn các cấp cần tăng cường công tác giáo dục truyền thống, lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc để mỗi đoàn viên thanh niên nhận thức sâu sắc được sự vĩ đại của Đảng, truyền thống hào hùng của dân tộc, bồi dưỡng thêm tình yêu quê hương, đất nước, từ đó không ngừng tu dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng, nâng cao năng lực, trình độ để cống hiến cho đất nước.

Thứ hai, cần quan tâm hơn nữa đến công tác tuyên truyền, quán triệt các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước về bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới cho đoàn viên, thanh niên.

Đoàn Thanh niên các đơn vị, địa phương cần coi trọng tuyên truyền, giáo dục, quán triệt chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước về bảo vệ Tổ quốc trong đoàn viên, thanh niên. Trong đó, trọng tâm là quán triệt hệ thống quan điểm, tư tưởng, phương châm chỉ đạo của Đảng và Nhà nước trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII, XIII; Nghị quyết Trung ương 8 khoá IX, Nghị quyết số 28 khóa XI về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Cùng với đó, đẩy mạnh tuyên truyền về quyền và nghĩa vụ của thanh niên, góp phần nâng cao nhận thức của đoàn viên thanh niên, giúp họ hiểu rõ hơn về vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của mình, các tổ chức Đoàn cũng cần nghiên cứu xây dựng mô hình “Tuổi trẻ bảo vệ an ninh Tổ quốc trên không gian mạng”; tổ chức cho đoàn viên tích cực tham gia các phong trào hành động cách mạng gắn với chức năng, nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị nhằm huy động và phát huy sức mạnh, trí tuệ của tuổi trẻ góp phần thực hiện thắng lợi chiến lược bảo vệ Tổ quốc thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Thứ ba, phát huy vai trò của thanh niên trong học tập, lao động, khởi nghiệp, phát triển kinh tế - xã hội, khơi dậy khát vọng xây dựng đất nước giàu mạnh, hùng cường, góp phần thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế

Tổ chức Đoàn cần phải là cầu nối để tổ chức, tập hợp và tạo môi trường, điều kiện để phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ tham gia phát triển kinh tế - xã hội. Thông qua đó, nhằm xây dựng lớp thanh niên Việt Nam hiện đại phát triển toàn diện, có tinh thần yêu nước, ý thức tự lực, tự cường, tích cực học tập, nghiên cứu khoa học, lao động, sáng tạo, khởi nghiệp; tích cực tham gia thực hiện các mục tiêu kinh tế - xã hội của Đảng và Nhà nước, là lực lượng quan trọng hiện thực hóa xây dựng một nước Việt Nam hùng cường, lấy vị thế, uy tín chính trị của quốc gia làm cơ sở quan trọng để bảo vệ an ninh và lợi ích quốc gia. Đồng thời, thanh niên phải nòng cốt, xung kích cùng với cả hệ thống chính trị giải quyết những vấn đề của đời sống xã hội, như: Đảm bảo an sinh xã hội, phát triển y tế, giáo dục, môi trường, đảm bảo trật tự an toàn xã hội ở cơ sở; mạnh dạn đảm nhận thực hiện những chương trình, đề án trong các lĩnh vực khởi nghiệp, sáng tạo, xây dựng nông thôn mới, phát triển kinh tế - xã hội ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo của Tổ quốc... Bằng thực tiễn hoạt động, các tổ chức Đoàn chủ động tham mưu với Đảng, Nhà nước xây dựng, ban hành chính sách bồi dưỡng, sử dụng và phát huy nguồn nhân lực trẻ, tài năng, nhằm phát hiện, thu hút, tập hợp và tạo môi trường thuận lợi để đoàn viên thanh niên cống hiến, đóng góp tích cực cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Thứ tư, phát huy vai trò của tổ chức Đoàn và đoàn viên, thanh niên trong tham gia xây dựng Đảng, củng cố hệ thống chính trị

Để thực hiện tốt nhiệm vụ đó yêu cầu các tổ chức Đoàn cần đẩy mạnh công tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các đoàn viên, thanh niên trong tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng và củng cố hệ thống chính trị; coi trọng và thực hiện hiệu quả công tác giáo dục, bồi dưỡng đoàn viên ưu tú để giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp, đồng thời chủ động giới thiệu cán bộ trẻ có phẩm chất, năng lực, trí tuệ tham gia cấp ủy đảng, chính quyền và tổ chức chính trị - xã hội các cấp; chủ động tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước các chủ trương, chính sách đối với thanh niên phù hợp với điều kiện mới; coi trọng và nâng cao chất lượng công tác giám sát và phản biện xã hội, nhất là đối với

các dự thảo văn bản pháp luật, các vấn đề cấp thiết, có tính thời sự liên quan đến đời sống xã hội nói chung và thanh niên nói riêng; đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác Đoàn và phong trào thanh niên từ cơ sở nhằm phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Thứ năm, phát huy vai trò xung kích của thanh niên trong bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc, phản động góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Các tổ chức Đoàn các cấp cần phối hợp có hiệu quả với tổ chức Đoàn trong lực lượng vũ trang nhân dân nhằm *phát huy vai trò xung kích, tình nguyện của thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội*. Theo đó, cần phối hợp tăng cường giáo dục cho thanh niên về trách nhiệm và nghĩa vụ của thanh niên trong bảo vệ Tổ quốc, ý thức cảnh giác cách mạng, tinh thần đấu tranh tội phạm, tích cực tham gia xây dựng nền quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân vững chắc; đẩy mạnh hoạt động tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức của quần chúng về chủ trương, đường lối quốc phòng, an ninh của Đảng, tích cực tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; tiếp tục phát huy, nhân rộng các mô hình, cách làm hiệu quả, các đội, nhóm, câu lạc bộ thanh niên xung kích tham gia đảm bảo an ninh trật tự tại địa bàn cơ sở, đảm bảo an ninh biên giới, hải đảo,... Triển khai sâu rộng chương trình "*Tuổi trẻ với biển, đảo quê hương*", "*Nghĩa tình biên giới, hải đảo*", "*Tháng Ba biên giới*"; chương trình phối hợp giữa Đoàn Thanh niên Bộ Công an và Đoàn Thanh niên các tỉnh, thành phố trong hướng dẫn, chỉ đạo thanh niên tham gia đảm bảo an ninh trật tự trên các địa bàn chiến lược, trọng điểm; các cấp bộ Đoàn tiếp tục làm tốt chính sách hậu phương quân đội, hậu phương công an, chăm lo, giới thiệu việc làm cho chiến sỹ sau xuất ngũ...

Làm theo lời Bác Hồ dạy, tuổi trẻ trong lực lượng vũ trang phải không ngừng nâng cao bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức cách mạng, lối sống trong sáng, tích cực học tập, nghiên cứu làm chủ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng, vũ khí, trang bị kỹ thuật hiện đại để trở thành những thanh niên gương mẫu, nòng cốt, xung kích đi đầu trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, đảm bảo an ninh trật tự của đất nước. Đặc biệt, trong thời kỳ toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế hiện nay, các thế lực thù địch và tội phạm đang ra sức chống phá Đảng và Nhà nước Việt Nam, là lực lượng thanh niên cách mạng, đổi mới, sáng

tạo, thanh niên Công an nhân dân, thanh niên Quân đội nhân dân phải là lực lượng tiên phong trong đấu tranh, phản bác các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, nhất là trên không gian mạng, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong tình hình mới.

Thanh niên là lực lượng nòng cốt, xung kích của cách mạng cũng như trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc cũng như trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế hiện nay luôn khẳng định thanh niên Việt Nam là lực lượng trọng yếu, là những người kế tục trung thành và quyết định mọi sự thắng lợi của cách mạng, từ đó đặt ra yêu cầu các tổ chức Đảng, Đoàn cần quan tâm, bồi dưỡng, tổ chức và phát huy vai trò của thế hệ trẻ xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc với tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào./.

**“TUỔI TRẺ XUNG KÍCH BẢO VỆ TỔ QUỐC”
TINH THẦN TRÁCH NHIỆM VÀ LÒNG TỰ HÀO
CỦA THẾ HỆ TRẺ ĐỐI VỚI ĐẤT NƯỚC**

Thượng tá Trần Viết Năng
*Ủy viên Ban Thường vụ TW Đoàn,
Trưởng Ban Thanh niên Quân đội*

Bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa là một trong hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng nước ta, vì vậy, *Dự thảo báo cáo chính trị của Ban chấp hành Trung ương đảng khóa XII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* của Đảng đã chỉ rõ sức mạnh và lực lượng bảo vệ Tổ quốc: “Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị kết hợp với sức mạnh thời đại, tranh thủ tối đa sự đồng tình, ủng hộ của cộng đồng quốc tế để bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa, nền văn hoá và lợi ích quốc gia - dân tộc; giữ vững môi trường hoà bình, ổn định chính trị, an ninh quốc gia, an ninh con người, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa”.

Thanh niên Việt Nam chiếm tỷ lệ lớn trong cơ cấu dân số, là lực lượng luôn có những đóng góp quan trọng trong các giai đoạn lịch sử phát triển của đất nước. Trong quá trình lãnh đạo sự nghiệp cách mạng, Đảng, Nhà nước ta luôn đặt niềm tin và kỳ vọng vào lực lượng thanh niên. Theo đó, thanh niên là một trong những nhân tố cơ bản, là lực lượng có vai trò quan trọng tạo nên sức mạnh bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ mới; không những vậy, họ có quyền lợi, trách nhiệm và nghĩa vụ thực hiện nhiệm vụ cao quý này. Vì vậy, *Dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* của Đảng chủ trương: “*Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, làm chủ các kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại, phát huy vai trò trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*”.

Nhận rõ vai trò to lớn của tuổi trẻ, những năm qua, Đảng, Nhà nước luôn quan tâm đến công tác giáo dục, rèn luyện mọi mặt đoàn viên, thanh niên, thiếu niên, nhi đồng. Kết quả, đã góp phần hình thành lớp thanh niên thời đại mới vừa “hồng”, vừa “chuyên”, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận thanh niên chưa

thực sự vững tin vào độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, giảm sút ý chí phấn đấu, vươn lên, ngại khó, ngại khổ, sống thực dụng, ích kỷ, vi phạm kỷ luật, pháp luật Nhà nước, coi nặng giá trị vật chất...

Nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên, do bộ phận thanh niên này chưa được trải nghiệm nhiều trong cuộc sống, thiếu tu dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, đạo đức, lối sống lại chịu tác động từ mặt trái của kinh tế thị trường, tệ quan liêu, tham nhũng và sự chống phá của các thế lực thù địch. Trong khi đó công tác giáo dục chính trị tư tưởng đối với thanh niên có lúc, có nơi chưa được các cấp, các ngành, các đoàn thể chính trị - xã hội quan tâm đúng mức, hiệu quả giáo dục chưa cao, nhất là hiệu quả giáo dục ý thức bảo vệ Tổ quốc.

Vì vậy, thực hiện chủ trương trên của Đảng, một trong những giải pháp quan trọng đó là phải phát huy tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào của thế hệ trẻ đối với đất nước theo hướng *“Tăng cường giáo dục lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho thanh niên”* như Dự thảo đã khẳng định và cần quán triệt, thực hiện tốt một số vấn đề sau:

Một là, cần tiếp tục giáo dục nâng cao nhận thức cho thế hệ trẻ Việt Nam về tính tất yếu phải bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa

Nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc là khách quan, xuất phát từ cơ sở lý luận và thực tiễn mà các nhà kinh điển chủ nghĩa Mác - Lênin đã tổng kết thành nguyên lý cách mạng, là quy luật cách mạng phổ biến. Thực tế dân tộc Việt Nam đã trải qua mấy ngàn năm lịch sử, ông cha ta đã đúc kết: *“Dựng nước phải đi đôi với giữ nước”*. Ngày nay, nhân dân ta đang sống trong tự do, độc lập và thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược: xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa *“phải nâng cao lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, luôn luôn cảnh giác, dũng cảm chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chủ nghĩa xã hội. Tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, với nhân dân”*. Đó cũng chính là sự tiếp nối truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc trong điều kiện mới, Vì vậy, xây dựng ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa cho mọi người dân nói chung, thế hệ trẻ Việt Nam nói riêng là một đòi hỏi khách quan, một bảo đảm để đất nước ổn định, phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Đồng thời, luôn chủ động, sẵn sàng đối phó có hiệu quả với mọi âm mưu, thủ đoạn thâm độc trong chiến lược *“diễn biến hòa bình”*, những toan tính của một số nước lớn hòng làm suy yếu, thậm chí gây chiến, xâm lược đất nước ta của các thế lực thù địch.

Ngày nay đất nước ta đã giành được độc lập dân tộc, Đảng ta tiếp tục kiên định đường lối đổi mới theo định hướng xã hội chủ nghĩa nên từ năm 1986 đến nay đã đạt được những thành tựu quan trọng có ý nghĩa lịch sử. Sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa có nhiều thời cơ thuận lợi,

nhưng cũng gặp không ít những khó khăn thách thức nhất định. Hiện nay, Đảng ta đã có nhận thức mới, đưa ra quan điểm biện chứng trong xem xét đối tượng, đối tác, về xác định mục tiêu, nhiệm vụ, lực lượng và phương thức bảo vệ Tổ quốc. Đảng đã đổi mới nhận thức toàn diện về mục tiêu bảo vệ Tổ quốc là bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; giữ vững ổn định chính trị và môi trường hòa bình để phát triển đất nước; giữ vững lợi ích quốc gia, dân tộc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa... Về phương thức bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay là kết hợp phương thức đấu tranh vũ trang và đấu tranh phi vũ trang để bảo vệ Tổ quốc; tổ chức và động viên toàn Đảng, toàn dân, toàn quân tạo nên lực lượng tổng hợp để bảo vệ Tổ quốc; phát huy sức mạnh vật chất và sức mạnh tinh thần, sức mạnh dân tộc và sức mạnh quốc tế sức mạnh của truyền thống và hiện đại trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; kết hợp chặt chẽ giữa xây dựng với bảo vệ Tổ quốc theo tư duy mới.

Sau hơn 35 năm đổi mới, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đã đạt được những thành tựu có ý nghĩa lịch sử trên tất cả các lĩnh vực. Đảng, Nhà nước, Quân đội và các tổ chức chính trị-xã hội, nhất là Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh các cấp đã rất chú trọng xây dựng ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa cho thế hệ trẻ. Công tác giáo dục ý thức bảo vệ Tổ quốc luôn luôn được đẩy mạnh, chú trọng bồi dưỡng truyền thống yêu nước, tinh thần đấu tranh bất khuất chống ngoại xâm của dân tộc cho thế hệ trẻ. Công tác giáo dục quốc phòng- an ninh cho các đối tượng ở trong hệ thống giáo dục quốc dân và đơn vị cơ sở được lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ và đạt hiệu quả tốt... Những việc làm đó đã góp phần nâng cao cảnh giác cách mạng, ý thức làm chủ, thái độ tự giác của thế hệ trẻ Việt Nam về việc thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng, đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn “Diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch.

Hai là, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng đối với việc phát huy tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào của thế hệ trẻ đối với đất nước

Cấp ủy, cán bộ chủ trì và các cấp bộ đoàn cần tiếp tục quán triệt và thực hiện có hiệu quả các nghị quyết, chỉ thị, đề án của Đảng, Nhà nước về giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, rèn luyện kỹ năng sống cho đoàn viên, thanh niên; nhất là thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015- 2030”; Quyết định 1501-QĐ/TTg, ngày 28/8/2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho

thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015 - 2020”,... gắn với thực hiện Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị và Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Trên cơ sở nhận thức sâu sắc vị trí, vai trò của giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ để bồi dưỡng khát vọng lý tưởng và đào tạo, rèn luyện kỹ năng cho cho thế hệ trẻ, chủ động xây dựng các đề án, chương trình, kế hoạch phát huy tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào của thế hệ trẻ đối với đất nước, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế hiện nay.

Phát huy tốt vai trò, trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện của cấp ủy, cán bộ chủ trì các trong bồi dưỡng, nâng cao tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào của thế hệ trẻ đối với đất nước. Cấp ủy, cán bộ chủ trì và đội ngũ cán bộ đoàn các cấp thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng nâng cao trình độ, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ, nhất là kỹ năng tổ chức hoạt động thực tiễn cho đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên, kịp thời nắm bắt tình hình dư luận xã hội đối với thế hệ trẻ. Đồng thời, chủ động nghiên cứu, cụ thể hóa chương trình, kế hoạch, đề án, kết luận của trên, bảo đảm phù hợp với tình hình và khả năng thực tế của từng loại hình tổ chức đoàn, hội, đội. Đặc biệt, đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp trong cần phát huy vai trò nêu gương, thực sự là hình mẫu về khát vọng, lý tưởng sống cao đẹp, có đạo đức, lối sống trong sạch, có sức cô vũ lớn lao cho thế hệ trẻ học tập, noi theo. Để phát huy tinh thần trách nhiệm và lòng tự hào của thế hệ trẻ đối với đất nước, cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp cũng cần đặt ra những mục tiêu, yêu cầu cao để thế hệ trẻ có điều kiện, cơ hội khẳng định, trưởng thành và phát triển, nhưng phải phù hợp với đặc điểm, khả năng của từng đối tượng và phải tôn trọng nhân cách.

Ba là, tập trung tuyên truyền, giáo dục làm cho các cán bộ, chiến sĩ Quân đội có nhận thức sâu sắc về mối quan hệ không thể tách rời giữa độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội

Độc lập dân tộc là giá trị vô cùng lớn lao, thấm đượm truyền thống đấu tranh bất khuất chống ngoại xâm của dân tộc ta. Bởi vậy, việc tuyên truyền, giáo dục cần chú trọng xây dựng niềm tự hào của thế hệ ngày nay đối với những thành quả đấu tranh giành độc lập dân tộc mà ông, cha ta đã thực hiện. Đặc biệt là những thành quả xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa mà nhân dân ta đã giành được trong thời đại Hồ Chí Minh, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Bên cạnh việc giáo dục về những giá trị của độc lập dân tộc, cần nâng cao hiểu biết của thế hệ trẻ về chủ nghĩa xã hội theo tư duy mới của Đảng, là chế độ xã hội của dân do dân, với mục tiêu hướng tới cuộc sống ấm no, hạnh phúc, công bằng, dân chủ và văn minh. Giáo dục về chủ nghĩa xã hội là định

hướng về một chế độ xã hội ưu việt, gắn với đặc thù của Việt Nam là một nước từ nền sản xuất nhỏ chưa qua phát triển chế độ và phải khắc phục hậu quả chiến tranh còn rất lâu dài. Vì thế để đạt được mục tiêu đó, thì thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam phải trải qua nhiều chặng đường gay go, phức tạp, mà hiện nay chúng ta mới kết thúc chặng đường đầu của thời kỳ quá độ, bước vào thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, phấn đấu đến năm 2030 trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Do đó, trong giáo dục, cần tập trung phân tích, lý giải để cán bộ, chiến sĩ hiểu sâu sắc, vì sao chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội nhưng lại phát triển nền kinh tế thị trường; vì sao Đảng, Nhà nước ta lại chủ trương hội nhập kinh tế quốc tế,... Vấn đề căn bản là, bức tranh về chủ nghĩa xã hội phải là bức tranh hiện thực của đất nước ta hiện nay, không cường điệu, nhưng cũng không hạ thấp. Trên cơ sở đó, công tác tuyên truyền, giáo dục cần tập trung xây dựng tình cảm, niềm tin của thế hệ trẻ vào độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; nâng cao ý thức, trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa cho họ.

Chúng ta đều biết, ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa là sản phẩm của điều kiện xã hội lịch sử cụ thể; được hình thành và phát triển gắn với từng giai đoạn hình thành, phát triển của Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Theo đó, không có Tổ quốc xã hội chủ nghĩa thì không thể xây dựng được ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, xuất phát từ nhận thức về tính độc lập tương đối của ý thức xã hội, việc xây dựng ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa cho thế hệ trẻ có thể và phải được tiến hành ngay trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội. Một vấn đề khác, tùy ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa bao gồm những thành tố như nhận thức, tình cảm, niềm tin và được kiểm nghiệm đánh giá thông qua hoạt động cụ thể trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa. Trong bối cảnh hiện nay, chúng ta phải đấu tranh chống lại các quan điểm có tính đối lập Tổ quốc với chế độ xã hội chủ nghĩa, thực chất là muốn phủ nhận sự tồn tại chế độ xã hội chủ nghĩa hiện nay. Mặt khác, cũng cần khắc phục những quan điểm đồng nhất một cách cứng nhắc, máy móc giữa bảo vệ Tổ quốc với bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa.

Bốn là, đẩy mạnh tuyên truyền trong thế hệ trẻ về bản chất, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch chống phá cách mạng nước ta hiện nay

Một trong những vấn đề nổi lên trong đời sống chính trị của đất nước hiện nay là thái độ chính trị của mỗi người trước những tác động từ mặt trái của kinh tế thị trường, của quá trình hội nhập kinh tế quốc tế và sự chống phá của các thế lực

thù địch. Điều đáng lo là, một bộ phận trong thế hệ trẻ hiện nay thờ ơ với chính trị. Đó không chỉ là sự mất cảnh giác, mà còn là nguy cơ của sự “tự diễn biến” cực kỳ nguy hiểm. Do đó, để xây dựng ý thức bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa cho thế hệ trẻ, cần tập trung tuyên truyền, nhất là trong thế hệ trẻ về bản chất không thay đổi của chủ nghĩa tư bản; làm rõ những mặt trái đằng sau vẻ hào nhoáng của xã hội tư bản; nhất là, những âm mưu, thủ đoạn tinh vi của các thế lực thù địch lợi dụng khó khăn của đất nước và những kẽ hở trong việc thực hiện đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước ta để chống phá. Công tác giáo dục quốc phòng-an ninh trong các cơ quan, bộ, ngành, nhà trường... cần được lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ; tập trung làm cho các đối tượng nắm vững quan điểm, đường lối quốc phòng-an ninh, nhất là tư duy mới của Đảng ta về bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới; làm cho thế hệ trẻ nhận thức sâu sắc rằng, bảo vệ Tổ quốc phải được hiểu theo nghĩa rộng, gồm: bảo vệ độc lập, chủ quyền toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, bảo vệ nền văn hoá giàu bản sắc của dân tộc, bảo vệ công cuộc lao động hoà bình của nhân dân... Đặc biệt, cần tăng cường giáo dục để mọi người thấy rõ âm mưu, thủ đoạn trong chiến lược “Diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch chống phá cách mạng nước ta; xây dựng tinh thần cảnh giác cách mạng, phân biệt đối tượng với đối tác; hình thành ý thức tự giác tham gia thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc cho thế hệ trẻ. Xây dựng động cơ đúng đắn đối với thanh niên trong việc thực hiện Luật Nghĩa vụ quân sự và tham gia xây dựng, phục vụ quân đội lâu dài.

Ngoài ra, phải gắn công tác giáo dục chính trị tư tưởng với cuộc đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, văn hoá. Một mặt, khẳng định tính khoa học, cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối chính trị, quân sự của Đảng ta; mặt khác, vạch rõ tính chất phản khoa học, phản cách mạng của những luận điệu tuyên truyền, kích động, chống phá của các thế lực thù địch. Nhiệm vụ này là của toàn bộ hệ thống chính trị, trước hết là ngành tư tưởng, văn hoá và giáo dục. Việc trang bị kiến thức cơ bản, nâng cao hơn nữa về bản chất cách mạng của các nguyên lý chủ nghĩa Mác - Lênin trong hệ thống giáo dục quốc dân hiện nay phải mang tính khoa học, tính thực tiễn sâu sắc và không tách rời với tính chiến đấu, tính phê phán. Công tác tư tưởng phải kiên quyết đấu tranh không nhân nhượng với những quan điểm, nhận thức, thái độ lệch lạc, lẫn lộn giữa đúng với sai, giữa văn hoá và phản văn hoá. Các phương tiện thông tin đại chúng phải góp phần cổ vũ, động viên kịp thời những gương điển hình trong

xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; phê phán những nhận thức, việc làm trái với lợi ích của đất nước, dân tộc.

Năm là, quan tâm chăm lo bồi dưỡng thế hệ trẻ trong tình hình mới

Trong Di chúc bất hủ của mình, Bác Hồ căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”. Đó không chỉ là sự quan tâm chăm lo cho sự nghiệp cách mạng, vun trồng cái gốc để sự nghiệp của cha anh luôn được phát triển mà còn là tầm nhìn sâu sắc của Hồ Chí Minh đối với hiện tại và tương lai bền vững của nước nhà. Thực hiện lời dạy này của Người cần:

Tiếp tục quán triệt sâu sắc chủ trương của Đảng, Nhà nước về vị trí, vai trò của thế hệ trẻ, về “đổi mới nội dung, phương thức chính trị, tư tưởng, truyền thống, bồi dưỡng lý tưởng, lòng yêu nước, xây dựng đạo đức lối sống lành mạnh, ý thức tôn trọng và nghiêm chỉnh chấp hành Hiến pháp và pháp luật cho thế hệ trẻ... Phát huy vai trò của thế hệ trẻ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc theo Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Đảm bảo sự phối hợp chặt chẽ giữa gia đình - nhà trường - Đoàn Thanh niên - xã hội trong đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ toàn diện về mọi mặt; trong đó, chú trọng nguyên tắc đào tạo gắn với bồi dưỡng, tin tưởng giao việc, tạo điều kiện để tuổi trẻ được trải nghiệm, phấn đấu và trưởng thành; xây dựng nguồn cán bộ trẻ, đảm bảo quy hoạch cho trước mắt và lâu dài, “phải khéo léo kết hợp cán bộ già với cán bộ trẻ”, “không nên coi thường cán bộ trẻ” như Hồ Chí Minh đã căn dặn.

Mỗi cơ quan, đơn vị trong từng kế hoạch, chương trình hành động phải gắn bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, tri thức lý luận với rèn luyện đạo đức cách mạng, thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh nói chung, theo chủ đề hằng năm nói riêng thành nhu cầu tự thân của mỗi người, mỗi tổ chức cơ sở Đoàn gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị, với phòng chống suy thoái về đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, góp phần xây dựng Đoàn, xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh... Tích cực đấu tranh phòng, chống chủ nghĩa cá nhân, phê phán những thói hư, tật xấu, lối sống vị kỷ và cổ vũ lối sống trong sạch, có chí tiến thủ, tinh thần đoàn kết, thường xuyên tiến hành tự phê bình và phê bình để giúp nhau cùng tiến bộ, để tuổi trẻ vững tin thực hiện ước mơ, hoài bão của mình, kiên định mục tiêu cách mạng.

Chú trọng học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tế trong đào tạo, bồi dưỡng văn hóa, khoa học - kỹ thuật, công nghệ, quân sự, ngoại ngữ,... và thường xuyên bồi dưỡng thể chất, rèn luyện thân thể cho thế hệ trẻ, để “mỗi một người dân mạnh khỏe, tức là cả nước mạnh khỏe”. Đồng thời, gắn bồi dưỡng thế hệ trẻ với các phong trào thực tiễn, nhất là tiếp tục triển khai hiệu quả ba phong trào hành động cách mạng: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” trong từng nhóm đối tượng và duy trì các phong trào đặc thù. Từ đó, xây dựng, nhân rộng các mô hình hay, cách làm sáng tạo của các gương điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt trong cha mẹ, thầy cô, nhân dân và trong chính thế hệ trẻ để “làm gương mẫu cho các em trước mọi việc”. Đồng thời, bản thân mỗi người trẻ cũng phải tự học tập, tự tu dưỡng, phấn đấu ở mọi nơi, mọi lúc và suốt đời, để xây dựng tương lai cho chính mình và đi tiên phong trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc giàu mạnh, bền vững./.

MỘT SỐ CÁCH LÀM SÁNG TẠO, HIỆU QUẢ, GÓP PHẦN ĐẤU TRANH PHẢN BÁC THÔNG TIN SAI SỰ THẬT, XẤU ĐỘC TRÊN MẠNG XÃ HỘI

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Bạc Liêu

Trong bối cảnh hiện nay, với sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, kéo theo sự phát triển đó là quá trình phát triển của báo, tạp chí, trang tin điện tử, đặc biệt là mạng xã hội đang làm thay đổi nhiều lĩnh vực, hoạt động sống của đoàn viên, thanh niên, trong đó, có sự thay đổi đáng kể trong giao tiếp, thu nhận, xử lý thông tin. Thông qua mạng xã hội, việc tập hợp, kết nối, giáo dục và định hướng thanh niên được xác định là giải pháp quan trọng trong đổi mới phương thức giáo dục của tổ chức Đoàn. Có thể thấy, ta không thể phủ nhận những tiện ích mà mạng xã hội đem lại, tuy nhiên, trong thế giới ảo đó thật giả lẫn lộn, qua mạng xã hội, cùng một vấn đề, một sự kiện nhưng chúng ta có thể tiếp cận được rất nhiều nguồn thông tin trái chiều. Và trong ma trận thông tin đó chứa đựng cả những thông tin xấu độc, là thuốc độc đối với những ai chưa được trang bị đầy đủ kiến thức cũng như bản lĩnh chính trị để có thể tự mình phân biệt đúng - sai. Chính vì thế, trong thời gian qua, các thế lực phản động cùng những phần tử cơ hội, thoái hóa biến chất trong và ngoài nước đã sử dụng mạng xã hội đăng tải không ít thông tin vu khống, bịa đặt, xuyên tạc, chống phá Đảng và Nhà nước ta. Từ đó, gây hoài nghi, hoang mang trong dư luận, nhất là đối với đoàn viên, thanh niên, sinh viên - những người thường xuyên tiếp cận phương tiện này.

Mục đích cuối cùng là làm cho cán bộ, đảng viên và người dân, trong đó có đối tượng đoàn viên, thanh niên mơ hồ, dao động; từng bước tác động làm phai nhạt mục tiêu, lý tưởng, từ đó, thúc đẩy “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hóa*” trong nội bộ. Trước thực trạng trên, việc đấu tranh chống lại những quan điểm sai trái, thù địch, thông tin xấu độc trên Internet, mạng xã hội là nhiệm vụ vô cùng cấp bách hiện nay đối với cả hệ thống chính trị, nhất là đối với tổ chức Đoàn trong việc giáo dục, định hướng, trang bị “*sức đề kháng*” cho đoàn viên, thanh niên, vì đây là lực lượng chiếm tỷ lệ rất lớn và thường xuyên sử dụng, tương tác với mạng xã hội.

Mặt khác, nhận thức của một số bộ phận cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên hiện nay còn e ngại và thờ ơ với việc đấu tranh phản bác lại các luận điệu xuyên tạc, quan điểm sai trái chống phá Đảng, nhà nước, thậm chí có một bộ phận nhỏ coi đó là công việc của Đảng, của cơ quan chức năng, ở tầm vĩ mô; vì vậy dẫn đến thiếu kiên trì trong triển khai các giải pháp; một số đoàn viên thanh niên còn bị động, thiếu kịp thời trong nắm bắt, đấu tranh phản bác với các luận

điều xuyên tạc của các thế lực thù địch... Phần lớn là do nhận thức của các bạn về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch chưa đầy đủ; không có nhiều cơ hội rèn luyện qua môi trường thực tiễn sinh động, một bộ phận cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên có biểu hiện lười tu dưỡng, rèn luyện, bản lĩnh chính trị không vững vàng...

Với vai trò là *“đội dự bị tin cậy của Đảng”*, là *“cánh tay đắc lực của Đảng”*, thời gian qua, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chủ động tuyên truyền, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, phản động, xuyên tạc trên mạng xã hội và bước đầu phát huy hiệu quả. Bên cạnh website Cổng thông tin điện tử Tỉnh đoàn Bạc Liêu, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn cũng đã thành lập và duy trì hoạt động của 04 trang fanpage cấp tỉnh thường xuyên đăng tải, chia sẻ bài viết tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; thông tin từ các trang thông tin điện tử, các báo chính thống về quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh trong nước, trong tỉnh; thường xuyên đăng tải các tin, bài về truyền thống lịch sử, văn hóa của dân tộc; những mô hình hay, cách làm sáng tạo trong hoạt động Đoàn - Hội - Đội; bài viết về hành động đẹp, gương người tốt việc tốt...; đồng thời, chỉ đạo thành lập và duy trì hiệu quả hoạt động của 14 trang fanpage cấp Huyện, Thị, Thành đoàn và các Đoàn trực thuộc; 115 fanpage Đoàn cơ sở và hơn 500 fanpage của các Chi đoàn. Các trang Fanpage của các cấp bộ Đoàn trong tỉnh được kết nối, thường xuyên tương tác với nhau nhằm tạo hiệu ứng lan tỏa thông tin tích cực trong thanh niên, góp phần nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, tăng *“sức đề kháng”* cho đoàn viên thanh niên chống lại tác động từ thông tin, quan điểm sai trái, xuyên tạc trên mạng xã hội.

Với quan điểm gắn kết chặt chẽ giữa *“xây”* và *“chống”*, *“xây”* là cơ bản, *“chống”* phải quyết liệt, đối với nội dung *“xây”*, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chỉ đạo Ban Tuyên giáo Tỉnh đoàn, Ban Biên tập Cổng thông tin điện tử của tỉnh thường xuyên đăng tải các tin, bài tuyên truyền quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; những thành quả phát triển của đất nước và thực hiện tốt cuộc vận động *“Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”* trên mạng xã hội. Còn đối với nội dung *“chống”*, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã thành lập trang fanpage *“Tre Xanh Bạc Liêu”*; đồng thời, phân công 03 đồng chí cán bộ phụ trách, chịu trách nhiệm biên tập, đăng tải, chia sẻ các tin, bài viết tuyên truyền, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch; trong đó, đồng chí Phó Bí thư Thường trực Tỉnh đoàn được giao nhiệm vụ là trưởng ban biên tập chịu trách nhiệm chính về nội dung. Trong năm qua, Ban Biên tập trang fanpage *“Tre Xanh Bạc Liêu”* thường xuyên đăng tải, chia sẻ các tin, bài viết đầy mạnh công tác tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về tình hình biển Đông, biên giới đất liền; về Đại hội đảng các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; tuyên truyền, phản bác các thông tin xấu độc của các thế lực thù địch chống phá trước thềm Đại hội Đảng các cấp, về công tác phòng chống dịch bệnh Covid - 19 cũng như công tác chỉ đạo khắc phục bão lũ tại

Miền Trung của Đảng và Nhà nước ta. Kết quả, trong năm, đã đăng tải 339 tin, thu hút 133.437 lượt tiếp cận, 14.416 lượt tương tác, 1.586 lượt chia sẻ và 1.284 lượt like. Qua đây, kịp thời định hướng dư luận, ổn định tư tưởng, nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên thanh niên và quần chúng nhân dân. Đây cũng là một trong những giải pháp mà tuổi trẻ Bạc Liêu đã và đang duy trì nhằm góp phần thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về *“Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”*.

Đặc biệt, nhằm kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng và định hướng dư luận trong thanh niên, lắng nghe những phản hồi của thanh niên để có sự điều chỉnh trong phương pháp tuyên truyền sao cho phù hợp. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn cũng đã thành lập và củng cố Tổ nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trong thanh niên cấp tỉnh gồm có 24 đồng chí; đồng thời, chỉ đạo thành lập tổ nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trong thanh niên đến cấp Chi đoàn. Hiện nay, tổ nắm bắt tư tưởng và dư luận xã hội các cấp vẫn duy trì hoạt động, thường xuyên nắm bắt diễn biến tư tưởng, dư luận xã hội của thanh thiếu niên thông qua chế độ thông tin báo cáo, hội nghị, diễn đàn... đặc biệt, qua các kênh thông tấn báo chí; các trang mạng xã hội như: facebook, Zalo,... Đồng thời, các cơ sở Đoàn thường xuyên thông tin, báo cáo về Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, từ đó, kịp thời giải quyết các *“điểm nóng”* phát sinh, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Song song đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn tổ chức tập huấn *“Nâng cao kỹ năng tuyên truyền, giáo dục của Đoàn thông qua các phương tiện truyền thông hiện đại năm 2020”* cho hơn 100 cán bộ, đoàn viên thanh niên chủ chốt của tỉnh tham gia. Qua đây, đã trang bị cho cán bộ, đoàn viên thanh niên, những người phụ trách các trang mạng xã hội các cấp trong tỉnh kiến thức, kỹ năng cũng như hiểu biết để kịp thời nhận diện các thông tin xấu độc, *“like đúng”*, *“share chuẩn”* những thông tin tích cực; tham gia đấu tranh, chống lại sự xuyên tạc của các thế lực thù địch đạt hiệu quả hơn.

Đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng trong giai đoạn hiện nay, không chỉ mang tính trước mắt mà là chiến lược lâu dài của cả hệ thống chính trị. Để góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy vai trò xung kích, sáng tạo cho cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên trong việc đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên internet và mạng xã hội trong thời gian tới. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn xác định một số giải pháp, cụ thể như sau:

Thứ nhất: các cấp bộ Đoàn cần tiếp tục đẩy mạnh và đổi mới phương thức trong công tác tuyên truyền, giáo dục trong cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên; nâng cao hiệu quả khả năng chủ động đấu tranh, phản bác những quan điểm, luận điệu sai trái; tăng cường đăng tải, tuyên truyền, lan tỏa những thông điệp tốt đẹp, việc làm hay trên không gian mạng. Đặc biệt, tiếp tục triển khai hiệu quả cuộc vận động *“Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”*; thành

lập và duy trì hiệu quả hoạt động các trang fanpage tuyên truyền, đấu tranh, phản bác các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch trên mạng xã hội, đồng thời, góp phần tạo ra trào lưu, xu hướng đăng tải, chia sẻ thông tin tích cực trên mạng xã hội.

Thứ hai: tăng cường, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc sử dụng internet, mạng xã hội của tổ chức Đoàn, cán bộ Đoàn chủ chốt và đoàn viên thanh niên. Cần ứng dụng công nghệ hiện đại trong công tác đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên internet, các ứng dụng trên mạng xã hội và các thiết bị di động thông minh. Xây dựng các chuyên trang định hướng dư luận, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, thù địch trên mạng xã hội. Định kỳ cung cấp thông tin định hướng, tập huấn, trang bị kiến thức, kỹ năng cho cán bộ Đoàn, đoàn viên thanh niên về sử dụng mạng xã hội, xử lý khủng hoảng truyền thông trên mạng xã hội, nhận diện và đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái thù địch.

Thứ ba: tăng cường triển khai nhiệm vụ công tác đấu tranh chống “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng văn hóa cần tăng cường công tác thông tin các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Đoàn trên các phương tiện thông tin đại chúng. Đặc biệt, tiếp tục xây dựng lực lượng đấu tranh trên không gian mạng; củng cố, nâng cao chất lượng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên.

Thứ tư: mỗi cán bộ, đoàn viên thanh niên cần phát huy tính tích cực, chủ động trong tự phòng, chống tác động tiêu cực của việc sử dụng không gian mạng. Để đấu tranh phòng, chống quan điểm sai trái trên không gian mạng hiện nay, đòi hỏi mỗi cán bộ, đoàn viên thanh niên phải tích cực, tự giác rèn luyện, học tập nâng cao bản lĩnh chính trị. Chỉ khi mỗi cán bộ, đoàn viên thanh niên có kiến thức, kỹ năng, hiểu biết về internet và mạng xã hội thì mới tích cực đấu tranh chống lại các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch bảo vệ đường lối quan điểm của Đảng và có đủ “*năng lực đấu tranh*” với các tác động tiêu cực của không gian mạng./.

GIẢI PHÁP THỰC HIỆN HIỆU QUẢ PHONG TRÀO TUỔI TRẺ CHUNG TAY XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Bến Tre

Phong trào “*Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới*” đã được các cấp bộ Đoàn trên cả nước triển khai thực hiện quyết liệt, có hiệu quả gắn với các phong trào hành động của Đoàn, Hội và các phong trào hành động cách mạng tại địa phương, đơn vị. Minh chứng cụ thể là sau 10 năm triển khai thực hiện, màu áo xanh của tuổi trẻ đã có mặt ở khắp mọi nơi, mọi miền của Tổ quốc với hàng triệu lượt đoàn viên thanh niên, học sinh sinh viên tham gia thực hiện hàng triệu công trình, phần việc có ý nghĩa thiết thực, góp phần vào hầu hết các lĩnh vực của đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội như: xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn (*cầu, đường, trường, trạm, ...*); phát triển các mô hình kinh tế tập thể, các mô hình khởi nghiệp lập nghiệp hiệu quả, thoát nghèo bền vững; tổ chức các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc giáo dục thiếu niên nhi đồng, an sinh xã hội; các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao nâng cao đời sống tinh thần cho thanh thiếu nhi, ... Các hoạt động, công trình, phần việc, sản phẩm cụ thể đó đã góp phần không nhỏ trong việc cùng với hệ thống chính trị tại địa phương xây dựng thành công xã, huyện nông thôn mới.

Riêng tại Bến Tre, các cấp bộ Đoàn xác định tham gia xây dựng nông thôn mới là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, phải được thực hiện một cách thường xuyên, liên tục mà cao điểm là Tháng Thanh niên, Chiến dịch Thanh niên tình nguyện hè hàng năm với chủ đề “*Tuổi trẻ Bến Tre chung tay xây dựng nông thôn mới*”. Trên cơ sở các văn bản chỉ đạo giai đoạn, hàng năm của Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, các Huyện, Thành đoàn, Đoàn cơ sở trực thuộc và các cơ sở Đoàn đã cụ thể hóa bằng các kế hoạch, hướng dẫn phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương, đơn vị để triển khai thực hiện đạt nhiều kết quả tích cực, tiêu biểu như:

- Đã thực hiện tốt công tác thông tin tuyên truyền trên cả chiều rộng lẫn chiều sâu, không ngừng đổi mới nội dung, phương thức qua các buổi hội thảo, tọa đàm, tập huấn, sinh hoạt, hội họp, hội thi, hội diễn, các phương tiện thông tin đại chúng, báo đài, mạng xã hội, góp phần tạo được sự lan tỏa, mang lại hiệu quả thiết thực, từ đó nhận thức của đội ngũ cán bộ, đoàn viên thanh niên và quần chúng nhân dân được nâng lên rõ rệt.

- Tích cực tham gia các phong trào thi đua: (1) tham gia xây dựng hạ tầng, cảnh quan, an sinh xã hội và bảo vệ môi trường nông thôn; (2) tham gia các hoạt động phát triển kinh tế, sản xuất gắn với cơ cấu lại ngành nông nghiệp, dịch chuyển cơ cấu kinh tế, nâng cao thu nhập cho thanh niên; (3) tham gia xây dựng đời sống văn hóa ở nông thôn; (4) xung kích giữ gìn an ninh, trật tự trên địa bàn nông thôn; (5) xây dựng tổ chức Đoàn, Hội vững mạnh, tích cực tham gia xây dựng Đảng và chính quyền ở nông thôn đạt hiệu quả cao. Tổng giá trị làm lợi giai đoạn 2010 – 2020 hơn 200 tỷ đồng và nhiều giá trị to lớn về mặt tinh thần, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống đoàn viên thanh niên và quần chúng nhân dân.

Qua việc tổng kết 10 năm tham gia xây dựng nông thôn mới đã có nhiều mô hình tiêu biểu trên các lĩnh vực như:

- Mô hình *“Xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông nông thôn, góp phần xây dựng nông thôn mới”*: các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh đã phối hợp thực hiện tốt công tác vận động nguồn lực, kinh phí từ các đơn vị tài trợ, doanh nghiệp, các Trường Cao đẳng, Đại học trong và ngoài tỉnh; vận động đoàn viên thanh niên và bà con nhân dân đóng góp ngày công lao động, hiến đất, hoa màu để bê tông hóa 224,34 km đường giao thông nông thôn tại các xã xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh, với tổng kinh phí hơn 75,6 tỷ đồng. Phối hợp, vận động xây dựng mới 31 cầu giao thông nông thôn, sửa chữa 24 cầu giao thông nông thôn; xây dựng mới 717 căn nhà tình nghĩa, nhà tình thương, nhà tình bạn và tham gia sửa chữa 772 căn nhà với tổng trị giá hơn 42,3 tỷ đồng. Ngoài ra, các cấp bộ Đoàn còn tiến hành dọn vệ sinh, chăm sóc cây kiểng, phát hoang bụi rậm, cắt tỉa cây xanh, trồng hoa các tuyến đường dài 141,5km, đắp triền lộ dài 28 km; nâng cấp, sửa chữa 146,5 km đường với kinh phí 29 tỷ đồng; cắm 50 bảng đường dây nóng của Công an góp phần giữ gìn an ninh trật tự; xây dựng 164 tuyến đường xanh - sạch - đẹp - an toàn giao thông; phối hợp với Công ty Điện lực Bến Tre thực hiện công trình thanh niên *“Thắp sáng tuyến đường nông thôn”*, đã thắp sáng và bàn giao 95,2 km đường giao thông nông thôn, tổng kinh phí 04 tỷ đồng.

- Mô hình *“Tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trong xây dựng nông thôn mới”*: thực hiện tốt công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức, ý thức bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu, phòng chống rác thải nhựa; đã tổ chức được 2.296 cuộc tuyên truyền, thu hút 63.724 lượt đoàn viên, thanh niên và quần chúng nhân dân tham gia. Tham gia các hoạt động phòng ngừa, khắc phục hậu quả do thiên tai hạn hán, xâm nhập mặn, ứng phó với biến đổi khí hậu: phối hợp vận động gần 1.800 hộ tự trang bị dụng cụ trữ nước, 600 hộ sử dụng túi chứa nước, trải bạt dưới các ao, hồ để trữ nước mưa, nước ngọt; vận động nguồn lực hỗ trợ 10.408 hộ gia đình đoàn viên, thanh

niên nghèo, cận nghèo, gia đình chính sách khó khăn, bao gồm: 26 máy lọc nước mặn thành nước ngọt, 585 ống xi măng, 894 bồn nhựa, 1.155 thùng chứa nước các loại; 02 hệ thống lọc nước (*gồm: máy lọc nước, bồn chứa, giếng khoan*); hỗ trợ 732 khối nước ngọt thô, 121 khối nước uống đóng chai, 510 phần quà (*gạo, dầu ăn, mì gói, đường...*). Tổng số tiền đã vận động hơn 5,6 tỷ đồng. Đồng thời, vận động, hướng dẫn 782 hộ gia đình đoàn viên, thanh niên nghèo, cận nghèo, gia đình chính sách khó khăn vay vốn thực hiện 782 công trình trữ nước mưa, nước ngọt với tổng kinh phí 3,9 tỷ đồng. Triển khai các hoạt động bảo vệ môi trường, phòng chống rác thải nhựa như: ra mắt Đội hình “*Tuyên truyền viên bảo vệ môi trường*”, tổ chức các Chiến dịch “*Hãy làm sạch biển*”, Chiến dịch “*Làm cho thế giới sạch hơn*”, chiến dịch “*Giờ Trái đất*”; tổ chức các chương trình “*Chung tay Sống sạch - Góp xanh*”, Chương trình “*Mizuiku - Em yêu nước sạch*”, phát động chương trình “*Chống rác thải nhựa*” trong thanh niên; tổ chức các ngày “*Thứ bảy tình nguyện*”, “*Chủ nhật xanh*”, “*Ngày Chủ nhật tình nguyện làm sạch biển*”, “*Ngày chủ nhật nông thôn mới*”, “*Ngày Chủ nhật xanh vì văn minh đô thị*” thực hiện các hoạt động trồng cây xanh, trồng hoa trên các tuyến đường, xóa điểm đen, thu gom và xử lý rác thải, vận động xóa cầu tiêu ao cá, xây dựng hố xí hợp vệ sinh,... với sự tham gia của hơn 44.514 lượt đoàn viên, thanh niên, học sinh và quần chúng nhân dân; giá trị làm lợi từ các hoạt động hơn 05 tỷ đồng.

- Mô hình “*Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp thông qua Chương trình “Đồng Khởi khởi nghiệp và phát triển doanh nghiệp”*”: tổ chức nhiều hoạt động trưng bày, truyền thông, giới thiệu sản phẩm về khởi nghiệp như: Ngày hội “*Thanh niên Bến Tre khởi nghiệp*”, Ngày hội “*Bến Tre Đồng Khởi khởi nghiệp*”, Ngày hội “*Khởi nghiệp sáng tạo ABCD Mekong*”; tổ chức “*Hành trình Khởi nghiệp*”, chương trình YBA tour “*Kết nối doanh nhân*”,... Qua đó đã kết nối, hỗ trợ các ý tưởng, dự án được tiếp cận các nhà đầu tư, các kênh gọi vốn, nguồn vốn tín dụng, vốn khởi nghiệp và lập nghiệp như: Dự án cây được liệu đình lăng, Dự án vi sinh bột bã mía, Du lịch C2T, công ty Mỹ phẩm thiên nhiên Ngọc Như, kinh doanh với Người giữ rừng,... cùng rất nhiều các mô hình, dự án khởi nghiệp khác được hỗ trợ để phát triển sản xuất, phát triển thị trường, giúp các doanh nghiệp khởi nghiệp phát triển. Các hoạt động đã góp phần quảng bá, giới thiệu những sản phẩm khởi nghiệp tiêu biểu của thanh niên Bến Tre đến với bạn bè trong và ngoài tỉnh; tạo cầu nối để các bạn trẻ khởi nghiệp tìm kiếm nhà đầu tư, quỹ đầu tư khởi nghiệp,... phần nào khẳng định vị thế của Bến Tre trên bản đồ khởi nghiệp quốc gia.

- Mô hình “*Cảm hóa, giáo dục thanh thiếu niên chậm tiến, thanh niên có nguy cơ vi phạm pháp luật*” trên địa bàn tỉnh Bến Tre: tổ chức tuyên truyền phổ

biến kiến thức pháp luật được 3.080 cuộc với hơn 71.817 lượt đoàn viên, thanh niên và quần chúng nhân dân tham gia. Phối hợp tổ chức 47 buổi tập huấn kiến thức, kỹ năng truyền thông về phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội, ma túy cho 4.185 cán bộ Đoàn các cấp, báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đoàn Thanh niên, Công an, Đội Thanh niên xung kích tham gia. Phối hợp Công an tỉnh, Trại giam Châu Bình, Sở Lao động – Thương binh và Xã hội, Cơ sở Cai nghiện ma túy tổ chức các chương trình “*Lối về yêu thương*”, “*Khát vọng ngày trở về*” cho hàng ngàn lượt thanh niên chưa tiến bộ, có nguy cơ vi phạm pháp luật và thanh niên đang thi hành án tại trại giam, thanh niên hoàn lương, học viên đang cai nghiện và gia đình học viên. Phối hợp Công an tỉnh, Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức chương trình “*Pháp luật tuổi 18 - Vòng tay yêu thương*” cho 42 Trường Trung học phổ thông, Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên trên địa bàn tỉnh với khoảng hơn 12.322 lượt đoàn viên học sinh tham dự; tổ chức hành trình giao lưu văn nghệ “*Khơi nguồn khởi nghiệp tuổi trẻ Bến Tre*” và tuyên truyền pháp luật trên địa bàn 09 huyện, thành phố. Phối hợp tổ chức ngày Hội “*Thanh niên với văn hóa giao thông*”. Đồng thời, chỉ đạo các huyện, thành phố phối hợp triển khai tại địa phương, đơn vị nhằm góp phần kéo giảm tình hình thanh thiếu niên vi phạm pháp luật về giao thông. Trong các hoạt động đã thu hút hơn 20.000 lượt đoàn viên thanh niên và quần chúng nhân dân tham dự, đã trao tặng hơn 100 phần quà (*mỗi suất trị giá 500.000 đồng*) cho các em học sinh là con em của nạn nhân bị tai nạn giao thông và các em có hoàn cảnh khó khăn vươn lên học tốt.

Tuy nhiên, công tác Đoàn tham gia xây dựng nông thôn mới vẫn còn một số hạn chế nhất định, đó là công tác chỉ đạo tại một số đơn vị cơ sở chưa thường xuyên, chưa chủ động, còn trông chờ sự đầu tư, hỗ trợ của cấp trên. Công tác tuyên truyền tại một số đơn vị còn hạn chế, chưa phong phú, nội dung, hình thức tuyên truyền còn thiếu sáng tạo, thiếu phương tiện phục vụ công tác tuyên truyền. Chất lượng một vài công trình, phần việc chưa mang tính hiệu quả bền vững và lâu dài do thiếu nguồn kinh phí; các nguồn vốn vay giải quyết việc làm, phát triển kinh tế cho thanh niên còn hạn chế; công tác kiểm tra, đánh giá kết quả và thông tin báo cáo đôi lúc chưa kịp thời.

Một số giải pháp để tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả phong trào “*Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới*”, nhất là xây dựng xã nông thôn mới nâng cao, kiểu mẫu và huyện nông thôn mới, cụ thể như sau:

Thứ nhất là, tiếp tục nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền theo hướng đa chiều, đa đối tượng và đa phương tiện để đa dạng hóa các đối tượng

tiếp cận, tiếp thu. Duy trì phương châm “*Dân biết, dân bàn, dân làm, dân thụ hưởng*”; chú trọng vào chủ thể người dân trong việc thực hiện các phần việc hộ gia đình tham gia xây dựng xã nông thôn mới, huyện nông thôn mới, xã nông thôn mới nâng cao, kiểu mẫu.

Thứ hai là, triển khai có hiệu quả các phong trào hành động cách mạng của Đoàn, Hội gắn với xây dựng nông thôn mới trong từng lĩnh vực cụ thể để có sản phẩm cụ thể. Trước mắt vẫn duy trì, tập trung vào 6 nội dung Đoàn tham gia xây dựng nông thôn mới đã được xác định và kiểm chứng có hiệu quả từ giai đoạn 2010 – 2020. Đồng thời, tích hợp thêm các nội dung cho phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương, đơn vị và các tiêu chí xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao, kiểu mẫu thay đổi theo từng giai đoạn.

Thứ ba là, phát huy tối đa mọi nguồn lực xã hội góp phần xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn, làm thay đổi diện mạo nông thôn gắn với các hoạt động bảo vệ môi trường, phòng chống rác thải nhựa, ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, dịch bệnh. Đồng thời, thực hiện tốt công tác đền ơn đáp nghĩa, các hoạt động an sinh xã hội nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân, nhất là những hộ chính sách, yếu thế trên địa bàn.

Thứ tư là, tiếp tục triển khai có hiệu quả chương trình “*Đồng Khởi khởi nghiệp và phát triển doanh nghiệp*”, chú trọng phát triển tư duy, nâng cao hàm lượng khoa học công nghệ để phát huy tối đa các nguồn tài nguyên bản địa; gắn kết các hoạt động khởi nghiệp với nhau để hỗ trợ, tương tác nhằm cùng phát triển (ví dụ: khởi nghiệp từ lĩnh vực nông nghiệp công nghệ cao, các sản phẩm OCOP, sản phẩm truyền thống, thủ công mỹ nghệ, ... gắn với du lịch sinh thái).

Thứ năm là, triển khai các hoạt động phong trào nhằm góp phần xây dựng đời sống văn hóa mới ở nông thôn, vận động đoàn viên thanh niên và quần chúng nhân dân thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; tổ chức các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao nhằm chăm lo cho thanh thiếu nhi về tinh thần, rèn luyện kỹ năng, sức khỏe.

Thứ sáu là, phối hợp thực hiện tốt công tác phòng, chống, ngăn ngừa các tai, tệ nạn xã hội; kịp thời cung cấp tin báo tố giác tội phạm, phối hợp thực hiện tốt công tác cảm hóa, giáo dục thanh thiếu nhi chậm tiến, chưa ngoan; phối hợp thực hiện công tác phòng ngừa xã hội góp phần kéo giảm hoặc kiềm chế tình hình thanh thiếu niên sa vào tệ nạn xã hội, sử dụng ma túy trái phép.

Thứ bảy là, thực hiện tốt công tác tham mưu, thỉnh thị với cấp ủy, công tác phối hợp với chính quyền và các ban ngành, đoàn thể tại địa phương để đăng ký đảm nhận các công trình, phần việc, nội dung tham gia xây dựng nông thôn mới. Quan tâm củng cố, nâng chất hoạt động tổ chức Đoàn, Hội cơ sở; bồi dưỡng kết nạp đoàn viên mới, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp đảm bảo đạt về chất lượng lẫn số lượng, nhất là lớp đảng viên “Đồng Khởi mới”, đảng viên là học sinh, sinh viên; thực hiện tốt công tác đoàn viên, đoàn vụ, xây dựng tổ chức Đoàn, Hội vững mạnh.

Thứ tám là, tích cực tham gia nâng chất xã nông thôn mới để xây dựng huyện nông thôn mới, xã nông thôn mới nâng cao, kiểu mẫu trên địa bàn. Định kỳ tiến hành sơ tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm nhằm kịp thời động viên, khen thưởng khích lệ phong trào; đồng thời, nhân rộng các mô hình hay, cách làm sáng tạo, hiệu quả tại từng địa phương, đơn vị để ngày càng lan tỏa, nâng chất phong trào “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”./.

GIẢI PHÁP THỰC HIỆN HIỆU QUẢ PHONG TRÀO TUỔI TRẺ CHUNG TAY XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đắk Lắk

1. Công tác thông tin, tuyên truyền

Các cấp bộ đoàn đã phối hợp với các cơ quan báo chí, phát thanh, truyền hình địa phương xây dựng các phóng sự, chuyên đề về hoạt động của Đoàn trong việc tham gia xây dựng nông thôn mới, đặc biệt là những bài viết nêu những mô hình hay, hiệu quả trong phong trào phát triển kinh tế, bảo vệ môi trường, các công trình, phần việc của thanh niên.

Tỉnh Đoàn Đắk Lắk đã chủ động phối hợp với văn phòng điều phối xây dựng nông thôn mới của Sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn tỉnh tổ chức biên tập các nội dung về xây dựng nông thôn mới thành tài liệu sinh hoạt của chi đoàn, chi hội, chi đội; cấp phát tờ rơi, áp phích, sổ tay, bản tin. Tổ chức 20 lớp tập huấn công tác tuyên truyền về xây dựng nông thôn mới cho cán bộ Đoàn chủ chốt tỉnh Đắk Lắk.

Ngoài ra, mỗi đơn vị đều có các hoạt động tuyên truyền về Tuổi trẻ Đắk Lắk chung tay xây dựng nông thôn mới thông qua hệ thống băng rôn, khẩu hiệu, cờ phướn, bảng công trình,... đồng thời lồng ghép vào các hoạt động, sự kiện của địa phương qua đó giúp cho đoàn viên, thanh niên cũng như đông đảo quần chúng nhân dân hiểu đầy đủ nội dung, mục đích, ý nghĩa của xây dựng nông thôn mới góp phần nâng cao ý thức, trách nhiệm của đoàn viên thanh niên thông qua những việc làm và hành động cụ thể.

Qua đó đã thể hiện rõ vai trò, trách nhiệm của tổ chức Đoàn trong việc tuyên truyền và vận động nhân dân và Đoàn viên thanh thiếu niên cùng chung tay thực hiện tốt công tác xây dựng nông thôn mới tại địa phương.

2. Tổ chức các phong trào cho đoàn viên, thanh niên

2.1. Tham gia xây dựng hạ tầng, cảnh quan và bảo vệ môi trường nông thôn

- Trên cơ sở Chương trình, kế hoạch của Tỉnh đoàn đã chỉ đạo, hướng dẫn các cơ sở Đoàn xây dựng các công trình, phần việc thanh niên chung tay xây dựng Nông thôn mới như: các công trình sân bóng chuyên, sân nhà văn hóa cộng đồng, nhà nhân ái, đường giao thông nông thôn, trồng cây xanh, nạo vét kênh mương, thủy lợi... Trong 10 năm qua, các cơ sở Đoàn đã làm việc với cấp

ủy Đảng, chính quyền địa phương, các công ty, doanh nghiệp trong việc huy động nguồn lực để xây dựng, thực hiện các công trình thanh niên góp phần xây dựng Nông thôn mới. Đối với cấp tỉnh thực hiện xây dựng 40 công trình với giá trị làm lợi gần 13 tỷ đồng; cấp huyện thực hiện 802 công trình thanh niên với giá trị làm lợi gần 19 tỷ đồng; cấp cơ sở thực hiện 6.193 công trình, phần việc thanh niên giá trị làm lợi gần 26 tỷ đồng.

- Hoạt động bảo vệ môi trường luôn được các cấp bộ Đoàn trong tỉnh thực hiện thường xuyên với nhiều hoạt động như: vận động đoàn viên, thanh thiếu nhi tích cực tham gia trồng cây, trồng rừng, bảo vệ rừng, thu gom, xử lý rác thải; nổi bật là mô hình nhận thí điểm thu gom rác thải ở nông thôn theo phương thức xã hội hóa của hợp tác xã thanh niên thu gom rác thải tại xã Cư Pong, huyện Krông Búk; vận động các hộ gia đình tại địa phương định kỳ cải tạo nhà cửa, vườn, ao, chuồng trại, làm đẹp hệ thống hàng rào, cổng nhà và vận động nhân dân thay đổi thói quen lạc hậu và sử dụng nguồn nước sạch, hợp vệ sinh đảm bảo sức khỏe. Kết quả đã trồng được hơn 200.000 cây xanh; tổ chức 20 lớp tập huấn về môi trường; xử lý gần 1000 tấn rác thải, xây dựng và bàn giao hơn 20 hệ thống nước sạch, hệ thống năng lượng mặt trời, các mô hình chăn nuôi hợp vệ sinh...

2.2. Phát triển kinh tế - xã hội ở nông thôn

Tỉnh Đắk Lắk trong những năm qua, các cấp bộ đoàn đã phát huy tính năng động, sáng tạo của thanh niên để xây dựng những mô hình phát triển kinh tế đem lại giá trị lợi nhuận cao. Cụ thể mỗi xã điểm xây dựng Nông thôn mới của cấp Tỉnh và Huyện xây dựng, duy trì hoạt động có hiệu quả ít nhất 01 loại hình kinh tế hợp tác thanh niên, 01 tổ tiết kiệm và vay vốn thanh niên. Các cấp bộ Đoàn đã đẩy mạnh các hoạt động vì cuộc sống cộng đồng trong tuổi trẻ toàn tỉnh, gắn với hoạt động “thanh niên hành động vì người nghèo”, “Xuân tình nguyện”, “Hành trình nhân ái”, “Ngày thứ bảy tình nguyện”, “Ngày chủ nhật xanh”, hoạt động Tháng Thanh niên và chiến dịch Mùa hè xanh... đã đảm nhận các công trình thanh niên, phần việc thanh niên và các hoạt động xã hội, nhân đạo, từ thiện, tổ chức đoàn các cấp đã tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, ý nghĩa. Qua đó, đã xây dựng và bàn giao 125 nhà nhân ái, tổ chức trên 250 đợt khám bệnh phát thuốc với trị giá trên 4.5 tỷ đồng.

2.3. Xây dựng đời sống văn hoá ở nông thôn

Thực hiện cuộc vận động “Xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư” Tỉnh Đoàn Đắk Lắk đã chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tổ chức cho các chi đoàn đăng ký thực hiện với các mô hình, hoạt động như: Chi đoàn không có tệ nạn xã hội, thực hiện hỗ trợ thanh niên chậm tiến; kết quả đã hỗ trợ 184 thanh

niên chậm tiến tham gia các hoạt động và tái hòa nhập với cộng đồng. Tổ chức xây dựng Chi đoàn an toàn giao thông đường bộ và có nếp sống văn hoá, tổ chức “Cưới văn minh, tiết kiệm” tại khu dân cư. Ngoài ra, các hoạt động VHVN - TDTT được đẩy mạnh thông qua phong trào “Toàn dân luyện tập thể dục theo gương Bác Hồ vĩ đại”.

2.4. Xung kích giữ gìn an ninh, trật tự trên địa bàn nông thôn

Phát huy tinh thần xung kích bảo vệ tổ quốc, các cấp bộ Đoàn đã phối hợp với ban chỉ huy quân sự cùng cấp tổ chức được 150 buổi tuyên truyền về Luật nghĩa vụ quân sự tại 15/15 huyện, thị cho trên 15.000 lượt thanh niên, phối hợp tổ chức Hội trại giao quân với các nội dung thi trại đẹp, chạy bộ đồng diễn, trò chơi vận động, tổ chức đêm hội hát mãi khúc quân hành, tuyên dương tặng quà cho thanh niên nhập ngũ.... Hàng năm, vận động đoàn viên, thanh niên tự nguyện tham gia khám tuyển nghĩa vụ quân sự; để động viên tinh thần cho các chiến sỹ lên đường nhập ngũ, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức cho cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia hỗ trợ ngày công lao động giúp các gia đình có thanh niên nhập ngũ; thăm hỏi, tặng quà các tân binh với tổng số tiền trên 1 tỷ đồng.

Các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh quản lý và duy trì hoạt động các tuyến đường thanh niên, cổng trường an toàn giao thông, bến đò ngang an toàn hiệu quả, góp phần tích cực trong việc đảm bảo an toàn giao thông cũng như xây dựng các tuyến đường kiểu mẫu. Bên cạnh đó, các cấp bộ Đoàn thường xuyên tổ chức các hội thi, hội diễn, cuộc thi về đề tài an toàn giao thông dưới nhiều hình thức phong phú, đa dạng để đoàn viên thanh niên tiếp nhận và thực hiện có hiệu quả. Thực hiện tốt công tác phối hợp với công an trong hoạt động phòng chống ma túy, tội phạm trong thanh thiếu niên, góp phần tích cực, hiệu quả trong công tác tuyên truyền, phát hiện và đấu tranh đối với các đối tượng phạm tội. Toàn tỉnh duy trì hoạt động của 206 đội thanh niên tình nguyện giữ gìn trật tự an toàn giao thông với 6.630 đoàn viên thanh niên tham gia.

2.5. Công tác xây dựng tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh vững mạnh; mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên; tích cực tham gia xây dựng Đảng và chính quyền nhân dân

- Công tác xây dựng Đoàn được các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh đặc biệt quan tâm, các cấp bộ Đoàn tiếp tục triển khai “Chương trình rèn luyện đoàn viên trong thời kỳ mới” gắn với việc đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và việc nêu gương trong cán bộ Đoàn. Quy trình giới thiệu, bồi dưỡng và kết nạp đoàn viên mới thực hiện chặt

chẽ, công tác đoàn vụ, quản lý đoàn viên được tiến hành có hệ thống từ tỉnh đến cơ sở đã góp phần nâng cao chất lượng đoàn viên.

- Công tác tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị cơ sở được các cấp bộ Đoàn tập trung chỉ đạo thông qua việc nâng cao nhận thức, giác ngộ về Đảng cộng sản Việt Nam, thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, tham gia cải cách hành chính, gắn với cuộc vận động “Đoàn viên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng cộng sản Việt Nam”, toàn tỉnh đã giới thiệu 46.799 đoàn viên ưu tú học lớp nhận thức về Đảng và đã được Đảng kết nạp 18.664 đoàn viên ưu tú đứng vào hàng ngũ Đảng Cộng sản Việt Nam. Các cấp bộ Đoàn đã tích cực, chủ động tham mưu cho cấp uỷ Đảng, chính quyền về công tác cán bộ, về những chủ trương, cơ chế, chính sách về công tác thanh niên. Đặc biệt, đến nay 100% (15/15) Huyện, Thị, Thành đoàn đã tổ chức ký kết Quy chế phối hợp hành động với UBND cấp huyện, thị, thành phố.

- Các hoạt động nhằm nâng cao chất lượng hoạt động chi đoàn, chất lượng hoạt động của cơ sở Đoàn được Ban thường vụ Tỉnh đoàn quan tâm chỉ đạo các Huyện, Thị, Thành đoàn và Đoàn trực thuộc thực hiện. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn ban hành kế hoạch “Về việc cử cán bộ Đoàn chuyên trách đi cơ sở và nắm bắt tình hình, tham gia củng cố, kiện toàn và hướng dẫn sinh hoạt chi đoàn, chi hội tại thôn, buôn, tổ dân phố”, Kế hoạch “V/v cử cán bộ Đoàn đi tăng cường cơ sở giai đoạn 2018 - 2022” trong đó cử 1.363 lượt đồng chí cán bộ chuyên trách và các đồng chí là Trưởng, Phó các Ban chức năng Tỉnh đoàn tăng cường về 15 huyện, thị của tỉnh, đồng thời chỉ đạo các Huyện, Thị, Thành đoàn và Đoàn trực thuộc tăng cường công tác hướng về cơ sở, thường xuyên bám nắm và có giải pháp củng cố, kiện toàn, sinh hoạt các chi đoàn, chi hội kịp thời.

3. Tồn tại, hạn chế, nguyên nhân và bài học kinh nghiệm

3.1. Tồn tại, hạn chế

- Đoàn thanh niên chỉ mới phối hợp với các ngành liên quan thực hiện tốt công tác tuyên truyền nhưng chưa có cơ chế về kinh phí để thực hiện một số các chương trình, dự án phục vụ cho việc xây dựng nông thôn mới tại các địa phương.

- Thiếu vốn vay để thanh niên xây dựng các mô hình phát triển kinh tế và xây dựng các mô hình tổ hợp tác, hợp tác xã trong thanh niên.

- Công tác kiểm tra, giám sát quá trình thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới có lúc chưa kịp thời.

3.2. Nguyên nhân

- Một số đơn vị chưa có sự chủ động trong việc xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện các nội dung liên quan đến xây dựng nông thôn mới.
- Nhận thức của một số đoàn viên, thanh niên chưa đầy đủ và chưa sâu sắc về chương trình xây dựng nông thôn mới.
- Vẫn còn tư tưởng trông chờ ỷ lại các dự án đầu tư của nhà nước, chưa phát huy được sức mạnh của đoàn viên thanh niên, thiếu sự chủ động.

3.3. Bài học kinh nghiệm

- Cần làm tốt hơn nữa công tác thông tin, tuyên truyền về vai trò, ý nghĩa của chương trình xây dựng Nông thôn mới đến toàn thể đoàn viên, thanh niên và nhân dân.
- Chủ động xây dựng kế hoạch, chương trình và phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể, các công ty, doanh nghiệp tại địa phương trong việc huy động các nguồn lực xây dựng Nông thôn mới.
- Phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ và chủ động, mạnh dạn đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên trong việc thực hiện xây dựng Nông thôn mới.
- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát trong việc thực hiện các chương trình, kế hoạch xây dựng Nông thôn mới.

4. Phương hướng, giải pháp

Trên cơ sở kết quả, bài học kinh nghiệm trong thực hiện chung tay xây dựng nông thôn mới trong những năm qua, nhằm góp phần xây dựng tỉnh Đắk Lắk sớm trở thành trung tâm kinh tế vùng Tây nguyên, trong thời gian tới đoàn các cấp trong tỉnh tiếp tục đề ra phương hướng, giải pháp. Cụ thể:

Đoàn các cấp tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên và người dân nông thôn về chương trình xây dựng nông thôn mới.

Vận động các nguồn lực xã hội tập trung xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng thiết yếu trên địa bàn xã như giao thông, thủy lợi, điện, nước sạch, trường học, nhất là đối với các xã nghèo, xã đặc biệt khó khăn.

Phối hợp với các tổ chức đoàn thể, chính trị xã hội thực hiện xây dựng một số mô hình thôn, buôn đạt chuẩn văn hóa theo hướng giữ gìn và phát huy nét truyền thống văn hóa tốt đẹp của từng dân tộc, từng thôn, buôn; chất lượng

giáo dục, thực hiện tốt chính sách bảo hiểm y tế cho người dân nông thôn, nhất là vùng xa, vùng đồng bào dân tộc.

Các cấp bộ đoàn tiếp tục tuyên truyền, nâng cao nhận thức trong thực hiện Luật thanh niên, nhất là Luật Thanh niên năm 2020 đã sửa đổi, bổ sung toàn diện Luật Thanh niên năm 2005.

Tiếp tục thực hiện quy chế phối hợp giữa UBND tỉnh và Ban Chấp hành đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Đắk Lắk trong công tác tuyên truyền, giáo dục thế hệ trẻ; đoàn kết tập hợp thanh niên; phát huy thanh niên thực hiện các mục tiêu, chiến lược phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc; nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần; xây dựng pháp luật, chính sách; kiểm tra, giám sát, phản biện xã hội trong quá trình xây dựng và thực hiện chính sách đối với thanh thiếu nhi./.

GIẢI PHÁP THỰC HIỆN HIỆU QUẢ PHONG TRÀO “TUỔI TRẺ THAM GIA XÂY DỰNG ĐÔ THỊ VĂN MINH”

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hải Dương

Trong những năm qua, phong trào “*Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh*” luôn được các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh quan tâm, tích cực triển khai, từng bước cụ thể hóa thông qua các hoạt động, nhiệm vụ trọng tâm, như: hoạt động tham gia xây dựng nếp sống đô thị văn minh; giữ gìn môi trường và cảnh quan đô thị; tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông, giữ gìn an ninh trật tự và phòng, chống tệ nạn xã hội; hoạt động hỗ trợ thanh niên nhập cư, thanh niên địa phương đi làm ăn xa... Với tinh thần xung kích, nhiệt huyết, sự sáng tạo của tuổi trẻ đã góp phần xây dựng đô thị xanh, an ninh trật tự, an toàn xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống cho nhân dân trong khu vực đô thị.

Để triển khai hiệu quả phong trào, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh đẩy mạnh tuyên truyền về mục đích, ý nghĩa, sự cần thiết phải xây dựng nếp sống văn minh đô thị đến đoàn viên thanh niên, học sinh, sinh viên trong các buổi sinh hoạt chi đoàn, chi hội, trên hệ thống fanpage, mạng xã hội zalo, facebook của tổ chức Đoàn, Hội, Đội. Thông qua hoạt động “*Ngày thứ bảy tình nguyện*”, “*Ngày chủ nhật xanh*”, chỉ đạo Đoàn phường, thị trấn tổ chức ra quân tuyên truyền nâng cao nhận thức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu niên và người dân thực hiện nếp sống văn minh đô thị, đảm bảo an toàn giao thông; không lấn chiếm lòng đường, vỉa hè làm nơi kinh doanh, buôn bán; hạn chế việc sử dụng túi nilon, thay thế bằng các sản phẩm thân thiện với môi trường; thu gom rác thải, phân loại các sản phẩm đã sử dụng làm từ nhựa, bao bì, túi nilon khó phân hủy đến các khu vực xử lý rác thải theo đúng quy định; bóc dỡ các quảng cáo, rao vặt sai quy định...

Với phương châm “*Mỗi thanh niên một việc làm tình nguyện, mỗi chi đoàn một công trình, phần việc thiết thực tham gia xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*”, hàng năm, các cấp bộ Đoàn toàn tỉnh đã tích cực chủ động đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên tham gia xây dựng văn minh đô thị, như: Đảm nhận tuyến phố văn minh - sạch - đẹp; tuyên truyền nếp sống văn hóa, tham gia làm đẹp cảnh quan đô thị; phối hợp giữ gìn đảm bảo an toàn giao thông; tổ chức các đợt tuyên truyền và bóc dỡ các quảng cáo, rao vặt trái phép; tổ chức vệ sinh môi trường, chỉnh trang khu phố... tính đến nay, toàn tỉnh có 54 phường, thị trấn triển khai mô hình “*Tuyến phố văn minh đô thị*”; duy trì hoạt động và gắn biển 1.426 tuyến đường thanh niên tự quản về vệ sinh môi trường và an ninh trật tự; tiếp tục duy trì hoạt động của 76 đội TNTN tham gia xây dựng đô thị văn minh,

tiến hành bóc dỡ hơn 20.000 tờ rao vặt, quảng cáo sai quy định; xây dựng được 32 “*Bảng tin rao vặt*” tại 32 tuyến phố văn minh, 150 “*Thùng đựng pin đã sử dụng*” tại khu vực gần công trường, tuyến phố chính trên địa bàn TP. Hải Dương; trồng và chăm sóc hơn 73.500 cây xanh; chỉ đạo các cấp bộ Đoàn toàn tỉnh 7 đợt ra quân đồng loạt “*Ngày Chủ nhật xanh và đô thị văn minh*”... thu hút hơn 10.000 đoàn viên, thanh niên tham gia. Cùng với đó, đội viên, thiếu niên, nhi đồng cũng tích cực chung tay bảo vệ môi trường bằng những việc làm phù hợp với lứa tuổi, như: tham gia các phong trào “*Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực*”, “*Trường em xanh, sạch, đẹp*”; đảm nhận việc giữ gìn vệ sinh trường lớp, chăm sóc bồn hoa, cây cảnh trong khuôn viên nhà trường; thực hiện công trình thanh niên “*Vẽ tranh bích họa*” tại các bức tường trong khuôn viên trường Mầm non, Tiểu học và THCS trên địa bàn tỉnh.

Các cấp bộ đoàn toàn tỉnh chú trọng triển khai Cuộc vận động “*Thanh niên với văn hóa giao thông*” thông qua việc thực hiện các nội dung của Đề án “*Đoàn thanh niên tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông*” giai đoạn 2018 - 2022; thành lập và duy trì hoạt động của 129 đội hình thanh niên tình nguyện với 1.632 đoàn viên, thanh niên tham gia làm nhiệm vụ hướng dẫn, phân luồng bảo đảm trật tự ATGT và phát tờ rơi, tờ gấp tuyên truyền về ATGT tại các ngã tư, bến đò ngang, điểm giao cắt đường bộ, đường sắt, nhà ga, nơi tập trung đông dân cư... phát hơn 10.000 tờ rơi tuyên truyền về ATGT; duy trì 15 chốt giao thông; duy trì hoạt động 55 tuyến đường văn minh thu hút hơn 1.000 đoàn viên thanh niên tham gia; tổ chức 12 buổi diễu hành tuyên truyền về giữ gìn trật tự an toàn giao thông thu hút gần 10.000 ĐVTN tham gia; duy trì hoạt động của 02 Đội TNTN sơ cứu tai nạn giao thông tại Cẩm Giàng & Chí Linh; duy trì 07 Đội TNTN xử lý tình huống giao thông bất thường tại các huyện, thị xã, thành phố; duy trì hoạt động Đội TNTN, TNKK giữ gìn trật tự ATGT tại 252 công trường có gắn biển “*Công trường an toàn giao thông*”...

Hoạt động tham gia giữ gìn an ninh trật tự và phòng, chống tệ nạn xã hội tại khu vực đô thị trên địa bàn tỉnh được các cấp bộ Đoàn triển khai thông qua các hình thức như: thành lập và duy trì các Câu lạc bộ “*Thấp sáng niềm tin*”, tổ chức cho đoàn viên thanh niên trên địa bàn ký kết thực hiện phong trào “*3 không*” (không thử, không giữ, không dùng ma túy); xây dựng và củng cố các mô hình “*Góc thân thiện*”; cảm hoá, giúp đỡ thanh niên chậm tiến, tái hoà nhập cộng đồng, có việc làm ổn định, giáo dục cảm hoá trẻ em hư, trẻ em làm trái pháp luật... toàn tỉnh đã thành lập và duy trì 247 CLB thanh niên, đội thanh niên xung kích, thanh niên tình nguyện tuyên truyền pháp luật, phòng chống ma túy, mại dâm, tệ nạn xã hội với khoảng trên 10.826 ĐVTN tham gia; duy trì hoạt động của hơn 100 CLB trong khối trường như: CLB bạn gái, CLB sở thích, CLB học tập, CLB bạn giúp bạn, CLB phòng chống ma túy, mại dâm, HIV/AIDS; tổ chức 15 buổi giao lưu, diễn đàn: “*Tuổi trẻ với công tác phòng chống ma túy, mại dâm, HIV/AIDS và TNXH*” trong các buổi sinh hoạt chi đoàn, chi hội thu hút trên 10.000 lượt ĐVTN tham gia hưởng ứng; duy trì hoạt động

của 02 mô hình “*Góc thân thiện*” tại TP.Hải Dương và Cẩm Giàng; 100% Đoàn phường, thị trấn đăng ký giúp đỡ, cảm hoá thanh niên chậm tiến, trẻ em hư, trẻ em làm trái pháp luật.

Trong những năm qua, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chỉ đạo Ban Thường vụ các Huyện, Thị, Thành đoàn thường xuyên quan tâm, tổ chức các hoạt động thăm hỏi, chăm lo hỗ trợ đoàn viên thanh niên và gia đình thanh niên nhập cư hoặc thanh niên trên địa bàn đi làm ăn xa vào các dịp lễ tết. Hàng năm, trong dịp Tết cổ truyền của dân tộc, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chỉ đạo Trung tâm hỗ trợ thanh niên công nhân và lao động trẻ tỉnh chủ động liên hệ, tặng 500 vé xe về quê ăn tết cho 500 đoàn viên thanh niên là con em trên địa bàn tỉnh Hải Dương đang làm việc, công tác tại khu công nghiệp thuộc Hà Nội, Bắc Ninh, Thái Nguyên, Bình Dương...; chỉ đạo các cấp bộ Đoàn tại nơi có đông thanh niên công nhân tổ chức thăm hỏi, giúp đỡ về thủ tục nhập khẩu, tặng quà trong dịp Tết Nguyên đán cho các gia đình đoàn viên thanh niên từ nơi khác nhập cư trên địa bàn; thu hút tập hợp những đoàn viên thanh niên mới nhập cư tham gia công tác Đoàn và phong trào TTN tại địa phương trong dịp hè hàng năm.

Việc triển khai phong trào “*Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh*” đã tạo được hiệu ứng xã hội tích cực, thu hút đông đảo ĐVTN tham gia, góp phần xây dựng nếp sống văn minh, củng cố hoạt động của tổ chức Đoàn. Các nội dung triển khai của phong trào thiết thực, tạo được sự chuyển biến mạnh mẽ về ý thức, nhận thức của ĐVTN và nhân dân, khẳng định vai trò của Đoàn Thanh niên trong việc tham gia với các tổ chức chính trị, xã hội xây dựng nếp sống văn minh, môi trường văn hóa, lành mạnh. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực hiện phong trào “*Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh*” ở các cấp bộ Đoàn tuy đã đạt được một số kết quả, song xuất phát từ thực tiễn ở địa phương, đơn vị chúng tôi thấy trong quá trình triển khai cũng còn gặp phải một số tồn tại, hạn chế:

Một là: Công tác chỉ đạo triển khai phong trào Thanh niên tham gia xây dựng văn minh đô thị ở một số địa phương, đơn vị còn lúng túng, chưa phát huy được hết vai trò, trách nhiệm của đoàn viên thanh niên.

Hai là: Công tác tuyên truyền xây dựng nếp sống văn minh đô thị chưa có nhiều đổi mới, hiệu quả tuyên truyền chưa có chiều sâu, chỉ đẩy mạnh việc tuyên truyền qua việc tổ chức các hoạt động cụ thể.

Ba là: Công tác tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông, tham gia giữ gìn trật tự an toàn xã hội tại một số địa phương, đơn vị còn mang tính hình thức, chưa phát huy hiệu quả tinh thần xung kích, tình nguyện của thanh niên.

Bốn là: Chưa có phương thức thu hút, tập hợp hiệu quả đoàn viên, thanh niên tại địa bàn đô thị tự giác tham gia các hoạt động.

Với phương châm hành động “*Mỗi thanh niên một việc tốt, mỗi cơ sở Đoàn một hoạt động thiết thực tham gia xây dựng đô thị văn minh*”, nhằm từng bước khắc phục những khó khăn, vướng mắc đồng thời phát huy vai trò xung kích,

sáng tạo của tuổi trẻ, vai trò của tổ chức Đoàn trong việc tham gia xây dựng đô thị văn minh, tỉnh đoàn Hải Dương đưa ra một số giải pháp, cụ thể như sau:

Thứ nhất, tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền về mục đích, ý nghĩa về xây dựng nếp sống văn minh đô thị cho thanh thiếu nhi và nhân dân nắm được; tuyên truyền, phổ biến Luật giao thông đường bộ, đường sắt; vận động đoàn viên thanh niên không uống rượu, bia khi tham gia giao thông, không tổ chức đua xe trái phép, gương mẫu chấp hành các quy định về an toàn giao thông; tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề về kỹ năng giao tiếp, kỹ năng ứng xử, văn hóa xếp hàng nơi công cộng cho đoàn viên, thanh niên với phương châm “*Thanh niên đô thị ứng xử văn hóa, hành động văn minh*”; đấu tranh loại bỏ các hành vi giao tiếp thiếu văn hóa, xây dựng hình ảnh thanh niên đô thị thân thiện, thanh lịch.

Thứ hai, tiếp tục thành lập và duy trì “*Tuyến đường thanh niên tự quản về an ninh trật tự và vệ sinh môi trường*”, mỗi đoàn viên, thanh niên là một tình nguyện viên tham gia giữ gìn an ninh trật tự mọi lúc, mọi nơi; phát huy hiệu quả hoạt động của mô hình các Câu lạc bộ “*Tuổi trẻ với pháp luật*”, “*Tuổi trẻ với phòng chống ma túy, mại dâm, HIV/AIDS*”, câu lạc bộ “*Bạn giúp bạn*”, “*Ánh sáng và niềm tin*” qua đó nâng cao ý thức chấp hành pháp luật, lối sống lành mạnh, ứng xử văn hóa trong đoàn viên, thanh niên.

Thứ ba, duy trì hiệu quả hoạt động tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông, tổ chức các đội hình thanh niên tình nguyện tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông tại các điểm, nút giao thông thường xuyên xảy ra ùn tắc; tại những nơi giao cắt với đường sắt không có rào chắn.

Thứ tư, nhân rộng mô hình, cách làm hay từ cơ sở, góp phần từng bước tuyên truyền nâng cao ý thức, trách nhiệm của đoàn viên thanh niên và nhân dân trong công tác giữ gìn cảnh quan đô thị, vệ sinh môi trường như: mô hình “*Tuyến phố văn minh đô thị*”, “*Bảng tin rao vặt*”, “*Thùng đựng pin đã sử dụng*”, “*Vẽ tranh bích họa*”.

Thứ năm, tập trung lãnh đạo, thường xuyên kiểm tra, giám sát, đánh giá kết quả thực hiện phong trào “*Tuổi trẻ Hải Dương tham gia xây dựng đô thị văn minh*”; kịp thời biểu dương, khen thưởng những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc.

Có thể nói, phong trào “*Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh*” của Hải Dương đã tạo được hiệu ứng xã hội tích cực, thu hút đông đảo đoàn viên thanh niên tham gia và có sức lan tỏa trong cộng đồng, xã hội. Với các hoạt động phong phú, thiết thực, tuổi trẻ Hải Dương đã khẳng định được vai trò của tổ chức Đoàn Thanh niên trong việc xung kích tình nguyện xây dựng nếp sống văn minh, môi trường văn hóa lành mạnh, cùng chung tay xây dựng tỉnh Hải Dương ngày càng sáng - xanh - sạch - đẹp./.

GIẢI PHÁP THỰC HIỆN HIỆU QUẢ PHONG TRÀO “TUỔI TRẺ THAM GIA XÂY DỰNG ĐÔ THỊ VĂN MINH”

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Bắc Ninh

Xác định việc triển khai thực hiện *phong trào “Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh”* là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong công tác Đoàn. Trong những năm qua, BTV Tỉnh Đoàn Bắc Ninh đã ban hành nhiều chương trình, kế hoạch về việc thực hiện phong trào *“Tuổi trẻ Bắc Ninh tham gia xây dựng đô thị văn minh”* trong các cấp bộ Đoàn và đoàn viên Thanh niên, triển khai tới 100% cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh. Hàng năm, đưa tiêu chí *“Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh”* vào tiêu chí đánh giá, bình xét thi đua toàn tỉnh. Cùng với việc đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, vận động, các huyện, thị, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đã chủ động gắn chương trình công tác năm vào việc tổ chức các hoạt động tham gia xây dựng đô thị văn minh.

Là một trong những đơn vị Đoàn tiêu biểu trong thực hiện phong trào *“Thanh niên chung tay XDNTM và đô thị văn minh”*, những năm qua, Tỉnh Đoàn Bắc Ninh đã triển khai phong trào *“tuổi trẻ Bắc Ninh tham gia xây dựng đô thị văn minh”* với nhiều nội dung, hoạt động thiết thực như: Vệ sinh môi trường, xây dựng nếp sống văn minh đô thị, cảnh quan, hạ tầng đô thị; điều hành tuyên truyền chính sách và pháp luật của Đảng và Nhà nước, phòng, chống tệ nạn xã hội; tham gia giữ gìn trật tự an toàn giao thông; xây dựng *“Tuyên đường văn minh do thanh niên tự quản và đảm nhận”*, *“Tuyên phố thanh niên văn minh, lịch sự”*, *“Đường hoa thanh niên”*, *“Bức tranh mang dấu ấn lịch sử”*, *“Phân loại rác thải tại các hộ gia đình”*; *“cột điện nở hoa”*, duy trì các đội thanh niên xung kích tham gia giữ gìn an toàn giao thông tại các chốt đèn tín hiệu... cùng với các hoạt động ra quân *“Ngày Thứ Bảy tình nguyện”*; *“Ngày Chủ nhật xanh”*; phong trào *“Chống rác thải nhựa”*; *“Thanh niên Bắc Ninh nói không với thực phẩm bẩn”*; *“Ngày hội thanh niên với văn hóa giao thông”*; *“Ra quân tuyên truyền ATGT dịp lễ tết đầu xuân”*; xây dựng *“Gò giảm tốc”*; *“Đổi rác thải nhựa, rác tái chế lấy quà tặng”*... đều được triển khai với nhiều hình thức đổi mới sáng tạo qua các năm.

Ngoài ra, các hoạt động tham gia xây dựng đô thị văn minh còn được tổ chức lồng ghép với các hoạt động bảo vệ môi trường trên địa bàn đô thị: Xây dựng mô hình *“chung cư giảm rác thải nhựa”* và *“chợ dân sinh giảm rác thải nhựa”*; Xây dựng, duy trì các tuyên đường thanh niên tự quản *“Sáng - Xanh -*

Sạch - Đẹp và an toàn”, biến điểm tập kết rác thành vườn hoa, con đường bích họa, trồng cây xanh tại các tuyến đường; Tuyên truyền chống rác thải nhựa, hạn chế sử dụng túi nilon; tuyên truyền, vận động đoàn viên, thanh niên, người dân xây dựng đô thị văn minh, tập trung các hoạt động tuyên truyền ý thức ứng xử văn minh, văn hóa giao tiếp nơi công cộng.

Chính vì vậy, phong trào “*Tuổi trẻ Bắc Ninh tham gia xây dựng đô thị văn minh*” đã thắp lên ngọn lửa nhiệt huyết của đoàn viên, thanh niên trong toàn tỉnh và đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ:

Hàng năm, tuổi trẻ toàn tỉnh đã tổ chức được hơn 12.000 buổi ra quân vệ sinh môi trường, thu gom phân loại xử lý trên 80.000kg rác thải dân sinh; tổ chức trên 80 buổi bóc xóa được gần 6.500 biển, bảng, quảng cáo rao vặt sai quy định; duy trì 35 đội hình thanh niên tình nguyện tham gia bảo vệ môi trường, giữ gìn trật tự đô thị với sự tham gia của 1600 đoàn viên thanh niên; tổ chức 120 buổi tuyên truyền về xây dựng nếp sống đô thị văn minh... Các hoạt động thu hút trên 230.000 lượt đoàn viên, thanh thiếu nhi và nhân dân tham gia.

Các cấp bộ Đoàn toàn tỉnh đã đẩy mạnh thực hiện các hoạt động bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu: Toàn tỉnh duy trì 50 đội hình thanh niên tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu với 1.500 đoàn viên thanh niên tham gia; 100% cơ sở Đoàn tổ chức đồng loạt ra quân “Ngày Chủ nhật xanh” đạt và vượt kế hoạch do Trung ương Đoàn đề ra hàng năm; qua các năm đã tổ chức trồng và chăm sóc hơn 1.000.000 cây xanh các loại thu hút trên 150.000 lượt đoàn viên tham gia; Hàng năm, mỗi Đoàn phường, thị trấn đều đảm bảo chỉ tiêu “Có ít nhất 03 hoạt động tham gia xây dựng đô thị văn minh”, đăng ký thực hiện ít nhất 01 công trình, phần việc thanh niên tham gia xây dựng đô thị văn minh...

Với phương châm “Mỗi cơ sở Đoàn một công trình, phần việc, mỗi ĐVTN một hoạt động thiết thực tham gia xây dựng đô thị văn minh”, 10 năm qua (2010 - 2020), các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đảm nhận gần 23 nghìn công trình, phần việc thanh niên; tham gia sửa chữa, xây mới gần 150km đường giao thông trị giá gần 30 tỷ đồng; khám, cấp phát thuốc miễn phí, trao tặng 350 suất quà cho gia đình chính sách, gia đình có hoàn cảnh khó khăn, học sinh vượt khó vươn lên học giỏi, trị giá hơn 20 tỷ đồng; xây dựng mới 40 nhà nhân ái; khánh thành, đưa vào sử dụng 469 km đường điện “Thắp sáng đường quê” trị giá hơn 6 tỷ đồng; tổ chức tư vấn hướng nghiệp cho hơn 390 nghìn học sinh, bộ đội xuất ngũ; tư vấn nghề nghiệp, giới thiệu việc làm cho 8.531 đoàn viên thanh niên, người lao động; tổ chức đào tạo nghề cho 1.595 thanh niên nông thôn.

Bên cạnh đó trong công tác xây dựng văn minh đô thị, các cơ sở Đoàn còn chú trọng các hoạt động tuyên truyền về văn hóa giao thông với nhiều hình thức phong phú như: Tổ chức hội thi “Tuổi trẻ học đường với Luật Giao thông đường bộ và văn hóa giao thông”, viết bài thi tìm hiểu về văn hóa giao thông, tuyên truyền chấp hành luật lệ giao thông cho đoàn viên thanh niên, tập huấn lái xe an toàn. Tuổi trẻ toàn tỉnh tiếp tục duy trì 326 đội hình tình nguyện tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông trên các tuyến phố của các cơ sở Đoàn trực thuộc; đặc biệt mô hình “xếp hàng đón con” do tỉnh đoàn Bắc Ninh phát động và thực hiện trên địa bàn tỉnh đã được nhân rộng trên phạm vi cả nước, hình thành và lan tỏa văn hóa giao thông và hình ảnh văn minh đô thị hiện đại.

Với nhiều hoạt động thường xuyên, liên tục, cuộc vận động “Thanh niên tham gia xây dựng văn minh đô thị” đã thu hút được đông đảo đoàn viên thanh niên toàn tỉnh tham gia, tạo sự chuyển biến tích cực về nhận thức, hành động của đoàn viên thanh niên và nhân dân, khẳng định vai trò của Đoàn Thanh niên trong việc tham gia với các tổ chức chính trị, xã hội xây dựng nếp sống văn minh, môi trường văn hóa, lành mạnh.

Để thực hiện tốt hơn nữa *phong trào “Tuổi trẻ tham gia xây dựng đô thị văn minh”* trong thời gian tới, BCH Tỉnh Đoàn xin đưa ra một số giải pháp cụ thể như sau:

Một là, các cấp bộ Đoàn cần xây dựng và ban hành bộ công cụ tuyên truyền về lối sống, cách sống “Văn minh - văn hóa - đạo đức kiểu mẫu” cho thanh niên và người dân trên địa bàn các đô thị. Đồng thời đẩy mạnh công tác tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, truyền thông trên mạng xã hội (Facebook, Zalo, website); Thực hiện tuyên truyền trực quan qua băng rôn, bảng tin, truyền thanh, áp phích, pano, phát hành tờ rơi, tổ chức các diễn đàn xây dựng các tài liệu tuyên truyền tại các buổi sinh hoạt Đoàn, Hội, Đội các cấp; tuyên truyền, lồng ghép thông qua các buổi tọa đàm, hội nghị giao lưu trao đổi...

Hai là, kịp thời phát hiện, biểu dương và tuyên truyền về các tấm gương người tốt, việc tốt của đoàn viên, thanh niên trong tham gia các hoạt động cộng đồng, khi tham gia giao thông, ứng xử nơi công cộng,... Trong công tác tuyên truyền đặc biệt chú trọng đến công tác tuyên truyền, giáo dục trong đối tượng học sinh, sinh viên. Tổ chức Đoàn, Hội cần tăng cường phối hợp với ngành giáo dục, các nhà trường lồng ghép các nội dung giáo dục nếp sống văn minh đô thị vào chương trình giáo dục công dân, các hoạt động ngoài giờ lên lớp, bao gồm cả lý thuyết lẫn thực hành.

Ba là, phát huy hơn nữa vai trò chủ động của Đoàn thanh niên trong phối hợp với các sở, ban, ngành, đơn vị để chủ động tham mưu cấp ủy đảng ký đảm

nhận thực hiện các chương trình, đề án, triển khai các mô hình điểm xây dựng đô thị văn minh.

Bốn là, kết nối, định hướng và hỗ trợ hoạt động đối với các đội hình, câu lạc bộ, nhóm thanh niên hướng tới nội dung xây dựng văn minh đô thị trong đó trọng tâm là “Công tác bảo vệ môi trường, làm đẹp cảnh quan đô thị, bảo đảm an toàn giao thông, phòng chống tệ nạn xã hội”.

Năm là, phát huy vai trò của tổ chức Đoàn, Hội trên địa bàn trong việc đề xuất đầu tư, đăng ký sử dụng các thiết chế văn hoá trên địa bàn; thường xuyên tổ chức các sân chơi, các hoạt động sinh hoạt văn hóa, thể thao nhằm hỗ trợ, phục vụ tốt hơn nhu cầu vui chơi giải trí, nâng cao nhận thức của thanh thiếu niên trên địa bàn đô thị.

Sáu là, tiếp tục triển khai hiệu quả các mô hình điển hình “Tuổi trẻ xây dựng đô thị văn minh”; “Nếp sống văn minh”; “Tuổi trẻ xung kích xây dựng địa phương, đất nước văn minh, giàu đẹp” đến toàn bộ Đoàn viên thanh niên, tuổi trẻ nói chung và tỉnh Bắc Ninh nói riêng thực hiện công tác một cách nghiêm túc. Tạo nên sự đồng thuận đối với những phong trào hành động cách mạng.

Với việc đẩy mạnh thực hiện các phong trào “*Tuổi trẻ tham gia xây dựng văn minh đô thị*” sẽ góp phần tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về ý thức, nhận thức trong thực hiện nếp sống đô thị văn minh đến đoàn viên thanh niên, người dân trên địa bàn tỉnh nói riêng và trên cả nước nói chung. Từ đó sẽ lan tỏa thành những phong trào thi đua sôi nổi trong các cấp bộ đoàn giúp cho đoàn viên, thanh niên phấn đấu rèn luyện, cống hiến, trưởng thành và thực hiện tốt vai trò, trách nhiệm góp phần cùng với hệ thống chính trị xây dựng đất nước Việt Nam ngày một bền vững, giàu mạnh, tiến bộ văn minh./.

KINH NGHIỆM TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG XUNG KÍCH, TÌNH NGUYỆN BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG, ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TRONG THANH NIÊN

Ban Thanh niên nông thôn Trung ương Đoàn

Việt Nam là một trong những quốc gia bị ảnh hưởng nặng nề nhất của biến đổi khí hậu, bị nhiều tổn thất to lớn về người và tài sản. Các hiện tượng thời tiết cực đoan, dị thường (bão, mưa lớn, lũ lụt, hạn hán, triều cường...) cả về số lượng và cường độ. Nước biển dâng là hậu quả nghiêm trọng nhất của biến đổi khí hậu. Hiện tượng này ảnh hưởng đặc biệt tới các vùng ven biển, cửa sông của Việt Nam, gây ra các hiện tượng xói lở bờ biển, phá hủy rừng phòng hộ ven biển, thu hẹp diện tích đất, trong đó có đất nông nghiệp; ảnh hưởng đến chất lượng nước ngọt (do sự xâm nhập mặn) và suy thoái môi trường đất. Trong những năm gần đây, ảnh hưởng của biến đổi khí hậu cũng khiến cho ranh giới mặn tại nhiều khu vực ở Đồng bằng sông Cửu Long, khu vực cửa sông của lưu vực sông Đồng Nai... có xu thế lấn sâu vào nội địa và có diễn biến ngày càng trầm trọng.

Đứng trước những thách thức đe dọa lên môi trường, trong những năm qua, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam, với lực lượng chiếm hơn 38% dân số đã luôn thể hiện vai trò chủ động trong công tác tuyên truyền, vận động, tạo phong trào sâu rộng và phát huy vai trò của đoàn viên, thanh niên xung kích đi đầu trong tổ chức các hoạt động bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Trong chương trình công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi hàng năm, công tác bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu luôn là một nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt trong các hoạt động và là một tiêu chí đánh giá thi đua trong đánh giá công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tại cơ sở.

Trên cơ sở tổ chức và triển khai hiệu quả các hoạt động xung kích, tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trong thanh thiếu nhi, chúng tôi rút một số bài học kinh nghiệm như sau:

Thứ nhất, bám sát chỉ đạo, chủ động tham mưu cụ thể hóa các nghị quyết, chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà Nước và các văn bản chỉ đạo của ngành

tài nguyên môi trường, các cơ quan chức năng về công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trong các cấp bộ đoàn; tạo sự thống nhất về chủ trương, đồng bộ về nội dung và chủ động cụ thể hóa trong triển khai gắn với điều kiện thực tiễn từng cấp bộ đoàn.

Thứ hai, tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền của Đoàn, Hội, Đội về nâng cao nhận thức, điều chỉnh hành vi của đoàn viên, thanh thiếu nhi về bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu theo hướng hấp dẫn, gần gũi, dễ triển khai và dễ lan tỏa như:

- Triển khai chương trình “*Vì một Việt Nam xanh*”, tổ chức cho đoàn viên, thanh niên trồng và bảo vệ rừng, cây xanh, bảo vệ nguồn nước, vệ sinh môi trường nông thôn, đô thị, các khu công nghiệp, làng nghề, lưu vực sông, môi trường biển, các điểm du lịch, hướng tới mục tiêu trồng mới 30 triệu cây xanh trong toàn đoàn giai đoạn 2018 - 2022 với nhiều mô hình và cách làm;

- Phát động các đợt trồng cây xanh cao điểm gắn với kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh 19/5, kỷ niệm ngày Quốc khánh 2/9...;

- Tổ chức các cuộc thi online trên mạng xã hội như “*Thách thức để thay đổi*”, cuộc thi video, clip “*Dấu ấn bảo vệ môi trường*” của các đội tuyên truyền viên bảo vệ môi trường cấp xã;

- “*Hành trình thứ 2 của lớp xe*” tái chế lớp xe thành sân chơi cho thanh thiếu nhi;

- Cuộc thi “*Hành trình thứ 2 của hạt*” những câu chuyện sáng tạo về tái sử dụng hạt từ củ, quả để gieo trồng...;

- Đồng loạt ra quân Ngày Chủ nhật xanh, Ngày Thứ bảy tình nguyện;

- Tổ chức các hoạt động hưởng ứng các ngày lễ, kỷ niệm về môi trường như: Chiến dịch Hãy làm sạch biển; Giờ Trái đất, Ngày Môi trường thế giới, Chiến dịch Làm cho thế giới sạch hơn; đặc biệt là các hoạt động hưởng ứng phong trào chống rác thải nhựa - vấn đề nóng được quan tâm trên toàn cầu trong thời gian vừa qua. Hình thức tuyên truyền cũng được chú trọng như truyền thông hiện đại, đa phương tiện.

Thứ ba, thường xuyên quan tâm đào tạo, tập huấn, hướng dẫn, cập nhật kiến thức mới, kỹ năng thực tế cho cán bộ đoàn chủ chốt, Chủ nhiệm CLB, tổ đội, nhóm, đoàn viên, thanh niên về công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu. Cụ thể, từ năm 2018 - 2020, các cấp bộ đoàn đã triển khai tập

huân cho hơn 10.000 đoàn viên, thanh niên về công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Thứ tư, triển khai điểm, phát hiện và nhân rộng các mô hình hay, cách làm sáng tạo của đoàn viên, thanh niên trong công tác bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu như:

- Mô hình “*Giữ sạch cánh đồng quê hương*”, mô hình “*Làng xã Xanh - Sạch - Đẹp*”; mô hình trồng rừng ngập mặn và rừng hoàn nguyên...; vận động, quyên góp, ủng hộ, hỗ trợ nhân dân ứng phó với thiên tai, bão lụt và khắc phục các sự cố môi trường biển, ứng phó với hạn hán và xâm nhập mặn ở khu vực miền Trung và Đồng bằng sông Cửu Long;

- Hỗ trợ thanh niên nông thôn các mô hình sinh kế thích ứng với biến đổi khí hậu; thành lập hợp tác xã, tổ hợp tác thu gom xử lý rác thải; từ năm 2018 - 2020, các cấp bộ Đoàn triển khai trồng mới 28 triệu cây xanh;

- Tổ chức triển khai các mô hình thanh niên chống rác thải nhựa như: Mô hình chợ dân sinh giảm thiểu rác thải nhựa kết hợp xử lý rác hữu cơ thành phân bón vi sinh, mô hình chung cư hạn chế rác thải nhựa tích hợp app Mgreen để phân loại rác tích điểm đổi quà tại gia đình, mô hình đảo thanh niên không rác thải nhựa, mô hình văn phòng không rác thải nhựa, mô hình thôn bản không rác thải nhựa... thành lập gần 15.000 câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm thanh niên bảo vệ môi trường.

Thứ năm, thường xuyên phối hợp với các cấp, các ngành, các tổ chức chính trị xã hội, các tổ chức nước ngoài có liên quan trong công tác bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu, huy động tối đa các nguồn lực xã hội hóa trong công tác thanh niên. Hàng năm, Trung ương Đoàn phối hợp với Bộ Tài nguyên và Môi trường, các cơ quan có liên quan và các tổ chức nước ngoài như Liên Hợp Quốc tại Việt Nam, Cơ quan phát triển Pháp, Đại sứ quán Pháp tại Việt Nam và Phái đoàn Liên minh Châu Âu tại Việt Nam... tổ chức nhiều hoạt động ý nghĩa nhằm hỗ trợ và đồng hành cùng thanh thiếu nhi Việt Nam tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Ngày 09/6/2019, Trung ương Đoàn đã phối hợp với Bộ Tài nguyên và Môi trường, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội tổ chức Lễ ra quân toàn quốc phong trào chống rác thải nhựa. Năm 2019, Trung ương Đoàn phối hợp với Cơ quan phát triển Pháp, Đại sứ quán Pháp tại Việt Nam và Phái đoàn Liên minh

Châu Âu tại Việt Nam tổ chức Cuộc thi ảnh *“Thách thức để thay đổi”* với chủ đề *“Tuổi trẻ cam kết ứng phó với biến đổi khí hậu”*. Năm 2020, Trung ương Đoàn phối hợp với Gemmes Việt Nam được tài trợ bởi Cơ quan phát triển Pháp (AFD) và Tiktok Vietnam phát động Cuộc thi video, clip *“Vì một Việt Nam xanh”*. Ngày 12/8/2020, Trung ương Đoàn phối hợp với cơ quan Liên hợp quốc tại Việt Nam tổ chức Lễ kỷ niệm Ngày Quốc tế thanh niên năm 2020 (IYD 2020) với chủ đề *“Việt Nam 2030 chúng ta mong muốn - Thanh niên hành động làm sạch môi trường”*.

Trong thời gian tới, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh sẽ tiếp tục phát huy vai trò trong việc tuyên truyền, vận động, huy động đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia có hiệu quả sự nghiệp bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu của Đảng và Nhà nước, đặc biệt, tập trung nghiên cứu, khuyến khích đoàn viên thanh niên phát triển, ứng dụng khoa học kỹ thuật trong công tác bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu./.

KINH NGHIỆM TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG XUNG KÍCH, TÌNH NGUYỆN BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG, ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TRONG THANH NIÊN

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Nam Định

Biến đổi khí hậu là một trong những thách thức lớn nhất đối với nhân loại, tác động nghiêm trọng đến sản xuất, đời sống và môi trường trên phạm vi toàn thế giới. Là một trong những quốc gia bị ảnh hưởng nặng nề nhất của biến đổi khí hậu, trong những năm qua, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương và từng bước hoàn thiện các văn bản pháp luật, tạo hành lang pháp lý cho công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, bảo vệ tài nguyên và môi trường.

Nhằm chung tay cùng cả nước trong công cuộc ứng phó với biến đổi khí hậu, không thể không nhắc đến vai trò của đoàn viên, thanh niên; lực lượng nòng cốt, tiên phong trong nhiều hoạt động ứng phó với biến đổi khí hậu. Phát huy tính xung kích, sáng tạo và sức trẻ của mình, thời gian qua, Xác định bảo vệ môi trường là phong trào trọng tâm, cốt lõi, thường xuyên và lâu dài, Đoàn thanh niên tỉnh Nam Định đã nỗ lực, trách nhiệm trong việc triển khai thực hiện phong trào thanh niên tham gia bảo vệ môi trường, góp phần làm thay đổi nhận thức, ý thức của xã hội trong việc bảo vệ môi trường sống, sử dụng tiết kiệm tài nguyên của đoàn viên, thanh thiếu nhi.

Một số kinh nghiệm trong tổ chức các hoạt động xung kích, tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trong thanh niên của Tỉnh đoàn Nam Định trong thời gian vừa qua:

Thứ nhất, để đạt hiệu quả cao trong việc tổ chức các hoạt động tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với BĐKH thì công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao năng lực, ý thức trách nhiệm của đoàn viên thanh niên và người dân đóng vai trò quan trọng.

Với quan điểm chỉ có thay đổi về nhận thức thì mới có hành động tích cực, các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền. Ngoài việc tuyên truyền trong các buổi họp, sinh hoạt hàng tháng, các địa phương đã tổ chức nhiều hoạt động mang tính trực quan để bảo vệ môi trường. Các đơn vị đoàn toàn

tỉnh đã xây dựng các cụm pa nô, băng rôn, khẩu hiệu tuyên truyền về phong trào; phát tờ rơi, sách mỏng, túi nilon dễ tiêu hủy bảo vệ môi trường; đồng thời, tổ chức các cuộc thi trắc nghiệm với nội dung bảo vệ môi trường, tổ chức thi vẽ tranh... Thông qua đó đã chuyển tải sinh động những thông điệp kêu gọi bảo vệ môi trường đến đoàn viên thanh thiếu nhi và các tầng lớp nhân dân. Đây cũng là cơ hội để đoàn viên thanh thiếu nhi hiểu hơn về trách nhiệm của bản thân trong việc bảo vệ môi trường, từ đó thực hiện hiệu quả vai trò tuyên truyền kêu gọi mọi người hãy hành động vì môi trường. Đặc biệt, để nâng cao ý thức đoàn viên thanh niên và người dân trong việc xây dựng nếp sống văn minh đô thị, tổ chức đoàn đã phối hợp với các đoàn thể đến tận các hộ gia đình vận động đăng ký thực hiện nếp sống văn minh đô thị. Nhiều hoạt động dân vận khéo nhằm nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, thay đổi hành vi, nếp sống trong sinh hoạt và trách nhiệm vì cộng đồng.

Đồng thời, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn thường xuyên thông tin, cập nhật những chủ trương, chính sách mới của Đảng và Nhà nước về bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu; trang bị kiến thức, kỹ năng truyền thông, kỹ năng lập kế hoạch tổ chức các hoạt động truyền thông về bảo vệ môi trường, tập huấn nâng cao năng lực ứng phó trước các thảm họa thiên tai, sự cố môi trường cho đoàn viên, thanh niên và cộng đồng. Giới thiệu các mô hình tiêu biểu trong bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu bằng các hình thức phù hợp như: lồng ghép qua các hội nghị, diễn đàn, hội thảo có liên quan; ban hành văn bản hướng dẫn triển khai; đăng tải trên trang thông tin điện tử, website, mạng xã hội do tổ chức Đoàn, Hội, Đội quản lý và trên các phương tiện thông tin đại chúng...

Thứ hai, Đoàn Thanh niên phải chủ động xây dựng, triển khai chương trình phối hợp với các đơn vị có liên quan trong các hoạt động bảo vệ môi trường

Để công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với BĐKH phát huy hiệu quả cần phải có sự vào cuộc quyết liệt của các cấp, các ngành và toàn xã hội. Vì thế trong thời gian qua, Đoàn Thanh niên tỉnh Nam Định đã chủ động phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể ký kết và triển khai các hoạt động bảo vệ môi trường. Hằng năm, Tỉnh đoàn phối hợp với Sở Tài nguyên và Môi trường tổ chức các đợt hoạt động cao điểm gắn với những sự kiện của ngành Tài nguyên và Môi trường diễn ra hết sức sôi nổi như: Giờ Trái đất, Ngày Môi trường thế giới, Ngày Nước thế giới, Ngày Khí tượng thế giới, Tuần lễ Biển và Hải đảo Việt Nam, Chiến dịch Làm cho thế giới sạch hơn...tổ chức cho đoàn viên, thanh niên ra quân tuyên truyền cổ động trên các tuyến đường về nội dung Ngày Nước Thế

giới, Ngày Khí tượng thế giới, Giờ Trái đất và đồng loạt ra quân dọn vệ sinh môi trường, trồng mới cây xanh, thu gom rác thải, khơi thông dòng chảy trên địa bàn các huyện ven biển; tổ chức ra mắt đội thanh niên tình nguyện tuyên truyền về bảo vệ môi trường biển... Xây dựng chương trình phối hợp với Bộ đội Biên phòng tỉnh, Hội Phụ nữ, Hội Nông dân... triển khai các chương trình ra quân Ngày Chủ nhật xanh, Ngày Thứ bảy tình nguyện, các chiến dịch làm sạch bờ biển.

Bên cạnh đó, trong những năm qua, Tỉnh đoàn Nam Định đã phối hợp với Trung tâm bảo tồn sinh vật biển và phát triển cộng đồng (MCD) để triển khai các hoạt động, các mô hình bảo vệ môi trường dành cho các xã ven biển, gánh chịu hậu quả nặng nề của biến đổi khí hậu: như Diễn đàn “Thanh niên tiên phong ứng phó biến đổi khí hậu vùng đồng bằng sông Hồng” và ra mắt dự án “Sẵn sàng” - Thúc đẩy vai trò tiên phong của thanh niên trong thích ứng biến đổi khí hậu tại đồng bằng sông Hồng, mô hình phân loại rác thải tại nguồn” ...

Thứ ba, để tổ chức hiệu quả các hoạt động bảo vệ môi trường, ứng phó với BĐKH cần phải xây dựng và duy trì các mô hình cụ thể.

Cùng với những hoạt động sôi nổi, tuổi trẻ Nam Định nỗ lực xây dựng và duy trì hiệu quả của 185 câu lạc bộ, đội, nhóm thanh niên tình nguyện bảo vệ môi trường, bảo vệ dòng sông quê hương. Triển khai hiệu quả và xây dựng, nhân rộng các mô hình bảo vệ dòng sông quê hương; mô hình làng xã “Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp”; mô hình “Ngày Thứ bảy tình nguyện”, “Ngày Chủ nhật xanh” bảo vệ môi trường; mô hình 30 phút sạch nhà đẹp ngõ; mô hình biến điểm rác thải thành vườn hoa thanh niên; mô hình vận động thanh niên đi đầu thực hiện sử dụng các sản phẩm thân thiện với môi trường, tiết kiệm năng lượng, hạn chế sử dụng túi ni lông, nói không với rác thải nhựa, bỏ rác đúng quy định. Theo đó, đã có hơn 7.000 ĐVTN toàn tỉnh đã tổ chức hoạt động tình nguyện “Ngày Thứ bảy tình nguyện”, “Ngày Chủ nhật xanh” trên địa bàn các phường, thị trấn với các hoạt động như: quét vôi trên 5.000 gốc cây, cột điện xóa biển quảng cáo, rao vặt trái phép; thu gom, phân loại rác thải trên các tuyến đường... Đồng thời tuyên truyền, vận động bà con nhân dân chấp hành tốt các quy định về sử dụng vỉa hè, nếp sống văn hóa khu dân cư, không lấn chiếm vỉa hè, lòng lề đường và đậu đỗ phương tiện giao thông trái quy định gây mất trật tự, mỹ quan đô thị.

Nhiều mô hình bảo vệ môi trường được triển khai và bước đầu duy trì hiệu quả: Huyện đoàn Xuân Trường phối hợp tổ chức chương trình “Phát động

phong trào chống rác thải nhựa và hướng dẫn phân loại rác thải tại nguồn và tặng 11 bộ thùng phân loại rác thải”; tổ chức truyền thông hướng dẫn phân loại rác thải hữu cơ, vô cơ tại hộ gia đình. Mô hình “Thu gom, phân loại rác thải sử dụng trong sinh hoạt hàng ngày tại các hộ gia đình” của Huyện đoàn Ý Yên. Theo đó, vào chiều thứ sáu hàng tuần, ĐVTN đến từng hộ gia đình thu gom số rác tái sử dụng mà các hộ gia đình đã phân loại và thu gom lại. Các loại rác thải đã được phân loại, đưa về vị trí tập kết, sau đó bán để xây dựng quỹ “Vì đàn em thân yêu”. Mô hình “Ngày Chủ nhật xanh” của huyện đoàn Nam Trực, theo đó vào Chủ nhật đầu tiên của tháng, ĐVTN cùng các hộ gia đình trong toàn huyện Nam Trực sẽ ra quân dọn dẹp vệ sinh môi trường... Từ các mô hình cụ thể, đoàn viên thanh niên và người dân đã có ý thức hơn trong suy nghĩ và hành động, góp phần thay đổi hành vi, không làm những việc tác động xấu đến môi trường.

Một trong những hoạt động tiêu biểu của phong trào bảo vệ môi trường đó là trồng và chăm sóc cây xanh. Hàng năm, hưởng ứng phong trào *“Tết trồng cây đời đời nhớ ơn Bác Hồ”*, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chỉ đạo các cấp bộ đoàn tổ chức các hoạt động ra quân trồng cây xanh nhằm phát huy tinh thần xung kích của tuổi trẻ tích cực tham gia trồng cây gây rừng, xây dựng môi trường xanh - sạch - đẹp. Chỉ tính riêng trong năm 2020, các cấp bộ đoàn đã tham gia trồng mới được trên 34.500 cây xanh các loại góp phần tạo cảnh quan, không gian hoàn nguyên môi trường. Cùng với hoạt động trồng cây xanh, việc giữ gìn vệ sinh cảnh quan môi trường luôn là vấn đề được quan tâm. Tại 03 huyện ven biển của tỉnh, đoàn thanh niên khối lực lượng vũ trang đã tổ chức và duy trì 13 điểm thường xuyên ra quân Chiến dịch *“Hãy làm sạch biển”*, thu hút 2.000 ĐVTN tham gia dọn vệ sinh môi trường tại các bờ biển. Có thể khẳng định, với hàng ngàn cây xanh được trồng mới, hàng trăm phần việc, công trình thanh niên, mô hình tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu... tổ chức Đoàn và tuổi trẻ Nam Định đã đóng góp tích cực vào việc thay đổi nhận thức, ý thức của cộng đồng xã hội về bảo vệ môi trường sống, góp phần không nhỏ vào việc ứng phó với sự biến đổi khí hậu đang xảy ra ngày càng phức tạp, khó lường...

Trong thời gian tới, để tiếp tục triển khai các hoạt động bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trong thanh niên, Đoàn Thanh niên tỉnh Nam Định sẽ thực hiện một số giải pháp sau:

Thứ nhất: tiếp tục chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong toàn tỉnh tổ chức trồng cây xanh bảo vệ môi trường tham gia xây dựng Nông thôn mới. Hướng tới kỷ niệm 90 năm ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn phát động triển khai công trình thanh niên 90 km hàng cây thanh niên trên địa bàn toàn tỉnh, phối hợp chặt chẽ với chính quyền các địa phương để có các biện pháp duy trì chăm sóc hàng cây.

Thứ hai: Bên cạnh việc hỗ trợ và nhân rộng các mô hình về ứng phó với BĐKH đã được triển khai, trong thời gian tới Đoàn Thanh niên tỉnh sẽ tập trung triển khai 02 mô hình: Mô hình phân loại rác thải tại nhà và Mô hình Xây dựng Sân chơi thiếu nhi từ lốp ô tô và nguyên vật liệu tái chế. Đây là các mô hình đã được thí điểm trong năm 2020 và bước đầu mang lại các kết quả tích cực, là cơ sở để nhân rộng trong toàn tỉnh.

Thứ ba: Chủ động phối hợp với Sở Tài nguyên Môi trường, các hội, đoàn thể trong tỉnh tổ chức các hoạt động bảo vệ môi trường ứng phó BĐKH, các chiến dịch truyền thông, các đợt hoạt động cao điểm về môi trường nhằm góp phần thay đổi nhận thức người dân. Tập trung triển khai chương trình phối hợp giữa Đoàn Thanh niên tỉnh và Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh, trong đó nội dung trọng tâm là bảo vệ môi trường biển, với các hoạt động: tổ chức chiến dịch ra quân làm sạch biển, tổ chức trồng rừng ngập mặn, rừng phi lao chắn sóng, tập trung nhân rộng mô hình “*Chống rác thải nhựa*”, phát túi sinh thái cho người dân... tại các xã, thị trấn, khu vực biên giới biển của tỉnh.

Thứ tư: Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho đoàn viên, thanh thiếu nhi về bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu và phát triển, tổ chức các chiến dịch truyền thông nhân các sự kiện về môi trường... Tổ chức các cuộc thi Sáng tạo xanh, Vì sông sạch biển xanh trong ĐVTN để tìm kiếm những ý tưởng mới trong bảo vệ môi trường ứng phó BĐKH. Bên cạnh đó, Đoàn Thanh niên tỉnh sẽ có các chương trình hỗ trợ các ý tưởng khởi nghiệp, các mô hình khởi nghiệp, lập nghiệp của thanh niên trong lĩnh vực bảo vệ môi trường.

Thứ năm: Tiếp tục tổ chức cho ĐVTN tham gia các hoạt động tình nguyện vệ sinh môi trường, như Ngày Chủ nhật xanh, Ngày Thứ bảy tình nguyện, các hoạt động tham gia xây dựng Nông thôn mới nâng cao, Nông thôn mới kiểu mẫu, xây dựng văn minh đô thị. Vận động các nguồn lực và đảm nhận

ngày công lao động để xây dựng nhà tiêu hợp vệ sinh cho các cơ sở trường học, các hộ gia đình. Phối hợp với các hội, đoàn thể lắp đặt thùng rác công cộng tại các tuyến đường và các trường học. Kịp thời phát hiện, tuyên dương những mô hình hay, cách làm hiệu quả trong ứng phó với biến đổi khí hậu và bảo vệ môi trường của đoàn viên, thanh thiếu nhi.

TỔ CHỨC TRIỂN KHAI CÁC HOẠT ĐỘNG XUNG KÍCH, TÌNH NGUYỆN BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG, ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TRONG THANH NIÊN QUẢNG NAM

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Quảng Nam

90 năm song hành cùng lịch sử dân tộc, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức hiệu triệu hàng vạn con tim cùng nhịp đập, chung ý chí; thôi thúc đoàn viên, thanh niên thi đua, bền chí rèn luyện, cống hiến và trưởng thành. Cùng với sự không ngừng lớn mạnh về mặt lý luận, phù hợp với thực tiễn tâm lý, tư tưởng, tình cảm đông đảo thanh thiếu nhi, tổ chức Đoàn đã triển khai nhiều phong trào hành động cách mạng thiết thực và ý nghĩa, tạo môi trường rèn luyện lý tưởng, xứng đáng là trường học xã hội chủ nghĩa cho thanh niên trong thời kỳ mới. Một trong số những phong trào hiệu quả đó là phong trào thanh niên chung tay bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu.

Thực tế cho thấy, những năm gần đây, biến đổi khí hậu đã làm xuất hiện nhiều hình thái thời tiết cực đoan, đặc biệt là bão, lũ, hạn hán kéo dài, khí hậu diễn biến phức tạp, gây ảnh hưởng không nhỏ đến cuộc sống, sinh hoạt của người dân. Nhận thức được tầm quan trọng của công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trong công cuộc phát triển quê hương bền vững, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Quảng Nam xem đây là một trong những trọng tâm công tác lớn của tổ chức Đoàn. Các hoạt động của Đoàn và tuổi trẻ tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu được tổ chức rộng khắp, thường xuyên; các mô hình được duy trì và phát huy hiệu quả, tạo dấu ấn, sức lan tỏa trong cộng đồng.

Với mục tiêu nâng cao nhận thức, hướng tới thay đổi hành vi cho thanh thiếu niên nói riêng và nhân dân nói chung trong việc bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, các cấp bộ Đoàn trên toàn tỉnh đã không ngừng đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục về bảo vệ môi trường, hướng tới mục tiêu tuyên truyền thường xuyên, liên tục, đồng bộ, có trọng tâm, trọng điểm, rõ việc, rõ mô hình, phù hợp đặc thù của từng địa phương, đơn vị. Cùng với đó, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành liên quan tổ chức các chiến dịch truyền thông theo chuỗi các sự kiện, các ngày lễ lớn trong năm thu hút hàng nghìn lượt ĐVTN tham gia. Thông qua các công cụ truyền thông của đoàn, qua các buổi sinh hoạt chi đoàn, Chương trình Vì một Việt Nam xanh do Trung ương Đoàn phát động được chuyển tải sâu rộng đến cơ sở; các chiến dịch thanh niên chuyên biệt về môi trường được đẩy mạnh tuyên truyền phát động triển khai hằng năm như: “Làm cho thế giới sạch hơn”, “Hãy làm sạch biển”, “Ngày Môi trường thế giới”, “Chiến dịch Giờ Trái đất”... Qua đó, mỗi đoàn viên, thanh niên được tuyên truyền về cách sử dụng tiết kiệm điện, nước trong sinh hoạt; trồng và chăm sóc cây xanh, bảo vệ biển đảo; tuyên truyền, vận động

Nhân dân ký cam kết không vứt rác thải bừa bãi, xây dựng tuyến đường Sáng - xanh - sạch - đẹp - an toàn...

Song song với công tác tuyên truyền, các hoạt động xung kích bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu được các cấp bộ đoàn hưởng ứng mạnh mẽ thông qua tổ chức và duy trì hoạt động các đội thanh niên xung kích, thanh niên tình nguyện hành động vì môi trường, các CLB tình nguyện xanh; các hoạt động vì môi trường và an sinh xã hội; Chủ động đăng ký đảm nhận các công trình thanh niên như: rừng, đồi, vườn cây thanh niên; tuyến đường, tuyến phố, cơ quan công sở “*xanh - sạch - đẹp - văn minh*”; công trình nước sạch vùng cao; tổ chức ra quân làm vệ sinh môi trường ở các tuyến đường, khu dân cư, nạo vét kênh mương, cống rãnh; làm sạch các dòng sông, suối, các khu vực công cộng; ra quân dọn vệ sinh nghĩa trang liệt sĩ... Đặc biệt, hưởng ứng Chương trình Vì một Việt Nam xanh, các hoạt động trồng cây xanh gắn với xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh được triển khai hiệu quả. Hằng năm, các cấp bộ đoàn trên toàn tỉnh trồng mới hơn 70.000 cây xanh các loại; nạo vét hơn 200m³ rác thải; xây dựng 214 tuyến đường Thanh niên tự quản Sáng - xanh - sạch - đẹp - an toàn; cấp phát hơn 10.000 tờ rơi tuyên truyền bảo vệ môi trường... Từ thực tiễn phong trào, đã có nhiều mô hình hoạt động thiết thực, góp phần hiệu quả vào công tác bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu, được các cấp ủy Đảng, chính quyền và Nhân dân địa phương đánh giá cao.

Nổi bật lên trong đó, Phong trào Nói không với rác thải nhựa được triển khai sôi nổi nhằm tuyên truyền đến người dân hạn chế sử dụng các sản phẩm nhựa, túi nilon và thực hiện phân loại rác thải ngay tại gia đình, cơ quan, nơi công cộng, góp phần xây dựng môi trường xanh, sạch, đẹp. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn hướng dẫn các cơ sở đoàn triển khai xây dựng các mô hình cộng đồng hành động chống rác thải nhựa và xây dựng thí điểm 02 mô hình cấp tỉnh Khu dân cư, chợ dân sinh giảm thiểu rác thải nhựa tại thành phố Tam Kỳ và huyện Duy Xuyên; triển khai phát động xây dựng công trình thanh niên từ hành trình thứ hai của lớp xe... Các mô hình đã đem lại những chuyển biến tích cực và góp phần thay đổi nhận thức của người dân. Qua đó, các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh đã tích cực nhân rộng, triển khai tại nhiều nơi. Tại các cơ sở Đoàn, những mô hình sáng tạo triển khai phong trào nói không với rác thải nhựa cũng được duy trì, xây dựng hoạt động có hiệu quả như: chương trình “Đổi rác thải nhựa lấy cây xanh - dụng cụ học tập - vật tư y tế phòng chống dịch Covid-19”, mô hình “Cá ăn rác thải nhựa bảo vệ môi trường biển”, “Nhà phân loại rác thải bảo vệ dòng suối quê hương”, “Chương trình cấp phát túi tái chế từ bột hiflex”, mô hình “Cột điện nở hoa”, “Biến chân rác thành bồn hoa”. Đáng chú ý, có nhiều ý tưởng khởi nghiệp trong lĩnh vực môi trường của đoàn viên thanh niên được phát hiện và hỗ trợ triển khai thực tế, tiêu biểu như: kinh doanh sản phẩm ống hút bằng tre; sản xuất giỏ hoa, đôn hoa bằng vật liệu tái chế; phương tiện thủy bộ thu gom rác; sản phẩm sinh hoạt gia đình (đĩa, muỗng, thìa...) làm từ mo cau...

Vai trò xung kích, tình nguyện của đoàn viên thanh niên trong công tác bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu được thể hiện rõ nét nhất ở công tác hỗ trợ Nhân dân khắc phục hậu quả thiên tai. Các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh đã chủ động củng cố các đội hình TNKK phòng chống lụt, bão, sẵn sàng cơ động đội hình, ứng phó với các tình huống thiên tai xảy ra. Các đội hình thanh niên xung kích phòng chống thiên tai cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã đã được triển khai đồng bộ, vừa thực hiện cung cấp thông tin thời tiết kịp thời để người dân chủ động phòng tránh, vừa tham gia giúp người dân sơ tán, vận chuyển đồ đạc đến nơi an toàn và nhanh chóng hỗ trợ sửa chữa nhà cửa, dọn dẹp vệ sinh trường học, cơ sở y tế, thông tuyến các đoạn đường giao thông bị chia cắt, hỗ trợ vận chuyển nước sạch, thực phẩm cho bà con... Đặc biệt, 03 chương trình Công trường Thanh niên tình nguyện hỗ trợ Nhân dân các huyện Nam Trà My, Phước Sơn, Bắc Trà My là hoạt động thiết thực, thể hiện tính chuyên nghiệp, chủ động trong công tác hỗ trợ Nhân dân khắc phục hậu quả thiên tai. Những chiến sỹ tình nguyện với đặc thù chuyên môn khác nhau như y, bác sỹ, kỹ sư xây dựng, điện lực, môi trường, các chiến sỹ lực lượng vũ trang hay sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng cùng tham gia công trường, cùng ăn, cùng ở với người dân vùng chịu thiệt hại nặng bởi cơn bão số 9 để thấy được vai trò, trách nhiệm của mình, của thế hệ thanh niên Bác Hồ trong trách nhiệm chung của cộng đồng đối với người dân có hoàn cảnh khó khăn. Tính riêng trong công tác hỗ trợ Nhân dân khắc phục hậu quả cơn bão số 9, đã có hơn 10 tỷ đồng được các cấp bộ Đoàn huy động và sử dụng hiệu quả, ý nghĩa.

Nhìn chung, hoạt động bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu do các cấp bộ Đoàn tổ chức đã tác động sâu sắc đến nhận thức về môi trường của từng nhóm đối tượng thanh, thiếu niên, góp phần nâng cao nhận thức và hành động cho giới trẻ cũng như cộng đồng dân cư, từ đó góp phần không nhỏ trong việc gìn giữ, bảo vệ môi trường sống trên địa bàn tỉnh. Để phát huy được tính xung kích, tình nguyện, sự sáng tạo của tuổi trẻ, thể hiện rõ vai trò của tổ chức Đoàn trong tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, kinh nghiệm từ thực tiễn công tác tại tỉnh Quảng Nam cho thấy, các cấp bộ đoàn, nhất là cấp cơ sở phải không ngừng chủ động, sáng tạo, cụ thể công tác hoá bằng những biện pháp, hình thức linh hoạt, phù hợp gắn với yêu cầu thực tiễn đặt ra trên từng địa bàn, cơ quan, đơn vị; tiếp tục nghiên cứu và xây dựng, nhân rộng nhiều mô hình bảo vệ môi trường có tính thực tế, có khả năng áp dụng hiệu quả tại nhiều địa phương, đơn vị; tăng cường bám sát sự chỉ đạo, định hướng của cấp ủy, chính quyền, đẩy mạnh công tác phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể tại các địa phương, cơ quan, đơn vị. Song song đó, cần đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền để mỗi đoàn viên, thanh niên nâng cao nhận thức, hướng tới thay đổi hành vi cho chính lực lượng này nói riêng và nhân dân nói chung trong việc bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Trong thời gian tới, với dự báo tình hình môi trường, biến đổi khí hậu xuất hiện nhiều ảnh hưởng tiêu cực tới đời sống kinh tế, xã hội của nước ta, các cấp bộ Đoàn tỉnh Quảng Nam nói riêng và trên cả nước nói chung cần tập trung thực hiện các giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất: Đa dạng hóa hình thức giáo dục môi trường cho thế hệ trẻ và xã hội nhằm tác động trực tiếp đến nhận thức của mỗi cá nhân, từ đó hình thành ý thức bảo vệ môi trường thường xuyên, liên tục. Bên cạnh các công cụ tuyên truyền truyền thống, cần quan tâm chú trọng đến mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại, để công tác bảo vệ môi trường đi gần hơn với thanh niên trong thời kỳ công nghiệp 4.0. Đặc biệt, quan tâm cung cấp kiến thức, kỹ năng cần thiết, giúp cho mỗi tuyên truyền viên của Đoàn được tiếp cận tới đông đảo người dân, tham gia tuyên truyền, vận động, thuyết phục họ thay đổi hành vi, thói quen, tập quán sinh hoạt gây hại đối với môi trường.

Thứ hai: Đầu tư nghiên cứu từ lý luận đến thực tiễn các mô hình hoạt động hiệu quả nhằm triển khai sâu rộng chương trình “Vì một Việt Nam xanh”, tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu; hướng dẫn thành lập và duy trì các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên, mô hình khởi nghiệp thanh niên hoạt động trong lĩnh vực môi trường; củng cố, duy trì hoạt động Đội hình thanh niên xung kích tham gia phòng chống lụt, bão các cấp, các đội hình thanh niên tình nguyện chuyên sâu phòng chống thiên tai, hỗ trợ người dân trong xử lý sự cố môi trường; các câu lạc bộ, đội, nhóm thanh niên tình nguyện về bảo vệ môi trường... Quan tâm đổi mới hình thức tập hợp thanh niên trên địa bàn dân cư thông qua các hoạt động bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu, tạo môi trường rèn luyện cho thanh thiếu niên.

Thứ ba: Tranh thủ sự quan tâm lãnh chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, sự phối hợp hỗ trợ của các ban, ngành liên quan trong công tác bảo vệ môi trường; tích cực tham mưu các cấp ủy Đảng ban hành các cơ chế, chính sách tạo bước phát triển đột phá trong công tác bảo vệ môi trường tại địa phương như: hỗ trợ chuyên nghiệp hóa hoạt động tình nguyện tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu của đoàn viên, thanh niên; hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp và đầu tư phát triển các công nghệ mới tiết kiệm năng lượng và sử dụng hiệu quả tài nguyên thiên nhiên, tham gia khắc phục và xử lý các khu vực bị ô nhiễm môi trường; khuyến khích thanh niên tham gia đề xuất ý tưởng, nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Cùng với tinh thần nhiệt huyết, không quản ngại khó khăn, sẵn sàng đi đầu trong công tác phòng chống, khắc phục hậu quả thiên tai tại địa phương, tuổi trẻ Quảng Nam đang có những bước chuyển mạnh mẽ từ nhận thức đến hành động trong công tác bảo vệ môi trường, phòng chống biến đổi khí hậu. Điều đó thể hiện rõ ràng trách nhiệm của người trẻ với quê hương, đất nước trong việc lan tỏa ý thức bảo vệ môi trường, hướng tới phát triển bền vững toàn xã hội./.

PHONG TRÀO “3 TRÁCH NHIỆM” TRONG TUỔI TRẺ KHỐI CÁC CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG

Đoàn Khối các cơ quan Trung ương

Trách nhiệm là một phạm trù đạo đức cơ bản của mỗi con người, được quy định và ràng buộc bởi các mối quan hệ xã hội. Trong sự đan xen giữa các mối quan hệ đó, trách nhiệm được hình thành trên cơ sở quy định của luật pháp, quy chế, thỏa thuận của tập thể, tổ chức, địa phương. Trách nhiệm còn được hình thành do dư luận xã hội và bị chi phối bởi dư luận xã hội.

Đối với công chức, viên chức, những người làm việc trong các cơ quan Nhà nước, thực thi các hoạt động công vụ, trách nhiệm được quy định ở mức độ cao hơn là “*trách nhiệm công vụ*”. Với tính chất đặc thù của công việc thực thi công vụ cũng như thực hiện công tác chuyên môn trong các cơ quan Nhà nước, công chức, viên chức cần có mức độ trách nhiệm cao hơn các vị trí nghề nghiệp khác, đặc biệt đối với công chức, viên chức làm việc trong các cơ quan Trung ương.

Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức tận tâm với công việc, gần gũi với người dân là mong muốn của toàn xã hội. Để góp phần thực hiện được điều này, trong những năm qua Đoàn Khối các cơ quan Trung ương đã chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong toàn Khối triển khai rộng rãi trong đoàn viên, thanh niên phong trào “*3 trách nhiệm*” và lấy đó làm một trong những tiêu chí thi đua ở các cấp bộ Đoàn trực thuộc.

Với nội hàm chính của phong trào “*3 trách nhiệm*” là: *Trách nhiệm với bản thân, trách nhiệm với công việc, trách nhiệm với cộng đồng*, phong trào hướng đến mục tiêu tạo môi trường lành mạnh, thuận lợi để đoàn viên, thanh niên, cán bộ, công chức, viên chức trẻ nâng cao tinh thần trách nhiệm trong thực hiện chức trách nhiệm vụ; không ngừng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, tác phong; tích cực học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ để thực hiện hiệu quả nhiệm vụ chính trị, hoàn thành tốt vai trò, trách nhiệm của người cán bộ, công chức, viên chức trẻ trong việc xây dựng hệ thống chính trị trong sạch vững mạnh, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước và hội nhập quốc tế.

Phong trào “*3 trách nhiệm*” được Ban Bí thư Trung ương Đoàn phát động từ năm 2009. Cụ thể hóa nội dung phong trào, Ban Thường vụ Đoàn Khối đã nghiêm túc thực hiện theo Hướng dẫn số 58-HD/TWĐTN-CNĐT ngày 25/12/2014 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về việc thực hiện “*3 trách nhiệm*” trong đoàn viên, thanh niên cán bộ, công chức, viên chức giai đoạn 2015 - 2017. Cùng với sự quan tâm, ủng hộ của các cấp ủy Đảng, lãnh đạo các cơ quan Trung ương, trong những năm qua, các cấp bộ Đoàn trong Khối đã triển khai nhiều

sáng kiến thanh niên, nhiều việc làm cụ thể và thiết thực góp phần vào kết quả chung của tuổi trẻ Khối các cơ quan Trung ương trong thực hiện phong trào “3 trách nhiệm”. Điều này được thể hiện qua kết quả của các hoạt động cụ thể sau:

Trách nhiệm với bản thân:

Toàn thể cán bộ, công chức, viên chức trẻ trong toàn Khối đã từng bước rèn luyện, nâng cao tinh thần trách nhiệm, đăng ký tự học tập, nâng cao trình độ chuyên môn. Trong những năm qua, toàn Khối đã tổ chức được hơn 3000 buổi hội thảo, lớp học, tọa đàm, diễn đàn, hội thi cho cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia với các chủ đề: “*Tuổi trẻ Khối các cơ quan Trung ương làm theo lời Bác*”, “*Tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời kỳ hội nhập*”, “*Ước mơ vươn tới năm châu*”, “*Đổi mới phong cách làm việc của cán bộ công chức trẻ*”, “*Cán bộ, công chức, viên chức trẻ gương mẫu*”, *Hội thi Văn hóa Công sở; Hội thi Thanh niên với cải cách thủ tục hành chính* thanh niên xung kích cải cách hành chính ở cơ quan, đơn vị; nhiều hội thảo, tọa đàm về kỹ năng quản lý thời gian nơi công sở, thực hành tiết kiệm các chi phí quản lý hành chính; tham mưu cấp ủy xây dựng quy chế văn hóa nơi công sở, tích cực thực hiện xây dựng văn minh nơi công sở, hội diễn văn nghệ quần chúng và cuộc thi tìm hiểu về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh... Qua đó nhiều cán bộ, công chức trẻ không ngừng học tập, nâng cao tinh thần trách nhiệm, đổi mới tác phong phục vụ nhân dân, đảm nhận nhiều công trình, phần việc thanh niên xung kích trong cải cách hành chính, giảm bớt thủ tục rườm rà không cần thiết, đơn giản hoá các thủ tục hành chính góp phần xây dựng bộ máy cơ quan tinh gọn, hoạt động hiệu quả được nhân dân, dư luận xã hội đồng tình và tin cậy.

Thực hiện phong trào “*Rèn luyện sức khoẻ theo gương Bác Hồ vĩ đại*”, các đơn vị đã tổ chức hàng nghìn hoạt động giao lưu thể dục thể thao, văn hóa văn nghệ, các trò chơi dân gian giữa các đơn vị nhằm kỷ niệm các ngày lễ lớn hàng năm. Bên cạnh đó, tổ chức cho ĐVTN của các đơn vị đến tham quan tại các khu di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh... Nhiều cơ sở đoàn còn chủ động phối hợp tổ chức các lớp tin học, ngoại ngữ cho ĐVTN tham gia học tập.

Phát huy khả năng sáng tạo của ĐVTN trong việc ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý, cải cách thủ tục hành chính để phục vụ tích cực vào công tác chuyên môn, từng cơ sở đoàn chủ động tham mưu cho lãnh đạo các đơn vị, đề đào tạo, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và nhất là ứng dụng tin học, ngoại ngữ trong ĐVTN góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ tốt trong công tác. Qua đó, có khoảng 95% cán bộ, công chức có chứng chỉ ngoại ngữ, tin học và biết sử dụng 100% thành thạo máy vi tính, được bồi dưỡng về kiến thức kinh tế, pháp luật, chính trị xã hội... nhằm nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ.

Nhằm tạo động lực cho cán bộ, công chức, viên chức trẻ hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân và tận tụy với công việc, các cơ sở Đoàn

trực thuộc đã tổ chức nhiều cuộc tuyên truyền, tọa đàm, trao đổi nâng cao nhận thức chính trị, phẩm chất đạo đức, lương tâm nghề nghiệp cho 100% đoàn viên công chức trẻ. Đồng thời, phát động cam kết tránh các hiện tượng tiêu cực, cửa quyền, quan liêu, tham nhũng trong cán bộ, công chức trẻ bằng cách phát động đăng ký thi đua các danh hiệu như: Chiến sĩ thi đua cấp cơ sở, danh hiệu lao động tiên tiến, công đoàn viên xuất sắc, nữ 2 giỏi...

Trách nhiệm với công việc:

Tổ chức Đoàn các cấp luôn xác định rõ vai trò, trách nhiệm của tuổi trẻ trong việc xây dựng cơ quan, đơn vị vững mạnh. Phát huy vai trò nòng cốt, sáng tạo, xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ Khối cơ quan Trung ương trong việc thực hiện nhiệm vụ được giao, lực lượng ĐVTN tích cực tham gia các phong trào, hoạt động nhằm khuyến khích, động viên đoàn viên thanh niên trong việc học tập và nghiên cứu khoa học. Việc đăng ký xây dựng cơ quan, đơn vị vững mạnh được 100% tổ chức Đoàn trong các cơ quan đăng ký và thực hiện nghiêm túc gắn với việc thực hiện Chỉ thị 01 của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn về *‘Tăng cường rèn luyện tác phong, thực hiện lề lối công tác của cán bộ Đoàn’*. Nhiều đồng chí đoàn viên đã chủ động nghiên cứu, tham mưu với lãnh đạo cơ quan, đơn vị cải tiến các quy trình nâng cao hiệu quả chuyên môn, giảm bớt thủ tục hành chính, đề xuất giải quyết công việc nhanh chóng, chính xác, tránh không gây phiền hà cho nhân dân.

Những năm vừa qua, một số cơ sở Đoàn trong Khối đã cụ thể hoá phong trào bằng những khẩu hiệu, nguyên tắc, chuẩn mực đạo đức của người cán bộ, công chức trẻ với phương châm dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện, tiêu biểu như Đoàn TN Văn phòng Trung ương Đảng với khẩu hiệu “4 nguyên tắc” (Tuyệt đối trung thành - Tận tụy chu đáo - Đoàn kết sáng tạo - Giữ vững nguyên tắc), Đoàn TN Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch với phong trào “5 trách nhiệm” (Trách nhiệm với bản thân - Trách nhiệm với gia đình - Trách nhiệm với công việc - Trách nhiệm với cơ quan đơn vị - Trách nhiệm với cộng đồng), Đoàn TN Viện nghiên cứu gia đình và giới với khẩu hiệu “Chủ động, sáng tạo, hiệu quả, chất lượng”, Đoàn Ban Tổ chức Trung ương với 12 chữ *“Bản lĩnh - Trung thành - Cần mẫn - Trí tuệ - Trách nhiệm - Xung kích”*, Đoàn Thanh niên Ban Đối ngoại Trung ương xây dựng tiêu chí cán bộ, công chức Ban Đối ngoại Trung ương theo 5 chữ cái viết tắt của Ban Đối ngoại Trung ương, đó là *“Bảo đảm giờ làm việc chất lượng, hiệu quả; Dùng sử dụng lãng phí tài sản công; Nói không với thuốc lá nơi hội họp; Tắt các thiết bị điện khi không có nhu cầu sử dụng; Ứng xử văn minh, lịch sự”*. Đoàn thanh niên Bộ Tài Chính với các mô hình *“Liêm chính Hải quan”*, *“Năm xông pha, Ba đổi mới”*, *“Quầy thông tin thanh niên”*.

Sau một thời gian triển khai mô hình, đến nay các cơ sở Đoàn đã phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của ĐVTN trong các cơ quan. Thông qua đó, đã đưa ra nhiều giải pháp thiết thực, phát huy tinh thần xung kích của ĐVTN, nỗ lực trong phong trào thi đua lao động, sáng tạo, nêu cao tinh thần tận tâm với công

việc, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, có sáng kiến cải tiến kỹ thuật, nâng cao chất lượng công tác; thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí; thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở; xây dựng cơ quan vững mạnh. Trong thời gian triển khai mô hình, các cơ sở Đoàn còn đăng ký thực hiện các công trình, phần việc thanh niên gắn với nhiệm vụ chính trị, chuyên môn của cơ quan, đơn vị; phát động phong trào nghiên cứu khoa học, xây dựng các câu lạc bộ, đội nhóm khoa học kỹ thuật và xây dựng phong cách ứng xử văn minh tại công sở.

Trách nhiệm với cộng đồng:

Ban Thường vụ Đoàn Khối đã chỉ đạo các cơ sở Đoàn gắn việc thực hiện nội dung phong trào 3 trách nhiệm với việc thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị về việc *“Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”*; Kế hoạch số 24-KH/ĐUK ngày 05/10/2011 của Ban Thường vụ Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương nhằm nêu cao tinh thần hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Cụ thể như các hoạt động: Tôn trọng, lễ phép với nhân dân; đồng cảm chia sẻ với những vướng mắc của người dân; chân thành lắng nghe ý kiến phê bình của nhân dân; cởi mở, nhiệt tình tư vấn, hỗ trợ, giúp đỡ nhân dân. Điển hình, Đoàn TN Bộ Giao thông vận tải với mô hình “4 xin”: Xin chào, Xin lỗi, Xin cảm ơn, Xin phép và “4 luôn”: Luôn mỉm cười, Luôn nhẹ nhàng, Luôn thấu hiểu, Luôn giúp đỡ, qua đó thể hiện trách nhiệm của mỗi cán bộ đoàn viên thanh niên với người dân và thể hiện trách nhiệm đối với cộng đồng xã hội. Đoàn thanh niên Bộ Y tế với mô hình *“Mang âm nhạc đến Bệnh viện”*; Mô hình *“Học tập Bác bằng những việc làm cụ thể-nói đi đôi với làm”* của Đoàn thanh niên Cơ quan Trung ương Đoàn; hay mô hình *“Thanh niên đi sớm về muộn”*; *“8 giờ làm việc hiệu quả”* của Đoàn Thanh niên Bộ Nội vụ; Bộ Tài nguyên và Môi trường; mô hình *“Giờ vàng thứ 6”* của Đoàn thanh niên Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn; mô hình *“Công sở xanh-Văn phòng xanh”* của Đoàn thanh niên các đơn vị: Đài THVN, Văn phòng Chính phủ, Bộ Khoa học và Công nghệ...

Ngoài ra, Ban Thường vụ Đoàn Khối đã trực tiếp cũng như chỉ đạo các cơ sở đoàn tổ chức hàng trăm diễn đàn, hội nghị, nói chuyện chuyên đề... để phổ biến, quán triệt những thông tin chính thống nhất liên quan đến chiến lược, sách lược của Đảng và Nhà nước ta trong việc bảo vệ chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc, có thể kể đến các hội thảo *“Vai trò của tổ chức đoàn thanh niên trong việc bảo vệ nền tảng lý luận của Đảng”*; *“Vấn đề học tập lý luận chính trị của cán bộ trẻ hiện nay: Thực trạng và giải pháp”*; *“Vai trò của tổ chức đoàn trong việc tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng”*... Tích cực tổ chức các hoạt động an sinh xã hội, tình nguyện vì cộng đồng với chuỗi các hoạt động trong *“Hành trình Tuổi trẻ Khỏi các cơ quan vì biển đảo quê hương”* được tổ chức thường xuyên trong các dịp Tháng Thanh niên, Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè, Tình nguyện mùa Đông, Xuân tình nguyện hằng năm...

Phát huy tinh thần trong mỗi cán bộ, công chức, viên chức trẻ trong việc chung tay xây dựng nông thôn mới, xây dựng đô thị văn minh, tích cực tham gia các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, tiêu biểu: Công trình thanh niên “Hệ thống xử lý nước sinh hoạt (NANO, VAST)” cho Bệnh viện đa khoa huyện Bạch Long Vĩ, Hải Phòng do Đoàn thanh niên Viện Hàn lâm Khoa học công nghệ trao tặng; Đoàn Bộ NN&PTNT đã triển khai xây dựng mô hình chăn nuôi bò, chuyển giao ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật tại các tỉnh miền núi phía bắc; mô hình trồng rau an toàn trên đảo Bạch Long Vĩ; Đoàn thanh niên Bộ y tế với các chương trình hỗ trợ y tế, thăm, khám bệnh, phát thuốc miễn phí cho hàng nghìn hộ dân nghèo, các trẻ em có hoàn cảnh khó khăn trên khắp cả nước trong nhiều năm qua; Đoàn thanh niên Bộ Tài nguyên và Môi trường với phong trào *Chống rác thải nhựa*;... Đoàn thanh niên Bộ Giao thông vận tải, Bộ Thông tin và truyền thông, Bộ Xây dựng, Trung ương Mặt trận tổ quốc Việt Nam cùng các cơ sở Đoàn trong Khối đã trao tặng hàng trăm mô hình “*Thắp sáng đường quê*”, “*Nhà nhân ái*”, “*Sân chơi cho em*”, “*Đoạn đường bê tông nông thôn*”, “*Cầu dân sinh*”...

Có thể thấy việc triển khai Phong trào “*3 trách nhiệm*” trong thời gian qua đã đem lại nhiều mặt được cho công tác đoàn và phong trào thanh niên của Khối, như: Phong trào “*3 trách nhiệm*” luôn nhận được sự quan tâm chỉ đạo chặt chẽ của cấp ủy đảng trong suốt quá trình triển khai. Từ đó, phong trào luôn được củng cố, phát huy hiệu quả, góp phần cho cán bộ, đoàn viên thanh niên nâng cao lập trường cách mạng, bản lĩnh chính trị, ý thức phục vụ nhân dân, quan tâm chia sẻ những khó khăn trong công việc.

Các cơ sở Đoàn đã có nhiều cố gắng trong việc triển khai, cụ thể hoá nội dung phong trào, ý thức trách nhiệm của cán bộ, đoàn viên thanh niên đối với nhân dân. Đã có nhiều cách làm hay, sáng tạo trong vận dụng, triển khai phong trào như Đoàn Thanh niên Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch, Đoàn Thanh niên Bộ Giao thông, Đoàn Thanh niên Văn phòng Trung ương Đảng, Đoàn Thanh niên Bộ Nông nghiệp, Đoàn Thanh niên Bộ Tài chính, Đoàn thanh niên Bộ Tài nguyên và Môi trường... Từ đó hiệu quả công việc ngày càng cao, tinh thần thái độ phục vụ nhân dân cũng ngày càng tốt hơn.

Phong trào “*3 trách nhiệm*” được triển khai tại Đoàn Khối các cơ quan Trung ương nhìn chung đã phát huy có hiệu quả về truyền thống uống nước nhớ nguồn, tinh thần xung kích, tình nguyện của đoàn viên thanh niên trong việc thực hiện công tác xã hội và tạo dấu ấn tốt đẹp đối với cộng đồng, thu hút được các đồng đảo đoàn viên thanh niên tham gia. Tuy nhiên, phong trào vẫn còn bộc lộ một số mặt hạn chế, cụ thể như sau:

Một là: nhận thức về phong trào “*3 trách nhiệm*” của một số cán bộ đoàn chưa thật đầy đủ và sâu sắc, chính vì vậy, việc tổ chức triển khai ở một số cơ sở đoàn còn hình thức, thiếu chiều sâu và thiếu sự sáng tạo. Việc triển khai tại đơn vị vẫn mang tính hình thức, hình thức triển khai chủ yếu là phổ biến, photo tài liệu để đoàn viên, thanh niên được biết mà vẫn chưa có những mô hình cụ thể.

Hai là: việc phát hiện, biểu dương, tuyên truyền và nhân rộng các tấm gương điển hình, tiêu biểu của phong trào “3 trách nhiệm” còn hạn chế; trong một số trường hợp sức lan tỏa từ các tập thể, cá nhân điển hình chưa cao. Chưa có cơ chế khen thưởng, động viên đối với các cán bộ, công chức, viên chức trẻ đã có nhiều cống hiến, thực hiện tốt, tấm gương điển hình trong quá trình triển khai phong trào.

Ba là: công tác chỉ đạo, kiểm tra, giám sát của Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Đoàn Khối và Ban Chấp hành đoàn cơ sở với việc thực hiện phong trào chưa được thường xuyên; công tác tham mưu với cấp ủy đảng cơ sở đôi lúc còn mờ nhạt dẫn đến một số nơi hiệu quả chưa cao.

Trong thời gian sắp tới, Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Đoàn Khối sẽ chỉ đạo Ban Chấp hành các cơ sở đoàn trực thuộc tập trung triển khai một số nội dung sau:

- Tiếp tục tập trung đẩy mạnh triển khai thực hiện phong trào “3 trách nhiệm” tới đoàn viên trong Khối, cụ thể hóa việc thực hiện phong trào “3 trách nhiệm” theo chức năng nhiệm vụ chuyên môn của từng cơ quan, đơn vị.

- Bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trẻ.

- Nâng cao công tác chỉ đạo, điều hành của tổ chức Đoàn từ cấp Khối đến cơ sở.

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về phong trào “3 trách nhiệm”, chương trình cải cách hành chính và trách nhiệm của cán bộ, công chức trẻ; không ngừng học tập nâng cao trình độ, trau dồi kiến thức chuyên môn nghiệp vụ, ngoại ngữ trong cán bộ, công chức trẻ.

- Tổ chức các hoạt động phát hiện, tôn vinh các điển hình tiên tiến nhằm động viên, khích lệ những cán bộ, công chức, viên chức trẻ, giỏi trong thực hiện phong trào.

- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, phát hiện, nhân rộng các mô hình, điển hình tiên tiến trong phong trào “3 trách nhiệm”.

- Tổ chức công tác đánh giá kết quả thực hiện phong trào “3 trách nhiệm” hằng năm kết hợp với việc đánh giá chương trình rèn luyện đoàn viên và việc thực hiện học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.

Có thể nói, việc thực hiện tốt phong trào “3 trách nhiệm” trong tuổi trẻ Khối các cơ quan Trung ương sẽ tạo môi trường lành mạnh, thuận lợi để đoàn viên, thanh niên cán bộ, công chức, viên chức trẻ trong Khối rèn luyện, phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ trong việc thực hiện nhiệm vụ được giao, tham gia cải cách hành chính, gắn với thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Qua đó, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trẻ Khối cơ quan Trung ương có tài, đức, vừa “hồng” vừa “chuyên”, đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế./.

GIẢI PHÁP TRIỂN KHAI HIỆU QUẢ PHONG TRÀO “BA TRÁCH NHIỆM” TRONG THANH NIÊN CÔNG CHỨC, VIÊN CHỨC

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thái Bình

Trong 90 năm phấn đấu, xây dựng và trưởng thành, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã phát động rất nhiều phong trào hành động cách mạng, thi đua yêu nước trong đoàn viên, thanh niên. Tuy nhiên, đến trước năm 2009, vẫn chưa có một phong trào riêng biệt cho khối cán bộ, công chức, viên chức trẻ. Chính vì vậy, năm 2009, Ban Bí thư Trung ương Đoàn giao Ban Thanh niên Công nhân và Đô thị ban hành Hướng dẫn số 52-HD/TWĐTN, ngày 17/6/2009, về việc “Hướng dẫn triển khai phong trào 3 trách nhiệm trong cán bộ, công chức trẻ”, với ba nội dung: Trách nhiệm với công việc, trách nhiệm với nhân dân, trách nhiệm với chính mình, nhằm góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trẻ giỏi nghề, yêu nước, nhiệt tình, trách nhiệm, năng động và sáng tạo. Năm 2013, nhằm đẩy mạnh và phát huy phong trào, đồng thời có điều chỉnh kịp thời các nội dung, tiêu chí để phong trào ngày càng đi vào chiều sâu, hiệu quả và phù hợp với tình hình thực tế tại cơ sở, Ban Bí thư Trung ương Đoàn ban hành Hướng dẫn số 26-HD/TWĐTN, ngày 21/10/2013, về việc “Hướng dẫn triển khai phong trào 3 trách nhiệm trong cán bộ, công chức”. Từ đó, phong trào “3 trách nhiệm” được các cấp bộ Đoàn triển khai rộng khắp, góp phần tạo môi trường để cán bộ, công chức, viên chức trẻ tự giác rèn luyện đạo đức nghề nghiệp, phấn đấu học tập, nâng cao trình độ văn hóa, chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu công tác trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; đồng thời phát huy vai trò của tổ chức Đoàn trong xây dựng lớp cán bộ, công chức, viên chức trẻ yêu nước, nhiệt tình, trách nhiệm, năng động và sáng tạo. Có thể nói, phong trào “3 trách nhiệm” đã đáp ứng được nhu cầu, nguyện vọng tu dưỡng, rèn luyện, cống hiến và trưởng thành của đoàn viên, thanh niên là cán bộ, công chức, viên chức trẻ; đồng thời phát huy vai trò xung kích của cán bộ, công chức, viên chức trẻ trong tham gia việc mới, việc khó của đất nước.

Với khoảng 90.000 thanh niên độ tuổi từ 16 - 30, chiếm gần 17,5% dân số tỉnh Thái Bình và khoảng 29,6% là lực lượng lao động; trong đó đoàn viên thanh niên khối công chức, viên chức là 3.452 người (bao gồm đoàn viên sinh hoạt trong các cơ quan nhà nước, đơn vị hành chính sự nghiệp, giáo viên trong

trường học). Tuy chỉ chiếm 3,89% tổng số ĐVTN toàn tỉnh, nhưng cán bộ, công chức, viên chức trẻ tại các cơ quan, đơn vị luôn có những đóng góp tích cực vào công tác Đoàn - Hội của tuổi trẻ tỉnh nhà; cùng với sự lan tỏa của phong trào “Ba trách nhiệm” đã nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ; cán bộ, công chức, viên chức trẻ trong tỉnh luôn là lực lượng xung kích, sáng tạo; năng động, đi đầu trong nghiên cứu và ứng dụng các tiến bộ khoa học, công nghệ vào thực tiễn công việc; đồng thời nhận thức và hành động khẳng định rõ vai trò, trách nhiệm đối với cộng đồng, xã hội và bản thân. Phong trào đã được các cơ sở Đoàn vận dụng linh hoạt, sáng tạo, tạo không khí thi đua sôi nổi:

- Tiêu biểu như: thực hiện “Năm kỷ cương hành chính”, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trẻ đã tích cực tham gia nghiên cứu, tham mưu với cơ quan, đơn vị cải tiến các quy trình nâng cao hiệu quả chuyên môn, nghiệp vụ, giảm bớt thủ tục hành chính; đề xuất giải quyết công việc nhanh chóng, chính xác, tránh gây phiền hà cho nhân dân; triển khai phong trào thi đua “Lao động giỏi, lao động sáng tạo” gắn với đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng người cán bộ, công chức, viên chức “Trung thành, trách nhiệm, liêm chính, sáng tạo”; phong trào “Xây dựng cơ quan, đơn vị văn hóa, ngày làm việc 8 giờ có chất lượng, hiệu quả”; phong trào “Giỏi việc nước, đảm việc nhà”...

- Hoặc qua những cách làm sáng tạo, thu hút đoàn viên, thanh niên trong triển khai, hiến kế để phong trào ngày càng lan tỏa và có chiều sâu. Tiêu biểu như: phối hợp với Đoàn Thanh niên Học viện chính trị - hành chính quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức tọa đàm “Nâng cao chất lượng công tác Đoàn và phong trào thanh niên Khối Các Cơ quan”; Đoàn khối các cơ quan tỉnh tổ chức tọa đàm “Vai trò của tri thức trẻ Thái Bình trong phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng Nông thôn mới”; Tọa đàm nâng cao hiệu quả phong trào thi đua “Giỏi việc nước - Đảm việc nhà” trong nữ cán bộ, công chức, viên chức của Đoàn khối văn phòng Tỉnh ủy; Tọa đàm “Đoàn thanh niên Bệnh viện Nhi Thái Bình - tận tâm, trách nhiệm” trong thời kỳ đổi mới...

- Đồng thời đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về phong trào; phát hiện, tôn vinh các điển hình tiên tiến, nhằm động viên, khích lệ và nhân rộng những mô hình hay, sáng tạo trên các lĩnh vực thanh niên công chức, viên chức trẻ đảm nhiệm.

Trong thực hiện “trách nhiệm với công việc”, cán bộ, công chức, viên chức trẻ ở các cơ quan đã có tinh thần chủ động, tích cực tham gia nghiên cứu, tham mưu với cơ quan, đơn vị cải tiến các quy trình nâng cao hiệu quả chuyên môn, nghiệp vụ, cải cách thủ tục hành chính, đề xuất giải quyết công việc nhanh chóng, chính xác, tránh gây phiền hà cho nhân dân và đặc biệt là tham gia tư vấn

pháp luật, thủ tục hành chính khi có yêu cầu của nhân dân. Nhiều đoàn viên, thanh niên có sáng kiến được áp dụng vào thực tế công việc của từng địa phương, đơn vị. Trong năm qua, đã có 05 đề tài, sáng kiến của cán bộ, công chức, viên chức trong tỉnh được áp dụng vào thực tiễn. Có nhiều công trình, phần việc thanh niên được triển khai, góp phần đem lại lợi ích nhiều mặt cho cộng đồng xã hội. Đặc biệt, đoàn viên, thanh niên đã đi đầu trong cải cách thủ tục hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin giúp cung cấp thông tin cho nhân dân một cách công khai, rộng rãi bằng những việc cụ thể, giải quyết công việc cho nhân dân thuận tiện, tránh những thủ tục rườm rà, đi lại nhiều lần gây khó khăn cho nhân dân. Cụ thể như thành lập đội TNTN tham gia cải cách hành chính với 55 ĐVTN thường trực tại Trung tâm hành chính công của tỉnh, các huyện, thành phố; trong thời điểm dịch bệnh Covid-19 diễn ra phức tạp, cán bộ, công chức, viên chức trẻ đã tham gia đội hình TNTN với 25 thành viên trực đường dây nóng, triển khai hỗ trợ thực hiện các dịch vụ công tại nhà đảm bảo công tác phòng chống dịch...

Ngoài ra, cán bộ, công chức, viên chức trong tỉnh còn tổ chức, hướng ứng sôi nổi các hoạt động như: Ngày thứ 7 tình nguyện giải quyết thủ tục hành chính, tư vấn, khám bệnh miễn phí cho người dân; tích cực tham gia các hoạt động xây dựng cơ quan, đơn vị vững mạnh qua việc thực hành chống tham ô, quan liêu, tham nhũng, lãng phí, xây dựng ý thức tổ chức kỷ luật, có trách nhiệm đối với công việc. Hàng năm, không có cán bộ, công chức, viên chức là đoàn viên, thanh niên vi phạm quy định về những điều cán bộ, công chức không được làm và nội quy của cơ quan, đơn vị.

Trong thực hiện “Trách nhiệm với cộng đồng”, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã tổ chức nhiều chương trình, hoạt động để tạo cơ hội cho đoàn viên, thanh niên được tham gia và cống hiến. Tiêu biểu là cuộc vận động “Tuổi trẻ Thái Bình chung tay xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”. 100% các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã chủ động tham mưu cho cấp ủy và lãnh đạo cơ quan tổ chức đảm nhận các công trình, phần việc thanh niên tham gia phát triển kinh tế – xã hội. Trong nhiều năm liền, hoạt động tình nguyện vì an sinh xã hội được triển khai hiệu quả với các hoạt động: tổ chức tư vấn, khám bệnh, phát thuốc miễn phí và tặng quà cho người dân, học sinh, sinh viên, các hộ gia đình chính sách, người có công, người nghèo; ra quân dọn vệ sinh môi trường, xóa bóc quảng cáo, rao vặt trái quy định; ra quân giữ gìn an ninh trật tự, an toàn giao thông trong dịp lễ, tết; quyên góp, ủng hộ các quỹ do cơ quan, đoàn cấp trên phát động; tham gia hiến máu nhân đạo; tập trung vào các đợt ra quân cao điểm như: Tháng Thanh niên, Chiến dịch Thanh niên tình nguyện hè,... Kết quả, hàng năm

toàn tỉnh đã tổ chức trên 10 hoạt động khám, tư vấn cấp phát thuốc miễn phí cho khoảng 2.500 người; tặng trên 350 suất quà trị giá hơn 70 triệu đồng; vận động 04 đợt hiến máu tình nguyện trong khối cán bộ, công chức, viên chức, thu khoảng 300 đơn vị máu mỗi đợt. Đặc biệt, trong năm 2020, trước tác động của đại dịch Covid-19, các cơ sở Đoàn trong khối đã tổ chức làm 1.800 kính chắn giọt bắn, sản xuất 2.100 lít nước rửa tay sát khuẩn tặng các đơn vị cách ly và cơ quan, trường học; huy động 200 y, bác sỹ trẻ tình nguyện tham gia điều trị, chữa bệnh cho nhân dân phòng, chống Covid-19...

Trong thực hiện “Trách nhiệm với bản thân”, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã chủ động tham mưu với cấp uỷ Đảng, lãnh đạo cơ quan, đơn vị quan tâm tạo điều kiện cho đoàn viên, thanh niên học tập nâng cao trình độ lý luận chính trị và chuyên môn, nghiệp vụ, xung kích đi đầu trong việc ứng dụng khoa học công nghệ vào công tác chuyên môn. Nhiều cán bộ, đoàn viên, thanh niên đã theo học đại học, cao học, các lớp bồi dưỡng lý luận chính trị. Trong năm 2020, toàn tỉnh đã có 356 cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia các lớp bồi dưỡng, tập huấn, đi học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; 73 đồng chí hoàn thành chương trình thạc sĩ; 145 đồng chí được cử tham gia lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận chính trị. Các cán bộ, đoàn viên thanh niên trong tỉnh đã có ý thức rèn luyện tác phong, lề lối công tác, đạo đức công vụ, không ngừng học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; thực hiện tốt nội quy văn hóa công sở và tham gia có hiệu quả vào công tác cải cách hành chính.

Trải qua 90 năm hình thành và phát triển, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam, là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên. Đoàn là đội quân xung kích cách mạng, đội dự bị tin cậy của Đảng, đi đầu trong thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Với vai trò là bộ phận hợp thành của hệ thống chính trị ở Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh có trách nhiệm trong phát động các phong trào hành động, tổ chức cho thanh niên tham gia thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy, mặc dù đời sống của cán bộ, công chức, viên chức trẻ còn gặp nhiều khó khăn song nhìn chung, tình hình tư tưởng của cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong khối công chức, viên chức cơ bản ổn định. Đa số đoàn viên, thanh niên công chức, viên chức có phẩm chất đạo đức tốt, lập trường tư tưởng vững vàng, luôn chấp hành nghiêm đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, có tinh thần, trách nhiệm trong công việc, ý chí cầu thị, ham học hỏi, chủ động khắc phục mọi khó khăn, phấn đấu hoàn

thành tốt các nhiệm vụ công tác, có ý thức tổ chức kỷ luật, chấp hành tốt nội quy, quy chế của cơ quan, đơn vị. Song, vẫn còn một bộ phận cán bộ, công chức, viên chức trẻ sống thiếu lý tưởng, hoài bão, lập trường tư tưởng không vững vàng, có lối sống hưởng thụ, lười lao động, dễ bị kích động, lôi kéo, sa ngã vào các tệ nạn xã hội,... Cùng với đó, qua thực tiễn triển khai phong trào cho thấy còn một số hạn chế, như công tác tuyên truyền về phong trào chưa sâu rộng; nhận thức của thanh niên, công chức, viên chức về phong trào còn hạn chế; một số cơ quan, đơn vị triển khai phong trào còn nặng về hình thức, mô hình hoạt động còn ít, chưa được nhân rộng, tính thực tế chưa cao. Công tác tham mưu của một số cơ sở về triển khai thực hiện phong trào còn bị động, thiếu cụ thể và chưa hiệu quả... Để giải quyết những vấn đề nêu trên, tại diễn đàn này, tôi mạnh dạn đề xuất một số giải pháp sau:

Thứ nhất: bám sát Hướng dẫn số 26-HD/TWĐTN, ngày 21/10/2013, về việc “Hướng dẫn triển khai phong trào 3 trách nhiệm trong cán bộ, công chức”; tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh và Chương trình Rèn luyện đoàn viên giai đoạn 2018 - 2022 đối với đoàn viên trong khu vực hành chính, sự nghiệp. Theo đó, tập trung tuyên truyền ý nghĩa, nội dung của phong trào, nâng cao nhận thức cho cán bộ Đoàn các cấp trong tổ chức thực hiện phong trào; tuyên truyền những cách làm hay, mô hình hiệu quả, cá nhân điển hình.

Thứ hai: tiếp tục tổ chức các đợt thi đua cao điểm trong triển khai công việc, tạo động lực để đoàn viên, thanh niên phát huy khả năng sáng tạo, đề xuất các sáng kiến cải tiến quy trình làm việc, rút ngắn thời gian triển khai và nâng cao chất lượng công việc. Khuyến khích, vận động đoàn viên, thanh niên công chức, viên chức đề xuất, đăng ký đảm nhận các đề tài nghiên cứu khoa học, xây dựng các chuyên đề phục vụ công tác trong từng lĩnh vực; nghiên cứu ứng dụng các tiến bộ khoa học - công nghệ, phương pháp quản lý trong triển khai nhiệm vụ được giao.

Thứ ba: thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả thực hiện phong trào “3 trách nhiệm” hằng năm cần kết hợp việc đánh giá chương trình rèn luyện đoàn viên và việc thực hiện học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh; triển khai việc biểu dương, tôn vinh cán bộ, công chức, viên chức trẻ tiêu biểu gắn với sơ kết, đánh giá phong trào. Chủ động đề nghị cấp ủy, chính quyền quan tâm quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và bổ nhiệm cán bộ từ những cá nhân tiêu biểu của phong trào.

Sự nghiệp đổi mới của Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo đã mang lại nhiều thành quả có ý nghĩa quan trọng đối với mọi mặt của đời sống xã hội. Phát huy

thành tựu to lớn đó, nhằm đẩy nhanh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế, yếu tố có ý nghĩa quan trọng hàng đầu là xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức có năng lực chuyên môn và đạo đức công vụ; những cán bộ, công chức, viên chức chuyên nghiệp, tinh thông, mẫn cán, tận tâm phục vụ nhân dân. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; sự bắt tay vào cuộc quyết liệt của toàn xã hội, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trẻ sẽ ngày càng phát huy vai trò, tinh thần xung kích, trách nhiệm của bản thân để xây dựng đất nước ngày càng vững mạnh; “dùng nghề phục vụ công việc, dùng nghề phục vụ nhân dân”./.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA LỰC LƯỢNG THANH NIÊN XUNG PHÒNG TRONG TRIỂN KHAI CÁC CHƯƠNG TRÌNH, DỰ ÁN THANH NIÊN THAM GIA PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

Ban Thanh niên xung phong Trung ương Đoàn

Ra đời trong khói lửa của cuộc kháng chiến chống Pháp, được Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện, Lực lượng thanh niên xung phong là những người trẻ tuổi đi đầu, sẵn sàng hy sinh vì Tổ quốc, vì nhân dân. Bằng niềm tin, lòng trung thành vô hạn với Đảng, với Bác Hồ và với nhân dân, Lực lượng thanh niên xung phong đã không quản ngại hy sinh, luôn sẵn sàng có mặt ở những nơi khó khăn nhất để chiến đấu, phục vụ chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc và xây dựng phát triển đất nước. Không chỉ có sự gan dạ, tinh thần lao động bền bỉ mà còn dồi dào sáng kiến, sáng tạo và cả những suy nghĩ, hành động táo bạo của tuổi trẻ, đã giúp Lực lượng thanh niên xung phong lập nên những kỳ tích, xứng đáng với những phần thưởng cao quý như Huân chương Sao Vàng và danh hiệu Anh hùng Lực lượng Vũ trang Nhân dân của Đảng và Nhà nước trao tặng. Chặng đường hơn 70 năm xây dựng, phấn đấu và trưởng thành, Lực lượng thanh niên xung phong đã góp phần viết nên trang sử vẻ vang, oanh liệt của thế hệ trẻ Việt Nam và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

Đầu năm 1950, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của nhân dân ta chuyển sang giai đoạn mới, thực hiện chỉ đạo của Bác, Đảng Đoàn thanh vận Trung ương đã họp và giao cho Ban Thường vụ Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc thành lập lực lượng thanh niên công tác đặc biệt để phục vụ chiến dịch Cao - Bắc - Lạng. Ngày 15/7/1950, tại Núi Hồng, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên, Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam quyết định thành lập Đội Thanh niên xung phong (TNXP) công tác Trung ương, do đồng chí Vương Bích Vượng, ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đoàn làm đội trưởng. Đội TNXP công tác Trung ương hoạt động dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Ban Thường vụ Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam. Từ đây, phong trào thành lập Đội TNXP công tác phục vụ kháng chiến ở các địa phương do các Khu Đoàn chỉ đạo phát triển mạnh mẽ. Dưới sự chỉ đạo của Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam các cấp, các Đội TNXP công tác đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao trong giai đoạn đầu của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp từ năm 1950 - 1953.

Từ năm 1965 - 1985, trước yêu cầu cấp bách của cuộc kháng chiến chống lại chiến lược “*Chiến tranh cục bộ*” ở miền Nam và cuộc leo thang đánh phá miền Bắc của đế quốc Mỹ, hưởng ứng phong trào thanh niên “*Ba sẵn sàng*” được phát động từ Thủ đô Hà Nội và phong trào “*Năm xung phong*” được phát động ở miền Nam, thanh niên cả nước đã sục sôi khí thế xung phong tình nguyện lên đường ra trận. Để thể hiện ý chí và nguyện vọng của tuổi trẻ cả nước quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, tại Hội nghị lần thứ 9, Khóa III (ngày 4 - 6/5/1965), Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam đã biểu dương phong trào Thanh niên “*Ba sẵn sàng*” và “*Năm xung phong*”; đồng thời tham mưu đề xuất với Trung ương Đảng và Chính phủ thành lập Lực lượng TNXP chống Mỹ cứu nước tập trung để thực hiện nhiệm vụ cấp bách của cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Lực lượng TNXP Việt Nam đã góp phần quan trọng làm nên chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, non sông thu về một mối.

Cũng trong giai đoạn đó, vào những năm cuối của thập kỷ 70, do yêu cầu của nhiệm vụ mới đặt ra, thực hiện chỉ đạo của Chính phủ, Thành phố Hồ Chí Minh và nhiều tỉnh, thành phố trong cả nước tổ chức Lực lượng TNXP thực hiện nhiệm vụ khắc phục hậu quả chiến tranh, khôi phục kinh tế, phục vụ chiến đấu bảo vệ biên giới và những năm sau đó, nhiệm vụ của các đơn vị TNXP xây dựng kinh tế được mở rộng, vừa tham gia phát triển kinh tế - xã hội, vừa góp phần giải quyết việc làm cho thanh niên; bố trí sắp xếp dân cư tại các địa bàn biên giới, xây dựng các nông, lâm trường, xí nghiệp sản xuất; tham gia các dự án trồng rừng, phủ xanh đất trống, đồi núi trọc. Hội nghị lần thứ 11 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa IV) họp tháng 3 năm 1986 đã nhận định: “*Phong trào Thanh niên xung phong là một phong trào phát triển đúng hướng, phù hợp với các chủ trương của Đảng và Nhà nước ta hiện nay, nó vừa nhằm phát huy vai trò xung kích cách mạng của thanh niên, vừa là mô hình tập hợp, giáo dục thanh niên thông qua lao động sản xuất... Thanh niên xung phong là một trong những mũi nhọn hoạt động của Đoàn tham gia vào việc thực hiện các nhiệm vụ kinh tế - xã hội của Đảng và Nhà nước đề ra*”.

Tuy nhiên, tính chất tự phát về mô hình tổ chức, chính sách và cơ chế quản lý đối với TNXP của từng địa phương đã đặt ra khá nhiều vấn đề đòi hỏi Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phải nghiên cứu, chỉ đạo giải quyết. Trước tình hình đó, ngày 28 tháng 3 năm 1986, Ban Bí thư Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ra quyết định thành lập lại Ban TNXP với tên gọi là Ban Thanh niên xung phong - Lao động trẻ.

Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VI (nhiệm kỳ 1992-1997) tiếp tục khẳng định vai trò vị trí của Lực lượng TNXP trong phong trào thanh niên cả nước.

Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VII (tháng 11/1997) khẳng định: *“Khơi dậy trong thanh niên khí thế “Ba sẵn sàng, Năm xung phong” ...phát triển các đơn vị TNXP trồng rừng, xây dựng các khu kinh tế thanh niên, Thanh niên tình nguyện xây dựng các đảo và hải đảo, các công trình lớn của đất nước; tổ chức các đội hình TNXP ở cả cấp Trung ương và địa phương...”*. Ngày 11/11/1997, Ban Bí thư Trung ương Đoàn ra quyết định thành lập Ban Chỉ huy Lực lượng TNXP Trung ương và giao cho Ban Thanh niên xung phong - Lao động trẻ Trung ương Đoàn làm nhiệm vụ Thường trực của Lực lượng TNXP Trung ương. Do yêu cầu sắp xếp lại tổ chức bộ máy của cơ quan Trung ương Đoàn, Ban Thanh niên xung phong - Lao động trẻ được đổi tên thành Ban TNXP Trung ương Đoàn.

Qua các giai đoạn phát triển của Lực lượng Thanh niên xung phong. Có thể khẳng định vai trò của Thanh niên xung phong luôn là một phương thức thu hút tập hợp thanh niên của Đoàn thanh niên để xung kích thực hiện những nhiệm vụ khó khăn, gian khổ, việc mới, cấp bách của Đảng, Chính phủ giao cho trong từng giai đoạn lịch sử. Hơn hai phần ba thế kỷ xây dựng, cống hiến và trưởng thành, Lực lượng Thanh niên xung phong Việt Nam đã khẳng định là đội quân xung kích cách mạng, xứng đáng với danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân. Thanh niên xung phong đã sáng tạo ra nhiều cách tổ chức và hoạt động có hiệu quả và thực tế đã trở thành một tổ chức kinh tế - xã hội đặc thù của Đoàn thanh niên. Đây là việc làm đặc biệt, mang ý nghĩa chính trị xã hội sâu sắc thông qua các hoạt động như: chung tay xây dựng nông thôn mới, các hoạt động an sinh xã hội, vệ sinh môi trường, chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, xây dựng các công trình thanh niên, tuyên truyền chủ quyền biển, đảo và ứng phó với biến đổi khí hậu...

Giai đoạn hiện nay, tổ chức Thanh niên xung phong gồm có mô hình Ban chỉ huy Lực lượng Thanh niên xung phong với 03 đơn vị; mô hình Tổng đội Thanh niên xung phong gồm Tổng đội, đội Thanh niên xung phong có 25 đơn vị; mô hình Trung tâm Giáo dục đào tạo, dạy nghề và giải quyết việc làm, cơ sở xã hội có 07 đơn vị do tỉnh, thành Đoàn và Ban chỉ huy Lực lượng Thanh niên xung phong Thành phố Hồ Chí Minh quản lý; mô hình Doanh nghiệp Thanh niên xung phong hiện nay có 08 doanh nghiệp, với tổng số Thanh niên xung phong là hơn 7.000 cán bộ, đội viên. Để duy trì phát triển ổn định, mô hình các đơn vị thanh niên xung phong đã xây dựng chức năng, nhiệm vụ gắn với đơn vị để triển khai hiệu quả những nhiệm vụ đề ra. Mô hình các Tổng đội Thanh niên xung phong trong cả nước là mô hình truyền thống đầu tiên và lâu dài nhất, mang dấu ấn đặc thù rõ nét nhất của Thanh niên xung phong, chủ yếu do chính quyền thành lập hoặc giao cho Đoàn thành lập, quản lý; địa bàn hoạt động nơi

khó khăn, biên giới, hải đảo; thực hiện nhiệm vụ chủ yếu do Nhà nước giao; cán bộ Tổng đội do Đoàn cử sang phụ trách kiêm nhiệm hoặc chuyên trách; đội viên thanh niên xung phong là lao động có sức khỏe, có ý thức kỷ luật cao. Các Trung tâm, cơ sở giáo dục lao động xã hội là mô hình thực hiện các chức năng xã hội đặc thù của Thanh niên xung phong, nhiệm vụ chủ yếu của các mô hình này là tổ chức cai nghiện ma túy, tập hợp giáo dục, cải tạo, dạy nghề và giải quyết việc làm cho các đối tượng xã hội (ma túy, mại dâm, trẻ bụi đời...).

Trong thời gian qua, Lực lượng thanh niên xung phong triển khai hiệu quả thông qua các chương trình dự án, phát triển kinh tế xã hội. Ban Chỉ huy lực lượng Thanh niên xung phong Trung ương đã tham mưu cho Ban Bí thư Trung ương Đoàn chỉ đạo triển khai các chương trình dự án phát triển kinh tế xã hội như: Dự án xây dựng đường Hồ Chí Minh; Xây dựng Làng thanh niên lập nghiệp, xây dựng cầu giao thông nông thôn xóa cầu khỉ các tỉnh Đồng bằng Sông Cửu Long; cầu nông thôn các tỉnh miền núi phía Bắc miền Trung và Tây nguyên; xây dựng Đảo Thanh niên và tham mưu phối hợp giải quyết các chính sách cho cựu Thanh niên xung phong; xét tặng Kỷ niệm chương Thanh niên xung phong hoàn thành nhiệm vụ, tham mưu trả lời hoặc chuyển các cơ quan chức năng trả lời các đơn thư khiếu nại liên quan đến thực hiện chính sách đối với Thanh niên xung phong. Tuy nhiên, trong thời gian qua một số đơn vị hoạt động chủ yếu kiêm nhiệm, một số chính sách liên quan đối với Thanh niên xung phong chưa được áp dụng theo Nghị định 12/2011/NĐ-CP ngày 30 tháng 01 năm 2011 của Chính phủ. Song song với các đơn vị do Trung ương Đoàn thành lập và triển khai hiệu quả, các đơn vị Thanh niên xung phong trong cả nước thời gian qua đã tham gia các hoạt động về xây dựng cơ bản, tham gia dạy nghề cho người lao động, tham gia các chương trình, dự án mang tính xã hội, phúc lợi, công ích... và một số doanh nghiệp hoạt động kinh doanh trên các lĩnh vực xây dựng, kinh doanh thương mại. Cùng với đó là các mô hình Thanh niên xung phong hiện nay đã và đang triển khai hiệu quả như các Trung tâm, Trường Giáo dục dạy nghề và giải quyết việc làm, doanh nghiệp, các cơ sở lao động xã hội trực thuộc Ban Chỉ huy Lực lượng Thanh niên xung phong tỉnh, thành phố hoặc tỉnh Đoàn. Với hàng vạn thanh niên gia nhập Lực lượng TNXP, tình nguyện đến những vùng đặc biệt khó khăn, biên giới, hải đảo, thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, sắp xếp ổn định dân cư, xây dựng mô hình kinh tế giải quyết việc làm cho thanh niên và các đối tượng khác, thực hiện nhiệm vụ công ích, tham gia giải quyết những vấn đề khó khăn, bức xúc đang đặt ra, góp phần phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm an ninh quốc phòng, trật tự an toàn xã hội.

Trung ương Đoàn đã và đang tổ chức thực hiện hơn 100 dự án phát triển KT - XH ở khu vực biên giới, hải đảo và các xã đặc biệt khó khăn, góp phần

tham gia thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, chương trình mục tiêu quốc gia về xóa đói giảm nghèo, chương trình 135, chương trình bảo vệ và phát triển rừng, chương trình nuôi trồng phát triển thủy sản, chương trình biển đông - hải đảo. Các chương trình, dự án đã được các đơn vị thanh niên xung phong cả nước tập trung triển khai và tổ chức hỗ trợ người dân tại khu vực biên giới, hải đảo và các xã đặc biệt khó khăn, hỗ trợ làm đường dẫn hai đầu cầu, xây dựng cầu giao thông nông thôn góp phần thực hiện thực hiện các chương trình dự án phát triển kinh tế xã hội, mang lại nhiều hiệu quả thiết thực, tạo thêm việc làm ổn định, đảm bảo thu nhập cho thanh niên nông thôn và nhân dân trên các địa bàn triển khai dự án, góp phần xóa các điểm trắng về dân cư, tạo tuyến phòng thủ vững chắc nơi biên giới, hải đảo của Tổ quốc. Nhiều dự án đã thực sự trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa và chuyển giao tiến bộ kỹ thuật nông, lâm nghiệp cho nhân dân trên địa bàn, tạo mô hình nông, lâm kết hợp ổn định cho thanh niên và bà con nông dân ở các địa phương khác đến học tập, trao đổi kinh nghiệm. Từ việc đưa thanh niên và các hộ trẻ đến lập nghiệp đã làm thay đổi các vùng đất hoang sơ, đầy khó khăn thành vùng sản xuất nông, lâm nghiệp ổn định, cải thiện đời sống vật chất và tinh thần của người dân, các cơ sở Đảng, Đoàn, Hội được thành lập và không ngừng phát triển.

Đối với các dự án xây dựng Làng Thanh niên lập nghiệp, hàng năm, Lực lượng Thanh niên xung phong đã phối hợp xây dựng kế hoạch triển khai tổ chức hỗ trợ bà con trong việc dọn dẹp vệ sinh môi trường tại địa bàn dân cư, tập huấn chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật về cây trồng vật nuôi, tổ chức tập huấn kỹ năng Đoàn, Hội, Đội, các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao, sinh hoạt hè cho thiếu nhi và nhân dân, tổ chức xây dựng các điểm sân chơi cho các cháu thiếu nhi, trao tặng quà cho các cháu thiếu nhi, các gia đình có hoàn cảnh khó khăn tại Làng.

Trong giai đoạn 2001 - 2007 đã có 07 dự án thí điểm xây dựng Làng Thanh niên lập nghiệp dọc đường Hồ Chí Minh được triển khai gồm: Làng Thanh niên lập nghiệp Tây Vĩnh Linh, tỉnh Quảng Trị; Làng Thanh niên lập nghiệp Phúc Trạch, tỉnh Hà Tĩnh; Làng Thanh niên lập nghiệp An Mã, tỉnh Quảng Bình; Làng Thanh niên lập nghiệp Sông Rô, tỉnh Nghệ An; Làng Thanh niên lập nghiệp A Sờ, tỉnh Quảng Nam; Làng Thanh niên lập nghiệp Ba Tơ, tỉnh Quảng Ngãi và khu kinh tế Thanh niên xung phong Quỳnh Hợp, tỉnh Nghệ An. Các dự án đã đầu tư xây dựng 62,7km đường giao thông nông thôn nội vùng; 95,4 km đường dây trung hạ thế, 14 trạm biến áp; 17 đập thủy lợi nhỏ, 13 cầu tràn, 521 giếng khoan nước sạch; xây dựng 1.475 nhà ở cho thanh niên lập nghiệp; 12 vườn ươm cây giống, khai hoang trên 2.000 ha đất sản xuất. Sản xuất gần 500 ha cây ngắn ngày

như đậu, lạc, lúa nước, lúa nương; tổ chức trồng mới 558 ha cây ăn quả, 1.622 ha cây công nghiệp (chủ yếu là chè nguyên liệu), sản xuất 10,7 triệu giống cây lâm nghiệp, cây công nghiệp, 80 vạn cây ăn quả cung cấp cho các hộ thanh niên và nhân dân ở các địa bàn; chăn nuôi gần 3.700 trâu bò và trên 4.500 con dê lợn, 48 ha nuôi trồng thủy sản và hàng vạn gia cầm khác. Trồng mới, chăm sóc trên 3.000 ha rừng phòng hộ, rừng sản xuất; khoanh nuôi, bảo vệ xúc tiến tái sinh gần 20.000 ha rừng phòng hộ đầu nguồn, rừng tự nhiên sản xuất nghèo; góp phần làm tăng độ che phủ của rừng, duy trì nguồn nước từ các khe suối vào mùa khô để ổn định sản xuất.

Trong giai đoạn 2007- 2012, Lực lượng Thanh niên xung phong đã tích cực phối hợp và triển khai có hiệu quả các hoạt động tình nguyện hè, nhất là trong hỗ trợ triển khai các công trình hạ tầng thiết yếu, xây dựng mô hình phát triển kinh tế - xã hội, sản xuất hàng hóa có giá trị kinh tế cao. Trong đó có dự án Dự án xây dựng 18 Làng Thanh niên lập nghiệp dọc đường Hồ Chí Minh, biên giới và xã đặc biệt khó khăn do Ban Thường vụ các tỉnh Đoàn làm chủ đầu tư. Với mục tiêu, nhiệm vụ là xây dựng các công trình hạ tầng thiết yếu, tổ chức huy động thanh niên đến lập nghiệp, xây dựng mô hình phát triển kinh tế - xã hội, sản xuất hàng hóa có giá trị kinh tế cao. Sau 5 năm thực hiện đã có 16 Làng Thanh niên lập nghiệp được xây dựng; công trình xây dựng kết cấu hạ tầng được thực hiện đúng quy trình đầu tư, đấu thầu, đảm bảo chất lượng, tiến độ và phát huy hiệu quả, đáp ứng kịp thời nhu cầu sản xuất, sinh hoạt trong vùng dự án, đời sống của các gia đình trẻ và nhân dân trên địa bàn được cải thiện, góp phần tạo diện mạo mới của mô hình thanh niên tham gia xây dựng nông thôn mới.

Thực hiện phương châm vừa tổ chức xây dựng cơ sở hạ tầng, vừa tiếp nhận, bố trí ổn định dân cư, các Làng Thanh niên lập nghiệp triển khai xây dựng các mô hình kinh tế nông - lâm kết hợp bền vững, sản xuất tập trung chuyên canh cây trồng, vật nuôi có giá trị kinh tế cao, gắn với kinh tế hộ gia đình thanh niên. Từ chỗ ban đầu là vùng hoang hoá, không có cơ sở hạ tầng, không có dân cư, nay, các Làng Thanh niên lập nghiệp đều có điện, đường, trường, trạm, thủy lợi, nước sạch sinh hoạt, nhà văn hoá, sân thể thao. Đời sống vật chất và tinh thần của các gia đình trẻ ngày càng ổn định và phát triển, thu nhập bình quân ngày càng tăng, bình quân 60 triệu/hộ/năm; trong các Làng Thanh niên lập nghiệp không có hộ sinh con thứ 3, không có người mắc tệ nạn xã hội.

Các Làng Thanh niên lập nghiệp đã tổ chức tốt và phát huy được vai trò nòng cốt trong các hoạt động bảo vệ an ninh chính trị - trật tự an toàn xã hội, văn hoá, thể thao, xã hội, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của địa phương như: phối hợp với lực lượng vũ trang địa phương huấn luyện dân quân

tự vệ, xây dựng cụm, tuyến dân cư an toàn và sẵn sàng chiến đấu; tổ chức phát quang, tuần tra đường biên, mốc giới, cảnh giác, đấu tranh với các đối tượng tội phạm qua biên giới, xây dựng mô hình “*Đường biên thanh niên lập nghiệp*”, đồng thời thành lập các tổ bảo vệ rừng, phối hợp với lực lượng kiểm lâm, chính quyền địa phương thường xuyên tuyên truyền, vận động nhân dân trên địa bàn không chặt phá rừng; tổ chức tuần tra, bảo vệ ngăn chặn cháy rừng, chặt phá rừng kịp thời.

Tiếp tục phát huy vai trò xung kích của Đoàn thanh niên, Lực lượng Thanh niên xung phong tham gia phát triển kinh tế xã hội tại các địa bàn khó khăn của cả nước; trên cơ sở tổng kết, đánh giá hiệu quả các Làng Thanh niên lập nghiệp giai đoạn trước, Trung ương Đoàn tiếp tục đề nghị và được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án quy hoạch xây dựng 15 Làng Thanh niên lập nghiệp giai đoạn 2013 - 2020. Đến thời điểm này, các công trình được xây dựng đảm bảo chất lượng, đáp ứng kịp thời nhu cầu phát triển sản xuất, sinh hoạt của các hộ gia đình trẻ và bà con nhân dân tại vùng dự án. Các dự án đã tổ chức xây dựng mới 38 km và nâng cấp 01 km đường giao thông nội vùng; san gạt mặt bằng để xây dựng các hạng mục khu trung tâm Làng TNLN và nhà ở dân cư 32 ha; lắp đặt 06 trạm biến áp và 23,1 km đường dây trung, hạ thế; xây dựng 02 đập nước, 01 trạm bơm, gần 12 km kênh mương, 06 bể chứa, 02 bể lọc và 2km ống dẫn nước sạch; xây dựng 3.406m² các hạng mục dân dụng khu trung tâm như: Nhà làm việc, nhà ở tập thể ban quản lý, nhà văn hóa, nhà trẻ, trạm y tế. Công tác tiếp nhận thanh niên và giải quyết việc làm, các dự án đã rà soát tiếp nhận, bố trí tại chỗ 689 hộ gia đình trong vùng dự án và tiếp nhận 68 hộ gia đình ở các địa phương khác vào lập nghiệp. Hiện các hộ đang tập trung ổn định nơi ở và sản xuất nhỏ lẻ các loại cây ngắn ngày, chăn nuôi để đảm bảo đời sống ban đầu.

Đối với dự án xây dựng cầu nông thôn, đã được Trung ương Đoàn triển khai xây dựng thí điểm từ năm 2000 ở đồng bằng sông Cửu Long với sự tham gia của Lực lượng Thanh niên xung phong, các đội hình thanh niên tình nguyện và nhân dân địa phương góp sức làm đường dẫn hai đầu cầu, xây dựng cầu giao thông nông thôn. Trên cơ sở kết quả 7 năm thực hiện dự án xây dựng cầu nông thôn mới ở đồng bằng sông Cửu Long, Thủ tướng Chính phủ đã cho phép Trung ương Đoàn thực hiện dự án thí điểm xây dựng cầu nông thôn ở các tỉnh miền núi phía Bắc, miền Trung, Tây Nguyên và vùng đặc biệt khó khăn. Theo đó, Trung ương Đoàn đã phê duyệt dự án xây dựng thí điểm 100 cầu nông thôn tại 10 tỉnh. Trong 4 năm từ năm 2010 đến 2013 đã xây dựng được 98 cầu từ nguồn vốn ngân sách Trung ương, thanh niên tình nguyện và người dân địa phương góp sức làm đường dẫn hai đầu cầu.

Dự án đã góp phần nâng cao năng lực, kinh nghiệm quản lý dự án cho đội ngũ cán bộ Đoàn, cán bộ của làng thanh niên xung phong thúc đẩy phong trào thanh niên tình nguyện, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi ngày càng được củng cố và phát triển. Hằng năm, trong Tháng thanh niên và Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè đã huy động hàng nghìn lượt đoàn viên thanh niên và sinh viên tình nguyện tham gia tu sửa các tuyến đường có công trình cầu, đào đắp xây dựng đường dẫn hai đầu cầu cũng như mở rộng đường giao thông nông thôn tại khu vực dân cư. Dự án đã tạo nền tảng đẩy mạnh xã hội hoá, huy động các nguồn lực trong nhân dân để phát triển hệ thống đường giao thông nông thôn, mang lại hiệu quả và ý nghĩa xã hội tích cực.

Công trình cầu được triển khai tại các khu vực địa hình đặc biệt khó khăn, khi hoàn thành và đưa vào sử dụng đã rút ngắn đoạn đường đến trường cho hàng chục ngàn lượt học sinh miền núi, vùng sâu, vùng xa; đảm bảo an toàn, tránh được nguy hiểm trong mùa mưa lũ, sạt lở đất và giảm nhiều vất vả trong học tập và đời sống cho học sinh và nhân dân. Những cây cầu mới đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc đi lại của nhân dân địa phương các xã nghèo khu vực miền núi, vùng khó khăn, tạo thuận lợi trong trao đổi hàng hóa nông sản cũng như vận chuyển các vật dụng cần thiết trong cuộc sống hàng ngày, góp phần kết nối giao lưu kinh tế, văn hóa với vùng lân cận.

Sau khi hoàn thành dự án thí điểm xây dựng 100 cầu, được sự cho phép của Thủ tướng Chính phủ, Trung ương Đoàn lập Đề án thực hiện 32 dự án xây dựng 450 cầu nông thôn tại các tỉnh miền núi phía Bắc, miền Trung và Tây Nguyên giai đoạn 2014 - 2020 tại 406 xã thuộc 173 huyện, 32 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Trong giai đoạn 2014 - 2020, được sự quan tâm của Thủ tướng Chính phủ và các Bộ, ngành, Trung ương Đoàn đã được ngân sách nhà nước bố trí 201,4 tỷ đồng, xây dựng được 172 cầu tại các xã khó khăn trên địa bàn 16 tỉnh¹. Các tỉnh Đoàn đã huy động và tổ chức lực lượng thanh niên tình nguyện cùng nhân dân tại địa phương xây dựng được khoảng 14.000 m đường giao thông đầu nối vào hai đầu cầu. Các công trình cầu đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc đi lại của 20.000 hộ dân; giúp cho hàng nghìn em học sinh được đến trường an toàn đặc biệt trong mùa mưa lũ; giúp kết nối giao thông cho người dân thuộc 293 thôn, bản; góp phần nâng cao hiệu quả sản xuất hàng nghìn héc - ta đất; giảm thời gian và chi phí vận chuyển hàng hóa, nông sản, nâng cao thu nhập cho các hộ dân. Tuy các công trình cầu được xây dựng với quy mô không lớn nhưng đã đem lại ý nghĩa hết sức thiết thực trong đời sống đối với nhân dân

¹ Gồm: Điện Biên (11 cầu), Hòa Bình (15 cầu), Yên Bái (13 cầu), Thái Nguyên (10 cầu), Quảng Ngãi (13 cầu), Đắk Nông (11 cầu), Tuyên Quang (13 cầu), Nghệ An (14 cầu), Phú Thọ (10 cầu), Hà Giang (08 cầu), Lào Cai (10 cầu), Sơn La (12 cầu), Đắk Lắk (12 cầu), Bình Định (09 cầu), Thanh Hóa (08 cầu) và Phú Yên (03 cầu).

vùng sâu, vùng xa, các vùng còn nhiều khó khăn; không chỉ mang lại lợi ích về chính trị, kinh tế - xã hội mà còn thể hiện sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với nhân dân ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn; thúc đẩy các hoạt động giao lưu về kinh tế, xã hội giữa nhân dân vùng dự án với các vùng lân cận; góp phần đảm bảo an ninh, quốc phòng trên địa bàn.

Đối với đề án xây dựng Đảo thanh niên, nhằm phát huy vai trò xung kích của tuổi trẻ trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc tham gia thực hiện Chương trình, dự án Biển đông - Hải đảo của Đảng và Nhà nước, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã chỉ đạo Lực lượng Thanh niên xung phong Trung ương phối hợp với Ban Thường vụ Thành đoàn Hải phòng và Quảng Trị tổ chức Lực lượng Thanh niên xung phong xây dựng Đảo thanh niên Bạch Long Vĩ (1998 - 2008) và Đảo thanh niên Cồn Cỏ (năm 2001 - 2008).

Trên cơ sở kết quả và bài học kinh nghiệm quá trình xây dựng Đảo Bạch Long Vĩ và Đảo Cồn Cỏ, Ban Bí thư Trung ương Đảng và Thủ tướng Chính phủ đồng ý về nguyên tắc cho Trung ương Đoàn phối hợp với các bộ ngành và địa phương liên quan lập Đề án quy hoạch xây dựng Đảo thanh niên toàn quốc. Đề án quy hoạch Đảo thanh niên toàn quốc giai đoạn 2013 - 2020 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 186 QĐ/TTg ngày 24/01/2014 gồm 05 đảo: Đảo Trần, tỉnh Quảng Ninh; Đảo Hòn Chuối, tỉnh Cà Mau; Đảo Thổ Chu, tỉnh Kiên Giang và tiếp tục xây dựng Đảo Bạch Long Vĩ, Hải Phòng; Đảo Cồn Cỏ, Quảng Trị. Sau đó Thủ tướng đồng ý bổ sung Đảo Cù Lao Xanh, tỉnh Bình Định nâng tổng số Đảo Thanh niên là 06 Đảo.

Tại các Đảo Thanh niên, Thanh niên xung phong, đoàn viên thanh niên đã tích cực phối hợp triển khai tốt các hoạt động như hỗ trợ xây dựng các công trình phần việc thanh niên như: công trình hạ tầng dân sinh, nhà ở tập thể và hộ gia đình, trung tâm văn hoá - thể thao, công viên, tàu cao tốc vận chuyển hành khách, xây dựng cột cờ đảm bảo tiến độ theo quy định; xây dựng và triển khai kế hoạch tổ chức Giải Việt dã hướng về các Đảo thanh niên, đảo tiền tiêu của Tổ quốc; các hoạt động văn hoá xã hội, bảo vệ môi trường, phòng chống bão lụt, tìm kiếm cứu nạn. Liên đội Thanh niên xung phong tổ chức theo ngành nghề chuyên sâu gắn với các hoạt động tình nguyện: Đội xây dựng; Đội trồng trọt, chăn nuôi; Đội dịch vụ; Đội vệ sinh môi trường. Các hoạt động của Lực lượng Thanh niên xung phong gắn với các hoạt động tình nguyện trên đảo đã được khẳng định và có đóng góp to lớn vào sự phát triển của huyện đảo.

Có thể khẳng định, Thanh niên xung phong là tổ chức đặc biệt của thanh niên Việt Nam do Đảng và Bác Hồ sáng lập, là trường học lớn để giáo dục, rèn luyện thanh niên. Trong lịch sử hơn 70 năm Lực lượng Thanh niên xung phong

Việt Nam đã có nhiều công hiến xuất sắc trong công cuộc kháng chiến cứu nước, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; được Đảng và Nhà nước tặng thưởng Huân chương Sao vàng, Huân chương Lao động Hạng Ba và nhiều phần thưởng cao quý khác. Trong giai đoạn mới, trước đòi hỏi của công cuộc đổi mới đất nước, Lực lượng TNXP Việt Nam tiếp tục phát huy cao độ tinh thần xung phong tình nguyện, lên rừng xuống biển, góp sức trẻ trong sự nghiệp dựng xây đất nước. Với vị trí, vai trò đã được lịch sử ghi nhận, qua từng giai đoạn phát triển, Ban Thanh niên xung phong luôn là người bạn đồng hành, góp sức cùng Lực lượng thanh niên xung phong phát huy truyền thống của các thế hệ đi trước; luôn chủ động, sáng tạo hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao; tích cực rèn luyện, học tập, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, xây dựng hiệu quả và phát triển các mô hình dự án phát triển kinh tế xã hội góp phần vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của đất nước./.

VAI TRÒ CỦA TUỔI TRẺ CÀ MAU TRONG THAM GIA XÂY DỰNG ĐẢO THANH NIÊN HÒN CHUỐI

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Cà Mau

Đảo Hòn Chuối nằm cách đất liền 32km (khoảng 18 hải lý) về hướng Tây, thuộc địa phận khóm 1, thị trấn Sông Đốc, huyện Trần Văn Thời, tỉnh Cà Mau. Có diện tích tự nhiên khoảng 7km², đỉnh cao nhất so với mặt nước biển khoảng hơn 150m; phần lớn diện tích đảo Hòn Chuối được bao phủ bởi rừng thấp, cây rừng chủ yếu là cây gỗ tạp. Đảo Hòn Chuối có vị trí hết sức quan trọng về quân sự và có tiềm năng lớn về phát triển dịch vụ du lịch và phát triển nghề nuôi cá trên vùng biển Tây Nam; là một trong những đảo có cơ sở hạ tầng và đời sống khó khăn nhất hiện nay. Từ đó, cho thấy chủ trương xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối là thật sự cần thiết, nhằm góp phần phát triển kinh tế đảo và đảm bảo quốc phòng an ninh quốc gia.

Hiện trên Đảo Thanh niên Hòn Chuối có 60 hộ dân với hơn 200 khẩu (có 07 hộ dân tộc Khmer) định cư và sinh sống chủ yếu bằng nghề nuôi cá lồng, đánh bắt thủy hải sản. Dân cư sinh sống trên đảo chia làm 02 khu vực chính, một số hộ sống ổn định tại khu vực Hải quân, số còn lại sống định kỳ 6 tháng ở Ghềnh Chưóng, 6 tháng ở Ghềnh Nam theo thời tiết và điều kiện tự nhiên trên đảo¹. Ngoài ra, trên Đảo có 3 đơn vị đứng chân là Trạm Ra đa 615 thuộc Tiểu đoàn 551, Vùng 5 Hải quân; Đoàn Biên phòng 704 thuộc Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh Cà Mau và Trạm Hải đăng Hòn Chuối thuộc Bộ Giao thông vận tải.

Đề án xây dựng Đảo Thanh niên toàn quốc giai đoạn 2013 – 2020 được triển khai theo Quyết định số 186/QĐ-TTg ngày 24/01/2013 của Thủ tướng Chính phủ; Kế hoạch số 266-KH/TWĐTN-TNXP ngày 22/8/2014 của Trung ương Đoàn về việc triển khai Quyết định số 186/QĐ-TTg ngày 24/01/2013; Kế hoạch số 50/KH-UBND ngày 12/11/2014 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau về việc triển khai xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối giai đoạn 2013 - 2020. Theo đó, giao Sở Nội vụ tỉnh Cà Mau chủ trì phối hợp với các đơn vị có liên quan xây dựng Đề án thành lập đơn vị hành chính cấp xã trên đảo Hòn Chuối; Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Cà Mau chủ trì phối hợp với Tỉnh đoàn và các sở, ngành liên quan lập quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế xã hội, xác định danh mục công trình đầu tư trên đảo Hòn Chuối; Sở Xây dựng chủ trì phối hợp với Tỉnh đoàn và các sở, ngành liên quan lập quy hoạch chi tiết xây dựng đảo Hòn Chuối; Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chủ trì xây dựng Đề án thành lập mới đơn vị

Thanh niên xung phong tổ chức xây dựng đảo; Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đề xuất chính sách hỗ trợ mua sắm phương tiện nuôi trồng, đánh bắt thủy sản, dịch vụ hậu cần nghề cá, trồng rừng và tham gia xây dựng một số công trình trên đảo.

Những năm qua, cùng với tuổi trẻ cả nước, tuổi trẻ Cà Mau đã triển khai thực hiện các nhiệm vụ xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối. Căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã tập trung thực hiện có hiệu quả công tác tuyên truyền giáo dục về tình yêu biển, đảo trong thế hệ trẻ; vận động, hỗ trợ các hộ thanh niên ra Đảo Thanh niên lập nghiệp; các hoạt động tình nguyện và an sinh xã hội trên đảo được thực hiện hiệu quả, có ý nghĩa thiết thực; công tác thăm hỏi, giao lưu, gắn kết, đồng hành giữa cán bộ Đoàn - Hội tỉnh Cà Mau với cán bộ, chiến sĩ của các đơn vị đang làm nhiệm vụ trên đảo được duy trì thường xuyên,... Qua đó, đã để lại ấn tượng tốt đẹp, kết quả đáng ghi nhận trong thực hiện xây dựng Đề án và càng vinh dự hơn khi được chọn viết tham luận tại Hội thảo khoa học kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2021) với chủ đề *“Vai trò của tuổi trẻ Cà Mau trong tham gia xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối”*.

Trải qua 90 năm xây dựng, phát triển và trưởng thành. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cả nước nói chung và tuổi trẻ tỉnh Cà Mau nói riêng đã khẳng định bản lĩnh của người cách mạng trẻ tuổi, lòng trung thành với Đảng, với dân tộc. Thực hiện lời dạy của Bác Hồ: *“Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”*, thế hệ trẻ luôn nêu cao tinh thần hăng hái, sẵn sàng xung phong đến những nơi Tổ quốc cần. Với vai trò, trách nhiệm của mình, tuổi trẻ Cà Mau đã tích cực tham gia xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối và đạt được những kết quả nổi bật như sau:

1. Công tác phối hợp lập, phê duyệt quy hoạch xây dựng trên đảo và thực hiện dự án đầu tư, công trình

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chủ động phối hợp Sở Xây dựng, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh và UBND huyện Trần Văn Thời lập Đề án Quy hoạch chi tiết xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối tỷ lệ 1/500 và được Ủy ban nhân dân huyện Trần Văn Thời phê duyệt tại Quyết định số 6183/QĐ-UBND ngày 31/12/2015; phối hợp Sở Kế hoạch và Đầu tư trình Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt đầu tư dự án đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng tại Đảo Thanh niên Hòn Chuối. Hiện nay, Chủ đầu tư (Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh) đã thực hiện xong bước chuẩn bị đầu tư, được Bộ Kế hoạch và Đầu tư thẩm định nguồn vốn và khả năng cân đối vốn dự án (Công văn số 767/BKHĐT-QPAN ngày 10/12/2015), kế hoạch vốn ngân sách Trung ương hỗ

trợ (Chương trình Biên Đông – Hải đảo) trong kế hoạch đầu tư trung hạn giai đoạn 2016 – 2020 để thực hiện. Tuy nhiên, cho đến nay dự án chưa được bố trí vốn, bao gồm các hạng mục chính như sau:

- Xây dựng nâng cấp bến cập tàu 600CV: Bến Đông có chiều dài 23m, cao trình đỉnh bến +2m và cao trình đáy bến -4m; Bến Tây có chiều dài 23m, cao trình đỉnh bến +2m và cao trình đáy bến -4m.

- Xây dựng đường: Tuyến đường phía Đông Đảo, bắt đầu từ cổng Đồn Biên phòng và chạy ven theo phía ngoài tường bao của Đồn Biên phòng 704 đi lên khu trung tâm ấp, với tổng chiều dài 250m; Tuyến đường phía Tây Đảo, bắt đầu từ phía Tây và chạy theo đường mòn hiện có đi lên khu trung tâm ấp, với tổng chiều dài tuyến 210m; Tuyến đường phía Nam Đảo, bắt đầu từ trung tâm ấp lên Trạm ra đa của Hải quân và Hải đăng, với tổng chiều dài 150m.

- Xây dựng lớp học: 200m², nhà nghỉ giáo viên: 60m²; xây dựng trạm y tế: 90m²; xây dựng trụ sở văn hóa: 100m²; xây dựng bể chứa nước: 4 bể (2 bể 200m³ và 2 bể 50m³); xây dựng trạm điện mặt trời: 01 trạm.

- Các công trình phụ trợ: San lấp mặt bằng 2.300m²; đường bãi trung tâm ấp 01 hệ thống; nhà vệ sinh công cộng 30m²; cấp thoát nước 01 hệ thống.

2. Công tác tuyên truyền giáo dục về tình yêu biển, đảo cho thế hệ trẻ

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Cà Mau đã tập trung đẩy mạnh tuyên truyền sâu rộng trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên về vị trí, vai trò, tiềm năng, thế mạnh của biển, đảo Việt Nam; các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về chiến lược biển, đảo. Theo đó, đối với các Huyện đoàn có biển và nhất là 02 huyện Ngọc Hiển và Trần Văn Thời có đảo cần tập trung tuyên truyền vai trò, ý nghĩa, vị trí chiến lược của Đảo Thanh niên Hòn Chuối, về chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, của địa phương về hỗ trợ thanh niên và nhân dân sinh sống trên Đảo Thanh niên Hòn Chuối; tăng cường công tác vận động, hỗ trợ thanh niên và người dân ra đảo lập nghiệp sinh sống, đẩy mạnh các hoạt động tình nguyện trên đảo, thăm hỏi cán bộ, chiến sĩ và nhân dân, kết hợp các hoạt động an sinh xã hội trên Đảo Thanh niên; tuyên truyền phổ biến pháp luật về biển, đảo, chuyển giao kiến thức về nuôi trồng, đánh bắt, chế biến hải sản, tìm kiếm, cứu hộ, cứu nạn trên biển, về phòng chống thảm họa thiên tai, biến đổi khí hậu, nước biển dâng, nâng cao ý thức bảo vệ tài nguyên, môi trường biển, đảo.

Trong những năm qua, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh Cà Mau đã tổ chức hàng trăm chuyến hành trình, hoạt động hướng về biển đảo, thăm hỏi các chiến sĩ đang làm nhiệm vụ ngày đêm trên đảo Hòn Khoai và Đảo thanh niên Hòn

Chuối. Nổi bật như các hoạt động “*Hành trình Tuổi trẻ Cà Mau với biển, đảo quê hương*”; “*Xuân biên giới – Tết hải đảo*” đã thu hút trên 1.280 cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia, tổng giá trị các hoạt động hơn 1,5 tỷ đồng.

3. Công tác xây dựng công trình thanh niên và thực hiện hoạt động chăm lo đời sống, tổ chức các hoạt động phong trào trên đảo

Tỉnh đoàn phối hợp Hội Liên hiệp Thanh Niên Việt Nam và các ngành có liên quan tổ chức bàn giao công trình “*Trường đẹp cho em*” với tổng trị giá 500 triệu đồng gồm có 2 phòng học, 1 phòng đọc sách và toàn bộ bàn ghế ngồi học được Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh đóng mới hỗ trợ; Công trình được thực hiện bằng công sức đóng góp của các bạn thanh niên từ đất liền tình nguyện ra đảo và các cán bộ, chiến sĩ, người dân trên đảo tham gia xây dựng.

Tỉnh đoàn Cà Mau phối hợp với Ban Thanh niên Trường học Trung ương Đoàn tổ chức bàn giao công trình xây dựng 10 bồn chứa nước sinh hoạt bằng Inox (5.000 lít/bồn) tại Đảo Thanh niên Hòn Chuối với tổng trị giá 200 triệu đồng. Công trình có ý nghĩa thiết thực, là nguồn động viên lớn giúp chiến sĩ và người dân sinh sống, công tác trên đảo khắc phục được một phần khó khăn về vấn đề thiếu nước sinh hoạt.

Hướng đến chào mừng Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Cà Mau lần thứ VI, nhiệm kỳ 2019 – 2023, Tỉnh đoàn Cà Mau phối hợp với Bộ đội Biên phòng tỉnh Cà Mau tổ chức bàn giao sân chơi thiếu nhi và nhà vệ sinh công cộng tại đảo Hòn Chuối với tổng trị giá 140 triệu đồng. Công trình đã điều kiện cho các em thiếu nhi đang sinh sống tại đảo Hòn Chuối có sân chơi vui tươi, bổ ích, an toàn, lành mạnh, nâng cao chất lượng đời sống tinh thần. Công trình còn là sự chung tay góp sức của lực lượng đoàn viên thanh niên trong vận chuyển nguyên vật liệu và xây dựng; thể hiện trách nhiệm, tình cảm, sự quan tâm chăm sóc các em thiếu nhi.

Ngoài ra, Đoàn Thanh niên Bộ đội Biên phòng tỉnh tham gia sửa chữa trường lớp, giúp dân sửa chữa nhà ở hàng trăm ngày công; khám, chữa bệnh miễn phí cho hàng trăm lượt bà con nhân dân và ngư dân với số tiền trên 120 triệu đồng; duy trì thực hiện tốt chương trình “*Nâng bước em đến trường*” cho 02 em học sinh (mỗi em 500.000 đồng/tháng). Tổ chức kêu gọi hàng ngàn lượt phương tiện và ngư dân vào nơi tránh, trú bão, áp thấp nhiệt đới; cứu vớt hàng chục người bị nạn trên biển đưa vào bờ an toàn, tham gia trực vớt hàng chục phương tiện, hàng trăm cán bộ, chiến sĩ giúp dân di chuyển nhà cửa, ổn định cuộc sống trên đảo.

Bên cạnh đó, các Sở ngành cấp tỉnh phối hợp với các đơn vị có liên quan thực hiện xây dựng các công trình trên đảo: Sở Tài nguyên và Môi trường phối

hợp với Công ty Kim Hồng thực hiện Công trình lắp đặt thiết bị Carocell lọc nước mặn thành nước ngọt bằng nguồn năng lượng mặt trời và lắp đặt máy phát điện và bồn chứa nước tại Đồn Biên phòng Hòn Chuối. Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh thực hiện Dự án “Xây dựng mô hình nuôi cá giò thương phẩm trong lồng trên biển theo công nghệ Na – Uy tại Hòn Chuối, tổng mức đầu tư 2.516.900.000 đồng; Dự án “Xây dựng mô hình nuôi cá mú Trân Châu thương phẩm bằng lồng nhựa HDPE theo công nghệ Na Uy tại đảo Hòn Chuối, tổng mức đầu tư 1.535.000.000 đồng; Mô hình “Chuyển giao quy trình sản xuất giống nhân tạo và nuôi thương phẩm cá Hồng Mỹ” với tổng mức đầu tư 967.100.000 đồng. Bệnh viện đa khoa tỉnh, Trung tâm Y tế huyện Trần Văn Thời và Phòng Khám đa khoa khu vực Sông Đốc phối hợp với Đồn Biên phòng Sông Đốc chịu trách nhiệm chăm sóc sức khỏe cho nhân dân trên địa bàn, trong đó có nhân dân trên đảo; thực hiện Đề án kiểm soát dân số vùng biển, đảo và ven biển, Chi cục Dân số và Kế hoạch hóa gia đình tỉnh Cà Mau thực hiện tuyên truyền về chăm sóc sức khỏe và tổ chức triển khai thực hiện chăm sóc sức khỏe sinh sản, kế hoạch hóa gia đình; Trung tâm Y tế dự phòng tỉnh Cà Mau lập Kế hoạch khảo sát xây dựng các hoạt động theo dõi sức khỏe và phòng, chống dịch bệnh cho nhân dân trên đảo.

Trong 7 năm thực hiện Đề án, Tuổi trẻ Cà Mau đã thể hiện được vai trò trong tham gia xây dựng Đảo Thanh niên Hòn Chuối và đạt được những kết quả đáng ghi nhận như trên. Tuy nhiên, còn nhiều nội dung, mục tiêu, Đề án được UBND tỉnh giao các đơn vị có liên quan tham mưu, thực hiện nhưng chưa được quan tâm triển khai như: đề án thành lập Tổng đội thanh niên xung phong tỉnh Cà Mau, đề án thành lập đơn vị hành chính cấp xã, vận động người dân ra đảo sinh sống, việc bố trí vốn để đầu tư các công trình và cơ sở hạ tầng trên đảo... chưa được bố trí hoặc còn chậm, chưa đảm bảo tiến độ theo quy định. Nguyên nhân do còn tồn tại những khó khăn, vướng mắc như sau:

1) Nhà ở cư dân trên đảo không ổn định, chưa có hệ thống xử lý rác thải sinh hoạt làm ảnh hưởng đến nguồn nước, môi trường sống của cư dân trên đảo. Vị trí sinh sống không ổn định do điều kiện thời tiết, vì vậy mỗi năm các hộ sinh sống thường trú trên đảo phải chuyển nhà 02 lần để tránh gió bão và thời tiết xấu. Nguyên nhân cơ bản là do nhà cửa của các hộ này không có mặt bằng để làm nhà kiên cố hoặc bán kiên cố, vật liệu sử dụng chủ yếu là cây gỗ địa phương và chằng chéo tạm bợ; do cường độ của gió, gió thường rất mạnh, nên phải di dời qua khu vực khuất gió.

2) Hoạt động tự phát nuôi trồng hải sản quanh đảo (chủ yếu là nuôi cá bóp lồng bè) của cư dân chưa được cơ quan chức năng quản lý cấp phép, kiểm soát

môi trường vùng nuôi, về lâu dài, sẽ ảnh hưởng đến môi trường, hệ sinh thái xung quanh khu vực.

3) Hệ thống cơ sở hạ tầng, điện, đường, trường, trạm chưa được đầu tư xây dựng; một số công trình được các Sở, ngành, đầu tư xây dựng nhưng hiệu quả hoạt động còn hạn chế như: Hệ thống pin mặt trời, máy lọc nước biển...

4) Khí hậu khắc nghiệt, thời tiết diễn biến thất thường, thiếu nước ngọt trầm trọng vào mùa khô ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống của cán bộ, chiến sỹ và nhân dân trên đảo.

5) Phương tiện giao thông từ đất liền ra đảo còn hạn chế nên chưa đảm bảo đầy đủ hàng hóa và nhu yếu phẩm cần thiết cho cuộc sống trên đảo.

Trên cơ sở đó, Tỉnh đoàn Cà Mau xin có những đề xuất, kiến nghị như sau:

1) Đề nghị Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính sớm phân bổ kế hoạch vốn ngân sách Trung ương hỗ trợ (Chương trình Biển Đông – Hải đảo) trong kế hoạch đầu tư trung hạn giai đoạn 2016 – 2020 đúng tiến độ để thực hiện.

2) Tăng cường công tác điều tra cơ bản tài nguyên ven đảo (san hô, cỏ biển,...) môi trường vùng nước ven đảo. Xác định diện tích đảo để làm cơ sở quản lý tốt tài nguyên trên đảo, bảo vệ môi trường, cũng như phục vụ nhiệm vụ cho việc thực hiện Kế hoạch số 50/KH-UBND của UBND tỉnh Cà Mau.

3) Đề quản lý, thực hiện tốt công tác bảo vệ, bảo tồn và khai thác, sử dụng tài nguyên hải đảo cho cư dân trên đảo một cách bền vững, đề nghị các cơ quan liên quan phối hợp tạo điều kiện cho cư dân có sinh kế ổn định, chấp hành tốt các quy định trong việc sử dụng, khai thác tài nguyên và bảo vệ môi trường biển, đảo; hỗ trợ xây dựng hệ thống xử lý rác thải trên đảo Hòn Chuối.

4) Có chế độ chính sách đặc thù cho giáo viên công tác ở Đảo; phát triển các ngành nghề, xây dựng thương hiệu để nâng cao đời sống cho nhân dân trên đảo; đẩy mạnh phát triển lực lượng Thanh niên xung phong, xây dựng phong trào lập thân, lập nghiệp và định cư để thu hút thanh niên ra đảo sinh sống./.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA LỰC LƯỢNG THANH NIÊN XUNG PHONG TRONG TRIỂN KHAI CÁC CHƯƠNG TRÌNH, DỰ ÁN THANH NIÊN THAM GIA PHÁT TRIỂN KINH TẾ

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hà Tĩnh

Cách đây hơn 70 năm, ngày 15/7/1950, tại núi Hồng, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên, đơn vị thanh niên xung phong (TNXP) đầu tiên được thành lập gồm 225 cán bộ, hội viên. Ngày 20/3/1951, Bác Hồ đến thăm liên phân đội 312 TNXP đang làm nhiệm vụ tại cầu Nà Cù, xã Cẩm Giăng, huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn và tặng TNXP 4 câu thơ đã trở thành phương châm hành động của tuổi trẻ:

“Không có việc gì khó.

Chỉ sợ lòng không bền.

Đào núi và lấp biển.

Quyết chí ắt làm nên”

Vâng lời Bác Hồ dạy, trong hai cuộc kháng chiến trường kỳ của dân tộc, Lực lượng Thanh niên xung phong Việt Nam luôn nêu cao tinh thần yêu nước dũng cảm, mưu trí, sáng tạo, không tiếc xương máu, không ngại khó khăn, gian khổ, sẵn sàng đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì khi Đảng phân công, Tổ quốc cần và nhân dân giao phó; sẵn sàng dâng hiến tuổi thanh xuân cho sự nghiệp cách mạng và đã hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, thực hiện đúng di nguyện Bác Hồ hằng mong muốn: *“Để phát huy sức mạnh dõng non lấp biển của tuổi trẻ, xung phong phục vụ cuộc kháng chiến, cứu nước đến toàn thắng và làm trường học lớn, đào tạo, rèn luyện đội ngũ cán bộ của Đảng, Nhà nước, phục vụ công cuộc kiến quốc, xây dựng CNXH tương lai”*.

Trong kháng chiến chống Pháp, cả nước đã có trên 25 nghìn TNXP làm nhiệm vụ chiến đấu tại các chiến trường. Đến năm 1965, khi cuộc kháng chiến chống Mỹ diễn ra ác liệt, ngày 21/6/1965, lực lượng TNXP chống Mỹ cứu nước được thành lập. Gần 55 vạn nam nữ thanh niên gia nhập TNXP. Họ đã có mặt trên các chiến trường ác liệt nhất, chấp nhận gian khổ, hy sinh, cống hiến tuổi

xuân cho quê hương, đất nước. Trong những năm tháng hào hùng đó, đáp theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc, cùng với thanh niên cả nước, thanh niên Hà Tĩnh đã nô nức lên đường gia nhập lực lượng TNXP, sẵn sàng có mặt trên các chiến trường máu lửa, anh dũng chiến đấu và phục vụ chiến đấu, lập nên những chiến công cực kỳ vang dội. Những địa chỉ như: Đồng Lộc, Khe Giao, đèo Ngang, Linh Cảm....; những tên tuổi của 10 nữ Anh hùng, liệt sỹ TNXP Ngã ba Đồng Lộc, Anh hùng La Thị Tám, Anh hùng Nguyễn Tri Ân, Anh hùng Uông Xuân Lý.... và những tập thể như Đại đội 551, Tiểu đội C552 anh hùng mãi mãi đi vào lịch sử dân tộc làm rạng rỡ thêm truyền thống của quê hương Hà Tĩnh anh hùng. Tuổi trẻ Hà Tĩnh hôm nay vô cùng tự hào trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, tỉnh Hà Tĩnh đã đóng góp 17.000 TNXP, chiếm gần 10% tổng số TNXP cả nước. Nhiều anh chị đã mãi mãi gửi lại tuổi mười tám đôi mươi hoặc hy sinh một phần xương máu cho độc lập tự do của Tổ quốc, cho hạnh phúc của Nhân dân.

Bước vào thời kỳ xây dựng và phát triển đất nước, tiếp nối truyền thống của cha anh, tuổi trẻ Hà Tĩnh hôm nay đã phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện *“Đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc cần”*; lực lượng thanh niên xung phong Hà Tĩnh tiếp tục nỗ lực không ngừng, ngày đêm hăng say lao động, sản xuất, góp phần tích cực xây dựng quê hương, đóng góp có hiệu quả vào các chương trình phát triển kinh tế, xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh của tỉnh nhà.

Bám sát sự chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đoàn và Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hà Tĩnh đã thành lập 03 đơn vị TNXP tham gia phát triển vùng kinh tế mới, đó là: Tổng Đội TNXP xây dựng kinh tế mới vùng Tây Sơn, huyện Hương Sơn, Tổng Đội TNXP xây dựng kinh tế vùng Phúc Trạch, huyện Hương Khê, Trung tâm Hướng nghiệp, phát triển kinh tế TNXP Thủy sản tại huyện Thạch Hà và hiện đang triển khai Dự án Làng Thanh niên lập nghiệp Tây Kỳ Anh, huyện Kỳ Anh. Các mô hình TNXP Hà Tĩnh được thành lập ngoài nhiệm vụ chính là xây dựng và phát triển các vùng kinh tế mới còn có vai trò đặc biệt quan trọng trong phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, đảm bảo an ninh, quốc phòng của tỉnh. Hiện nay, các Tổng đội TNXP đã khai thác và sử dụng có hiệu quả tiềm năng đất đai hoang hóa ở địa bàn vùng núi, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, nơi đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn; thu hút, quản lý gần 3.000 cán bộ, viên chức, đội viên TNXP. Phần lớn các hộ đội viên trước khi gia nhập Tổng đội đều có hoàn cảnh khó khăn, thiếu việc làm, thu nhập thấp nhưng chỉ sau 1 - 2 năm đều ổn định cuộc sống, vươn lên làm giàu chính đáng. Thực tế chứng minh rằng, lực lượng TNXP xây dựng kinh tế đến

đâu thì rừng được bảo vệ tốt đến đó; vùng nguyên liệu được xây dựng, cung cấp nguồn nguyên liệu cho công nghiệp chế biến như gỗ trầm, keo, chè, nhung hươu, cam, bưởi...; các mô hình chăn nuôi gia súc, gia cầm, hợp tác xã thanh niên, mô hình kinh tế thanh niên được hình thành, phát triển, tạo việc làm, thu nhập cho thanh niên và người lao động.

Bám sát nhiệm vụ của TNXP thời kỳ mới, với sự nỗ lực vượt bậc, các đơn vị TNXP xây dựng kinh tế đã thực sự trở thành những trung tâm khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư tại địa bàn, là nguồn cung cấp giống cây trồng, vật nuôi, hướng dẫn kỹ thuật cho các hộ thanh niên và nhân dân trong phát triển kinh tế; tích cực thu hút, huy động, phát huy các nguồn lực đầu tư phát triển sản xuất, xây dựng kết cấu hạ tầng, gắn với tham gia, hỗ trợ các địa phương xây dựng nông thôn mới. Các Tổng đội còn là môi trường giáo dục đoàn viên, thanh niên; rèn luyện, bồi dưỡng cán bộ vượt qua khó khăn, thử thách. Đội ngũ cán bộ tham gia công tác quản lý ở các Tổng đội được Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, các cấp, ngành ghi nhận, đánh giá cao, đặc biệt được nhân dân vùng dự án hết sức tin yêu. Có nhiều đồng chí trưởng thành, chuyển công tác giữ các vị trí chủ chốt, quan trọng trong cấp ủy, chính quyền của tỉnh và các địa phương, đơn vị.

Tiên phong, tiêu biểu trong lĩnh vực phát triển vùng kinh tế mới, Tổng đội TNXP xây dựng kinh tế Tây Sơn (huyện Hương Sơn, Hà Tĩnh) và Tổng đội TNXP xây dựng kinh tế Phúc Trạch (Phúc Trạch, huyện Hương Khê) đã tiếp nhận và quản lý gần 500 hộ đội viên với gần 800 lao động và hơn 1.500 nhân khẩu; tổ chức trồng, quản lý 135 ha chè, 23ha cây ăn quả, giao khoán 2.651,7 ha đất lâm nghiệp cho tất cả các hộ đội viên quản lý, bảo vệ; bảo vệ 650 ha rừng phòng hộ, chăm sóc tốt 345,5ha cây keo tai tượng, trồng mới 150 ha cây cao su. Tổng đàn trâu, bò của các hộ đội viên hiện có gần 2.000 con. Nhiều hộ đang phát triển chăn nuôi hươu sao, lợn rừng đưa lại nguồn lợi kinh tế lớn. Thành lập 2 HTX thanh niên phát triển kinh tế (*Hợp tác xã Chăn nuôi lợn và Dịch vụ tổng hợp Tây Sơn và HTX Thanh niên*) có quy mô đầu tư hàng tỷ đồng; phát triển 06 mô hình trang trại chăn thanh niên chăn nuôi lợn có quy mô đầu tư trên 200 triệu đồng/mỗi trang trại. Bên cạnh đó, ở lĩnh vực phát triển kinh tế thủy sản được Trung tâm Hướng nghiệp, phát triển kinh tế TNXP Thủy sản đảm nhận, phát huy hiệu quả. Trung tâm đã phối hợp với các đơn vị chức năng tổ chức hàng trăm buổi hướng dẫn kỹ thuật nuôi trồng thủy sản, tôm, cá cho các hộ gia đình thanh niên và người dân trên địa bàn tỉnh; cùng với Trường Trung cấp nghề Lý Tự Trọng và Trung tâm dạy nghề, giới thiệu việc làm thanh niên. Mỗi năm, các đơn vị TNXP Hà Tĩnh phối hợp với các cấp bộ Đoàn đã tổ chức hướng nghiệp, dạy nghề và giới thiệu việc làm cho hàng ngàn đoàn viên, thanh niên, người lao động, thanh niên xuất ngũ... Nhiều thanh niên đã mạnh dạn vay vốn, đầu tư xây

dựng mô hình kinh tế làm ăn có hiệu quả; góp phần đưa tổng mô hình kinh tế thanh niên có quy mô trên 200 triệu đồng, thu nhập mỗi năm trên 50 triệu đồng lên hơn 400 mô hình.

Với chủ trương thúc đẩy phát triển vùng kinh tế khu vực miền núi phía Tây của huyện Kỳ Anh, hiện nay, Làng Thanh niên lập nghiệp Tây Kỳ Anh đang trong quá trình xây dựng và hoàn thiện cơ sở hạ tầng, tiếp nhận 116 hộ gia đình; với tổng diện tích chè trên địa bàn có 41,1 ha sinh trưởng phát triển tốt. Chỉ đạo và hướng dẫn sản xuất, hỗ trợ cây giống ăn quả, hướng dẫn đội viên chăm sóc 12 ha cây ăn quả đã trồng. Diện tích lúa, hoa màu các hộ đội viên trồng trên 60 ha; trên 200 con trâu bò và hàng nghìn con gia cầm. Làng Thanh niên lập nghiệp Tây Kỳ Anh đang là điểm đến thu hút đông đảo các hộ gia đình thanh niên tham gia phát triển kinh tế.

Sát cánh với lực lượng TNXP thời kỳ mới, đội ngũ cựu TNXP Hà Tĩnh luôn gương mẫu, tích cực trong công tác giáo dục đạo đức cách mạng, tiếp lửa yêu nước cho thế hệ trẻ. Ở các địa phương, cơ sở trong tỉnh có nhiều tấm gương cựu TNXP làm kinh tế giỏi đã tích cực hỗ trợ, chia sẻ kinh nghiệm, tạo việc làm, thu nhập và hướng dẫn thanh niên làm kinh tế. Hàng năm, các cấp bộ Đoàn phối hợp với Hội Cựu Chiến binh và Hội Cựu TNXP tổ chức các đợt sinh hoạt chung như: Đền ơn đáp nghĩa, thấp nển tri ân các anh hùng, liệt sỹ; nói chuyện truyền thống, gặp gỡ nhân chứng, hành trình về địa chỉ đỏ... thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi tham gia.

Dù đã có những kết quả nhất định, nhưng trong quá trình triển khai các dự án, chương trình thanh niên xung phong tham gia phát triển kinh tế - xã hội vẫn còn một số khó khăn, tồn tại:

- Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế xã hội của các đơn vị TNXP được xây dựng từ khi mới thành lập, đến nay không còn phù hợp với tình hình thực tiễn; kinh phí để xây dựng lại quy hoạch không được bố trí dẫn đến vướng mắc, chông chéo trong thực hiện quy hoạch.

- Các đơn vị TNXP được thành lập trên địa bàn tỉnh đã hoàn thành nhiệm vụ khai phá các vùng đất mới, giải quyết việc làm, tạo thu nhập thanh niên và nhân dân địa bàn đóng quân. Tuy nhiên, sau khi hoàn thành sứ mệnh, chưa có mô hình hoạt động hiệu quả để phát huy vai trò tự chủ trong thu hút đầu tư, huy động vốn, mở rộng ngành nghề, sản xuất; thiếu cơ chế phối hợp giữa đơn vị TNXP với các đơn vị liên quan trong việc quản lý đất đai, hỗ trợ vốn, chuyển giao khoa học công nghệ.

- Việc quản lý, sử dụng đất trước đây thiếu thống nhất, thiếu cơ sở pháp lý; hồ sơ giao nhận đất thiếu đồng bộ, ranh giới đất đai, diện tích đất giao cho

các đội viên không rõ ràng do trùng lẫn đất địa phương quản lý, còn tình trạng tranh chấp đất đai tại một số địa phương.

- Các đơn vị TNXP phần lớn đóng trên địa bàn miền núi, vùng sâu, vùng xa, cơ sở hạ tầng chưa hoàn thiện, thu nhập, đời sống cán bộ, viên chức người lao động gặp nhiều khó khăn. Cán bộ quản lý TNXP có thời gian công tác lâu dài tại các đơn vị TNXP, tuy nhiên chính sách theo Nghị định 116/2010/NĐ-CP, ngày 24/12/2010 chỉ được hưởng trong 5 năm dẫn đến còn những khó khăn.

Để tiếp tục phát huy thành quả, khắc phục khó khăn, tiếp tục nâng cao hiệu quả hoạt động, đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới, trong thời gian tới, Tỉnh đoàn Hà Tĩnh chỉ đạo các đơn vị TNXP tập trung làm tốt những nhiệm vụ trọng tâm sau đây:

Một là: bám sát nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội theo Nghị quyết Đại hội Đoàn các cấp nhiệm kỳ 2017 – 2022; Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ các cấp đã đề ra, tăng cường các hoạt động hướng nghiệp, dạy nghề, phổ biến, chuyển giao khoa học kỹ thuật, hỗ trợ các hộ đội viên, đoàn viên, thanh niên và nhân dân trong phát triển kinh tế nông - lâm - ngư nghiệp.

Hai là: phát huy hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế; tích cực tham gia đảm bảo an ninh quốc phòng, trật tự, an toàn xã hội tuyến biên giới, miền núi của tỉnh. Gắn phát triển kinh tế với giải quyết các vấn đề an sinh xã hội, xây dựng nông thôn mới ở các địa phương, cơ sở, trên các làng Thanh niên lập nghiệp.

Ba là: vận dụng hiệu quả các nguồn vốn hỗ trợ phát triển, xây dựng nông thôn mới, chính sách đối với vùng núi, vùng sâu, vùng xa của các cấp, ngành nhằm thúc đẩy, hỗ trợ thanh niên phát triển kinh tế; gắn với thực hiện chương trình OCOP; ứng dụng khoa học công nghệ, các thành tựu của cuộc công nghiệp 4.0 vào quản lý, sản xuất; tiếp tục hình thành các tổ hợp tác, hợp tác xã thanh niên làm kinh tế theo hướng liên kết, đảm bảo đầu ra, đầu vào, giúp các hộ đội viên có việc làm lâu dài, tăng thu nhập, ổn định cuộc sống tại nơi định cư.

Bốn là: tập trung đẩy nhanh xây dựng và phát triển Làng kinh tế thanh niên Tây Kỳ Anh theo đúng tiến độ, kế hoạch đã đề ra; thu hút các hộ đội viên, đồng thời hướng dẫn, hỗ trợ thanh niên định cư, tổ chức sản xuất, hình thành khu dân cư kinh tế mới theo hướng phát triển bền vững, ổn định.

Với địa bàn phức tạp, có đường biên giới giáp nước bạn Lào dài, điều kiện địa lý, kinh tế - xã hội khó khăn, nhận thức của nhân dân nói chung và thanh niên nói riêng còn hạn chế, các mô hình Tổng đội TNXP và Làng TNLN

tại Hà Tĩnh dù đã đạt được nhiều kết quả nhất định. Tuy vậy, để hoàn thành tốt nhiệm vụ thực hiện các chương trình, dự án thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn Hà Tĩnh, trong thời gian tới kính mong các cấp bộ, ngành, Trung ương và Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Ban Chỉ huy Lực lượng Thanh niên xung phong Trung ương quan tâm một số nội dung sau:

- Tiếp tục tăng cường hỗ trợ cho các đơn vị thanh niên xung phong trong chuyển giao ứng dụng khoa học công nghệ; đầu tư nguồn lực phát triển cơ sở hạ tầng, mô hình sản xuất tạo điều kiện cho TNXP phát huy vai trò trong tham gia phát triển kinh tế xã hội tại các địa bàn khó khăn, trọng điểm.

- Trung ương có hướng dẫn cụ thể liên quan đến việc kiện toàn, sắp xếp, chuyển đổi mô hình hoạt động; tạo điều kiện bổ sung, sửa đổi chức năng nhiệm vụ của Lực lượng TNXP nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới và phát triển ở nhiều khu vực, nhiều lĩnh vực của xã hội. Phối hợp Bộ Tài nguyên và Môi trường hướng dẫn giao quyền sử dụng đất, giao rừng đối với đơn vị TNXP.

- Trung ương Đoàn phối hợp với Bộ Nội vụ, các bộ, ngành liên quan sớm ban hành Nghị định về chính sách đối với Thanh niên xung phong để tạo điều kiện tốt nhất cho việc phát triển lực lượng TNXP tham gia đảm nhận các nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội ở các địa bàn, lĩnh vực khó khăn của cả nước.

Với bề dày truyền thống vẻ vang của TNXP Việt Nam, với sự quan tâm, chỉ đạo, hỗ trợ của Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, của các cấp ủy Đảng, chính quyền, tin tưởng rằng TNXP Hà Tĩnh sẽ cùng với TNXP trong cả nước tiếp tục làm nên những chiến công vang dội trên mặt trận phát triển kinh tế; thực sự là môi trường để thanh niên rèn luyện, cống hiến và trưởng thành; xứng đáng là “Trường học lớn TNXP”, giáo dục phẩm chất cách mạng “vừa hồng vừa chuyên” cho tuổi trẻ theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại; tiếp bước anh hùng - tiếp tục xung kích, sáng tạo, khẳng định sức trẻ đóng góp xứng đáng cho quê hương đất nước./.

LỰC LƯỢNG THANH NIÊN XUNG PHONG HẢI PHÒNG XÂY DỰNG ĐẢO THANH NIÊN BẠCH LONG VĨ

Tổng đội Thanh niên xung phong thành phố Hải Phòng

Thanh niên xung phong (TNXP) Hải Phòng hiện nay là hình thức tổ chức lực lượng xung kích của thanh niên do Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hải Phòng tổ chức ra nhằm tập hợp thanh niên xung kích, thực hiện các chương trình dự án kinh tế, xã hội kết hợp bảo vệ quốc phòng, an ninh tại những vùng sâu, vùng xa, biên giới hải đảo và những nơi còn khó khăn của đất nước và thành phố.

Với nhiệm vụ vừa tham gia phát triển kinh tế - xã hội, giải quyết việc làm vừa tạo môi trường giáo dục, rèn luyện và đào tạo nghề nghiệp cho thanh niên. Từ năm 1993, theo Quyết định số 51/QĐ - ĐTN của Ban Thường vụ Thành đoàn Hải Phòng, hưởng ứng phong trào “Thanh niên lập nghiệp và tuổi trẻ giữ nước” do Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phát động thực hiện chủ trương dân sự hóa đảo Bạch Long Vĩ. đội TNXP với 62 đội viên đã tình nguyện ra sinh sống và lập nghiệp tại đảo, xây dựng quê hương mới, góp phần bảo vệ chủ quyền Tổ quốc đúng vào dịp kỷ niệm 62 năm ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

Bạch Long Vĩ khi đó là hòn đảo mang nặng vết thương chiến tranh, đi đến đâu cũng thấy hố bom và sỏi đá, đất trồng rau không có, nước ngọt khan hiếm, trên đảo chỉ có bộ đội Hải Quân làm nhiệm vụ bảo vệ là chính. Việc đi lại, kết nối với đất liền là vô cùng khó khăn. Song được sự quan tâm phối hợp của các Bộ, ngành và thành phố Hải Phòng, với tinh thần xung phong, tình nguyện, thanh niên xung phong Bạch Long Vĩ đã từng bước đẩy lùi hoang sơ và nghèo khó xây dựng Bạch Long Vĩ ngày càng phát triển một cách sinh động.

Chỉ trong vòng 10 năm, từ mảnh đất khô cằn TNXP đã chung tay cùng quân dân huyện đảo xây dựng một loạt các công trình hạ tầng phục vụ di dân ra đảo lập nghiệp như nhà ở, đường giao thông, trung tâm y tế, nhà trẻ, công viên, đẩy lùi những vạt cát đá, xương rồng để trồng cây mang đến màu xanh và sức sống mới cho đảo. Từ trong khó khăn và gian khổ, với tinh thần đoàn kết hỗ trợ nhau hoàn thành nhiệm vụ, tình yêu giữa các cô gái TNXP với chiến sĩ trẻ Hải Quân và các chàng trai TNXP đã kết hoa trái, trong những năm đầu hàng chục đám cưới đã được tổ chức, đã xây dựng 01 khu dân cư TNXP đông vui tấp nập, đã phát triển thêm hàng chục căn hộ gia đình, và nhiều cháu bé ra đời và hạnh

phúc, tiếng cười, tiếng nói trẻ nhỏ đã tăng sức sống sinh động cho đảo và đây cũng chính là yếu tố quan trọng góp phần khẳng định chủ quyền vùng biển quốc gia (theo tiêu chuẩn của Công ước biển - Liên Hiệp Quốc).

Căn cứ vào thành công đạt được, ngày 13/8/1998 Thủ tướng Chính phủ đã đồng ý xây dựng Bạch Long Vĩ thành Đảo Thanh niên đầu tiên của Việt Nam. Kết quả trên đã khẳng định chủ trương của thành phố giao Đoàn Thanh niên tổ chức đưa TNXP lập nghiệp xây dựng huyện đảo Bạch Long Vĩ là hoàn toàn đúng, phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ của Trung ương giao cho thành phố Hải Phòng tham gia thực hiện chiến lược Biển Đông Hải Đảo quốc gia của giai đoạn này.

Trong giai đoạn hiện nay, cùng với sự đổi mới của đất nước và thành phố, nhiều chỉ tiêu về kinh tế, xã hội đều đạt vượt mức đề ra đã đem lại diện mạo mới cho thành phố Hải Phòng. Với nhiệm vụ được giao và sự tin tưởng của thành phố, Thành đoàn Hải Phòng, Tổng đội TNXP Hải Phòng tiếp tục tìm tòi, mạnh dạn đảm nhận những khâu khó, việc mới để xứng đáng với truyền thống của TNXP và truyền thống của Đoàn thanh niên thành phố. Bên cạnh các nhiệm vụ chuyên môn, thường xuyên, Tổng đội và các đơn vị trực thuộc tập trung triển khai tốt các nhiệm vụ mới như: Tiếp tục triển khai các nhiệm vụ, chương trình, dự án phát triển kinh tế xã hội, bảo vệ môi trường tại đảo Bạch Long Vĩ (trồng cây xanh trên toàn huyện đảo, đưa các loài động vật hoang dã ra sinh sống tại đảo nhằm đa dạng hóa sinh học cho đảo, phát triển các mảng chăn nuôi trồng trọt mang lại giá trị kinh tế cao, triển khai xây dựng cột cờ chủ quyền tại huyện đảo, dự án xây dựng khu sinh hoạt chung cho TNXP Bạch Long Vĩ...); Triển khai có hiệu quả mô hình tour du lịch biển đảo, đó là du lịch kết hợp với giáo dục về nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển đảo quốc gia đối với các thế hệ thanh niên Việt Nam; đồng thời nhằm quảng bá hình ảnh của đảo thanh niên Bạch Long Vĩ nói riêng và thành phố Hải Phòng nói chung đến các cấp bộ đoàn và nhân dân trên cả nước.

Đối với các công trình văn hóa xã hội: Được sự hỗ trợ, giúp đỡ của các tỉnh, thành đoàn và Đoàn thanh niên các đơn vị bạn, Tổng đội đã phối hợp triển khai xây dựng công trình nhà văn hóa, thư viện cho thanh niên tại đảo Bạch Long Vĩ; công trình nhà tập thể thao đa năng, công trình trường học cho em, công trình chỉnh trang công viên, Câu lạc bộ tuổi trẻ sông Hồng... đã tạo điều kiện cho thanh niên toàn đảo có cơ hội cập nhật thông tin, có nơi sinh hoạt, giải trí lành mạnh. Bên cạnh đó TNXP Bạch Long Vĩ luôn đi đầu trong tham gia phát triển kinh tế xã hội, các mô hình chăn nuôi, trồng trọt, cung cấp nước ngọt, thương mại, xây dựng, dịch vụ vừa mang lại giá trị kinh tế, tạo thu nhập vừa thể hiện vai trò của TNXP vượt khó vươn lên xây dựng huyện đảo giàu mạnh. Hiện tại TNXP Bạch Long Vĩ đã đầu tư và đang làm thay nhiệm vụ của công ty công viên cây xanh, công ty môi trường đô thị, công ty cấp nước và đã

1 thời làm thay chức năng của điện lực tại huyện đảo. Đặc biệt lực lượng TNXP đã và đang là nòng cốt trong công tác phòng chống lụt bão, thiên tai; dân quân tự vệ cũng như các phong trào văn hóa văn nghệ thể dục thể thao... trên huyện.

Tàu Bạch Long thuộc Tổng đội TNXP đã 18 năm qua vững vàng là cầu nối quan trọng rút ngắn khoảng cách giữa đất liền và hải đảo, đảm bảo an toàn tuyệt đối về người và hàng ngàn tấn hàng hóa; Chủ động thường xuyên phối kết hợp với các cơ quan chức năng kiểm soát biên giới biển, phòng chống Ma túy và các loại tội phạm, tham gia tích cực vào công tác phát triển kinh tế - văn hoá xã hội, giữ vững trật tự Quốc phòng - An ninh tại khu vực và vùng biển huyện đảo.

Về tổ chức các hoạt động: TNXP Bạch Long Vĩ tổ chức và duy trì thường xuyên liên tục trong gần 30 năm qua với hàng trăm lượt các đoàn khách trung ương, các tỉnh, thành đoàn, các hoạt động kết nghĩa, giao lưu văn hoá giữa tuổi trẻ trong đất liền với các đơn vị quân dân huyện đảo, đặc biệt là trong các tháng Thanh niên hàng năm. Các tỉnh, thành đoàn... đã quyên góp tặng quà cho các đơn vị trên đảo với trị giá hàng tỷ đồng. Những việc làm này có ý nghĩa giáo dục tuổi trẻ cả nước hướng về đảo tiền tiêu, nâng cao tinh thần yêu nước và nhận thức về biển đảo, biên giới biển quốc gia, đồng thời góp phần động viên quân dân huyện đảo khắc phục khó khăn gắn bó cuộc sống xây dựng và bảo vệ vùng biển đảo Bạch Long Vĩ.

Cán bộ đội viên TNXP luôn được rèn luyện, đào tạo liên tục trưởng thành, mỗi đội viên sau 3 năm đều được đào tạo 2 đến 3 nghề, được đào tạo hoàn thiện các chương trình học tập THPT, Cao đẳng, Đại học. Đây là nguồn cán bộ và dân cư cho huyện đảo: Đến nay đã bổ sung lực lượng, dân cư trẻ cho huyện đảo với tổng số trên 250 người chiếm gần 1/2 dân số trên đảo; đã có 55 đồng chí được tuyển dụng chuyển sang các ban ngành của huyện Bạch Long Vĩ, trong đó có: 02 đồng chí là Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện; 10 đồng chí là trưởng phó các phòng ban thuộc huyện uỷ, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân huyện; 43 đồng chí là cán bộ làm việc tại các phòng ban cơ quan đơn vị trên đảo. TNXP tiếp tục là nguồn cung cấp dân cư cho Bạch Long Vĩ theo Dự án rà soát, điều chỉnh và bổ sung quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội huyện Bạch Long Vĩ đến năm 2025.

Bên cạnh những thuận lợi, những kết quả đạt được, TNXP Hải Phòng còn gặp một số khó khăn, tồn tại như sau:

- Trong giai đoạn 1993 đến 1998, là giai đoạn gian khổ, khắc nghiệt nhất đối với Lực lượng Thanh niên xung phong khi tham gia xây dựng đảo Thanh niên Bạch Long Vĩ. Tuy nhiên khi các đồng chí hoàn thành nhiệm vụ TNXP trở về địa phương (Theo Nghị định 12) gần như đã hết tuổi thanh xuân, không được hưởng bất kỳ chế độ chính sách đặc thù nào. Hầu hết các đồng chí hiện nay có cuộc sống khá khó khăn, vất vả tại địa phương.

- Đối với Hải Phòng hiện nay, đảo Bạch Long Vĩ mặc dù là phần biên giới biển xa nhất của quốc gia trên Vịnh Bắc Bộ với điều kiện đặc biệt khó khăn, khí hậu khắc nghiệt, diện tích đất đai canh tác ít, nước ngọt khan hiếm, nước biển có độ mặn cao v.v... nhưng lại không nằm trong vùng khó khăn và đặc biệt khó khăn theo Nghị định 116/2010/NĐ-CP. Do đó phụ cấp, thu nhập của Thanh niên xung phong Bạch Long Vĩ thấp hơn rất nhiều lần so với các lực lượng khác trên đảo, thậm chí thấp hơn mức thu nhập của công nhân lao động làm việc trong các nhà máy, khu công nghiệp tại đất liền đã ảnh hưởng khá lớn đến đời sống của đội viên, đặc biệt là các hộ gia đình TNXP.

- Độ tuổi tham gia Thanh niên xung phong chỉ từ 18 đến 30 tuổi, trong khi chưa có chế độ hỗ trợ cụ thể nào cho Thanh niên xung phong xuất ngũ có thể tìm kiếm việc làm, ổn định cuộc sống, chính sách hỗ trợ đối với Thanh niên xung phong ra đảo chưa được sửa đổi phù hợp với tình hình mới, mức phụ cấp mà Thanh niên xung phong được hưởng chưa đáp ứng được điều kiện đất đỏ ngoài đảo...

- Điện, nước tại đảo hiện nay chưa đáp ứng được nhu cầu sinh hoạt và phát triển kinh tế tại đảo, đặc biệt là trong mùa khô. Nơi ở của Thanh niên xung phong còn khó khăn, chật chội đặc biệt là đối với các hộ gia đình Thanh niên xung phong mới hiện nay chưa có chỗ ở riêng.

- Các chương trình, dự án trước đây mới tập trung vào xây dựng cơ sở hạ tầng dân sinh tạo cuộc sống trên đảo. Còn về mục tiêu khai thác tiềm năng của biển đảo Bạch Long Vĩ để phát triển kinh tế xây dựng đảo Thanh niên giàu và mạnh là chưa rõ, các dự án phát triển kinh tế tạo cuộc sống, việc làm, thu nhập ổn định để người dân, các hộ Thanh niên xung phong an tâm lập nghiệp lâu dài trên đảo như: Khuyến khích đánh bắt xa bờ, phát triển du lịch, hậu cần nghề cá, chế biến hải sản, chăn nuôi, trồng trọt, SXKD, thương mại, ngoại thương... còn nhiều hạn chế.

- Các Dự án áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật cao để khai thác tiềm năng biển đảo cũng rất hạn chế, chưa tranh thủ được sự tham gia vào cuộc của các ngành chuyên môn để giải quyết các nhu cầu bức thiết phục vụ đời sống quân dân huyện đảo, vì vậy những dự án này có phần kém hiệu quả so với yêu cầu nhiệm vụ đặt ra.

- Chính sách hỗ trợ đối với TNXP ra hải đảo, biên giới chưa được sửa đổi phù hợp với tình hình mới. Đặc biệt là Nghị định 12 về chế độ chính sách cho TNXP sửa đổi cần phải có các điều khoản, các chương, mục "mở" để các tỉnh, thành có thể dựa vào để áp dụng các cơ chế chính sách đặc thù địa phương; Nghị định mới thay thế phải thực sự đi vào cuộc sống.

Để tiếp tục phát huy truyền thống của Lực lượng Thanh niên xung phong trong tham gia phát triển kinh tế xã hội, bảo vệ chủ quyền biển đảo quê hương. Tổng đội TNXP Hải Phòng trân trọng đề nghị Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, các Bộ, ngành Trung ương một số nội dung sau:

1) Kiện toàn Ban chỉ đạo xây dựng các Đảo Thanh niên toàn quốc theo Quyết định 186/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ gồm các bộ, ngành Trung ương liên quan, các tỉnh, thành có đảo thanh niên và đề xuất giao cho Trung ương đoàn là đơn vị thường trực và chủ quản đầu tư các đảo thanh niên đã được Thủ Tướng phê duyệt.

2) Lãnh đạo Trung ương Đoàn và Lãnh đạo tỉnh, thành phố có đảo làm việc cụ thể thống nhất nội dung lập quy hoạch tổng thể, đồng bộ từ kiến trúc thượng tầng đến cơ sở hạ tầng cho từng đảo, trong đó có cả quy hoạch rõ đầu tư về ngành nghề ưu tiên, đảm bảo cho nhân dân, gia đình trẻ ổn định cuộc sống, lập nghiệp lâu dài, trình Thủ tướng Chính phủ giai đoạn 2020-2030.

3) Đối với Hải Phòng mà cụ thể là đảo thanh niên Bạch Long Vĩ đề nghị quan tâm đầu tư, triển khai các chương trình dự án và ứng dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật, công nghệ mới cho công tác bảo vệ môi trường sinh thái, bảo tồn biển như: Các chương trình dự án về xử lý rác thải, bảo vệ và nuôi trồng nguồn thức ăn phục vụ công tác phát triển nguồn lợi Bào ngư Bạch Long Vĩ, bảo vệ rạn san hô trồng cây xanh, cây cảnh, cây ăn quả, tăng cường đưa các loài động vật hoang dã ra đảo nhằm đa dạng hóa sinh học cho đảo, phát triển du lịch chủ quyền biển đảo...

4) Báo cáo đề xuất Trung ương điều chỉnh lại Nghị định 12 cho phù hợp với điều kiện từng địa phương trong đó có đảo thanh niên Bạch Long Vĩ. Đồng thời cũng đề xuất để có các cơ chế chính sách riêng, đặc khu áp dụng đối với đảo thanh niên đặc biệt đối với lớp TNXP 5 năm đầu đi xây dựng huyện đảo Bạch Long Vĩ. Đây là lớp TNXP đầu tiên, tiêu biểu nhất trong nhiệm vụ xây dựng đảo thanh niên, đã phải đối mặt với những khó khăn, thách thức song đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, nay trở về địa phương đang gặp rất nhiều khó khăn (Đề xuất được

hưởng các chế độ như phụ cấp thường xuyên, miễn học phí cho con khi đi học, các chế độ biểu diễn khác).

Có thể khẳng định, sau gần 30 năm hình thành và phát triển, nhiệm vụ đặt ra cho Tổng đội TNXP Hải Phòng là hết sức vinh dự và tự hào nhưng cũng đầy khó khăn, thách thức. Phát huy tinh thần đoàn kết, sáng tạo, xung kích, tình nguyện; cán bộ, đội viên TNXP Tổng đội TNXP Hải Phòng bày tỏ niềm tin và nguyện vọng cống hiến sức mình cho quê hương, đất nước. Trong thời gian tới, Tổng đội TNXP Hải Phòng mong muốn tiếp tục đón nhận những tình cảm, sự quan tâm, chăm lo, tạo điều kiện về vốn, về cơ chế, chính sách của các cấp, ngành Trung ương và thành phố để tiếp tục nỗ lực, phấn đấu, lao động, học tập, rèn luyện góp phần xứng đáng với truyền thống của lực lượng TNXP và truyền thống của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

LỰC LƯỢNG THANH NIÊN XUNG PHONG TP. HỒ CHÍ MINH VỚI VAI TRÒ “LÀ MỘT TRƯỜNG ĐẠI HỌC, MỘT TRƯỜNG HỌC THỰC TẾ, LAO ĐỘNG VÀ RÈN LUYỆN”

Ban Chỉ huy Lực lượng TNXP Thành phố Hồ Chí Minh

Cách đây 46 năm, ngày 30/4/1975, cả nước vỡ òa trong niềm vui chiến thắng, trong niềm hân hoan trước cảnh đất nước thống nhất, non sông nối liền một dải. Đất nước được hòa bình, thống nhất là một trong những tiền đề quan trọng để phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội. Thành phố Sài Gòn khi ấy, nay là thành phố Hồ Chí Minh, dù đã được giải phóng, nhưng ngổn ngang những khó khăn - những vùng đất bị hoang hóa; thiếu thốn nguyên liệu, nhiên liệu; thất nghiệp tràn lan, tệ nạn xã hội đầy rẫy, và cả những tàn dư của chế độ cũ cũng tích cực chống phá cách mạng. Trước thực tế đó, tiếp nối truyền thống cách mạng của cha anh, dưới sự lãnh đạo của Thành ủy, Thành Đoàn thành phố Hồ Chí Minh đã tập hợp hàng vạn thanh niên nam, nữ có lòng nhiệt tình tham gia các phong trào cách mạng của Thành phố, chuyển các hoạt động của thanh niên vào mục đích lao động sản xuất, hàn gắn vết thương chiến tranh, khắc phục tệ nạn xã hội do chế độ cũ để lại, thông qua đó tập hợp, giáo dục, đào tạo họ thành con người mới. Đó là việc làm có ý nghĩa chính trị và sâu sắc ngay sau ngày thành phố giải phóng. Những nam nữ thanh niên được tập hợp trong một tổ chức gọi là Thanh niên xung phong (viết tắt là TNXP) đã tạo nên một dòng chảy mới, cuốn trôi những tàn tích cũ, tạo nên một diện mạo mới cho Thành phố Hồ Chí Minh và một số tỉnh ở miền Đông, miền Tây Nam bộ.

Từ trong lao động, thông qua lao động, từng lớp, từng lớp cán bộ, đội viên TNXP trưởng thành; Lực lượng TNXP đã trở thành một tập thể gắn bó, đoàn kết, luôn xứng đáng với niềm tin, niềm mong đợi, tự hào, sự kỳ vọng của lãnh đạo và nhân dân Thành phố. Trải qua 45 năm, kể từ ngày ra quân ở sân vận động Thống Nhất (ngày 28/3/1976), TNXP luôn là *“một trường đại học, một trường học thực tế, lao động và rèn luyện”¹, “là một lực lượng xung kích đi đầu, một lực lượng lao động tập thể lớn, có tổ chức”*. Đó cũng là kinh nghiệm quý báu trong quá trình xây dựng và phát triển của Lực lượng TNXP Thành phố Hồ Chí Minh.

Trường học lớn TNXP đã giáo dục, rèn luyện và đào tạo một lớp thanh niên sống có lý tưởng, hoài bão và giàu mơ ước, góp phần hình thành nên một

¹ Trích “Phát huy truyền thống anh hùng xung kích, năng động, sáng tạo vượt khó, hoàn thành nhiệm vụ”, lưu hành nội bộ, xuất bản năm 2006, trang 59

đội ngũ lao động mới, có văn hóa, có năng lực tổ chức quản lý, kiến thức chuyên môn trên mọi lĩnh vực. Thanh niên xung phong - tuổi trẻ ở đô thị và lớn lên trong môi trường xã hội đường phố đông đúc - đã đi đến những nơi vắng vẻ, gian khổ và thiếu thốn, tham gia những công việc lần đầu tiên được được biết đến và đã tích cực làm tốt nhiệm vụ được giao.

Trong những năm đầu sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, bàn tay lao động của TNXP Thành phố đã tác động vào những nơi hoang hóa, đầm lầy, cỏ hoang để biến thành những vùng sinh thái nông nghiệp xanh tươi bền vững; đào những con kênh tháo phèn, chống úng, tưới tiêu, đắp đê..., tạo nên những dòng kênh xanh đưa nước mát đến những cánh đồng; biến những mảnh đất hoang thành ruộng mì, bãi mía, bãi ngô, thơm và các loại cây ăn trái khác, góp phần giải quyết tình trạng thiếu lương thực, thực phẩm của Thành phố Hồ Chí Minh.

TNXP cũng là những người trực tiếp tạo nên môi trường sống thuận lợi và khởi đầu sự nghiệp cho những người dân Thành phố đi kinh tế mới từ những ngày đầu gian khổ nhất. TNXP bao giờ cũng là những người trước tiên đến vùng đất mới để khai hoang, san đất, đắp đất làm nền và xây nên những ngôi nhà mới, vận động và giúp đỡ các hộ gia đình, tiếp đón các hộ di dân; là lực lượng gần gũi với các hộ dân nghèo đi lập nghiệp, làm chỗ dựa về đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào đi kinh tế mới; giúp đỡ sửa chữa nhà, hướng dẫn trồng trọt, lập vườn rau, sử dụng nước kênh mương để tưới, cách phòng bệnh và chữa bệnh... TNXP đến từng gia đình để động viên, thăm hỏi, chăm sóc trẻ em, người già, dạy học cho người mù chữ, đưa người bệnh đi cấp cứu... TNXP còn giúp dân hiểu rõ chính sách kinh tế mới của Nhà nước để không nghe theo những luận điệu phao tin đồn nhảm gây bất an cho cuộc sống nơi quê hương mới.

Trường học lớn TNXP đã đào tạo nên những con người có trái tim nồng cháy, biết yêu tha thiết đất nước quê hương, biết biến đau thương thành hành động. Tin quân Khmer đỏ tấn công vào biên giới Tây Nam, sát hại đồng bào ta một cách dã man làm đau lòng người dân Việt Nam, trong đó có TNXP. Nhiều TNXP đã viết đơn tình nguyện, có những lá đơn viết bằng máu, để xin được ra chiến trường bảo vệ Tổ quốc. Các liên đội Trung Kiên, Thống Nhất và Dũng Chí là những đơn vị đầu tiên của TNXP được ra chiến trường phục vụ chiến đấu. Từ tháng 11/1977, trên mặt trận biên giới Tây Nam, TNXP Thành phố có mặt nhiều hơn, nhiệm vụ cũng đa dạng và khó khăn hơn. Bàn tay chai cầm leng, cầm cuốc trên nông trường ngày nào giờ thêm những vết chai mới khi cùng bộ đội làm đường, chống lầy, làm ngầm, làm cầu cho xe cơ giới ra chiến trường. Những vết chai mới được hình thành khi TNXP thực hiện nhiệm vụ tiếp lương, chuyển đạn dược, vũ khí ra chiến trường, chuyển thương binh, tử sĩ về tuyến sau và xây dựng công sự phòng thủ, có khi cùng bộ đội cầm súng trực tiếp đánh

địch. Nhiều nữ TNXP trầm mình dưới nước nhiều đêm liền để bắt cầu, làm công, đắp đường. Có những TNXP đã nhịn đói, chịu khát, giữ bí mật, vượt rừng sâu bám sát bộ đội để truy quét địch. Có đơn vị TNXP rơi vào vòng vây của quân thù vẫn bình tĩnh giữ vững đội hình, mưu trí luồn rừng, nổ súng quyết liệt đánh trả, thoát khỏi vòng vây an toàn và hoàn thành nhiệm vụ.

Trong thời gian hơn một năm đầy thử thách, hy sinh trên chiến trường biên giới Tây Nam (từ cuối năm 1977 đến tháng 9/1979), TNXP Thành phố đã hoàn thành 2 nhiệm vụ lớn: tham gia cùng bộ đội bảo vệ vững chắc biên giới của Tổ quốc và cùng với bộ đội hoàn thành nghĩa vụ quốc tế trên nước bạn Campuchia. Trên chiến trường biên giới Tây Nam, TNXP là lực lượng sẵn sàng hy sinh để bảo vệ thương binh, trợ giúp đặc lực cho các đơn vị bộ đội chiến đấu hiệu quả nhất và còn là đội dự bị quân số cho các đơn vị bộ đội chủ lực khi có yêu cầu. Trong gian khổ, giữa cái sống và cái chết trên chiến trường, TNXP vẫn giữ được một niềm tin vững chắc, một tư thế rất mực đường hoàng. TNXP đã chiến đấu bảo vệ biên giới Tổ quốc và làm nghĩa vụ quốc tế bằng cả trái tim và tình yêu quê hương đất nước.

Trường học thực tế, lao động và rèn luyện ấy đã giúp thanh niên thành con người mới, cùng xung kích giải quyết những vấn đề bức xúc của xã hội. Hoàn cảnh, thành phần xã hội của đội viên TNXP lúc ban đầu không giống nhau - có những người là những thanh niên đang khao khát cống hiến, làm việc, nhưng cũng có thể là những thanh niên thị dân ở các khu dân cư ở các quận, huyện ngoại thành, là những học sinh, sinh viên, những thanh niên bị “địch bắt lính”; nhưng, thực hiện thông điệp của đồng chí Võ Văn Kiệt “hòa hợp dân tộc và không phân biệt đối xử với những ai có lý lịch xấu” vì “không ai chọn cửa mà sinh ra”, tất cả những người trẻ ấy được tập hợp trong một tổ chức đoàn kết và thống nhất về ý chí, hành động, có lý tưởng, lối sống đẹp. Họ đã trở thành những thanh niên mới, trung thành với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hăng hái nhận lấy những nhiệm vụ khó khăn, gian khổ. Họ đã chiến thắng trên tất cả các mặt trận, từ khai hoang, sản xuất đến các hoạt động kinh tế. Như nhận xét của đồng chí Võ Văn Kiệt tại Đại hội Thanh niên tiên tiến xây dựng vùng kinh tế mới, ngày 03/3/1977: “Nhiều đồng chí lúc mới ra đi chưa xác định rõ nhiệm vụ, nay đã nhận thức sâu sắc vai trò và nhiệm vụ, thấy được tiền đồ tương lai của mình nằm trong tiền đồ tương lai của đất nước, dân tộc... Từ chỗ tổ chức kỷ luật, sinh hoạt nội quy lúc ban đầu còn lỏng lẻo, tác phong sinh hoạt của nhiều người còn mang nặng lối sống cũ, riêng lẻ, cá nhân, ích kỷ, chỉ biết sống cho mình và vì mình thì nay tổ chức cơ bản đã ổn định, nội quy sinh hoạt, kỷ luật chặt chẽ hơn, nhiều đồng chí tha thiết gắn bó với tập thể, coi tập thể là nhà, và có nhiều thay đổi, tiến bộ lớn cả trong tác phong sinh hoạt, nếp nghĩ, nếp

sống, gạt bỏ dần hoặc từ bỏ hẳn những thói hư, tật xấu. Quan hệ giữa người và người, tình bạn và tình đồng chí rất đẹp và rất cao quý đã thể hiện và chi phối trong tư tưởng và tình cảm của các đồng chí”.

Không chỉ giáo dục cho những người cùng chung đội ngũ, TNXP còn giáo dục những thanh niên bị xem là tệ nạn xã hội, khiếm khuyết nhân cách, giúp đỡ để họ trở thành công dân lương thiện, thành người có ích. Qua mô hình đầu tiên là Trường Thanh niên xây dựng cuộc sống mới, và sau này là các trường Giáo dục đào tạo và giải quyết việc làm, Lực lượng TNXP Thành phố là “trường học làm lại con người”, thực hiện nhiệm vụ là vừa cải tạo, giáo dục đối tượng quản lý vừa tự cải tạo, rèn luyện mình để làm gương cho học viên cai nghiện noi theo. TNXP là người lao động nghiêm túc và có kỷ luật, người thầy dạy học văn hóa, người chuyên viên hướng dẫn nghề, người chủ trì các buổi sinh hoạt tập thể, các hoạt động văn nghệ, thể dục thể thao và giải quyết những va chạm giữa các học viên. Đối với học viên, hình ảnh người TNXP là một mẫu người mà họ sẽ phấn đấu noi theo để được công nhận kết quả rèn luyện, được tái hòa nhập cộng đồng, xã hội một cách thuận lợi. Từ đó đến nay, nhiệm vụ giáo dục, đào tạo và giải quyết việc làm cho thanh niên tệ nạn xã hội là một trọng tâm công tác của Lực lượng TNXP, được thực hiện với phương châm “Tình thương và trách nhiệm” và “Người đi trước rước người đi sau”.

Từ cuối năm 2002, nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả của chương trình giảm ma túy, Lực lượng TNXP đã chủ động tham gia nghiên cứu, xây dựng Đề án “Tổ chức quản lý, giáo dục, dạy nghề và giải quyết việc làm cho người sau cai nghiện” tại thành phố Hồ Chí Minh trình lãnh đạo Thành phố và được Quốc hội khóa XI thông qua để thực hiện thí điểm. Năm 2017, UBND Thành phố ban hành quyết định phê duyệt Đề án “Tổ chức lại các Trung tâm Chữa bệnh - Giáo dục - Lao động xã hội và cơ sở cai nghiện trên địa bàn Thành phố đến năm 2020”, đồng thời ban hành các quyết định thay đổi tên gọi các đơn vị làm công tác cai nghiện ma túy.

Hiện Lực lượng TNXP có 3 cơ sở cai nghiện ma túy để quản lý, giáo dục người nghiện ma túy và 01 cơ sở xã hội (Cơ sở xã hội Nhị Xuân) có nhiệm vụ cắt cơn, giải độc và tư vấn tâm lý cho người nghiện ma túy không có nơi cư trú ổn định trong thời gian lập hồ sơ để Tòa án nhân dân xem xét, quyết định áp dụng biện pháp đưa vào cơ sở cai nghiện bắt buộc trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh. Cơ sở xã hội Nhị Xuân còn tiếp nhận người cai nghiện có đóng phí và tiếp nhận điều trị cắt cơn, giải độc cho người nghiện ma túy có quyết định cai nghiện ma túy tại gia đình, tại cộng đồng.

Học viên và người sau cai nghiện ma túy trong thời gian học tập, rèn luyện tại các đơn vị Thanh niên xung phong đều được giáo dục về chính trị, đạo đức, pháp luật; hầu hết được xóa mù chữ, tham gia học bổ túc văn hóa từ cấp I đến cấp III, một số còn được học đại học. Từ không quen lao động, đa số học viên đều tham gia lao động với nhiều loại hình sản xuất phù hợp với khả năng, sức khỏe; từ lao động vừa với mục đích trị liệu, phục hồi sức khỏe tiến đến lao động có thu nhập như: trồng, chăm sóc cà phê, khoai mì, trồng rau, củ, quả, chăn nuôi, gia công hàng thủ công nghiệp, dịch vụ...; từ sống buông thả, khiếm khuyết về nhân cách, qua cuộc sống tập thể, thông qua lao động, học tập, rèn luyện, hoạt động văn hóa, thể dục thể thao..., đa số học viên đều làm việc và sinh hoạt có kỷ luật, có lối sống lành mạnh, biết tôn trọng tổ chức kỷ luật đơn vị, biết yêu thương bạn bè, cha mẹ, người thân, giúp đỡ lẫn nhau cùng tiến bộ.

“Trường học lớn” ấy đã đào tạo nên những con người luôn năng động, sáng tạo, vượt khó để hoàn thành nhiệm vụ, kể cả những công việc chưa có tiền lệ. Vừa làm vừa tích lũy kinh nghiệm, vừa xin chủ trương, cơ chế trước những vấn đề mới phát sinh, không chỉ trong các hoạt động xã hội mà cả trong các hoạt động kinh tế. Đầu những năm 1980, có nhiều yếu tố tác động đến sự tồn tại và phát triển của Lực lượng TNXP. Thành phố Hồ Chí Minh là đơn vị đi đầu trong cả nước về xóa bỏ cơ chế kinh tế bao cấp, vì vậy, có khuynh hướng tư duy cho rằng: TNXP là một gánh nặng cho ngân sách, cần phải xóa bỏ. Cũng có ý kiến cho rằng, TNXP không đủ khả năng làm kinh tế và không có tư cách pháp nhân để làm kinh doanh. Trên thực tế, trong thời gian này, tất cả các đơn vị của TNXP ở các tỉnh bạn đã lần lượt giải thể hoặc chuyển đổi, tuy nhiên, lãnh đạo Thành phố vẫn tiếp tục cho duy trì Lực lượng TNXP. Không phụ lòng tin của lãnh đạo Thành phố, Lực lượng TNXP đã sắp xếp lại bộ máy tổ chức. Thành lập các Tổng đội mới trên cơ sở nhập lại các Tổng đội cũ để trồng cây công nghiệp, trồng thom, trồng mía, sản xuất lương thực tự túc; thành lập các nông trường, lâm trường để tham gia thực hiện nhiệm vụ kinh tế; thành lập các xí nghiệp, xưởng thực hiện nhiệm vụ sản xuất công nghiệp; thành lập các tổng đội cơ động tham gia thi công các công trình trọng điểm của Thành phố như: công trình thủy nông Kênh Đông - Củ Chi, dọn trắng lòng hồ công trình thủy điện Trị An. Về nhiệm vụ xây dựng vùng kinh tế mới kết hợp với nhiệm vụ giáo dục thanh niên chậm tiến và tệ nạn xã hội, Lực lượng TNXP thực hiện mô hình trường Giáo dục Lao động công - nông nghiệp gắn với nông trường để vừa giải quyết nhu cầu lao động cho các nông trường, vừa nâng cao thu nhập và đời sống cho người lao động và học viên; đồng thời cũng là đầu ra cho học viên tiến bộ của các trường trở thành nông trường viên.

Sau năm 1986, tư tưởng chủ đạo của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI về đổi mới tư duy kinh tế, xóa bao cấp, thực hiện cơ chế hạch toán kinh doanh... lan tỏa nhanh chóng trong đời sống chính trị, kinh tế, xã hội trên phạm vi cả nước. Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố lần thứ IV khẳng định nhiệm vụ: “Phải duy trì và phát triển mạnh phong trào thanh niên xung phong, vì thanh niên xung phong vừa là lực lượng xung kích của thanh niên Thành phố, vừa là mô hình tốt để giáo dục, đào tạo thanh niên”. Để thực hiện nhiệm vụ đó, và căn cứ vào các quy định hiện hành lúc bấy giờ, Lực lượng TNXP áp dụng thực hiện hai cơ chế hạch toán: cơ chế hạch toán kinh doanh độc lập và cơ chế được cấp kinh phí Nhà nước và có thu. Cơ chế thứ nhất dành cho nhiệm vụ phát triển kinh tế; đó là nhiệm vụ hàng đầu của Lực lượng TNXP trong giai đoạn mới và là nhiệm vụ quan trọng để hỗ trợ kinh phí cho nhiệm vụ xã hội. Cơ chế thứ hai dành cho nhiệm vụ xã hội nhằm giáo dục cho thanh niên chậm tiến của Thành phố, giúp họ trở thành công dân tốt. Trước đây, nhiệm vụ này hoàn toàn được chính quyền Thành phố bao cấp, nay Lực lượng TNXP phải tổ chức cho học viên lao động sản xuất tại chỗ, tạo ra những sản phẩm hàng hóa để có thêm nguồn thu, góp phần cải thiện đời sống cho học viên.

Hoạt động của các đơn vị trực thuộc Lực lượng TNXP là cơ sở thực tiễn, cụ thể hóa các chủ trương của Đảng và Nhà nước lúc bấy giờ về kinh tế. *Nông trường Nhị Xuân* là một trong những đơn vị kinh tế đầu tiên của Thành phố thực hiện thành công khoán khối lượng và khen thưởng bằng tiền mặt cho người lao động, là một trong những đơn vị kinh tế đầu tiên thực hiện chủ trương của Thành phố về xóa bao cấp và xây dựng nông thôn mới bằng con đường “bung ra sản xuất” theo chế độ hạch toán, góp phần hình thành tư duy kinh tế mới. *Nông trường dừa Đỗ Hòa* là nơi trồng cây thử nghiệm ở môi trường hoang hóa sinh lầy ven biển ngập mặn, thiếu nước ngọt trầm trọng; nơi vận dụng kiến thức khoa học kỹ thuật vào sản xuất và chuyển đổi cây trồng cho phù hợp với điều kiện thực tế. *Nông trường Thanh niên Duyên Hải* đây là nơi TNXP cùng lao động với những thanh niên chậm tiến để giáo dục họ thành những công dân có ích cho gia đình và xã hội; đội viên TNXP và học viên Nông trường Thanh niên Duyên Hải là lực lượng chủ yếu để khôi phục rừng đước, góp phần hình thành rừng phòng hộ Cần Giờ; tham gia xây dựng đường Rừng Sác nối liền vùng ven biển Cần Giờ với nội thành trong kế hoạch chung của tuyến đường dài 36 km do Thành phố huy động. *Lâm trường Lý Nhơn* được xây dựng với nhiệm vụ là khai phá đất ngập mặn hoang hóa để trồng cây đước và thực hiện các phương án bảo vệ an ninh, trật tự trên địa bàn huyện Cần Giờ. Các nông - lâm trường ở Nam Tây nguyên cùng thực hiện chương trình hợp tác kinh tế giữa thành phố Hồ Chí Minh và tỉnh Đắk Lắk với các nhiệm vụ như: khai hoang, phục hóa, sản xuất

nông lâm nghiệp, giáo dục thanh niên chậm tiến, chăm sóc, trồng rừng và khai thác lâm sản.

“Trường học lớn” ấy đã đào tạo nên một tập thể xung kích, tham gia tích cực và hiệu quả trong lĩnh vực công ích nội thị. Năm 1997, theo đề nghị của Lực lượng TNXP và căn cứ vào tình hình thực tế trên địa bàn Thành phố lúc bấy giờ, UBND Thành phố quyết định thành lập Công ty Dịch vụ công ích TNXP và giao cho Lực lượng TNXP quản lý. Quyết định này mở đầu cho một phương thức hoạt động mới về công ích nội thị của Lực lượng TNXP, nhằm giải quyết những vấn đề đáp ứng các sinh hoạt, đời sống hàng ngày của cư dân đô thị, nhất là loại dịch vụ khó hoặc không thể giao cho tư nhân thực hiện. Năm 2010, Công ty Dịch vụ công ích TNXP chuyển thành Công ty TNHH một thành viên Dịch vụ công ích TNXP, là một công ty TNXP hướng vào dịch vụ công ích đa ngành.

Đó là việc thực hiện nhiệm vụ quản lý, bảo vệ 7.628,26ha đất rừng và rừng phòng hộ rải rác trên địa bàn các xã thuộc huyện Cần Giuộc, góp phần bảo vệ Rừng Sác, lá phổi xanh của Thành phố và là một trong những Khu dự trữ sinh quyển của thế giới do UNESCO xác lập. Phối hợp tốt với Phòng Cảnh sát giao thông đường bộ giữ gìn trật tự giao thông tại 173 chốt, giao lộ trên địa bàn Thành phố, góp phần nâng cao ý thức chấp hành pháp luật cho người tham gia giao thông tại Thành phố. Bên cạnh đó, một bộ phận cơ động sẵn sàng ứng phó, điều phối, phân luồng giao thông tại các tuyến đường đang thi công hoặc đang xử lý các sự cố, qua đó kịp thời hỗ trợ cảnh sát giao thông giải quyết nhanh các vụ ùn tắc, kẹt xe. Tổ chức thực hiện các hoạt động giữ xe 2 bánh, 4 bánh đúng giá quy định, góp phần ổn định giá giữ xe, đặc biệt là vào các dịp lễ, Tết và chào mừng các sự kiện lớn quy tụ đông người của Thành phố. Hệ thống nhà vệ sinh công cộng tiếp tục được đầu tư mới, cải tạo nâng cấp đã và đang phát huy tác dụng, góp phần quan trọng trong việc giữ gìn môi trường sạch đẹp, gợi mở ý thức giữ gìn vệ sinh nơi công cộng của người dân Thành phố. Có 5 trạm cung cấp nước ngọt cho nhân dân vùng xa, vùng sâu tại huyện Cần Giuộc với trên 3.132 thủy lượng kể được lắp đặt, góp phần giảm bớt khó khăn trong cuộc sống của người dân tại Cần Giuộc. Quản lý, vận hành phà Bình Khánh - Nhà Bè, Cát Lái - Nhơn Trạch (Đồng Nai) đảm bảo an toàn tuyệt đối và phục vụ ngày càng tốt cho hành khách. Đội Bảo vệ khách du lịch thuộc Công ty thực hiện việc hướng dẫn, giúp đỡ khách du lịch; tuần tra, ngăn chặn các hành vi cướp giật, móc túi, ăn xin... tạo sự an tâm, thoải mái cho du khách khi tham quan thành phố Hồ Chí Minh, góp phần xây dựng hình ảnh Thành phố thân thiện, hiếu khách và là điểm đến an toàn cho du khách trong và ngoài nước. Ngoài các hoạt động trên, Công ty còn tổ chức thí điểm dịch vụ về vận tải hành khách công cộng như: thí điểm tuyến xe buýt đưa đón học sinh; nhận và hoàn thành các nhiệm vụ đột xuất do Thành phố giao như giữ gìn an ninh trật

tự tại các sự kiện, lễ, hội của Thành phố; tham gia cùng các lực lượng chức năng vận động người dân tụ tập khiêu kiện đông người trở về địa phương, chống đình công trái pháp luật; thường xuyên tập luyện và thực binh diễn tập phòng thủ, phòng chống lụt bão, cứu nạn...

“Trường học lớn” ấy đã góp phần hình thành môi trường văn hóa lành mạnh mang đậm chất nhân văn. Trong những ngày đầu mới thành lập, mặc dù còn nhiều khó khăn thiếu thốn, nhưng với tinh thần “Không có việc gì khó. Quyết chí ắt làm nên”, TNXP đã phát động phong trào thi đua và tổ chức học văn hóa sôi nổi ở các đơn vị, cho ra đời Tập san Tuyển đầu, thành lập đội văn công, các nhóm ca khúc chính trị, tổ chức sáng tác văn, thơ, nhạc, viết báo tường, hình thành các nhóm nghiên cứu khoa học - kỹ thuật. Các hoạt động trên đã lôi cuốn hầu hết cán bộ, đội viên TNXP tham gia. Nhờ có phong trào văn hóa văn nghệ, học tập văn hóa lan rộng trong các đơn vị TNXP mà từng bước hình thành nên những dòng nhạc, lời ca, bài thơ, vở kịch, bộ phim mang sắc thái riêng phản ánh đời sống hiện thực của TNXP. Chính từ các phong trào văn hóa, văn nghệ của TNXP đã nuôi dưỡng và sản sinh ra một đội ngũ những người làm công tác văn học, nghệ thuật, báo chí trên địa bàn thành phố như mong muốn của đồng chí Võ Văn Kiệt: “Mong các nhà nhạc soạn nhạc được tuổi trẻ yêu mến sáng tác những bài ca về TNXP thật hấp dẫn, ngắn, dễ hát, nổi gió lên được, mang tâm tình sâu nhất của thanh niên và hơi thở lớn của phong trào. Một bài hát mà tuổi trẻ thành phố này đời đời sẽ hát”¹. Đồng thời, trong sâu thẳm suy tư của mình, “Tôi rất muốn các em có một kiểu đồng phục đẹp hơn và tiện hơn, huy hiệu đội và hình thức đội vừa có thẩm mỹ, vui mắt, ưa nhìn”².

Đáp ứng mong muốn đó, trong 45 năm qua, TNXP thành phố đã không ngừng nỗ lực tổ chức các phong trào văn hóa quần chúng đi sâu phản ánh các mặt hoạt động của TNXP, thu hút hàng ngàn người yêu văn học nghệ thuật không chuyên và hàng trăm nhạc sỹ, nhà văn, nhà thơ cùng đồng hành tham gia sáng tác hàng ngàn tác phẩm văn hóa, nghệ thuật, như các ca khúc: *Là thanh niên xung phong*, tác giả Phan Huỳnh Điểu; *Một thời đẹp nhất*, tác giả Trương Quang Lục; *Khúc hát người đi khai hoang*, tác giả Lê Giang - Lư Nhất Vũ; *Em ở nông trường, em ra biên giới*, tác giả: Trịnh Công Sơn; *Những bông hoa trên tuyến lửa*, thơ Đỗ Trung Quân, nhạc Nguyễn Cửu Dũng; *Đêm rừng ĐắkMin*, tác giả Nguyễn Đức Trung; *Một thời đẹp nhất* của tác giả Trương Quang Lục; truyện *Ngọc trong đá* của tác giả Đông Thức... Các tác phẩm đã phản ánh một cách tương đối sinh động các mặt hoạt động của Lực lượng TNXP, nhờ đó mà

¹ Phát huy truyền thống anh hùng, xung kích, năng động, sáng tạo vượt khó, hoàn thành mọi nhiệm vụ, xb năm 2006, tr53 và tr72

² Phát huy truyền thống anh hùng, xung kích, năng động, sáng tạo vượt khó, hoàn thành mọi nhiệm vụ, xb năm 2006, tr72

nhân dân cả nước biết về Lực lượng TNXP thành phố. Cũng theo sáng kiến và đề xuất của Lực lượng TNXP Thành phố, Bộ Nội vụ và Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã đồng ý cho Lực lượng TNXP thành phố Hồ Chí Minh thực hiện đồng phục mới TNXP, đây cũng như một cách thể hiện những ý tưởng của chú Sáu Dân cách nay gần 45 năm thành hiện thực.

Năm 2004, Bản tin TNXP xuất bản số đầu tiên; năm 2009, website Lực lượng TNXP bắt đầu vận hành; năm 2019, trang “Áo xanh Tp. Hồ Chí Minh” trên nền tảng facebook chính thức hoạt động và chương trình phát thanh “Chúng tôi là TNXP” phát trên sóng Đài Tiếng nói nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh. Đây là các kênh thông tin giới thiệu hoạt động của Lực lượng TNXP trên các lĩnh vực, đồng thời là nơi để cán bộ, viên chức, người lao động, cựu TNXP và học viên cai nghiện chia sẻ tâm tư, tình cảm. Nhóm ca “Áo xanh TNXP” giới thiệu đến công chúng những bài hát về TNXP. Các đơn vị cơ sở đều có sân bóng đá, bóng chuyền, hệ thống phát thanh nội bộ... tạo môi trường văn hóa lành mạnh ở cơ sở.

Với những kết quả đạt được trong quá trình xây dựng và phát triển, năm 1986, Lực lượng TNXP Thành phố đã được Chủ tịch nước tặng thưởng danh hiệu “Anh hùng Lao động”. Năm 2006, kỷ niệm 30 năm xây dựng và phát triển, Lực lượng TNXP Thành phố được nhận bức trướng của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh và vinh dự được Chủ tịch nước tặng danh hiệu “Anh hùng Lao động” lần thứ hai. Ngày 31 tháng 12 năm 2011, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Nghị định 12/2011/NĐ-CP về tổ chức và chính sách đối với Thanh niên xung phong. Năm 2016, Lực lượng TNXP được tặng Huân chương Độc lập hạng Ba nhân kỷ niệm 40 năm xây dựng và phát triển. Lực lượng TNXP cũng được vinh danh trong chương trình “Vinh quang Việt Nam - Dấu ấn 30 năm đổi mới”.

Thực tiễn của quá trình xây dựng và phát triển của Lực lượng TNXP Thành phố Hồ Chí Minh đã chứng minh: Lực lượng TNXP do Đảng lãnh đạo không chỉ là một tổ chức thanh niên tình nguyện thích hợp trong thời kỳ kháng chiến chống giặc ngoại xâm mà còn là một tổ chức tình nguyện có nhiều khả năng thích ứng trong việc thực hiện các nhiệm vụ chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của thời kỳ hậu chiến. Trước những đòi hỏi ngày càng cao của thực tiễn, Lực lượng TNXP luôn không ngừng vừa làm, vừa nghiên cứu, đề xuất, kiến nghị về cơ chế, chính sách; vừa phải năng động, sáng tạo tìm cách làm mới cho phù hợp. Vinh dự lớn cho Lực lượng TNXP Thành phố là được Nhà nước 2 lần phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động. Đó là sự ghi nhận những đóng góp của Lực lượng TNXP vào sự nghiệp xây dựng và phát triển của Thành phố, của đất nước. Những trang sử vẻ vang của Lực lượng TNXP được viết nên bằng sức lực, trí tuệ và cả xương máu của các thế hệ Thanh niên xung phong thành phố.

Tự hào về người sáng lập ra Lực lượng TNXP Thành phố, tự hào về người đội viên danh dự Võ Văn Kiệt với phong cách năng động, sáng tạo, với những tư duy mới, với bầu nhiệt huyết rực cháy trong tim người chiến sỹ cách mạng đã truyền lửa nhiệt tình, gieo niềm tin, niềm tự hào vào tuổi trẻ thành phố, Lực lượng TNXP luôn chung sức, chung lòng cùng nhau đoàn kết vun đắp cho truyền thống của tổ chức TNXP Thành phố ngày càng có vị thế mới, đặc biệt là làm cho tất cả những ai đã từng khoác trên người đồng phục luôn tự hào vì đã có một thời được sống, học tập rèn luyện, trưởng thành trong môi trường TNXP.

Trong quá trình xây dựng và phát triển, Lực lượng TNXP luôn thể hiện vai trò là một trường đại học, một trường học thực tế, lao động và rèn luyện, là một tập thể lớn, là một lực lượng xung kích đi đầu, được thể hiện ở những điểm: dám nhận trách nhiệm, mặc dù nhiệm vụ giao là rất khó khăn; tổ chức thực hiện nhiệm vụ với tinh thần xung phong, dũng cảm và không ngừng sáng tạo; không lùi bước trước khó khăn; biết đoàn kết, hợp lực phát huy được đội ngũ; mạnh dạn đề xuất những cơ chế, chính sách, giải pháp từ cơ sở thực tiễn đã được đúc kết, kể cả việc đề xuất định hình nhiều mô hình dần dần được khẳng định trong cuộc sống.

Kết quả quá trình xây dựng và phát triển của Lực lượng TNXP thành phố Hồ Chí Minh trong 45 năm qua là minh chứng thực tiễn sinh động tư tưởng của Bác về “Trường học lớn thanh niên xung phong” trong giai đoạn xây dựng đất nước, trong thời kỳ đổi mới. Thanh niên xung phong là một “Trường học lớn” mà “Ở trường học ấy, miệng nói, tay làm, lý luận gắn liền với thực hành”¹ như lời Bác Hồ dạy. Lực lượng TNXP sẽ tiếp tục thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ được giao, góp phần cùng xây dựng thành phố Hồ Chí Minh thành Thành phố có chất lượng sống tốt, xứng đáng với lời khen tặng của đồng chí Võ Văn Kiệt: “Thanh niên xung phong, đó là sức mạnh đi lên làm đẹp cuộc đời, làm đẹp lòng người của thành phố mới”²./.

¹ Lịch sử Thanh niên xung phong thành phố Hồ Chí Minh, Nxb Tổng hợp, năm 2011, tr275.

² Phát biểu của đồng chí Võ Văn Kiệt, nguyên Bí thư Thành ủy trong buổi lễ kỷ niệm thứ 46 ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, ngày 26/3/1977.

KINH NGHIỆM TỔ CHỨC XÂY DỰNG LÀNG THANH NIÊN LẬP NGHIỆP TẠI TỈNH NGHỆ AN

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Nghệ An

Kế tục truyền thống tốt đẹp của thanh niên xung phong (TNXP) Nghệ An trong các cuộc kháng chiến vệ quốc của dân tộc, phát huy vai trò xung kích cách mạng của tổ chức Đoàn và tuổi trẻ trên quê hương Xô Viết, quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh, những thành quả sau hơn 30 năm tổ chức lực lượng TNXP xây dựng kinh tế ở Nghệ An, xây dựng thành công các Làng Thanh niên lập nghiệp, hình thành các tổng đội TNXP xây dựng kinh tế đã khẳng định năng lực, vai trò của tổ chức Đoàn trong việc trực tiếp tổ chức và chỉ đạo thanh niên phát triển kinh tế xã hội; thể hiện tinh thần xung kích của thanh niên thực hiện nhiệm vụ chính trị quan trọng của Tỉnh là phát triển kinh tế miền Tây Nghệ An.

1. Thanh niên xung phong xây dựng kinh tế - chìa khóa thành công, bài học lớn trong xây dựng Làng thanh niên lập nghiệp ở Nghệ An

*“Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”*¹, năm tháng đã đi qua nhưng lời dạy của Bác vẫn luôn âm vang và giục giã lớp lớp thanh niên Việt Nam sống với lý tưởng của Bác Hồ, phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Hòa cùng không khí sôi nổi học tập, lao động, rèn luyện của tuổi trẻ cả nước, TNXP những năm qua đã và đang cống hiến sức trẻ của mình, quyết chí, bền lòng dựng xây đất nước giàu, đẹp, xứng đáng là lực lượng tiên phong làm việc khó của đất nước. Từ đội TNXP thuộc Trung ương Đoàn được thành lập ngày 15/7/1950 theo chỉ đạo của Bác Hồ, gần 70 năm qua, lực lượng TNXP đã trở thành một đội quân xung kích cách mạng, một biểu tượng sáng ngời của tuổi trẻ Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh. TNXP luôn nêu cao tinh thần vượt khó khăn gian khổ, nêu cao lòng yêu nước và ý chí quật cường, góp phần vào thắng lợi chung trong sự nghiệp đấu tranh bảo vệ và xây dựng đất nước. Trải qua chiến tranh, lực lượng TNXP trong thời kỳ mới tiếp tục phát huy vai trò xung kích cách mạng của tổ chức Đoàn và tuổi trẻ, luôn luôn đổi mới trong tư duy và hành động để tiếp tục thể hiện, khẳng định vai trò nòng cốt, tiên phong của mình trong phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn trật tự, an ninh quốc phòng.

¹ Bài phát biểu tại Hội nghị Cán bộ toàn miền Bắc, tháng 9/1962.

TNXP xây dựng kinh tế là một kiểu tổ chức đặc thù, là hình thức tổ chức lực lượng xung kích của thanh niên do Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tổ chức nhằm tập hợp thanh niên xung kích thực hiện các chương trình, dự án phát triển kinh tế, xã hội của Nhà nước, vừa làm nhiệm vụ kinh tế - xã hội, giải quyết việc làm, vừa giáo dục, rèn luyện và đào tạo nghề cho thanh niên. Đối với Nhà nước, các đơn vị TNXP xây dựng kinh tế có vai trò như một ban quản lý dự án, quản lý việc thực hiện các chương trình, dự án kinh tế - xã hội do Nhà nước triển khai trên địa bàn TNXP đóng quân. Về phương diện xã hội, các tổng đội TNXP xây dựng kinh tế giống như vai trò của chính quyền cơ sở tổ chức việc chăm lo hoạt động giáo dục, chăm sóc y tế, đào tạo nghề, hướng nghiệp, tạo việc làm... Đối với tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, TNXP vừa là tổ chức của thanh niên nhằm đoàn kết, giáo dục thanh niên, rèn luyện cán bộ đoàn, đồng thời là một phương thức hiệu quả để khẳng định năng lực của tổ chức đoàn trong việc tham gia phát triển kinh tế - xã hội bằng các tổ chức kinh tế cụ thể.

Nghị quyết 25/NQ-TW ngày 9/2/1991 của Bộ Chính trị nêu rõ: *“Tổ chức lực lượng lao động trẻ dưới nhiều hình thức và quy mô khác nhau để tham gia xây dựng các công trình cơ sở hạ tầng... trồng rừng phủ xanh đất trống, đồi trọc. Tổ chức TNXP đi khai hoang, thành lập các xóm làng dân cư mới”*. Chỉ thị 66/CT-TW ngày 20/3/1996 của Ban Bí thư Trung ương Đảng đã nhấn mạnh: *“tiếp tục động viên, tạo điều kiện và có cơ chế thích hợp cho thanh niên thực hiện các chương trình dự án kinh tế - xã hội... phát triển lực lượng TNXP, các đội trí thức trẻ tình nguyện... để tổ chức và huy động đông đảo thanh niên tham gia”*. Quyết định số 770/TTg ngày 20/12/1994 của Thủ Tướng Chính phủ về tổ chức và chính sách đối với TNXP khẳng định: *“TNXP là hình thức tổ chức lực lượng xung kích của thanh niên...nhằm tập hợp thanh niên xung kích thực hiện các chương trình, dự án kinh tế - xã hội của Nhà nước, vừa làm nhiệm vụ kinh tế, xã hội, vừa giáo dục, rèn luyện và đào tạo nghề nghiệp cho thanh niên”*.

Theo Nghị định số 12/2011/NĐ-CP ngày 30/1/2011 của Chính phủ xác định: TNXP là lực lượng xung kích của thanh niên tham gia thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, giải quyết việc làm, giáo dục, rèn luyện và đào tạo thanh niên. Nghị định cũng quy định TNXP được tổ chức dưới các Tổng đội thanh niên xung phong và các Trung tâm, Trường Giáo dục lao động xã hội.

Tổng đội TNXP có các nhiệm vụ chính là¹: Tham gia thực hiện chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội được giao ở vùng khó khăn; góp phần xóa đói giảm nghèo, ổn định dân cư và tham gia giữ gìn an ninh quốc phòng; Tham gia thực hiện nhiệm vụ về phòng, chống và khắc phục hậu quả thiên tai, dịch

¹ Chính phủ, Nghị định số 12/2011/NĐ-CP về tổ chức và chính sách đối với thanh niên xung phong, 2011.

bệnh, bảo vệ môi trường, duy trì trật tự an toàn giao thông, giữ gìn văn minh đô thị và nhiệm vụ khó khăn, đột xuất khác; Tham gia thực hiện cai nghiện ma túy, giáo dục lao động, giải quyết việc làm cho thanh niên sau cai nghiện ma túy và các đối tượng thanh thiếu niên mắc tệ nạn xã hội khác. Tổ chức sản xuất hàng hóa, cung ứng dịch vụ, chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, đào tạo nghề gắn với tạo việc làm cho thanh niên; Giáo dục, rèn luyện, bồi dưỡng và chăm lo đời sống văn hóa tinh thần cho đội viên TNXP. Mũi nhọn chủ yếu của lực lượng TNXP hiện nay là xung kích thực hiện các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội của Nhà nước giao, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo.

Miền Tây tỉnh Nghệ An gồm 10 huyện miền núi (*có 6 huyện biên giới tiếp giáp với nước CHDCND Lào với 468.281 km đường biên*), nhiều huyện có đường Hồ Chí Minh đi qua, diện tích tự nhiên là 13.745,03 km², chiếm 83% diện tích toàn tỉnh, dân cư chủ yếu là đồng bào người dân tộc thiểu số, trong đó có 3 huyện thuộc vùng đặc biệt khó khăn theo Nghị quyết 30a của Chính phủ. Đây là địa bàn chiến lược đặc biệt quan trọng về kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại của tỉnh Nghệ An, có tiềm năng và lợi thế phát triển về nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy điện, khai khoáng, du lịch và phát triển kinh tế cửa khẩu, nhưng lại là vùng có địa hình hiểm trở, hạ tầng còn yếu kém, trình độ dân trí và nguồn lao động có chất lượng thấp, sản xuất còn tự cung tự cấp, kỹ thuật canh tác lạc hậu.

Vì vậy Nghệ An định hướng phát triển lực lượng TNXP là tiếp tục xây dựng mô hình hình làng TNLN gắn với chuyển giao tiến bộ kỹ thuật ở xã đặc biệt khó khăn. Đây được xem như là một trong những giải pháp tích cực của thanh niên góp phần vào việc phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới ở những vùng miền núi, vùng biên giới đặc biệt khó khăn của tỉnh.

Từ năm 2000 đến nay, thực hiện chủ trương của Chính phủ, được sự quan tâm của Trung ương Đoàn, TNXP Nghệ An đã tiếp nhận triển khai xây dựng thành công 4 Làng thanh niên lập nghiệp trong đó có 2 Làng thanh niên lập nghiệp biên giới là Na Ngoi, huyện Kỳ Sơn và Tam Hợp, huyện Tương Dương. Các dự án Làng thanh niên lập nghiệp đã phát huy hiệu quả tốt, các mô hình phát triển kinh tế do cán bộ đội viên TNXP xây dựng đã được nhân rộng cho nhân dân trong vùng dự án áp dụng; hạ tầng cơ sở như điện, đường giao thông, công trình thủy lợi, nước sinh hoạt do dự án đầu tư xây dựng đã làm thay đổi diện mạo nông thôn miền núi, góp phần rất lớn vào việc phát triển kinh tế xã hội, nâng cao đời sống của người dân, đảm bảo quốc phòng an ninh vùng biên giới Tổ quốc.

2. Những thành quả sau chặng đường gần 1/3 thế kỷ của TNXP xây dựng kinh tế tỉnh Nghệ An

Sứ mệnh của lực lượng TNXP xây dựng kinh tế tỉnh Nghệ An là đóng vai trò xung kích, góp phần quan trọng vào công cuộc phát triển miền Tây Nghệ An, đánh thức tiềm năng miền Tây Nghệ An, biến miền Tây Nghệ An thành vùng kinh tế phát triển. Nhìn xa hơn, lực lượng TNXP xây dựng kinh tế tỉnh Nghệ An là lực lượng phát triển kinh tế - xã hội đa dạng, đa vùng miền, phát triển ở những vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới; ngoài ra, còn hoạt động ở những lĩnh vực khó khăn phức tạp của xã hội, cần sức trẻ, cần sự hy sinh, vượt qua gian khổ để xây dựng và bảo vệ an ninh quốc phòng, bảo vệ an toàn xã hội... Trên tinh thần đó, năm 1986, Tỉnh đoàn Nghệ An đã đề xuất và thành lập Tổng đội Thanh niên xung phong 1 - Xây dựng kinh tế (TNXP-XDKT). Đây là dấu mốc cho sự ra đời của lực lượng TNXP - XDKT tỉnh Nghệ An. Đồng thời, đây cũng là mô hình hoàn toàn mới trên phạm vi cả nước và được đánh giá là một trong những tinh đi đầu cả nước về tổ chức và hoạt động của lực lượng TNXP - XDKT trong thời kỳ đổi mới, đặt nền móng vững chắc cho sự ra đời, phát triển của nhiều đơn vị TNXP - XDKT trên địa bàn tỉnh Nghệ An nói riêng và cả nước nói chung.

Đến nay, trải qua hơn 30 năm xây dựng và phát triển, lực lượng TNXP tỉnh Nghệ An đã phát triển các hình thức như: Tổng đội TNXP - XDKT, Trung tâm giáo dục lao động xã hội, Làng thanh niên lập nghiệp Na Ngoi (nay là Tổng đội TNXP 10), Làng thanh niên lập nghiệp Tam Hợp... Từ năm 1986 đến nay, Nghệ An đã thành lập được 13 tổng đội TNXP và 01 Trung tâm giáo dục lao động xã hội, đến nay nhiều đơn vị đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và có 3 đơn vị chuyển đổi sang mô hình mới. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh còn 10 đơn vị TNXP đóng quân và hoạt động trên hầu hết các huyện miền núi Nghệ An.

Các Tổng đội TNXP là các đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc Tỉnh đoàn Nghệ An, có tư cách pháp nhân. Nhiệm vụ của các Tổng đội TNXP chủ yếu là: Huy động các nguồn lực xã hội để triển khai các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng an ninh trên địa bàn đóng quân và vùng phụ cận; giải quyết việc làm, bồi dưỡng kỹ năng lao động cho thanh niên và nhân dân trong vùng dự án; tổ chức cho thanh niên và nhân dân khai hoang sản xuất, xây dựng và nhân rộng các mô hình phát triển kinh tế; xây dựng các công trình kết cấu hạ tầng, kinh tế xã hội có quy mô vừa và nhỏ trên địa bàn; thực hiện các dự án bảo vệ và phát triển rừng...

Thời gian qua, lực lượng TNXP đã thể hiện tốt vai trò của mình, dám nghĩ dám làm, thể hiện năng lực thực tiễn sáng tạo của tổ chức Đoàn trong thực hiện mục tiêu của tỉnh nhằm giải quyết các vấn đề khó khăn tại các vùng núi khó

khăn, vùng sâu, vùng xa. Hiện nay, 10 Tổng đội TNXP trên toàn Tỉnh đã biến những vùng đồi hoang hóa thành những vùng kinh tế mới tiềm năng và đạt được những thành công nhất định:

Trong thực hiện nhiệm vụ kinh tế - xã hội, các Tổng đội TNXP Nghệ An đã góp phần quan trọng trong việc thúc đẩy sản xuất nông nghiệp, tạo sinh kế cho thanh niên và người dân tại các vùng khó khăn. Từ những vùng đất hoang hóa, sử dụng kém hiệu quả, điều kiện sản xuất còn nhiều khó khăn, các đơn vị TNXP đã tổ chức khai thác, đưa các mô hình, giống cây con mới, ứng dụng tiến bộ khoa học vào sản xuất, sớm tạo ra những vùng nguyên liệu tập trung phục vụ cho công nghiệp chế biến. Bên cạnh đó, các Tổng đội TNXP đã hỗ trợ, giúp đỡ nhân dân, đội viên tổ chức sản xuất và bao tiêu sản phẩm, từng bước khai thác có hiệu quả tiềm năng đất đai ở những vùng khó khăn. Lực lượng TNXP Nghệ An đã tổ chức khai hoang được trên 3.500ha, đẩy mạnh việc trồng các loại cây có giá trị kinh tế, hình thành các vùng nguyên liệu cho công nghiệp chế biến của tỉnh; khoanh nuôi, bảo vệ, chăm sóc hơn 40.000 ha rừng và trồng được hơn 3.000 ha rừng nguyên liệu; hình thành được vùng nguyên liệu 1.483 ha chè, trong đó có hơn 500 ha chè Tuyết Shan chất lượng cao, 363 ha mía, ...; có 04 đơn vị TNXP thực hiện chế biến chè, năm 2015 đã thu hoạch gần 4.500 tấn chè búp tươi, chế biến được gần 150 tấn chè khô¹; v.v...

Các Tổng đội TNXP đã tích cực vận động, huy động nguồn lực đầu tư để xây dựng các công trình công cộng phục vụ đời sống và sản xuất như đường giao thông, công trình thủy lợi, nước sinh hoạt, trường học, trạm y tế, v.v... góp phần phát triển cơ sở hạ tầng tại các địa phương. Đến nay, các đơn vị đã xây dựng được hơn 100 km đường điện hạ thế; gần 50 km đường điện cao thế, 9 trạm biến áp, 9/10 đơn vị có điện phục vụ sinh hoạt và sản xuất; gần 100 km đường nhựa, gần 200 km đường cấp phối và đường đất nội vùng; 25 đập vừa, hàng trăm hồ nhỏ với diện tích gần 106 ha, công trình tưới nước tự động (bơm VA) đã được lắp đặt.

Với việc đẩy mạnh sản xuất, chế biến và tiêu thụ nông sản, các Tổng đội đã huy động, giải quyết việc làm ổn định, lâu dài cho nhiều lao động trẻ, trong đó đa số là lao động trên địa bàn vùng các đơn vị TNXP đóng quân. Đến nay, toàn lực lượng đã tiếp nhận, tạo cuộc sống ổn định cho 1.717 đội viên; đời sống, thu nhập của đội viên TNXP được nâng lên. Ngoài giải quyết, tạo việc làm cho các đội viên, các tổng đội TNXP còn tạo ra hàng ngàn việc làm cho các gia đình ở các khu vực lân cận khi tham gia vào chuỗi sản xuất chế biến. Hàng ngàn hộ dân đã biết trồng chè, trồng các loại cây rau màu, chăn nuôi các giống có năng

¹ Ban Chấp hành Đoàn tỉnh Nghệ An, Báo cáo kết quả triển khai Phong trào Thanh niên phát triển kinh tế và hoạt động của các Tổng đội TNXP tỉnh Nghệ An trong giai đoạn hiện nay, 2019.

suất cao, cho thu nhập ổn định; giúp người dân xóa đói, giảm nghèo và vươn lên làm giàu chính đáng tại địa phương. Số hộ gia đình thu nhập trên 100 triệu đồng/năm ngày càng nhiều, đời sống vật chất và tinh thần của người đồng bào dân tộc ít người tại các huyện miền núi ngày càng được nâng lên.

Mỗi Tổng đội TNXP là một trường học thực tiễn, là môi trường sinh động để giáo dục, rèn luyện cán bộ, đội viên TNXP trên con đường lập thân, lập nghiệp, làm giàu chính đáng, xây dựng đời sống văn hóa trên quê hương.

Về thực hiện nhiệm vụ an ninh - chính trị: Các tổng đội TNXP còn là những điểm chốt quan trọng về an ninh - chính trị ở vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới. Từ những vùng đất chết, các tổng đội TNXP đã biến những vùng đất này trở thành những vùng đất hứa, màu mỡ, là nơi lập thân, lập nghiệp cho các hộ đội viên đồng thời giữ vững an ninh - quốc phòng vùng biên giới. Tất cả các đơn vị TNXP đều tổ chức trung đội dân quân tự vệ hoặc xung kích an ninh, tập luyện và duy trì hoạt động thường xuyên trên địa bàn quản lý. Công tác huấn luyện dân quân tự vệ được thực hiện nghiêm túc theo quy định của địa phương. Ngoài ra, các tổng đội còn phối hợp tích cực với dân quân, công an địa phương, bộ đội biên phòng, kiểm lâm tiến hành các đợt tuần tra canh gác, xử lý kịp thời các vụ gây rối, buôn bán vận chuyển gỗ và động vật trái phép, truy bắt tội phạm. Do đó, an ninh trật tự trên địa bàn các tổng đội tiếp tục được giữ vững. Các đơn vị cũng thường xuyên chủ động phối hợp với các lực lượng công an, quân sự địa phương, kiểm lâm, biên phòng, các ngành chức năng thực hiện tốt an ninh trên địa bàn quản lý, đặc biệt khu vực biên giới Việt - Lào.

Sau hơn 30 năm hình thành và phát triển, các tổng đội TNXP xây dựng kinh tế tỉnh Nghệ An đã thực sự trở thành cánh tay đắc lực của các cấp ủy Đảng, chính quyền trong xóa đói giảm nghèo, phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững trật tự an toàn xã hội và quốc phòng - an ninh. Sự tham gia của các tổng đội đã chia sẻ một phần gánh nặng với Đảng, Nhà nước và địa phương trong việc đánh thức tiềm năng, huy động và khai thác có hiệu quả các nguồn lực phát triển kinh tế, nâng cao dân trí, tạo ra sinh kế mới cho người dân. Trong đó, đáng kể nhất là tiềm năng đất đai, đặc biệt là đất chưa sử dụng.

3. Một số thuận lợi, khó khăn và bài học kinh nghiệm trong việc triển khai xây dựng Làng thanh niên lập nghiệp tại tỉnh Nghệ An

Thuận lợi: Được sự quan tâm chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Ban Chỉ huy lực lượng TNXP Trung ương và sự chỉ đạo chặt chẽ của Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Nghệ An. Sự quan tâm tạo điều kiện của UBND tỉnh, các Sở, Ngành của tỉnh Nghệ An; sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền các địa phương, đơn vị trên địa bàn, các bản trong vùng dự án. Nhân sự

của Ban quản lý dự án Làng được Tỉnh đoàn lựa chọn từ các Tổng đội Thanh niên xung phong trên địa bàn tỉnh Nghệ An có kinh nghiệm công tác ở địa bàn miền núi. Bên cạnh đó, Tỉnh đoàn cũng đã tham mưu cho UBND tỉnh giao cho một đơn vị Thanh niên xung phong tham gia xây dựng Làng.

Khó khăn: Các làng thanh niên lập nghiệp trú đóng ở địa bàn vùng biên giới, vùng sâu, vùng xa, cách xa trung tâm, giao thông đi lại khó khăn, địa hình phức tạp, nên đã ảnh hưởng lớn đến quá trình thực hiện nhiệm vụ. Người dân địa phương là dân tộc thiểu số có trình độ văn hóa còn thấp, đời sống còn nghèo, còn tư tưởng trông chờ chính sách của nhà nước, nên việc tuyên truyền, chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, chuyển đổi lề lối làm ăn, nâng cao nhận thức cuộc sống gặp nhiều khó khăn.

Bài học kinh nghiệm:

Thứ nhất, việc lựa chọn địa điểm xây dựng làng cần phải căn cứ vào quy hoạch vùng, quy hoạch của địa phương và thực hiện khảo sát, đánh giá kỹ về các yếu tố địa lý, dân cư, giao thông, năng lượng, tình trạng sản xuất nông, lâm nghiệp... để chuẩn bị các phương án xây dựng, phát triển làng hợp lý. Các địa phương được chọn để tổ chức xây dựng Làng TNLN ở Nghệ An đều là các vùng miền núi đặc biệt khó khăn, biên giới, mật độ dân cư rất thưa thớt, cần đến sức trẻ của thanh niên để làm thay đổi diện mạo cũng như bảo vệ từng tấc đất của Tổ quốc, diện tích đất canh tác, sản xuất rộng lớn đáp ứng cho hàng trăm hộ gia đình đội viên tham gia trồng trọt, chăn nuôi, khí hậu, thổ nhưỡng phù hợp cho nhiều loại cây công nghiệp, cây rừng và một số loại cây ngắn ngày, các loại động vật nuôi khác... (Ví dụ: tại Na Ngoi, huyện Kỳ Sơn có khí hậu, thổ nhưỡng phù hợp với giống cây chè Tuyết Shan hay cá hồi nhập về từ địa phương khác, hoặc có tiềm năng phát triển chăn nuôi gà đen bản địa; tại Tam Hợp, huyện Tương Dương có đất đai, thổ nhưỡng phù hợp để trồng các loại cây có giá trị kinh tế như khoai sọ, nghệ đỏ, chanh leo; tại Sông Rộ, huyện Thanh Chương có các quả đồi phù hợp với trồng cây chè cho sản lượng cao...). Theo đó, cần tránh việc xây dựng làng với mục tiêu trồng trọt, chăn nuôi không sát với thực tiễn sản xuất và hiện trạng điều kiện đất đai, thổ nhưỡng, khí hậu nguồn nước của địa phương. Bởi mục tiêu xây dựng làng không thực hiện được thì gây lãng phí nguồn kinh phí đầu tư của Nhà nước và công sức của đội ngũ cán bộ, đội viên tham gia tổ chức xây dựng làng.

Thứ hai, cần lựa chọn những cán bộ phụ trách làng có kinh nghiệm công tác trên địa bàn miền núi, biên giới, có kiến thức về nông, lâm nghiệp, kỹ năng truyền đạt, hướng dẫn các tiến bộ khoa học kỹ thuật cho đội viên, người dân bản địa, khả năng sử dụng ngôn ngữ giao tiếp của đồng bào dân tộc thiểu số, có tâm

huyết với công việc nhất là công tác dân vận. Thực tế cho thấy, tại các địa phương chọn xây dựng Làng TNLN ở Nghệ An, đều là những vùng đất hoang hóa hoặc chưa được khai hoang, còn các loại cây, cỏ dại bào mòn dinh dưỡng của đất, người dân bản địa (nếu có) sinh sống ở các vùng ngai giao tiếp với người ngoài, đều dùng phương thức canh tác thô sơ, lạc hậu, sản phẩm làm ra mang tính tự cung, tự cấp... Vì vậy, thực sự cần phải đưa những người tham gia Ban chỉ huy Làng hiền và áp dụng được các kiến thức, kỹ năng đến địa bàn để “mở đầu cho công cuộc khai hoang lập làng”.

Thứ ba, quán triệt đội ngũ cán bộ tham gia xây dựng làng làm tốt công tác dân vận, thanh vận. Ngay từ khi bắt đầu khảo sát, định hướng xây dựng Làng, đội ngũ cán bộ cần tiếp cận sớm với người dân địa phương để lựa chọn, vận động những thanh niên, hộ thanh niên tiến bộ làm đội viên đi đầu. Trong công tác dân vận phải đi vào tận các hộ dân để cùng ăn, cùng làm với nhân dân, nắm bắt tâm tư nguyện vọng của nhân dân. Đối với các vùng biên giới, có đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống cần lưu ý vận động, phát huy vai trò, uy tín của già làng, trưởng bản. Điển hình cho kết quả công tác dân vận, thanh vận của đội ngũ cán bộ như: Tại Làng TNLN Tam Hợp, đến nay đã có 25 hộ gia đình trong độ tuổi thanh niên là con em của đồng bào Mông tham gia đội viên của Làng, được Tỉnh đoàn hỗ trợ tiền làm nhà, hỗ trợ sản xuất, tác phong sinh hoạt, lối sống, đặc biệt là kỹ thuật sản xuất tiến bộ từng ngày¹. Hay đội viên Xông Bá Tanh, sau khi học xong THPT được tuyển chọn vào làng Thanh niên Na Ngoi, ngoài giúp cho đồng bào sản xuất áp dụng khoa học kỹ thuật mới mới, anh còn là thành viên năng động trong vận động gia đình, bà con dân bản hồi cư về bản để ổn định cuộc sống. Cán bộ, đội viên của Làng TNLN Na Ngoi đã vận động được 52 hộ đồng bào Mông di cư tự do về nơi ở cũ².

Thứ tư, chỉ đạo Ban quản lý Dự án làng phối hợp chặt chẽ với các cấp các ngành trong việc triển khai thực hiện các nhiệm vụ của dự án. Theo đó, Ban quản lý Dự án tham mưu cho Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn về những chính sách, vấn đề liên quan để trực tiếp làm việc với các cấp, các ngành, đặc biệt là tranh thủ sự ủng hộ của UBND tỉnh và các sở trong giải quyết các giải pháp về chính sách liên quan đến tổ chức xây dựng làng như: chính sách về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng, chính sách hỗ trợ hộ gia đình, cá nhân tại Làng TNLN; chính sách đối với cán bộ quản lý trực tiếp thực hiện nhiệm vụ của Đề án ở vùng sâu, vùng xa, biên giới. Phối hợp chặt chẽ với UBND huyện, xã trong thực hiện quy hoạch sử dụng đất để thành lập Làng, bảo đảm bố trí đủ đất ở, đất sản xuất và xây dựng các công trình thiết yếu theo mục tiêu, nhiệm vụ và tiến độ triển khai

¹ <https://www.bienphong.com.vn/lang-thanh-nien-lap-nghiep-tren-bien-gioi-nghe-an-post237309.html>

² <https://baonghean.vn/lang-thanh-nien-lap-nghiep-na-ngoi-diem-sang-vung-bien-29911.html>

dự án. Phối hợp các cơ quan, các bản trong vùng dự án, Đoàn Biên phòng trong công tác giải phóng mặt bằng. Tham mưu UBND xã trong xây dựng chương trình phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn, phối hợp tổ chức thực hiện việc tuyển chọn các hộ đội viên, triển khai mô hình phát triển kinh tế, chuyển giao khoa học kỹ thuật, đào tạo tập huấn.

Thứ năm, thực hiện công tác quản lý dự án đảm bảo quy định. Dự án xây dựng Làng TNLN phải trải qua nhiều bước, yêu cầu về quản lý dự án tránh thất thoát, đảm bảo đạt được mục tiêu là yêu cầu cơ bản. Theo đó, những việc như lựa chọn ưu tiên hạng mục xây dựng phù hợp với các giai đoạn của dự án, lựa chọn nhà thầu thi công có năng lực... là rất cần thiết. Bên cạnh đó, cần thực hiện tốt công tác kiểm tra giám sát của Chủ đầu tư trong quản lý và thực hiện dự án, làm tốt công tác quyết toán, kiểm toán và giải ngân vốn dự án.

Thứ sáu, là cần chuẩn bị kỹ phương hướng phát triển làng song song với quá trình xây dựng cơ bản. Từ số liệu khảo sát, đánh giá ban đầu cần thử nghiệm các loại cây trồng, vật nuôi phù hợp, có năng suất, chất lượng để lựa chọn giống cây trồng, vật nuôi chủ lực từ đó nhân rộng trong nhân dân giúp nhân dân trong vùng phát triển kinh tế, ổn định dân cư. Bên cạnh phát triển các giống cây công nghiệp lâu năm, cần nghiên cứu để nuôi, trồng các loại con, cây ngắn ngày giúp duy trì đời sống của đội viên, người dân. Ví dụ, thời gian đầu tại Làng TNLN Sông Rộ, cây chè công nghiệp lần đầu được thử nghiệm, sau 3 năm sinh trưởng nhanh, bắt đầu cho thu hoạch và bán “được giá” thì đã bắt đầu được nhân rộng, sau 15 năm đã biến nơi hoang vu, đồi trọc thành một khu dân cư trù phú 50 hộ dân với những đồi chè xanh mướt.

Thứ bảy, cần thực hiện các giải pháp kỹ thuật, công nghệ nhằm nâng cao chất lượng, giá trị hàng hóa, định hướng phát triển kinh tế nông nghiệp theo hướng hàng hóa và chủ động, tích cực tìm kiếm đầu ra thị trường cho các sản phẩm mà thanh niên các Làng TNLN sản xuất. Do đặc thù địa bàn xa trung tâm, các sản phẩm đặc biệt là nông sản cần được vận chuyển đi sớm để tiêu thụ hoặc đối một số loại cần qua quá trình phơi, sấy, nghiền, tạo thành các sản phẩm khác, một số vật nuôi cho thịt cần được sơ chế... nên cần thiết phải có các giải pháp kỹ thuật, công nghệ để xử lý. Ngoài ra, việc tìm kiếm thị trường đầu ra cho các sản phẩm là cần thiết. Hiện nay, Trung tâm Hỗ trợ và phát triển thanh niên tỉnh Nghệ An đang vận hàng Gian hàng thanh niên giới thiệu và bán các sản phẩm của các Làng TNLN làm ra như chè Tuyết Shan, tinh bột nghệ, nghệ viên mật ong...

Kế tục truyền thống tốt đẹp của lực lượng TNXP, lực lượng TNXP - XDKT Nghệ An đã trở thành mô hình tiêu biểu của thanh niên Nghệ An và cả

nước, góp phần cổ vũ, động viên phong trào thi đua tình nguyện, tạo niềm tin cho thanh niên mạnh dạn đầu tư lập thân, lập nghiệp ngay trên quê hương mình, góp phần phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững an ninh - quốc phòng tại địa phương. Từ những thành quả, bài học kinh nghiệm, trong thời gian tới Tỉnh đoàn Nghệ An sẽ tiếp tục chỉ đạo các đơn vị trực thuộc tăng cường triển khai các giải pháp để nâng cao hiệu quả hoạt động, sản xuất, kinh doanh của các Làng TNLN, góp phần nhiều hơn nữa xây dựng quê hương Nghệ An phát triển, giàu mạnh, văn minh./.

Tài liệu tham khảo:

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá VII, *Chỉ thị số 66-CT/TW về Công tác thanh niên trong thời kỳ mới*, 1996.
2. Bộ Chính trị, *Nghị quyết số 25 – NQ/TW về đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên*, 1991.
3. Ban Chấp hành Đoàn tỉnh Nghệ An, *Báo cáo kết quả triển khai Phong trào Thanh niên phát triển kinh tế và hoạt động của các Tổng đội TNXP tỉnh Nghệ An trong giai đoạn hiện nay*, 2019.
4. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, *Kinh tế chính trị Mác-Lênin*, NXB Lý luận chính trị, H.2018, tr.108.
5. Chính phủ, *Nghị định số 12/2011/NĐ-CP về tổ chức và chính sách đối với thanh niên xung phong*, 2011.
6. Nguyễn Minh Thợ, *Xây dựng lực lượng TNXP tham gia phát triển kinh tế - xã hội tại các địa bàn khó khăn*, <http://www.yri.edu.vn/news/?209/Xay-dung-luc-luong-thanh-nien-xung-phong-tham-gia-phat-trien-kinh-te---xa-hoi-tai-cac-dia-ban-kho-khan.htm>

KINH NGHIỆM TRIỂN KHAI MÔ HÌNH LÀNG THANH NIÊN LẬP NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG BÌNH

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Quảng Bình

Dự án Làng thanh niên lập nghiệp của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh ra đời từ năm 2001 với mục tiêu đưa Lực lượng thanh niên trở thành mũi khoan phá cho các hoạt động phát triển kinh tế tại các địa bàn khó khăn, biên giới, vùng sâu, vùng xa. Được sự tin tưởng, quan tâm tạo điều kiện của Ban Bí thư trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn Quảng Bình được giao làm chủ đầu tư thực hiện các dự án Làng thanh niên lập nghiệp An Mã, xã Kim Thủy, huyện Lệ Thủy; Làng TNLN Trường Xuân, xã Trường Xuân, huyện Quảng Ninh và Làng TNLN Quảng Châu, xã Quảng Châu, huyện Quảng Trạch.

Làng Thanh niên lập nghiệp An Mã được Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khởi công xây dựng cuối năm 2001, với tổng kinh phí đầu tư gần 15 tỉ đồng. Đến nay, Làng TNLN An Mã có 91 hộ với kinh tế khá giả, nhiều gia đình giàu lên nhờ trồng rừng và thực hiện mô hình nông - lâm kết hợp. Làng TNLN An Mã (nay gọi là thôn An Mã) có quy mô diện tích 6.273 ha (trong đó gần 4.000 ha lòng hồ An Mã) nằm trên địa phận hai xã Thái Thủy và Kim Thủy (huyện Lệ Thủy).

Làng Thanh niên lập nghiệp Trường Xuân tại bản Hang Chuồn, xã Trường Xuân, huyện Quảng Ninh. Từ một vùng đất khô cằn, Làng Thanh niên lập nghiệp Trường Xuân đã trở thành một khu dân cư kiểu mẫu của thanh niên. Được khởi công xây dựng năm 2009 với tổng mức đầu tư là 32 tỷ đồng. Hiện nay có 43 hộ gia đình và 15 đội viên TNXP sinh sống và phát triển sản xuất. Nhiều mô hình kinh tế hộ phát triển theo hướng sản xuất hàng hóa đã hình thành, bước đầu có hiệu quả như: mô hình nuôi gà sao, mô hình trồng cây phật thủ, mô hình nuôi dúi sinh sản, mô hình nuôi gà CP (theo chuyển giao của Công ty Cổ phần chăn nuôi CP Việt Nam)... rừng trồng đã thu hoạch được 2- 3 vụ, việc tập trung trồng cây dược liệu cho thu hoạch đều đặn hàng tháng. Nhìn chung, thu nhập trung bình đạt 150 - 180 triệu đồng/hộ/năm.

Tiếp nối thành công của Làng Thanh niên lập nghiệp Trường Xuân, năm 2015, Tỉnh Đoàn, Tổng đội TNXP tiếp tục được giao nhiệm vụ thực hiện Dự án Làng Thanh niên lập nghiệp Quảng Châu, huyện Quảng Trạch với mong muốn

khai thác hiệu quả tiềm năng đất đai, biến miền biên giới phía Tây huyện Quảng Trạch trở thành một vùng sản xuất nông nghiệp hàng hóa do thanh niên làm chủ. Làng TNLN Quảng Châu có diện tích 1.206 ha, trong đó, diện tích đất nông nghiệp 1.083 ha, đất phi nông nghiệp 63 ha, đất khu dân cư nông thôn là 60 ha, là nơi sinh sống và lập nghiệp cho 100 hộ gia đình thanh niên, giải quyết việc làm cho 200 lao động thường xuyên.

Trải qua quá trình xây dựng và phát triển, các dự án Làng thanh niên lập nghiệp tại Quảng Bình đã phát huy được vai trò xung kích, sáng tạo của thanh niên tham gia phát triển kinh tế xã hội, khai thác có hiệu quả tiềm năng đất đai vùng đồi núi, xây dựng kinh tế hộ gia đình bền vững gắn với Tổng đội TNXP; các khu dân cư mới được hình thành, góp phần giải quyết việc làm, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho thanh niên và nhân dân trong vùng dự án; góp phần giữ vững an ninh, quốc phòng khu vực biên giới; củng cố tổ chức Đoàn, Hội, Đội trên địa bàn. Cơ sở hạ tầng được quy hoạch bài bản và xây dựng khá hoàn chỉnh với hệ thống điện, đường, trường, trạm, nước. Mỗi hộ thanh niên đã có nhà cho riêng mình, tuy không to lớn như miền xuôi nhưng sạch đẹp, được cấp đất ở, đất vườn, đất rừng; được sử dụng điện lưới, được sử dụng nước sạch; con em được học mầm non gần nhà. Mỗi hộ đã trang bị được cho mình khá đầy đủ cơ sở vật chất thiết yếu như tivi, xe máy, nhiều hộ đã sắm được máy giặt, ô tô. Núi rừng Trường Sơn cũng đã xanh tươi trở lại nhờ những bàn tay, khối óc của những chàng trai, cô gái trẻ trung, mạnh mẽ trong cả suy nghĩ và cách làm. Nhiều mô hình kinh tế hộ phát triển theo hướng sản xuất hàng hóa đã hình thành, bước đầu có hiệu quả, đã, đang và sẽ mang lại nguồn thu nhập cao, ổn định cho các hộ, đời sống vật chất và tinh thần được nâng cao.

Bên cạnh những kết quả đạt được, thực tế cho thấy mô hình Làng Thanh niên lập nghiệp vẫn còn gặp một số khó khăn, hạn chế: một số mục tiêu của các dự án thanh niên lập nghiệp vẫn chưa đạt và chưa mang lại hiệu quả thiết thực. Mục tiêu số hộ thanh niên định cư tại các Làng chưa đạt do điều kiện nguồn đất ở và đất vườn hộ không đủ; mục tiêu diện tích khoanh nuôi, bảo vệ rừng chưa đạt từ những điều chỉnh quy định của pháp luật về đất đai, lâm nghiệp (giá trị bồi thường giải phóng mặt bằng, chuyển đổi đất rừng)...; thu nhập một số hộ dân còn thấp, sản xuất còn manh mún, nhỏ lẻ, sản phẩm hàng hóa chưa nhiều, dạng thô, chưa tạo được giá trị thương hiệu, thiếu những mô hình sản xuất bền vững có giá trị xuất khẩu; chưa hoàn thành việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất ở, đất vườn, đất rừng cho các hộ dân; việc tiếp cận các nguồn vốn ưu đãi đang còn hạn chế.... Một số thanh niên thiếu nỗ lực, chịu khó bám đất, bám

rừng để lập thân, lập nghiệp, thậm chí bỏ cuộc, ảnh hưởng đến tình hình định cư, ổn định cuộc sống của các làng. Đời sống vật chất, tinh thần còn thiếu thốn nơi vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới. Một số mảnh vườn còn bỏ hoang, một số vườn cây còn thiếu người chăm sóc, việc chặt trồng - trồng chặt vẫn còn xảy ra gây lãng phí nguồn lực.

Từ những thành quả đã đạt được, những khó khăn, hạn chế trong việc triển khai và xây dựng các làng thanh niên lập nghiệp, chúng tôi rút ra được một số kinh nghiệm sau đây:

Trước hết, cần xác định các dự án làng TNLN là dự án đa mục tiêu với nhiều lĩnh vực, nhiều ngành và cần quỹ đất đai quy mô lớn; địa bàn thực hiện dự án nằm ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, vùng biên giới nên đòi hỏi sự vào cuộc mạnh mẽ của các cấp chính quyền; nòng cốt là sự chủ động, sáng tạo và chỉ đạo quyết liệt của Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn; là trình độ chuyên môn, tổ chức bộ máy và nỗ lực vượt khó của Ban quản lý dự án; là sự đồng hành, gắn bó của Tổng đội TNXP; là sự chung tay của các tổ chức cơ sở Đoàn.

Là chủ đầu tư các dự án, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đã rất quan tâm tổ chức quán triệt và tuyên truyền các chủ trương của Đảng, Nhà nước và mục tiêu, ý nghĩa của các dự án TNLN cho đoàn viên, thanh niên và người dân hiểu và tham gia dự án; chú trọng trong công tác chuẩn bị, định hướng, khảo sát, tranh thủ ý kiến của các ban ngành, chuyên gia, đơn vị tư vấn để lập dự án xây dựng các làng TNLN. Là các dự án đa lĩnh vực đòi hỏi sự cân nhắc, chặt chẽ trong việc lựa chọn các đơn vị tư vấn về lập dự án, quy hoạch thiết kế nông lâm nghiệp, quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết các hạng mục dự án. Chỉ đạo thường xuyên, giám sát, kiểm tra công tác thi công công trình, thực hiện các hạng mục, công tác tuyển chọn hộ thanh niên....

Cán bộ Đoàn thực hiện nhiệm vụ theo nhiệm kỳ công tác nên cần chú trọng việc thành lập và kiện toàn bộ máy ban quản lý dự án đảm bảo tính ổn định, phù hợp chuyên môn và hiểu rõ nội dung, tình hình thực hiện dự án.

Sự chung tay của tổ chức cơ sở Đoàn trong tuyên truyền, phổ biến các nội dung dự án; cùng giới thiệu, tuyển chọn, xác nhận các đoàn viên, thanh niên đủ điều kiện, tiêu chuẩn tham gia di dân, lập nghiệp.

Thứ hai, tranh thủ sự lãnh chỉ đạo, ủng hộ của Trung ương Đoàn, UBND tỉnh; sự phối hợp, cộng tác của các Sở, Ban ngành. Đây là điểm quan trọng trong quá trình ra quyết định, thẩm định, bố trí nguồn vốn, giải quyết các vướng mắc, điều chỉnh, cho chủ trương, chính sách, cơ chế. Mặc dù đã rất cố gắng nhưng

chúng tôi vẫn gặp khó khăn chưa tháo gỡ trong tổ chức bậc học tiểu học tại các Làng; đặc thù các Làng trước lúc xây dựng dự án hầu hết là điểm trắng về dân cư và xa các khu trung tâm; từ việc học tập của con, em dẫn đến việc định cư không ổn định hoặc quay trở về của các hộ thanh niên.

Thứ ba, để quản lý và tổ chức thực hiện thành công, cần bám sát các quy định, hướng dẫn của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, Ban Chỉ huy Lực lượng TNXP Trung ương, UBND tỉnh trên cơ sở Luật, Nghị định, Thông tư, Quyết định về quản lý và xây dựng công trình, đất đai, rừng, nông lâm thủy sản, dân cư. Điều này quyết định tiến độ thực hiện và cách thức quản lý và tổ chức thực hiện. Chính sách vĩ mô thay đổi ảnh hưởng không nhỏ đến quy mô, mục tiêu và tiến độ thực hiện dự án; so với trước đây thì điều này thể hiện rất rõ như chính sách chuyển đổi đất rừng, trồng rừng thay thế, khoanh nuôi bảo vệ rừng, quy hoạch chi tiết bố trí khu dân cư.

Thứ tư, tạo dựng mối quan hệ tốt đẹp với chính quyền và người dân địa phương, nhằm tranh thủ sự ủng hộ, đồng thuận từ phía chính quyền cơ sở và nhân dân trên địa bàn. Chính vì vậy, việc chuẩn bị và triển khai thực hiện khá thuận lợi, công tác bảo vệ tránh các hành vi làm tổn hại khu vực dự án, công tác đền bù, giải phóng mặt bằng, vận động nhân dân được phối hợp thực hiện khá tốt, điển hình là trong gói thầu đường giao thông dự án Làng TNLN Quảng Châu không tốn kinh phí giải phóng mặt bằng mà do chính quyền cấp và người dân tự nguyện hiến đất.

Thứ năm, chính sách đất đai, hỗ trợ và ổn định dân cư phù hợp; chính sách phát triển sản xuất nông lâm nghiệp đúng hướng là những yếu tố quan trọng tạo nên thành công các dự án. Xác định được điều đó, khi có chủ trương đầu tư, chúng tôi đã đề xuất với lãnh đạo tỉnh có các chỉ đạo quyết liệt, đề nghị với chính quyền địa phương vào cuộc, giữ đất quy hoạch dự án, có chính sách giao đất, giao rừng phù hợp, linh hoạt phục vụ việc triển khai dự án. Đồng thời, có chính sách tuyển chọn thanh niên vào dự án chặt chẽ, đúng đối tượng, có ý chí, nghị lực vươn lên, phù hợp với mục tiêu đã đề ra. Quảng Bình nằm trong vùng chịu nhiều thiên tai, bão lũ, khí hậu khắc nghiệt nên công tác sản xuất nông, lâm nghiệp luôn gặp nhiều rủi ro càng khó khăn bội phần, các nhà máy sản xuất, chế biến thường không xây dựng ở khu vực này nên các mặt hàng tập trung nuôi trồng với quy mô lớn thường bấp bênh về đầu ra cho sản phẩm; công tác định hướng cũng như tổ chức thực hiện trong trung hạn là rất khó khăn; một số mục tiêu định hướng cây trồng phải thay đổi, điều chỉnh cho phù hợp; điều này ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả thực hiện dự án.

Thứ sáu, thực hiện tốt chủ trương của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về việc

gắn tổng đội TNXP với các dự án làng TNLN để nâng cao hiệu quả thực hiện dự án đặc biệt sau khi kết thúc giai đoạn đầu tư. Duy trì sản xuất, tạo dựng sinh kế, phát huy hiệu quả đầu tư nhất thiết phải có Tổng đội TNXP tham gia, đồng hành; vì rằng chỉ có sự hy sinh, vượt khó, bám đất, bám làng, sự sáng tạo, dám nghĩ, dám làm của TNXP mới góp phần thực hiện dự án đúng mục tiêu, đúng tiến độ. Có ở lại những buổi chiều muộn ở các vùng dự án mới hiểu sự trống trải, vắng lặng, nỗi buồn vô định...điều này đòi hỏi sự nhiệt huyết của tuổi trẻ, lý tưởng tươi đẹp, tinh thần xung kích, tình nguyện, ý chí vượt mọi gian khổ, khó khăn của các hộ thanh niên, của cán bộ, đội viên Tổng đội TNXP để xây dựng thành công dự án.

Thứ bảy, tranh thủ các nguồn hỗ trợ từ Trung tâm phát triển KHCN và tài năng trẻ, Sở Khoa học Công nghệ, Sở Nông nghiệp & PTNT và các cơ quan, doanh nghiệp, đơn vị liên quan để thực hiện có hiệu quả các mô hình nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ như vườn ươm, vườn cây, chăn nuôi, chế biến..., hỗ trợ cây, con giống cho hộ dân, đội viên TNXP. Mặt khác, bố trí các chương trình tình nguyện, tháng thanh niên về Làng để cổ vũ, động viên tinh thần, vật chất góp phần đa dạng hóa các hoạt động kinh tế, văn hóa xã hội, hoạt động đoàn thể tại các làng TNLN.

Thứ tám, công tác tiếp cận các nguồn tín dụng, đặc biệt là tín dụng ưu đãi. Các hộ thanh niên lập nghiệp bước đầu đa số đều có điều kiện kinh tế hạn hẹp, việc đầu tư sản xuất theo quy mô đòi hỏi nguồn vốn khá lớn, trong khi chúng nhận quyền sử dụng đất không thể hoàn thành ngay được, do đó việc tiếp cận các nguồn tín dụng cần có sự hướng dẫn, chung tay của ban quản lý dự án, sự tạo điều kiện, ưu tiên của các tổ chức tín dụng, đặc biệt là kênh tín dụng Đoàn thanh niên. Trên thực tế, số dư nợ đối với đối tượng thanh niên tại Làng TNLN khá thấp.

Thứ chín, báo cáo UBND tỉnh, xây dựng kế hoạch để được bố trí kinh phí thực hiện việc bảo trì, sửa chữa thường xuyên các công trình cơ sở hạ tầng dự án. Rút kinh nghiệm từ dự án xây dựng hoàn thành xong bàn giao cho địa phương, các công trình cơ sở hạ tầng không có kinh phí để bảo trì, sửa chữa vì địa phương còn khó khăn và còn nhiều việc phải ưu tiên; đặc biệt là các thiết bị, máy móc phục vụ sản xuất của dự án sau bàn giao còn thiếu và bất cập; Tổng đội TNXP tiếp tục duy trì và quản lý dự án đang là phương án tối ưu.

Từ thực tế xây dựng và phát triển các làng TNLN, chúng tôi có một số đề xuất, kiến nghị như sau:

- Việc phân bổ nguồn vốn đầu tư cần hợp lý, tránh dồn vào những năm cuối dự án, đảm bảo cho các dự án triển khai thực hiện đúng kế hoạch, đúng tiến độ. Theo quy định, các chủ đầu tư dự án không được nợ đọng vốn xây dựng cơ bản trong khi nguồn vốn thực hiện dự án các năm đầu phân bổ nhỏ giọt, điều này khiến việc triển khai thực hiện dự án các năm đầu thường cầm chừng và rất khó để thực hiện.

- Sản xuất chủ yếu tại các làng TNLN là nông lâm nghiệp, hiện tại muốn đạt hiệu quả cao chỉ có thể là các mô hình áp dụng công nghệ cao. Tuy nhiên, các mô hình này đòi hỏi nguồn vốn khá lớn trong khi các chương trình hỗ trợ sau đầu tư còn ít, kiến nghị Trung ương Đoàn cần có gói tín dụng và chính sách ưu tiên cho đối tượng này.

- Kiến nghị Trung ương Đoàn chỉ đạo Ban Chỉ huy Lực lượng TNXP Trung ương phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng chương trình liên kết vùng trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm các làng TNLN tương tự như liên kết vùng trong ngành du lịch./.

THỨC ĐẨY PHONG TRÀO TÔI YÊU TỔ QUỐC TÔI TRONG TÌNH HÌNH MỚI

Ban Đoàn kết tập hợp thanh niên Trung ương Đoàn

Hiện nay, thanh niên Việt Nam (từ 16 - 30 tuổi) có khoảng 22,6 triệu người (chiếm 23,5% dân số cả nước). Thanh niên ngày càng có điều kiện, cơ hội học tập, tiếp cận với khoa học công nghệ; trình độ học vấn, tỉ lệ thanh niên được đào tạo ngày càng tăng. Số lượng thanh niên Việt Nam học tập, lao động ở nước ngoài tăng nhanh. Cơ cấu lao động trẻ chuyển dịch mạnh theo hướng tăng trong khu vực công nghiệp và dịch vụ, trong các doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và giảm trong khu vực nông nghiệp. Thanh niên ngày nay được tiếp cận thông tin nhanh, đa dạng; nhu cầu được cung cấp thông tin, bày tỏ ý kiến, nguyện vọng, tham gia đời sống chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội ngày càng cao. Đại bộ phận thanh niên hiện nay tiếp tục phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc; có chí tiến thủ, khát vọng vươn lên lập thân, lập nghiệp. Lòng yêu nước, nhân ái, tính tích cực chính trị - xã hội và tinh thần xung kích, tình nguyện của thanh niên ngày càng được khơi dậy mạnh mẽ. Đã và đang xuất hiện lớp thanh niên tiên tiến, đi đầu và thành công trong học tập, nghiên cứu, công tác, lao động, sản xuất và kinh doanh.

Trong những năm tới, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế vẫn là xu hướng chủ đạo; tình hình chính trị, kinh tế khu vực và thế giới có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường; các vấn đề toàn cầu và khu vực xuất hiện ngày càng nhiều. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học, công nghệ, khởi nghiệp sáng tạo đang tạo ra nhiều cơ hội nhưng cũng không ít thách thức với thanh niên. Ở trong nước, thế và lực, sức mạnh tổng hợp của đất nước đã tăng lên; uy tín của Việt Nam trong khu vực và quốc tế ngày càng được nâng cao; kinh tế, xã hội được dự báo vẫn tiếp tục ổn định nhưng còn gặp nhiều thách thức. Yêu cầu đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị đang đặt ra ngày càng cấp thiết. Bốn nguy cơ mà Đảng ta đã chỉ ra vẫn tồn tại; bảo vệ chủ quyền biển, đảo đứng trước nhiều khó khăn lớn. Bối cảnh đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, hướng đến mục tiêu năm 2030 đưa nước ta trở thành nước có thu nhập trung bình cao, năm 2045 nước ta trở thành nước phát triển mang đến cả thời cơ và đặt ra nhiều yêu cầu, đòi hỏi mới đối với thanh niên. Do đó, việc triển khai nhiều giải pháp đồng bộ,

đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, nâng cao chất lượng, hiệu quả phong trào thanh niên là vô cùng cần thiết.

Tại Đại hội toàn quốc lần thứ VII Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam vào năm 2014, Phong trào “Tôi yêu tổ quốc tôi” lần đầu tiên được xác lập là phong trào trọng tâm, xuyên suốt của công tác Hội và phong trào thanh niên. Thông qua phong trào, tình yêu quê hương, yêu tổ quốc của mỗi bạn thanh niên đã được khơi dậy, khích lệ và định hướng thể hiện bằng những hành động thiết thực, ý nghĩa với bản thân, gia đình, cộng đồng và xã hội.

Bước vào nhiệm kỳ 2019-2024, Phong trào “Tôi yêu tổ quốc tôi” tiếp tục được Đại hội VIII xác định là phong trào duy nhất của công tác Hội và phong trào thanh niên cả nước. Ủy ban Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam đã ban hành Chương trình hành động Thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2019 - 2024. Trong đó nội dung, giải pháp triển khai Phong trào Tôi yêu tổ quốc tôi được đầu tư xây dựng với nhiều chương trình, hoạt động cụ thể theo 05 nội hàm chính:

(1) Thanh niên Việt Nam yêu nước, bản lĩnh: Tổ chức cho thanh niên đăng ký các tiêu chí rèn luyện theo tám gương, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Tổ chức đợt sinh hoạt chính trị kỷ niệm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tổ chức hành trình “Tôi yêu Tổ quốc tôi” hằng năm, kết hợp với xây dựng chuyên mục “Tôi yêu Tổ quốc tôi” và xác lập các tuyến tin, bài tuyên truyền, vận động thanh hưởng ứng tham gia phong trào “Tôi yêu Tổ quốc tôi” trên các kênh truyền thông của Hội LHTN Việt Nam các cấp. Các cấp Hội tổ chức diễn đàn thanh niên với chủ đề “Tôi yêu Tổ quốc tôi” để hội viên, thanh niên trao đổi, thảo luận, bày tỏ ý kiến, quan điểm, tình cảm, nêu sáng kiến của mình về những vấn đề của quê hương, đất nước, qua đó định hướng nhận thức và hành động cho thanh niên. Thường xuyên tổ chức để thanh niên đến với địa danh lịch sử, các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc, tôn tạo và phát huy giá trị các khu di tích lịch sử, di tích văn hóa; tham gia các hoạt động “Đền ơn đáp nghĩa”, “Uống nước nhớ nguồn”, chăm lo các thương binh, gia đình liệt sỹ, người có công với cách mạng. Tiếp tục triển khai thực hiện cuộc vận động “Nghĩa tình Biên cương Tổ quốc”, phong trào “Vì người bạn từng quân”, “Vì các chiến sĩ nơi biên giới, biển đảo”. Tăng cường tổ chức các hoạt động giao lưu, kết nghĩa, văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao tại các vùng biên giới, biển đảo. Thực hiện công trình thanh niên toàn quốc về biển đảo.

(2) Thanh niên Việt Nam sống đẹp, sống có ích: Tuyên truyền, khích lệ thanh niên sống đẹp thông qua cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần

một câu chuyện đẹp”. Định kỳ tổ chức tuyên dương, khen thưởng những thanh niên tiêu biểu trên các lĩnh vực. Tổ chức triển khai các hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho thanh niên; thành lập các đội hình, CLB thanh niên tuyên truyền pháp luật, phòng chống tệ nạn xã hội, bạo lực. Tổ chức diễn đàn “Thanh niên với pháp luật”, “Pháp luật và cuộc sống thanh niên”, thực hiện tốt cuộc vận động “Thanh niên với văn hóa giao thông”. Tuyên truyền, vận động thanh niên thực hiện nghiêm Luật phòng, chống tác hại rượu bia. Tiếp tục đẩy mạnh cuộc vận động “Thanh niên với văn hóa giao thông” thông qua việc vận động thanh niên thực hiện các hành vi văn hoá khi tham gia giao thông. Tổ chức Hội các cấp tiếp tục vận động hội viên, thanh niên tích cực thực hiện cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh”; thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; tham gia phòng, chống tệ nạn xã hội, bài trừ các hủ tục lạc hậu, tích cực xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc. Tăng cường văn hóa đọc trong thanh niên thông qua các hoạt động giới thiệu sách hay, bổ ích cho thanh niên tìm đọc, ngày hội “Thanh niên với văn hóa đọc”, ngày hội sách, chương trình “Mỗi thanh niên một cuốn sách làm bạn”. Tiếp tục tổ chức giải thưởng “Thanh niên sống đẹp” hằng năm để tuyên dương và nhân rộng điển hình thanh niên tiên tiến trên mọi lĩnh vực.

(3) Thanh niên Việt Nam sáng tạo, khởi nghiệp: Tổ chức các chương trình đào tạo, tập huấn khởi nghiệp cho thanh niên, đặc biệt là thanh niên dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa; triển khai các hoạt động hỗ trợ thanh niên làm kinh tế. Các cấp Hội tổ chức chương trình giao lưu chia sẻ kinh nghiệm khởi nghiệp, các tọa đàm về các giải pháp khởi nghiệp từ việc phát huy thế mạnh địa phương cho thanh niên, tìm kiếm ý tưởng khởi nghiệp sáng tạo khả thi để tư vấn hỗ trợ, huy động nguồn lực hỗ trợ cho các ý tưởng khởi nghiệp của thanh niên, kết nối các quỹ hỗ trợ khởi nghiệp, các nhà đầu tư khởi nghiệp để hỗ trợ các dự án khởi nghiệp của thanh niên. Giới thiệu công nghệ mới, mô hình quản trị, các mô hình phân phối sản phẩm mới. Tăng cường giao lưu, chia sẻ giữa doanh nhân trẻ, thanh niên, sinh viên, các chương trình đào tạo khởi nghiệp; hỗ trợ thành lập và hoạt động cho Câu lạc bộ khởi nghiệp tại các tỉnh, thành phố. Tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng Giải thưởng Sao vàng đất Việt để định hướng và hỗ trợ Doanh nghiệp xây dựng, quảng bá, phát triển thương hiệu.

(4) Thanh niên Việt Nam tình nguyện vì cộng đồng: Tổ chức Hội các cấp tiếp tục triển khai các hoạt động tình nguyện theo chuyên đề, như: xây dựng Nhà Nhân ái, Nhà thích ứng với lũ lụt, Nhà Bán trú cho em, Trường đẹp cho em, đường giao thông nông thôn, Cổng trường an toàn giao thông, Bến đỗ ngang an toàn, điểm giao cắt đường bộ - đường sắt an toàn; điểm sinh hoạt, vui chơi cho thanh thiếu nhi, con đường em đến trường. Tiếp tục tổ chức các hoạt động tình

nguyện và truyền thông nâng cao nhận thức của thanh niên trong bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu. Định kỳ hằng năm tổ chức chiến dịch “Hãy làm sạch biển”, cuộc vận động “Thanh niên Việt Nam chống rác thải nhựa”. Duy trì, nâng cao chất lượng hoạt động của Hội Thầy thuốc trẻ Việt Nam, Trung tâm Thông tin nguồn lực tình nguyện Việt Nam và các tổ chức thành viên của Hội. Tiếp tục tổ chức Ngày hội hiến máu tình nguyện, vận động thanh niên hiến máu, thành lập ngân hàng dự trữ máu, ngân hàng máu sống, máu hiếm...; tổ chức tuyên truyền, biểu dương, tôn vinh các đội hình và cá nhân xuất sắc trong công tác hiến máu tình nguyện.

(5) Thanh niên Việt Nam khỏe thể chất, vững kỹ năng, chủ động hội nhập quốc tế: Tổ chức Hội các cấp triển khai các loại hình tư vấn tâm lý cho thanh niên, duy trì tổ chức các hoạt động thi đấu, giao lưu thể thao tối thiểu 01 năm/lần dành cho cán bộ Hội, hội viên, thanh niên; mở rộng quy mô, nâng cao chất lượng, uy tín các giải thể thao trong thanh niên. Tiếp tục nhân rộng các câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm theo sở thích và nhu cầu, nghề nghiệp của thanh niên, trên cơ sở đó tập hợp thanh niên, tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng của thanh niên, khuyến khích thanh niên tham gia vào Hội. Định kỳ tổ chức các hoạt động hỗ trợ nâng cao kiến thức, kỹ năng thực hành xã hội cho thanh niên. Vận động hội viên, thanh niên tích cực học tập tiếng Anh, tích cực tham gia triển khai thực hiện Đề án nâng cao năng lực tiếng Anh cho thanh thiếu niên Việt Nam do Đại hội Đoàn lần thứ XI thông qua. Phối hợp, tham gia tổ chức các chương trình giao lưu văn hóa, thể thao giữa thanh niên các nước trong khu vực, các tỉnh giáp biên, các tổ chức Hội ở nước ngoài.

Trong năm đầu tiên triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam các cấp và Đại hội toàn quốc lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2019 – 2024, thách thức, khó khăn và bất ổn do dịch bệnh COVID-19 bùng phát và lây lan trên diện rộng, cạnh tranh giữa các cường quốc chiến lược ngày càng gia tăng cùng các vấn đề an ninh truyền thống và phi truyền thống. Phong trào “Tôi yêu tổ quốc tôi” vẫn được Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam triển khai hiệu quả, đạt nhiều kết quả tích cực, góp phần khẳng định vai trò của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam trong việc đồng hành và đoàn kết mọi tầng lớp thanh niên, khơi dậy, khích lệ lòng yêu nước, niềm tự hào tự tôn dân tộc, đồng thời đảm bảo các yêu cầu về phòng, chống dịch bệnh Covid-19 theo chỉ đạo và hướng dẫn của Chính phủ và Ban Chỉ đạo Quốc gia về phòng, chống dịch.

Các hoạt động tiêu biểu có thể kể đến như: (1) Tổ chức 04 chặng của Hành trình “Tôi yêu tổ quốc tôi” với các chủ đề “Cảm ơn Tổ quốc”, “Thanh niên làm theo lời Bác”, “Tháng 7 tri ân”. Tham gia Hành trình đã giúp mỗi bạn thanh niên thể hiện tình yêu Tổ quốc bằng những hành động cụ thể, thiết thực

đóng góp vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, tham gia phát triển đất nước và hỗ trợ cộng đồng. Các chặng của Hành trình đã góp phần lan toả sâu rộng trong thế hệ trẻ tình yêu quê hương, đất nước, tri ân công lao, sự hy sinh của các thế hệ cha anh đi trước vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội, động viên thanh niên tu dưỡng, học tập, rèn luyện để sống có ích, có ý nghĩa, chứng tỏ bản lĩnh, sức trẻ, sự sáng tạo, tinh thần dám nghĩ, dám làm để phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. (2) Tổ chức chương trình tuyên dương “Gia đình trẻ tiêu biểu” với mục đích tôn vinh những gia đình trẻ tiêu biểu đã vượt qua những khó khăn trong cuộc sống, giữ hạnh phúc gia đình, đồng thời xây dựng và lan toả các giá trị tốt đẹp của gia đình Việt Nam. (3) Phát động Hành trình Thanh niên khởi nghiệp 2020 bao gồm chuỗi các hoạt động về khởi nghiệp lớn trên toàn quốc nhằm khơi dậy tinh thần khởi nghiệp trong hội viên, thanh niên đã và đang có nhu cầu khởi nghiệp; nâng cao nhận thức về khởi nghiệp sáng tạo với lĩnh vực nông nghiệp trong giai đoạn suy thoái kinh tế do ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid-19 đang tác động lên toàn cầu. (4) Tổ chức chương trình Tình nguyện mùa đông 2020, Xuân tình nguyện 2021 với chủ đề “Tôi yêu tổ quốc tôi”, hướng tới các hoạt động hỗ trợ bà con, đồng bào 6 tỉnh miền Trung chịu thiệt hại nặng nề về người và tài sản do lũ lụt gây ra. Phát động Chương trình “Triệu bữa cơm” tại 05 thành phố lớn với mục đích trao tặng các suất ăn tới những người dân có hoàn cảnh khó khăn đang chịu tác động của dịch bệnh Covid-19. Kể từ khi phát động, chương trình đã trao tặng gần 500.000 bữa cơm với tổng giá trị gần 07 tỷ đồng. (5) Tổ chức Diễn đàn trực tuyến Doanh nhân trẻ ASEAN lần thứ 5 - năm 2020 xoay quanh hai nội dung chính là "Hệ sinh thái và liên minh trong doanh nhân trẻ ASEAN" và "Hành trình tới tương lai số", với mục đích hướng tới một cộng đồng doanh nhân trẻ ASEAN cùng chia sẻ các giải pháp, tạo sự kết nối cùng phát triển trong một thế giới số đang có nhiều cơ hội, thách thức. Diễn đàn là minh chứng cho sự chủ động thích ứng, thích nghi với trạng thái "bình thường mới" của cộng đồng doanh nhân trẻ Việt Nam và doanh nhân trẻ trong khu vực.

Các hoạt động của Phong trào Tôi yêu Tổ quốc tôi năm 2020 không chỉ khơi dậy, khích lệ lòng yêu nước, niềm tự hào tự tôn dân tộc trong mỗi thanh niên, mà còn giúp thanh niên Việt Nam thể hiện, phát huy vai trò của mình trong công cuộc bảo vệ, xây dựng đất nước. Trước tình hình mới, khi mà trật tự, cục diện thế giới tiếp tục có những diễn biến phức tạp, khó dự báo; hòa bình, hợp tác, phát triển gặp nhiều trở ngại; các vấn đề an ninh phi truyền thống như ô nhiễm môi trường, dịch bệnh, thảm họa tự nhiên, mặt trái của cách mạng công nghệ thông tin còn diễn biến phức tạp, việc phải có sự đổi mới mạnh mẽ hơn trong công tác triển khai Phong trào “Tôi yêu Tổ quốc tôi” là vô cùng cần thiết. Trong đó cần đặc biệt quan tâm, thực hiện tốt các giải pháp sau:

Một là, tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, tổ chức các đợt sinh hoạt chính trị, tuyên truyền, giới thiệu các nội dung cốt lõi của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, thực hành làm theo lời Bác bằng các giải pháp, việc làm cụ thể. Đồng thời đổi mới phương thức tổ chức, nội dung các chương, hoạt động giúp thanh niên tìm hiểu, tự hào về truyền thống của dân tộc; phát huy được khả năng và lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc.

Hai là, đẩy mạnh các hình thức truyền thông, tuyên truyền về Phong trào Tôi yêu Tổ quốc tôi để tạo sự lan tới rộng rãi các thành phần thanh niên. Trong đó dành sự quan tâm đối với các hình thức tuyên truyền trên không gian mạng và các nền tảng mạng xã hội bằng các hình thức trực quan, dễ hiểu, hiện đại.

Ba là, thông qua các chương trình hành động cách mạng giúp thanh niên trải nghiệm, trưởng thành, đồng thời tuyên truyền về Phong trào Tôi yêu tổ quốc tôi; đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước, khơi dậy, động viên, lôi cuốn đông đảo hội viên và các tầng lớp thanh niên tích cực hưởng ứng, tạo khí thế sôi nổi, hăng hái thi đua hoàn thành xuất sắc hai nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Bốn là, đầu tư xây dựng các nội dung, hoạt động của Phong trào Tôi yêu Tổ quốc tôi bám sát các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đơn vị; định hướng phát triển Đảng và Nhà nước đặt ra trong tình hình mới. Đồng thời chú trọng xây dựng các nội phù hợp với từng đối tượng thanh niên; quan tâm đổi mới hình thức tổ chức các chương trình, hoạt động để hài hòa giữa lợi ích của tổ chức và nhu cầu, đặc điểm, tính cách của thanh niên./.

PHONG TRÀO SINH VIÊN 5 TỐT TRONG GIÁO DỤC TOÀN DIỆN SINH VIÊN VIỆT NAM HIỆN NAY

Ban Thanh niên trường học Trung ương Đoàn

1. Sơ lược về lịch sử phong trào

Cuộc vận động “*Sinh viên 5 tốt*” được chính thức phát động từ Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần VIII (2009). Sau 5 năm triển khai (2009 - 2013), Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần IX, nhiệm kỳ 2013 - 2018 đã chính thức phát động trong sinh viên toàn quốc phong trào “*Sinh viên 5 tốt*” và được tiếp tục triển khai trong nhiệm kỳ 2018 - 2023, trong đó xác định 5 tiêu chí để hội viên, sinh viên rèn luyện: *đạo đức tốt, học tập tốt, thể lực tốt, tình nguyện tốt và hội nhập tốt*.

Thực tiễn cho thấy, những nội hàm của phong trào từ năm 2009 vẫn còn nguyên giá trị trong giai đoạn hiện nay và thời gian tới. Để phong trào “*ăn sâu bén rễ*” trong sinh viên, được sinh viên hưởng ứng, được xã hội công nhận thì cần được duy trì trong một khoảng thời gian đủ dài, được phát triển trên nền tảng những điểm mạnh, những ưu thế của phong trào giai đoạn trước đó. 5 tiêu chí “*Sinh viên 5 tốt*” đều phù hợp với mục tiêu giáo dục và đào tạo của ngành giáo dục nhằm đào tạo thế hệ sinh viên “*vừa hồng, vừa chuyên*”. Đại hội X Hội Sinh viên Việt Nam đã thống nhất xác định các nhóm giải pháp hỗ trợ sinh viên tham gia phong trào: *Sinh viên vun đắp lý tưởng, rèn luyện đạo đức, tác phong; Sinh viên học tập, sáng tạo, nghiên cứu khoa học; Sinh viên rèn luyện thể chất; Sinh viên tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng; Sinh viên chủ động hội nhập quốc tế* và xác định chỉ tiêu trong nhiệm kỳ có 1000 sinh viên đạt Danh hiệu “*Sinh viên 5 tốt*” cấp Trung ương; 10.000 sinh viên đạt Danh hiệu “*Sinh viên 5 tốt*” cấp tỉnh; 200.000 sinh viên đạt Danh hiệu “*Sinh viên 5 tốt*” cấp trường.

Nghị quyết số 29 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế đã xác định “*chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học*”. Trong bối cảnh ngành giáo dục có nhiều sự thay đổi mạnh mẽ, các trường đại học, học viện, cao đẳng trên toàn quốc đều đang nỗ lực để nâng cao chất lượng đào tạo nhằm đáp ứng nhu cầu nhân lực của xã hội, phong trào sinh viên 5 tốt càng

khẳng định được vai trò, giá trị trong tham gia thực hiện nhiệm vụ chính trị của nhà trường, góp phần hỗ trợ cho sự phát triển toàn diện của sinh viên Việt Nam.

2. Các giải pháp tạo môi trường để sinh viên rèn luyện

2.1. Giải pháp tạo môi trường để sinh viên vun đắp lý tưởng, rèn luyện đạo đức

Trước tác động của các yếu tố tiêu cực của quá trình hội nhập, không tránh khỏi việc vẫn còn một bộ phận nhỏ sinh viên thiếu ý chí, bản lĩnh, không làm chủ được bản thân, chạy theo lối sống thực dụng, lai căng, tôn thờ giá trị vật chất và lối sống hưởng thụ, thờ ơ với tình hình chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội của đất nước và vô cảm với những hiện tượng xã hội diễn ra trong cuộc sống. Sinh viên sẽ tiếp tục là đối tượng mà các thế lực thù địch quan tâm, kích động, lôi kéo vào các hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước và gây rối trật tự, an ninh xã hội. Đứng trước thực trạng đó, các cấp bộ Hội đã triển khai nhiều giải pháp có hiệu quả trong thời gian vừa qua:

Các cấp bộ Hội xác định Chỉ thị số 42CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015 - 2030”*; Đề án *“Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015 - 2020”* của Thủ tướng Chính phủ là 02 văn bản trọng tâm chỉ đạo xuyên suốt công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa trong sinh viên. Trong đó xác định triển khai hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là giải pháp thường xuyên, liên tục. Tổ chức các hoạt động tìm hiểu về chủ nghĩa Mác - Lênin tư tưởng Hồ Chí Minh trong các trường: hội thi, diễn đàn học tập hiệu quả các môn khoa học Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các hoạt động học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Tổ chức học tập, quán triệt, tuyên truyền nghị quyết của Đảng, Đoàn, Hội các cấp.

Bên cạnh đó, Hội Sinh viên các cấp đã tổ chức đa dạng các các hoạt động giáo dục truyền thống lịch sử dân tộc, các hoạt động về nguồn, hành trình đến địa chỉ đỏ, các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc, tôn tạo và phát huy địa danh lịch sử, văn hóa của dân tộc, các hoạt động đền ơn, đáp nghĩa. Thường xuyên tổ chức các chương trình nhân dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn của Đảng, của dân tộc và của Đoàn, Hội. Tổ chức các hoạt động giáo dục về truyền thống học sinh, sinh viên và tổ chức Hội Sinh viên Việt Nam, các tấm gương cán bộ Hội, hội viên, sinh viên tiêu biểu qua các thời kỳ, các kết quả công tác Hội và phong trào sinh viên Việt Nam.

Việc giáo dục lối sống văn hóa cho sinh viên về lòng nhân ái, tính trung thực, tinh thần trách nhiệm, tinh thần hiếu học, yêu lao động, ý thức chấp hành pháp luật, bảo vệ môi trường cũng được chú trọng. Phát huy vai trò, ảnh hưởng xã hội tích cực của những tấm gương sinh viên, người có uy tín, ảnh hưởng xã hội đối với hội viên, sinh viên. Chủ động phê bình, đấu tranh với các biểu hiện sai trái, hành vi lệch chuẩn của sinh viên, tích cực bài trừ các tệ nạn xã hội trong và ngoài nhà trường. Hội Sinh viên Việt Nam ở nước ngoài tổ chức các hoạt động lan tỏa những giá trị tốt đẹp của đất nước đến bạn bè quốc tế và cộng đồng người Việt tại nước ngoài.

Các cấp bộ Hội đã triển khai các hoạt động tuyên truyền và phổ biến pháp luật trong sinh viên, hướng sinh viên phấn đấu trở thành một công dân tốt. Lựa chọn nội dung, đổi mới hình thức tuyên truyền về pháp luật, các sinh sách liên quan đến sinh viên... Việc tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng an ninh, nâng cao trách nhiệm, ý thức bảo vệ chủ quyền đất nước, lợi ích quốc gia, dân tộc trong sinh viên được triển khai hiệu quả. Thành lập và duy trì và phát triển hoạt động nhiều câu lạc bộ, đội, nhóm tuyên truyền pháp luật. Tổ chức thường xuyên các buổi sinh hoạt ngoại khóa, nói chuyện về các chủ đề “*Xây dựng văn hóa ứng xử trong học đường*”, “*Sử dụng mạng xã hội văn minh*”, “*Thói quen tốt trong sinh viên*”, xây dựng lối sống lành mạnh, ứng xử văn minh, ý thức chấp hành pháp luật, kỷ luật của sinh viên. Tuyên truyền, vận động sinh viên tham gia cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*”.

Xác định biển, đảo là “không gian sinh tồn” quan trọng của dân tộc, đặc biệt trong kỷ nguyên của đại dương, các cấp bộ Hội đã quan tâm tổ chức các hoạt động tạo môi trường cho sinh viên nắm rõ kiến thức về chủ quyền góp phần hình thành ý thức bảo vệ chủ quyền đất nước trong sinh viên, tham gia chương trình “*Sinh viên với biển, đảo Tổ quốc*” do Trung ương Hội tổ chức. Tổ chức các hoạt động tuyên truyền, phát huy ý tưởng, chuyên môn trong việc phát triển kinh tế, xã hội, bảo vệ biên giới, biển, đảo, chủ quyền quốc gia.

Công tác nắm bắt tình hình, tư tưởng và định hướng dư luận trong sinh viên cũng được Hội Sinh viên các cấp phối hợp triển khai. Nhiều hình thức tài liệu hướng dẫn phương pháp, kỹ năng nắm bắt, xử lý thông tin tiêu cực, kỹ năng tự phòng ngừa cho đội ngũ cán bộ Hội và sinh viên trong việc đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc, các tin tức không chính của các thế lực thù địch, chống phá đã được xây dựng và sử dụng hiệu quả. Phối hợp tổ chức các tổ nắm bắt dư luận sinh viên, đội sinh viên xung kích.

2.2 Giải pháp tạo môi trường để sinh viên học tập, sáng tạo, nghiên cứu khoa học

Trong thời đại kinh tế tri thức, công nghệ thông tin phát triển bùng nổ, sinh viên được tiếp cận trực tiếp khối lượng tri thức khổng lồ trong và ngoài nước, do đó việc học tập, sáng tạo của sinh viên có nhiều thay đổi. Mục đích, động cơ học tập của sinh viên cũng có nhiều chuyển biến, nếu như trước đây sinh viên đặt mục đích học tập để nâng cao hiểu biết lên hàng đầu thì hiện nay mục đích, động cơ học tập của sinh viên chủ yếu là để mưu sinh, lập nghiệp. Để bắt kịp những thay đổi này, tổ chức Hội Sinh viên Việt Nam đã thường xuyên cập nhật, đổi mới nội dung và phương thức tổ chức các hoạt động hỗ trợ sinh viên học tập, sáng tạo và nghiên cứu khoa học. Trong đó các giải pháp tạo môi trường, động lực và các điều kiện hỗ trợ để sinh viên chủ động học tập, tự nghiên cứu đã được quan tâm triển khai.

Hội Sinh viên các cấp tích đã cực tham mưu tổ chức các diễn đàn, tọa đàm định hướng ý thức, trách nhiệm và động cơ học tập đúng đắn cho sinh viên; hướng dẫn sinh viên về phương pháp học tập, nghiên cứu khoa học; tư duy độc lập, sáng tạo, nâng cao khả năng tự học, tự nghiên cứu mọi lúc, mọi nơi nâng cao “*văn hóa đọc*” trong sinh viên. Tổ chức đa dạng các cuộc thi học thuật, olympic các môn chuyên ngành; hội nghị nghiên cứu khoa học ở cấp trường, liên trường, liên ngành với sự tham gia của sinh viên, nhà khoa học, nhà trường và doanh nghiệp. Tạo môi trường cho sinh viên tham gia các diễn đàn, ấn phẩm khoa học theo chuẩn quốc tế để sinh viên có điều kiện công bố các nghiên cứu khoa học. Xây dựng các kênh thông tin hỗ trợ sinh viên quảng bá, giới thiệu các kết quả nghiên cứu khoa học và trao đổi, tham khảo các tài liệu trong và ngoài nước thông qua các thư viện, ngân hàng tư liệu, đề tài trực tuyến. Hội Sinh viên Việt Nam ở nước ngoài đã từng bước phát huy được vai trò trong hỗ trợ sinh viên học tập nghiên cứu khoa học.

Các hoạt động trang bị kiến thức, công cụ tư duy sáng tạo cho hội viên, sinh viên, các “*Ngày hội sinh viên sáng tạo*”, các cuộc thi sáng kiến, ý tưởng sáng tạo được duy trì tổ chức thường niên trong sinh viên. Hội viên, sinh viên được tuyên truyền tham gia cuộc vận động “*Mỗi sinh viên một ý tưởng sáng tạo*” chia sẻ ý tưởng, sáng tạo trên Cổng Thông tin Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam và ứng dụng di động “*Sáng tạo trẻ*”.

Mặt khác, các cấp bộ Hội đều chú trọng phát triển câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm học thuật, nơi sinh viên trao đổi, chia sẻ và phát triển sở thích, niềm đam mê học thuật. Tổ chức đa dạng các hoạt động tham quan, kiến tập, thực tập, trải nghiệm thực tế, các cuộc thi ý tưởng sáng tạo, khởi nghiệp. Tiếp nhận và tập hợp các nguồn lực hỗ trợ sinh viên học tập, nghiên cứu. Hội Sinh viên các cấp đã chủ

động phối hợp với các doanh nghiệp, quỹ đầu tư mạo hiểm phát triển, ứng dụng các công trình nghiên cứu của sinh viên vào thực tiễn, tăng cơ hội khởi nghiệp cho sinh viên. Tổ chức các đợt tham quan học tập trao đổi kinh nghiệm với các cơ sở giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học, sản xuất, kinh doanh.

Thường xuyên biểu dương, tôn vinh kịp thời sinh viên đạt kết quả cao trong các kỳ thi Olympic, nghiên cứu khoa học, trong các cuộc thi học thuật của trường, khu vực, toàn quốc và quốc tế. Hội Sinh viên các cấp đã chủ động tham mưu cơ chế, chính sách hỗ trợ sinh viên học tập, tham gia việc giám sát thực hiện chính sách, pháp luật về giáo dục đào tạo. Tham mưu với Đảng, Nhà nước ban hành chính sách bồi dưỡng, hỗ trợ và phát huy tài năng trẻ, ý tưởng khởi nghiệp trong sinh viên.

2.3. Giải pháp tạo môi trường để sinh viên rèn luyện thể chất

Rèn luyện thể chất vừa là nhu cầu, vừa là mục tiêu rèn luyện của sinh viên. Trong giai đoạn hiện nay, sinh viên nhìn chung đã hình thành cho mình thói quen, ý thức trong tập luyện nâng cao sức khỏe thể chất cho bản thân. Năm bắt được xu hướng rèn luyện của sinh viên của sinh viên, các cấp bộ Hội đã đẩy mạnh tuyên truyền, triển khai cuộc vận động “*Mỗi sinh viên tập luyện một môn thể thao*”. Thường xuyên tổ chức các hoạt động thể thao phong trào nhằm thu hút sinh viên tham gia tập luyện, thi đấu, rèn luyện sức khỏe thường xuyên. Các hoạt động giao lưu thể thao giữa sinh viên các trường trong địa phương, giữa các trường trong cụm hoạt động được các cấp bộ Hội phối hợp tổ chức. Bên cạnh đó, tổ chức Hội Sinh viên Việt Nam cũng tiếp tục nghiên cứu tổ chức một số giải thể thao sinh viên bán chuyên, lâu dài, mang tính hiện đại và hội nhập quốc tế, hướng tới thành tích cao nhằm tạo môi trường để phát hiện, phát huy sinh viên có tài năng.

Các cấp bộ Hội đã có nhiều giải pháp củng cố và phát huy các câu lạc bộ, đội, nhóm thể thao của sinh viên nhằm tập hợp nhóm sinh viên cùng sở thích tạo môi trường giao lưu, phát triển sở thích thể thao. Chủ động tham mưu với nhà trường về việc sử dụng các công trình thể thao phục vụ việc rèn luyện sức khỏe của sinh viên. Liên hệ, phối hợp chính quyền địa phương trên địa bàn giới thiệu các địa điểm tập luyện thể dục, thể thao với những chính sách ưu đãi cho sinh viên. Phối hợp với ngành giáo dục và đào tạo, ngành y tế, ngành Văn hóa, Thể thao, Du lịch tham mưu các chương trình, đề án nâng cao thể lực, phát triển thể chất, tầm vóc cho sinh viên Việt Nam; quan tâm bữa ăn sinh viên đầy đủ chất

dinh dưỡng, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, tư vấn chế độ dinh dưỡng, sinh hoạt hằng ngày cho sinh viên để đảm bảo sức khỏe học tập và rèn luyện.

2.4 Giải pháp tạo môi trường để Sinh viên tham gia các hoạt động tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng

Trong giai đoạn hiện nay, tình nguyện vẫn là một trong những hoạt động được sinh viên quan tâm, yêu thích, được nhà trường và xã hội ghi nhận, đánh giá cao. Phần đông sinh viên hiện nay thể hiện sự cống hiến và ý thức tự nguyện tham gia vào các hoạt động xã hội, tình nguyện vì cộng đồng.

Các chiến dịch sinh viên tình nguyện trọng điểm như “Mùa hè xanh”, “Tình nguyện Mùa đông”, “Xuân tình nguyện”, Chương trình “Tiếp sức mùa thi” và các mô hình sinh viên tình nguyện được triển khai hiệu quả trong giai đoạn vừa qua vẫn tiếp tục được duy trì hiệu quả. Tổ chức Hội đã chỉ đạo từng bước chuyên môn hóa hoạt động của các câu lạc bộ, đội, nhóm tình nguyện, vận động hiến máu tình nguyện. Mở rộng, duy trì các hoạt động tình nguyện quốc tế; tiếp nhận và điều phối các hoạt động sinh viên quốc tế tình nguyện tại Việt Nam. Tăng cường các hoạt động hướng về Tổ quốc của Hội Sinh viên Việt Nam ở nước ngoài.

Bên cạnh đó, các cấp bộ Hội cũng thường xuyên nghiên cứu, phát triển những nội dung mới, hình thức mới trong phong trào sinh viên tình nguyện. Một mặt, khuyến khích các cấp bộ Hội tổ chức các chương trình, dự án tình nguyện theo hướng dài hạn, bền vững tại một địa phương. Tổ chức cuộc thi dự án tình nguyện để tăng tính sáng tạo, hiệu quả trong các hoạt động tình nguyện. Mặt khác, tăng cường phối hợp, kết nối giữa các cấp bộ Hội nhằm đảm bảo hiệu quả, tiết kiệm, an toàn trong các hoạt động tình nguyện. Các hoạt động hướng với nhu cầu thực tế, giải quyết các vấn đề cấp bách của địa phương, đơn vị, các địa bàn khó khăn, biên giới hải đảo được chú trọng triển khai. Nhiều đội hình chuyên môn của sinh viên tham gia phát triển kinh tế xã hội, tham gia xây dựng nông thôn mới; đô thị văn minh; an toàn giao thông; bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu và an sinh xã hội... đã được thành lập và vận hành hiệu quả. Nhiều giải pháp phần mềm, diễn đàn mạng xã hội kết nối các thông tin, nhu cầu tình nguyện được triển khai trong thực tế; các đội nhóm tình nguyện chưa thuộc tổ chức Hội cũng từng bước được phát huy và hoạt động theo định hướng của tổ chức Hội. Cung cấp tài liệu, tổ chức các buổi tập huấn về kỹ năng tổ chức và thực hiện các hoạt động tình nguyện.

Tính tích cực chính trị - xã hội của sinh viên đã được thể hiện thông qua nhiều quan niệm, thái độ và hành động của sinh viên, mà rõ nét nhất ở mong muốn và sự tham gia tích cực vào các hoạt động tình nguyện vì cuộc sống cộng

đồng. Sinh viên được rèn luyện các kỹ năng cần thiết trong giao tiếp, đời sống sinh hoạt, làm việc nhóm và rèn luyện tinh thần tập thể, tính kỷ luật cũng như vun đắp giá trị sống tốt đẹp cho bản thân thông qua các hoạt động tình nguyện.

2.5. Giải pháp tạo môi trường để sinh viên chủ động hội nhập quốc tế

Cách mạng công nghiệp 4.0 mang đến nhiều cơ hội nhưng đồng thời cũng tiềm ẩn nhiều rủi ro khôn lường. Bối cảnh này có ảnh hưởng lớn đến việc thay đổi quan điểm, tư duy cũng như tạo cú hích cho sinh viên trong việc chuẩn bị tâm thế chủ động tích lũy tri thức về công nghệ thông tin, chủ động cập nhật kịp thời và ứng dụng những tiến bộ khoa học kỹ thuật mới nhất của thế giới vào cuộc sống, đặc biệt là trau dồi vốn ngoại ngữ, trang bị kỹ năng mềm thành thạo ngay từ trên ghế của nhà trường nhằm mở rộng cơ hội cạnh tranh việc làm, mở ra cánh cửa để bước vào sân chơi toàn cầu hóa.

Trước thực tế đó, hội nhập quốc tế tiếp tục là một tiêu chí rèn luyện quan trọng của sinh viên. Các cấp bộ Hội trong thời gian qua đã tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức của sinh viên về hội nhập quốc tế; về thời cơ và thách thức trong quá trình hội nhập quốc tế; về mục đích, ý nghĩa và tầm quan trọng của việc chủ động học tập, rèn luyện, nâng cao kiến thức, kỹ năng hội nhập quốc tế. Tổ chức các hoạt động giáo dục về lối sống văn minh, trang bị kiến thức, kỹ năng về văn hóa giao tiếp, văn hóa ứng xử tại các hội nghị, hội thảo, các hoạt động giao lưu quốc tế cho sinh viên. Phối hợp, tham gia tổ chức các chương trình giao lưu văn hóa, thể thao giữa sinh viên Việt Nam với lưu học sinh nước ngoài học tập tại Việt Nam, với sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng khu vực và thế giới.

Bên cạnh đó, tổ chức Hội Sinh viên Việt Nam đã tiếp tục xây dựng và phát huy các câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm ngoại ngữ, tin học, tạo môi trường để sinh viên thực hành tiếng anh, tin học. Khuyến khích sinh viên sử dụng thành thạo 01 ngoại ngữ và biết thêm 01 ngoại ngữ khác và có khả năng sử dụng công nghệ thông tin. Tổ chức các hoạt động kết nối giữa Hội Sinh viên các tỉnh, thành phố, Hội Sinh viên các trường với Hội Sinh viên Việt Nam ở nước ngoài, với các tổ chức sinh viên quốc tế. Tổ chức, khuyến khích sinh viên tham gia các hội thảo, diễn đàn, tọa đàm khu vực, quốc tế nhằm xây dựng lớp sinh viên tự tin năng lực, thành thạo ngoại ngữ.

Đại hội X Hội Sinh viên Việt Nam nhiệm kỳ 2018 - 2023 đã xác định mục tiêu: “xây dựng lớp sinh viên có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh chính trị vững vàng, giàu lòng yêu nước; Có động cơ học tập đúng đắn, đam mê sáng tạo, nghiên cứu khoa học; Có sức khỏe, thể lực tốt, tinh thần khỏe mạnh; tích cực tham gia các hoạt động thể hiện trách nhiệm với cộng đồng, với xã hội; có kỹ

năng thực hành xã hội, tư duy và tri thức về hội nhập quốc tế”. Cụ thể hóa các giải pháp thực hiện mục tiêu đó, trong giai đoạn vừa qua, Hội Sinh viên Việt Nam đã triển khai hiệu quả, lan tỏa rộng rãi giá trị tốt đẹp của phong trào “*Sinh viên 5 tốt*”. Phong trào không chỉ được sinh viên đón nhận ngày càng tích cực mà còn được cấp uỷ, Ban Giám hiệu nhiều trường quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi để Hội Sinh viên triển khai nhiều giải pháp tạo môi trường để sinh viên rèn luyện, phấn đấu toàn diện trên các mặt; nhiều nhà trường đã xác định 5 tiêu chí phong trào là mục tiêu xây dựng hình ảnh, chất lượng đào tạo sinh viên trường.

Có thể thấy rằng, phong trào “*Sinh viên 5 tốt*” đã trở thành một cảm nang quan trọng để sinh viên Việt Nam xây dựng hình mẫu phấn đấu và xác định cho bản thân mục tiêu để tu dưỡng, rèn luyện. Phong trào “*Sinh viên 5 tốt*” không chỉ góp phần thực hiện nhiệm vụ chính trị của nhà trường, xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao, toàn diện mà từ đó cũng hình thành những công dân toàn cầu, những con người nhân văn và những tấm gương đòi thường, lan tỏa những giá trị tốt đẹp trong sinh viên Việt Nam và toàn xã hội./.

ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC TỔ CHỨC DIỄN ĐÀN XÂY DỰNG TÌNH BẠN ĐẸP – NÓI KHÔNG VỚI BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG TRONG HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Bình Thuận

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm gần đây, tình trạng bạo lực học đường có chiều hướng gia tăng và diễn biến hết sức phức tạp, đã trở thành điểm nóng báo động không chỉ trong ngành giáo dục mà còn đối với toàn xã hội, bởi lẽ nó gây ảnh hưởng tiêu cực và tác động sâu sắc đối với thế hệ trẻ hiện nay. Vì vậy, nhằm tăng cường giải pháp xây dựng trường học thân thiện, phòng chống bạo lực học đường trong trường học, góp phần giáo dục ý thức, đạo đức, lối sống văn hóa cho học sinh, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Bình Thuận đã chỉ đạo Đoàn các trường Trung học Phổ thông trên địa bàn tỉnh tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp – Nói không với bạo lực học đường*” trong các giờ ngoại khóa nhằm mục đích tuyên truyền, giáo dục cho học sinh thấy được sự nguy hại của bạo lực học đường và tìm ra giải pháp để ngăn chặn, đẩy lùi vấn nạn này một cách có hiệu quả.

II. NỘI DUNG

Nhằm đạt được hiệu quả tích cực, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã ban hành các văn bản hướng dẫn cũng như chỉ đạo các Đoàn trường Trung học phổ thông đổi mới hình thức, phương pháp tổ chức Diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp – Nói không với bạo lực học đường*”.

Thời gian vừa qua, Ban thường vụ Tỉnh đoàn đã triển khai tổ chức diễn đàn với các hình thức phong phú, phù hợp với điều kiện thực tế của mỗi đơn vị tạo hiệu ứng tích cực, thu hút đông đảo học sinh tham gia, cụ thể như sau:

- Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã triển khai xây dựng nhật ký đồng hành “*Xây dựng tình bạn đẹp*” trong năm học, tuyên truyền hình ảnh đẹp trên báo trường, fanpage của trường bằng chuỗi hình ảnh xoay quanh tình bạn đẹp,...đến đông đảo học sinh toàn trường. Đây là một hình thức mới trong triển khai diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường*” phù hợp với học sinh, thu hút đông đảo các em học sinh tham gia, nhiệt tình hưởng ứng.

- Diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường*” được tổ chức trong các giờ ngoại khóa, các em học sinh đã được cung cấp thông tin về bạo lực học đường, hậu quả do bạo lực học đường gây ra, các kiến thức

pháp luật, kỹ năng xử lý tình huống để ngăn chặn bạo lực học đường hoặc tham gia giải quyết, đấu tranh với các hành vi bạo lực học đường. Tại diễn đàn, các em đã được tham gia xây dựng tiêu phẩm tái hiện lại một số tình huống xảy ra bạo lực học đường mà các em đã bắt gặp trong cuộc sống, trong trường học. Phần giao lưu câu hỏi xoay quanh chủ đề phòng, chống bạo lực học đường là cơ hội để các em học sinh thể hiện nhận thức, sự hiểu biết pháp luật, kỹ năng giải quyết các mâu thuẫn được diễn ra sôi nổi, nhiệt tình với nhiều phần quà hấp dẫn. Tại đây, các em học sinh cũng đã cởi mở, thẳng thắn trao đổi với nhau về chủ đề tình yêu, tình bạn tuổi học trò, được thể hiện quan điểm của mình về tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường.

- Diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường*” được tổ chức bằng hình thức sân khấu hóa với tiêu phẩm về bạo lực học đường và nhận thức của học sinh về vấn đề này. Ngoài ra, phần “*vấn ngang, đáp ngược*” là hệ thống câu hỏi nhằm truyền tải tới học sinh về nguyên nhân, thực trạng, giải pháp phòng, chống bạo lực học đường, hậu quả của hành vi bạo lực học đường là gì, nguyên nhân dẫn đến bạo lực học đường, cách xử lý tình huống khi gặp bạo lực học đường...

- Đây mạnh công tác tuyên truyền trực quan về mô hình và những thông điệp mang lại qua hệ thống pano, băng rôn, khẩu hiệu tại khuôn viên nhà trường, các địa điểm đông học sinh; tổ chức cuộc thi sáng tác video clip về tình bạn đẹp, phòng, chống bạo lực học đường. Bên cạnh việc tuyên truyền, các đơn vị còn hướng dẫn các bạn học sinh sử dụng hiệu quả mạng xã hội của cá nhân trong đăng tải thông tin; phối hợp với các cơ quan báo chí, phát thanh, truyền hình xây dựng các chương trình, các bài viết để tuyên truyền về mô hình trên các phương tiện thông tin đại chúng.

III. KẾT LUẬN

Đến nay, diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường*” đã được tổ chức tại 100% trường Trung học phổ thông trong tỉnh. Thông điệp về tình bạn đẹp, về hậu quả của nạn bạo lực học đường được khéo léo chuyển tải đến học sinh.

Diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - Nói không với bạo lực học đường*” đã tạo môi trường để các em học sinh trau dồi kỹ năng sống, giáo dục ý thức đạo đức, lối sống văn hóa, ngăn chặn nạn bạo lực học đường; định hướng xây dựng, duy trì và giữ vững tình bạn đẹp trong học sinh, góp phần xây dựng văn hóa học đường lành mạnh trong các trường học và tham gia tích cực hoạt động đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; cùng chung tay đẩy lùi bạo lực ra khỏi trường học, để trường học thực sự là nơi giáo dục nhân cách tốt đẹp nhất của mỗi học sinh./.

ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC TỔ CHỨC DIỄN ĐÀN XÂY DỰNG TÌNH BẠN ĐẸP – NÓI KHÔNG VỚI BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG TRONG HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hòa Bình

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bạo lực học đường (BLHĐ) không phải là vấn đề mới, nhưng những năm gần đây, BLHĐ trong học sinh, đặc biệt ở khối Phổ thông ở nước ta thu hút được nhiều sự quan tâm của xã hội bởi sự gia tăng về số vụ, sự phức tạp hơn về các hình thức biểu hiện. Các phương tiện thông tin đại chúng, bao gồm truyền hình, báo in và báo điện tử, và các trang mạng xã hội khác, thời gian gần đây đã liên tục phản ánh nhiều vụ việc nghiêm trọng về BLHĐ trong học sinh phổ thông, bao gồm những vụ việc có tính chất nghiêm trọng xảy ra tại trường học và trước cổng trường, xuất phát từ những mâu thuẫn hoặc những mối quan hệ tâm lý tình cảm trong trường học, như học sinh bị đánh hội đồng, hoặc bị bạo lực bằng những hung khí gây nguy hiểm như dao, kiếm, mã tấu..., hoặc quay clip đăng tải lên mạng xã hội, gây bức xúc, phẫn nộ trong xã hội.

Theo số liệu được Bộ Giáo dục và đào tạo đưa ra gần đây nhất, trong một năm học, toàn quốc xảy ra gần 1.600 vụ việc học sinh đánh nhau ở trong và ngoài trường học (khoảng 5 vụ/ngày). Cứ khoảng trên 5.200 học sinh thì có một vụ đánh nhau; cứ hơn 11.000 học sinh thì có một em bị buộc thôi học vì đánh nhau; cứ 09 trường thì có 01 trường có học sinh đánh nhau. Đáng lo ngại hơn, theo thống kê của Bộ Công an, mỗi tháng có hơn 1.000 thanh thiếu niên phạm tội. Trước kia: tội phạm giết người trong độ tuổi từ 30 đến dưới 45 chiếm số lượng cao nhất. Bây giờ giảm còn 34% so với 41% của độ tuổi 18 đến dưới 30 (độ tuổi từ 14 đến dưới 18 chiếm đến 17%)¹.

Nhiều kết quả của các nghiên cứu về BLHĐ chỉ ra rằng, tất cả các hành vi bạo lực học đường đều để lại những hậu quả nhất định đối với học sinh, gia đình, nhà trường và xã hội. Trong đó, BLHĐ gây ảnh hưởng tiêu cực đến tâm lý, với nỗi sợ hãi, lo âu, bất an, uất ức và bị ám ảnh là những trạng thái phổ biến mà

¹Cổng thông tin điện tử Viện nghiên cứu lập pháp, năm 2019:
<https://quochoi.vn/viennghiencluulapphap/lapphap/Pages/ngghien-cuu-chuyen-de.aspx?ItemID=200>

hầu hết các em học sinh bị bạo lực đã phải trải qua. Các em học sinh là nạn nhân thường có những biểu hiện rối nhiễu hành vi, mất tự tin, lo sợ khi đến trường dẫn đến lảm lì, ít nói, luôn ở trong trạng thái lo lắng, ngại tiếp xúc với mọi người... dẫn đến sức học giảm sút, ngại đến trường, thậm chí phát sinh các vấn đề về thần kinh. Có em trở nên trầm cảm, tự ti, lo sợ và có những trường hợp đã tìm đến cái chết để giải thoát chính mình. Các em học sinh là nạn nhân của bạo lực thường có xu hướng không thể tập trung học, thậm chí các em còn không dám đến lớp, dẫn đến việc học hành chệnh mảng, kết quả học tập sút kém, phải thi lại, lưu ban...

Bản thân các học sinh là chủ thể của bạo lực cũng phải chịu những hậu quả tiêu cực do việc làm của mình gây ra về mặt sức khỏe, tâm lý, sự phát triển nhân cách và vấn đề học tập của các em. Bởi các học sinh gây bạo lực cũng sẽ trở thành đối tượng bị thù hằn và bị ghét bởi các nạn nhân cũng như của các bạn cùng học. Bên cạnh đó còn là nỗi lo lắng bị trả thù từ phía nạn nhân, gia đình và bạn bè của nạn nhân. Học sinh gây bạo lực cũng phải đối mặt với việc chịu kỷ luật của nhà trường có thể là đình chỉ học tập tạm thời hoặc bị đuổi học, ở mức độ nghiêm trọng hơn là phải chịu sự truy tố của pháp luật. Không những thế những học sinh gây bạo lực cũng có nguy cơ phải đối mặt với kết quả học tập không tốt bởi vì các em có đặc điểm là luôn nuôi dưỡng niềm tin về “sức mạnh” của mình dẫn đến không còn muốn học, thích sớm ra đời để chứng tỏ bản thân nên lơ là học tập và kết quả học tập sa sút.

Công tác giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống cho thanh thiếu nhi nói chung và đoàn viên, thanh niên trong các nhà trường nói riêng là một nội dung quan trọng của Đoàn thanh niên các cấp, đã được Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 - 2022 xác định “*Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi*” là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong công tác giáo dục của Đoàn. Trong đó tập trung giáo dục lòng nhân ái, tính trung thực, trách nhiệm; tinh thần hiếu học, yêu lao động; ý thức giữ gìn và phát huy truyền thống, bản sắc văn hóa dân tộc, tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại. Triển khai đồng bộ và hiệu quả cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới*”. Kịp thời tổ chức tuyên dương những hành động, nghĩa cử cao đẹp, khơi dậy những giá trị nhân văn trong thanh thiếu niên, chú trọng tuyên truyền các phong trào thi đua yêu nước, gương người tốt, việc tốt trên các lĩnh vực của đời sống xã hội. Xây dựng, phát hiện, bồi dưỡng, tôn vinh và nhân rộng các điển hình tiên tiến có sức hiệu triệu, hấp dẫn, hướng thanh thiếu nhi đến các giá trị tích cực, cao đẹp; đồng thời, chủ động trong phê bình, đấu tranh chống các biểu hiện sai trái, tiêu cực, nhận thức lệch lạc trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi, bài trừ các tệ nạn xã hội.

Để triển khai hiệu quả nhiệm vụ “*Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi*” của Đoàn, việc tuyên truyền, nâng cao nhận thức, kỹ năng sống cho học sinh để “*xây dựng những tình bạn đẹp*”, cùng chung tay phòng chống và nói không với bạo lực học đường là những nhiệm vụ hết sức cần thiết. Trong đó, tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - nói không với bạo lực học đường*” của Đoàn thanh niên các cấp là một hình thức để tuyên truyền hiệu quả, đã được triển khai, nhân rộng tại các nhà trường, các tỉnh thành trong toàn quốc và dần mang được những hiệu quả ban đầu, giúp đẩy lùi và giảm thiểu tình trạng bạo lực học đường trong thanh thiếu nhi đang học tập tại các nhà trường.

II. NỘI DUNG

Tỉnh Hòa Bình hiện nay có 56 trường THPT, Phổ thông Dân tộc nội trú, Trung tâm GDNN-GDTX với khoảng 25.000 học sinh. Thanh niên Hòa Bình nói chung và khối trường học phổ thông nói riêng có đặc điểm cần cù chịu khó, ham học hỏi, năng động, sáng tạo, tích cực phát huy truyền thống cách mạng của quê hương, khắc phục mọi khó khăn, thử thách để vươn lên trong học tập, luôn luôn giúp đỡ bạn bè, có tinh thần đoàn kết cao, thường xuyên tham gia các hoạt động, phong trào tình nguyện của Đoàn, Hội tổ chức góp phần thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hóa- xã hội của địa phương.

Nhằm tuyên truyền đến ĐVTN, học sinh trong toàn tỉnh về nêu cao ý thức xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường; góp phần xây dựng xã hội, môi trường học tập lành mạnh, học sinh thân thiện để thực hiện tốt phong trào đôi bạn cùng tiến; nêu cao tinh thần đoàn kết cho học sinh và xây dựng thuần phong mỹ tục, truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam về tinh thần đoàn và góp phần xây dựng văn hóa học đường lành mạnh trong các nhà trường và tham gia tích cực vào hoạt động đổi mới căn bản, toàn diện Giáo dục và Đào tạo. Từ năm 2019 đến nay, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hòa Bình xây dựng nhiều văn bản, hướng dẫn và chỉ đạo 100% các Đoàn trường trên địa bàn tỉnh thường xuyên tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - nói không với bạo lực học đường*” trong các năm học, thu hút sự quan tâm của đoàn viên, thanh niên và học sinh.

Trong đó, ngay từ đầu các năm học, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã đề ra chỉ tiêu 100% Đoàn trường THPT, Trung tâm GDNN - GDTX tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*”. Khảo sát, đánh giá và tổ chức các Diễn đàn điểm cấp tỉnh tại các nhà trường là điểm nóng và tiềm ẩn nguy cơ cao về “*Bạo lực học đường*”. Tại các diễn đàn, học sinh được giao lưu, hóa thân vào những tiểu phẩm kịch tương tác, cùng chia sẻ những câu chuyện đẹp về văn minh học đường, gương người tốt, việc tốt, gương giúp nhau

vượt khó, về tình bạn trong môi trường học đường, hướng đến việc xây dựng tình bạn đẹp, chia sẻ những câu chuyện về hành động đẹp trong việc phòng chống bạo lực học đường, chia sẻ kiến thức pháp luật, kỹ năng xử lý tình huống, kỹ năng phòng vệ để ngăn chặn bạo lực học đường, các phương pháp tham gia giải quyết, đấu tranh với các hành vi bạo lực học đường và tuyên dương những tấm gương có thói quen tốt, hành động đẹp, tích cực trong việc tham gia giải quyết, phòng, chống bạo lực học đường.

Thực hiện sự chỉ đạo, hướng dẫn của Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, các cấp bộ đoàn trong tỉnh đã xây dựng và triển khai tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*”, chú trọng vào học sinh khối phổ thông. Các huyện, thành đoàn đã lựa chọn phương án phát động, tổ chức các hoạt động hưởng ứng diễn đàn phù hợp với điều kiện thực tiễn của đơn vị. Nhiều chương trình giao lưu, chia sẻ với khách mời của chương trình về kiến thức, kỹ năng, giải pháp phòng chống bạo lực học đường (*khách mời là chuyên gia, các nhà tư vấn tâm lý, thầy - cô giáo, văn - nghệ sĩ, người nổi tiếng, những tấm gương học sinh tiêu biểu...*). Tổ chức các hình thức tương tác các vở kịch, tiểu phẩm tương tác; thi kiến thức, hỏi - đáp... cung cấp kiến thức, thông tin, kỹ năng phòng chống bạo lực học đường...

Kết quả, chỉ riêng trong năm học 2019 - 2020, các Đoàn trường đã tổ chức được 56 diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*” cho gần 25.000 học sinh trong toàn tỉnh tham gia. Các diễn đàn tập trung vào các nội dung chính như: “Học sinh giao lưu, chia sẻ với khách mời của chương trình về kiến thức, kỹ năng, giải pháp phòng, chống bạo lực học đường”; Tổ chức thi kịch tương tác cung cấp kiến thức, thông tin, kỹ năng phòng, chống bạo lực học đường. Các diễn đàn đã tạo hiệu ứng tích cực không chỉ thu hút đông đảo học sinh tham gia, chú ý lắng nghe mà còn giúp các em nhận thức rõ hơn về giá trị của tình bạn, xác định rõ trách nhiệm của bản thân trong quan hệ bạn bè, tình yêu và gia đình. Ngoài ra, các em còn được trau dồi kỹ năng xử lý tình huống để xây dựng tình bạn đẹp và ngăn chặn, đấu tranh với các hành vi bạo lực học đường.

Trong quá trình triển khai, nhiều Đoàn trường đã có cách làm mới, sáng tạo và đầy cuốn hút với các bạn học sinh. Những câu chuyện thực tế mang đậm tính nhân văn của tình bạn trong nhà trường, những hành động “*giúp bạn đến trường*”, “*đôi bạn cùng tiến*”, “*vì bạn nghèo*”... đã được chia sẻ và nhân rộng trong các nhà trường. Những đội kịch truyền thông, tương tác đã dần được hình thành và mang đến những tiểu phẩm hay, có tính truyền thông và giáo dục sâu sắc xuất hiện ngày càng nhiều trong các diễn đàn, với những biên kịch, đạo diễn, diễn viên chính là những bạn học sinh đã tạo ra sự lôi cuốn hấp dẫn nhưng rất

gần gũi với các bạn trẻ, cùng các thông điệp về tình bạn đẹp, về nói không với bạo lực học đường mang nhiều ý nghĩa. Đó chính là một trong những hoạt động có ý nghĩa thiết thực tạo môi trường để các em học sinh được rèn luyện, trưởng thành và trau dồi kỹ năng sống, giáo dục các em những giá trị đạo đức tốt đẹp trong việc xây dựng tình bạn đẹp của tuổi học trò, tuyên truyền phòng chống tình trạng bạo lực học đường để góp phần xây dựng môi trường học tập an toàn, thân thiện, lành mạnh.

Tiêu biểu là Hội thi “*Kịch tương tác*” về chủ đề “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*” của huyện đoàn Lạc Sơn với sự tham gia của 05 Đoàn trường THPT trên địa bàn huyện; Ngày hội “*Khi tôi 18 - Tình bạn đẹp và nói không với bạo lực học đường*” của Huyện đoàn Kim Bôi; hay các diễn đàn được tổ chức thường xuyên, mang nhiều tính sáng tạo, đổi mới của các Đoàn trường: THPT Công Nghiệp, Phổ thông Dân tộc Nội trú tỉnh Hòa Bình, THPT Quyết Thắng... Nội dung diễn đàn gồm: các bạn học sinh thể hiện tiểu phẩm tuyên truyền về nội dung ngăn chặn bạo lực học đường; Chia sẻ, trao đổi, cổ vũ những thói quen tốt, hành động đẹp trong việc phòng chống bạo lực học đường. Phổ biến kiến thức pháp luật có liên quan đến hậu quả do bạo lực học đường gây ra; kỹ năng xử lý tình huống để ngăn chặn bạo lực học đường hoặc tham gia giải quyết, đấu tranh với các hành vi bạo lực học đường. Tiếp đó, là hoạt động chia sẻ những câu chuyện đẹp về tình bạn trong môi trường học đường, trong cuộc sống, định hướng việc xây dựng tình bạn đẹp trong học sinh... Thông qua diễn đàn đã giúp cho học sinh nhận thức rõ hơn về giá trị của tình bạn, xác định rõ trách nhiệm của bản thân trong quan hệ bạn bè. Qua đó, cũng giúp các bạn trau dồi kỹ năng xử lý tình huống, xây dựng tình bạn đẹp, ngăn chặn và đấu tranh với các hành vi bạo lực học đường.

Bên cạnh những kết quả đạt được thì việc hướng dẫn, chỉ đạo và tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*” cho học sinh tại các nhà trường của tỉnh Hòa Bình còn gặp nhiều khó khăn, hạn chế. Đó là một số Đoàn trường học chưa thực sự quan tâm, nghiên cứu và chủ động xây dựng, tổ chức Diễn đàn tại nhà trường. Một bộ phận cán bộ Đoàn trường học còn thụ động, thiếu sáng tạo, áp dụng Diễn đàn mang tính copy, máy móc, nên nhiều nội dung đưa vào chưa phù hợp với học sinh; hình thức tổ chức cứng nhắc, thiếu linh hoạt nên chưa thu hút được sự chú ý và tích cực tham gia của các em. Tình trạng bạo lực học đường có xu hướng bộc phát bên ngoài nhà trường nên các thầy cô giáo nhà trường ít nắm được. Nhiều vụ việc chỉ khi có thông tin trên mạng xã hội mới nắm bắt được và xử lý, nên không phát hiện và có biện pháp xử lý kịp thời để ngăn chặn tình trạng bạo lực học đường xảy ra.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Đề Diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*” cho học sinh phổ thông tại các nhà trường được nâng cao chất lượng, hiệu quả, có ý nghĩa thiết thực trong tạo môi trường để các em học sinh được rèn luyện, trưởng thành và trau dồi kỹ năng sống, giáo dục các em những giá trị đạo đức tốt đẹp trong việc xây dựng tình bạn đẹp của tuổi học trò, tuyên truyền phòng chống tình trạng bạo lực học đường để góp phần xây dựng môi trường học tập an toàn, thân thiện, lành mạnh. Tôi xin đề xuất một số giải pháp Đổi mới phương thức tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*, cụ thể như sau:

Thứ nhất: Đề xuất Trung ương Đoàn phối hợp với Ngành Giáo dục và Đào tạo sớm ban hành văn bản liên tịch hướng dẫn, chỉ đạo tổ chức Đoàn các cấp, các nhà trường tăng cường phối hợp tổ chức các diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường*” ngay từ đầu năm học. Trong đó đưa Diễn đàn trở thành hoạt động ngoại khóa thường xuyên của các nhà trường.

Thứ hai: Các Đoàn trường cần chủ động nghiên cứu, cập nhật thông tin, kiến thức mới để tổ chức các diễn đàn, tọa đàm, giao lưu, hội nghị, hội thảo và các hình thức phù hợp khác để học sinh, cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên được trình bày các giải pháp, sáng kiến đối với việc xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường tại các diễn đàn.

Thứ ba: Đoàn thanh niên địa phương, nhà trường cần chủ động đề xuất, phối hợp cùng Ban Giám hiệu nhà trường tăng cường tổ chức các hoạt động trải nghiệm tập thể có tính cộng đồng - xã hội, nhằm tạo cơ hội cho học sinh tham gia các hoạt động trải nghiệm thực tế, góp phần định hướng thẩm mỹ lành mạnh, giáo dục kỹ năng sống, hình thành và phát triển nhân cách. Phối hợp tổ chức các chương trình tập huấn nâng cao năng lực phòng, chống bạo lực học đường cho học sinh và đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên trong cơ sở giáo dục.

Thứ tư: Chủ động kết nối, tổ chức giao lưu, chia sẻ với khách mời của chương trình về kiến thức, kỹ năng, giải pháp phòng, chống bạo lực học đường (*khách mời là chuyên gia, các nhà tư vấn tâm lý, thầy cô giáo, văn nghệ sỹ, người nổi tiếng, những tấm gương học sinh tiêu biểu...*)

Thứ năm: Quan tâm, đẩy mạnh việc tổ chức diễn đàn qua hình thức sân khấu hóa có tính tương tác: kịch, tiểu phẩm; thi kiến thức, hỏi đáp... cung cấp kiến thức, thông tin, kỹ năng phòng, chống bạo lực học đường. Xây dựng các CLB, đội kịch truyền thông, đội kịch tương tác... trong các nhà trường.

Thứ sáu: Kịp thời tuyên dương, giới thiệu và tuyên truyền trên các kênh thông tin đại chúng của trung ương và địa phương, các kênh mạng xã hội những

tấm gương tiêu biểu, những hành động, nghĩa cử cao đẹp trong tình bạn tuổi học trò, khơi dậy những giá trị nhân văn trong thanh thiếu niên, nhân rộng hơn nữa những hình ảnh đẹp, câu chuyện có thật về tình bạn, về tinh thần sẻ chia, giúp đỡ, tương thân tương ái của các bạn học sinh.

IV. KẾT LUẬN

Trên đây là một số ý kiến tham luận của Tỉnh đoàn Hòa Bình với chủ đề: Đổi mới phương thức tổ chức diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - nói không với bạo lực học đường*” trong học sinh trung học phổ thông. Hy vọng rằng với những phân tích, đánh giá cùng các giải pháp, nhiệm vụ trọng tâm được đề xuất nêu trên, cùng với sự vào cuộc quyết tâm, trách nhiệm, linh hoạt, sáng tạo của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh các cấp trong toàn quốc, diễn đàn “*Xây dựng tình bạn đẹp - nói không với bạo lực học đường*” của chúng ta sẽ gặt hái được nhiều thành công, thực sự là hoạt động ý nghĩa, để đoàn viên thanh niên, học sinh trong nhà trường nêu cao ý thức xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường; góp phần xây dựng xã hội, môi trường học tập lành mạnh, học sinh thân thiện, giúp nhau cùng tiến bộ; qua đó nêu cao tinh thần đoàn kết cho học sinh và xây dựng thuần phong mỹ tục, truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam./.

GIÁ TRỊ CỦA PHONG TRÀO “HỌC SINH 3 RÈN LUYỆN” TRONG HỌC SINH CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

Trường Trung cấp Kinh tế Kỹ thuật Nguyễn Hữu Cảnh

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” do Ban Bí thư Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh triển khai từ năm 2012 với 03 nội dung chính: Rèn luyện đạo đức, tác phong; rèn luyện tay nghề; rèn luyện kỹ năng, thái độ nghề nghiệp. Phong trào nhằm tạo điều kiện, môi trường, động lực cho học sinh trung cấp trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp được rèn luyện, phấn đấu, trang bị những hành trang cần thiết để lập thân, lập nghiệp.

Trong những năm qua, thực hiện sự chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, các cấp bộ Đoàn đã kịp thời nắm bắt được kết quả triển khai phong trào tại cơ sở cùng những khó khăn từ thực tiễn triển khai phong trào. Từ đó, Đoàn các cấp đã chủ động đề ra các giải pháp tháo gỡ khó khăn, đề ra những giải pháp cụ thể để phát huy và nhân rộng phong trào, cụ thể như: tổ chức các Chương trình “*Trang bị tác phong công nghiệp*”, “*Trang bị kỹ năng thực hành xã hội*”; tổ chức Hội thi “*Học sinh giỏi nghề*”, Ngày hội “*Hướng nghiệp, dạy nghề*” ... đã góp phần giúp học sinh, sinh viên biết đến và hưởng ứng phong trào, trau dồi kiến thức và thực tế để khi ra trường tiếp cận ngay công việc, làm ra sản phẩm có chất lượng cao, giá thành rẻ, đáp ứng được ngay yêu cầu của xã hội, của các nhà máy, xí nghiệp. Các hoạt động ngoại khóa “*Hành trình về nguồn*”, hoạt động “*Đền ơn đáp nghĩa*”, “*Uống nước nhớ nguồn*”, chương trình “*Thắp sáng ước mơ tuổi trẻ Việt Nam*”, các buổi gặp gỡ, đối thoại với học sinh; các hoạt động tình nguyện, hội thao, hội diễn văn nghệ được các cấp bộ Đoàn tổ chức thường xuyên liên tục với mục đích giáo dục đạo đức, lối sống, kịp thời nắm bắt tư tưởng, định hướng dư luận trong học sinh và giúp các em trao đổi kinh nghiệm, nâng cao kỹ năng nghề, định hướng giá trị, lối sống, phấn đấu và trưởng thành. Ngoài ra, Đoàn Thanh niên các cấp cũng đã quan tâm tổ chức các khóa, lớp tập huấn kỹ năng mềm: kỹ năng giao tiếp, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng quản lý thời gian, kỹ năng khởi sự doanh nghiệp... cho học

sinh; đẩy mạnh công tác giáo dục thái độ, động cơ học tập đúng đắn cho học sinh; đồng thời phối hợp phòng chống các tiêu cực, gian lận trong học tập, thi và kiểm tra; phát động học sinh đăng ký thực hiện “*Học nghiêm túc - thi chất lượng*”. Bên cạnh đó, các cấp bộ Đoàn cũng như các cơ sở Đoàn thường xuyên có hoạt động phối hợp với các Trung tâm giới thiệu việc làm, công ty, doanh nghiệp tổ chức các hoạt động tư vấn hướng nghiệp, giới thiệu việc làm cho học sinh, giao lưu, kết nối học sinh với nhà tuyển dụng, tổ chức cho học sinh tham quan thực tế tại các nhà máy, xí nghiệp, khu công nghiệp, khu chế xuất, liên hệ cơ sở thực hiện cho học sinh; vận động các doanh nghiệp, các tổ chức xã hội, các nhà hảo tâm để duy trì, phát triển các giải thưởng, quỹ học bổng, quỹ hỗ trợ học sinh vượt khó học tốt, quỹ nghiên cứu khoa học... phù hợp với điều kiện tại từng đơn vị. Với những cách làm hiệu quả, trong những năm qua, phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” của các đơn vị đã đạt được nhiều hiệu quả tích cực, đi vào thực chất, thực sự trở thành kim chỉ nam cho hoạt động Đoàn khối trường Trung cấp. Phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” tiếp tục là hoạt động tạo môi trường giúp học sinh, sinh viên tích cực học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ chuyên môn, tay nghề, khẳng định chất lượng đào tạo của các trường, hình thành lực lượng lao động có trình độ cao, có đạo đức tốt góp phần đưa đất nước Việt Nam phát triển nhanh và bền vững.

Từ việc làm tốt công tác tuyên truyền, vận động, tổ chức các phong trào hoạt động, kết hợp tổ chức cho học sinh đăng ký phấn đấu đạt danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*”, số lượng và chất lượng học sinh đạt danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” ngày càng tăng lên theo từng năm học. Hoạt động tuyên dương đã được các đơn vị tổ chức một cách trang trọng, qua đó góp phần động viên, khích lệ kịp thời để các bạn học sinh tiếp tục phấn đấu và thành công trong nghề nghiệp tương lai của mình.

II. NỘI DUNG

Sau 08 năm triển khai, phong trào ngày một phát triển sâu rộng, trở thành thương hiệu của học sinh Trung cấp, giúp các bạn học sinh ngày một hoàn thiện, phát triển toàn diện về năng lực, phẩm chất, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp. Cụ thể như:

Trong công tác rèn luyện đạo đức, tác phong, giúp học sinh rèn luyện: Tuân thủ các qui định của nhà trường về thái độ học tập, các quy định về vận hành sử dụng thiết bị học tập; phấn đấu đạt điểm rèn luyện từ loại giỏi trở lên. Rèn luyện ý thức công dân, tuân thủ các quy định của pháp luật. Tự tìm hiểu và nắm các quy định cơ bản của pháp luật: Luật giao thông đường bộ, các luật liên quan đến ngành học, luật lao động, luật nghĩa vụ quân sự, luật thanh niên và các

văn bản pháp luật khác. Rèn luyện đạo đức, từng bước hình thành những phẩm chất tốt đẹp, có lối sống văn hóa, sống có tình cảm và trách nhiệm với gia đình, bạn bè, thầy cô, nhà trường và xã hội; đấu tranh phòng chống các biểu hiện hoặc các hiện tượng tiêu cực, chưa phù hợp trong học sinh, xã hội. Không ngừng học tập, rèn luyện để hình thành, nâng cao nhận thức chính trị, khả năng lý luận, tự trau dồi, xây dựng lý tưởng thông qua việc tham gia các hoạt động do Đoàn tổ chức, tự tìm hiểu, học tập, nghiên cứu thông qua các phương tiện truyền thông, ấn phẩm văn hóa. Chủ động tìm hiểu, rèn luyện, tác phong, tham gia “*Hành trình trang bị tác phong công nghiệp*” do Đoàn tổ chức.

Trong việc rèn luyện tay nghề, giúp học sinh rèn luyện: Tích cực học tập tốt, phấn đấu không nợ môn, học phần trong năm học, tham gia các tổ nhóm, câu lạc bộ học tập, tham gia tích cực các hoạt động học thuật trong trường. Tích cực phát huy khả năng sáng tạo, tinh thần tự học, đổi mới phương pháp học tập của bản thân. Tích cực rèn luyện về ngoại ngữ, tin học: Tham gia các cuộc thi ngoại ngữ, tin học các cấp, tham gia các chương trình giao lưu, hợp tác với học sinh trong và ngoài nước. Tích cực trau dồi tay nghề: Tham gia các cuộc thi học sinh giỏi nghề các cấp, tham gia các cuộc thi sáng tạo, sản phẩm ứng dụng kỹ thuật vào thực tiễn, có sáng kiến trong việc cải tiến mô hình, học cụ, nâng cao tay nghề.

Với nội dung rèn luyện kỹ năng, thể lực giúp học sinh rèn luyện: Xác định cho bản thân các kỹ năng thực hành xã hội cần thiết và có kế hoạch rèn luyện, học tập các kỹ năng đề ra. Tham gia tích cực trong các câu lạc bộ, đội, nhóm kỹ năng và thể dục thể thao trong trường; tự ý thức tập luyện 01 môn thể thao thường xuyên; không sử dụng ma túy và các chất gây nghiện, hạn chế uống bia, rượu và không hút thuốc lá. Thông qua các nội dung rèn luyện của phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” giúp học sinh Trung cấp “*Vững kiến thức - Chắc tay nghề - Tự tin hội nhập*”. Ngày trở nên hoàn thiện, trở thành những cán bộ, người thợ giỏi chuyên môn, vững tay nghề, có bản lĩnh, được doanh nghiệp đánh giá cao, đóng góp xứng đáng cho xã hội. Cụ thể phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” được tổ tại Trường Trung cấp Kinh tế - Kỹ thuật Nguyễn Hữu Cảnh trong những năm vừa qua:

1. Đối với hoạt động tuyên truyền

- Thực hiện các bảng tiêu chí phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” bố trí tại các lớp học và sảnh trường để học sinh nắm rõ các tiêu chí.
- Thực hiện sản phẩm tuyên truyền trên trang website và mạng xã hội.
- Ngay từ đầu năm học, Ban Chấp hành Đoàn trường ban hành Kế hoạch thực hiện phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” với các giải pháp cụ thể.
- Tổ chức cho các lớp thực hiện đăng ký thực hiện phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” ngay từ đầu năm học.

- Tổ chức triển khai các nội dung thực hiện phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” đến với học sinh trong tuần sinh hoạt đầu khoá.
- Tham mưu Ban Giám hiệu bổ sung các tiêu chí phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” vào trong sổ tay học sinh.
- Triển khai các tiêu chí phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” đến từng Giáo viên chủ nhiệm.
- Tổ chức hoạt động tuyên dương học sinh đạt danh hiệu phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” trong buổi sinh hoạt dưới cờ và thực hiện các hình ảnh học sinh đạt danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” các cấp trên trang website và bảng tuyên dương của nhà trường.

2. Hoạt động tạo môi trường

Ủy viên BCH Đoàn trường phối hợp với Giáo viên chủ nhiệm định hướng, động viên học sinh tích cực thực hiện rèn luyện theo các tiêu chí đề ra.

Phối hợp với các đơn vị trong và ngoài nhà trường tổ chức các hoạt động: Tổ chức các lớp kỹ năng: Giao tiếp hiệu quả; thuyết trình, làm việc nhóm, trang bị tác phong công nghiệp. Tổ chức các hoạt động tình nguyện ngắn ngày, dài ngày. Chỉ đạo các chi đoàn tổ chức cho đoàn viên thanh niên tham gia 02 ngày tình nguyện/ học kỳ. Phối hợp với phòng Đào tạo tổ chức Hội thi học sinh giỏi nghề các cấp. Phối hợp cùng Giáo viên chủ nhiệm đôn đốc, nhắc nhở đoàn viên thanh niên học tập anh văn và tin học đáp ứng chuẩn đầu ra của nhà trường. Thường xuyên tổ chức các hội thi, hội thao gắn với các ngày lễ lớn. Duy trì hoạt động các CLB thể dục thể thao. Phát động đoàn viên thanh niên tham gia ít nhất một môn thể thao mà mình yêu thích. Phối hợp các khoa duy trì tốt các hoạt động của các CLB học thuật của khoa.

3. Bình xét, khen thưởng

Định kỳ tháng 5 hằng năm, Ban Chấp hành Đoàn trường thực hiện bình xét khen thưởng dựa trên kết quả đề xuất của chi đoàn, lớp và nhận xét của Giáo viên chủ nhiệm đề xuất về.

Hội đồng bình xét danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” do Thầy Phó Hiệu trưởng làm Trưởng Ban chủ trì.

BCH Đoàn trường ra Quyết định Công nhận học sinh đạt danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” cấp trường và cấp lớp

Đề xuất Hiệu trưởng tặng giấy khen và hiện kiem.

4. Kết quả thực hiện trong các năm học

Năm học	Cấp lớp	Cấp trường	Cấp Thành	Cấp TW
2014 - 2015	315	57	7	0
2015 - 2016	297	63	8	0

2016 - 2017	264	68	7	1
2017 - 2018	193	72	6	2
2018 - 2019	187	45	8	3
2019 - 2020	185	54	14	7

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Để thực hiện tốt Phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” trong giai đoạn tới Đoàn Thanh niên Trung cấp KT - KT Nguyễn Hữu Cảnh đề xuất các giải pháp sau:

Thứ nhất: Về công tác tuyên truyền: Ban hành kế hoạch kèm giải pháp rèn luyện ngay từ đầu năm học. Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền trực quan các tiêu chí và các hoạt động gắn với phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*”. Phát huy các gương điển hình được tuyên dương danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” cấp Thành và cấp Trung ương. Tham mưu cấp uỷ, Ban giám hiệu gắn vai trò của giáo viên chủ nhiệm với các hoạt động của chi đoàn, lớp.

Thứ hai: Đối với các hoạt động tạo môi trường: Tăng cường định hướng và giúp đỡ đoàn viên thanh niên rèn luyện. Phát huy vai trò của đội ngũ Ban Chấp hành Chi đoàn, Ban Cán sự lớp trong việc tổ chức các hoạt động tạo môi trường cho đoàn viên thanh niên rèn luyện. Đa dạng các hoạt động tình nguyện, hoạt động thể dục thể thao. Duy trì và phát huy hoạt động các CLB thể dục thể thao. Vận động đoàn viên thanh niên tham gia ít nhất một môn thể thao mà mình yêu thích. Phối hợp các khoa duy trì tốt các hoạt động của các CLB học thuật của khoa.

Thứ ba: Về công tác thi đua khen thưởng: Các cấp bộ Đoàn cơ sở cần tham mưu Cấp uỷ, Ban giám hiệu tặng giấy khen cho học sinh đạt danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*”. Tham mưu Cấp uỷ, Ban hiệu thành phần Hội đồng xét chọn danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” là trưởng các khoa, phòng Đào tạo, phòng Tuyển sinh - Công tác học sinh và BTV Đoàn trường. Ưu tiên học sinh đạt danh hiệu “*Học sinh 3 rèn luyện*” được ưu tiên giới thiệu việc làm.

Có thể khẳng định rằng, phong trào “*Học sinh 3 rèn luyện*” đã dần đi vào thực chất, trở thành một trong những phong trào không thể thiếu trong công việc học tập, rèn luyện của các bạn học sinh./.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH “ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN TRONG HỌC TẬP”

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Khánh Hòa

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện; là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam, lực lượng xung kích cách mạng; là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên. Phát huy vai trò đại diện chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tuổi trẻ, tổ chức Đoàn Thanh niên đã triển khai tích cực, mạnh mẽ các phong trào hành động cách mạng phát huy thanh niên trong xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và các chương trình đồng hành, hỗ trợ thanh niên.

Kế thừa, phát huy hiệu quả 2 phong trào lớn “Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “Đồng hành với thanh niên trong lập thân, lập nghiệp” từ Đại hội X, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI đã triển khai 3 phong trào: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” và 3 chương trình: “Đồng hành với thanh niên trong học tập”; “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”; “Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần”. Qua hơn nửa nhiệm kỳ triển khai, các phong trào, chương trình đã được các cấp bộ Đoàn cụ thể hóa bằng rất nhiều hoạt động cụ thể, để lại những dấu ấn lan tỏa trong đoàn viên, thanh niên và xã hội. Trong đó, chương trình “Đồng hành với thanh niên trong học tập” được các cấp bộ Đoàn tích cực triển khai với nhiều giải pháp.

II. NỘI DUNG, GIẢI PHÁP

Phong trào “Sinh viên 5 tốt”, “Học sinh 3 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện” được quan tâm theo hướng triển khai các hoạt động nhằm tạo môi trường để học sinh, sinh viên phấn đấu, rèn luyện toàn diện trên các mặt. Trong 3 năm qua, toàn tỉnh đã tuyên dương hơn 200 “Sinh viên 5 tốt”, hơn 500 “Học sinh 3 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện”. Hàng năm, Tỉnh đoàn - Hội Sinh viên Việt Nam tỉnh, các Đoàn trường tổ chức lễ mít tinh, kỷ niệm, ôn truyền thống, các hoạt động văn nghệ chào mừng kỷ niệm Ngày truyền thống Học sinh - Sinh viên 09/01; phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức các ngày hội “Học sinh 3 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện”. Các phong trào trong học sinh, sinh viên ngày càng phát triển theo hướng tăng sức quy tụ thủ lĩnh thanh niên, mở rộng đối tượng tham gia phong trào. Các

Đoàn trường học thành lập mới và duy trì hơn 500 câu lạc bộ học thuật, nghiên cứu khoa học trong học sinh, sinh viên. Hoạt động hỗ trợ thanh niên học tập nâng cao trình độ chuyên môn, tin học, ngoại ngữ được quan tâm triển khai, chú trọng đến đội ngũ giáo viên, giảng viên trẻ, công chức, viên chức trẻ; thanh niên công nhân. Hàng năm, Tỉnh đoàn và Đoàn các cấp tổ chức các hoạt động giao lưu, tuyên dương học sinh, sinh viên, giáo viên trẻ nhằm kịp thời động viên, lan tỏa các điển hình tiêu biểu. Nhiều hoạt động hưởng ứng Ngày Sách Việt Nam, tặng tủ sách cho các trường học, giao lưu, hội chợ sách, ngày hội đọc sách, ngày hội Thanh niên với văn hoá đọc, duy trì các tủ sách, kệ sách thanh niên, giới thiệu sách... được duy trì thường xuyên góp phần lan tỏa tình yêu sách, văn hóa đọc trong thanh thiếu nhi.

Các hoạt động đồng hành, hỗ trợ học sinh, sinh viên được tích cực triển khai. Các cấp bộ Đoàn tiếp tục triển khai hiệu quả chương trình “Thắp sáng ước mơ”, “Tiếp sức đến trường”, tuyên dương học sinh, sinh viên xuất sắc tiêu biểu. Các quỹ khuyến học, khuyến tài, giải thưởng, học bổng dành cho học sinh, sinh viên tiếp tục được mở rộng về quy mô, nâng cao về chất lượng, trong 03 năm qua đã cấp học bổng cho hơn 5.000 lượt học sinh, sinh viên với tổng trị giá trên 1,5 tỷ đồng. Hàng năm, Tỉnh đoàn và các đoàn trường tổ chức các “Chuyến xe nghĩa tình” hỗ trợ các bạn sinh viên Khánh Hoà đang học tập tại các tỉnh khác và sinh viên tỉnh khác đang học tập tại Khánh Hoà về quê đón Tết với tổng kinh phí thực hiện hơn 1 tỷ đồng. Hàng năm tổ chức chương trình “Tiếp sức mùa thi” cho hơn 10.000 học sinh với các hoạt động tiếp sức tại chỗ, tư vấn, hỗ trợ nhu yếu phẩm, đưa đón học sinh đặc biệt khó khăn. Tỉnh đoàn phối hợp Báo Tuổi trẻ, Sở Giáo dục và Đào tạo trao 161 suất học bổng “Tiếp sức đến trường” trị giá gần 2 tỷ đồng cho tân sinh viên có hoàn cảnh khó khăn.

Các cấp bộ Đoàn, Hội thường xuyên tổ chức các hoạt động tạo môi trường, điều kiện để thanh niên học tập, nghiên cứu khoa học, tham gia xây dựng môi trường học đường lành mạnh; tổ chức các hội thảo, hội nghị, diễn đàn nghiên cứu khoa học, hỗ trợ sinh viên đảm nhận các đề tài nghiên cứu khoa học. Đồng thời, tích cực tổ chức các hoạt động cổ vũ, động viên, khuyến khích, hỗ trợ thanh niên học tập nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ, tay nghề; thúc đẩy phong trào học tập, nâng cao trình độ ngoại ngữ cho đoàn viên, thanh niên; tham mưu cơ chế, chính sách hỗ trợ thanh niên trong học tập và tham gia giám sát việc thực hiện chính sách pháp luật về giáo dục đào tạo...

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm chăm lo đặc biệt đối với thanh niên. Thương yêu hết lòng và đặt niềm tin trọn vẹn vào đoàn viên, thanh niên, Người nhắn mạnh: *“Thanh niên sẽ làm chủ nước nhà. Phải học tập mãi, tiến bộ mãi mới thật là thanh niên”*. Trước lúc đi xa, Người đã để lại cho đoàn viên, thanh niên *“muôn vàn tình thương yêu”*. Trong Di chúc thiêng liêng, Người căn dặn: *“Đoàn viên thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo*

dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên””. Người nhấn mạnh “*Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết*”.

Kế thừa và phát huy tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong sự nghiệp cách mạng, Đảng ta luôn đánh giá cao vai trò của lực lượng thanh niên. Nghị quyết Trung ương 4 (khóa VII) về công tác thanh niên trong thời kỳ đổi mới khẳng định: “*Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên, vào việc bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên. Công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng*”. Nghị quyết 25-NQ/TW ngày 25/7/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước” tiếp tục khẳng định mạnh mẽ: “*Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội*”.

Phát huy vai trò, vị trí của mình, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã không ngừng nỗ lực, liên tục phát triển để thực hiện nhiệm vụ Đảng, Nhà nước, Nhân dân giao phó; phấn đấu thật sự trở thành đội hậu bị tin cậy của Đảng, người bạn thân thiết của thanh niên, định hướng cho thanh niên đến với lý tưởng cách mạng và những giá trị cao đẹp, đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp, phát huy vai trò xung kích, sáng tạo của thanh niên trong phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Để tiếp tục nâng cao chất lượng chương trình “Đồng hành với thanh niên trong học tập” thời gian tới, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn xác định làm tốt một số giải pháp trọng tâm sau:

Một là, tiếp tục đẩy mạnh triển khai cuộc vận động “Học tập suốt đời”. Nâng cao tinh thần cầu thị hiếu học trong thế hệ trẻ; xác định nhận thức học tập là con đường giúp thế hệ trẻ xây dựng nền móng vững chắc để thực hiện ước mơ, hoài bão trong tương lai. Học tập là quá trình không ngừng tích lũy, là quá trình tạo dựng nền tảng cho hoạt động thực tiễn. Thanh niên phải có lý tưởng nhân sinh cho bản thân, muốn thực hiện lý tưởng đó trước hết cần phải học tập và tích lũy. Càng tích lũy được nhiều tri thức thì càng thấy được những hạn chế thiếu sót của bản thân, từ đó mới có khả năng để khắc phục và hoàn thiện, mới đủ năng lực để cống hiến cho Tổ quốc, cho xã hội. Hàng năm, phối hợp tổ chức Hội thi tay nghề dành cho khối trường nghề, tổ chức cuộc thi “Ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp sinh viên”, tổ chức các cuộc thi nghiên cứu khoa học kỹ thuật dành cho học sinh trung học, Hội thi “Tin học trẻ”...

Hai là: tăng cường vận động nguồn lực để có thêm các cơ chế điều kiện hỗ trợ cho học sinh, sinh viên trong học tập, rèn luyện kỹ năng. Tổ chức các diễn

đàn, hội thảo về phương pháp học tập; phát triển các hình thức giúp nhau trong học tập, chia sẻ tài liệu, kinh nghiệm học tập; cập nhật kiến thức mới từ thư viện, thư viện điện tử, ứng dụng công nghệ thông tin, internet trong học thuật; đẩy mạnh phối hợp hướng nghiệp cho học sinh trung học cơ sở, trung học phổ thông.

Ba là: nâng cao chất lượng và hiệu quả các phong trào “Sinh viên 5 tốt”, “Học sinh 3 rèn luyện”, “Học sinh 3 tốt” để các phong trào thực sự tạo được động lực thúc đẩy học sinh, sinh viên phát triển toàn diện. Tiếp tục nâng chất các hoạt động đang hiệu quả, bổ sung những mô hình, cách làm mới từ đó tạo thêm sức bật cho phong trào. Bên cạnh đó, cần tiếp tục thực hiện giải pháp hỗ trợ cụ thể đối với các đơn vị hoạt động khó khăn, hạn chế nhằm khắc phục tình trạng không đồng đều trong triển khai phong trào tại các đơn vị. Thực hiện có hiệu quả hơn việc giới thiệu, tuyên truyền về danh hiệu “Sinh viên 5 tốt” trong xã hội, tăng cường các giải pháp hiệu quả trong kết nối sinh viên 5 tốt với các cơ quan, đơn vị nhà nước, các doanh nghiệp, các tổ chức có nhu cầu tuyển dụng lao động.

Bốn là: phát triển phong trào nghiên cứu khoa học trong thanh niên trường học. Thành lập mới và rà soát, củng cố các câu lạc bộ học thuật, câu lạc bộ nghiên cứu khoa học trong học sinh, sinh viên. Tổ chức các hoạt động hỗ trợ, khuyến khích học sinh, sinh viên thi đua học tập, nghiên cứu khoa học; các cuộc thi, hội nghị chuyên ngành theo khối, ngành học. Tổ chức trưng bày, triển lãm giới thiệu các ý tưởng, sáng kiến, mô hình, sản phẩm khoa học, công nghệ, dây chuyền sản xuất, mô hình quản lý mới.

Năm là: tiếp tục đẩy mạnh các nguồn lực hỗ trợ thanh thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn vươn lên học tập. Vận động các nguồn lực để trao tặng học bổng, giải thưởng khuyến khích học tập, nghiên cứu khoa học trong thanh niên trường học. Chú trọng hỗ trợ học sinh, sinh viên khó khăn, hạn chế tối đa trường hợp học sinh, sinh viên bỏ học do hoàn cảnh kinh tế; vận động nguồn lực xây dựng các điểm trường, trường học cho học sinh vùng sâu, vùng xa...

Sáu là: phát triển các câu lạc bộ, các cuộc thi, ngày hội, sinh hoạt đội, nhóm; tổ chức các buổi trao đổi, các chương trình ngoại khóa thực hành tiếng Anh trong học sinh, sinh viên. Tổ chức liên hoan các câu lạc bộ, đội nhóm ngoại ngữ trong sinh viên; hỗ trợ học sinh trong các trường trung cấp học tập và rèn luyện thực hành tiếng Anh theo nghề nghiệp.

Bảy là: tổ chức các hoạt động tạo môi trường hỗ trợ giáo viên, giảng viên trẻ nâng cao kiến thức, nghiệp vụ. Nhân rộng các hoạt động, mô hình tôn vinh, phát huy các tấm gương học sinh, sinh viên, giáo viên, giảng viên trong học tập, rèn luyện, nghiên cứu khoa học qua các danh hiệu “Sinh viên 5 tốt” trong sinh viên; “Học sinh 3 rèn luyện” trong học sinh Trung cấp; “Học sinh 3 tốt” trong học sinh trung học phổ thông; tổ chức tuyên dương “Nhà giáo trẻ tiêu biểu” các cấp. Hàng năm, tổ chức các chương trình tuyên dương và hỗ trợ giáo viên trẻ ở các vùng khó khăn, hải đảo./.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN TRONG HỌC TẬP

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thái Nguyên

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói: Thanh niên là rường cột của nước nhà. Thấm nhuần lời dạy của Bác, trong những năm qua tổ chức Đoàn các cấp luôn quan tâm, chăm lo đến các thế hệ thanh niên, luôn đặt thanh niên ở vị trí trung tâm của các hoạt động, các phong trào hành động cách mạng của Đoàn. Thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu đoàn toàn quốc lần thứ XI, Nghị quyết Đại hội đoàn tỉnh Thái Nguyên lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2017 - 2022, các phong trào, các chương trình đồng hành với thanh niên càng được quan tâm, đẩy mạnh thành các cao trào tạo sức lan tỏa mạnh mẽ phù hợp với điều kiện thực tế và đặc thù công tác Đoàn, phong trào thanh thiếu nhi trong giai đoạn hiện nay.

Cùng với tuổi trẻ cả nước, tuổi trẻ tỉnh Thái Nguyên tiếp tục tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, hiệu quả đồng hành cùng thanh niên, đặc biệt là chương trình đồng hành với thanh niên trong học tập được các cấp bộ Đoàn tích cực triển khai, bằng nhiều hoạt động cụ thể, linh hoạt, sáng tạo và phù hợp với các đối tượng thanh niên:

Các phong trào “Học sinh 3 tốt” trong học sinh Trung học phổ thông, Trung tâm giáo dục thường xuyên; “Học sinh 3 rèn luyện” trong học sinh các trường giáo dục nghề nghiệp, “Sinh viên 5 tốt” trong sinh viên không ngừng được đẩy mạnh. Các đơn vị đã chủ động tham gia xây dựng môi trường học đường lành mạnh, tạo môi trường rèn luyện, thi đua học tốt cho học sinh, sinh viên. Từ đó đã hỗ trợ, khuyến khích học sinh, sinh viên tích cực tham gia nghiên cứu khoa học.

II. CÁC HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ THANH NIÊN TRONG HỌC TẬP

Các hoạt động hỗ trợ thanh niên học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, tin học, ngoại ngữ cũng được các cấp bộ Đoàn quan tâm triển khai, chú trọng đến đội ngũ giáo viên, giảng viên trẻ, công chức, viên chức, thanh niên công nhân.

Công tác khai thác các nguồn lực, hỗ trợ thanh niên học tập được cơ sở Đoàn quan tâm thực hiện thông qua việc duy trì các quỹ khuyến học, học bổng, giải thưởng, hướng dẫn học sinh, sinh viên vay vốn tín dụng học tập và các chương trình “Tiếp sức đến trường”, “Thắp sáng ước mơ”,...

Cùng với đó, việc xây dựng văn hóa đọc trong thanh niên tiếp tục được các cấp bộ Đoàn quan tâm tổ chức thông qua các chương trình, như: Ngày hội thanh niên với văn hóa đọc, ngày hội đọc sách, xây dựng “Tủ sách thanh niên”, “Tủ sách Bác Hồ với thanh thiếu nhi”. Qua đó, góp phần đáp ứng nhu cầu tìm hiểu, trau dồi kiến thức của đoàn viên thanh niên, lan tỏa tình yêu sách đến cộng đồng.

Các phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo”, Giải thưởng “Sáng tạo trẻ”, các Hội thảo tạo đàm, Cuộc thi khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo tỉnh Thái Nguyên tiếp tục được Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, các cấp bộ Đoàn quan tâm triển khai. Từ đó đã thúc đẩy tính sáng tạo trong học tập, khát khao khởi nghiệp, lập nghiệp của đoàn viên thanh niên, học sinh, sinh viên. Đồng thời, các hoạt động tuyên dương, tôn vinh các tập thể, cá nhân có thành tích trong học tập, tham gia các cuộc thi ngày càng đi vào chiều sâu, thiết thực, phù hợp với thành tích và mong muốn của thanh niên.

Thông qua các hoạt động đồng hành cụ thể đã khuyến khích, động viên thanh niên yên tâm học tập, đam mê nghiên cứu khoa học, tích lũy kiến thức, phát triển và trưởng thành. Nhiều thanh niên đã được cơ quan, đơn vị ghi nhận và trưởng thành ở các vị trí khác nhau từ tỉnh đến cơ sở.

III. HẠN CHẾ

Bên cạnh những kết quả đã đạt được trong việc triển khai chương trình đồng hành với thanh niên trong học tập. Trong quá trình triển khai, tổ chức thực hiện, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thái Nguyên nhận thấy vẫn còn một vài tồn tại, hạn chế, đó là:

- Một vài đơn vị vẫn chưa phát huy tối đa khả năng, thế mạnh của mình trong các hoạt động đồng hành, hỗ trợ đối với thanh niên trong học tập. Chưa có nhiều giải pháp thiết thực phát huy vai trò đồng hành của tổ chức Đoàn đối với thanh niên.

- Công tác hỗ trợ thanh niên sau tuyên dương ở một vài nơi chưa được đầu tư và quan tâm đúng mức. Các hoạt động vẫn chỉ dừng lại ở các hoạt động tuyên dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích tiêu biểu trong học tập hoặc đạt giải cao trong việc tham gia các giải thưởng các cấp.

IV. GIẢI PHÁP

Một số giải pháp nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng chương trình đồng hành với thanh niên trong học tập, cụ thể như sau:

Một là: tổ chức Đoàn các cấp tiếp tục đổi mới và đa dạng hóa các hoạt động đồng hành hỗ trợ thanh niên, nhất là hỗ trợ thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ, xây dựng ý tưởng và hiện thực hóa các ý tưởng trên cơ sở phù hợp với từng đối tượng thanh niên, sở trường và lĩnh vực thanh niên tham gia.

Hai là: cần quan tâm hơn nữa đến việc tổ chức các hoạt động hỗ trợ thanh niên, sinh viên sau tuyên dương, đặc biệt là sinh viên đạt các giải thưởng của Trung ương, tỉnh như “Sinh viên 5 tốt”, thanh niên đạt giải cao trong các Cuộc thi khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo các cấp. Từ đó, tạo điều kiện và môi trường để thanh niên có thể tiếp tục phát huy khả năng, các ý tưởng sáng tạo hiện thực hóa góp phần tham gia khẳng định giá trị bản thân, tham gia phát triển kinh tế và thực hiện công tác chuyên môn cũng như các mục tiêu kinh tế - chính trị - xã hội tại các địa phương, đơn vị./.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN KHỞI NGHIỆP, LẬP NGHIỆP

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hưng Yên

Với tinh thần xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ, trong những năm qua, Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên luôn xác định rõ, muốn đưa các phong trào, các chương trình công tác Đoàn từ chủ trương đi vào thực tiễn thì công tác tuyên truyền, vận động ĐVTN hưởng ứng, tham gia thực hiện là khâu tiên quyết. Từ việc nhận thức đúng mới có hành động, việc làm đúng, tạo hiệu quả sâu rộng trong triển khai, thực hiện phong trào, chương trình. Do đó bám sát chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, sự chỉ đạo, định hướng của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, của Tỉnh ủy, ngay từ đầu nhiệm kỳ 2017 - 2022, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hưng Yên đã lựa chọn một trong ba khâu đột phá trong thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên lần thứ XV là hỗ trợ, đồng hành với thanh niên tiên phong trong sáng tạo, khởi nghiệp và lập nghiệp. Đưa phong trào khởi nghiệp thành bước định hướng chính trong việc đẩy mạnh phát triển kinh tế, hòa nhịp chung với sự phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh, đất nước.

Hiện nay, Hưng Yên có khoảng 320.000 thanh niên (chiếm gần 30% dân số toàn tỉnh) với khoảng 60.000 đoàn viên, khoảng 98.000 hội viên Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, khoảng 11.000 hội viên Hội Sinh viên Việt Nam. Đây là nguồn lực lớn tham gia vào công cuộc xây dựng phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Thanh niên Hưng Yên có tinh thần năng động, sáng tạo, xung kích, đi đầu trong phong trào khởi nghiệp, lập nghiệp thực hiện các nhiệm vụ được giao, tiên phong trong việc triển khai các mô hình kinh tế mới. Toàn tỉnh hiện có trên 3.500 doanh nghiệp trẻ, duy trì có hiệu quả gần 200 hợp tác xã nông nghiệp, 49 làng nghề (8.900 cơ sở sản xuất trong làng nghề), trên 865 trang trại, 260 mô hình Câu lạc bộ (CLB) thanh niên phát triển kinh tế, tổ hợp tác thanh niên, trong đó có khoảng 30% các doanh nghiệp, mô hình cơ sở sản xuất, trang trại do thanh niên làm chủ.

Trước những điều kiện cụ thể đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hưng Yên đã định hướng, đặt ra cho đoàn viên thanh niên những câu hỏi: *“Muốn khởi nghiệp, lập nghiệp phải làm gì?”*, *“Làm thế nào để khởi nghiệp thành công?”*, *“Tìm và đưa ra những ý tưởng như thế nào cho phù hợp?”*, *“Nguồn vốn ở đâu?”*... Từ những định hướng và những trăn trở của đoàn viên, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã thống nhất và chủ trương phải thực hiện có hiệu quả chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp bằng những việc làm cụ thể, thiết thực: Tổ chức Lễ Phát động chương trình *“Thanh niên Hưng Yên sáng tạo khởi nghiệp giai đoạn 2017 - 2021”* nhằm đẩy mạnh công tác truyền thông và

lan tỏa tinh thần khởi nghiệp cho thanh niên; Tham mưu với Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt Đề án hỗ trợ thanh niên Hưng Yên sáng tạo, khởi nghiệp giai đoạn 2018 - 2022 và xác định rõ 03 đối tượng thanh niên mà Đề án hướng tới đó là: Sinh viên các trường Đại học, cao đẳng (tập trung hỗ trợ các sáng kiến, ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp); Thanh niên nông thôn và làng nghề có nhu cầu khởi nghiệp (tập trung hỗ trợ các dự án, đề án trong lĩnh vực đổi mới, sáng tạo, ứng dụng công nghệ cao trong nông nghiệp; các dự án bảo tồn và phát triển làng nghề truyền thống, xây dựng nhãn hiệu, thương hiệu sản phẩm hàng hóa) và các Doanh nhân trẻ, chủ các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh trong độ tuổi thanh niên chuẩn bị đăng ký kinh doanh (tập trung vào hỗ trợ về thủ tục thành lập doanh nghiệp, quản trị doanh nghiệp, mở rộng sản xuất và đổi mới sáng tạo, tiên phong hội nhập).

Từ đề án mà UBND tỉnh phê duyệt, cũng như sự phối hợp với Trung ương Đoàn, Trung ương Hội LHTN Việt Nam, Sở Khoa học và Công nghệ trong hỗ trợ ĐVTN khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo; Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã có những bước đi đúng đắn trong thực hiện chương trình đồng hành với thanh niên trong khởi nghiệp, lập nghiệp:

Tổ chức được 30 lớp tập huấn kiến thức khởi nghiệp cho đoàn viên, thanh niên, thu hút trên 4.000 đoàn viên, thanh niên có nhu cầu khởi nghiệp tham gia.

Hỗ trợ được 16 dự án khởi nghiệp.

Hỗ trợ 07 sản phẩm có tem truy xuất nguồn gốc.

Thành lập 01 văn phòng hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp tại trường Đại học sư phạm kỹ thuật Hưng Yên.

Phối hợp với Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh hỗ trợ miễn phí thủ tục thành lập doanh nghiệp cho trên 100 doanh nghiệp trẻ trên địa bàn tỉnh.

Tổ chức Phát động Cuộc thi Ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp tỉnh Hưng Yên năm 2018; Tổ chức 03 ngày hội "Sáng tạo trẻ" và "Ngày hội Thanh niên Hưng Yên sáng tạo, khởi nghiệp" năm 2018, 2019, 2020. Thông qua Ngày hội, tuyên dương trên 100 tập thể, cá nhân khởi nghiệp, lập nghiệp tiêu biểu.

Tổ chức 03 hoạt động đối thoại giữa Lãnh đạo tỉnh và doanh nhân trẻ, đoàn viên, thanh niên năm 2018, 2019, 2020. Chương trình giúp đoàn viên, thanh niên hiểu sâu sắc hơn về cơ chế chính sách hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, đồng thời giúp họ tìm kiếm các nhà đầu tư cho ý tưởng khởi nghiệp mới, có tính ứng dụng cao trong thực tiễn.

Thành lập Tổ tư vấn, hỗ trợ thanh niên Hưng Yên sáng tạo, khởi nghiệp; Câu lạc bộ đầu tư khởi nghiệp.

Đặc biệt trong năm 2019, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã ký kết chương trình phối hợp với Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Agribank) Hưng Yên về hỗ trợ vốn vay ưu đãi cho thanh niên khởi nghiệp với số vốn 1.000 tỷ đồng. Đồng thời, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hỗ trợ ý tưởng khởi nghiệp “4.0

nông dân bút phá” thành dự án khởi nghiệp sáng tạo và hỗ trợ thành lập Công ty cổ phần công nghệ phát triển Nông nghiệp Việt Nam (FAGO).

Từ những con số trên, có thể khẳng định rằng, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hưng Yên đã phát huy vai trò dẫn dắt, là cầu nối, là *"người bạn đồng hành"* với thanh niên trong khởi nghiệp, lập nghiệp cũng như thực hiện có hiệu quả chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện chương trình, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hưng Yên cũng gặp không ít khó khăn về vốn, việc kết nối giữa doanh nghiệp thành đạt với các ý tưởng khởi nghiệp, lập nghiệp của thanh niên còn chưa phát huy hiệu quả; bên cạnh đó, thanh niên Hưng Yên còn yếu về kỹ năng và thiếu về kiến thức khởi nghiệp, lập nghiệp. Vì vậy, việc tìm ra những giải pháp để nâng cao hiệu quả chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp luôn được các cấp bộ Đoàn tỉnh Hưng Yên quan tâm và thực hiện.

Từ thực tiễn trong tham gia triển khai, thực hiện chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp; Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Hưng Yên đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp:

Một là, thực hiện tốt vai trò tham mưu với Đoàn cấp trên, cấp ủy Đảng, chính quyền; phối hợp có hiệu quả với các ban, ngành, đoàn thể, các tổ chức, cá nhân trong việc xây dựng cơ chế, chính sách hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp. Trong đó chú trọng tham mưu tháo gỡ những khó khăn cho ĐVTN trong quá trình khởi nghiệp, đặc biệt là những khó khăn về cơ chế chính sách và hỗ trợ vốn cho thanh niên; trong đó chú trọng tổ chức các hoạt động đối thoại giữa thanh niên khởi nghiệp, doanh nhân trẻ với Lãnh đạo tỉnh. Tham mưu với UBND tỉnh tiếp tục phê duyệt Đề án “Hỗ trợ thanh niên Hưng Yên sáng tạo, khởi nghiệp giai đoạn 2018 - 2020”, tiến tới sơ, tổng kết và thực hiện giai đoạn tiếp theo. Tham mưu với UBND tỉnh, phối hợp Hiệp hội Doanh nghiệp, Hội Doanh nghiệp trẻ tỉnh Hưng Yên thành lập “Quỹ đầu tư khởi nghiệp”...

Hai là, đẩy mạnh truyền thông về khởi nghiệp, lập nghiệp. Trong đó chú trọng tuyên truyền về chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về khởi nghiệp, phát triển kinh doanh; vai trò, vị trí của thanh niên đối với sự phát triển kinh tế. Xây dựng bộ tài liệu, ấn phẩm tuyên truyền Đề án “*Hỗ trợ thanh niên Hưng Yên sáng tạo, khởi nghiệp giai đoạn 2018 - 2022*”. Chú trọng xây dựng tài liệu cho giảng viên tuyên tỉnh, huyện (các kỹ năng giảng dạy, truyền thông, vận động, hỗ trợ); tài liệu hướng dẫn cho cán bộ, tuyên truyền viên nòng cốt tuyến cơ sở. Phát huy có hiệu quả chuyên mục thanh niên xung kích, sáng tạo trên trang thông tin điện tử, facebook của Đoàn, trang Web của các đơn vị, Cổng thông tin điện tử, Báo Hưng Yên, Đài Phát thanh và truyền hình tỉnh, trên hệ thống đài truyền thanh tại địa phương.

Ba là, triển khai xây dựng thí điểm mô hình “Vườn ươm khởi nghiệp”. Mô hình “Vườn ươm khởi nghiệp” sẽ tạo điều kiện cho các *"start-up"* có không

gian làm việc, được giao lưu, trao đổi, đồng thời thể hiện vai trò dẫn dắt, kết nối của tổ chức Đoàn - Hội trong việc phát hiện, ươm tạo, kết nối các "start-up", để các "start-up" có bước đi đúng đắn và khởi nghiệp thành công.

Bốn là, tiếp tục Hỗ trợ thanh niên đổi mới sáng tạo phát triển kinh doanh và khởi nghiệp, lập nghiệp. Trong đó chú trọng:

Định kỳ hàng năm tổ chức Ngày hội Thanh niên Hưng Yên sáng tạo, khởi nghiệp nhằm lan tỏa tinh thần khởi nghiệp cho đoàn viên, thanh niên; tạo sân chơi cho đoàn viên, thanh niên được trao đổi, kết nối các ý tưởng, dự án khởi nghiệp, đồng thời kết nối nguồn lực để hỗ trợ và hiện thực hóa những ý tưởng sáng tạo, đổi mới của thanh niên được lựa chọn; hỗ trợ các doanh nghiệp có nhu cầu phát triển về chất lượng và quy mô. Tổ chức các gian hàng trưng bày các sản phẩm, ý tưởng khởi nghiệp của đoàn viên, thanh niên, sinh viên. Kết nối với các doanh nhân thành đạt, các tổ chức, cá nhân có tiềm lực, kinh nghiệm trong khởi nghiệp giúp đỡ các thanh niên phát triển sản xuất, kinh doanh và tiêu thụ sản phẩm hàng hóa của thanh niên. Tổ chức tuyên dương các ý tưởng, mô hình sáng tạo khởi nghiệp tiêu biểu có thể triển khai thực hiện trong thực tế và nhân rộng được các mô hình

Tổ chức các hoạt động tư vấn, hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp: Tổ chức các lớp tập huấn về khởi sự doanh nghiệp, lập nghiệp và tư vấn, hỗ trợ kiến thức khởi nghiệp thanh niên. Hỗ trợ các mô hình khởi nghiệp, lập nghiệp của đoàn viên, thanh niên. Tư vấn đăng ký kinh doanh, thành lập doanh nghiệp cho thanh niên. Xây dựng thương hiệu, nhãn hiệu cho sản phẩm, hàng hóa của thanh niên. Tổ chức từ các chuyến đi học tập, thăm quan thực tế các mô hình khởi nghiệp, lập nghiệp hiệu quả tại các tỉnh, thành phố.

Kết nối hiệu quả các nguồn vốn khởi nghiệp, lập nghiệp cho thanh niên: Tiếp tục Phối hợp với Ngân hàng chính sách xã hội tỉnh và Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn, vốn vay 120 của Trung ương Đoàn triển khai cho đoàn viên, thanh niên vay vốn khởi nghiệp. Thành lập một số Câu lạc bộ Đầu tư khởi nghiệp tại các huyện, thành phố. Tập trung xây dựng, hỗ trợ các mô hình, ý tưởng khởi nghiệp mới phát triển, quy mô vừa và nhỏ, có thể nhân rộng trong thời gian tới.

Hỗ trợ, đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp phải hội tụ các yếu tố cần và đủ hỗ trợ thanh niên thực hiện và nắm bắt tốt cơ hội khởi nghiệp, lập nghiệp để góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Đây thế coi là một nhiệm vụ vừa có tính thời sự cấp bách, vừa có tính chiến lược lâu dài trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước nói chung và tỉnh Hưng Yên nói riêng nhất là trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá ở nước ta hiện nay. Đồng thời đây cũng là nhiệm vụ của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Hưng Yên trong việc hỗ trợ, thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp sáng tạo của thanh niên tỉnh nhà trong những năm tiếp theo, qua đó góp phần thực hiện có hiệu quả và chất lượng chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp./.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN KHỞI NGHIỆP, LẬP NGHIỆP

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đắk Nông

Có thể nói vấn đề khởi nghiệp, lập nghiệp hiện nay đã và đang là vấn đề thời sự nóng hổi của đất nước, đặc biệt đối với thanh niên. Khởi nghiệp, lập nghiệp không chỉ có ý nghĩa với mỗi người mà nó còn ảnh hưởng đến sự phát triển tương lai của đất nước.

Nhận thấy tầm quan trọng đó, Đảng ta đã đề cập đến vấn đề “khởi nghiệp” trong các văn kiện trình tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng, nhiệm kỳ 2016 - 2021. Đảng ta coi vấn đề khởi nghiệp là nội dung quan trọng để khơi dậy mọi tiềm năng và nguồn lực của đất nước, tạo động lực mới cho đất nước phát triển nhanh và bền vững. Cụ thể hóa Nghị quyết của Đảng, Chính phủ đã chọn năm 2016 là “Năm quốc gia khởi nghiệp”, Nghị quyết 35 ngày 16/5/2016 của Chính phủ “Về hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp đến năm 2020” cũng xác định “Tạo dựng môi trường thuận lợi hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp đổi mới sáng tạo” là một trong những nhiệm vụ trọng tâm. Mục tiêu đặt ra là hàng năm, có khoảng 30 - 35% doanh nghiệp Việt Nam có hoạt động đổi mới sáng tạo. Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 844 ngày 18/5/2016 phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025” với mục tiêu đến năm 2020 nước ta có một triệu doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, trước sự hội nhập quốc tế sâu rộng của Việt Nam, thanh niên hiện nay đã và đang tiếp cận được nhiều hơn những thành tựu khởi nghiệp, lập nghiệp của các nước trên thế giới. Thanh niên được tiếp xúc với nhiều nền văn hóa, sự tiến bộ của nhân loại, các loại hình sáng tạo mới, sự tiến bộ của các nước trên các lĩnh vực khoa học công nghệ, internet đã rút ngắn khoảng cách giữa thanh niên Việt Nam và thanh niên thế giới, từ đó tạo tiền đề thuận lợi cho thanh niên phát triển các ý tưởng và hoài bão, mở ra cơ hội mới về nghề nghiệp, việc làm.

Cụ thể hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, Nghị quyết Đại hội của tổ chức Đoàn các cấp nhiệm kỳ 2017 - 2022 đã xác định “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp” là một trong ba chương trình lớn của Đoàn. Nhờ vậy, “làn sóng khởi nghiệp, lập nghiệp” trong thanh niên đã lan rộng trên khắp mọi miền của Tổ quốc.

Nhưng hiện nay, nhiều thanh niên chưa thực sự hiểu về “khởi nghiệp”. Một bộ phận thanh niên cho rằng “khởi nghiệp” còn có nghĩa là “lập nghiệp”. Họ cho rằng đó là hành động bắt đầu của một nghề nghiệp nào đó, như thành lập

một doanh nghiệp kinh doanh; mở một cửa hàng, một quán cà phê... như những cá nhân, hộ gia đình khác vẫn thường làm.

Khởi nghiệp mà chúng ta đề cập hôm nay là một “bậc cao hơn” so với lập nghiệp. Khởi nghiệp đòi hỏi phải đổi mới, sáng tạo. Đặc tính cơ bản của khởi nghiệp là tính đột phá nhằm tạo ra một điều gì đấy chưa hề có trên thị trường hoặc tạo ra một giá trị tốt hơn so với những thứ đang có sẵn, chẳng hạn như có thể tạo ra một phân khúc mới trong sản xuất, một mô hình kinh doanh mới, hoặc một loại công nghệ độc đáo mới...

Thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, sự chỉ đạo của Chính phủ, các bộ, ngành Trung ương, Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Nông đã ban hành Kế hoạch số 177/KH-UBND ngày 18/4/2018 về việc hỗ trợ khởi nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk Nông giai đoạn 2018 - 2020; Quyết định 3018/QĐ-UBND ngày 31/12/2019 “Về ban hành hướng dẫn thực hiện chính sách hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh Đắk Nông đến năm 2025”; Quyết định 3019/QĐ-UBND ngày 31/12/2019 về phê duyệt đề án “Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Đắk Nông đến năm 2025”.

Thực hiện sự chỉ đạo của Trung ương Đoàn, Tỉnh ủy và Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Nông, Chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp được Ban Thường vụ Tỉnh đoàn triển khai ngay từ đầu nhiệm kỳ với việc ban hành Hướng dẫn số 35-HD/TĐTN-PT của Ban Thường vụ Tỉnh đoàn “Về tăng cường hỗ trợ thanh niên làm kinh tế giai đoạn 2018 - 2022”; Kế hoạch số 129-KH/TĐTN-PT của Ban Thường vụ Tỉnh đoàn “Về triển khai Đề án Thanh niên khởi nghiệp giai đoạn 2019 - 2022 trên địa bàn tỉnh Đắk Nông”.

Qua đó, các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh đã vào cuộc mạnh mẽ nhằm đồng hành với thanh niên tìm kiếm, phát triển và hỗ trợ đưa các ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp trong thanh niên vào thực tiễn. Tổ chức nhiều hoạt động tư vấn, đào tạo, hỗ trợ thông tin, kiến thức, kỹ năng, tạo cảm hứng cho thanh niên khởi nghiệp. Truyền thông và nhân rộng các mô hình khởi nghiệp, đặc biệt là các mô hình sáng tạo khởi nghiệp thành công. Chủ động tham mưu, phối hợp tổ chức các hoạt động đào tạo nghề, giới thiệu việc làm cho thanh niên, tư vấn, hướng nghiệp cho học sinh trung học phổ thông. Tổ chức các ngày hội, hội chợ việc làm, hoạt động tư vấn, hỗ trợ, đào tạo nghề cho thanh niên nông thôn, thanh niên khuyết tật, bộ đội xuất ngũ...

Tính từ năm 2018 cho đến nay, toàn tỉnh đã tổ chức 15 hội nghị tập huấn, diễn đàn ... nhằm trang bị kiến thức khởi nghiệp, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho trên 1.000 thanh niên; tổ chức tư vấn hướng nghiệp cho trên 48.000 thanh niên. Xây dựng 36 chuyên đề “Thanh niên khởi nghiệp” phát trên Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh Đắk Nông để biểu dương và tuyên truyền, nhân rộng các mô hình thanh niên tiêu biểu trong phát triển kinh tế đến đông đảo người dân. Phối hợp với Liên minh Hợp tác xã tỉnh tổ chức 04 chương trình giới thiệu Luật Hợp

tác xã, tư vấn hỗ trợ thanh niên và người dân có nhu cầu xây dựng và phát triển Hợp tác xã; tham mưu UBND tỉnh thành lập và đi vào hoạt động Quỹ hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp tỉnh Đắk Nông có vốn ban đầu là 01 tỷ đồng. Đến nay, đã giải ngân cho vay vốn tạo việc làm, duy trì và mở rộng việc làm cho 15 dự án; đặc biệt chú trọng đến mô hình phát triển kinh tế tập thể, các dự án khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, dự án do thanh niên tôn giáo, thanh niên dân tộc thiểu số làm chủ.

Bên cạnh đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn còn phối hợp Trung tâm Xúc tiến đầu tư, Sở Kế hoạch và Đầu tư tổ chức Cuộc thi khởi nghiệp tỉnh Đắk Nông lần thứ I, năm 2019 thu hút 45 ý tưởng, đề án tham gia, trong đó ý tưởng, đề án khởi nghiệp trong độ tuổi thanh niên là 29 ý tưởng, đề án; phát động các cuộc thi video về các mô hình thanh niên làm kinh tế giỏi. Phối hợp với Trung tâm phát triển Khoa học Công nghệ và Tài năng trẻ Trung ương Đoàn; Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh, thành lập các đội hình tri thức trẻ tình nguyện cấp tỉnh xây dựng, chuyển giao 11 mô hình khởi nghiệp; giới thiệu, hỗ trợ 04 dự án tham gia Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn, trong đó có 02 dự án được lọt vào vòng chung kết cuộc thi. Kết thúc Cuộc thi, Dự án sản xuất bún gấc do đoàn viên Trần Đình Lượng làm chủ dự án nhận được giải hỗ trợ thiết bị nông nghiệp - Nâng cao năng lực sản xuất trị giá 10 triệu đồng; giới thiệu 03 gương thanh niên nhận giải thưởng Lương Định Của do Trung ương Đoàn tổ chức (có 01 gương nhận Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ); 02 gương nhận giải thưởng Sao Đỏ năm 2019.....; đăng cai tổ chức chương trình “*Hành trình khởi nghiệp*”; giới thiệu gương thanh niên tham gia diễn đàn thanh niên khởi nghiệp 2020 với chủ đề “*Thanh niên khởi nghiệp cùng đất nước vượt qua thách thức*”.

Đến ngày 30/10/2020 tình hình thực hiện vốn vay Quỹ quốc gia về việc làm nguồn vốn kênh Trung ương Đoàn (Chương trình 120) đang hỗ trợ cho vay 23 dự án, tổng dư nợ 1.074 triệu đồng. Dư nợ vốn vay nhận ủy thác từ Ngân hàng Chính sách xã hội là hơn 618.950 triệu đồng với 16 chương trình cho vay (chương trình cho vay giải quyết việc làm 34.179 triệu đồng); số hộ còn dư nợ là 14.970 hộ; quản lý 359 tổ tiết kiệm và vay vốn; nợ quá hạn 971 triệu đồng đồng chiếm 0,15% trên tổng dư nợ nhận ủy thác.

Với những kết quả đạt được, trước những thời cơ và khó khăn thách thức như đã phân tích nêu trên, để Chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp trong thời gian tới đạt nhiều kết quả hơn nữa, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đắk Nông xin nêu lên một số giải pháp sau:

Một là, các cấp ủy Đảng, chính quyền cần quan tâm, tạo điều kiện cho thanh niên khởi nghiệp, định kỳ tổ chức các diễn đàn khởi nghiệp để vừa nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, vừa định hướng cho thanh niên. Đẩy mạnh tuyên truyền để thanh niên hiểu rõ về khởi nghiệp và lập nghiệp; cổ vũ và khơi dậy niềm đam mê, thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp trong thanh niên, vì đây là lực lượng có kiến thức, hoài bão và luôn có nhiều ý tưởng sáng tạo... Bên cạnh đó cần đẩy mạnh giáo dục lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước; khuyến khích thanh

niên tích cực học tập, nghiên cứu khoa học, tham gia phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh quốc phòng.

Hai là, luôn chủ động và phối hợp chặt chẽ với các sở, ban, ngành, đoàn thể như: phối hợp với Sở Kế hoạch và Đầu tư để tổ chức các cuộc thi, hội thảo về khởi nghiệp và kịp thời nắm bắt, cập nhật các chế độ, chính sách trong hỗ trợ khởi nghiệp, lập nghiệp, tìm kiếm các ý tưởng, dự án khởi nghiệp có tính khả thi để hỗ trợ thực hiện, triển khai; phối hợp với Sở nông nghiệp và Phát triển nông thôn trong định hướng về trồng trọt, chăn nuôi, phát triển nông nghiệp công nghệ cao; tăng cường phối hợp với Sở Công thương, Sở Khoa học và Công nghệ, Hội Nông dân, Ngân hàng chính sách xã hội, Trung tâm khuyến nông khuyến ngư; UBND các huyện, thành phố để triển khai đa dạng các biện pháp hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp.

Ba là, phải tổ chức nhiều các hoạt động tuyên truyền trong đoàn viên, thanh niên về cơ chế, chính sách của mỗi địa phương về khởi nghiệp và lập nghiệp; giúp thanh niên hiểu rõ về việc quy hoạch phát triển kinh tế, văn hóa xã hội, tiềm năng, thế mạnh của địa phương để khuyến khích thanh niên lựa chọn các sản phẩm khởi nghiệp, phát triển kinh tế, làm giàu ngay trên quê hương của mình.

Bốn là, tổ chức Đoàn phải là cầu nối đưa thanh niên đến với các doanh nghiệp khởi nghiệp khoa học, công nghệ; xây dựng, phát triển các dự án sáng tạo khởi nghiệp. Kết nối, gặp gỡ, chia sẻ kinh nghiệm khởi nghiệp, đóng góp ý tưởng, sáng kiến cho sự phát triển đất nước giữa thanh niên Việt Nam trong nước và ngoài nước thông qua các diễn đàn... Qua đó, sẽ làm tốt vai trò cầu nối hỗ trợ thanh niên tiếp cận các chủ trương, chính sách, cơ hội trong quá trình khởi nghiệp.

Năm là, Đắk Nông là tỉnh có điều kiện kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn. Đa phần người dân sinh sống, phát triển kinh tế từ sản xuất nông nghiệp. Thanh niên nông thôn Đắk Nông phần lớn còn nghèo, thiếu vốn, thiếu kiến thức khoa học kỹ thuật. Chính vì vậy, việc khuyến khích, hỗ trợ thanh niên nông thôn có nhu cầu khởi nghiệp, lập nghiệp, nhất là các dự án, đề án đổi mới, sáng tạo, ứng dụng công nghệ trong nông nghiệp đang được Ban Thường vụ Tỉnh đoàn và các cấp, các ngành trên địa bàn tỉnh quan tâm. Khi thanh niên nông thôn khởi nghiệp thành công chắc chắn sẽ thúc đẩy công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp - nông thôn. Góp phần thực hiện thành công Cuộc vận động “Tuổi trẻ Đắk Nông tham gia xây dựng nông thôn mới”.

Với tinh thần tiên phong, bản lĩnh, sáng tạo và phát triển. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đắk Nông tin tưởng rằng Chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp do Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh triển khai trong thời gian tới sẽ tiếp tục gặt hái được nhiều kết quả to lớn.

Trên đây là tham luận về “Giải pháp nâng cao chất lượng Chương trình đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp” của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Đắk Nông./.

PHÁT HUY VAI TRÒ CÁC TRUNG TÂM DỊCH VỤ VIỆC LÀM THANH NIÊN TRONG TƯ VẤN, HƯỚNG NGHIỆP, GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO THANH NIÊN

**Trung tâm Dịch vụ việc làm thanh niên
thành phố Hồ Chí Minh**

Trung tâm Dịch vụ việc làm thanh niên thành phố Hồ Chí Minh được Thành lập trên ý tưởng của Ban Thường vụ Thành Đoàn và Sở Lao động Thương binh & Xã hội Thành phố Hồ Chí Minh.

Sau nhiều lần đổi tên để thực hiện các chức năng nhiệm vụ thì ngày 06/5/2016 Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã có quyết định số 1123-QĐ/TWĐTN-CNĐT quyết định về việc đổi tên Trung tâm Hướng nghiệp, Dạy nghề và Giới thiệu việc làm Thanh niên Thành phố Hồ Chí Minh thành Trung tâm Dịch vụ việc làm Thanh niên Thành phố Hồ Chí Minh với 02 chức năng nhiệm vụ chính là Tư vấn, Hướng nghiệp và Giới thiệu việc làm.

I. HOẠT ĐỘNG TƯ VẤN, HƯỚNG NGHIỆP

Các hoạt động hướng nghiệp hiện nay tại Thành phố được tổ chức đồng bộ theo nhiều khu vực và ngày càng mở rộng đến đối tượng. Số lượng tư vấn do Trung tâm thực hiện hàng năm đạt khoảng 15.061 lượt tư vấn trực tiếp, tư vấn qua Fanpage và website của, các hoạt động “Ngày hội tư vấn hướng nghiệp” với những phương pháp trao đổi đa dạng dành cho học sinh về kỹ năng nhận thức về nghề nghiệp đến rèn luyện kỹ năng nhận diện năng lực bản thân; hành trình trải nghiệm ước mơ; hành trình tác phong công nghiệp; talkshow Nghề của bạn; hội thi tay nghề.

Thời gian qua, nhận thấy tầm quan trọng trong việc định hướng chọn ngành chọn nghề dành cho phụ huynh và giáo viên các trường THPT và THCS, những người có ảnh hưởng lớn đến sự lựa chọn của các em học sinh trong việc định hướng tương lai. Thực tế cho thấy, nhiều phụ huynh đã phải “tự bơi” để

hướng nghiệp cho con cái, vì bản thân thiếu nhiều thông tin và kiến thức hướng nghiệp. Bên cạnh đó, do những quan điểm cá nhân hoặc do thiếu hiểu biết về nghề nghiệp nên nhiều phụ huynh đã tạo thêm áp lực cho con cái trước ngưỡng cửa vào đời.

Bất nhịp với sự đổi mới công tác “Tư vấn, Hướng nghiệp” về nhu cầu đào tạo và xu hướng nghề nghiệp phù hợp với sự chuyển đổi của xã hội trong giai đoạn hiện nay. Các hoạt động tư vấn hướng nghiệp dành cho giáo viên, những người đang làm trực tiếp công tác giảng dạy và phụ huynh đang được Trung tâm khảo sát và tiến hành ngày càng nhiều nội dung với những vấn đề phù hợp để nắm bắt nhu cầu thị trường việc làm, nghề nghiệp. Sau 02 năm tổ chức thí điểm hoạt động tư vấn dành cho Giáo viên và Phụ huynh do Trung tâm Dịch vụ việc làm thanh niên thực hiện, sự tham gia của hơn 1000 phụ huynh học sinh và giáo viên cho thấy tầm quan trọng, sự quan tâm từ 02 đối tượng này. Các Trường hiện nay cũng có cách nhìn nhận sâu hơn về công tác “Tư vấn, Hướng nghiệp”. Khảo sát ngẫu nhiên với phụ huynh được tư vấn Trung tâm đánh giá được có hơn 80% phụ huynh chưa hiểu rõ về thị trường việc làm và nhu cầu việc làm của xã hội hiện nay, hơn 50% phụ huynh muốn con học theo nguyện vọng của gia đình.

II. CÔNG TÁC TƯ VẤN, GIỚI THIỆU VIỆC LÀM

Hoạt động tư vấn giới thiệu việc làm hiện nay tại Thành phố Hồ Chí Minh thực hiện sôi nổi với nhiều nội dung nhằm hỗ trợ lao động tìm kiếm việc làm phù hợp, ổn định cuộc sống. Tại Trung tâm việc làm Thanh niên, hằng năm hoạt động tư vấn giới thiệu việc làm đạt khoảng 27.740 lượt lao động thông qua Chương trình Tiếp sức người lao động, Sàn giao dịch việc làm, Ngày hội tuyển dụng việc làm, các Chương trình việc làm lưu động dành cho đa dạng đối tượng.

Tuy nhiên, với phương thức giới thiệu truyền thống như trước đây Trung tâm nhận thấy rằng sự kết nối giữa doanh nghiệp và lao động còn gặp nhiều hạn chế, tình trạng lao động bị “lừa” vẫn diễn ra thường xuyên. Các đối tượng lao động đặc thù như bộ đội xuất ngũ, Chiến sĩ công an hoàn thành nghĩa vụ vẫn chưa được định hướng rõ về nghề nghiệp và việc làm, thiếu kỹ năng khi đi tìm

việc và không nắm bắt xu hướng việc làm khi xuất ngũ. Nếu trước đây hơn 80% chiến sĩ công an hoàn thành nghĩa vụ điều được ở lại đơn vị để công tác thì hiện nay tỉ lệ này chỉ còn khoảng hơn 15% số chiến sĩ, còn lại phải xuất ngũ trở về địa phương, tìm kiếm công việc phù hợp với bản thân. Nắm bắt thực trạng trên, hơn 4 năm qua Trung tâm Dịch vụ việc làm thanh niên đã chủ động gắn kết, hỗ trợ và cùng lãnh đạo các đơn vị lực lượng vũ trang tổ chức các hoạt động “Ngày hội tuyển dụng, việc làm” dành cho đối tượng bộ đội xuất ngũ, Chiến sĩ công an hoàn thành nghĩa vụ. Hoạt động này đã thu hút hơn 8000 lực lượng các chiến sĩ, bộ đội tham gia và được sự tín nhiệm, quan tâm đặc vấn đề ngày càng nhiều về sự phối hợp của các đơn vị lực lượng vũ trang.

Ngoài ra, việc áp dụng công nghệ, phù hợp với giới trẻ hiện nay, đáp ứng vấn đề tìm việc dù lao động đang ở bất cứ vị trí nào trong cả nước thì các sản phẩm công nghệ của Trung tâm thời gian qua cũng phát huy hiệu quả tính kết nối vùng miền và kết nối doanh nghiệp, lao động trong cả nước. App Sieuthivieclam và Website sieuthivieclam, chatbox; tổng đài 1088 là sự nỗ lực của Trung tâm cho hoạt động tư vấn, kết nối và giới thiệu việc làm cho lao động và doanh nghiệp.

Dù thay đổi nhiều phương thức thực hiện nhưng thời gian qua, công tác tổ chức các hoạt động tư vấn, giới thiệu việc làm cho thanh niên vẫn gặp nhiều khó khăn, hạn chế. Trong Hội nghị hôm nay, Trung tâm Dịch vụ việc làm Thanh niên Thành phố Hồ Chí Minh xin đề xuất một số nội dung, giải pháp để chia sẻ và cùng chung tay thực hiện để hoạt động Tư vấn, hướng nghiệp, giải quyết việc làm trong thời gian tới có những thay đổi, gắn kết, chia sẻ và đạt được nhiều hơn kết quả mong muốn:

1. Với Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Trung tâm Dịch vụ việc làm Thanh niên xin phép được đề xuất một số nội dung

- Đề xuất tổ chức các hoạt động việc làm liên kết vùng: các tỉnh miền Đông Nam Bộ hoặc các tỉnh liền kề, giáp ranh. Hoạt động nhằm kết nối cung cầu, hỗ trợ lao động tìm việc ở các tỉnh, các vùng lân cận.

- Hỗ trợ hoặc cấp một phần kinh phí thực hiện các nội dung đổi mới trong thời gian đầu tổ chức để nhân rộng các mô hình đạt hiệu quả và nâng cao chất lượng các hoạt động trong thời gian tới.

2. Với các Trung tâm Dịch vụ việc làm trong hệ thống tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Trung tâm Dịch vụ việc làm Thanh phố Hồ Chí Minh đề xuất các đồng chí quan tâm, hỗ trợ một số nội dung

- Đẩy mạnh hoạt động liên kết từ đào tạo đến hỗ trợ việc làm giữa các đơn vị.
- Kết nối công tác truyền thông, hệ thống Website, Fanpage, tổng đài để thông thương việc làm giữa các tỉnh - thành phố
- Kết nối tổ chức các hoạt động việc làm giữa các đơn vị, giới thiệu lao động và doanh nghiệp tham gia các hoạt động liên kết chung./.

TĂNG CƯỜNG CÁC HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ THANH NIÊN KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO

Trung tâm Hỗ trợ Thanh niên khởi nghiệp

Những năm gần đây, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo đã và đang trở thành động lực lớn cho nền kinh tế nói chung và quá trình chuyển đổi số nền kinh tế nói riêng đặc biệt trong bối cảnh sự tác động mạnh mẽ của cuộc cách mạng Công nghiệp 4.0, bên cạnh sự bứt phá mạnh mẽ của những doanh nghiệp khởi nghiệp trong lĩnh vực Công nghệ thì lĩnh vực nông nghiệp, công nghệ tài chính, logistics, và kể đến Nông nghiệp là nguồn dự địa lớn để khởi nghiệp Việt Nam phát triển. Với thế mạnh về năng lực hoàn thiện hạ tầng chính sách, sự vào cuộc đồng loạt của bộ ngành, địa phương, thì Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Việt Nam trong thời gian qua đã thể hiện được vai trò quan trọng của mình trong mục tiêu đưa Việt Nam trở thành quốc gia khởi nghiệp. Để đạt được những thành tựu đó, nhờ vào vị thế của đất nước, sự năng động của nền kinh tế, sự nhiệt huyết của tuổi trẻ thì còn nhờ vào những chủ trương, chính sách rất kịp thời thông qua sự hình thành và phát triển mạnh mẽ của các trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp. Qua đó chúng ta thấy được vai trò, trách nhiệm của thể hệ đoàn viên thanh niên trong quá trình định hướng hỗ trợ Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong thời kỳ tới.

Trong khuôn khổ tham luận này, chúng ta sẽ làm rõ hơn các nội hàm và định hướng hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong đoàn viên thanh niên như thế nào thông qua các nội dung cụ thể như sau:

1. Vai trò của khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội

Những năm gần đây, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (KNĐMST) được xuất hiện thường xuyên trên các diễn đàn, tại các địa phương. KNĐMST ngày càng có vai trò quan trọng, đóng góp vào phát triển kinh tế - xã hội. Vậy KNĐMST là như thế nào? nó thực sự có vai trò quan trọng như thế nào?

Trước tiên tìm hiểu về khởi nghiệp. Khởi nghiệp là những ý định, mơ ước đang ấp ủ cho một công việc kinh doanh của riêng mình. Khởi nghiệp là cung cấp và phát triển một sản phẩm, dịch vụ nào đó. Khởi nghiệp bằng cách lập doanh nghiệp nhằm tạo ra các giá trị gia tăng trong kinh tế.

Đổi mới sáng tạo là gì? Đổi mới sáng tạo không chỉ đơn giản là thiết bị mới, ý tưởng mới hay phương pháp mới, mà nó được thực hiện qua một quá

trình khám phá ra những cách làm mới. Nó cũng có mối liên hệ mật thiết với thay đổi mô hình kinh doanh và thích nghi với những thay đổi để tạo ra những sản phẩm dịch vụ tốt hơn. (Theo Theodore Henderson, Forbes 2017)

Tổng kết lại, KNĐMST là khi bạn có ý tưởng phát triển một sản phẩm gì đó với hàm lượng công nghệ, tri thức cao, một kế hoạch kinh doanh mới, hấp dẫn để có thể làm thay đổi một hệ tư tưởng. KNĐMST là loại hình doanh nghiệp có khả năng tăng trưởng nhanh dựa trên khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ, mô hình kinh doanh mới.

Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo được đánh giá, nhận định có sức ảnh hưởng lớn đến phát triển kinh tế - xã hội. Các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo có vai trò quan trọng trong cấu trúc nền kinh tế của mỗi quốc gia bởi đây chính là động lực của công nghệ mới. Theo như lời của Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc trong sự kiện khởi công xây dựng trung tâm đổi mới sáng tạo quốc gia đã khẳng định vai trò của đổi mới sáng tạo trong 20 năm trở lại đây, góp phần quan trọng tăng năng suất, tăng trưởng, hiệu quả phát triển quốc gia. Đổi mới sáng tạo là chìa khóa thành công, là lợi thế quan trọng nhất trong phát triển kinh tế - xã hội của bất kỳ quốc gia nào.

2. Các chương trình hành động để hỗ trợ thanh niên KNĐMST

Tại Việt Nam, những thanh niên muốn khởi nghiệp đổi mới sáng tạo phải đối mặt với rất nhiều rào cản như: hạn chế về thông tin (đặc biệt là thông tin về các chính sách hỗ trợ của Nhà nước dành cho thanh niên khởi nghiệp), hạn chế về vốn (không có tài sản thế chấp hoặc mức độ giải ngân thấp), hạn chế về năng lực bản thân của chính các doanh nghiệp hoặc thanh niên khởi nghiệp, khó khăn trong việc kết nối đến các thành phần của hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và hàng loạt các rào cản khác. Chúng ta cần có những biện pháp nhằm thể hiện rõ sự hỗ trợ thanh niên KNĐMST trong thời kỳ hiện nay. Cụ thể như sau:

- Hoàn thiện khung pháp lý cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo đặc biệt là vấn đề huy động vốn cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

- Xây dựng thị trường tài chính chuyên biệt cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

- Thiết lập hệ thống cơ sở hạ tầng hỗ trợ cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

- Xây dựng chương trình chuẩn về giáo dục khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

- Hỗ trợ nâng cao năng lực cho doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

- Xây dựng thị trường (fintech, agritech, meditech, ...) cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

- Khuyến khích thanh niên nông thôn khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tại địa phương;

- Khuyến khích xây dựng các trung tâm đào tạo nhân lực, tư vấn hỗ trợ cho các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo;

Khi làm tốt tất cả các biện pháp trên thì những thanh niên, giới trẻ như được tiếp thêm động lực, kiến thức, kỹ năng khi tiến hành khởi nghiệp ĐMĐMST.

Bên cạnh sự hỗ trợ này thì về phía doanh nghiệp, thanh niên có ý định khởi nghiệp cũng cần chủ động, sáng tạo của riêng mình để trước tiên là phát huy ý tưởng khởi nghiệp ĐMST, sau là phát triển doanh nghiệp đóng góp vào phát triển kinh tế - xã hội.

3. Các hình thái KNĐMST trong thanh niên

Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo là động cơ chính để kinh tế quốc gia phát triển bền vững và bứt phá. Do đó, tại Việt Nam cũng như các nước trên thế giới đã và đang chú trọng vào các chính sách thúc đẩy khởi nghiệp. Nhiều đề án, chương trình đã được Chính phủ và các bên liên quan triển khai trong thời gian qua nhằm thúc đẩy tinh thần doanh nhân và hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia, nhất là đối với thanh niên với tư cách là lực lượng đông đảo và tiềm năng nhất trong cơ cấu dân số. Những đề án, chương trình của Chính phủ đã thể hiện rõ sự quan tâm của mình đến thế hệ trẻ, thanh niên trong KNĐMST có thể nhắc đến là:

- Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025” tại Quyết định số 844/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 18 tháng 05 năm 2016.

- Đề án “Hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp giai đoạn 2017 – 2025” tại Quyết định số 939/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 30 tháng 06 năm 2017.

- Đề án “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp” tại Quyết định số 1665/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 30 tháng 10 năm 2017.

Đối với bất kỳ ai có từng có ý định khởi nghiệp thì chắc hẳn đều biết đến một chương trình được diễn ra thường niên từ năm 2015 đến nay. Đó chính là Ngày hội Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia (TECHFEST VIETNAM). Đây là sự kiện về khởi nghiệp ĐMST hàng đầu Việt Nam. Đây là cơ hội kết nối đầu tư, bước ra sân chơi quốc tế cho các doanh nghiệp khởi nghiệp ĐMST Việt Nam; Trở thành kênh hiệu quả trong việc góp ý, đề xuất, kiến nghị về hành lang pháp lý, cơ chế, chính sách hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST.

Không chỉ từ Chính phủ, gần hơn với cộng đồng thanh niên khởi nghiệp ĐMST còn có sự quan tâm của các Bộ ngành, UBND các cấp, các tổ chức Đoàn thể như Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và các tổ chức thành viên do Đoàn làm nòng

cốt chính trị, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Hội Nông dân Việt Nam,... cùng với hệ thống các trường đại học, cao đẳng và các cơ sở giáo dục đào tạo khác đang có nhiều hoạt động hỗ trợ và góp phần tháo gỡ những rào cản, vướng mắc trong quá trình khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của thanh niên./.

Tài liệu tham khảo:

1. <https://vnexpress.net/khoi-cong-xay-dung-trung-tam-doi-moi-sang-tao-quoc-gia-4218488.html>
2. <https://www.most.gov.vn/vn/tin-tuc/19439/thu-tuong-nguyen-xuan-phuc--dua-viet-nam-thuc-su-la-diem-den-cua-doi-moi-sang-tao.aspx>
3. <https://tuoitre.vn/cam-ket-ho-tro-thanh-nien-khoi-nghiep-20201128080620342.htm>

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN RÈN LUYỆN VÀ PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG TRONG CUỘC SỐNG, NÂNG CAO SỨC KHỎE THỂ CHẤT, ĐỜI SỐNG VĂN HÓA TINH THẦN

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đồng Nai

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, đất nước ta đang trong quá trình đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa; thực hiện kinh tế tri thức; tham gia sâu rộng vào hội nhập quốc tế và quá trình toàn cầu hóa, mở rộng quan hệ đối ngoại theo phương châm đa phương hóa và đa dạng hóa, làm cho thế và lực của nước ta được củng cố vững chắc hơn, kinh tế có sự phát triển và tương đối bền vững, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân không ngừng được cải thiện, quốc phòng và an ninh, trật tự, an toàn xã hội được đảm bảo. Đây cũng là môi trường thuận lợi để thanh niên thể hiện tài năng, sức trẻ, cống hiến cho đất nước; là cơ hội cho thanh niên học tập, tiếp cận văn minh nhân loại, nâng cao tri thức, nhất là những thành tựu khoa học công nghệ.

Tuy nhiên, dự báo tình hình trong những năm tới sẽ có những diễn biến phức tạp mới, nhiều tiềm ẩn khó lường. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4, công nghệ sinh học, công nghệ số hóa đang là một xu thế lớn mang đến cả thời cơ và thách thức. Sự phát triển của công nghệ thông tin, các thiết bị kết nối di động và thông minh, mạng xã hội đã tác động lớn tới lối sống thanh niên. Một số hiện tượng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên, tiêu cực xã hội đã tác động tiêu cực đến thanh niên. Điều kiện kinh tế tinh nhà vẫn còn nhiều khó khăn, chưa đủ điều kiện để đáp ứng tốt các nhu cầu của thanh niên trong các lĩnh vực học tập, nghề nghiệp, việc làm, thu nhập, nhu cầu vui chơi, giải trí...

Thanh niên Việt Nam cần có 3 nhóm phẩm chất là: Trình độ chuyên môn và tay nghề cao, đạo đức và lối sống trong sáng, sức khỏe thể chất và sức khỏe tâm thần cường tráng mới đáp ứng được yêu cầu của thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp, hóa hiện đại hóa, thời kỳ kinh tế tri thức, thời kỳ hội nhập quốc tế. Để đạt được tiêu chí và phẩm chất trên đòi hỏi bản thân thanh niên phải tự học, tự rèn luyện, tự tu dưỡng, để trở thành nguồn lao động chất lượng cao, trở thành người thừa kế trung thành sự nghiệp của Đảng và dân tộc; đồng thời, các cấp bộ đoàn cần tập trung các hoạt động để hỗ trợ thanh niên phát triển toàn diện, trong đó cần

chú trọng đến các hoạt động đồng hành, hỗ trợ thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần.

II. NỘI DUNG

1. Tổng quan về đoàn viên, thanh niên tỉnh Đồng Nai

Hiện nay, dân số tỉnh Đồng Nai là hơn 3,2 triệu người, trong đó có 836.602 thanh niên từ 16 đến 30 tuổi, chiếm hơn 26% dân số của tỉnh. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh hiện có 27 tổ chức Đoàn trực thuộc, trong đó có 02 thành phố, 09 huyện và 16 Đoàn khối hành chính sự nghiệp, lực lượng vũ trang, doanh nghiệp và trường học. Tổng số cơ sở Đoàn là 610 (*trong đó 406 Đoàn cơ sở và 204 chi đoàn cơ sở*); tổng số chi đoàn trực thuộc Đoàn cơ sở là 5.178. Tính đến 15/11/2020, tổng số đoàn viên toàn tỉnh là 193.622 đoàn viên (tăng 1,25% so với đoàn viên cuối năm 2019); tỷ lệ tập hợp thanh niên vào tổ chức Đoàn đạt 52,48% (193.622 đoàn viên/368.895 thanh niên, tăng 2,94% so với năm 2019); tỷ lệ tập hợp thanh niên vào các tổ chức Đoàn, Hội đạt 76,73%. Cũng cố nâng cao chất lượng đoàn viên nòng cốt đạt 46,8% (90.611 đoàn viên nòng cốt).

Nhìn chung thanh niên Đồng Nai tiếp tục là nguồn nhân lực dồi dào, góp phần quan trọng vào sự phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh. Với sự quan tâm chăm lo, bồi dưỡng của toàn xã hội đã hình thành một lớp thanh niên Đồng Nai giàu lòng yêu nước, tin tưởng vào đường lối đổi mới của Đảng, chấp hành nghiêm pháp luật; có tri thức, có khát vọng làm giàu chính đáng cho bản thân và gia đình, ý chí vươn lên trong cuộc sống; xung kích, tình nguyện, tích cực tham gia vào các hoạt động xã hội do Đoàn - Hội tổ chức; ngày càng xuất hiện nhiều những tấm gương thanh niên tiêu biểu trong sản xuất kinh doanh, trong các hoạt động tình nguyện xã hội, giúp ích cho cộng đồng và xã hội.

2. Kết quả công tác Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần

Thời gian qua, các hoạt động chăm lo đời sống tinh thần cho thanh niên luôn được các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh quan tâm thường xuyên và chú trọng. Các cấp bộ Đoàn tổ chức nhiều hoạt động đa dạng, kết hợp, tổ chức các sân chơi định kỳ cho thanh thiếu nhi; quan tâm chăm lo đời sống văn hóa tinh thần cho thanh niên công nhân, thanh niên nông thôn, thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên có đạo, thanh niên vùng sâu, vùng xa. Hệ thống câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm theo sở thích phát triển mạnh mẽ, góp phần đa dạng hóa sân chơi lành mạnh cho thanh thiếu nhi. Khuyến khích, động viên thanh thiếu nhi tự học tập, xây dựng mô hình hoạt động của các câu lạc bộ kỹ năng sống, thích nghi với môi trường công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Đồng thời, tiếp

tục duy trì các lớp tập huấn cán bộ Đoàn, Hội, Đội để bồi dưỡng kỹ năng xã hội, tiếp tục phát huy có hiệu quả Hội đồng huấn luyện của Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam tỉnh và của Hội đồng Đội tỉnh.

Các hoạt động chăm lo đời sống tinh thần cho thanh niên luôn được các cấp bộ đoàn trên địa bàn tỉnh quan tâm thường xuyên và chú trọng, đa dạng hóa, phát triển các hoạt động văn hóa, thể thao cho thanh thiếu nhi, quan tâm chăm lo đời sống văn hóa tinh thần cho thanh niên công nhân, thanh niên nông thôn, thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên có đạo, thanh niên vùng sâu, vùng xa, nhất là trong năm nay đã tổ chức rất nhiều hoạt động tìm hiểu về di tích lịch sử, những giá trị văn hóa, phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc và Di chúc Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hệ thống câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm theo sở thích phát triển mạnh mẽ, góp phần đa dạng hóa sân chơi lành mạnh cho thanh thiếu nhi. Các đoàn khối trường học, doanh nghiệp, địa bàn dân cư thường xuyên tổ chức hoạt động rèn luyện thể lực nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần cho đoàn viên thanh niên, học sinh, sinh viên. 100% Đoàn cấp huyện có hoạt động tuyên truyền tác hại rượu bia, thuốc lá, chất kích thích. Trong 5 năm, các cấp bộ Đoàn đã tổ chức hoặc phối hợp tổ chức 4.055 hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao cho 633.114 lượt cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia, 618 hoạt động giáo dục kỹ năng thực hành xã hội thu hút 93.792 cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia. Một số đơn vị có những hoạt động đổi mới nội dung, hình thức đã thu hút đông đảo đoàn viên thanh niên tham gia như trại rèn luyện kỹ năng, liên hoan đội nhóm tuyên truyền ca khúc cách mạng trong thanh niên công giáo.

Hàng năm, Tỉnh đoàn phối hợp với các ban ngành, đoàn thể tổ chức các hoạt động hè cho thiếu nhi, học sinh: đồng loạt tổ chức ngày hội “*Thiếu nhi vui khỏe*” và Ngày hội “*Tiến bước lên Đoàn*” tại các liên đội nhân kỷ niệm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3), Ngày thành lập Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh (15/5); hội thi “*Tin học trẻ*”; Liên hoan các đội tuyên truyền măng non; Liên hoan “*Chỉ huy đội giỏi*”; Hành trình “*Tìm về địa chỉ đỏ*”; “*Học kỳ trong quân đội*”; Trại hè cho thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn; Hội diễn Hoa phượng đỏ; Hội thi kể chuyện - Vẽ tranh theo sách hè; “*Ngày hội tuổi thơ - Ánh trăng cổ tích*”; Diễn đàn Trẻ em; tham gia Hội thi Tin học trẻ toàn quốc....

Từ năm 2015 – 2020, toàn tỉnh đã vận động xây dựng mới 85 khu vui chơi thiếu nhi, sửa chữa 15 điểm vui chơi và trao tặng 07 căn nhà Khăn quàng đỏ cho các em thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn. Nổi bật là cuộc vận động “*Vì đàn em thân yêu*” với 30 công trình và đã giúp đỡ được 4.124 thiếu nhi; tổ chức 20 lớp tập huấn sơ cứu khi đuối nước và kỹ năng thoát hiểm khi xảy ra cháy nổ cho 2.800 giáo viên tổng phụ trách Đội.

Điểm nhấn là các cấp bộ Đoàn tiếp tục có những hoạt động đổi mới nội dung, hình thức nhằm thu hút đông đảo đoàn viên thanh niên tham gia như Liên hoan đội nhóm tuyên truyền ca khúc cách mạng; Giai điệu sinh viên; Đường chạy sắc màu; Nhịp đập trái tim; Cuộc thi “Người dẫn chương trình”; Liên hoan tiếng hát thanh niên công nhân; Nhảy flashmob “*Vũ điệu tuổi trẻ*”; Trại rèn luyện “*Hào khí Đồng Nai*”, Trại rèn luyện “*Chúng tôi là thanh niên Việt Nam*”, Trại rèn luyện kỹ năng; xây dựng mô hình hoạt động của các câu lạc bộ kỹ năng sống... Tiếp tục duy trì các lớp tập huấn cán bộ Đoàn, Hội, Đội để bồi dưỡng kỹ năng xã hội; phát huy hiệu quả hoạt động của Hội đồng huấn luyện Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh và Hội đồng Đội tỉnh.

3. Bài học kinh nghiệm

Từ thực tiễn công tác Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần của thanh niên trên địa bàn tỉnh nhà thời gian qua, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn xin được rút ra một số bài học kinh nghiệm như sau:

- *Một là:* công tác chỉ đạo của Đoàn phải luôn bám sát các Nghị quyết, sự lãnh đạo của Đảng, sự chỉ đạo của Đoàn cấp trên và mạnh dạn đề xuất những giải pháp về công tác thanh niên.

- *Hai là:* Việc lựa chọn nội dung, hình thức rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần của thanh niên phải phù hợp với đặc điểm của đối tượng thanh thiếu niên; Thường xuyên nắm bắt nhu cầu, nắm bắt tình hình dư luận thanh niên, dư luận xã hội để kịp thời có những giải pháp cụ thể, phù hợp cho từng đối tượng thanh niên.

- *Ba là:* Phối hợp chặt chẽ với các sở, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội trong công tác thanh niên; vận động các nguồn lực xã hội cho công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, từng bước xã hội hóa công tác thanh niên nhằm huy động các nguồn lực xã hội nhằm chăm lo, đồng hành với thanh thiếu niên.

4. Giải pháp nâng cao chất lượng Chương trình Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Đồng Nai lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 – 2025 “*Nâng cao sức khỏe nhân dân cả về thể chất, tinh thần, tâm vóc, tuổi thọ*” và cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI các nội dung, giải pháp cụ thể trong Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất,

đời sống văn hóa tinh thần; Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Đồng Nai xác định các giải pháp trọng tâm sau.

Một là: Tiếp tục triển khai thực hiện theo phương châm coi trọng việc xác định tiêu chí, giá trị hình mẫu cụ thể từng đối tượng gắn với Cuộc vận động “*Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Đồng Nai thời kỳ mới*” và Chỉ thị 01-CT/TWĐ của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn về “*Tăng cường rèn luyện tác phong, thực hiện lễ lối công tác của cán bộ Đoàn*”. Triển khai và hưởng ứng Cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*”, chương trình “*Khi tôi 18*”, phong trào “*Học sinh 3 tốt*” gắn với công tác định hướng, giáo dục lối sống vì cộng đồng, phát huy tinh thần xung kích tình nguyện của thanh niên được thực hiện tốt và lan tỏa rộng khắp.

Hai là: Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đoàn viên, thanh niên và quần chúng nhân dân được các cấp bộ Đoàn thực hiện thường xuyên, thông qua các buổi tuyên truyền, các lớp tập huấn, phổ biến giáo dục pháp luật, triển khai mô hình “*phiên tòa giả định*”, xây dựng “*Tủ sách thanh niên*”, “*Tủ sách pháp luật*”, chương trình “*Khi tôi 18*”, thành lập câu lạc bộ “*Thắp sáng niềm tin*” nhằm giáo dục ý thức công dân, ý thức chấp hành pháp luật và trang bị kiến thức pháp luật cho từng nhóm đối tượng đoàn viên thanh niên, nhất là tổ chức các hoạt động vì sự tiến bộ của nữ thanh niên, các hoạt động phòng, chống bạo lực học đường, tai nạn thương tích và xâm hại trẻ em. Tổ chức cho đoàn viên, thanh niên tham gia góp ý các văn bản dự thảo pháp luật liên quan đến thanh thiếu nhi. Khuyến khích, động viên thanh thiếu nhi tự học tập, xây dựng mô hình hoạt động của các Câu lạc bộ kỹ năng sống cho thanh niên, giúp thanh niên tự trang bị những kỹ năng cần thiết trong cuộc sống. Phối hợp với ngành giáo dục xây dựng nội dung và phương pháp tuyên truyền giáo dục cho thanh thiếu nhi các kỹ năng hoạt động xã hội; giáo dục giới tính, chăm sóc, giáo dục sức khỏe sinh sản, phòng chống HIV/AIDS; nâng cao nhận thức cho đoàn viên thanh niên về tác hại của ma túy, bia rượu, thuốc lá và các chất kích thích.

Ba là: Tiếp tục duy trì các lớp tập huấn cán bộ Đoàn - Hội - Đội hàng năm để huấn luyện, bồi dưỡng kỹ năng xã hội; tiếp tục phát huy có hiệu quả Hội đồng huấn luyện của Hội LHTN Việt Nam tỉnh, Hội đồng Đội tỉnh, các Câu lạc bộ kỹ năng tại cơ sở... Tổ chức tốt các hình thức huấn luyện, bồi dưỡng kỹ năng xã hội; khuyến khích, động viên thanh thiếu nhi tự học tập, rèn luyện kỹ năng để thích nghi với môi trường công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Bốn là: Quan tâm chăm lo đời sống văn hóa tinh thần cho thanh niên công nhân các khu công nghiệp, niên dân tộc thiểu số, thanh niên có đạo, thanh niên vùng sâu, vùng xa. Tổ chức các hoạt động góp phần hình thành văn hóa đọc trong thanh thiếu nhi. Xây dựng và phát huy hiệu quả hoạt động của các thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở vui chơi, giải trí lành mạnh cho thanh thiếu nhi. Đa dạng hóa

và nâng cao chất lượng các hoạt động phát triển kỹ năng xã hội cho thanh thiếu nhi như tổ chức các buổi tập huấn nói chuyện trước đám đông, tập huấn kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng hùng biện, các cuộc thi tìm kiếm người “*dẫn chương trình*”, các giải thi đấu mang tính chất rèn luyện kỹ năng cho ĐVTN.

Năm là: tiếp tục củng cố, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động các thiết chế văn hóa thể thao của Đoàn. Thiết lập và sử dụng hiệu quả các đường dây nóng, kênh tư vấn tâm lý, hỗ trợ pháp lý cho thanh thiếu nhi. Xây dựng các điểm sinh hoạt, vui chơi cho thanh thiếu nhi.

** Kết luận:*

Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt coi trọng công tác đào tạo và bồi dưỡng thế hệ trẻ làm nguồn kế tục sự nghiệp cách mạng của Đảng, điều đó thể hiện qua nhiều nghị quyết, chỉ thị về công tác thanh niên. Các nghị quyết về giáo dục, đào tạo, về khoa học và công nghệ... đều đề cập nhiệm vụ giáo dục, chăm lo thế hệ trẻ, coi thanh niên là lực lượng xung kích trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Những năm qua, công tác lãnh đạo đối với hoạt động thanh niên và tuổi trẻ có nhiều đổi mới và chuyển biến tích cực. Các hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên Việt Nam các cấp ngày càng lôi cuốn nhiều đoàn viên, thanh niên, học sinh, sinh viên tham gia; đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tiếp tục khẳng định vị thế và vai trò quan trọng của thế hệ trẻ, thống nhất trên cơ sở quán triệt quan điểm “xây dựng Đoàn là xây dựng Đảng trước một bước”.

Xuất phát từ sứ mệnh lịch sử của thế hệ trẻ, tổ chức Đoàn cần quán triệt sâu sắc chủ trương của Đảng, Nhà nước về vị trí, vai trò của thế hệ trẻ, về “đổi mới nội dung, phương thức chính trị, tư tưởng, truyền thống, bồi dưỡng lý tưởng, lòng yêu nước, xây dựng đạo đức lối sống lành mạnh, ý thức tôn trọng và nghiêm chỉnh chấp hành Hiến pháp và pháp luật cho thế hệ trẻ... Phát huy vai trò của thế hệ trẻ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”¹ theo Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015-2030” gắn với thực hiện hiệu quả Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa XII) về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” trong cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi. Qua đó, góp phần xây dựng đội ngũ đoàn viên, thanh niên có lý tưởng cách mạng, có hoài bão, có bản lĩnh chính trị và niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng; luôn tràn đầy năng lượng và nhiệt huyết, xứng đáng là đội dự bị tin cậy của Đảng, là lực lượng kế tục xứng đáng và thực hiện thành công sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh.

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương, H, 2016, tr.162.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐỒNG HÀNH VỚI THANH NIÊN RÈN LUYỆN VÀ PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG TRONG CUỘC SỐNG, NÂNG CAO SỨC KHỎE THỂ CHẤT, ĐỜI SỐNG VĂN HÓA TINH THẦN

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Phú Thọ

Thật tự hào đối với tuổi trẻ Việt Nam là trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành những tình cảm yêu thương, ân cần, chăm lo, quan tâm sâu sắc đến thế hệ trẻ, đến thanh niên, những chủ nhân tương lai của đất nước. Người khẳng định vai trò to lớn của tuổi trẻ trong sự phát triển và trường tồn của dân tộc: *"Nước nhà thịnh hay suy yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên"*.

Tự hào được mang tên của Bác kính yêu, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh luôn phấn đấu không ngừng để xứng đáng với niềm tin yêu và sự kỳ vọng của Người. Dưới lá cờ vinh quang của Đoàn, lớp lớp thế hệ trẻ Việt Nam đã không ngừng bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, trau dồi kiến thức, rèn luyện thể chất và tinh thần, sẵn sàng xả thân cống hiến trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam ngày càng giàu mạnh. Để trang bị hành trang cho thế hệ trẻ trong phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao sức khỏe thể chất, đời sống văn hóa tinh thần, trong những năm qua BTV Tỉnh đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn thực hiện có hiệu quả các nội dung cụ thể như:

Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống:

BTV Tỉnh đoàn đã triển khai có hiệu quả các Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng; các Kế hoạch, Chương trình của Đoàn. Đặc biệt triển khai có hiệu quả Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về *"Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030"*. Cùng với việc đồng hành, hỗ trợ thanh niên trong khởi nghiệp, lập nghiệp, BTV Tỉnh đoàn thường xuyên chú trọng đến việc đồng hành với thanh niên trong rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, chủ động trong việc tổ chức các lớp tập huấn, hướng dẫn về kỹ năng, nghiệp vụ công tác Đoàn, trong đó chú trọng đến việc đưa các nội dung về giáo dục kỹ năng sống cho thanh niên vào chương trình công tác hàng năm. Trong năm 2020, BTV Tỉnh đoàn đã tổ chức được 40 lớp ôn tập văn hóa hè, 46 lớp phòng chống đuối nước và tai nạn thương tích; 02 lớp *"Kỹ năng*

sống” với nhiều chuyên đề bổ ích như: Ôn nghĩa sinh thành, phòng chống đuối nước, văn hóa ứng xử khi tham gia giao thông, phòng chống tai nạn thương tích,... Tiếp tục củng cố và duy trì hoạt động hiệu quả của 181 đội TNTN “*Thấp sáng niềm tin*”; 287 câu lạc bộ thanh niên (*CLB Tiền hôn nhân, CLB kỹ năng sống, đội kịch tương tác, CLB gia đình trẻ, CLB phòng, chống HIV/AIDS...*); 605 đội thanh niên xung kích, đội tuyên truyền thanh niên, đội tuyên truyền măng non phòng, chống ma túy... Đồng thời, BTV Tỉnh đoàn tiếp tục đẩy mạnh thực hiện cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trên fanpage của Tỉnh đoàn, qua đó xây dựng những tuyên bài giới thiệu các gương điển hình, người tốt việc tốt, gương sáng thanh niên tình nguyện, các tin, bài có giá trị giáo dục, định hướng lối sống cho đoàn viên, thanh niên. Thông qua các mô hình, hoạt động vừa là sân chơi bổ ích lành mạnh có ý nghĩa giáo dục thiết thực thu hút đông đảo thanh niên tham gia và trang bị kiến thức cơ bản cho cán bộ đoàn viên, thanh niên làm hành trang cho cuộc sống, hoàn thiện hình mẫu thanh niên trong giai đoạn mới.

Đồng hành với thanh niên trong việc nâng cao sức khỏe thể chất, đời sống văn hóa tinh thần:

Chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho thanh niên qua các phong trào văn hóa, văn nghệ - thể dục, thể thao luôn là những hoạt động được đông đảo cán bộ, ĐVTN đặc biệt quan tâm. Các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh đã duy trì nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ - thể dục, thể thao có sức lan tỏa sâu rộng và thu hút được đông đảo thanh thiếu nhi tham gia, như: Ngày hội tôi yêu Tổ quốc tôi; Ngày hội thanh, thiếu nhi Đất Tổ; ngày hội văn hóa thanh niên các dân tộc tỉnh Phú Thọ; các giải bóng chuyền, bóng đá, bóng bàn, cầu lông, việt dã ...; các hoạt động về nguồn, thăm viếng địa chỉ đỏ, Lễ thấp nển tri ân tại 181 Nghĩa trang liệt sỹ và Đài tưởng niệm trong toàn tỉnh với trên 12.300 ĐVTN tham gia. Qua đó, góp phần không nhỏ trong việc nâng cao thể lực, đồng thời định hướng thanh niên xây dựng lối sống lành mạnh, phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao sức khỏe thể chất, đời sống văn hóa tinh thần.

Các cấp bộ Đoàn trên địa bàn toàn tỉnh duy trì và thành lập các đội văn nghệ xung kích, câu lạc bộ khiêu vũ, dân vũ, đội tuyên truyền ca khúc cách mạng với trên 500 thành viên. Các hoạt động về nguồn bồi dưỡng lòng yêu nước, tinh thần dân tộc cho đoàn viên, thanh niên cũng được chú trọng tổ chức. Bên cạnh đó, vào các dịp lễ, tết, nhất là kỷ niệm ngày thành lập Đoàn, Hội, Đội, các đơn vị đã triển khai các hoạt động giáo dục truyền thống, văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao... Các hoạt động thiết thực của tuổi trẻ Phú Thọ được lan tỏa sâu rộng trong cộng đồng, góp phần vào việc thực hiện các chỉ tiêu kinh tế, chính trị, văn hóa- xã hội quốc phòng - an ninh của tỉnh.

Trong bối cảnh toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang ra sức đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, để nâng cao chất lượng Chương trình đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao sức khỏe thể chất, đời sống văn hóa tinh thần, BTV Tỉnh đoàn Phú Thọ đưa ra một số nhiệm vụ và giải pháp cụ thể như sau:

Một là: các cấp bộ Đoàn sẽ tiếp tục nghiên cứu, đổi mới nội dung, phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho phù hợp với đặc điểm của từng đối tượng thanh niên. Đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và hành động trong thanh thiếu nhi. Đề cao trách nhiệm nêu gương, tự giác học trước, làm theo trước của cán bộ đoàn chủ chốt các cấp. Tạo diễn đàn trao đổi, đối thoại với thanh thiếu niên về các vấn đề chính trị, xã hội; thường xuyên nắm bắt, dự báo tình hình tư tưởng, định hướng dư luận trong thanh thiếu niên; tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

Hai là: tiếp tục triển khai cuộc vận động “*Xây dựng hình mẫu thanh niên thời kỳ mới*”, lựa chọn các tiêu chí giá trị hình mẫu thanh niên phù hợp để triển khai tại các cấp bộ Đoàn; đẩy mạnh công tác tuyên dương, nhân rộng gương điển hình trong từng đối tượng thanh thiếu niên như: tuyên dương Người tốt việc tốt, Sinh viên 5 tốt, nhà giáo trẻ tiêu biểu, các gương điển hình trong thanh niên công nhân, lực lượng vũ trang, tôn vinh danh hiệu người thợ trẻ giỏi... Tuyên dương và nhân rộng nhiều cá nhân, tập thể thanh niên tiên tiến, lấy gương “*người tốt, việc tốt*” để lan tỏa trong cộng đồng, nhân lên những nghĩa cử cao đẹp.

Chú trọng khai thác, sử dụng có hiệu quả các phương tiện truyền thông hiện đại, nhất là trên internet, mạng xã hội kết hợp chặt chẽ với hệ thống báo chí của Đoàn trong việc giáo dục thế hệ trẻ. Tiếp tục đẩy mạnh Cuộc vận động “*Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp*” trong đoàn viên thanh niên, duy trì hiệu quả fanpage, website của các cấp bộ đoàn về tuyên truyền, giới thiệu các tin tốt, câu chuyện đẹp, góp phần lan tỏa những giá trị tốt đẹp, những tấm gương tiêu biểu trong cuộc sống.

Ba là: phát huy hiệu quả các thiết chế văn hóa ở các đơn vị, tổ chức đăng ký và đánh giá nghiêm túc việc thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên hàng năm. Thường xuyên tổ chức các hoạt động thể dục thể thao để hỗ trợ thanh niên rèn luyện thể lực. Chỉ đạo các cấp bộ đoàn tổ chức các chương trình giao lưu văn hóa văn nghệ nhân dịp lễ, tết, các ngày kỷ niệm. Tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề để giáo dục nâng cao nhận thức, kiến thức về kỹ năng sống cho thanh niên.

Bốn là: tiếp tục đẩy mạnh cuộc vận động “*Toàn dân rèn luyện sức khỏe theo gương bác Hồ vĩ đại*”; tuyên truyền nâng cao nhận thức về vai trò, ý nghĩa của luyện tập thể dục thể thao trong việc bảo vệ, nâng cao sức khỏe và chất lượng cuộc sống; góp phần xây dựng lối sống và môi trường văn hóa lành mạnh; tập hợp và thu hút tuổi trẻ tham gia sinh hoạt trong tổ chức Đoàn - Hội ở địa phương. Đồng hành cùng đoàn viên, thanh niên trong nâng cao sức khỏe, đời sống tinh thần cũng là một trong những hình thức để đoàn kết, tập hợp và thu hút tuổi trẻ tham gia sinh hoạt trong tổ chức Đoàn.

Trên đây là nội dung tham luận của Tỉnh đoàn Phú Thọ gửi tới hội thảo 90 năm ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2021). Trước khi ngừng lời, thay mặt cho tuổi trẻ Đất Tổ xin trân trọng gửi tới toàn thể các đồng chí dự Hội thảo lời kính chúc sức khỏe, hạnh phúc và tiến bộ./.

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG ĐỌC SÁCH CHO THANH THIẾU NHI

Nhà xuất bản Kim Đồng

Sau Quyết định số 284/QĐ-TTg ngày 28/2/2014 của Thủ tướng Chính phủ, ngày 21/4 hằng năm chính thức trở thành Ngày Sách Việt Nam, Quyết định nhấn mạnh: “Khuyến khích và phát triển phong trào đọc sách trong cộng đồng, nâng cao nhận thức của nhân dân về ý nghĩa to lớn và tầm quan trọng của việc đọc sách đối với việc nâng cao kiến thức và kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người” (Điều 2).

Từ đó đến nay, theo số liệu Cục Xuất bản - In - Phát hành của Bộ Thông tin & Truyền thông, số bản sách phát hành từ 378 triệu bản (2014) đã lên 440 triệu bản (2019), tăng 16%; tỉ lệ sách/người, từ 4,1 đầu sách/người lên 4,6 đầu sách/người, tăng 12%. Tuy nhiên, trong số 440 triệu bản sách thì sách giáo khoa, giáo trình chiếm đến 300 triệu bản. Như vậy, nếu không tính sách giáo khoa, giáo trình, là sách bắt buộc phải đọc đối với học sinh, sinh viên, thì bình quân người Việt Nam chỉ đọc chưa đến 1,5 cuốn sách/người/năm.

Nhìn qua các nước phát triển, gần hơn là các nước trong khu vực, sẽ thấy tỉ lệ đọc sách của người Việt đã bị bỏ lại rất xa. Top 60 Quốc gia có số lượng người đọc sách cao nhất không gọi tên Việt Nam, trong đó có Singapore (thứ 37), Malaysia (53), Indonesia (60). Về tạo thói quen đọc sách: Ở Indonesia, học sinh đọc sách 15 phút mỗi ngày trước giờ học chính thức; ở Hàn Quốc, cha mẹ và con cùng đọc sách ít nhất 3 ngày/1 tuần, mỗi lần khoảng 30 phút; ở Thái Lan, trẻ em dưới 6 tuổi: đọc 71 phút / ngày; thanh niên: đọc 94 phút/ ngày; người ở độ tuổi lao động: 61 phút/ ngày; Người già: đọc 44 phút/ ngày (khảo sát 55.920 hộ gia đình năm 2015)

Có thể nói, chưa có bất cứ quốc gia phát triển nào nói không với sách. Trong lịch sử, sự ra đời và hoàn thiện công nghệ làm sách biểu thị phần nào của các nền văn minh. Câu chuyện nước Nhật trở mình, lớn mạnh do nhiều yếu tố, trong đó cần phải kể đến là sự phổ biến và lớn mạnh của việc khuyến đọc. Ngay trong thời Edo (1603-1867), Nhật Bản đã có tỉ lệ dân chúng biết đọc biết viết khá cao, ít nhất 40-50% dân số Nhật biết chữ. Dân chúng biết đọc, ham đọc, có thói quen đọc, sách vở được in ra và bán rộng rãi, dễ dàng là điều kiện tuyệt vời để truyền bá văn minh, thức tỉnh quốc dân và thay đổi các thói quen tư duy, lề lối cũ.

Dịch giả - Chuyên gia giáo dục và văn hóa đọc Nguyễn Quốc Vương, nhà hoạt động năng nổ trong lĩnh vực khuyến đọc, cho rằng: “Ngày nay, tỉ lệ người

Việt Nam biết chữ rất cao, quốc tế cũng ngạc nhiên và thán phục điều này. Nhưng biết chữ và đọc sách trong rất nhiều trường hợp không trùng khớp với nhau. Có rất nhiều người biết chữ nhưng không đọc sách, thậm chí không đọc bất cứ gì ngoài phiếu ghi số đề và... sổ nợ.”

Cùng nhìn lại một vài con số và nhận định, để thấy tỉ lệ đọc sách của người Việt còn vô cùng thấp. Chúng ta đang không ngừng tiến về phía văn minh nhưng các em “tương lai của đất nước” lại ít đọc sách. Thực trạng này ảnh hưởng ra sao đến việc phát triển của thanh thiếu nhi? Và chúng ta đã làm được gì, còn thiếu gì, để thúc đẩy, tăng cường đọc sách trong thanh thiếu nhi?

Là đơn vị xuất bản sách hàng đầu dành cho thiếu nhi, hơn nửa thế kỉ song hành cùng đất nước, qua các giai đoạn lịch sử, Nhà xuất bản Kim Đồng luôn kiên trì tôn chỉ mục đích, hết lòng quan tâm chú trọng đến phát triển nhân cách và trí tuệ của các em. Từ góc nhìn của những người làm sách, chúng tôi nhận thấy rằng:

Thứ nhất, Ảnh hưởng từ hệ quả của việc thanh thiếu niên nhi đồng chưa quan tâm đến văn hóa đọc.

Chúng ta có thể kể ra hàng loạt lợi ích, tác động tích cực mà việc đọc sách mang lại cho con người, như tăng sự hiểu biết, tri thức; tăng khả năng tập trung; rèn luyện tăng cường trí nhớ, chậm quá trình lão hóa não; tăng khả năng sáng tạo, kích thích trí tưởng tượng; tăng vốn ngôn ngữ và khả năng diễn đạt v.v... Bên cạnh đó, theo các nhà khoa học, với số liệu điều tra cụ thể, đọc sách còn giúp người ta giảm căng thẳng (6 phút đọc sách giúp bạn giảm 60% căng thẳng), đọc sách giúp mỗi cá nhân sống nhân văn hơn, tăng khả năng thấu cảm, chia sẻ được với cộng đồng; xác suất những người đọc nhiều sách làm điều thiện cao hơn những người ít đọc sách.

- Theo đó, chúng ta có quyền tin, nếu các em thanh thiếu nhi có cơ hội tiếp xúc nhiều với sách, đọc nhiều sách, thì những vấn nạn như bạo lực học đường, cá độ, trò chơi điện tử, trốn học v.v... sẽ ít có nguy cơ nảy nở.

- Theo đó, chúng ta có quyền tin, sách góp phần giúp các em trang bị những kĩ năng, là người bạn để vượt qua căng thẳng, bế tắc mà nhiều khi có thể dẫn đến hành động đáng tiếc của lứa tuổi còn nhiều nông nổi, bùng bột.

- Nếu gia đình và nhà trường có thể xây dựng thói quen đọc sách ngay từ nhỏ cho các em, chắc chắn ti vi, game - online, điện thoại đi kèm ứng dụng công nghệ không thể “nuốt chửng” được các em.

- Với sự phát triển của thị trường sách, những cuốn sách hay, sách đẹp ở đủ các thể loại chắc chắn sẽ bồi đắp nên tâm hồn, trí tuệ của các em, là thứ “kháng thể” đủ mạnh giúp các em bước qua những khúc cua khủng hoảng,

những tác động xấu từ bên ngoài, hình thành ước mơ hoài bão cao đẹp trong hành trình trưởng thành, hội nhập cùng thế giới.

Thứ hai, Các giải pháp để cổ vũ, khuyến khích, nâng cao văn hóa đọc trong thanh thiếu nhi mà các bộ ban ngành liên quan nói chung và Nhà xuất bản Kim Đồng nói riêng đã làm được.

Có thể nói, sau Quyết định số 284/QĐ-TTg của Chính phủ về Ngày Sách Việt Nam, các bộ ban ngành liên quan đã có những văn bản cụ thể và đề án thúc đẩy văn hóa đọc, như Công văn số 6841/BGDĐT- GDTX ngày 31/12/2015 của Bộ Giáo dục & Đào tạo về *Đổi mới thư viện và phát triển văn hóa đọc trong nhà trường phổ thông và Mầm non*, Quyết định số 329/QĐ-TTg ngày 15/3/2017 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt *Đề án Phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng đến năm 2020, định hướng đến năm 2030*, với mục tiêu cụ thể là: “Phấn đấu 85% người sử dụng thư viện (đối với học sinh, sinh viên là 90%)”; đồng thời *Luật về thư viện* cũng đề cập đến việc Phát triển văn hóa đọc ở Điều 30.

Những văn bản, đề án được cụ thể hóa thông qua các giải pháp, chương trình hoạt động cụ thể, như:

- Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc do Bộ Văn hóa - Thể thao & Du lịch tổ chức hằng năm, từ năm học 2017 - 2018, đã lan tỏa đến hàng triệu học sinh, sinh viên khắp các tỉnh thành trong cả nước.

- Các Thư viện khoa học tổng hợp không ngồi chờ độc giả, liên tục đổi mới sáng tạo trong các hoạt động để thu hút người đọc, tổ chức các thư viện lưu động về địa phương, trường học.

- Ngày Sách Việt Nam đi vào đời sống với các hoạt động Ngày hội Đọc sách, Tuần lễ Đọc sách diễn ra hằng năm ở khắp các cấp học.

- Hội Xuất bản Việt Nam - Văn phòng phía Nam đã chủ trì/đồng chủ trì nhiều Tọa đàm/Hội thảo với nội dung thúc đẩy thói quen đọc sách, đồng thời ngày 27/8/2019 đã có Thông báo liên tịch giữa Sở Giáo dục & Đào tạo TP.HCM

- Hội Xuất bản Việt Nam - Thành đoàn TP. HCM về “*Nội dung phối hợp hoạt động về việc đẩy mạnh giải pháp xây dựng thói quen đọc sách nhằm hình thành nhân cách của đội viên, học sinh trên địa bàn thành phố.*”

- Đường Sách TP. HCM, Phố Sách Hà Nội, Đường Sách Vũng Tàu, Đường Sách Buôn Ma Thuột đi vào hoạt động, lan tỏa tốt vào đời sống nói chung và thanh thiếu nhi nói riêng, đặc biệt là Đường Sách TP. HCM.

- Tiếp tục đẩy mạnh các Hội sách truyền thống và Hội sách trực tuyến (Online).

- Một số trường học, đặc biệt là hệ thống các trường tư thục đã xây dựng tiết đọc sách trong nhà trường.

Về phía Nhà xuất bản Kim Đồng, là đơn vị sản xuất, chúng tôi xác định yếu tố tiên quyết để sách lan tỏa tốt đến thanh thiếu nhi là tạo niềm tin với độc giả từ chính chất lượng sản phẩm, sách phải hay phải đẹp.

Mỗi năm Nhà xuất bản Kim Đồng có hơn 2.000 đầu sách đến với độc giả, trong đó khoảng gần 1.000 là sách mới và hơn 1.000 đầu sách tái bản ở tất cả các thể loại: *Lịch sử - giáo dục truyền thống, văn học, khoa học - kiến thức, kỹ năng sống...* Đa dạng, phong phú về thể loại, nội dung, thẩm mỹ, độ tuổi, để phụ huynh và các em thanh thiếu nhi dễ dàng tiếp cận.

Hàng loạt tủ sách của Nhà xuất bản Kim Đồng tạo ấn tượng với độc giả như: *Tủ sách Bác Hồ, Gương anh hùng liệt sĩ, Tủ sách Đoàn - Đội, bộ sách Kỹ năng sống an toàn, bộ Kỹ năng vàng cho học sinh trung học, bộ Tranh truyện lịch sử Việt Nam, bộ Sử ta chuyện xưa kể lại, bộ Viết cho những điều bé nhỏ, bộ Văn học Nga, bộ Tủ sách vàng chọn lọc, bộ Những truyện hay viết cho thiếu nhi, bộ Văn học thế giới, Văn học kinh điển các nước.* Đặc biệt, năm 2018, NXB Kim Đồng ra mắt thương hiệu sách trẻ WingsBooks, định hình phong cách riêng với nhiều tác phẩm mới, giàu sức sống, chủ đề đa dạng và có tính cập nhật cao, tập trung vào những nội dung như truyền cảm hứng sống tích cực, xây dựng kỹ năng cho người trưởng thành.

Song song với sản xuất, Nhà xuất bản Kim Đồng chủ động tổ chức các Hội Sách Mini ở trường học; tổ chức giao lưu, triển lãm giới thiệu tác giả - tác phẩm; đồng hành với các đơn vị tổ chức các cuộc thi sáng tác, cảm nhận về tác giả - tác phẩm; đồng hành với các dự án thiện nguyện xây dựng tủ sách cho học sinh và cộng đồng v.v...

Thứ ba, Kết quả cụ thể các phong trào cổ vũ đọc sách trong thanh thiếu niên nhi đồng tại Nhà xuất bản Kim Đồng

- Trong khuôn khổ Dự án hỗ trợ văn học thiếu nhi Việt Nam - Đan Mạch, do Nhà xuất bản Kim Đồng chủ trì, từ năm 2006 đến 2015, đã xây dựng 16 Câu lạc bộ bạn đọc đặt ở các trường Tiểu học, Trung tâm hoạt động thanh thiếu nhi, Nhà văn hóa... trên khắp các tỉnh thành, tặng hơn 43.000 bản sách cho các CLB. Đồng thời, thực hiện gần 50 “Chuyến tàu kể chuyện” với hình thức phong phú, như các nhà văn, họa sĩ gặp gỡ các em thiếu nhi, kể chuyện và cùng các em sáng tạo một câu chuyện, một bức tranh, thi cảm nhận về các tác phẩm...

- Thực hiện chương trình đưa sách đến cho thiếu nhi miền núi, vùng sâu, vùng xa - nơi trẻ em không có nhiều điều kiện thụ hưởng văn hóa đọc như thiếu nhi thành phố. Nhà xuất bản Kim Đồng đã tham gia và thực hiện *Dự Án Sách Hồ Trợ Thiếu Nhi Miền Núi* theo Quyết định số 21/TTg của Thủ tướng Chính phủ năm 1993. Tính đến năm 2015, Nhà xuất bản Kim Đồng đã tổ chức nội dung và phát hành 42.584.324 bản sách có nội dung phong phú, phù hợp với lứa

tuổi và trình độ của các em đồng thời bao quát nhiều mảng đề tài, trong đó có sách Bác Hồ, sách truyền thống các dân tộc, sách mang đặc thù miền núi, hải đảo và sách về Tổ quốc Việt Nam...

- Cung cấp nội dung miễn phí để trường Nguyễn Đình Chiểu chuyển sang hình thức sách chữ nổi, phục vụ bạn đọc khiếm thị.

- Với nhiều hình thức phong phú, trung bình mỗi năm Nhà xuất bản Kim Đồng đã tổ chức hơn 50 cuộc giao lưu ra mắt sách, tương tác giới thiệu tác giả - tác phẩm, cùng với đó là các cuộc trưng bày, triển lãm hình ảnh giới thiệu nội dung sách tới độc giả.

- Năm 2016, cùng Hệ thống Thư viện tỉnh Nam Định, Nhà xuất bản Kim Đồng chính thức tham gia xây dựng và cấp sách mô hình *Thư Viện Lớp Học* ở Nam Định, cổ vũ phong trào đọc sách trong cộng đồng và đáp ứng nhu cầu đọc sách tại chỗ cho hàng nghìn em học sinh tại Nam Định.

- Nhà xuất bản Kim Đồng, Hệ thống Giáo dục Ban Mai, và Quỹ Tấm lòng Việt (Đài Truyền hình Việt Nam) hợp tác phát triển hệ thống Thư viện *The Morning* cho những vùng khó khăn trên cả nước. Đây là một chương trình cộng đồng nhằm mang tri thức đến với học sinh những vùng, khu vực còn nhiều khó khăn.

- Chương trình *Cùng Trang Sách Bước Đến Tương Lai* do Chi nhánh Nhà xuất bản Kim Đồng tại TP Hồ Chí Minh thực hiện đã kết hợp giao lưu, giới thiệu và quảng bá sách đến hơn 100 trường/điểm trường Tiểu học & Trung học trên địa bàn thành phố, lan tỏa về một số tỉnh miền Tây và miền Đông Nam bộ (Bến Tre, Bà Rịa - Vũng Tàu). Trung tâm Sách Kim Đồng tại TP.HCM đón hơn 50.000 học sinh lứa tuổi Mầm non và Tiểu học đến tham quan, tìm hiểu quy trình xuất bản, giới thiệu sách qua chương trình *Sách Kim Đồng từ 0 đến có*.

- Từ năm 2013, Nhà xuất bản Kim Đồng đã hoàn thành tốt chương trình *Một Triệu Cuốn Sách Tặng Trẻ Em Nghèo*. Đây là hoạt động trọng điểm phối hợp với Trung ương Đoàn trong nỗ lực đẩy mạnh phong trào chung tay xây dựng nông thôn mới.

Năm 2019, Nhà xuất bản phối hợp với Hội đồng đội Trung ương trao tặng 265.000 bản sách đến các trường trên địa bàn Tây Nguyên, miền Tây và miền Đông Nam bộ. Cùng với đó, là đồng hành với các chương trình thiện nguyện của các đơn vị, cá nhân trong việc xây dựng các tủ sách / thư viện cho trường học, cộng đồng ở vùng sâu vùng xa; đồng hành với các câu lạc bộ đọc sách, nhóm đọc sách... Có thể kể đến các chương trình lớn như *Sách hóa nông thôn*, *Sách hay cho học sinh tiểu học*, *Sách vì tương lai*, *Chủ nhật yêu thương*, *Hạt mầm xanh*, *Thư viện Container*, *CLB Đọc sách cùng con*, *CLB Sách ơi mở ra*, *Ô cửa sách* v.v...

Trong các hoạt động hợp tác phát triển văn hóa đọc với cộng đồng quốc tế, Nhà xuất bản Kim Đồng tích cực tham gia cùng các đối tác như Đại sứ quán

Anh, Đại sứ quán Phần Lan, Đại sứ quán Đan Mạch, Phái đoàn Wallonie - Bruxelles (Bỉ), Viện Goethe, Trung tâm Văn hóa Pháp nhiều hoạt động bổ ích. Nhiều chương trình được đầu tư, có chất lượng và nhận được đánh giá cao của bạn bè quốc tế và bạn đọc Việt Nam: *Chuỗi Festival truyện tranh, Triển lãm sách và ra mắt tác phẩm mới, Hội thảo phương pháp sáng tác vv...vv* tạo sự kết nối quốc tế sâu rộng trong lĩnh vực phát triển văn hóa đọc.

Trong bối cảnh bùng nổ công nghệ thông tin, hội nhập quốc tế sâu rộng, Nhà xuất bản chủ động thử nghiệm các hình thức sáng tạo mới mẻ, thúc đẩy phong trào đọc sách trong thanh thiếu nhi. Thông qua hình thức trực tuyến, đẩy mạnh tương tác với bạn đọc trên không gian mạng, Nhà xuất bản Kim Đồng phát triển kênh website nxbkimdong.com.vn, các trang Fanpage mạng xã hội Facebook, các *Nhóm đọc sách của NXB Kim Đồng* với hàng nghìn người truy cập... trở thành kênh thông tin kết nối với bạn đọc nhanh chóng, hiệu quả, đáp ứng các yêu cầu ngày càng cao của đại chúng. Các chương trình *Đọc Sách Xuyên Mùa Hè, Tuần Sách Khoa Học, Mừng Tuổi Bằng Sách* được thực hiện thường niên, truyền đi thông điệp xã hội đầy ý nghĩa trong cộng đồng về giá trị tinh thần quan trọng của sách đối với bạn đọc nhỏ tuổi.

Nhà xuất bản Kim Đồng luôn nỗ lực hết mình trong công tác xây dựng, phát triển các tủ sách, xứng đáng vị thế của Nhà xuất bản quốc gia, hàng đầu về sách cho thanh thiếu nhi. Tuy nhiên, vấn đề phát triển văn hóa đọc cần sự chung tay, phối hợp nhịp nhàng, đồng bộ từ các bộ ban ngành, đơn vị và cộng đồng.

Từ thực tế hoạt động, chúng tôi nhận thấy, sự lan tỏa này sẽ hệ thống và hiệu quả hơn nếu nhận được sự định hướng, chỉ đạo từ Trung ương Đoàn về các cơ sở Đoàn ở tỉnh / thành, quận / huyện, phường / xã, các cấp học, trường học.

- Trung ương Đoàn phối hợp với Bộ Giáo dục & Đào tạo có định hướng chỉ đạo các trường xây dựng các Tủ sách Măng non, Tủ sách đội viên, Tủ sách đoàn viên thanh niên trong các nhà trường, các trung tâm học tập cộng đồng phường / xã.

- Trung ương Đoàn phối hợp với Bộ Giáo dục & Đào tạo, trình Chính phủ tiếp tục triển khai Dự án sách cho học sinh miền núi, vùng sâu vùng xa. Nhân mạnh đầu tư có chiều sâu, hiệu quả, không làm kiểu “tiết kiệm” như trước đây. Càng vùng sâu vùng xa càng phải được nhận sách hay, sách đẹp.

- Tổ chức phát động cuộc thi chia sẻ về cuốn sách có ảnh hưởng đến thanh thiếu niên, tổ chức Ngày Hội Đọc Sách trong khối Trung ương Đoàn và các tỉnh thành Đoàn trên toàn quốc.

- Trung ương Đoàn phối hợp với Bộ Văn hóa - Thể thao & Du lịch triển khai xây dựng các tủ sách, thư viện cộng đồng, kêu gọi sự đồng hành của các doanh nghiệp, thanh niên, đoàn viên./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐOÀN VIÊN, SỨC MẠNH CỦA TỔ CHỨC ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH

Ban Tổ chức Trung ương Đoàn

Trong công tác đoàn, phong trào thanh thiếu nhi nói chung, công tác xây dựng Đoàn nói riêng, có thể khẳng định, công tác đoàn viên là một trong những yếu tố quan trọng duy trì sự phát triển cũng như tạo nên sức mạnh của tổ chức Đoàn. Số lượng, chất lượng đoàn viên phản ánh trực tiếp chất lượng của tổ chức Đoàn; phản ánh năng lực lãnh đạo, chỉ đạo, uy tín và khả năng tập hợp đoàn kết thanh niên của tổ chức Đoàn. Trong hệ thống của Đoàn, đoàn viên chính là yếu tố cấu thành nên chi đoàn – tế bào của tổ chức Đoàn, là nguồn bổ sung cán bộ cho bộ máy của Đoàn, là lực lượng nòng cốt trong các phong trào hành động cách mạng. Đoàn viên cũng là cầu nối quan trọng giữa tổ chức Đoàn với thanh niên, là lực lượng chăm sóc và dìu dắt thiếu niên, nhi đồng, là người trực tiếp truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, của Đoàn đến với thanh niên và cũng là người giữ vai trò tiên phong trong việc triển khai thực hiện các phong trào, các hoạt động của Đoàn.

Sự phát triển của công tác đoàn viên không chỉ thể hiện ở việc tăng về số lượng đoàn viên mà điều cốt lõi chính là đảm bảo chất lượng đoàn viên. Chất lượng đoàn viên có thể hiểu là tổng thể những phẩm chất và năng lực, bản lĩnh chính trị và ý chí cách mạng, khả năng và sự đáp ứng có hiệu quả nhiệm vụ chính trị thông qua quá trình học tập, rèn luyện và tham gia hoạt động trong tổ chức Đoàn và phong trào thanh niên. Chất lượng đoàn viên được đánh giá từ việc lựa chọn được những thanh niên tiên tiến, ưu tú để kết nạp vào đoàn đến quá trình đoàn viên rèn luyện trong tổ chức Đoàn, được tạo điều kiện tham gia và phát huy vai trò, quyền, trách nhiệm của mình trong các hoạt động của tổ chức Đoàn, từ đó giúp đoàn viên phát triển, trưởng thành.

Nhận thấy rõ tầm quan trọng của việc nâng cao chất lượng đoàn viên, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI đã xác định nhiệm vụ trọng tâm của Đoàn trong giai đoạn mới là : *“Xây dựng lớp thanh niên thời kỳ mới có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh chính trị vững vàng, có đạo đức, lối sống văn hóa, trách nhiệm, tuân*

thủ pháp luật, yêu chuộng hòa bình; có tri thức, sức khỏe, hoài bão và khát vọng vươn lên... Phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa". Như vậy, việc xác định mục tiêu phát triển thanh niên Việt Nam là cơ sở quan trọng để xây dựng tiêu chuẩn đo lường về chất lượng người đoàn viên. Đồng thời, Đại hội cũng nhấn mạnh cần phải *"Xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh về tư tưởng, chính trị, tổ chức và hành động. Nâng cao năng lực tổ chức, bản lĩnh chính trị của Đoàn, của cán bộ, đoàn viên"*.

Để đạt được những mục tiêu, nhiệm vụ đã đề ra trong nhiệm kỳ 2017-2022, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã ban hành nhiều giải pháp nâng cao chất lượng đoàn viên, đó là: Kết luận số 08-KL/TWĐTN-BTC về các giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chức cơ sở Đoàn trên địa bàn dân cư, giai đoạn 2019-2022; Hướng dẫn số 13-HD/TWĐTN-BTC về việc thực hiện Chương trình Rèn luyện đoàn viên giai đoạn 2018-2022; Hướng dẫn số 15-HD/TWĐTN-BTC về hướng dẫn đoàn viên tham gia hoạt động Đoàn tại nơi cư trú; Hướng dẫn số 33-HD/TWĐTN-BTC về hướng dẫn kiểm điểm đánh giá, xếp loại chất lượng hằng năm đối với tổ chức Đoàn, tập thể lãnh đạo và cá nhân giai đoạn 2019-2022; ban hành hướng dẫn kết nạp đoàn viên mới vào những dịp cao điểm như lớp Đoàn viên Lý Tự Trọng, Lớp đoàn viên kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, Lớp đoàn viên kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh...; ban hành các hướng dẫn, giải pháp nâng cao chất lượng các hoạt động của Đoàn trong việc thực hiện 3 chương trình đồng hành với thanh niên, 3 phong trào hành động cách mạng để đoàn viên có môi trường được phấn đấu, rèn luyện, trưởng thành. Trên cơ sở các hướng dẫn của Trung ương, các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã cụ thể hóa, triển khai các giải pháp phù hợp với tình hình của địa phương, đơn vị.

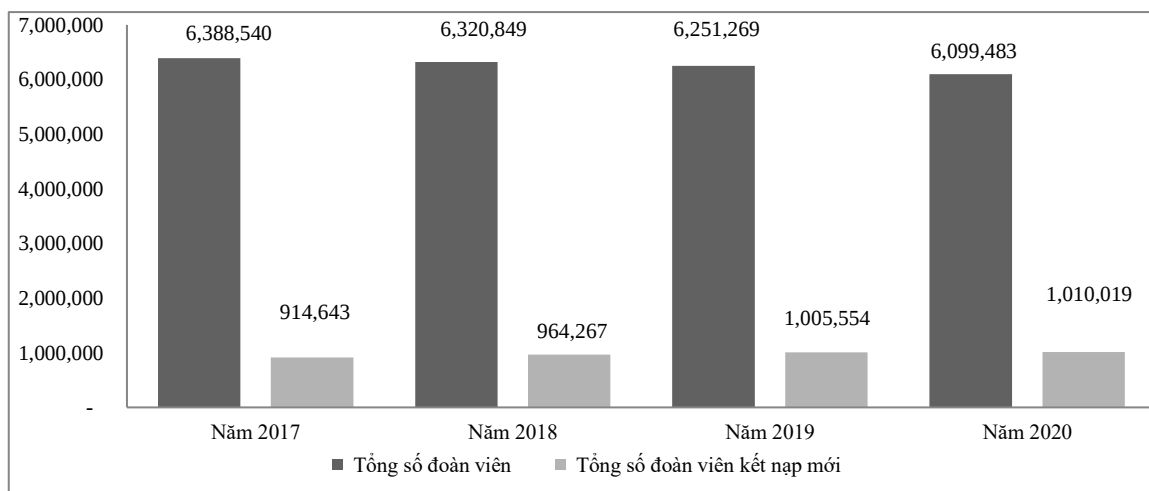
I. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC ĐOÀN VIÊN HIỆN NAY

Công tác đoàn viên được đánh giá trên các mặt, bao gồm: công tác phát triển đoàn viên mới, công tác quản lý đoàn viên, thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên, đoàn viên tham gia sinh hoạt đoàn tại nơi cư trú, công tác giới thiệu Đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp, khen thưởng, kỷ luật đoàn viên.

1. Công tác phát triển đoàn viên mới

Công tác phát triển đoàn viên mới được coi là khâu tiền đề để xây dựng và phát triển lực lượng của tổ chức Đoàn, có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đầu vào của đoàn viên. Tính đến hết năm 2020, tổng số đoàn viên là 6.099.483 đoàn viên, đoàn viên thuộc khối trường học chiếm tỷ lệ cao nhất, chiếm 46,31%

tổng số đoàn viên trên cả nước, đây là lực lượng chủ yếu tạo nguồn đoàn viên. Tiếp đến là khối địa bàn dân cư chiếm 32,16%, khối công chức viên chức chiếm 8,42%, khối doanh nghiệp chiếm 7,3%, khối lực lượng vũ trang chiếm 5,82% trên tổng số đoàn viên trên cả nước.

Biểu đồ 1: Tổng số đoàn viên và phát triển đoàn viên giai đoạn 2017-2020

Chỉ tính riêng trong năm 2020, cả nước đã phát triển mới được 1.010.019 đoàn viên. Từ bảng thống kê cho thấy số lượng đoàn viên kết nạp mới có xu hướng tăng trong những năm gần đây. Số lượng đoàn viên kết nạp mới khối trường học chiếm tỷ lệ cao nhất, chiếm 64,87% trên tổng số đoàn viên kết nạp mới của cả nước, tiếp đến khối địa bàn dân cư là 33,14%, khối doanh nghiệp là 1,12%, khối lực lượng vũ trang là 0,57%, khối công chức viên chức là 0,28% trên tổng số đoàn viên mới kết nạp của cả nước. Sở dĩ như vậy vì đa số thanh niên trong độ tuổi đi học, việc tham gia sinh hoạt Đoàn ở khu vực này cũng thường xuyên hơn; bên cạnh đó lực lượng đoàn viên kết nạp mới trong khối địa bàn dân cư cũng chiếm tỷ lệ cao, góp phần đáng kể cho việc phát triển lực lượng đoàn viên chung của cả nước.

Nhìn chung công tác bồi dưỡng, phát triển đoàn viên mới đã được chỉ đạo theo hướng chủ động tạo nguồn chú trọng nâng cao chất lượng nguồn thanh niên tiên tiến, đội viên trưởng thành từ các phong trào của Đoàn, Hội, tăng cường đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng bằng nhiều nội dung, hình thức phong phú. Các cấp bộ Đoàn đã chủ động xây dựng kế hoạch bồi dưỡng thanh niên tiên tiến, đội viên trưởng thành tạo nguồn kết nạp ngay từ đầu nhiệm kỳ, đầu mỗi năm để đảm bảo số lượng và chất lượng đoàn viên mới được kết nạp.

Việc tổ chức mở lớp bồi dưỡng, kiểm tra nhận thức về Đoàn được các cấp bộ Đoàn quan tâm chỉ đạo theo hướng đổi mới hình thức, nâng cao chất lượng. Nhiều đơn vị đã tổ chức học cảm tình Đoàn cho thanh niên theo cụm, theo khu vực, tổ chức lồng ghép giữa các đối tượng thanh niên khác nhau như thanh niên trường học và thanh niên địa bàn dân cư, đặc biệt đã tổ chức học tập 04 bài học lý luận chính trị (sửa đổi, bổ sung) cho thanh niên chuẩn bị được kết nạp Đoàn, biên soạn bộ tài liệu học cảm tình Đoàn dưới dạng infographic sinh động, dễ hiểu, dễ học cho thanh niên. Bên cạnh hình thức tổ chức học các lớp tìm hiểu về Đoàn theo lối truyền thống (báo cáo viên đứng lớp giảng bài, đội viên, thanh niên viết bài cảm nhận), một số đơn vị đã sáng tạo tổ chức học và thi kiến thức về Đoàn Thanh niên thông qua website của tỉnh đoàn. Đối với những cơ sở Đoàn ở địa bàn khó khăn, đặc thù, không có điều kiện mở lớp tập trung thì có hình thức bồi dưỡng kiến thức cho đội viên, thanh niên thông qua các buổi sinh hoạt, tổ chức sinh hoạt tọa đàm, nghe nói chuyện, kể chuyện về tấm gương đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh... kết hợp với tổ chức cho cán bộ Đoàn tuyên truyền, trao đổi trực tiếp và kiểm tra, đánh giá đối với thanh niên, đội viên tham gia sinh hoạt.

Bên cạnh những kết quả đạt được thì vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, nhiều nơi rút ngắn thời gian tổ chức lớp tìm hiểu về Đoàn, không đổi mới phương pháp truyền đạt, giáo dục phù hợp với từng đối tượng. Công tác tạo nguồn phát triển đoàn viên mới còn gặp nhiều khó khăn, đặc biệt ở một số xã, phường, thị trấn có những chi đoàn nhiều năm liên tiếp không kết nạp được đoàn viên từ thanh niên. Các đơn vị đều đề ra chỉ tiêu kết nạp hàng năm song chưa có kế hoạch kết nạp cụ thể. Việc thực hiện chủ trương “1+1” (một đoàn viên giới thiệu một thanh niên vào Đoàn, Hội) chưa được triển khai nghiêm túc; tình trạng thanh niên kết nạp không được đoàn viên giới thiệu, hỗ trợ và giúp đỡ vẫn xảy ra ở nhiều nơi. Trong khu vực các trường Đại học, cao đẳng có Hội Sinh viên bên cạnh nhưng đơn vị phát huy được vai trò của Chi hội trong việc giới thiệu hội viên ưu tú thì ở nhiều nơi vai trò của Chi hội còn khá mờ nhạt, không phát huy được vai trò của mình, thậm chí không nắm được quy trình giới thiệu thanh niên ưu tú vào Đoàn. Việc kết nạp đoàn viên ồ ạt, chạy theo chỉ tiêu còn xảy ra phổ biến, đặc biệt trong các trường Trung học phổ thông, dẫn đến tình trạng đoàn viên không biết mình được kết nạp khi nào. Tiêu chuẩn kết nạp đoàn viên chưa có sự thống nhất giữa các cơ sở Đoàn, có những đơn vị kết nạp thanh niên chưa đủ điều kiện, tiêu chuẩn về độ tuổi vào Đoàn từ đó ảnh hưởng đến chất lượng đoàn viên kết nạp mới (đầu vào).

Nguyên nhân được xác định là do một số cấp bộ Đoàn còn nhận thức giản đơn về công tác phát triển đoàn viên mới; nặng về thành tích, chạy theo số lượng mà coi nhẹ chất lượng. Chưa thực hiện tốt việc thường xuyên khảo sát, nắm thông tin về thanh niên, đội viên trưởng thành, dẫn đến thiếu chủ động trong công tác tạo nguồn để bồi dưỡng, kết nạp. Chưa triển khai và phát huy hiệu quả chủ trương 1+1, mỗi đoàn viên giới thiệu được ít nhất 1 thanh niên tham gia các hoạt động Đoàn, Hội. Chất lượng bí thư chi đoàn nhiều nơi còn chưa cao, đặc biệt là ở địa bàn dân cư hiện nay bí thư chi đoàn là kiêm nhiệm nên chưa hiểu được tầm quan trọng của công tác đoàn viên, chưa nắm vững được các quy trình, thủ tục kết nạp đoàn viên mới để tuyên truyền, áp dụng ở đơn vị mình. Một số cơ sở Đoàn còn qua loa, đại khái, dập khuôn máy móc trong công tác bồi dưỡng, kiểm tra nhận thức về Đoàn. Công tác tổ chức kết nạp còn hình thức, chiếu lệ, chưa đảm bảo quy định, tính nghi lễ, tính tuyên truyền, giáo dục chưa cao. Bên cạnh đó là sự tác động của nền kinh tế thị trường, làm ảnh hưởng đến suy nghĩ, nhận thức của thanh niên hiện nay, dẫn đến nhiều thanh niên không có mong muốn, nguyện vọng vào Đoàn, tham gia các hoạt động Đoàn, Hội.

2. Về công tác quản lý đoàn viên

Đây là khâu quan trọng trong công tác đoàn viên, bao gồm: quản lý hồ sơ đoàn viên, quản lý di biến động số đoàn viên (đoàn viên chuyển đi, chuyển đến, đoàn viên chuyển sinh hoạt đoàn tạm thời, trưởng thành đoàn, xóa tên đoàn viên...), đánh giá nhận xét, phân loại đoàn viên. Việc quản lý, nhận xét, đánh giá, phân loại đoàn viên giúp rà soát chất lượng đoàn viên từ đó đưa ra các giải pháp nâng cao chất lượng đoàn viên trong tổ chức Đoàn.

Thực hiện theo Hướng dẫn số 16-HD/TWĐTN-BTC của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về hướng dẫn thực hiện Điều lệ Đoàn trong đó có hướng dẫn về công tác quản lý đoàn viên, các cấp bộ Đoàn đã tiến hành nhiều giải pháp triển khai thực hiện các quy định trong quản lý đoàn viên. Trung ương Đoàn đã nghiên cứu xây dựng phần mềm quản lý đoàn viên thống nhất trên cả nước, ban hành mẫu sổ chi đoàn, sổ đoàn viên mới trong toàn Đoàn giúp chi đoàn thuận tiện hơn trong công tác quản lý đoàn viên, ban hành Bộ tiêu chí đánh giá công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc theo từng năm. Một số đơn vị đã tổ chức gặp mặt thanh niên lao động tự do, thành lập các trung tâm tư vấn kinh tế thanh niên, trung tâm hỗ trợ thanh niên, hướng dẫn quy trình đăng ký tạm trú tạm vắng cho thanh niên lao động tự do, chủ động, sáng tạo ứng dụng công nghệ thông tin trong việc quản lý đoàn viên như: thiết kế phần mềm, hệ thống quản lý đoàn viên trực tuyến; thực hiện chỉ đạo điểm về quản lý

đoàn viên đi lao động xa; thực hiện rà soát, nắm bắt tình hình đoàn viên định kỳ 6 tháng/lần... Sau khi Trung ương Đoàn ban hành Hướng dẫn tổ chức “Ngày đoàn viên” tại các khu vực có đoàn viên nhưng chưa có tổ chức Đoàn, các đơn vị đã đồng loạt tổ chức hoạt động, nhiều đơn vị có sự chuẩn bị kỹ lưỡng từ việc ban hành kế hoạch tổ chức, xác định các bước thực hiện đến việc đầu tư, đổi mới trong các tiếp cận đối tượng, cách tổ chức các hoạt động từ đó đẩy mạnh công tác đoàn kết, tập hợp đoàn viên ở các khu công nghiệp, khu chế xuất, doanh nghiệp, khu tập thể, nhà trọ... góp phần làm tốt công tác quản lý đoàn viên, tạo tiền đề phát triển các cơ sở Đoàn ở những khu vực này.

Công tác đánh giá, xếp loại đoàn viên trong thời gian qua được các cấp bộ Đoàn triển khai thực hiện theo Hướng dẫn 33-HD/TWĐTN-BTC của Ban Bí thư Trung ương Đoàn. Việc đánh giá xếp loại đoàn viên cơ bản được các cấp bộ Đoàn triển khai thực hiện theo đúng hướng dẫn, đánh giá xếp loại định kỳ mỗi năm một lần, căn cứ trên kết quả thực hiện nhiệm vụ đoàn viên do Điều lệ Đoàn quy định, chương trình rèn luyện đoàn viên và chức trách, nhiệm vụ được giao của người đoàn viên; đây còn là một trong những tiêu chí liên quan đến đánh giá, xếp loại tổ chức Đoàn hàng năm. Để thực hiện hiệu quả công tác này, nhiều đơn vị đã thành lập các đoàn kiểm tra riêng, kiểm tra định kỳ các cơ sở Đoàn trong việc đánh giá, xếp loại đoàn viên; từ đó nhân rộng những mô hình hay, cách làm hiệu quả đối với những đơn vị thực hiện tốt, đồng thời nhắc nhở những đơn vị chưa thực hiện hiệu quả công tác đánh giá, xếp loại đoàn viên.

Tuy nhiên, bên cạnh những điểm đạt được thì công tác quản lý đoàn viên vẫn đang là vấn đề mà các cấp bộ Đoàn cần đầu tư nhiều giải pháp hơn trong thời gian tới. Số lượng đoàn viên không có thẻ đoàn, bị mất hoặc không có sổ đoàn còn chiếm tỷ lệ lớn (*theo thống kê trong năm 2020 số lượng đoàn viên không có thẻ đoàn chiếm tỷ lệ 12,65%, số lượng đoàn viên không có sổ đoàn chiếm tỷ lệ 12,95%*); việc quản lý hồ sơ đoàn viên còn chưa được thực hiện nghiêm đặc biệt là khối địa bàn dân cư, nhiều nơi sổ đoàn viên còn do Bí thư chi đoàn giữ. Nhiều đơn vị không nắm được số lượng đoàn viên mà tổ chức mình quản lý, đặc biệt đối với đoàn viên đi lao động ở xa, thời gian không ổn định hầu như chỉ được quản lý trên sổ sách, không nắm được thông tin, thực trạng tình hình đoàn viên. Tỷ lệ đoàn viên thực hiện thủ tục chuyển sinh hoạt đoàn tạm thời, sinh hoạt Đoàn nơi cư trú còn thấp so với số lượng thực tế, đặc biệt ở khối đối tượng đoàn viên sau khi tốt nghiệp Trung học Phổ thông, các trường Đại học, Cao đẳng, Trung học chuyên nghiệp dạy nghề hoặc bộ đội xuất ngũ về địa phương không làm thủ tục chuyển sinh hoạt Đoàn dẫn đến tình trạng đoàn viên

tự ý bỏ sinh hoạt Đoàn mà không báo với tổ chức Đoàn còn xảy ra ở nhiều nơi. Công tác thu, chi đoàn phí nhiều đơn vị chưa thực hiện đúng theo quy định, số lượng đoàn phí thu về so với số lượng đoàn viên hiện có còn chênh lệch lớn; việc ghi chép công tác thu, chi đoàn phí nhiều nơi còn buông lỏng đặc biệt là cấp chi đoàn. Theo thống kê, số lượng đoàn viên trưởng thành đoàn có xu hướng tăng so với tổng số đoàn viên (*năm 2019 là 422,185 đoàn viên trưởng thành đoàn, tăng 67,742 đoàn viên so với năm 2018*). Tuy nhiên, việc thực hiện quy trình trưởng thành đoàn cho đoàn viên khi hết tuổi còn chưa thực hiện tốt, không triển khai thực hiện quy trình, thủ tục trưởng thành đoàn cho đoàn viên khi hết tuổi đoàn; một số đơn vị triển khai thực hiện nhưng chưa nắm chắc các bước tiến hành, triển khai còn mang tính hình thức, lễ trưởng thành đoàn chưa tạo ấn tượng trong mỗi đoàn viên.

Việc đánh giá, xếp loại đoàn viên ở nhiều nơi cán bộ chi đoàn chưa nắm vững các quy trình thực hiện việc nhận xét, đánh giá, xếp loại đoàn viên, có nơi làm theo kinh nghiệm, theo cảm tính. Nhiều đơn vị báo cáo số liệu về xếp loại đoàn viên còn chưa chính xác so với thực tế, có biểu hiện chạy theo thành tích, đánh giá xếp loại chung chung, không đánh giá đúng chất lượng đoàn viên.

Nguyên nhân của những hạn chế này là do các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc chưa nhận thức được vai trò của công tác quản lý đoàn viên, còn buông lỏng kiểm tra, chưa có nhiều giải pháp tích cực trong việc hướng dẫn, theo dõi, đôn đốc các cơ sở Đoàn trực thuộc rà soát tình hình đoàn viên, đổi mới phương quản lý đoàn viên. Các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc chưa ban hành quy định chung, thống nhất về cách thức quản lý đoàn viên đối với Đoàn cấp dưới. Ở nhiều nơi trình độ chuyên môn nghiệp vụ về công tác Đoàn của cán bộ Đoàn đặc biệt là cấp chi đoàn còn chưa cao do đó không hướng dẫn đầy đủ cho đoàn viên quy trình chuyển sinh hoạt đoàn, không nắm vững được các nguyên tắc quản lý đoàn viên.

3. Về thực hiện Chương trình Rèn luyện đoàn viên

Chương trình Rèn luyện đoàn viên tạo môi trường giúp đoàn viên tự tu dưỡng, rèn luyện để ngày càng hoàn thiện, góp phần nâng cao chất lượng đoàn viên và nâng cao chất lượng tổ chức Đoàn. Sau khi Trung ương Đoàn ban hành hướng dẫn về việc thực hiện chương trình Rèn luyện đoàn viên giai đoạn 2017-2022, căn cứ trên những tiêu chí rèn luyện đoàn viên, các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc đã ban hành kế hoạch, hướng dẫn cụ thể việc thực hiện các tiêu chí tới các cơ sở Đoàn trực thuộc; có đơn vị đã biên soạn cuốn Cẩm nang thực hiện Chương trình rèn luyện đoàn viên làm cơ sở để ban chấp hành cơ sở đoàn theo dõi, đánh giá việc đăng ký, rèn luyện và kết quả thực hiện các tiêu chí rèn

luyện của đoàn viên; nhiều chi đoàn có đoàn viên phân tán trên địa bàn rộng đã hướng dẫn cho đoàn viên đăng ký rèn luyện dưới hình thức online. Việc hướng dẫn triển khai chương trình Rèn luyện đoàn viên được các đơn vị tỉnh thành đoàn quan tâm bằng nhiều hình thức như tổ chức quán triệt, tập huấn cho cán bộ đoàn, phát hành văn bản, trao đổi trực tiếp, tọa đàm trao đổi kinh nghiệm thực hiện. Nhiều tỉnh, thành đoàn đã chỉ đạo các đơn vị trực thuộc tổ chức hội nghị sơ kết tại đơn vị, tổ chức tọa đàm để sơ kết đánh giá kết quả triển khai và thực hiện Chương trình rèn luyện đoàn viên giai đoạn 2018-2020, qua đó rút ra bài học kinh nghiệm để triển khai thực hiện có hiệu quả hơn trong thời gian tiếp theo,... Có thể khẳng định Chương trình rèn luyện đoàn viên là chủ trương đã tạo bước chuyển biến mới về chất lượng đoàn viên, chất lượng sinh hoạt và hoạt động của tổ chức Đoàn; tạo mối liên hệ chặt chẽ giữa đoàn viên, cán bộ Đoàn và chi đoàn; giúp đoàn viên chủ động trong các hoạt động của Đoàn và có trách nhiệm hơn đối với tổ chức của mình. Qua việc thực hiện chương trình đã xuất hiện những cách làm hay, số lượng đoàn viên thực hiện chương trình Rèn luyện đoàn viên theo báo cáo của các đơn vị đạt tỷ lệ trên 90% tổng số đoàn viên.

Tuy nhiên, chất lượng việc triển khai thực hiện Chương trình Rèn luyện đoàn viên ở cơ sở chưa cao, tỷ lệ chi đoàn tổ chức cho đoàn viên đăng ký thực hiện chương trình còn thấp; nhiều nơi chưa cụ thể hóa nội dung theo các tiêu chí đề định hướng đoàn viên đăng ký rèn luyện; việc đăng ký thực hiện các nội dung ở các cấp bộ Đoàn chưa thống nhất, còn mang tính hình thức, chưa gắn với việc thực hiện nhiệm vụ lao động, học tập, công tác của đoàn viên. Việc đánh giá kết quả thực hiện các nội dung công việc do đoàn viên đăng ký chưa hiệu quả, tỷ lệ được đánh giá, xếp loại hàng năm thông qua chương trình rèn luyện đoàn viên còn hạn chế. Công tác kiểm tra, đánh giá thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên ở nhiều nơi còn chưa được quan tâm đúng mức, chưa nhân rộng mô hình hay, cách làm mới trong triển khai thực hiện. Điều đó cho thấy việc triển khai thực hiện chương trình Rèn luyện đoàn viên ở cơ sở chỉ dừng lại ở việc ban hành văn bản chỉ đạo, kết quả thực tế thực hiện chưa rõ nét.

Nguyên nhân là cấp bộ Đoàn ở một số địa phương, đơn vị chưa thấy rõ ý nghĩa, tầm quan trọng của việc thực hiện chương trình Rèn luyện đoàn viên nên thiếu sự quan tâm đầu tư; công tác chỉ đạo thực hiện chưa quyết liệt hoặc còn chủ quan, máy móc. Thiếu các giải pháp tháo gỡ khó khăn, kiểm tra kết quả thực hiện, còn có biểu hiện "dễ làm, khó để lại", hoặc tư tưởng trông chờ vào Đoàn cấp trên, thiếu chủ động thực hiện hoặc thực hiện mang tính đối phó. Một số đơn vị chưa tham mưu đề cấp ủy Đảng thấy được chương trình Rèn luyện đoàn viên

là nội dung có giá trị để rèn luyện, bồi dưỡng đoàn viên ưu tú kết nạp Đảng, từ đó có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo. Khả năng tổ chức triển khai chương trình Rèn luyện đoàn viên ở một số cán bộ Đoàn ở cơ sở còn yếu, tính chủ động, linh hoạt, sáng tạo chưa cao do đó chưa cụ thể hóa được chương trình Rèn luyện đoàn viên gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương, đơn vị và chương trình công tác của cơ sở.

4. Về đoàn viên tham gia hoạt động Đoàn tại nơi cư trú

Đây là một nội dung đã được điều chỉnh trong Điều lệ Đoàn khóa XI, chuyển việc tham gia sinh hoạt Đoàn nơi cư trú từ trách nhiệm của người đoàn viên sang quyền của đoàn viên trong việc tham gia hoạt động Đoàn tại nơi cư trú, điều này là phù hợp với thực tiễn khi số lượng đoàn viên tham gia sinh hoạt Đoàn tại nơi cư trú đang giảm dần. Từ sau khi Ban Bí thư Trung ương Đoàn ban hành Hướng dẫn đoàn viên tham gia hoạt động Đoàn tại nơi cư trú, nhiều đơn vị đã triển khai thực hiện gắn với những hoạt động trọng tâm trong năm như: tháng Thanh niên, hoạt động hè, chiến dịch thanh niên tình nguyện hè, tháng công nhân, chiến dịch Xuân tình nguyện,... thông qua các hoạt động cụ thể như giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, tham gia các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, các hoạt động an sinh xã hội, chung sức cùng cộng đồng, các hoạt động xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư... Bên cạnh đó, việc phát huy chuyên môn, nghề nghiệp của đoàn viên về sinh hoạt đoàn tại nơi cư trú cũng là một trong những nội dung quan trọng góp phần thực hiện nhiệm vụ chính trị tại địa phương. Việc thực hiện quy trình, thủ tục giới thiệu, tiếp nhận đoàn viên tham gia sinh hoạt đoàn nơi cư trú tại cơ sở được thực hiện cơ bản đảm bảo đúng quy định theo hướng dẫn của Trung ương Đoàn.

Theo thống kê tính đến hết tháng 12 năm 2020, hiện nay có 1.855.376 đoàn viên tham gia sinh hoạt nơi cư trú (*chiếm tỷ lệ 31,71% trên tổng số đoàn viên cả nước*), giảm 254,744 đoàn viên so với năm 2019. Công tác triển khai của một số đơn vị còn chưa quyết liệt. Việc ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện quy định cơ bản mới chỉ dừng lại ở cấp tỉnh, cấp huyện; quá trình tổ chức thực hiện ở cấp cơ sở và chi đoàn nhiều nơi chưa tiến hành, cá biệt có nhiều nơi triển khai quy định đoàn viên tham gia sinh hoạt đoàn tại nơi cư trú còn chưa đến tới chi đoàn. Việc triển khai bàn giao sinh hoạt nơi cư trú trong khu vực cơ quan, doanh nghiệp, trường học chưa nhịp nhàng, chặt chẽ nên hiệu quả chưa cao. Nội dung sinh hoạt còn thiếu đổi mới, chưa thu hút được đoàn viên; một số nơi lựa chọn thời điểm sinh hoạt chưa phù hợp khiến đoàn viên khó

tham gia hoạt động tại nơi cư trú. Công tác nhận xét, đánh giá xếp loại đoàn viên sinh hoạt nơi cư trú nhiều nơi chưa thực hiện.

5. Công tác giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp

Thời gian qua, ng tác giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng đã được các cấp bộ đoàn triển khai thực hiện thông qua việc cụ thể hóa Kết luận số 138-KL/TWĐTN, ngày 31/11/2008 Ban Thường vụ Trung ương Đoàn (khoá IX) về một số giải pháp đẩy mạnh thực hiện Cuộc vận động *“Đoàn viên thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”*. Bên cạnh đó, Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã ban hành nhiều văn bản, nghị quyết, kế hoạch, hướng dẫn cụ thể, như: Nghị quyết về *“Nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn và đoàn viên”*, *“Chương trình rèn luyện đoàn viên giai đoạn 2019-2022”*, *“Hướng dẫn đánh giá chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn và đoàn viên”*, *“Hướng dẫn sinh hoạt chi đoàn chủ điểm”*, *“Hướng dẫn một số nội dung về nghiệp vụ công tác đoàn viên”*..., hướng dẫn về quy trình, thủ tục giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng. Đồng thời, chỉ đạo triển khai một số hoạt động như: *“Trao danh sách đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp”*, sinh hoạt chính trị *“ Thanh niên Việt Nam tự hào tiến bước dưới cờ Đảng”*, tổ chức diễn đàn *“Đảng với thanh niên - Thanh niên với Đảng”* nhân dịp kỷ niệm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam hằng năm;... Bám sát chỉ đạo của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, Ban Bí thư Trung ương Đoàn và cấp ủy cùng cấp, các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc đã chỉ đạo triển khai các nội dung phù hợp với điều kiện của địa phương, đơn vị. Các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã tập trung chỉ đạo, hướng dẫn, đôn đốc các cơ sở đoàn thường xuyên quan tâm phát hiện, bồi dưỡng giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, tích cực tham mưu cấp ủy cùng cấp quan tâm thực hiện các nội dung cụ thể, như: đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo đối với đoàn thanh niên, đưa nội dung công tác lãnh đạo đoàn thanh niên vào các chỉ thị, nghị quyết, các chương trình hành động của cấp ủy gắn với việc thực hiện Nghị quyết 25, kịp thời giải quyết các khó khăn, vướng mắc trong công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú. Hằng năm, các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc tập trung công tác chỉ đạo, phát động đợt sinh hoạt chính trị, trao danh sách đoàn viên ưu tú cho cấp ủy nhân dịp ngày thành lập Đảng (3/2); tổ chức các hoạt động giao lưu, trao đổi, tọa đàm, diễn đàn nhằm tăng cường nhận thức về Đảng, bồi dưỡng lý tưởng và động cơ phấn đấu vào Đảng đúng đắn cho đoàn viên thanh niên.

Theo số liệu thống kê tình hình công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp đã đạt được những kết quả nhất định, khoảng

cách giữa số lượng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét kết nạp và số lượng đảng viên được kết nạp từ đoàn viên ưu tú được rút ngắn dần qua các năm (*năm 2019 kết nạp được 126.258 đảng viên từ đoàn viên ưu tú, tăng 4.071 đảng viên được kết nạp từ đoàn viên ưu tú so với năm 2018*) cho thấy chất lượng đoàn viên giới thiệu cho Đảng ngày càng được coi trọng, đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng chiếm tỷ lệ cao.

Tuy nhiên, công tác phát hiện, tạo nguồn, bồi dưỡng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng còn chậm, chưa đồng bộ và linh hoạt. Việc phát triển Đảng trong thanh niên còn chưa tương xứng với quy mô và chất lượng nguồn nhân lực, diễn ra không đồng đều ở các khu vực và các khối đối tượng nhất là trong đoàn viên thanh niên có đạo, vùng dân tộc thiểu số, khu vực công nhân lao động trong các doanh nghiệp ngoài Nhà nước,... Một số tổ chức Đoàn còn thiếu chặt chẽ, lúng túng trong việc thực hiện quy trình, thủ tục bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét. Việc xây dựng tiêu chuẩn đoàn viên ưu tú ở nhiều đơn vị, địa phương, khu vực còn chưa thống nhất, đặc biệt là xác lập tiêu chuẩn đoàn viên ưu tú phù hợp với tiêu chuẩn xét kết nạp đảng viên của Đảng. Công tác tham mưu đề cấp ủy Đảng giao nhiệm vụ cho đảng viên trẻ trong việc giúp đỡ đoàn viên ưu tú và phát huy vai trò nòng cốt, gương mẫu của đảng viên trẻ trong việc thực hiện nhiệm vụ của Đoàn tại nhiều cơ sở Đoàn còn chưa đáp ứng được yêu cầu, chưa phát huy được vai trò của đảng viên trẻ trong công tác giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện đoàn viên.

6. Khen thưởng, kỷ luật đoàn viên

Khen thưởng những đoàn viên có thành tích xuất sắc, kỷ luật đối với những đoàn viên vi phạm Điều lệ Đoàn góp phần tạo động lực cũng như tăng cường siết chặt kỷ luật trong Đoàn.

Đoàn viên có cống hiến, thành tích trong sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ, trong công tác xây dựng Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi đều được Đoàn xem xét khen thưởng hoặc đề nghị các cấp chính quyền khen thưởng. Hiện nay, về hình thức khen thưởng đoàn viên, ở cấp trung ương có bằng khen, kỷ niệm chương “*Vì thế hệ trẻ*”, Kỷ niệm chương “*Thanh niên xung phong*”, Huy hiệu “*Tuổi trẻ dũng cảm*”, Huy hiệu “*Tuổi trẻ sáng tạo*”, Huy hiệu “*Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác*”, Huy hiệu “*Phụ trách giỏi*”, Huy hiệu “*Cháu ngoan Bác Hồ*” và các giải thưởng. Ở cấp tỉnh có bằng khen, ở cấp huyện và cơ sở có giấy khen.

Đoàn viên vi phạm kỷ luật được xử lý công minh, chính xác, kịp thời và được thông báo công khai. Việc thi hành kỷ luật đoàn viên nhằm thống nhất ý chí và hành động, đảm bảo kỷ cương của đoàn và giáo dục đoàn viên. Tùy theo mức độ, tính chất vi phạm, khuyết điểm của đoàn viên mà áp dụng một trong những hình thức kỷ luật sau: khiển trách, cảnh cáo, khai trừ. Theo số liệu thống kê từ năm 2018 đến nay đã có 859 đoàn viên vi phạm bị xử lý kỷ luật.

II. CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐOÀN VIÊN

Từ việc phân tích thực trạng hiện nay, cho thấy các nội dung trong công tác đoàn viên có tác động rất lớn và là “thước đo” đánh giá chất lượng đoàn viên, tuy nhiên những khâu yếu còn bộc lộ trong các mặt của công tác đoàn viên, phải thấy rằng công tác đoàn viên không thực hiện hiệu quả, thiết thực thì chất lượng đoàn viên cũng không được đánh giá một cách chính xác. Nhận thấy rõ được điều đó, các cấp bộ Đoàn cần phải thấy được chủ động phát huy vai trò và trách nhiệm của mình hơn nữa trong việc nâng cao chất lượng đoàn viên, phải thấy rõ được tầm quan trọng, ý nghĩa vấn đề này có ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng, sức mạnh của tổ chức Đoàn trong thời gian tới. Để chất lượng đoàn viên ngày một nâng cao hơn nữa, tôi đề xuất một số giải pháp như sau:

Một là: chú trọng công tác phát triển đoàn viên mới. Thường xuyên rà soát danh sách thanh niên đủ tuổi kết nạp Đoàn theo quy định của Điều lệ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh để có biện pháp theo dõi, giúp đỡ. Tập trung bồi dưỡng, tạo nguồn, đa dạng thành phần đoàn viên kết nạp mới, phát triển đoàn viên từ hội viên, thành viên các câu lạc bộ, đội, nhóm, các đối tượng thanh niên đặc thù (*thanh niên có đạo, thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên công nhân lao động tại các đơn vị kinh tế ngoài quốc doanh, thanh niên lao động tự do, thanh niên nông thôn...*). Chú trọng nâng cao năng lực đội ngũ báo cáo viên các chuyên đề tìm hiểu về tổ chức Đoàn, tuyệt đối không vì số lượng mà hạ thấp tiêu chuẩn, điều kiện, quy trình, thủ tục kết nạp đoàn viên. Tập trung phát triển đoàn viên mới trong các khối đối tượng nền tảng như học sinh, công nhân, trí thức trẻ, những người đạt các thành tích trong các hoạt động, phong trào của Đoàn, Hội, Đội.

Các cơ sở Đoàn tập trung xây dựng nguồn báo cáo viên đảm bảo chất lượng tạo được cảm hứng cho đoàn viên thanh niên trong các lớp bồi dưỡng nhận thức về Đoàn phù hợp với từng đối tượng và khu vực. Khuyến khích làm bộ công cụ trực quan, sinh động về các bài học bồi dưỡng thanh niên vào Đoàn. Các cơ sở Đoàn cần tạo ra nhiều môi trường, hoạt động trải nghiệm cho thanh niên tiên tiến muốn tham gia tìm hiểu về tổ chức Đoàn.

Thực hiện tốt chủ trương “1+1” đối với đoàn viên nhằm phát huy vai trò nêu gương, nòng cốt của đoàn viên trong thu hút, tập hợp, đoàn kết thanh niên (*mỗi đoàn viên giới thiệu được ít nhất 01 thanh niên tham gia Đoàn, Hội*). Khẳng định vai trò, trách nhiệm của đoàn viên trong đời mới nâng chất hoạt động chi đoàn; nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị và khả năng vận động quần chúng của đoàn viên. Tạo điều kiện để các tổ chức Hội phát triển, thông qua các hoạt động phong trào phát hiện những nhân tố tích cực, tiêu biểu tạo nguồn chất lượng kết nạp Đoàn.

Nghiên cứu, hướng dẫn các quy trình kết nạp đoàn viên cho một số đối tượng đặc thù. Cùng với cấp ủy tổ chức các hoạt động gặp gỡ thanh niên ưu tú đã hoàn thành xong lớp bồi dưỡng nhận thức về Đoàn để tìm hiểu thêm tâm tư nguyện vọng của thanh niên tiên tiến trước khi bước vào hàng ngũ của Đoàn. Tiếp tục triển khai chương trình “*Ngày đoàn viên*” tại các khu vực có đoàn viên nhưng chưa có tổ chức Đoàn; định kỳ tổ chức kết nạp đoàn viên mới vào những dịp lễ kỷ niệm quan trọng trong toàn Đoàn; Trung ương Đoàn ban hành sách công tác phát triển đoàn viên mới, công tác đoàn viên...

Có biện pháp và kiên quyết xử lý những trường hợp kết nạp đoàn viên chưa đảm bảo tiêu chuẩn về độ tuổi, nhận thức về Đoàn còn kém; có quan điểm rõ ràng, kiên quyết không kết nạp vào Đoàn những trường hợp có động cơ không trong sáng, không tha thiết đứng trong hàng ngũ của Đoàn; đảm bảo quan điểm trọng chất lượng, không trọng số lượng.

Hai là: làm tốt công tác quản lý đoàn viên. Thực hiện việc quản lý đoàn viên có hệ thống, đảm bảo quy định, từng bước xây dựng cơ sở dữ liệu trong quản lý đoàn viên. Thực hiện đời mới công tác quản lý đoàn viên theo hướng ứng dụng mạnh mẽ tin học và công nghệ thông tin. Nâng cao trách nhiệm, ý thức đoàn viên trong sinh hoạt đoàn, hoạt động Đoàn và chất lượng chính trị của đoàn viên thông qua việc tổ chức các lớp tìm hiểu 4 bài học lý luận chính trị sửa đổi. Chủ động hướng dẫn việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi đoàn bằng việc đời mới về hình thức và đa dạng về nội dung sinh hoạt; định hướng chi đoàn sinh hoạt gắn với mảng công tác, điều kiện thực tiễn theo đặc thù sản xuất, kinh doanh, lao động học tập; ban hành các hướng dẫn sinh hoạt chi đoàn chủ điểm gắn với những sự kiện chính trị xã hội đang được đoàn viên quan tâm.

Kịp thời hướng dẫn mô hình và phương thức tổ chức hoạt động của chi Đoàn có điều kiện đặc thù (chi đoàn trong học chế tín chỉ, chi đoàn có đoàn viên phân tán, cho đoàn có hàng nghìn đoàn viên...) nhằm tạo điều kiện tốt nhất để đoàn viên có thể tham gia sinh hoạt. Hướng dẫn chuyển sinh hoạt Đoàn cho

đoàn viên đi lao động, học tập ngoài nước. Định kỳ các cấp bộ Đoàn thành lập các đoàn kiểm tra, giám sát về việc thực hiện quản lý đoàn viên, đoàn vụ; nghiêm túc xử lý và chấn chỉnh kịp thời những đơn vị không thực hiện theo đúng quy định về quản lý đoàn viên, đoàn vụ.

Ba là: thực hiện nghiêm túc việc đánh giá, xếp loại đoàn viên hàng năm; sửa đổi, ban hành hướng dẫn mới về đánh giá, xếp loại tổ chức Đoàn và đoàn viên phù hợp với thực tiễn hiện nay. Các cấp bộ Đoàn cần tập trung chỉ đạo thống nhất, sát sao việc đánh giá, xếp loại đoàn viên và tổ chức Đoàn hàng năm; coi đó là một tiêu chí quan trọng để tổ chức Đoàn cấp trên đánh giá, xếp loại tổ chức Đoàn cấp dưới; làm căn cứ để xét thi đua, khen thưởng hàng năm, là một trong những cơ sở để xét đoàn viên ưu tú và giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp. Việc đánh giá đoàn viên phải được thực hiện định kỳ mỗi năm một lần gắn với việc tổng kết công tác năm; việc đánh giá phải đảm bảo khách quan, trung thực, dựa trên kết quả thực hiện nhiệm vụ đoàn viên, đồng thời việc nhận xét, đánh giá, xếp loại đoàn viên và tổ chức cơ sở Đoàn cần được tiến hành trước khi họp bình xét, đánh giá xếp loại đảng viên, công chức hàng năm.

Tăng cường bồi dưỡng, tập huấn cho cán bộ Đoàn về công tác đánh giá xếp loại đoàn viên hàng năm giúp cán bộ nắm vững các quy trình thực hiện việc nhận xét, đánh giá, xếp loại đoàn viên (cách thức điều hành hội nghị đánh giá, xếp loại đoàn viên, trình tự, thủ tục các bước đánh giá xếp loại đoàn viên ...), tránh việc làm theo kinh nghiệm, theo cảm tính, cán bộ chỉ đoàn trực tiếp xếp loại đoàn viên gửi đoàn cấp trên mà không tiến hành thảo luận, đánh giá trong chi đoàn.

Bốn là: nâng cao hiệu quả việc thực hiện Chương trình Rèn luyện đoàn viên. Trên cơ sở các nội dung tiêu chí, các cấp bộ Đoàn cần đơn giản và cụ thể hoá để đoàn viên đăng ký thuận lợi. Việc cụ thể hóa các tiêu chí phải đảm bảo phù hợp với điều kiện của mỗi địa phương, đơn vị, phù hợp với đặc điểm đoàn viên. Phương pháp đăng ký không nhất thiết chỉ bằng hình thức trên văn bản, giấy tờ thuần túy mà có thể thông qua cách thức quản lý nội dung công việc hàng ngày gắn với nhiệm vụ của mỗi đối tượng đoàn viên, xây dựng biểu mẫu đăng ký và cho đoàn viên đăng ký rèn luyện online. Phải tạo môi trường rèn luyện và hoạt động phong phú, đa dạng, bổ ích gắn với chuyên môn, kỹ năng thực hành xã hội để đoàn viên có thể chủ động lựa chọn và tham gia vào các hoạt động, chương trình.

Nội dung của các tiêu chí rèn luyện về cả nhận thức và hành động cần được nghiên cứu theo hướng “Mở”, phù hợp với mọi đoàn viên, ứng với các hoàn cảnh, môi trường khác nhau đều đáp ứng được yêu cầu rèn luyện và hành

động của đoàn viên. Bên cạnh đó, thông qua triển khai chương trình rèn luyện đoàn viên có thể xây dựng các tiêu chí, tiêu chuẩn gắn với các danh hiệu để tuyên dương đoàn viên rèn luyện tốt.

Về phương thức đánh giá, kết hợp kết quả thực hiện những nội dung đã đăng ký với mức độ hoàn thành nhiệm vụ của chi đoàn và công tác chuyên môn, nhiệm vụ để đánh giá. Lấy kết quả thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên làm tiêu chuẩn quan trọng để xếp loại đoàn viên, hàng năm và giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng. Tăng cường công tác hướng dẫn, kiểm tra của các cấp bộ Đoàn trong tổ chức thực hiện, kiểm tra đánh giá kết quả chương trình rèn luyện đoàn viên chi đoàn.

Năm là: đẩy mạnh công tác Đoàn tham gia xây dựng Đảng. Tiếp tục triển khai các giải pháp nhằm phấn đấu thực hiện các chỉ tiêu liên quan đến công tác phát triển Đảng trong đoàn viên ưu tú, *"phấn đấu giới thiệu 01 triệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, trong đó phấn đấu ít nhất 700 nghìn đảng viên mới được kết nạp từ đoàn viên ưu tú"* theo như chỉ tiêu mà Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc đã đặt ra từ đầu nhiệm kỳ. Đẩy mạnh phong trào hành động cách mạng của tổ chức Đoàn các cấp, nhất là tổ chức Đoàn cơ sở. Đây chính là môi trường tạo điều kiện thuận lợi nhất để đoàn viên phấn đấu, rèn luyện và trưởng thành. Xác định nơi nào hoạt động Đoàn và phong trào thanh niên sôi nổi, củng cố được tổ chức, phát triển lực lượng và tập hợp thanh niên tốt thì nguồn lực đoàn viên ưu tú dồi dào và có chất lượng, công tác giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng kết nạp đạt kết quả cao.

Định kỳ hàng năm cơ sở Đoàn các cấp xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện nghiêm túc việc phát hiện, tạo nguồn, bồi dưỡng Đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp. Kế hoạch phải được xây dựng từ cấp cơ sở, sát với yêu cầu và tình hình thực tế của địa phương, đơn vị. Kiên quyết khắc phục tình trạng chạy theo số lượng, coi nhẹ chất lượng; bảo đảm nguồn giới thiệu là những người thực sự ưu tú; không để tình trạng giới thiệu những đối tượng không đủ tiêu chuẩn, điều kiện vào danh sách Đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp.

Các cơ sở Đoàn bám sát sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng, chủ động trong việc tham mưu cho cấp ủy, tích cực phối hợp với các chi bộ Đảng trong việc xây dựng các câu lạc bộ, tổ đội nhóm rèn luyện tạo môi trường cho Đoàn viên ưu tú, Đảng viên trẻ tiếp tục rèn luyện. Phát huy vai trò của Đảng viên trẻ, Đảng viên tiêu biểu trên các lĩnh vực, trên cơ sở đó nâng cao chất lượng công tác phát triển Đảng từ Đoàn viên ưu tú. Sử dụng hiệu quả các công cụ truyền thông hiện đại, với cách làm đổi mới, sáng tạo trong việc tổ chức các cuộc thi trực tuyến, xây

dụng các diễn đàn trao đổi về lý tưởng cách mạng, lý tưởng cộng sản, mở rộng các cuộc đối thoại giữa các thế hệ Đảng viên, đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đảng với Đoàn viên ưu tú góp phần giúp Đảng đến gần hơn với Đoàn viên Thanh niên.

Sáu là: định kỳ kiểm tra chuyên đề công tác đoàn viên. Tổ chức định kỳ các đợt kiểm tra chuyên đề công tác đoàn viên, tổ chức sinh hoạt chi đoàn; công tác phát triển đoàn viên mới; việc thực hiện chương trình rèn luyện đoàn viên; xếp loại đoàn viên... Kiên quyết xử lý các trường hợp vi phạm nghiêm trọng các quy định về công tác đoàn viên, báo cáo số liệu tổ chức, quy trình kết nạp đoàn viên và xem đây là những tiêu chí quan trọng trong đánh giá thi đua.

Tiếp nối truyền thống 90 năm lịch sử vẻ vang của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, các cấp bộ Đoàn cần tập trung các giải pháp thiết thực, cụ thể nhằm nâng cao chất lượng đoàn viên, bởi đây không chỉ giúp tăng thêm sức mạnh cho tổ chức Đoàn mà còn khẳng định vị trí, vai trò của tổ chức Đoàn với đoàn viên, thanh niên Việt Nam; đồng thời trong bối cảnh biến đổi xã hội với nhiều yếu tố mới như toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế, cách mạng công nghiệp 4.0 đang tác động rất lớn đến mọi mặt của đời sống xã hội trong đó có đoàn viên, thanh niên; tổ chức Đoàn cần nghiên cứu, đổi mới các giải pháp trong việc nâng cao chất lượng đoàn viên, tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ trong giải quyết vấn đề thực tiễn đặt ra./.

GIẢI PHÁP “BỐN CẤP ĐỘ NHẬN THỨC” CỦA THANH NIÊN ĐỐI VỚI ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH TRONG CÔNG TÁC PHÁT TRIỂN ĐOÀN VIÊN

Th.S. Dương Trọng Phúc

Phó Hiệu trưởng Trường Đoàn Lý Tự Trọng

1. Đặt vấn đề

Thanh niên Việt Nam (16 - 30 tuổi) hiện nay có số lượng khoảng 23,6 triệu người, chiếm 25,2% dân số cả nước, trong đó, đoàn viên khoảng 6,4 triệu người, chiếm khoảng $\frac{1}{4}$ số lượng thanh niên, chiếm 6,8% dân số cả nước.¹

Thanh niên chính là những người sẽ kế thừa trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước. Đảng, Nhà nước luôn quan tâm, đặt niềm tin sâu sắc, kỳ vọng to lớn, tạo mọi điều kiện thuận lợi để chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng và phát huy thanh niên. Đại bộ phận thanh niên ý thức rõ trách nhiệm của mình đối với Tổ quốc và nhân dân, luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước, thể hiện rõ lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, lối sống vì cộng đồng. Tuy nhiên, một bộ phận thanh niên giảm sút niềm tin, phai nhạt lý tưởng cách mạng, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của đất nước; thậm chí có một số thanh niên bị các thế lực xấu, thù địch tác động, lôi kéo, kích động, đã có những việc làm đi ngược lại bản chất, truyền thống và trái với mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng và đất nước.

Phát biểu tại Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ XI nhiệm kỳ 2017 - 2022, đồng chí Nguyễn Phú Trọng - Tổng Bí thư Đảng Cộng Sản Việt Nam đề nghị với các cấp bộ Đoàn và đoàn viên thanh niên “cần định hướng, giáo dục thanh niên giữ vững bản lĩnh cách mạng, có ý thức nhạy bén chính trị, tích cực đấu tranh ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái, tăng sức đề kháng cho thanh niên trước những biểu hiện tiêu cực, mặt trái của xã hội và sự chống phá, xuyên tạc của các thế lực thù địch, nhất là trên mạng xã hội; tránh tình trạng “nhạt Đảng”, “khô Đoàn”, “xa rời chính trị”². Bởi vì tình cảm, thái độ chính trị của thanh niên với Đoàn, với Đảng là vô cùng quan trọng và cần thiết, từ tình cảm tích cực sẽ biến thành hành động tích cực và ngược lại.

¹ Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Văn kiện ĐH đại biểu Đoàn TNCS toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 - 2022

² Xem <https://tuoitre.vn/toan-van-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-tai-dai-hoi-doan-toan-quoc-lan-thu-xi-20171211162535078.htm> ngày 10/01/2021

Thực tế hiện nay, thanh niên trở thành đoàn viên Đoàn TNCS Hồ Chí Minh vì nhiều lý do khác nhau, có thanh niên chủ động, hăng hái tham gia vào tổ chức Đoàn để học tập, rèn luyện, nhưng cũng có nhiều thanh niên tham gia tổ chức Đoàn trong tâm thế bị động (do nhà trường, cơ quan yêu cầu) hoặc do một số lý do khác. Có nhiều đơn vị thực hiện công tác phát triển đoàn viên nghiêm túc, bài bản, tạo được cảm xúc, nhưng cũng còn một số cơ sở Đoàn thực hiện công tác này qua loa, đại khái, mang tính hình thức.

Về mặt quy trình, theo hướng dẫn của Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, công tác phát triển đoàn viên trải qua 4 bước:

Bước 1: Chi đoàn, Đoàn cơ sở tổ chức tuyên truyền giới thiệu về tổ chức Đoàn cho thanh niên, thông qua các loại hình tổ chức và phương thức hoạt động của Đoàn, Hội, Đội.

Bước 2: Chi đoàn, đoàn cơ sở xây dựng kế hoạch kết nạp đoàn viên.

Bước 3: Chi Đoàn, Đoàn cơ sở bồi dưỡng giáo dục, rèn luyện thanh, thiếu niên vào Đoàn.

Bước 4: Tiến hành các thủ tục và tổ chức kết nạp đoàn viên.¹

Dù vậy, thực tế tại một số nơi, công tác phát triển Đoàn chưa làm đúng quy trình, quá trình thực hiện còn gặp nhiều trở ngại, thách thức, việc vận động thanh niên, phát triển thanh niên vào Đoàn (kể cả thanh niên có học thức, có trình độ chuyên môn cao) cũng còn gặp nhiều khó khăn.

Trong giai đoạn hiện nay, với sự phát triển mạnh mẽ của lực lượng thanh niên, việc đoàn kết, tập hợp thanh niên là hết sức cần thiết, tuy nhiên việc phát triển ồ ạt, thiếu đi những giải pháp đủ mạnh để tác động vào nhận thức, tình cảm của thanh niên thì sẽ khiến cho thanh niên xem Đoàn chỉ là một tổ chức mà bản thân bị bắt buộc tham gia, dẫn đến việc không gắn tình cảm, trách nhiệm với tổ chức.

Vậy, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cần tiếp cận, định hướng, phát triển nhận thức, tình cảm của thanh niên với tổ chức thông qua những mức độ cụ thể nào? Công tác phát triển đoàn viên cần chú ý đến những vấn đề nào trong giai đoạn hiện nay?

2. Đề xuất giải pháp

Để một cá nhân gắn bó với một cá nhân hoặc tổ chức thì yếu tố nhận thức của bản thân họ đóng vai trò trung tâm, bởi vì từ yếu tố nhận thức, họ tỏ thái độ và hành động đối với thế giới xung quanh và đối với cả chính bản thân mình. Từ nhận thức rằng cá nhân hoặc tổ chức đó tốt, bản thân họ đó sẽ có tình cảm tốt, từ nhận thức rằng cá nhân hoặc tổ chức đó xấu, bản thân họ sẽ có tình cảm xấu, ấn tượng xấu.

¹ Xem *Hướng dẫn thực hiện Điều lệ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khóa XI (2017 – 2022)*, NXB Thanh niên, Hà Nội, 2018, tr 7

Với quá trình tiếp cận các kiến thức lịch sử, đồng thời tiếp xúc với thanh niên thông qua các hoạt động, tác giả cho rằng cần tăng cường tạo tình cảm chính trị - đạo đức ở thanh niên, đó chính là những rung động có liên quan đến sự thỏa mãn những nhu cầu chính trị - đạo đức của mỗi cá nhân được thể hiện qua các yếu tố như tình yêu quê hương, đất nước, yêu lao động, yêu Tổ Quốc, niềm tin vào Đảng, niềm tin vào Đoàn, niềm tin vào các hành động cách mạng, mong muốn tham gia những hoạt động phù hợp... Để thực hiện được công tác này, tổ chức Đoàn nói riêng và toàn bộ hệ thống chính trị cần phải tăng cường hơn nữa việc tác động vào nhận thức của thanh niên, từ thấp đến cao, từ mức độ đơn giản đến mức độ phức tạp, từ nhận thức cảm tính đến nhận thức lý tính.

Chúng ta cần hiểu rằng, đối với nhận thức, tình cảm là nguồn động lực to lớn để kích thích con người đi tìm chân lý. Tình cảm thúc đẩy con người hoạt động, giúp con người có đủ nghị lực vượt qua những khó khăn, trở ngại. Tình cảm chi phối các biểu hiện của xu hướng nhân cách (nhu cầu, hứng thú, lý tưởng, thế giới quan, niềm tin). Nắm được các lý thuyết về mặt tâm lý này chắc chắn chúng ta sẽ có những hành động cụ thể để xây dựng niềm tin, xây dựng tình cảm chính trị - đạo đức ở thanh niên, tạo sự gắn bó giữa thanh niên với Đoàn.

Chúng ta cần xây dựng ở thanh niên *niềm tin* vào Đoàn, vào chính tổ chức và các bạn đang là thành viên.

Theo Giáo trình tâm lý học đại cương¹, *niềm tin* là sản phẩm của thế giới quan, là kết tinh các quan điểm, tri thức, rung cảm, ý chí được con người thể hiện thể hiện, trở thành chân lý bền vững trong mỗi cá nhân. Niềm tin tạo cho con người nghị lực, ý chí để hành động theo quan điểm của mình, là lẽ sống của con người.

Việc xây dựng niềm tin của thanh niên là quá trình của nhận thức, biến nhận thức của mỗi cá nhân thành tình cảm, thái độ tích cực và thành hành động cách mạng cụ thể, hay nói cách khác là quá trình hoàn thiện nhân cách của bản thân mình.

Thông qua các tài liệu lịch sử kết hợp với các lý luận của tâm lý học và các số liệu đã công bố từ các cơ quan chuyên môn, tác giả đề xuất giải pháp đề chức Đoàn các cấp triển khai các hoạt động xây dựng tình cảm chính trị - đạo đức, tác động đến nhận thức, tình cảm của thanh niên trong giai đoạn hiện nay, đặc biệt sử dụng trong công tác phát triển đoàn viên giai đoạn hiện nay, giải pháp “Bốn cấp độ nhận thức” của thanh niên đối với Đoàn TNCS Hồ Chí Minh: *Biết - Hiểu - Tin - Yêu*.

2.1. *Biết*

Một thực tế đang diễn ra với nhiều người trẻ đó là các kiến thức về lịch sử rất mơ hồ. Nhiều học sinh, sinh viên, thanh niên không biết, không nêu chính

¹ Nguyễn Quang Uẩn (chủ biên), *Giáo trình tâm lý học đại cương*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội, 2018, tr155

xác được một số sự kiện lịch sử của Đoàn, của Đảng, của đất nước như: ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam 03/02, ngày Quốc Khánh nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam 02/9, ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước 30/4, ngày thành lập Đoàn 26/3...

Một đất nước sẽ tự tiêu vong nếu mất đi lịch sử của mình, một tổ chức sẽ suy yếu sức mạnh nếu những thế hệ kế thừa, những thành viên của tổ chức không biết những giá trị lịch sử của tổ chức mình. Lịch sử chính là điểm tựa của tương lai. Trong chủ nghĩa Mác - Lênin, khoa học lịch sử luôn giữ vị trí quan trọng. Con người trong xã hội mới phải là con người có tri thức về lịch sử.

Và quá trình *biết* chính là điểm xuất phát đầu tiên của quá trình tri thức.

Trong tác phẩm “Đường Kách Mệnh”, khi trả lời cho câu hỏi ở mục Cách mạng khó hay dễ? Hồ Chí Minh xác định “Sửa cái xã hội cũ đã mấy ngàn năm làm xã hội mới, ấy là rất khó. Nhưng *biết* cách làm, *biết* đồng tâm hiệp lực mà làm thì chắc làm được, thế thì không có. Khó dễ cũng tại mình, mình quyết chí thì làm được. Nhưng muốn làm cách mạng phải *biết*”¹

Quan điểm biết, cũng được Hồ Chí Minh thể hiện trong bài thơ “Lịch sử nước ta” với 208 câu lục bát, ngay câu đầu tiên, Người viết: “Dân ta phải *biết* sử ta/ Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam”.

Vì vậy, muốn xây dựng tình cảm của thanh niên đối với Đoàn, trước tiên cần phải làm cho thanh niên biết về Đoàn.

Thông qua sách vở, tài liệu, báo chí và các phương tiện truyền thông, chúng ta cần cung cấp đến với thanh niên những thông tin, hình ảnh, quá trình lịch sử hào hùng, vai trò và những đóng góp quan trọng của tổ chức Đoàn đối với công cuộc đấu tranh giành độc lập và bảo vệ, xây dựng, phát triển đất nước. Lịch sử của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh chính là hồn cốt, truyền tải những giá trị truyền thống tích cực của các thế hệ đoàn viên, thanh niên trong quá khứ và đang được viết tiếp trong giai đoạn hiện tại.

Trong cấp độ này, chúng ta cần chú ý đến ba vấn đề trọng tâm để cung cấp thông tin, tác động đến thanh niên, đó là nội dung và hình thức và tần suất.

- *Về mặt nội dung*: Trung ương Đoàn, các cấp bộ Đoàn cần cung cấp cho thanh niên những kiến thức lịch sử chính thống, đầy đủ qua các kết quả nghiên cứu khoa học, qua các sách báo, tài liệu uy tín. Nội dung cung cấp phải thỏa mãn được nhu cầu về mặt thông tin của thanh niên. Một thực tế là hiện nay nhiều thông tin lịch sử của Đoàn không được tổng hợp đầy đủ, không có tính hệ thống, không có sự thống nhất, dẫn đến việc thanh niên khó tiếp cận một cách đầy đủ và chính xác.

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 2, tr 288

- *Về hình thức*: hình thức cung cấp tài liệu phải phù hợp với các điều kiện cụ thể, không được rập khuôn máy móc, không “tầm chương trích cú”. Cần có những sản phẩm theo đặc điểm của người tiếp nhận, đặc điểm từng địa phương, khu vực, cần có những hoạt động trực quan, sinh động, kết hợp liên môn, liên ngành.

- *Về tần suất*: bên cạnh nội dung và hình thức, thì tần suất cung cấp thông tin, tri thức lịch sử đến thanh niên cần thường xuyên, liên tục, “mưa dầm thấm lâu” để thanh niên luôn được nghe, luôn được thấy, luôn được biết về Đoàn.

Tổ chức Đoàn, các nhà khoa học cần liên kết lịch sử và cuộc sống, xây dựng nhiều giải pháp phù hợp để tri thức lịch sử về Đoàn được đầy đủ hơn, rõ ràng hơn và lưu giữ lâu hơn trong mỗi ĐVTN.

Trước nhu cầu thông tin của thanh niên, thời gian vừa qua, tổ chức Đoàn các cấp đã tổ chức nhiều cuộc thi như: “Ánh sáng soi đường”, “Tự hào Việt Nam”; nhiều chương trình như “Hành trình đến với các địa chỉ đỏ - Địa danh lịch sử cách mạng”; các diễn đàn, tọa đàm với chủ đề “Thanh niên với Đảng - Đảng với thanh niên”; tổ chức lớp đoàn viên 90 năm Đảng Cộng sản Việt Nam; hoặc truyền thông thông qua các ấn phẩm infographic (đồ họa thông tin), ... để cung cấp thông tin chính thống, rộng rãi đến với thanh niên.

Trong giai đoạn sắp tới, cần tiếp tục duy trì các hoạt động này và mở rộng thêm các hoạt động cung cấp tri thức về Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, Hội sinh viên Việt Nam, Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh... đến thanh niên thông qua các hoạt động văn hóa, giải trí, khoa học, công nghệ... với tần suất thường xuyên hơn, rộng rãi hơn.

2.2. *Hiểu*

Hiểu là quá trình đối chiếu, sàng lọc của cá nhân với các thông tin đã biết để lựa chọn ra thông tin đúng đắn. Đồng thời đó có thể phân tích chính xác, diễn đạt đầy đủ về thông tin, thấu cảm về thông tin.

Sau khi đã biết về quá trình hình thành và phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, tổ chức Đoàn các cấp và các nhà khoa học cần giúp cho thanh niên hiểu được giá trị lịch sử của việc thành lập Đoàn, hiểu được vai trò, đóng góp của Đoàn cho đất nước.

Hồ Chí Minh khẳng định: “Đảng có vững cách mạng mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy. Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong Đảng ai cũng phải *hiểu*, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy”¹. Cấp độ *hiểu* có thể nói là giai đoạn hoàn chỉnh tri thức về một vấn đề. Vì thế, hiểu chính là mấu chốt của hành động. Hiểu đúng đa phần sẽ dẫn đến niềm tin đúng, hành động đúng, còn hiểu sai chắc chắn sẽ dẫn đến niềm tin sai, hành động sai.

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 2, tr 289

Tổ chức Đoàn cần thông qua các công cụ của mình, thông qua cán bộ Đoàn, đoàn viên, thông qua đội ngũ báo cáo viên các cấp, thông qua người thật việc thật... để cung cấp quan điểm chính thống, định hướng những cách hiểu đúng đắn đối với các sự việc, hiện tượng đã và đang diễn ra, cũng như các sự việc, hiện tượng đang nhận được sự quan tâm của dư luận thanh niên.

Chính các câu lạc bộ lý luận trẻ của các cơ sở Đoàn các chương trình trang bị, bồi dưỡng các kiến thức về lý luận chính trị là các điều kiện cần thiết để thanh niên càng hiểu thêm về lịch sử hình thành và phát triển của Đoàn, của Đảng, hiểu thêm về các chính sách của Đảng và nhà nước.

2.3. Tin

Tin có nghĩa là đã biết, đã hiểu và quyết định lựa chọn nơi đặt tình cảm, đặt sự kỳ vọng. Sau khi hiểu đúng về một vấn đề cụ thể, con người sẽ quyết định xu hướng tình cảm của họ, quyết định đặt niềm tin của họ vào vấn đề đó hay là không. Có được niềm tin sẽ chuyển hóa dễ dàng thành tình cảm tốt đẹp với mọi thứ được tin.

Triết học Mác - Lênin đề cao thực tiễn và tầm quan trọng của nhận thức lý tính, coi tri thức của con người là nhân tố cơ bản của niềm tin. Niềm tin theo chủ nghĩa Mác - Lênin có tính khách quan vì đó là niềm tin gắn liền với quy luật phát triển của lịch sử nhân loại và được kiểm định qua hiện thực khách quan.

Với truyền thống 90 năm yêu nước, trung thành tuyệt đối với Đảng, với đất nước của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, sau khi thanh niên hiểu đúng về Đoàn, hiểu rõ về Đoàn thì việc xây dựng niềm tin vào Đoàn sẽ rất thuận lợi.

Một thanh niên hạnh phúc, tự hào khi đeo chiếc huy hiệu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, chắc chắn sẽ cảm nhận sự vinh dự và trách nhiệm khi tuyên thệ để trở thành một người Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam, đó là quá trình niềm tin được hình thành, nuôi dưỡng và phát triển. Tin vào Đoàn, thanh niên sẽ xây dựng và rèn luyện lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và văn hóa ứng xử của bản thân, trách nhiệm với cộng đồng; Tin vào Đoàn, thanh niên sẽ trở thành những tuyên truyền viên của Đoàn, sẽ mạnh dạn lên tiếng bảo vệ Đoàn, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Vì “Một tấm gương sống có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”¹, cho nên để thanh niên xây dựng và vun đắp niềm tin thì cán bộ Đoàn cần phải thực hiện tốt việc nêu gương, tự bản thân mỗi cán bộ Đoàn phải làm mẫu, làm chuẩn, phải làm cho đoàn viên, thanh niên tin tưởng vào mình, vào những điều mình nói, vào những điều mình làm. Tổ chức chức Đoàn các cấp cần tạo môi trường rèn luyện niềm tin cho thanh niên, cần chỉ rõ cho thanh niên những minh chứng cụ thể để thanh niên củng cố niềm tin.

¹ Hồ Chí Minh: Toàn tập, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t 1, tr 284

2.4. Yêu

Sau giai đoạn hình thành niềm tin thì đến giai đoạn sâu sắc hơn, mạnh mẽ hơn niềm tin đó là niềm tin sắt son, từ niềm tin với Đảng, thanh niên sẽ được kiểm chứng qua các hoạt động của bản thân, qua diễn tiến xã hội, để trở thành niềm tin sắt son, đó là sự lựa chọn tuyệt đối, sự kiên trung dưới ngọn cờ dẫn dắt của Đảng.

William Arthur Ward - nhà giáo dục người Mỹ, tác giả cuốn “Fountains of Faith - Suối nguồn niềm tin”, đã từng nói rằng: “Yêu không chỉ là một danh từ - nó là một động từ; nó không chỉ là cảm xúc - nó là quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ, hy sinh”.

Khi nói về Đoàn, các thế hệ đoàn viên thường dùng từ “Đoàn ta”, đây là một cách gọi thân thuộc, gần gũi, tự nhiên và gắn bó về mặt tình cảm. Đây chính là biểu hiện rõ ràng nhất về tình yêu của thanh niên với Đoàn, để với tình yêu đó, thanh niên và Đoàn đứng cùng nhau trong mọi cuộc chiến đấu, vượt qua mọi khó khăn gian khổ, vất vả hy sinh.

Tình yêu phải thường xuyên được vun đắp, dù đã yêu nhưng vẫn phải giữ lửa, vẫn phải làm cho tình yêu đó lớn hơn lên bằng những cái *biết* mới, bằng những cái *hiểu* mới, bằng *niềm tin* được trui rèn với tổ chức Đoàn.

Đoàn cần thường xuyên động viên, khuyến khích tạo môi trường để thanh niên thể hiện tình cảm của mình với tổ chức. Càng tham gia đóng góp công sức vào sự phát triển của tổ chức, thanh niên sẽ gắn vào đó trách nhiệm của bản thân mình, có điều kiện để nuôi dưỡng thường xuyên tình yêu với Đoàn.

3. Kết luận

Việc xây dựng tình cảm chính trị của thanh niên với Đoàn là một việc làm cần thiết, cần thực hiện thường xuyên, liên tục, phù hợp với đối tượng.

Với 4 cấp độ *Biết - Hiểu - Tin - Yêu*, cán bộ Đoàn, các cơ sở Đoàn cần thực hiện các hoạt động tác động đến nhận thức của thanh niên theo từng giai đoạn, không nên nóng vội, đốt cháy giai đoạn, chỉ khi nhận thức đủ ở giai đoạn thấp mới phát triển đến giai đoạn cao, bởi vì sự nóng vội sẽ tạo ra sự hiểu biết qua loa, đại khái dẫn đến tình cảm một cách hời hợt, thiếu sâu đậm, thiếu gắn bó.

Trong bài phát biểu tại lễ kỷ niệm lần thứ 35 ngày thành lập Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam (25/3/1966), chủ tịch Hồ Chí Minh nói “Cần phát triển Đoàn hơn nữa, nhưng phải chọn lọc cẩn thận, trọng chất lượng hơn số lượng”¹. Đây là lời dạy vô cùng có giá trị cho tổ chức Đoàn và cán bộ Đoàn trong công tác phát triển đoàn viên.

Trong giai đoạn sắp tới, tổ chức Đoàn, cán bộ Đoàn các cấp cần lưu tâm một số vấn đề sau đây trong công tác phát triển đoàn viên:

¹ Hồ Chí Minh về giáo dục thanh niên, NXB Thanh niên, Hà Nội, 1973, tr 209

Thứ nhất: xác định đúng vị trí vai trò của công tác phát triển đoàn viên. Công tác phát triển đoàn viên là một nhiệm vụ quan trọng để giúp tổ chức Đoàn ngày càng lớn mạnh về số lượng, quy mô, tầm vóc.

Thứ hai: xây dựng nguồn phát triển đoàn viên. Cán bộ Đoàn cần thường xuyên bám sát thực tiễn cơ sở để nắm bắt tình hình thanh thiếu niên, xây dựng nguồn kết nạp đoàn viên từ Đội viên, Hội viên, thanh niên.

Thứ ba; đảm bảo quy trình phát triển đoàn viên. Quy trình phát triển đoàn viên cần quy cũ, đúng điều lệ Đoàn để giúp đoàn viên thấy được sự chính thống, chính chu của tổ chức Đoàn, qua đó càng vinh dự, tự hào khi được tham gia tổ chức.

Thứ tư: thực hiện phát triển cả về số lượng và chất lượng, trong đó chú trọng đến chất lượng. Các cơ sở Đoàn không vì chạy theo số lượng mà xem nhẹ chất lượng, kết nạp những thanh niên không đủ tiêu chuẩn, không đủ năng lực, hoặc chỉ chú trọng chất lượng mà dẫn đến việc không phát triển được Đoàn viên mới, biến tổ chức Đoàn thành tổ chức với những tiêu chí quá cao xa với thanh niên.

Thứ năm: chú trọng phát triển tình cảm chính trị của thanh niên với Đoàn. Cần chú ý đến việc xây dựng tình cảm chính trị tốt đẹp giữa thanh niên với tổ chức Đoàn thông qua vai trò của người cán bộ Đoàn, đoàn viên với thanh niên và thông qua các chương trình, hoạt động của Đoàn. Kết nạp thanh niên vào tổ chức Đoàn là một bước quan trọng, giữ chân thanh niên với tổ chức thông qua các chương trình, hoạt động lại là một bước quan trọng khác. Tình cảm của thanh niên đối với Đoàn cũng cần phải được duy trì và phát triển liên tục, sâu sắc hơn qua thời gian.

Trong bối cảnh toàn Đoàn đang thi đua lập thành tích chào mừng thành công Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, chào mừng 90 năm ngày thành lập Đoàn (1931 - 2021), kỷ niệm 110 năm ngày Bác Hồ ra đi tìm đường cứu nước (1911 - 2021), kỷ niệm 80 năm Ngày Bác Hồ về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam (1941 - 2021), nhìn lại chặng đường 90 năm của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam; là lực lượng xung kích cách mạng; là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên; đại diện chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tuổi trẻ; phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh; là lực lượng nòng cốt chính trị trong phong trào thanh niên và trong các tổ chức thanh niên Việt Nam, chúng ta càng thêm tự hào về quá trình đoàn kết, rèn luyện, cống hiến, trưởng thành của thanh niên Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh và chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, qua đó tiếp tục giúp thanh niên củng cố niềm tin, thêm tự hào, thêm tin yêu vào Đoàn, thêm tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, bồi đắp nhận thức lý tưởng, nâng cao hơn nữa bản lĩnh chính trị, vững vàng hơn, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG SINH HOẠT CHI ĐOÀN VÀ GIẢI PHÁP QUAN TRỌNG NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TỔ CHỨC ĐOÀN Ở CƠ SỞ

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Sóc Trăng

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị xã hội của thanh niên Việt Nam. Tổ chức Đoàn có vai trò quan trọng trong việc giáo dục chính trị, truyền thống, đạo đức, lối sống, ý thức chấp hành pháp luật của thanh niên. Trong đó, Chi đoàn là tế bào, là hạt nhân nòng cốt đoàn kết, tập hợp thanh niên; giáo dục và rèn luyện thanh niên, đại diện bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của đoàn viên thanh niên. Chi đoàn cũng là nơi tổ chức thực hiện mọi chủ trương công tác đoàn, là cầu nối giữa thanh niên với tổ chức Đoàn. Nâng cao chất lượng sinh hoạt Chi đoàn là một hoạt động mang tính thường xuyên, gắn liền với hoạt động của mỗi tổ chức cơ sở đoàn. Tổ chức sinh hoạt làm sao để có chất lượng, có hiệu quả, làm sâu sắc đoàn viên thanh niên yêu thích và tham gia sinh hoạt? Đây là vấn đề mà bất kỳ tổ chức cơ sở đoàn hay những cán bộ có tâm huyết với công tác Đoàn đều phải luôn trăn trở, suy nghĩ. Nâng cao chất lượng sinh hoạt Chi đoàn là một trong những nhiệm vụ quan trọng xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh.

Hiện nay, Sóc Trăng có 2.178 chi đoàn, với 53.896 đoàn viên. Thời gian qua sinh hoạt chi đoàn được các cấp bộ Đoàn quan tâm, xem đây là nội dung quan trọng trong công tác củng cố, nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đoàn và đoàn viên. Thời gian qua, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã triển khai nhiều văn bản tập trung về nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn, nhất là trên địa bàn dân cư, cụ thể như: định hướng giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động tổ chức cơ sở đoàn trên địa bàn dân cư; kiện toàn, củng cố công tác xây dựng đoàn và đoàn vụ; xây dựng Đoàn cơ sở “3 chủ động” giai đoạn 2018 - 2022, triển khai Kết luận số 07-KL/TWĐTN-BTC của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa XI về một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác cán bộ Đoàn giai đoạn 2019 - 2022; Kết luận số: 08-KL/TWĐTN-BTC của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa XI về các giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động tổ chức cơ sở Đoàn trên địa bàn dân cư, giai đoạn 2019 - 2022... Đồng thời, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chỉ đạo Ban Thường vụ các huyện, thị, thành Đoàn và đoàn trực thuộc triển khai đến các cấp bộ Đoàn, tùy theo tình hình và điều kiện thực tế các cấp bộ Đoàn cho phù hợp, thực hiện có hiệu quả.

Song song đó, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn triển khai chế độ đi cơ sở của cán bộ chuyên trách Tỉnh đoàn, khuyến khích đi công tác cơ sở nhiều hơn 2 tháng và những nội dung cần chú trọng đó là tập trung nghiên cứu, tìm hiểu tình hình hoạt động của chi đoàn, đoàn viên, thanh thiếu nhi; dự sinh hoạt chi đoàn... Từng đồng chí được phân công tham gia tích cực các hoạt động của cơ sở, dự họp định kỳ Ban Chấp hành Đoàn cơ sở, họp lệ chi đoàn ấp, khóm. Từ việc đi cơ sở, đã kịp thời nắm rõ hơn những khó khăn, vướng mắc của cơ sở trong công tác tổ chức xây dựng Đoàn, đội ngũ cán bộ Đoàn và công tác đoàn viên, qua đó, tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh đoàn những giải pháp phù hợp từng địa phương góp phần nâng cao chất lượng công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi tại các đơn vị, đặc biệt là trong việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi đoàn, tổ chức Đoàn và quản lý đoàn viên hiện nay.

Để tạo điều kiện cho các chi đoàn có tài liệu phục vụ sinh hoạt chi đoàn, định kỳ hàng tháng bộ phận Ban chuyên môn đã biên soạn tài liệu sinh hoạt chi đoàn và định hướng những nội dung trọng tâm sinh hoạt chi đoàn hàng tháng, hàng quý đến các đơn vị trực thuộc. Các tài liệu phục vụ sinh hoạt chi đoàn đăng trên website Tỉnh đoàn: www.tinhdoan.soctrang.gov.vn. Ngoài việc cung cấp tài liệu, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chỉ đạo các đơn vị tùy tình hình thực tế của địa phương để lựa chọn nội dung sinh hoạt phù hợp. Về địa điểm sinh hoạt chi đoàn không cứng nhắc phải tổ chức tại hội trường, nhà văn hóa,... mà tùy vào nội dung từng tháng lựa chọn địa điểm linh hoạt, cụ thể, phù hợp với tâm lý của đoàn viên. Xác định đây là nội dung quan trọng, giúp hoạt động chi đoàn đạt hiệu quả, chất lượng, do đó các chi đoàn trong tỉnh đã linh hoạt, chủ động thực hiện một số hình thức sinh hoạt như:

- Sinh hoạt chi đoàn ghép đôi với những chi đoàn có ít đoàn viên như: các chi đoàn gần địa bàn, chi đoàn trường, chi đoàn ngành với chi đoàn ấp, khóm,...

- Sinh hoạt chi đoàn gắn với các hoạt động tham quan, dã ngoại: Hình thức sinh hoạt chi đoàn này phù hợp với nội dung giao lưu kết nghĩa, giúp đoàn viên có những hiểu biết rõ hơn về những nơi truyền thống, địa chỉ đỏ,... thông qua hoạt động này có thể lựa chọn, hướng dẫn cho đoàn viên tham gia những trò chơi dân gian trong mỗi lần sinh hoạt, rèn luyện thêm kỹ năng cho đoàn viên.

- Tổ chức sinh hoạt chi đoàn gắn với các hoạt động chăm lo nhu cầu, lợi ích chính đáng của đoàn viên thanh niên như thành lập các câu lạc bộ, tổ, đội, nhóm tự nguyện phù hợp với sở thích và tình hình thực tế tại địa phương nhằm khuyến khích đoàn viên thanh niên tham gia như: CLB các môn thể thao, duy trì hình thức tập hợp thanh niên qua mạng xã hội... Các hoạt động trên được các chi đoàn tổ chức linh hoạt về thời gian, địa điểm và hình thức nên thu hút được đông đảo đoàn viên thanh niên tham gia. Khuyến khích các cơ sở đoàn thành lập các CLB thanh niên phát triển kinh tế, tổ hợp tác thanh niên.

- Đổi mới, linh hoạt về thời gian, địa điểm tổ chức: sinh hoạt chi đoàn tại văn phòng, Nhà văn hóa, tại nhà đoàn viên. Thông qua đó triển khai các nội

dung phù hợp: triển khai Nghị quyết, xét kết nạp đoàn, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp, ý kiến thảo luận các chỉ tiêu Nghị quyết, kế hoạch, chương trình của chi đoàn; đóng góp về vật chất, tinh thần, giúp đỡ ngày công lao động đối với đoàn viên gặp khó khăn.

Từ những đổi mới về hình thức sinh hoạt chi đoàn trên địa bàn dân cư mà chất lượng sinh hoạt chi đoàn ngày càng được nâng cao, có sự đổi mới về nội dung, hình thức sinh hoạt phù hợp, thu hút được đoàn viên tham gia. Từ đó, các chi đoàn đã duy trì tốt hợp lệ chi đoàn hàng tháng đảm bảo theo quy định, có trên 95% chi đoàn hợp lệ đúng thời gian quy định. Công tác quản lý đoàn viên được thực hiện tốt hơn, đoàn viên khi chuyển sinh hoạt đoàn đều có lưu trong sổ hợp chi đoàn; quy trình, thủ tục chuyển sinh hoạt đoàn đảm bảo theo quy định. Bên cạnh đó, các cơ sở Đoàn đã chỉ đạo và thành lập được các câu lạc bộ, tổ hợp tác góp phần cho hoạt động chi đoàn hiệu quả, điển hình như: Tổ hợp tác nuôi gà thả vườn (ấp An Tập, xã Thiện Mỹ, huyện Châu Thành); mô hình sản xuất và kinh doanh Nấm bào ngư, có lợi nhuận 80 triệu đồng/năm của đoàn viên Nguyễn Huỳnh Sang (chi đoàn ấp Mỹ Thuận, xã Nhơn Mỹ, huyện Kế Sách); Mô hình trồng Bưởi da xanh có thu nhập 70.000.000/năm của đoàn viên Võ Văn Chơn (chi đoàn Ấp An Thới, An Lạc Thôn, Kế Sách) Thông qua các mô hình này mà các chi đoàn có điều kiện giao lưu trao đổi kinh nghiệm trong sản xuất kinh doanh, giúp đoàn viên thoát nghèo.

Mặc dù có nhiều nỗ lực trong việc nâng cao chất lượng các hoạt động phong trào, sinh hoạt lệ chi đoàn nhưng vẫn còn bộc lộ một số tồn tại nhất định: lực lượng đoàn viên mỏng, chất lượng hoạt động của các chi đoàn còn thấp, nội dung sinh hoạt của chi đoàn ở nhiều nơi chưa được đổi mới thường xuyên, hình thức sinh hoạt và hoạt động còn thiếu hấp dẫn, ít sáng tạo, chưa đáp ứng được yêu cầu đoàn viên trong tình hình mới. Một bộ phận đoàn viên còn thụ động, ý thức xây dựng tổ chức chưa cao, tình trạng bỏ sinh hoạt đoàn, thờ ơ với hoạt động và sinh hoạt của tổ chức đoàn vẫn còn diễn ra. Bên cạnh đó, một bộ phận đội ngũ bí thư chi đoàn ấp, khóm thiếu kỹ năng, nghiệp vụ; khả năng thuyết trình, vận động đoàn viên, thanh niên tham gia vào tổ chức còn hạn chế,...

Từ thực trạng trên, nhằm nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn, nhất là trên địa bàn dân cư trong giai đoạn hiện nay, bên cạnh việc đổi mới nâng cao chất lượng nội dung, hình thức sinh hoạt chi đoàn, các cấp bộ Đoàn cần tập trung thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau:

Một là: tập trung nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ Đoàn, cần coi trọng công tác chọn lựa đội ngũ cán bộ Đoàn trên địa bàn dân cư. Cần lựa chọn những cán bộ Đoàn có tâm quyết, trình độ chuyên môn, bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng diễn thuyết, tuyên truyền, có uy tính với đoàn viên thanh niên, là tấm gương tiêu biểu trong học tập và tham gia phát triển kinh tế - xã hội, là thủ lĩnh thanh niên tại địa phương. Tiếp tục đổi mới nâng cao chất lượng công

tác bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, hướng cán bộ Đoàn hoàn thiện về kỹ năng tập hợp, gần gũi và thu hút đoàn viên thanh niên.

Hai là: thực hiện tốt công tác kết nạp đoàn viên. Đối với người được kết nạp cần giới thiệu tham gia các lớp bồi dưỡng nhận thức về Đoàn, có buổi kiểm tra nhận thức thông qua trao đổi, phỏng vấn trực tiếp để dễ đánh giá nhận thức trước khi kết nạp. Lễ kết nạp đoàn viên phải được tổ chức trang trọng, nên tổ chức tại các di tích lịch sử, gắn với các ngày lễ, ngày kỷ niệm sẽ mang dấu ấn, tình cảm sâu sắc với người kết nạp.

Ba là: chủ động, tăng cường công tác tham mưu đối với cấp ủy Đảng. Thực hiện hiệu quả việc tham mưu để các cấp ủy Đảng, chính quyền đơn vị cần nhận thức rõ vai trò của tổ chức Đoàn trong việc tập hợp đoàn viên thanh niên trên địa bàn dân cư, coi đây là cơ sở để phát huy sức lực và trí tuệ của tuổi trẻ trong việc xây dựng kinh tế - xã hội của địa phương, từ đó có các chính sách hỗ trợ, khuyến khích và tạo điều kiện cả về thời gian, cơ sở vật chất, phương tiện, kinh phí cho hoạt động Đoàn trên địa bàn dân cư.

Bốn là: đảm bảo sinh hoạt chi đoàn được duy trì hàng tháng. Tiếp tục đổi mới nội dung và hình thức sinh hoạt theo hướng linh hoạt. Nội dung sinh hoạt phải thiết thực, phù hợp, bám sát vào chỉ đạo của cấp ủy, Đoàn cấp trên, lồng ghép các nhiệm vụ chính trị tại địa phương, đơn vị làm chủ đề chính để đoàn viên thảo luận, bàn bạc và cùng thực hiện. Phát huy tính sáng tạo, vai trò chủ thể của người đoàn viên trong sinh hoạt, hoạt động của tổ chức cơ sở Đoàn, trong xây dựng và thực hiện các phong trào, hoạt động của Đoàn.

Năm là: tăng cường công tác quản lý đoàn viên, đặc biệt là đoàn viên tham gia sinh hoạt Đoàn tại nơi cư trú và tiếp tục triển khai Chương trình “Rèn luyện đoàn viên”. Các cấp bộ Đoàn tăng cường công tác quản lý đoàn viên, nhất là đoàn viên đi làm ăn xa. Mỗi chi đoàn cần phải có các loại sổ sách theo quy định, ghi, chép đầy đủ đầy thông tin danh sách đoàn viên, danh sách thanh niên, việc theo dõi thu nộp đoàn phí, thu, chi đoàn phí, theo dõi đoàn viên chuyển đi, chuyển đến, phát triển đoàn viên mới; trao thẻ đoàn viên và theo dõi đăng ký chương trình rèn luyện đoàn viên. Nắm chặt số lượng đoàn viên sinh hoạt Đoàn tại nơi cư trú, chủ động thông tin hai chiều giữa chi đoàn, đoàn cơ sở nơi trực tiếp quản lý đoàn viên với nơi tiếp nhận đoàn viên tham gia sinh hoạt đoàn nơi cư trú để thực hiện có hiệu quả.

Sáu là: thực hiện có hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát của Đoàn. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát theo chương trình kiểm tra, giám sát hàng năm, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát chuyên đề và đột xuất. Tiếp tục phân công ủy viên ban chấp hành đi cơ sở tham dự các cuộc họp lệ Chi đoàn nhằm nắm rõ hơn những khó khăn của cơ sở trong công tác đoàn kết tập hợp thanh niên cũng như nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn; từ đó, có giải pháp phù hợp góp phần nâng cao chất lượng công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi nói chung và chất lượng tổ chức cơ sở Đoàn nói riêng./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC KIỂM TRA, GIÁM SÁT CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH

Ban Kiểm tra Trung ương Đoàn

Trong thời gian qua, công tác kiểm tra, giám sát của Đoàn có chuyển biến tích cực, từng bước giúp các cấp bộ đoàn đánh giá được hiệu quả, tính khả thi của các chủ trương, chương trình công tác đoàn; phát hiện, khắc phục kịp thời những vấn đề khó khăn, tồn tại, hạn chế trong công đoàn và phong trào thanh thiếu nhi; xử lý kịp thời đơn khiếu nại, tố cáo... Nội dung kiểm tra tập trung vào việc thực hiện chủ đề công tác năm; học tập, quán triệt, cụ thể hoá nghị quyết đại hội đoàn các cấp; triển khai các nghị quyết, kết luận của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn, các nội dung phong trào lớn của Đoàn; việc sử dụng đoàn phí và các nguồn kinh phí của Đoàn. Công tác kiện toàn nhân sự ủy ban kiểm tra các cấp được quan tâm thực hiện.

Các cấp bộ đoàn tổ chức sơ kết 5 năm thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW, 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị. Ban thường vụ đoàn các cấp phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp, xin ý kiến chỉ đạo của cấp ủy, xác định nội dung và đăng ký xây dựng chương trình, kế hoạch phối hợp giám sát xã hội hằng năm đối với cấp ủy và chính quyền địa phương, trong đó, tập trung giám sát việc thực hiện Chỉ thị 42 của Ban Bí thư Trung ương Đảng; Đề án “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015 - 2020” của Thủ tướng Chính phủ; Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2016 - 2020, Quy chế Cán bộ đoàn, các chính sách liên quan đến đào tạo nghề và giải quyết việc làm cho thanh niên địa phương. Sau giám sát, Đoàn các cấp đã phản ánh, đề xuất với cấp ủy, chính quyền các cấp về việc thực hiện các cơ chế, chính sách đối với cán bộ đoàn và đoàn viên, thanh niên, những chính sách liên quan đến công tác thanh niên và những vấn đề mà thanh thiếu niên và nhân dân quan tâm.

Các hoạt động phản biện xã hội được tham mưu, triển khai dưới nhiều hình thức, tạo môi trường để cán bộ, đoàn viên, thanh niên tham gia đóng góp ý kiến xây dựng các chủ trương, chính sách, pháp luật liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên, đặc biệt tập trung vào góp ý dự thảo Luật Thanh niên (sửa đổi). Các cấp bộ đoàn phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp thực hiện việc phản biện các dự thảo văn bản của cấp ủy, chính quyền địa phương về các vấn đề phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội tại địa phương.

Tuy nhiên, việc tham mưu ban hành các kiến nghị, kết luận sau kiểm tra, giám sát còn chậm so với yêu cầu; việc kiểm tra, đôn đốc thực hiện các kiến nghị, kết luận sau kiểm tra, giám sát còn chưa được thực hiện tốt. Một số cơ sở

đoàn chưa coi trọng công tác kiểm tra, giám sát; chưa đầu tư tập huấn, bồi dưỡng về nghiệp vụ công tác cho cán bộ làm công tác kiểm tra. Công tác tham gia giám sát, phản biện xã hội của nhiều cơ sở đoàn còn yếu.

Trong thời gian tới, các cấp bộ đoàn tiếp tục tăng cường nhận thức, vai trò, trách nhiệm trong công tác kiểm tra, giám sát; tiếp tục đổi mới phương pháp, hình thức để nâng cao hiệu quả, chất lượng công tác kiểm tra, giám sát. Các cấp bộ đoàn tăng cường công tác đi cơ sở; phân công ủy viên ban chấp hành, ban thường vụ, cán bộ phụ trách, theo dõi địa bàn, đối tượng, lĩnh vực công tác theo phương châm “Cán bộ Trung ương Đoàn nắm chắc cấp tỉnh và cấp huyện; cán bộ đoàn cấp tỉnh nắm chắc cấp huyện và cấp cơ sở; cán bộ đoàn cấp huyện nắm chắc cơ sở và các chi đoàn; cán bộ đoàn cơ sở nắm chắc đến từng đoàn viên”; tiến hành các hoạt động kiểm tra định kỳ, đột xuất; giám sát thường xuyên; kiểm tra, giám sát theo chuyên đề. Xây dựng, ban hành quy trình, các mẫu, biểu thống kê về công tác kiểm tra, giám sát đảm bảo tính thống nhất, chặt chẽ và dễ thực hiện. Kịp thời kiện toàn ủy ban kiểm tra các cấp. Nâng cao chất lượng tổ chức bộ máy, đội ngũ cán bộ cơ quan chuyên trách của ủy ban kiểm tra ở các cấp; định kỳ tổ chức bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ công tác kiểm tra, giám sát cho cán bộ làm công tác kiểm tra. Một số giải pháp cụ thể như:

Một là: Công tác kiểm tra việc thi hành Điều lệ, nghị quyết, chủ trương của Đoàn, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của đoàn viên, thanh niên

- Hàng năm, căn cứ chương trình công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi; căn cứ điều kiện thực tiễn, các cấp bộ đoàn chỉ đạo và xây dựng chương trình công tác kiểm tra, giám sát của cấp bộ đoàn cấp mình. Chương trình kiểm tra, giám sát phải có trọng tâm, trọng điểm, xác định rõ về nội dung, phương thức, đối tượng, lĩnh vực cần kiểm tra, giám sát. Đề cao việc tự kiểm tra, giám sát của từng cấp bộ đoàn trong việc đánh giá hiệu quả thực hiện, tính thực tiễn của từng chủ trương, chương trình công tác, nhằm phát hiện các điểm hình, nhân tố mới để nhân rộng; tồn tại, hạn chế để khắc phục; những nội dung không còn phù hợp để điều chỉnh. Đồng thời, ngăn ngừa những vi phạm, khuyết điểm ngay từ lúc mới phát sinh từ cơ sở.

- Các cấp bộ đoàn cần rà soát tổng thể chương trình công tác hàng năm, chú ý những vấn đề mới trong công tác Đoàn cần đưa vào nội dung kiểm tra, giám sát để theo dõi, phát hiện những nội dung còn vướng mắc, lúng túng chưa kịp thời triển khai.

- Tổ chức kiểm tra, giám sát một số nội dung, chương trình, đề án trọng điểm thực hiện trong giai đoạn 2017 - 2022, như: tổng kết 10 năm thực hiện Chiến lược phát triển Thanh niên Việt Nam; tổng kết 10 năm thực hiện Quy chế Cán bộ đoàn; Đề án Phòng, chống ma túy trong thanh thiếu niên; Đề án Đoàn TNCS Hồ Chí Minh xung kích bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu; Đề án Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia phòng chống đuối nước và tai nạn thương tích trẻ em; Đề án nâng cao năng lực tiếng Anh cho thanh thiếu niên Việt

Nam; Đề án Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông; công tác chuẩn bị tổng kết nhiệm kỳ 2017-2022.

- Tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chương trình hành động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng; kiểm tra, giám sát việc tổ chức tổng kết Nghị quyết đại hội đoàn các cấp để tiến tới tổ chức đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khóa XII.

- Trong quá trình đi kiểm tra, giám sát cần phát hiện kịp thời những mô hình hay, cách làm sáng tạo để nhân rộng, mang tính lan tỏa trong toàn Đoàn.

Hai là: Công tác kiểm tra cán bộ, đoàn viên (kể cả ủy viên ban chấp hành cùng cấp) và tổ chức đoàn cấp dưới khi có dấu hiệu vi phạm Điều lệ Đoàn

- Chú trọng kiểm tra dấu hiệu vi phạm trong việc thực hiện các nguyên tắc tổ chức của Đoàn, nhất là: Những vấn đề thuộc về nguyên tắc tập trung dân chủ, quy chế làm việc, đoàn kết nội bộ trong cơ quan chuyên trách của đoàn cấp tỉnh; kiểm tra cán bộ, đoàn viên trong việc giữ gìn phẩm chất, đạo đức cách mạng, chấp hành chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước.

- Tăng cường hoạt động kiểm tra mang tính phòng ngừa. Ngoài việc trực tiếp thực hiện công tác kiểm tra, giám sát của ủy ban kiểm tra cấp trên, cần chú trọng phát huy tính chủ động trong việc thực hiện công tác tự kiểm tra của cấp dưới.

Ba là: Công tác kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật của tổ chức đoàn cấp dưới

- Kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát; nguyên tắc, thủ tục và thẩm quyền thi hành kỷ luật của tổ chức đoàn ở các cấp.

- Kiểm tra việc tổ chức thực hiện các quyết định, thông báo của các cấp bộ đoàn về thi hành kỷ luật của đoàn.

- Tăng cường công tác hậu kiểm tra; các kết luận, thông báo sau kiểm tra cần được triển khai thực hiện nghiêm túc

Bốn là: Công tác kiểm tra công tác thu nộp, quản lý, sử dụng đoàn phí, việc quản lý sử dụng tài chính và các nguồn quỹ khác của các đơn vị trực thuộc ban chấp hành cùng cấp và cấp dưới

- Tăng cường kiểm tra công tác thu nộp, quản lý, sử dụng đoàn phí, việc quản lý sử dụng tài chính và các nguồn quỹ khác của Đoàn nhằm hướng dẫn, chấn chỉnh việc thu chi, sử dụng đoàn phí còn chưa được bài bản và đúng quy định của đoàn cấp dưới.

Năm là: Công tác giám sát ủy viên ban chấp hành, cán bộ Đoàn cùng cấp và tổ chức Đoàn cấp dưới trong việc thực hiện chủ trương, nghị quyết và quy định của Đoàn

- Giám sát việc thực hiện quy chế làm việc của ban chấp hành, ban thường vụ, cơ quan chuyên trách của Đoàn ở các cấp; giám sát việc của cán bộ đoàn; giám sát việc thực hiện nhiệm vụ và việc tu dưỡng, rèn luyện tác phong, thực hiện

lề lối công tác của cán bộ đoàn, nhất là đội ngũ cán bộ đoàn chủ chốt các cấp; việc xây dựng quy hoạch và thực hiện quy hoạch đội ngũ cán bộ đoàn các cấp.

- Tăng cường giám sát nhằm chấn chỉnh việc thực hiện quy trình kiện toàn nhân sự của cấp bộ đoàn các cấp. Khi nhân sự khuyết thiếu theo cơ cấu, Đề án cần kiện toàn kịp thời và đúng quy trình, quy định.

Sáu là: Công tác công tác giám sát, phản biện xã hội theo Quy định 217-QĐ/TW

- Tập trung nâng cao chất lượng công tác giám sát và phản biện xã hội của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh các cấp. ủy ban kiểm tra các cấp chủ động tham mưu cho ban chấp hành, ban thường vụ đoàn cùng cấp phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xác định nội dung và đăng ký xây dựng chương trình, kế hoạch phối hợp giám sát, xã hội theo Hướng dẫn số 47 - HD/TWĐTN-BKT ngày 01/7/2014 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về Thực hiện Quyết định số 217- QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị về “Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội”.

- Các cấp bộ đoàn tiếp tục tham gia phản biện xã hội về các dự thảo văn bản pháp luật, chính sách đối với thanh thiếu nhi; chính sách, pháp luật, các quy hoạch, kế hoạch, chương trình, dự án phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của Nhà nước, địa phương; đăng ký xây dựng chương trình, kế hoạch phối hợp phản biện xã hội phù hợp với kế hoạch, yêu cầu phản biện của cơ quan, tổ chức cần phản biện và chức năng, nhiệm vụ của tổ chức đoàn.

Khái quát lại, nhằm nâng cao hiệu quả, chất lượng công tác kiểm tra, giám sát, các cấp bộ đoàn cần thường xuyên tổ chức kiểm tra, giám sát nhằm đôn đốc về công tác thực hiện nghị quyết, Điều lệ Đoàn, nắm tình hình, đánh giá về sự lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, kịp thời ghi nhận kết quả và phát hiện những hạn chế, khó khăn, vướng mắc và làm rõ nguyên nhân, từ đó đề xuất, kiến nghị, có biện pháp chấn chỉnh và khắc phục nhằm nâng cao hiệu quả của công tác lãnh đạo, chỉ đạo trong tổ chức đoàn. Kết quả kiểm tra, giám sát là cơ sở quan trọng để có những quyết định về chính sách và giải pháp quan trọng đối với công tác đoàn./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐOÀN VIÊN ƯU TÚ GIỚI THIỆU CHO ĐẢNG XEM XÉT KẾT NẠP

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thanh Hóa

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam, do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Với chức năng là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam, lực lượng xung kích cách mạng, trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh có vị trí quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, đặc biệt là công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp.

Trong bất cứ giai đoạn lịch sử nào, công tác xây dựng Đảng là một việc làm rất quan trọng, trong đó phát triển Đảng là một bộ phận quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, đảm bảo sự phát triển vững mạnh của Đảng. Công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp vừa là vinh dự, vừa là nhiệm vụ quan trọng của tổ chức Đoàn. Nghị quyết 25-NQ/TW ngày 25/7/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá X) về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá – hiện đại hoá đất nước” tiếp tục khẳng định mạnh mẽ: “Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội”. Tại Đại hội Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017-2022, Tổng Bí thư BCH Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: “Tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng và hệ thống chính trị là trách nhiệm và quyền lợi chính trị của đoàn viên, thanh niên và tổ chức đoàn, là nhiệm vụ quan trọng thường xuyên của các cấp bộ đoàn. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phải thường xuyên bổ sung nguồn sinh lực trẻ cho Đảng bằng đội ngũ đảng viên kết nạp từ những đoàn viên ưu tú và cán bộ trẻ có chất lượng giới thiệu cho Đảng, chính quyền và hệ thống chính trị”. Theo đó,

Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm đến công tác thanh niên, xác định việc chăm lo, bồi dưỡng, giáo dục thanh niên thành lớp người “vừa hồng vừa chuyên” theo tư tưởng Hồ Chí Minh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quan trọng của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, gia đình, nhà trường và xã hội.

Nhận thức được tầm quan trọng đặc biệt đó của thanh niên, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Thanh Hoá xác định nâng cao chất lượng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét kết nạp là việc làm quan trọng nhất. Trong những năm qua, cùng với việc triển khai, thực hiện có hiệu quả cuộc vận động “Đoàn viên thanh niên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam”, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ đoàn trong tỉnh tổ chức nghiên cứu, học tập và xây dựng chương trình hành động thực hiện Nghị quyết của Đảng phù hợp với điều kiện thực tiễn của địa phương, đơn vị. Đẩy mạnh việc thực hiện các phong trào hành động của Đoàn nhằm khơi dậy và phát huy mạnh mẽ vai trò xung kích của ĐVTN trong việc tham gia phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng an ninh, tạo cơ hội cho đoàn viên, thanh niên được rèn luyện, cống hiến, trưởng thành. Qua đó, kịp thời phát hiện, bồi dưỡng những đoàn viên, thanh niên tiêu biểu, ưu tú để giới thiệu cho Đảng.

Để hình thành lý tưởng, động cơ phấn đấu vào Đảng đúng đắn cho ĐVTN, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã tập trung đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng, giáo dục truyền thống cách mạng của Đảng, dân tộc, của Đoàn đến với đông đảo ĐVTN với nhiều hình thức như: tổ chức học tập, quán triệt các Nghị quyết, Chỉ thị của Đảng, của Đoàn, chính sách pháp luật của Nhà nước; triển khai chương trình học tập lý luận chính trị của Đoàn, học tập và làm theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh; tổ chức các diễn đàn “*Tuổi trẻ Thanh Hóa tiến bước dưới cờ Đảng*”, “*Đảng với thanh niên, thanh niên với Đảng*”...; thường xuyên tổ chức các buổi nói chuyện truyền thống, gặp gỡ, giao lưu giữa ĐVTN với các đảng viên lão thành; gặp mặt, tuyên dương đảng viên trẻ tiêu biểu trên các lĩnh vực, tổ chức các diễn đàn đối thoại trực tiếp để đảng viên trẻ đóng góp ý

kiến với Đảng, với Đoàn... Thông qua các hoạt động, góp phần giáo dục, nâng cao nhận thức cho đoàn viên thanh niên về giá trị truyền thống của quê hương, đất nước và của tỉnh, xây dựng niềm tin, tình cảm của tuổi trẻ đối với Đảng.

Để làm tốt công tác tạo nguồn đoàn viên, thanh niên ưu tú giới thiệu phát triển Đảng, ngay từ đầu nhiệm kỳ 2017-2022, Ban Chấp hành Tỉnh đoàn đã ban hành Nghị quyết 01 về *“Đổi mới, nâng cao chất lượng tổ chức Đoàn xã, phường, thị trấn giai đoạn 2018-2022”*; Nghị quyết 02 về *“Tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho thanh, thiếu niên tỉnh Thanh Hoá trong giai đoạn hiện nay”*, tập trung nâng cao chất lượng đầu vào của thanh niên tiên tiến kết nạp vào Đoàn (đội viên, thanh niên tiên tiến đứng vào hàng ngũ của Đoàn); tăng về số lượng, mạnh về chất lượng, phát triển đi đôi với việc củng cố, sáp nhập các tổ chức cơ sở Đoàn; nâng cao chất lượng đội ngũ báo cáo viên bồi dưỡng cảm tình đoàn cho đội viên, thanh niên ưu tú. Thực hiện tốt Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá; Chỉ thị 18-CT/TU ngày 02/4/2014 của BTV Tỉnh uỷ Thanh Hoá về *“Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp uỷ Đảng đối với công tác thanh niên trong tình hình mới”*. Các cấp uỷ đảng, chính quyền từ tỉnh đến cơ sở đã bám sát vào Chương trình hành động thực hiện NQ 25 và Chỉ thị 18 của BTV Tỉnh uỷ quán triệt đến 100% cán bộ, đảng viên; luôn quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi để cán bộ trẻ phát huy khả năng, năng lực của mình trong công việc; chăm lo, bồi dưỡng lý tưởng, đạo đức cách mạng cho thanh niên, giúp thanh niên nâng cao nhận thức chính trị và trình độ chuyên môn nghiệp vụ, đáp ứng được yêu cầu công việc trong thời kỳ mới.

Tạo môi trường để đội viên, thanh niên, đoàn viên ưu tú rèn luyện, trưởng thành, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn chỉ đạo các cấp bộ Đoàn đồng loạt tổ chức các phong trào nhằm phát huy mạnh mẽ tính xung kích của thanh niên trong việc tham gia phát triển kinh tế, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng, đảm bảo quốc phòng, an ninh.... Hằng năm, các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh đã tổ chức hơn

15.000 hoạt động tình nguyện, thu hút trên 1 triệu lượt đoàn viên thanh niên tham gia; thực hiện hơn 11 nghìn công trình, phần việc thanh niên trị giá gần 50 tỷ đồng. Năm 2020 đã có 02 công trình thanh niên cấp tỉnh, 84 công trình thanh niên cấp huyện, 11.200 công trình, phần việc cấp cơ sở; cung cấp thông tin tư vấn hướng nghiệp cho hơn 100.000 ĐVTN, trong đó có 17.955 đoàn viên thanh niên được giới thiệu việc làm; có 408 ĐVTN được hỗ trợ khởi nghiệp, trong đó có 145 mô hình “Bí thư chi đoàn tiên phong khởi nghiệp”. Tổng nguồn vốn vay uỷ thác do Đoàn thanh niên quản lý đạt 1.083,4 tỷ đồng đứng thứ 3 cả nước...

Bên cạnh việc thực hiện tốt công tác tạo nguồn, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn còn tập trung hướng dẫn các cấp bộ Đoàn tiến hành lựa chọn, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng phải thực sự công khai, dân chủ, khách quan, chặt chẽ, đúng quy trình, trên cơ sở đảm bảo đúng tiêu chuẩn, đảm bảo số lượng lẫn chất lượng. Từ năm 2018 đến nay, toàn tỉnh đã giới thiệu được 19.700 đoàn viên ưu tú cho Đảng, trong đó kết nạp được 16.114 đảng viên mới trong toàn Đảng bộ tỷ lệ đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng đạt 70.5% so với tổng số đảng viên mới được kết nạp trong toàn Đảng bộ. Chỉ tính riêng trong năm 2020, các cấp bộ Đoàn trong tỉnh đã bồi dưỡng, giới thiệu gần 5.447 đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp, trong đó có 3.121 đoàn viên được kết nạp vào Đảng. Đáng chú ý là nhiều đảng viên trẻ đã phát huy tốt vai trò của mình, trở thành những nhân tố tiêu biểu trên các lĩnh vực và có nhiều đóng góp quan trọng vào công cuộc xây dựng Đảng, chính quyền nhân dân các cấp. Đại hội đảng bộ các cấp đã có 1.143 cán bộ trẻ tham gia cấp ủy cấp cơ sở (trong đó có 650 đồng chí là cán bộ đoàn); Đại hội Đảng bộ cấp huyện có 171 đồng chí là cán bộ trẻ tham gia cấp ủy, trong đó có 22 đồng chí là Bí thư, Phó bí thư đoàn cấp huyện tham gia cấp ủy, tỷ lệ cán bộ trẻ tham gia cấp ủy cấp huyện đạt 16,2%; cán bộ trẻ tham gia cấp ủy cấp tỉnh là 04 đồng chí.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, vẫn còn một số hạn chế, yếu kém đó là: Công tác tham mưu cho cấp ủy, chính quyền trong lãnh đạo công tác thanh niên ở một số đơn vị còn yếu; công tác phối hợp với một số cơ quan chức năng còn chưa chủ động, thiếu thường xuyên, chưa tạo được hiệu quả phối hợp đồng

bộ giữa các cấp, các ngành trong việc giáo dục, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Một số cấp uỷ Đảng, Chính quyền chưa làm tốt trách nhiệm chăm lo, bồi dưỡng, giáo dục và phát huy thế hệ trẻ; thực trạng này đã được Ban Bí thư Trung ương Đảng chỉ ra trong Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về “tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030”. Việc tạo môi trường thực tiễn để ĐVTN rèn luyện, cống hiến ở một số địa phương, đơn vị chưa thường xuyên, liên tục. Một số phong trào, chương trình do Đoàn triển khai thực hiện hiệu quả còn thấp, tính lan tỏa chưa cao...

Từ thực tiễn kết quả đạt được cũng như một số hạn chế, yếu kém; Để nâng cao chất lượng Đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét kết nạp, thì Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cần thực hiện tốt một số nhiệm vụ sau:

Một là: Các cấp bộ Đoàn cần tiếp tục quán triệt sâu sắc các Chỉ thị, Nghị quyết của Trung ương và của cấp uỷ Đảng các cấp cho cán bộ, đảng viên, ĐVTN ở cơ sở nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm về công tác phát triển đảng viên mới. Sử dụng có hiệu quả các công cụ truyền thông với cách làm đổi mới, sáng tạo, linh hoạt; tổ chức các cuộc thi trực tuyến, xây dựng các diễn đàn trao đổi, tăng cường các buổi đối thoại giữa đoàn viên ưu tú với các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước ở các cấp góp phần giúp Đảng đến gần với Đoàn viên thanh niên.

Hai là: Xây dựng Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thật sự vững mạnh, trên cả ba mặt chính trị, tư tưởng và tổ chức, thật sự là người bạn tin cậy của thanh niên, nơi chia sẻ tâm tư, nguyện vọng, dẫn dắt thanh niên vượt qua những khó khăn, bồi dưỡng niềm tin, tăng cường mối quan hệ mật thiết, gắn bó giữa Đảng với thanh niên. Xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn có bản lĩnh chính trị, có kiến thức, có kỹ năng tập hợp, đoàn kết thanh niên; có tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, năng động, sáng tạo, là thủ lĩnh dẫn dắt và là tấm gương cho Đoàn viên ưu tú.

Ba là: Cụ thể hoá các nội dung rèn luyện của Đoàn viên ưu tú thông qua chương trình rèn luyện đoàn viên và 03 phong trào hành động cách mạng (thanh niên tình nguyện, tuổi trẻ sáng tạo, tuổi trẻ xung kích bảo vệ tổ quốc); 03 chương

trình (đồng hành với thanh niên trong học tập, nghiên cứu, làm chủ khoa học công nghệ; đồng hành với thanh niên trong khởi nghiệp, lập nghiệp; đồng hành với thanh niên phát triển kỹ năng thực hành xã hội, sức khoẻ thể chất, đời sống văn hoá tinh thần); tạo môi trường để đoàn viên ưu tú được rèn luyện, cống hiến và trưởng thành, phấn đấu xứng đáng là đội dự bị tin cậy của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Bốn là: Xác định công tác giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng là nhiệm vụ quan trọng và thường xuyên của tổ chức Đoàn. Đồng thời, tích cực tham mưu cho cấp ủy, chính quyền các cấp về công tác thanh niên; làm tốt vai trò là cầu nối giữa Đảng với ĐVTN. Đồng thời, chỉ đạo các cấp bộ Đoàn cần xây dựng kế hoạch với chỉ tiêu và giải pháp thiết thực cụ thể, phân công đảng viên theo dõi giúp đỡ bồi dưỡng quần chúng ưu tú để kết nạp vào Đảng. Coi đây là một trong những tiêu chí để đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của mỗi tổ chức Đảng, tổ chức cơ sở Đoàn và mỗi đảng viên.

Năm là: Các cấp bộ đoàn cần phát huy vai trò, trách nhiệm trong việc phát hiện nguồn, tạo nguồn, bồi dưỡng nguồn quần chúng ưu tú của đơn vị mình để giới thiệu cho chi bộ thực hiện tốt công tác phát triển đảng viên mới, đảm bảo chất lượng và số lượng. Đa dạng hoá các hình thức tuyên dương các gương Đảng viên trẻ điển hình trên các lĩnh vực và nhân rộng, phát huy các gương điển hình sau tuyên dương gắn với việc hỗ trợ đoàn viên ưu tú rèn luyện, từ đó tạo động lực cho Đảng viên trẻ tiếp tục rèn luyện, cống hiến, tạo động lực cho Đoàn viên ưu tú phấn đấu và trưởng thành./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐOÀN VIÊN ƯU TÚ GIỚI THIỆU CHO ĐẢNG XEM XÉT KẾT NẠP

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Gia Lai

Năm 2021 đánh dấu chặng đường 90 năm lịch sử vẻ vang của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và tuổi trẻ Việt Nam. Đây là dịp quan trọng để mỗi đoàn viên, thanh niên ôn lại lịch sử, truyền thống hào hùng của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, đồng thời là cơ hội để chúng ta thể hiện trách nhiệm và vai trò của tuổi trẻ trong việc kế thừa và phát huy truyền thống, xung kích, sáng tạo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đảng ta đã khẳng định: *“Thanh niên là một bộ phận nòng cốt của xã hội, rường cột của dân tộc, là lực lượng xung kích của cách mạng và là chủ nhân tương lai của đất nước”*; Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là đội dự bị tin cậy của Đảng; công tác thanh niên là công tác mang tính chiến lược có ý nghĩa sống còn của dân tộc. Suốt hành trình lịch sử đó Đảng không ngừng tổ chức, giáo dục và phát huy vai trò, khả năng cách mạng to lớn của tuổi trẻ cũng như của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh - *“cánh tay đắc lực và đội hậu bị của Đảng”*, với tư cách là tổ chức của những người cộng sản trẻ tuổi, hạt nhân đoàn kết, tập hợp thanh niên thể hiện *“sức sống trẻ trung của dân tộc”* góp phần bồi đắp, xây dựng nên những thế hệ thanh niên *“vừa hồng, vừa chuyên”* kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp vẻ vang của Đảng theo tư tưởng của Bác Hồ kính yêu. Vì vậy, công tác phát triển Đảng trong đoàn viên, thanh niên là nhiệm vụ quan trọng của tổ chức Đoàn nhằm bổ sung nguồn nhân lực mới cho Đảng. Tham gia xây dựng Đảng, bồi dưỡng giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét, kết nạp vừa là vinh dự vừa là nhiệm vụ quan trọng của tổ chức Đoàn.

Vì vậy, trong những năm qua, được sự quan tâm, lãnh chỉ đạo sâu sát của các cấp uỷ Đảng, chính quyền, công tác Đoàn tham gia xây dựng Đảng và phát triển Đảng từ đoàn viên ưu tú đã có bước chuyển biến tích cực. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Gia Lai đã và đang tích cực tham gia đóng góp ý kiến xây dựng Đảng, chủ động tham mưu về công tác phát triển đảng viên từ đoàn viên ưu tú, triển khai nhiều giải pháp cụ thể, thiết thực để chỉ đạo các cơ sở Đoàn lựa chọn, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, cụ thể như:

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn tăng cường đổi mới công tác tuyên truyền giáo dục chính trị tư tưởng cho đoàn viên, thanh niên thông qua những nội dung, hình thức phong phú: tổ chức quán triệt các nghị quyết, chủ

trương chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước về công tác xây dựng Đảng; tổ chức các đợt sinh hoạt chính trị, các cuộc thi tìm hiểu về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, truyền thống vẻ vang của Đảng Cộng sản Việt Nam, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh... Thông qua đó, các cấp bộ Đoàn đã thực hiện hiệu quả trong việc tuyên truyền, giác ngộ lý tưởng cách mạng, nhiệm vụ chính trị của quê hương, đất nước và yêu cầu của công tác xây dựng Đảng, phát triển đảng viên trong thời kỳ mới cho đoàn viên, thanh niên. Bên cạnh đó, chủ động tham mưu với cấp ủy, phối hợp với các ngành đoàn thể, tổ chức phát động và triển khai sâu rộng các phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ. Thông qua phong trào, tổ chức Đoàn đã đoàn kết và phát huy tinh thần xung kích tình nguyện của tuổi trẻ tham gia phát triển kinh tế xã hội, quốc phòng an ninh, tạo điều kiện, môi trường để thanh niên rèn luyện, cống hiến từ đó lựa chọn, bồi dưỡng giới thiệu nguồn đoàn viên có chất lượng cho Đảng xem xét, kết nạp.

Chỉ đạo các cấp bộ Đoàn thực hiện tốt cuộc vận động “*Đoàn viên, thanh niên phấn đấu để trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam*”, việc lựa chọn, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng luôn được các cấp bộ Đoàn tiến hành chặt chẽ, đảm bảo các quy trình theo quy định. Việc đánh giá, phân loại đoàn viên được tiến hành định kỳ hằng năm, kết hợp với phát hiện, bồi dưỡng đoàn viên ưu tú xuất sắc trong các đối tượng đã góp phần nâng cao chất lượng đoàn viên ưu tú và tỷ lệ đoàn viên ưu tú kết nạp Đảng.

Ngoài ra, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã gắn công tác bồi dưỡng, phát triển Đảng trong đoàn viên, thanh niên với việc thực hiện Nghị quyết 25 của BCH Trung ương Đảng khóa X về “*Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa*”; tổ chức cho đoàn viên góp ý kiến xây dựng Đảng thông qua tham gia đóng góp vào văn kiện Đại hội Đảng các cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025, góp ý kiến để tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi ở các cấp. Các cơ sở Đoàn đã tiến hành rà soát các đối tượng đoàn viên để bồi dưỡng kết nạp Đảng; xây dựng và đề xuất chỉ tiêu phát triển Đảng cho từng năm; chủ động tham mưu, đề xuất các cấp ủy Đảng thực hiện việc tạo nguồn kết nạp ở mỗi cấp ủy Đảng.

Triển khai thực hiện nhân rộng các mô hình rèn luyện, bồi dưỡng đối với đoàn viên ưu tú trong toàn tỉnh: Mô hình rèn luyện, bồi dưỡng và giới thiệu đoàn viên ưu tú cho cấp ủy Đảng xem xét, kết nạp Đảng đối với đối tượng đoàn viên là học sinh các trường THPT (*Thành đoàn Pleiku, Huyện đoàn Đak Đoa, Huyện đoàn Chư Păh*); Mô hình rèn luyện, bồi dưỡng và giới thiệu đoàn viên ưu tú cho cấp ủy Đảng xem xét, kết nạp Đảng đối với đối tượng đoàn viên trong địa bàn dân cư của (*Huyện đoàn Phú Thiện; Huyện đoàn Ia Grai*).

Với những nỗ lực tích cực, trong năm 2020 vừa qua, các cấp bộ Đoàn trong toàn tỉnh đã giới thiệu 3.707 đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét, trong đó có 1.225 đoàn viên ưu tú được kết nạp Đảng. Nhiều đồng chí sau khi được kết nạp vào Đảng đã phát huy tốt tinh thần trách nhiệm, bản lĩnh chính trị, đạo đức tác phong của người đảng viên và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Bên cạnh những kết quả đạt được, trên thực tế, công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp vẫn tồn tại một số hạn chế, như: tổ chức Đoàn ở một số nơi chưa thật sự quan tâm, thực hiện công tác phát triển Đảng trong đoàn viên dẫn đến chất lượng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng chưa đảm bảo, số lượng giới thiệu nhiều nhưng tỷ lệ kết nạp thấp; có biểu hiện chạy theo số lượng, chưa coi trọng chất lượng; việc phối hợp với cấp ủy địa phương trong công tác phát triển đảng cho đoàn viên, trong việc tiếp tục theo dõi, giúp đỡ đảng viên dự bị phấn đấu, rèn luyện còn hạn chế... dẫn đến có trường hợp đảng viên trong độ tuổi Đoàn xin ra khỏi Đảng, với các lý do chủ yếu như đi làm ăn xa ngoài tỉnh không sắp xếp được thời gian để về tham gia sinh hoạt; giảm sút ý chí phấn đấu; không tham gia sinh hoạt vì các lý do cá nhân; không chấp hành điều động, phân công của tổ chức; vi phạm pháp luật...

Vì vậy, để nâng cao chất lượng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng xem xét, kết nạp, Tỉnh đoàn Gia Lai đề xuất một số giải pháp thực hiện trong thời gian tới, cụ thể như sau:

Thứ nhất: nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục, tạo môi trường thuận lợi cho đoàn viên được rèn luyện, phấn đấu. Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đoàn viên tại địa phương, đơn vị. Định hướng cho đoàn viên về nhận thức, động cơ đúng đắn để phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam. Thường xuyên đổi mới phương thức sinh hoạt, tổ chức các hoạt động phong trào thiết thực, ý nghĩa, tạo điều kiện cho đoàn viên được cống hiến, tu dưỡng, rèn luyện, trưởng thành.

Thứ hai: chấn chỉnh công tác giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp, coi trọng chất lượng, tránh chạy theo số lượng. Việc giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng phải đảm bảo thực hiện đúng quy định, hướng dẫn Điều lệ Đoàn. Chỉ giới thiệu những đoàn viên thực sự ưu tú, gương mẫu, có trách nhiệm, có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức trong sáng, có ý thức tổ chức kỷ luật, năng lực hoàn thành nhiệm vụ, có đóng góp tích cực phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương và cho công tác Đoàn, phong trào thanh thiếu nhi tại đơn vị; có nhận thức đúng, đầy đủ về Đảng, có động cơ vào Đảng đúng đắn.

Thứ ba: các cấp bộ Đoàn cần chủ động, thực hiện tốt công tác phối hợp với cấp ủy trong việc bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng: Các cấp

bộ đoàn phải chủ động trong công tác phát hiện, bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, tránh tình trạng chỉ thực hiện khi có chỉ đạo. Nắm rõ lý lịch và chịu trách nhiệm đối với từng đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng; chủ động phối hợp với cấp ủy trong xác minh lý lịch khi có yêu cầu. Chủ động nắm bắt tình hình diễn biến tư tưởng, tâm tư nguyện vọng của đoàn viên là đảng viên để kịp thời động viên, giúp đỡ; chủ động đề xuất, tham gia với cấp ủy, đoàn thể tại địa phương trong công tác động viên tư tưởng đối với các đảng viên có biểu hiện suy giảm ý chí phấn đấu.

Thứ tư: tổ chức tốt các phong trào hành động cách mạng của Đoàn, hoạt động chăm lo, hỗ trợ, bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng cho đoàn viên, thanh niên tại địa phương. Phối hợp với cấp ủy, chính quyền, các ngành, đoàn thể tại địa phương thực hiện tốt công tác giới thiệu, giải quyết tạo việc làm tại chỗ cho đoàn viên, thanh niên tại địa phương; hỗ trợ vay vốn, phát triển kinh tế, giúp đoàn viên ổn định cuộc sống. Kịp thời nắm bắt, hỗ trợ, bảo vệ quyền lợi của đoàn viên, thanh niên. Thực hiện tốt vai trò là cầu nối giữa đoàn viên là đảng viên đi làm ăn xa với cấp ủy tại địa phương, đơn vị. Thường xuyên theo dõi, hỗ trợ đảng viên trong giữ mối liên hệ với địa phương. Vận động các nguồn lực để hỗ trợ giải quyết các khó khăn cho đoàn viên là đảng viên tại đơn vị.

Thứ năm: tăng cường công tác quản lý, giám sát đối với đảng viên tham gia sinh hoạt Đoàn; thực hiện tốt việc quản lý, phân công công tác cho đảng viên tham gia sinh hoạt Đoàn. Tăng cường kiểm tra việc thực hiện quy định về chế độ sinh hoạt Đảng theo định kỳ, sinh hoạt chuyên đề và chế độ đóng Đoàn phí, Đảng phí./.

GIẢI PHÁP MỞ RỘNG MẶT TRẬN ĐOÀN KẾT TẬP HỢP THANH NIÊN DÂN TỘC, THANH NIÊN TÔN GIÁO

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Lào Cai

Lào Cai là tỉnh vùng cao biên giới dân số gần 70 vạn người với, với 25 dân tộc cùng sinh sống. Thanh niên Lào Cai hiện nay (*từ 16 đến 30 tuổi*) có 148.518 người, chiếm gần 20,3 % dân số toàn tỉnh, trong đó: thanh niên là người dân tộc thiểu số là 99.507 người (*chiếm 67% tổng số thanh niên toàn tỉnh*); thanh niên tôn giáo là 2.250 (*chiếm gần ~1,5% tổng số thanh niên toàn tỉnh*). Đây là nguồn nhân lực trẻ dồi dào, quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Cùng với thanh niên cả nước, thanh niên Lào Cai phát huy sức mạnh của thời đại và nhiệt huyết của tuổi trẻ đã và đang tích cực tham gia vào sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá, công cuộc đổi mới, hội nhập của đất nước và của tỉnh Lào Cai. Thanh niên Lào Cai tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, có tình yêu quê hương, đất nước, có tinh thần xung kích tình nguyện, tinh thần tương thân, tương ái; không ngại khó khăn, giám nghĩ, giám làm, khát khao sống có ích cho xã hội; từ các phong trào, chương trình của Đoàn – Hội, thanh niên Lào Cai đã có những đóng góp tích cực vào việc phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững an ninh, quốc phòng của tỉnh trong những năm qua.

Công tác đoàn kết tập hợp thanh niên trong tình hình mới được Ban Thường vụ Tỉnh đoàn coi trọng và là nhiệm vụ then chốt trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi. Với đặc thù của một tỉnh miền núi nghèo, có nhiều dân tộc thiểu số, những năm qua, các cấp bộ Đoàn – Hội đã tổ chức nhiều phong trào hoạt động thiết thực nhằm tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số trên địa bàn thông qua các hoạt động như: Ngày hội Thanh niên với văn hóa dân tộc, Hội thi dân ca và trình diễn trang phục dân tộc; thành lập các Câu lạc bộ như Xòe Tà Chải, CLB Khèn Mông (Sa Pa, Bắc Hà), CLB hát Then (Văn bản)... nhằm bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa tốt đẹp của các dân tộc tỉnh Lào Cai; các hoạt động tình nguyện vì cộng đồng, giao lưu văn nghệ, thể thao nhân các Lễ hội truyền thống (*Lễ hội Gầu tào của dân tộc Mông, Lễ hội Xuống đồng của dân tộc Tày, Giáy; lễ hội cấp sắc của dân tộc Dao*)...phù hợp với phong tục, tập

quán của địa phương, giúp cho hội viên thanh niên dân tộc thiểu số hiểu rõ hơn về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, nhờ đó tỷ lệ đoàn kết tập hợp thanh niên vào tổ chức Đoàn – Hội ngày càng tăng. Hệ thống cán bộ cốt cán trong thanh niên dân tộc thiểu số từng bước được xây dựng, củng cố, nâng cao về số lượng và chất lượng. Các hoạt động nêu trên đã góp phần to lớn vào việc bảo tồn và phát triển những nét đặc sắc của văn hóa truyền thống, góp phần định hướng và thu hút thanh niên dân tộc thiểu số vào các hoạt động sinh hoạt lành mạnh, bổ ích và giáo dục nâng cao thẩm mỹ.

Thông qua các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ, chuyển giao khoa học kỹ thuật, tư vấn, hỗ trợ thanh niên nông thôn, thanh niên dân tộc thiểu số trong lập thân, lập nghiệp và khởi nghiệp cũng như thông qua hoạt động Đoàn – Hội đã tạo điều kiện, hỗ trợ thanh niên dân tộc thiểu số được vay vốn từ nguồn ngân hàng chính sách, từ chỗ là hộ gia đình khó khăn vươn lên và đã xuất hiện nhiều mô hình, cách làm hiệu quả trong thanh niên dân tộc thiểu số như mô hình: sản xuất và kinh doanh sản phẩm từ cây Tam thất trồng tại Si Ma Cai của đồng chí Giàng Seo Châu; mô hình Sản xuất, kinh doanh tinh dầu tự nhiên của đ/c An Văn Tuấn; mô hình Sản xuất ống hút thân thiện với môi trường từ cây Măng sặt của đ/c Hoàng Mạnh Tân; mô hình Hợp tác xã sản xuất và kinh doanh ghế, thổ cẩm truyền thống của người dân tộc thái của đ/c Lò Thị Thúy Ngọc...

Cùng với đó, các hoạt động nhằm thu hút, tập hợp thanh niên tín đồ tôn giáo cũng được quan tâm đẩy mạnh. 9/9 huyện, thị, thành Đoàn trực thuộc Tỉnh Đoàn đã xây dựng và duy trì hoạt động của lực lượng cốt cán trong thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo (từ 15 đ/c trở lên) không phải là cán bộ Đoàn – Hội chủ chốt. Các hình thức tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo tham gia các hoạt động do Đoàn – Hội tổ chức đã xuất hiện như: Câu lạc bộ Thanh niên theo Đạo Tin lành, Câu lạc bộ Phật tử trẻ đã thu hút đông đảo thanh niên tham gia...

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo còn gặp không ít khó khăn như:

- Công tác giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục truyền thống còn thiếu chiều sâu, chưa kịp thời phù hợp với tâm lý thanh niên, do đó hiệu quả chưa cao, vẫn còn có tình trạng thanh niên thiếu lý tưởng cách mạng, ham chơi, vi phạm pháp luật.

- Hiện nay tỷ lệ thanh niên đi làm ăn xa khá đông nên việc tham gia các hoạt động do Đoàn - Hội tổ chức còn thu hút chưa được đông đảo đoàn viên, thanh niên;

- Trình độ, năng lực và kỹ năng nghiệp vụ của một số cán bộ Đoàn – Hội ở cơ sở chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn; nội dung và hình thức sinh hoạt còn chậm đổi mới;

- Một số cơ sở được bố trí kiêm nhiệm 3 chức danh dẫn đến hoạt động Đoàn tại cơ sở duy trì chưa được thường xuyên, còn mang tính thời vụ; đoàn viên, thanh niên đi làm ăn xa nhiều nên cũng ảnh hưởng không nhỏ đến hoạt động cũng như chất lượng sinh hoạt;

- Kinh phí hoạt động của Đoàn ít, kinh phí cho hoạt động Hội không có nhưng phải tổ chức rất nhiều hoạt động lớn nên còn gặp rất nhiều khó khăn.

Từ thực tiễn và cũng để làm tốt hơn nữa công tác đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo của tổ chức Đoàn – Hội trong thời gian tới, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn – Hội LHTN tỉnh Lào Cai nêu ra một số kiến nghị và giải pháp nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả công tác đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo góp phần xây dựng tổ chức Đoàn – Hội vững mạnh như sau:

Một là: tăng cường công tác tuyên truyền các chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước, giáo dục truyền thống gắn liền với giáo dục đạo đức lối sống cho đoàn viên, hội viên, thanh niên bằng nhiều hình thức, mô hình cụ thể;

Hai là: Đẩy mạnh thực hiện 3 chương trình, 3 phong trào của Đoàn và phong trào “*Tôi yêu Tổ quốc tôi*” gắn liền với các phong trào thi đua tình nguyện tham gia phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn an ninh, quốc phòng... Tổ chức gặp mặt, tuyên dương kịp thời đội ngũ cán bộ Đoàn - Hội, thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo tiêu biểu từ tỉnh đến cơ sở trên các lĩnh vực;

Ba là: Tăng cường các hoạt động kết nghĩa giữa các cơ sở Đoàn mạnh với các cơ sở Đoàn, Hội vùng đông thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo tạo điều kiện hỗ trợ về cơ sở vật chất để khích lệ các cơ sở Đoàn - Hội vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, tín đồ tôn giáo. Mở các lớp đào tạo nghề, hướng dẫn xây dựng các mô hình trình diễn khuyến nông, khuyến

lâm nhằm tạo việc làm tăng thu nhập cho thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo.

Bốn là: Trung ương Đoàn, Trung ương Hội tham mưu có cơ chế, chính sách đồng bộ, thống nhất để thu hút, ưu đãi đối với đội ngũ trí thức mà đặc biệt là đội ngũ trí thức là người dân tộc thiểu số tình nguyện về công tác tại vùng sâu, vùng xa; chính sách khuyến khích thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và đảm nhận các dự án phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương, cơ sở từ đó Đoàn, Hội và thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo có cơ hội khẳng định vị trí, vai trò của mình, đồng thời có thêm kinh phí phục vụ cho các hoạt động của tổ chức Đoàn - Hội.

Năm là: Có dự án đầu tư trang thiết bị cho các hoạt động của Đoàn - Hội vùng dân tộc thiểu số, tín đồ tôn giáo.

Trên đây là tham luận về “Giải pháp mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo” của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Lào Cai./.

GIẢI PHÁP MỞ RỘNG MẶT TRẬN ĐOÀN KẾT TẬP HỢP THANH NIÊN DÂN TỘC THIỂU SỐ, THANH NIÊN TÔN GIÁO THÔNG QUA CÁC HOẠT ĐỘNG AN SINH XÃ HỘI

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn An Giang

Nghị quyết 25-NQ/TW, ngày 25-7-2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) đã khẳng định: “Mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên là nội dung quan trọng của công tác Đoàn để giáo dục, bồi dưỡng, động viên và phát huy vai trò thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Quán triệt và thực hiện nghiêm túc định hướng trên, trong những năm vừa qua Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh An Giang luôn đề ra nhiều giải pháp để mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên, xây dựng khối đoàn kết thống nhất trong thanh niên là nhiệm vụ trọng yếu hàng đầu thông qua các hoạt động giúp đỡ thanh niên đồng bào dân tộc, tôn giáo phát triển sản xuất, xóa đói giảm nghèo, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần, tuyên truyền, phổ biến các chủ trương chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước... Trong đó, việc vận động thanh niên dân tộc, tín đồ tôn giáo thông qua các hoạt động an sinh xã hội là một trong những giải pháp hữu hiệu mà tuổi trẻ tỉnh An Giang đang thực hiện để qua đó thực hiện công tác mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên vùng đồng bào dân tộc, thanh niên tín đồ tôn giáo vào các tổ chức của thanh niên.

1. Những giải pháp và kết quả thực hiện

An Giang là tỉnh biên giới phía Tây Nam, có đường biên giới giáp với nước Campuchia dài gần 100km. Là tỉnh có dân số đông nhất vùng đồng bằng sông Cửu Long - theo số liệu thống kê đến cuối năm 2019, dân số trên địa bàn tỉnh là 1.908.352 người (giảm gần 250.000 người so với năm 2018), trong đó thanh niên từ đủ 16 đến 30 tuổi có 346.950 người. Tuy nhiên, thống kê đến tháng 10/2020 số thanh niên thực tế còn tại địa phương chỉ có 210.770 người (số liệu năm 2019 là: 136.188 người), còn lại đa số thanh niên đi tìm việc làm ở các

khu công nghiệp và thành phố lớn ngoài tỉnh. Về thành phần dân tộc, tỉnh có 04 dân tộc chính cùng chung sống từ lâu đời là Kinh, Khmer, Chăm, Hoa. Trong đó thanh niên dân tộc Kinh chiếm tỷ lệ gần 93,5%, còn lại thanh niên dân tộc Chăm, Hoa, Khmer chiếm tỷ lệ 6,5% [1]. Đặc biệt tỉnh còn là nơi phát tích của 03 tôn giáo nội sinh như: Phật giáo Hòa Hảo, Bửu Sơn Kỳ Hương cùng hành đạo song song với các tôn giáo lớn khác như: Thiên chúa, Tin lành, Hồi giáo, Phật giáo (Nam tông và Bắc tông), Cao Đài... Tỷ lệ người dân là tín đồ các tôn giáo chiếm tỷ lệ trên 90%.

Với đặc thù là tỉnh có đông thanh niên dân tộc và thanh niên là tín đồ các tôn giáo như trên, thời gian qua, Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn luôn quan tâm công tác xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội cốt cán là người dân tộc và tín đồ tôn giáo; thường xuyên, chủ động nắm bắt tình hình tư tưởng, tâm tư, nguyện vọng chính đáng của các tầng lớp thanh niên để kịp thời tháo gỡ, hỗ trợ; kịp thời định hướng dư luận xã hội và tham gia cùng với cả hệ thống chính trị đấu tranh có hiệu quả với các luận điệu xuyên tạc, kích động của các thế lực thù địch gây chia rẽ mối đoàn kết dân tộc và các tôn giáo. Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn luôn quan tâm chỉ đạo các đơn vị thực hiện tốt việc cơ cấu, quy hoạch đối với cán bộ Đoàn người dân tộc; đảm bảo tỷ lệ thanh niên dân tộc tham gia vào cấp lãnh đạo của Đoàn, giới thiệu tham gia cấp ủy Đảng. Thường xuyên củng cố, kiện toàn tổ chức cơ sở Đoàn - Hội - Đội đủ sức hoạt động, đủ khả năng tổ chức các hoạt động thu hút tập hợp thanh thiếu nhi, đặc biệt là người dân tộc. Hiện toàn tỉnh hiện có 126 cán bộ cốt cán trong vùng có đông đồng bào dân tộc dân tộc. Ngoài ra, từ năm 2017, Tỉnh Đoàn cùng Hội LHTN Việt Nam tỉnh duy trì tổ chức họp mặt, đến thăm, chúc mừng và trao tặng 200 phần quà, tổng trị giá trị giá trên 40 triệu đồng cho cán bộ Đoàn - Hội - Đội là người dân tộc nhân dịp lễ truyền thống của đồng bào Khmer, Chăm, Hoa như: Tết cổ truyền Chol Chhnăm Thmây của dân tộc Khmer, Tết Roya Haji của người Chăm, Tết Nguyên đán, Tết Trung thu của người Hoa...

Tỉnh đoàn cùng Hội LHTN Việt Nam tỉnh đặc biệt quan tâm xây dựng, duy trì mối quan hệ mật thiết với các vị chức sắc tôn giáo và người có uy tín trong đồng bào các dân tộc. Vào dịp các ngày lễ tết của đồng bào dân tộc như Dolta, Chol Chnam Thmay (Khmer), Roya Haji (Chăm), Tết Nguyên đán (Hoa) và ngày

đại lễ của các tôn giáo như: Phật đản, Giáng sinh, Ngày Khai sáng Đạo Phật giáo Hòa Hảo... Đoàn Thanh niên và Hội LHTN Việt Nam cấp tỉnh và cơ sở đều có hoạt động đến thăm hỏi, gặp gỡ các vị chức sắc tôn giáo, người có uy tín trong đồng bào dân tộc để xây dựng mối quan hệ gắn bó trong thanh niên tôn giáo. Bên cạnh đó, tỉnh còn tổ chức thực hiện tốt công tác đối ngoại nhân dân, tổ chức các hoạt động giao lưu thanh niên của tỉnh với thanh niên định kỳ tổ chức chương trình họp mặt, gặp gỡ và trao tặng quà cho các bạn sinh viên Lào và Campuchia đang học tập trên địa bàn tỉnh vào các dịp lễ tết của nước bạn.

Cùng với đó, một hoạt động mà Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn đặc biệt chú trọng và xác định là một trong những giải pháp hiệu quả để vận động thanh niên dân tộc, tín đồ tôn giáo là thông qua các hoạt động thiện nguyện, an sinh xã hội để hỗ trợ, chăm lo cho thanh thiếu nhi người dân tộc và tín đồ tôn giáo. Qua triển khai, Đoàn các cấp đã vận động đã cất mới 23 căn nhà Nhân ái cho đoàn viên, hội viên, thanh niên dân tộc, thanh niên tín đồ tôn giáo có hoàn cảnh, tổng trị giá trên 1,6 tỷ đồng; tổ chức tuyên dương và tặng quà cho 116 thiếu nhi tiêu biểu, thiếu nhi dân tộc vượt khó học giỏi tại Liên hoan thiếu nhi dân tộc vượt khó tỉnh An Giang; phối hợp với các ngành tổ chức tặng trên 300 suất học bổng, 1.200 phần quà với trị giá gần 1, 5 tỷ đồng hỗ trợ cho thiếu nhi dân tộc tại các xã vùng biên giới vào các đợt Sinh hoạt hè, chiến dịch Mùa hè tình nguyện và Tết Trung thu. Ngoài ra, các cơ sở Đoàn, Hội đã phối hợp các địa phương, đơn vị tổ chức khám và phát thuốc miễn phí cho hơn 3.000 lượt bà con vùng đồng bào dân tộc, tôn giáo; hỗ trợ 01 xe cứu thương vận chuyển bệnh miễn phí cho xã Đa Phước (xã có đông đồng bào dân tộc Chăm) với tổng kinh phí thực hiện trên 1,8 tỷ đồng, qua đó vừa tham gia chăm sóc tốt sức khỏe cho bà con, vừa thực hiện công tác đoàn kết, tập hợp thanh niên dân tộc, tôn giáo tại địa phương.

Hoạt động vận động nguồn lực xã hội hóa để phát triển hạ tầng giao thông nông thôn, tham gia xây dựng nông thôn mới và như: làm đường giao thông nông thôn, xây cầu bê tông nông thôn... ở các xã có đông dân tộc, tôn giáo đang sinh sống cũng được Tỉnh Đoàn và Hội LHTN Việt Nam tỉnh đặt biệt chú trọng. Hoạt động này được bà con nhân dân tín đồ các tôn giáo (nhất là Phật giáo Hòa

Hảo, Phật giáo, Thiên Chúa giáo, Tin lành) ủng hộ và tham gia rất nhiệt tình với chủ trương “Sống tốt đời - đẹp Đạo” và “Đạo pháp đồng hành với dân tộc”. Chỉ tính riêng trong giai đoạn 2019 - 2020, toàn tỉnh đã xây dựng mới trên 32 km đoạn đường thanh niên, 44 cầu bê tông nông thôn của thanh niên với số tiền vận động xã hội hóa từ doanh nghiệp và bà con nhân dân đóng góp trên 25 tỷ đồng. Các công trình đã đang góp phần thay đổi mạnh mẽ bộ mặt các xã nông thôn mới, tạo điều kiện thuận lợi cho nhân dân đi lại và đóng góp hiệu quả uy tín của tổ chức Đoàn, Hội đối với bà con nhân dân vùng đồng bào dân tộc và các tổ chức tôn giáo trên địa bàn.

2. Nhận xét, đánh giá

Nhìn chung, các hoạt động chăm lo cho đoàn viên, thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo được chú trọng, thể hiện sự chủ động của tổ chức Đoàn trong việc tạo điều kiện để thanh niên dân tộc, tôn giáo vươn lên trong lao động, học tập và trong cuộc sống. Đặc biệt, trong những năm gần đây với chủ trương, chính sách đẩy mạnh công tác xóa đói giảm nghèo, tăng cường đào tạo chuyển đổi nghề, tạo việc làm trong thanh niên đồng bào dân tộc, tôn giáo nói chung đã phát huy hiệu quả, giúp cho bà con nhân dân và thanh niên có thu nhập ổn định, giảm tỷ lệ hộ nghèo, vươn lên khá giả; đời sống vật chất, tinh thần ngày càng nâng cao; làng xóm, phum, sóc và các cơ sở thờ tự ngày một khang trang, sạch đẹp hơn. Qua đó, mang lại thuận lợi và hiệu quả cho công tác đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo trên địa bàn tỉnh.

Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi, công tác đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tôn giáo trên địa bàn tỉnh vẫn còn gặp nhiều khó khăn, thách thức. Mặt bằng trình độ dân trí và điều kiện kinh tế trong thanh niên dân tộc không đồng đều, đời sống của thanh niên dân tộc Khmer, Chăm còn nhiều khó khăn; một bộ phận thanh niên dân tộc, tôn giáo bỏ địa phương đi làm ăn xa ở các khu công nghiệp và thành phố lớn; một bộ phận thanh niên còn tại địa phương thiếu ý thức, ngại tham gia các hoạt động do Đoàn, Hội tổ chức. Mặc dù tổ chức Đoàn, Hội đã có nhiều cố gắng trong công tác tập hợp đoàn kết

thanh niên dân tộc, tín đồ tôn giáo nhưng vẫn chưa đáp ứng được với nhiệm vụ mới trong giai đoạn hiện nay.

3. Đề xuất, kiến nghị

Để tiếp tục nâng cao chất lượng công tác mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tôn giáo trong thời gian tới, Tỉnh đoàn An Giang đề xuất, kiến nghị cần quan tâm thực hiện một số giải pháp sau đây:

Thứ nhất, đề nghị Trung ương Đoàn sớm có tổng kết, đánh giá và ban hành đề án, kế hoạch thực hiện các giải pháp để mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tôn giáo gắn với thực hiện hiệu quả Chỉ thị số 49-CT/TW ngày 20/10/2015 của Ban Bí thư về “Tăng cường và đổi mới công tác dân vận của Đảng ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số” phù hợp với tình hình mới.

Thứ hai, đề nghị các cấp ủy Đảng, chính quyền tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo để nâng cao nhận thức và trách nhiệm của cả hệ thống chính trị đối với công tác thanh niên, nhất là đối tượng thanh niên đồng bào dân tộc thiểu số, thanh niên là tín đồ tôn giáo. Tiếp tục tăng cường và đổi mới công tác quản lý nhà nước về thanh niên trong các cơ quan nhà nước; thực hiện có hiệu quả các chính sách, các chương trình, dự án góp phần đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội cho vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng đồng bào tôn giáo. Trong đó, cần tập trung công tác nâng cao dân trí, thu nhập và đời sống văn hóa, tín ngưỡng cho thanh niên. Tiếp tục đẩy mạnh công tác quy hoạch, đào tạo, bố trí, sử dụng nguồn cán bộ là người dân tộc thiểu số, tín đồ tôn giáo đảm bảo tỷ lệ, cơ cấu hợp lý trong các cơ quan của Đảng và Nhà nước để xây dựng lực lượng cốt cán và người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc, tôn giáo.

Thứ ba, các cơ sở Đoàn, Hội các cấp cần xem công tác đoàn kết, tập hợp thanh niên dân tộc, tôn giáo là nhiệm vụ trọng tâm để có những chương trình, kế hoạch triển khai thực hiện một cách căn cơ, lâu dài và hiệu quả. Tiếp tục phát huy

vai trò trong thực hiện hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến các chủ trương chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước trong vùng đồng bào dân tộc, tôn giáo; các chính sách đẩy mạnh phát triển cơ sở hạ tầng, đẩy mạnh sản xuất, chuyên đổi cây trồng, vật nuôi, tăng thu nhập xóa đói giảm nghèo, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân vùng dân tộc, tôn giáo. Đặc biệt tiếp tục làm tốt công tác phối hợp với các ngành, tổ chức tôn giáo đảm bảo công tác an sinh xã hội để vừa chăm lo, hỗ trợ cho các đối tượng thanh niên dân tộc, tôn giáo vừa mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp vào các tổ chức của thanh niên.

Thứ tư, đối với địa bàn giáp biên giới với nước bạn Campuchia, tổ chức Đoàn, Hội cần quan tâm phối hợp chặt chẽ giữa công tác thanh niên vùng đồng bào dân tộc Khmer và tín đồ Phật giáo Nam tông với công tác đối ngoại nhân dân với thanh niên nước bạn Campuchia thông qua duy trì kênh liên lạc, các hoạt động giao lưu thanh niên, thực hiện công tác an sinh xã hội để góp phần xây dựng, bảo vệ đường biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; đấu tranh, phản bác chống mọi âm mưu của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề về tự do, dân tộc, chủ quyền, phân định biên giới để phá hoại, gây chia rẽ mất đoàn kết dân tộc.

Trên đây là tham luận về “Giải pháp mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tôn giáo thông qua việc triển khai các hoạt động an sinh xã hội và thực hiện chính sách cho thanh thiếu nhi vùng đồng bào dân tộc” của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh An Giang.

[1] Số liệu tổng điều tra dân số 2019.

VỀ GIẢI PHÁP MỞ RỘNG MẶT TRẬN ĐOÀN KẾT TẬP HỢP THANH NIÊN DÂN TỘC, TÔN GIÁO

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Ninh Bình

Ninh Bình là một tỉnh nằm ở cực Nam đồng bằng Bắc Bộ phía Bắc giáp Nam Định và Hà Nam, phía Đông Nam giáp biển Đông, phía Tây và Tây Nam giáp Thanh Hoá, phía Tây và phía Tây Bắc giáp Hoà Bình. Đây là điều kiện thuận lợi về mặt phát triển kinh tế xã hội đồng thời cũng là lý do tạo nên sự đa dạng trong thành phần dân tộc, tôn giáo. Hiện tại, thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên tín đồ tôn giáo của tỉnh có gần 30 nghìn người chiếm trên 12% tổng số thanh niên trong tỉnh.

Xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm và quan trọng trong công tác đoàn kết tập hợp thanh niên vì vậy trong thời gian qua BTV Tỉnh đoàn đã không ngừng xây dựng, củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chức Đoàn, Hội, Đội và phát triển đoàn viên, hội viên ở các cơ sở đông tín đồ tôn giáo, vùng dân tộc. Sau nhiều năm vận động cán bộ đoàn viên, thanh niên thực hiện chủ trương, chính sách Tôn giáo của Đảng và Nhà nước công tác Đoàn, Hội và phong trào thanh niên trong tỉnh nói chung và vùng giáo, vùng dân tộc nói riêng đã có nhiều chuyển biến tích cực. Hệ thống cán bộ cốt cán trong công tác vận động thanh niên có đạo đã từng bước được xây dựng, củng cố, nâng cao về số lượng và chất lượng. Các phong trào thi đua yêu nước, “*Tốt đời đẹp đạo*”, phong trào “*Thi đua tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*” được phát động rộng rãi, tính xung kích của thanh niên vùng giáo, dân tộc được nâng lên. 100% các cơ sở Đoàn, Hội vùng giáo, vùng dân tộc trong tỉnh đẩy mạnh thực hiện cuộc vận động “*Tuổi trẻ Ninh Bình chung tay xây dựng nông thôn mới*”...

BTV Tỉnh đoàn thường xuyên phối hợp với các đơn vị có liên quan tổ chức các hoạt động tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng, giáo dục truyền thống, giáo dục đạo đức nếp sống, phổ biến pháp luật cho ĐVTN gắn với dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn, các sự kiện chính trị của quê hương đất nước với nhiều nội dung, hình thức phong phú, hấp dẫn như: Tuyên truyền, triển khai thực hiện 4 bài học lý luận chính trị cho ĐVTN, Luật Thanh niên, Luật giao thông, phòng chống ma túy, HIV/AIDS.... Trong những năm qua đã có gần 20.000 lượt ĐVTN vùng giáo, vùng dân tộc được học tập nghị quyết của Đảng, Đoàn và được giáo dục tuyên truyền thông qua các đợt sinh hoạt chính trị, các buổi nói chuyện chuyên đề, các

hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao, các diễn đàn thanh niên góp phần giáo dục lối sống, nếp sống văn hoá cho thanh niên. Chỉ đạo các cấp bộ Đoàn, Hội đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức cho ĐVTN tôn giáo, dân tộc về tình hình, nhiệm vụ của thế hệ trẻ trong thời kỳ phát triển mới của đất nước. Đặc biệt là việc nắm bắt âm mưu lợi dụng tôn giáo, dân tộc của các thế lực thù địch nhằm chia rẽ, gây rối sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Tích cực vận động để tăng cường khối đoàn kết giữa thanh niên các tôn giáo, giữa thanh niên dân tộc với thanh niên tôn giáo qua đó thu hút rộng rãi thanh niên tham gia vào các phong trào do Đoàn, Hội phát động.

Điểm nhấn trong những năm qua, BTV Tỉnh đoàn đã chỉ đạo “*Xây dựng lực lượng cốt cán vùng giáo*” tại huyện Kim Sơn, thông qua hoạt động của đội ngũ này đã giúp cho BTV Tỉnh đoàn kịp thời nắm bắt phong trào hoạt động, công tác Đoàn - Hội - Đội vùng giáo, tình hình tư tưởng ĐVTN vùng giáo, kịp thời thông tin ngăn chặn được một số biểu hiện gây rối của các phần tử xấu tại địa phương. Đặc biệt lực lượng nòng cốt là những ĐVTN đi đầu trong việc vận động gia đình và nhân dân cùng chung sức sống tốt đời đẹp đạo, hạn chế các điểm nóng về gây rối trật tự công cộng trong vùng giáo dân. Việc tổ chức các hoạt động, các phong trào được phát động rộng rãi, tính xung kích của thanh niên vùng giáo, dân tộc được tăng cường. Các hoạt động hướng nghiệp, dạy nghề, vay vốn giải quyết việc làm đã trở thành hoạt động thường xuyên với nhiều nội dung, hình thức phong phú, thiết thực, thu hút đông đảo ĐVTN tham gia.

Bên cạnh những kết quả đạt được thì công tác đoàn kết, tập hợp thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo vẫn còn một số hạn chế, khó khăn như:

- Tỷ lệ tập hợp thanh niên dân tộc chưa cao, chưa có nhiều hoạt động đặc thù dành cho thanh niên dân tộc. Còn một bộ phận thanh niên dân tộc có tư tưởng ỷ nại, trông chờ vào cơ chế chính sách hỗ trợ, chưa cố gắng vượt khó vươn lên.

- Thanh niên công giáo có những đặc thù riêng như có niềm tin tôn giáo được chi phối bởi những vấn đề thần quyền, giáo lý ảnh hưởng đến đời sống sinh hoạt của thanh niên; Một bộ phận thanh niên công giáo ngại tham gia các hoạt động chính trị xã hội, không muốn tham gia sinh hoạt Đoàn, Hội.

- Công tác đoàn kết tập hợp thanh niên công giáo bị ảnh hưởng do họ cũng là đối tượng được giáo hội công giáo hướng tới nhằm thu hút mạnh mẽ vào trong các tổ chức của mình.

- Hoạt động của các cơ sở Đoàn chưa thường xuyên, hình thức còn sơ cứng, thiếu chiều sâu và tính đặc thù; Đội ngũ cán bộ chủ chốt cơ sở ở địa bàn

dân cư nhất là vùng có đông thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo còn nhiều hạn chế về năng lực, nghiệp vụ.

Để làm tốt hơn nữa trong công tác Đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc, thanh niên tín đồ tôn giáo của tổ chức Đoàn, BTV Tỉnh đoàn Ninh Bình xin đề xuất một số giải pháp, cụ thể như sau:

Một là: tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục các chủ trương, chính sách của Đảng và Pháp luật của Nhà nước, giúp cho ĐVTN dân tộc, tôn giáo nâng cao ý thức cảnh giác cách mạng và tích cực tham gia đấu tranh chống lại chiến lược “*Diễn biến hoà bình*” của các thế lực thù địch, phát hiện và tố giác kịp thời các hoạt động chống phá cách mạng của tổ chức phản động; Phối hợp chặt chẽ với Mặt trận và các ban, ngành, đoàn thể giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Vận dụng sáng tạo, triệt để tinh thần chỉ đạo trong các Nghị quyết của Đảng về công tác đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc, tôn giáo của Đoàn, Hội. Pháp lệnh tín ngưỡng, tôn giáo của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội, Nghị định hướng dẫn thực hiện Pháp lệnh tín ngưỡng tôn giáo của Chính phủ... Tổ chức quán triệt các chủ trương, chính sách này đến tất cả cán bộ, đoàn viên, hội viên, thanh niên góp phần thực hiện có hiệu quả công tác tuyên truyền tại cơ sở.

Hai là: thường xuyên tổ chức tốt các hoạt động chăm lo nhu cầu hợp pháp, chính đáng của thanh niên thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo; quan tâm đến việc phát hiện, bồi dưỡng các “*hạt nhân*” phong trào cơ sở thành những cán bộ cốt cán, đóng vai trò là “*cầu nối*” giữa đạo với đời, giữa tổ chức Đoàn - Hội với các chức sắc, chức việc và thanh niên tôn giáo. Bên cạnh đó cần quan tâm chú ý các hoạt động đặc thù của thanh niên dân tộc, tôn giáo để có những sự hỗ trợ tích cực và phù hợp nhằm tăng cường uy tín và ảnh hưởng của tổ chức Đoàn, Hội đối với thanh niên dân tộc, thanh niên tín đồ tôn giáo.

Ba là: cần có sự quan tâm chỉ đạo kịp thời của các cấp ủy Đảng, sự phối hợp của các cơ quan chuyên môn để giúp cán bộ Đoàn, Hội làm công tác dân tộc, tôn giáo nâng cao nhận thức chính trị và nghiệp vụ công tác. Chủ động phối hợp với các tổ chức đoàn thể ở địa phương, tranh thủ sự ủng hộ của các chức sắc tôn giáo, gia đình, dòng tộc và những người uy tín nhằm xã hội hóa công tác vận động thanh niên, giúp đỡ, phát triển đoàn viên, hội viên vùng giáo, vùng dân tộc tạo điều kiện thuận lợi để đoàn viên gốc giáo phấn đấu rèn luyện trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam.

Bốn là: gắn chặt công tác tuyên truyền với công tác củng cố cơ sở, tập trung cơ sở yếu kém, nơi có điểm nóng. Coi việc đoàn kết tập hợp thanh niên vùng giáo là một bộ phận quan trọng không thể tách rời trong công tác thanh vận của tổ chức. Chú trọng xây dựng, củng cố tổ chức cơ sở Đoàn - Hội vùng công giáo thực sự là hạt nhân chính trị vững mạnh trong phong trào thanh niên; tuyển chọn những thanh niên gốc giáo có tư tưởng cầu tiến, lai lịch rõ ràng để bồi dưỡng họ trở thành những cán bộ Đoàn - Hội tiêu biểu có thể trở thành cán bộ cốt cán cho cấp uỷ, chính quyền địa phương.

Năm là: tổ chức Đoàn - Hội cần tích cực đổi mới nội dung, mô hình hoạt động, phát triển các câu lạc bộ theo sở thích của thanh niên như: câu lạc bộ bóng chuyền, bóng đá; câu lạc bộ văn hóa - văn nghệ, câu lạc bộ thanh niên phát triển kinh tế. Tích cực, chủ động vận động, kết nối các đội hình tình nguyện về tham gia hoạt động an sinh xã hội tại địa phương.

Tăng cường phối hợp với các ngành liên quan để tạo điều kiện cho đoàn viên, hội viên thanh niên dân tộc, tôn giáo được học tập nâng cao trình độ văn hoá, học nghề, nắm vững kiến thức KHKT, vay vốn và giải quyết việc làm.

Trên đây là tham luận của Đoàn thanh niên tỉnh Ninh Bình về giải pháp mở rộng mặt trận đoàn kết tập hợp thanh niên dân tộc, thanh niên tôn giáo./.

ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH THỰC HIỆN NHIỆM VỤ ĐẠI DIỆN TIẾNG NÓI, NGUYỆN VỌNG CỦA TRẺ EM

Ban Công tác thiếu nhi Trung ương Đoàn

Thời gian qua, thực hiện Luật Trẻ em 2016 và các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến trẻ em, đặc biệt là quy định tại điều 77, Luật Trẻ em, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và các cấp bộ Đoàn, Đội trong cả nước đã và đang tập trung tham mưu triển khai nhiều hoạt động nhằm thực hiện nhiệm vụ là tổ chức đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em với nhiều mô hình, hoạt động hiệu quả như: xây dựng và triển khai thí điểm mô hình “Hội đồng trẻ em” theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em vào các vấn đề về trẻ em giai đoạn 2016 - 2020; thành lập Tổ công tác thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em; thành lập và triển khai hoạt động của Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em cấp trung ương, cấp tỉnh; tổ chức lấy ý kiến trẻ em vào một số dự thảo văn bản pháp quy và các chủ trương liên quan đến trẻ em; giám sát việc triển khai thực hiện Luật Trẻ em năm 2016 và công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em....

Ngay sau khi Luật trẻ em 2016 có hiệu lực, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã phân công các ban, đơn vị tham mưu, cụ thể hóa việc triển khai nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em thông qua triển khai Kế hoạch thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em giai đoạn 2018 - 2022. Hằng năm, căn cứ vào kế hoạch theo giai đoạn, bám sát các chủ trương của Đảng, Chính phủ, Quốc hội liên quan tới công tác trẻ em và chương trình công tác Đoàn, phong trào thanh thiếu nhi, Ban Bí thư Trung ương Đoàn phân công Ban Công tác Thiếu nhi - thường trực Hội đồng Đội Trung ương tham mưu, xây dựng và tổ chức thực hiện Kế hoạch thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em từng năm phù hợp với điều kiện, tình hình thực tiễn.

Tháng 5/2019, Trung ương Đoàn đã thành lập Tổ Công tác thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em và tiếp nhận thông tin về trẻ em gồm 11 thành viên là đại diện lãnh đạo, cán bộ các ban, đơn vị thuộc cơ quan Trung ương Đoàn để nắm bắt tình hình trẻ em, tham mưu xử lý các vụ việc liên quan đến trẻ em, lên án các hành vi xâm hại trẻ em. Tháng 6/2019, Trung ương Đoàn đã thành lập Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em cấp Trung ương gồm 09 thành viên là các chuyên gia pháp lý, luật sư, bác sĩ, chuyên gia tư

vấn tâm lý, hỗ trợ định hướng về nội dung, phương thức hoạt động của các Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em các cấp trong việc tham gia bảo vệ trẻ em khi quyền và lợi ích chính đáng của trẻ em bị xâm phạm; hỗ trợ, tư vấn tâm lý cho trẻ em đối với các vụ việc cụ thể phức tạp, dư luận xã hội quan tâm. Tháng 4/2020, Trung ương Đoàn đã ban hành Hướng dẫn thành lập Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em cấp tỉnh, thành phố; Quyết định về việc ban hành quy định tổ chức và hoạt động của Câu lạc bộ tư vấn trợ giúp trẻ em cấp trung ương. Đến tháng 01/2021, đã có 58/63 tỉnh, thành phố thành lập và ra mắt Câu lạc bộ tư vấn trợ giúp trẻ em cấp tỉnh. Có thể thấy, qua quá trình thành lập và tổ chức hoạt động, tổ chức Đoàn, Đội các cấp đã bước đầu phát huy tốt vai trò của các thành viên trong Câu lạc bộ, tích cực tư vấn, tập huấn nâng cao kỹ năng phòng chống xâm hại, phòng chống tai nạn thương tích cho trẻ em ở cơ sở; phối hợp hỗ trợ, giải quyết các vụ việc liên quan đến trẻ em trên địa bàn.

Công tác tuyên truyền về vai trò tham mưu thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em được các cấp bộ Đoàn, Đội triển khai thực hiện với nhiều hình thức sáng tạo, phù hợp với sự tiếp cận của đội ngũ cán bộ Đoàn, Đội và các em thiếu nhi như: Hội đồng Đội Trung ương mở chuyên mục triển khai Luật Trẻ em trên website thieunhivietnam.vn; thiết kế, ban hành các sản phẩm tuyên truyền trực quan về Luật Trẻ em tới cơ sở làm tư liệu giảng dạy, tuyên truyền về các quy định của pháp luật liên quan đến trẻ em; hỗ trợ cán bộ Đoàn, Đội, giáo viên làm Tổng phụ trách có tư liệu để thực hiện công tác tuyên truyền, tập huấn về Luật Trẻ em, thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em; xuất bản tủ sách kỹ năng sống an toàn, cung cấp những kỹ năng cần thiết cho trẻ em. Việc phát huy vai trò của các cơ quan báo chí, xuất bản của Đoàn được quan tâm, thông qua việc thiết kế, xuất bản những ấn phẩm tuyên truyền về các quy định pháp luật liên quan đến trẻ em: Nhà Xuất bản Kim Đồng biên tập, phát hành sách *“111 câu hỏi, đáp về Luật trẻ em và Công ước Liên hợp quốc về quyền trẻ em”*; xuất bản tủ sách kỹ năng sống an toàn, cung cấp những kỹ năng cần thiết cho trẻ em; Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng xây dựng các chuyên mục như Ông kính nhỏ, kỹ năng sống, các cẩm nang tuyên truyền về phòng chống tai nạn thương tích, phòng chống đuối nước trẻ em... Các tỉnh, thành đoàn có nhiều sáng tạo trong thiết kế, phát hành các ấn phẩm truyền thông, xây dựng các chuyên trang, chuyên mục tuyên truyền về vai trò của Đoàn trong công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng, thực hiện Luật trẻ em, phát huy quyền tham gia của trẻ em trên hệ thống website, các trang mạng xã hội do tổ chức Đoàn, Đội quản lý. Các cấp bộ Đoàn, Đội chú trọng việc lồng ghép tuyên truyền các quy định pháp luật liên quan đến trẻ em thông qua các buổi sinh hoạt chi đoàn, sinh hoạt chi đội, liên đội, trong các hội nghị,

diễn đàn, hội thảo, các hội thi tìm hiểu; thông qua các đội phát thanh măng non, tuyên truyền măng non...; tổ chức tập huấn và cập nhật thông tin cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đoàn, cán bộ phụ trách thiếu nhi, giáo viên làm tổng phụ trách Đội về nội dung của Luật Trẻ em và những kỹ năng cần thiết trong công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em. Qua các hoạt động của Đoàn, Đội, trung bình mỗi năm, có hơn 4 triệu lượt thiếu nhi, cán bộ phụ trách thiếu nhi được tuyên truyền về các quy định của Luật trẻ em, vai trò của tổ chức Đoàn trong thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em, công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng.

Thực hiện Quyết định 1235/QĐ-TTg ngày 03/8/2015 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt chương trình thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em về các vấn đề liên quan đến trẻ em giai đoạn 2016 - 2020 trong đó giao cho Trung ương Đoàn chủ trì xây dựng thí điểm 05 mô hình “Hội đồng trẻ em” cấp tỉnh. Trung ương Đoàn đã giao Hội đồng Đội Trung ương là cơ quan thường trực, chủ động phối hợp các ban, ngành trung ương, các tổ chức phi chính phủ hoạt động trong lĩnh vực trẻ em, các chuyên gia về trẻ em trong nước tiến hành nghiên cứu, xây dựng cơ cấu tổ chức, cách thức vận hành mô hình Hội đồng trẻ em. Đến tháng 01/2018, 05 tỉnh, thành phố được lựa chọn thí điểm đã ra mắt và tổ chức hoạt động mô hình Hội đồng trẻ em¹. Đến nay, cả nước đã có 09 tỉnh, thành phố không thuộc diện lựa chọn thí điểm đã triển khai, xây dựng mô hình Hội đồng trẻ em cấp tỉnh²; 07 tỉnh, thành phố đã xây dựng mô hình Hội đồng trẻ em cấp huyện³. Như vậy, sau hơn 03 năm triển khai, với sự nỗ lực, sáng tạo trong phương thức triển khai, đến nay, toàn quốc đã có 14 mô hình Hội đồng trẻ em cấp tỉnh và 17 mô hình Hội đồng trẻ em cấp huyện. Qua triển khai thực tế tại cơ sở, mô hình đã nhận được sự quan tâm, hưởng ứng tham gia hỗ trợ tích cực của các ban ngành và chính quyền địa phương; giúp các cơ quan trung ương và địa phương có thêm kênh tiếp cận, lắng nghe ý kiến, nguyện vọng của trẻ em. Điểm rất đáng ghi nhận trong quá trình lắng nghe ý kiến trẻ em thông qua vận hành mô hình Hội đồng Trẻ em, nhiều ý kiến, kiến nghị, đề xuất của trẻ em đã được các cấp chính quyền tiếp thu, ban hành thành các quyết sách cụ thể và đưa vào nghị quyết của địa phương nhằm hỗ trợ tốt nhất cho trẻ em. Có thể khẳng định, việc xây dựng thí điểm mô hình Hội đồng trẻ em đã phát huy được tính hiệu quả tích cực, nhận

¹ 05 tỉnh thí điểm đã thành lập mô hình Hội đồng trẻ em gồm: Yên Bái, Quảng Ninh, Hà Nội, Bình Định, TP Hồ Chí Minh.

² 09 tỉnh không thuộc diện thí điểm đã triển khai mô hình gồm: Lai Châu, Hà Giang, Quảng Bình, Quảng Trị, Kon Tum, Đà Nẵng, Bến Tre, An Giang, Đồng Nai.

³ 17 Hội đồng trẻ em cấp huyện gồm: Thành phố Lạng Sơn, huyện Hữu Lũng (Lạng Sơn); thành phố Tam Kỳ, huyện Điện Bàn, huyện Nông Sơn, huyện Tây Giang và huyện Đại Lộc (Quảng Nam); huyện Mèo Vạc, Xin Mần (Hà Giang); TP Bến Tre, huyện Mỏ Cày Nam, huyện Chợ Lách (tỉnh Bến Tre); quận 10 (TP Hồ Chí Minh); huyện Xuân Lộc (Đồng Nai); huyện Quảng Ninh (Quảng Bình); huyện Đắk Rông (Quảng Trị); huyện Kon Rẫy (Kon Tum).

được sự hưởng ứng từ cơ sở; việc triển khai, thành lập mô hình ở cấp tỉnh đã vượt chỉ tiêu gấp 03 lần so với chỉ tiêu ban đầu đề ra.

Bên cạnh việc đẩy mạnh hoạt động của mô hình Hội đồng trẻ em, Trung ương Đoàn, Hội đồng Đội Trung ương đã chỉ đạo các tỉnh, thành phố tiếp tục nâng cao hiệu quả của hơn 35.000 câu lạc bộ Quyền trẻ em trong các liên đội, trên địa bàn dân cư và trong hệ thống Cung, Nhà Thiếu nhi, Trung tâm hoạt động Thanh thiếu nhi. Thông qua sinh hoạt các em được tìm hiểu quyền và nghĩa vụ của trẻ em, trau dồi kỹ năng sống, kỹ năng tự bảo vệ mình; được nói lên tiếng nói của mình về các vấn đề thiết thực liên quan trực tiếp đến trẻ em, qua đó, tạo sân chơi bổ ích hỗ trợ cho việc học tập, nâng cao kiến thức xã hội và rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ em; góp phần thúc đẩy sự quan tâm của cấp ủy đảng, chính quyền địa phương và xã hội về bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em. Đồng thời, hằng năm, các cấp bộ đoàn đã phối hợp với ngành Lao động - Thương binh và Xã hội tổ chức Diễn đàn trẻ em các cấp. Năm 2015, 2017, 2019, Trung ương Đoàn đã tích cực phối hợp với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội tổ chức Diễn đàn trẻ em cấp Quốc gia lần thứ IV, V, VI.

Công tác tìm kiếm, phối hợp với các đối tác trong và ngoài nước, các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ cũng được các cấp Đoàn, Đội quan tâm thực hiện hiệu quả để tăng cường nguồn lực vật chất cũng như kinh nghiệm của các chuyên gia, góp phần nâng cao các hoạt động bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em. Một số hoạt động phối hợp được triển khai thời gian qua đã thu được hiệu quả tích cực: Nhân tháng hành động “Vì trẻ em” năm 2019, Trung ương Đoàn đã phối với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Bộ Giáo dục và Đào tạo và tổ chức Plan International Việt Nam tổ chức chiến dịch truyền thông phòng, chống bạo lực, xâm hại, tai nạn, thương tích trẻ em với chủ đề “Hành động vì trẻ em”; tổ chức sinh hoạt chuyên đề và tập huấn cho trẻ em về kỹ năng phòng, chống xâm hại trẻ em; xây dựng và tổ chức các buổi livestream trực tuyến giữa các chuyên gia trong lĩnh vực trẻ em với cán bộ phụ trách thiếu nhi và trẻ em. Hội đồng Đội Trung ương phối hợp với Unicef Việt Nam tổ chức Chiến dịch truyền thông “Hành động vì trẻ em” năm 2020 với nhiều hoạt động sáng tạo: cuộc thi ảnh “*Việc tốt vì trẻ em*”; chương trình hưởng ứng Ngày trẻ em thế giới với chủ đề “*Vì Việt Nam xanh, sạch và an toàn cho trẻ em*”. Phối hợp với Plan International triển khai Chương trình “*Thiếu nhi Việt Nam - Vui khỏe an toàn đánh tan Covid - 19*”¹...

¹ Kết quả chương trình đã phát hành 05 số Báo Măng non với tổng số 549.685 cuốn, 03 số Báo Thiếu nhi Dân tộc với tổng số 162.048 cuốn để tặng thiếu nhi vùng sâu, vùng xa; phối hợp với các nghệ sĩ nổi tiếng: Xuân Bắc, Minh Vượng... xây dựng và phát hành 13 clip với các nội dung: trang bị kỹ năng thực hành xã hội, phòng chống xâm hại, tai nạn, thương tích cho thiếu nhi tại gia đình, cộng đồng và trên mạng internet trong giai đoạn cách ly xã hội do dịch Covid - 19; giáo dục kiến thức về dinh dưỡng, vệ sinh môi trường, tự chăm sóc bản thân

Trung ương Đoàn đã phối hợp với Bộ Lao động Thương binh và Xã hội triển khai cuộc thi trực tuyến tìm hiểu “Tổng đài quốc gia bảo vệ trẻ em 111”, cuộc thi “Luật trẻ em trực tuyến” trong học sinh các trường tiểu học, trung học cơ sở trên toàn quốc với các nội dung: Tìm hiểu về Công ước của Liên hợp quốc về quyền trẻ em; Luật trẻ em năm 2016 và các văn bản quy phạm pháp luật về công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em; các kỹ năng cần thiết để phòng chống tai nạn, thương tích, xâm hại trẻ em và bạo lực học đường; các hành vi vi phạm quyền trẻ em và chế tài xử phạt theo quy định của pháp luật; các văn bản của Trung ương Đoàn về triển khai thực hiện Luật trẻ em, tổ chức đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em.

Các hoạt động thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em, tổng hợp ý kiến, nguyện vọng của trẻ em gửi các cơ quan có liên quan được triển khai theo nhiều kênh khác nhau. Trong các năm từ 2016 đến nay, Trung ương Đoàn đều tổ chức đề đại diện trẻ em gặp mặt, tiếp xúc với các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước thông qua các hoạt động lớn quy mô toàn quốc như: Tổ chức cho các đại biểu thiếu nhi tham dự Liên hoan Chỉ huy Đội giỏi toàn quốc lần thứ III, năm 2018 gửi ý kiến, nguyện vọng của mình tới đồng chí Chủ tịch Nước; tổ chức cho trẻ em tỉnh Gia Lai đối thoại và nêu ý kiến trực tiếp với đồng chí Phó Chủ tịch thường trực Quốc hội; tổ chức cho trẻ em tham gia góp ý vào Luật Giáo dục (sửa đổi); tổ chức cho trẻ em gái tham gia “Diễn đàn trẻ em gái” năm 2018 gặp mặt, đối thoại với lãnh đạo các Ủy ban của Quốc hội, các bộ, ngành có liên quan về 02 chủ đề an toàn với trẻ em gái ở nơi công cộng; tảo hôn và các hệ lụy; tổ chức cho các thành viên Hội đồng trẻ em thành phố Hà Nội tham dự và phát biểu tại buổi đối thoại *“Tiếng nói của thanh thiếu nhi đối với xây dựng môi trường mạng lành mạnh, an toàn”*; tổ chức cho trẻ em góp ý vào dự thảo Chương trình phòng chống tai nạn thương tích trẻ em giai đoạn 2021 - 2030. Qua theo dõi, có 50/63 tỉnh, thành phố đã tham mưu với lãnh đạo Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân Ủy ban nhân dân tổ chức các buổi gặp mặt, đối thoại trực tiếp với trẻ em¹. Thông qua các buổi gặp gỡ, các em đã trực tiếp đề xuất các ý kiến, kiến nghị tới các đồng chí lãnh đạo tỉnh về những bất cập trong học tập, sinh hoạt, vui chơi, giải trí.

khi ở nhà. Hướng dẫn thiếu nhi xây dựng, thể hiện thái độ tích cực, chủ động trong bảo vệ sức khỏe bản thân, gia đình và cộng đồng; tuyên truyền, hướng dẫn, tổ chức đề thiếu nhi thể hiện tình cảm, lòng biết ơn và nói lời cảm ơn đến Chính phủ, các cấp, các ngành, các cá nhân đã tham gia phòng, chống Covid – 19.

¹ Yên Bái định kỳ 01 năm 01 lần tổ chức hội nghị làm việc giữa Hội đồng trẻ em với thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh; thành phố Hồ Chí Minh tổ chức gặp mặt, đối thoại giữa lãnh đạo Thành ủy với Hội đồng trẻ em thành phố dịp Tết Nguyên đán; tỉnh Lai Châu, Quảng Bình tổ chức gặp mặt, đối thoại giữa đoàn đại biểu Quốc hội của tỉnh với Hội đồng trẻ em năm 2019, 2020; Quảng Ninh mời trẻ em tham gia Hội đồng trẻ em dự khán một số phiên họp của Hội đồng nhân dân tỉnh; Bến Tre tổ chức cho thành viên Hội đồng trẻ em tham gia 01 kỳ họp Hội đồng nhân dân tỉnh...

Việc tổng hợp tình hình trẻ em, ý kiến, kiến nghị, nguyện vọng của trẻ em được Trung ương Đoàn quan tâm thực hiện hàng quý được kịp thời tổng hợp và gửi đến các cơ quan chức năng để nghiên cứu, giải quyết trong phạm vi chức trách được giao. Từ năm 2018 đến nay, tổ chức Đoàn, Đội trong cả nước đã tổ chức hơn 5.600 hoạt động lấy ý kiến trẻ em; tiếp nhận hơn 93.000 lượt ý kiến của trẻ em. Thông qua tiếp nhận ý kiến trẻ em và theo dõi các vấn đề liên quan đến trẻ em. Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã xây dựng báo cáo tổng hợp tình hình trẻ em, ý kiến, nguyện vọng của trẻ em gửi đến Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội để báo cáo Quốc hội trước kỳ họp; đồng thời, tổng hợp 14 nhóm vấn đề chính mà trẻ em quan tâm gửi đến 07 bộ, ngành quan tâm giải quyết. Cùng với đó, trong báo cáo tổng kết các Nghị quyết của Đảng, sơ kết Hiến pháp năm 2013, Trung ương Đoàn đã có những đề xuất, kiến nghị về những quy định về chính sách pháp luật liên quan trực tiếp đến trẻ em và công tác trẻ em với Đảng và Nhà nước. Việc theo dõi, nắm bắt tình hình trẻ em trên địa bàn đã được các cấp bộ Đoàn, Đội quan tâm, kịp thời phát hiện, báo cáo và tham gia xử lý các vụ việc liên quan đến trẻ em. Trong năm 2019, 2020 các tỉnh, thành đoàn phát hiện và báo cáo về Trung ương Đoàn 716 vụ việc tai nạn, thương tích (trong đó, có 549 vụ đuối nước) và 225 vụ xâm hại trẻ em (trong đó, có 213 vụ việc xâm hại tình dục trẻ em). Trong các vụ việc được báo cáo, tổ chức Đoàn đều có hoạt động cụ thể để bảo vệ, hỗ trợ trẻ em và gia đình các em. Trung ương Đoàn, Hội đồng Đội Trung ương đã trực tiếp thăm hỏi động viên, lên tiếng bảo vệ trẻ em và có văn bản chính thức gửi một số cơ quan chức năng về một số vụ việc về trẻ em được dư luận xã hội đặc biệt quan tâm.

Trong quá trình Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và tổ chức Đoàn các cấp tham mưu, thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em, Ban Công tác Thiếu nhi nhận thấy nội dung này còn một số hạn chế, khó khăn cụ thể như sau:

Một là: một số cấp bộ đoàn, đặc biệt là ở cấp huyện, cấp cơ sở còn có sự lúng túng khi xác lập giải pháp cụ thể thực hiện các nội dung mới liên quan đến trách nhiệm của tổ chức Đoàn trong bảo vệ trẻ em. Một bộ phận cán bộ đoàn ở cơ sở còn chưa nắm và nhận thức đầy đủ về Luật trẻ em cũng như những nhiệm vụ của tổ chức Đoàn được quy định trong Luật Trẻ em.

Hai là: công tác tuyên truyền về các quy định của pháp luật liên quan tới trẻ em còn chưa tiếp cận được hết các đối tượng thiếu nhi; hình thức tuyên truyền còn chưa đa dạng, có nơi, có lúc chưa được đầu tư và chưa thường xuyên, liên tục.

Ba là: cơ chế nắm bắt, phản ánh thông tin về các vụ việc liên quan đến trẻ em còn chậm. Vai trò của tổ chức Đoàn trong hỗ trợ, bảo vệ trẻ em sau vụ việc đã được chú trọng hơn nhưng chủ yếu dừng lại ở hoạt động thăm hỏi, động viên; chưa thực hiện được chủ trương hỗ trợ, tư vấn tâm lý, pháp lý cho trẻ em. Việc lên tiếng, kiến nghị xử lý và kiên trì đeo bám các vụ việc vi phạm quyền trẻ em đôi lúc còn chưa kịp thời. Việc định hướng công tác tuyên truyền về xử lý các vụ việc vi phạm quyền trẻ em, nhất là trên báo chí và mạng xã hội còn chưa đạt được yêu cầu đề ra.

Bốn là: việc chuyển ý kiến, kiến nghị của trẻ em tới các cơ quan chức năng của địa phương và theo dõi, đeo bám việc trả lời, giải quyết ý kiến, kiến nghị của trẻ em và thông tin cho trẻ em về kết quả giải quyết ý kiến, nguyện vọng của trẻ em chưa được thực hiện thường xuyên và đạt được mong muốn của trẻ em.

Năm là: quá trình tiếp cận và tham gia xử lý các vụ việc liên quan đến trẻ em tại địa phương của các cấp bộ Đoàn gặp nhiều khó khăn do thiếu cán bộ chuyên sâu; chưa có cơ chế phối hợp cung cấp thông tin từ các ngành, các cơ quan có liên quan trực tiếp xử lý vụ việc.

Với những kết quả đã đạt được và những hạn chế, khó khăn cần khắc phục trong thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em, thời gian tới, để thực hiện tốt nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em theo quy định của Luật Trẻ em, tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cần thực hiện tốt một số giải pháp trọng tâm như sau:

Ở cấp Trung ương:

Một là: Ban Bí thư Trung ương Đoàn cần tiếp tục chỉ đạo Ban Thường vụ các tỉnh, thành đoàn triển khai thực hiện có hiệu quả Kế hoạch của Đoàn thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em giai đoạn 2018 – 2022. Chỉ đạo các tỉnh, thành đoàn tiếp tục nghiên cứu, xây dựng và triển khai có hiệu quả mô hình Hội đồng trẻ em giai đoạn 2021 - 2025 ở cấp tỉnh, cấp huyện. Trung ương Đoàn cần tiếp tục phối hợp với các ngành liên quan tham mưu tổ chức phiên họp Quốc hội trẻ em.

Hai là: nâng cao vai trò của bộ phận thường trực giúp việc và phát huy có hiệu quả vai trò của các thành viên Tổ công tác thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em và thành viên Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em cấp trung ương trong hướng dẫn cơ sở, hỗ trợ tuyên truyền phòng, chống xâm hại trẻ em, trực tiếp tham gia bảo vệ, trợ giúp trẻ em, gia đình trẻ em là nạn nhân của các vụ xâm hại.

Ba là: tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác phối hợp với các ban, bộ, ngành, đoàn thể trung ương; các cơ quan, tổ chức để tạo cơ chế cho cơ sở thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em. Tích cực huy động các nguồn lực xã hội hóa, tạo cơ chế cho cơ sở nhằm thực hiện tốt vai trò tổ chức đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em.

Bốn là: tích cực tham mưu, phối hợp với các bộ ngành xây dựng hướng dẫn quy trình tiếp nhận, xử lý các vụ việc liên quan đến trẻ em.

Năm là: thường xuyên thành lập các đoàn giám sát liên ngành kiểm tra việc thực hiện Luật trẻ em và các chính sách, pháp luật liên quan đến trẻ em tại các địa phương.

Ở cấp tỉnh, thành cần tập trung triển khai một số trọng tâm sau:

Một là: định kỳ hàng năm tổ chức lấy ý kiến, kiến nghị của trẻ em; tổng hợp, chuyển ý kiến, kiến nghị của trẻ em tới các cơ quan có liên quan và theo dõi, đơn đốc việc trả lời ý kiến, kiến nghị của trẻ em.

Hai là: phát huy tinh thần sáng tạo, chủ động trong xây dựng và triển khai các mô hình hoạt động phát huy quyền tham gia của trẻ em để trẻ em trực tiếp nói lên tiếng nói, nguyện vọng của mình. Tổ chức các hoạt động, mô hình nâng cao năng lực của trẻ em trong thực hiện các quyền của mình.

Ba là: phát huy có hiệu quả vai trò của các thành viên Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em cấp tỉnh trong việc lên tiếng bảo vệ, trợ giúp trẻ em trước các vụ việc xâm hại, bạo lực, tai nạn thương tích trẻ em từ cấp cơ sở.

Bốn là: đẩy mạnh công tác phối hợp với các sở, ban ngành trong tổ chức các hoạt động chăm sóc, bảo vệ, giáo dục trẻ em; đặc biệt là các hoạt động lấy ý kiến của trẻ em vào các văn bản, chính sách, pháp luật liên quan đến trẻ em tại địa phương, đơn vị.

Năm là: tăng cường tổ chức các đoàn kiểm tra, giám sát chính quyền các địa phương trong việc thực hiện Luật trẻ em và các chính sách pháp luật liên quan đến trẻ em, quyền trẻ em trên cơ sở ý kiến, nguyện vọng của trẻ em./.

GIÁO DỤC THIẾU NHI THÔNG QUA PHONG TRÀO THIẾU NHI VIỆT NAM THI ĐUA LÀM THEO 5 ĐIỀU BÁC HỒ DẠY

Hội đồng Đội thành phố Hà Nội

Sinh thời, Bác Hồ kính yêu luôn dành tình cảm đặc biệt cho thiếu niên nhi đồng. Người từng khẳng định: *“Ai yêu nhi đồng bằng Bác Hồ Chí Minh”*. Trước lúc đi xa, Người đã *“để lại muôn vàn tình thân yêu cho toàn dân, toàn Đảng, cho toàn thể bộ đội, cho các cháu thanh niên và nhi đồng”*. Cũng từ tình cảm đặc biệt ấy nên cùng với tên gọi của tổ chức Đoàn Thanh niên, tổ chức Đội đã được vinh dự mang tên Người: Đội Thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh. Hết lòng thương yêu và ân cần dạy bảo thiếu nhi, Bác Hồ rất tin tưởng xác định trách nhiệm trọng đại của thiếu nhi đối với tương lai đất nước. Trong thư gửi học sinh vào tháng 9-1945, Bác đã viết: *“Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em”*.

Đáp lại tình yêu thương vô bờ mà Bác Hồ kính yêu đã dành cho thiếu nhi, trong suốt quá trình xây dựng và phát triển, Đội TNTP Hồ Chí Minh luôn lấy 5 điều Bác Hồ dạy thiếu niên, nhi đồng là mục tiêu phấn đấu, rèn luyện của đội viên, thiếu nhi. Điều lệ Đội TNTP Hồ Chí Minh cũng khẳng định *“Đội TNTP Hồ Chí Minh lấy 5 điều Bác Hồ dạy thiếu niên, nhi đồng là mục tiêu phấn đấu rèn luyện cho đội viên”*. Với mong muốn tạo một phong trào thi đua sôi nổi cho thiếu nhi học tập, rèn luyện theo 5 điều Bác Hồ dạy, nhằm cụ thể hóa Chỉ thị số 05 - CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về *“Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*, Chỉ thị số 42-CT/TW về *“tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030”*, năm học 2017 – 2018, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội đồng Đội Trung ương đã phát động phong trào *“Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy”*.

Phong trào được triển khai thực hiện với 3 nội dung: *Tạo môi trường cho thiếu nhi rèn luyện đạo đức, lối sống; Tạo môi trường cho thiếu nhi thi đua học tập; Tạo môi trường cho thiếu nhi thi đua rèn luyện sức khỏe, kỹ năng.* Từ đó, Hội đồng Đội các cấp đã phát động và tổ chức triển khai bằng việc cụ thể hóa thành 5 nội dung: Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào; Học tập tốt, lao động tốt; Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt; Giữ gìn vệ sinh thật tốt; Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm.

Trong những năm qua, phong trào *Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy* đã trở thành phong trào xuyên suốt trong công tác Đội và phong trào thiếu nhi, được triển khai hiệu quả nhằm tạo môi trường giáo dục thiếu nhi học tập, rèn luyện, xây dựng lòng yêu nước, có đạo đức, lối sống đẹp, và có kỹ năng trong cuộc sống... để đạt được danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ.

Thực hiện các nội dung của phong trào *Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy*, thiếu nhi Việt Nam nói chung và thiếu nhi Thủ đô nói riêng đã cụ thể hóa bằng nhiều hoạt động như: phong trào Nghìn việc tốt; Kế hoạch nhỏ; Hoa điểm 10; phong trào Trần Quốc Toàn cùng các hoạt động đền ơn đáp nghĩa; mỗi tuần một câu chuyện đẹp, một cuốn sách hay, một tấm gương sáng; thiếu nhi Thủ đô thanh lịch văn minh; chương trình “Một triệu quyền vở ủng hộ thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn”; “Một triệu ly sữa”...

Riêng đối với Thủ đô Hà Nội, từ năm học 2014 – 2015, Hội đồng Đội các cấp đã triển khai đồng bộ, hiệu quả các phong trào, hoạt động và đạt được nhiều kết quả thiết thực trong việc giáo dục, rèn luyện cho thiếu nhi, nổi bật như sau:

** Thứ nhất, về các hoạt động tạo môi trường cho thiếu nhi thực hiện lời dạy “Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào”*

- Tổ chức 15.861 hoạt động “Đền ơn đáp nghĩa”, “Uống nước nhớ nguồn”, hành trình “Đến với địa chỉ đỏ”, chăm sóc Mẹ Việt Nam Anh hùng, gia đình thương binh liệt sĩ... với hơn 372 triệu lượt thiếu nhi tham gia. Triển khai chương trình “Em yêu biển đảo Việt Nam” với nhiều hình thức phong phú như tổ chức các cuộc thi, sinh hoạt chuyên đề, vẽ tranh, viết thư gửi các chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo... thu hút đông đảo thiếu nhi tham gia.

- Huy động ủng hộ được hơn 3,6 triệu quyển vở cùng bút, đồ dùng học tập từ chương trình “Một triệu quyển vở ủng hộ thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn”, cuộc vận động “vòng tay bè bạn”, “bạn giúp bạn”,...

- Chương trình “*Thiếu nhi Thủ đô thanh lịch, văn minh*”, ngày hội “*Thiếu nhi vui, khỏe*” trong các liên đội Tiểu học và Ngày hội “*Tiến bước lên Đoàn*” trong các liên đội Trung học cơ sở được triển khai hằng năm với nội dung phong phú, sáng tạo đã tạo động lực mạnh mẽ cho các em phấn đấu, rèn luyện đạo đức, học tập.

** Thứ hai, các hoạt động tạo môi trường cho thiếu nhi thực hiện lời dạy “Học tập tốt, lao động tốt”*

- Triển khai hiệu quả các đợt thi đua “*Rèn nét chữ, luyện nét người*”, “*Hoa điểm tốt*” đối với khối THCS, “*Vở sạch chữ đẹp*”, Câu lạc bộ “*Môn học em yêu thích*”... giúp các em rèn luyện ý thức chủ động, tự giác, tích cực học tập với tinh thần nghiêm túc, trung thực giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

- Tổ chức các sân chơi khoa học được tổ chức để các em thiếu nhi lựa chọn và trải nghiệm như: “*Giờ ra chơi trải nghiệm sáng tạo*”, Ngày hội “*Khoa học kỹ thuật sáng tạo thanh thiếu nhi Thủ đô*”; định hướng cho các em tiếp cận sử dụng Internet phục vụ nhu cầu học tập, giải trí lành mạnh, khuyến khích thiếu nhi tham gia cuộc thi “*Ý tưởng sáng tạo*”, “*Tin học trẻ*”.

- Các phong trào truyền thống của Đội như “*Kế hoạch nhỏ*”, “*Nghìn việc tốt*”, “*Trần Quốc Toản*”...tiếp tục được triển khai hiệu quả trong các liên đội. Từ phong trào Kế hoạch nhỏ đã thu được nguồn kinh phí hơn 20 tỷ đồng, xây dựng được gần 3.000 công trình để giúp đỡ thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn; xây dựng mới được 340 điểm sinh hoạt, vui chơi cho thanh thiếu nhi và nâng cấp, sửa chữa 332 điểm.

** Thứ ba, các hoạt động cho thiếu nhi thực hiện lời dạy “Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt”*

- Các hoạt động giáo dục giá trị sống, kỹ năng sống, kỹ năng thực hành xã hội cho thiếu nhi được tổ chức với nhiều hình thức phong phú, hấp dẫn, thu hút đông đảo thiếu nhi tham gia như: Trại hè thiếu nhi, hoạt động giáo dục kỹ năng

sống “*Học từ thiên nhiên, học từ làng nghề, học làm người có ích*”. Đặc biệt, Hội đồng Đội thành phố Hà Nội đã sáng tạo sân chơi mới cho thiếu nhi Thủ đô thông qua Chương trình “*Sân chơi cuối tuần*”. Chương trình được tổ chức ở 100% các liên đội tiểu học (*chiều thứ sáu*), THCS (*chiều thứ bảy*) hằng tuần và ở địa bàn dân cư trong các tháng hè. Chương trình được Hội đồng Đội thành phố Hà Nội và các cơ quan chức năng phối hợp tuyên truyền, tổ chức tập huấn về phòng chống tai nạn thương tích và kỹ năng phòng chống đuối nước cho trẻ em; Giáo dục kỹ năng tự bảo vệ, phòng chống tai nạn thương tích, định hướng, hướng dẫn cho các em trong việc giữ gìn vệ sinh, phòng chống dịch bệnh, sử dụng các đồ chơi an toàn, không có chất độc hại; tuyên truyền việc sử dụng điện tiết kiệm, hiệu quả tại các trường học; định hướng và giúp các em tham gia các trò chơi trực tuyến có ý nghĩa giáo dục, lành mạnh, tránh xa các trò chơi độc hại, có yếu tố bạo lực; hướng dẫn thiếu nhi tham gia các trò chơi dân gian...

- Tiếp tục thành lập, duy trì hiệu quả các câu lạc bộ tổ, đội, nhóm tại các liên đội. Có 8.883 Câu lạc bộ thể dục, thể thao, các câu lạc bộ “*Quyền trẻ em*”, “*Những cây bút nhỏ tuổi*”, “*Phóng viên nhỏ*”, “*Đội phát thanh măng non*”, “*Đội tuyên truyền măng non*”... được thành lập, duy trì và tổ chức hiệu quả.

- Các hoạt động tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn Luật, đặc biệt là Luật Giao thông đường bộ, thực hiện Quy định về đội mũ bảo hiểm đối với trẻ em khi tham gia giao thông; thực hiện quyền và bổn phận trẻ em theo Công ước quốc tế về Quyền trẻ em và Luật trẻ em được tổ chức định kỳ, thường xuyên tại các liên đội.

* *Thứ tư, các hoạt động cho các em thiếu nhi thực hiện lời dạy “Giữ gìn vệ sinh thật tốt”*

- Hội đồng Đội thành phố tổ chức triển khai chính trang, nâng cấp Công trình “*Nhà vệ sinh thân thiện*” tại các trường trên địa bàn các huyện của thành phố Hà Nội, qua đó giúp các em thiếu nhi nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, tự giác trong việc giữ gìn vệ sinh chung, rèn luyện ý thức, thói quen giữ gìn vệ sinh cá nhân và biết chăm sóc, nâng cao sức khỏe bản thân. Tính đến nay, toàn thành phố đã xây dựng, chính trang và nâng cấp hơn 600 “*Nhà vệ sinh thân thiện*” với tổng giá trị hơn 12 tỷ đồng.

- Trước tình hình dịch bệnh covid 19 diễn biến phức tạp, từ năm học 2019 – 2020, Hội đồng Đội thành phố đã sáng tạo tổ chức các sân chơi trực tuyến, đồng thời tuyên truyền, hướng dẫn thiếu nhi tham gia các hoạt động học tập, rèn luyện các kỹ năng tự bảo vệ bản thân, kỹ năng phòng, chống dịch bệnh Covid-19, nổi bật như xây dựng clip tuyên truyền *“Bố ơi đừng đi đâu nhé,,; cuộc thi “ Chiến sỹ nhí thủ đô đánh tan Covid ,,*

- Xây dựng, hình thành thói quen không xả rác trong đội viên, học sinh với các hoạt động phong phú như: thi thời trang bằng các sản phẩm tái chế, làm các sản phẩm tái chế từ chai nhựa, túi ni lông; tổ chức các buổi sinh hoạt sao nhi đồng, sinh hoạt Đội, các hoạt động ngoại khóa, các cuộc thi với chủ đề *“Nói không với rác thải nhựa”* được đông đảo thiếu nhi tham gia; phát động việc nghiên cứu, tìm vật liệu thân thiện với môi trường thay thế việc sử dụng các sản phẩm từ nhựa dùng một lần hiện nay.

** Thứ năm, các hoạt động tạo môi trường cho thiếu nhi thực hiện lời dạy “Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm”*

- Các Liên đội thường xuyên tổ chức các buổi sinh hoạt dưới cờ theo chủ đề, chủ điểm giáo dục thiếu nhi lòng dũng cảm, đức hi sinh nhường nhịn, khiêm tốn trong từng việc nhỏ của cuộc sống; tuyên truyền cho thiếu nhi với chủ đề *“Mỗi tuần một câu chuyện đẹp, một tấm gương sáng, một cuốn sách hay”*.

- Tổ chức tuyên dương khen thưởng các gương thiếu nhi có thành tích tốt trong học tập, rèn luyện, các gương thiếu nhi có việc làm tốt, thật thà dũng cảm, biết giúp đỡ mọi người, nhận được của rơi, trả lại người mất,... vào tiết sinh hoạt dưới cờ đầu tuần, dịp kỉ niệm các ngày lễ lớn và cuối năm học; tổ chức tuyên dương và nhân rộng các gương đội viên, thiếu nhi tiêu biểu.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, qua thực tế triển khai, Hội đồng Đội thành phố Hà Nội gặp phải một số khó khăn, hạn chế cơ bản sau:

Một là: Tình hình nhân sự cán bộ phụ trách thiếu nhi các cấp có sự biến động, một số đơn vị bị thiếu hụt về lực lượng giáo viên làm Tổng phụ trách Đội, mảng công tác Đội hầu như là kiêm nhiệm, chưa được đào tạo cơ bản về các vấn đề liên quan đến trẻ em, cán bộ phụ trách thiếu nhi thường xuyên luân chuyển

công tác, tiếp cận hoạt động Đội trong thời gian ngắn nên chưa nắm rõ hết các nội dung, chương trình của mảng công tác Đội, vì vậy công tác tham mưu triển khai các nội dung của phong trào chưa sâu, chất lượng, hiệu quả hoạt động chưa cao.

Hai là: Hiện tại đối với mảng công tác Đội và phong trào thanh thiếu nhi, đặc biệt là phong trào “*Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy*” hiện nay bao gồm rất nhiều các phong trào, chương trình, hoạt động, vì vậy không tránh khỏi sẽ có những hoạt động đôi khi còn mang tính hình thức, chưa thực sự thu hút được đông đảo các em đội viên, thiếu nhi tham gia. Có nhiều chương trình được tổ chức hằng năm, song nội dung hình thức chưa có nhiều đổi mới, sáng tạo và phát triển nên chưa khơi gợi được sự hứng thú tham gia của đông đảo các em đội viên.

Ba là: Do sự phát triển của khoa học, công nghệ; đặc biệt là cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đã ảnh hưởng rất nhiều tới phương pháp tổ chức hoạt động, thu hút tập hợp thiếu nhi tham gia hoạt động Đội, đòi hỏi phụ trách thiếu nhi ngoài vững về nghiệp vụ còn phải giỏi về công nghệ để tổ chức hoạt động đạt hiệu quả.

Bốn là: Do tình hình diễn biến phức tạp của dịch bệnh covid-19 từ đầu năm 2020, quy mô tổ chức các chương trình bị hạn chế, một số hoạt động bị đình trệ, gây ảnh hưởng không nhỏ đến công tác tổ chức cũng như tiến độ đã đề ra.

Nhằm khắc phục những khó khăn, hạn chế trên, Hội đồng Đội Thành phố Hà Nội đưa ra một số giải pháp, kiến nghị nhằm khắc phục, như sau:

Một là: Tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục cho thiếu nhi về lịch sử, truyền thống của dân tộc, của Đảng Cộng sản Việt Nam, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Đội TNTP Hồ Chí Minh đặc biệt tuyên truyền trên không gian mạng để thiếu nhi tiếp cận.

Hai là, Tập trung bồi dưỡng, đào tạo kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ giáo viên làm Tổng phụ trách Đội, cán bộ làm công tác Đội, đặc biệt là có sự kế thừa, chuyển giao giữa các lớp giáo viên, cán bộ phụ trách thiếu nhi. Tham mưu với Thành đoàn, Sở GD&ĐT Hà Nội tổ chức các Trại huấn luyện phụ trách thiếu nhi; tiến hành rà soát, đào tạo lại đội ngũ phụ trách Đội các cấp, giáo viên làm

TPT Đội, Phụ trách thiếu nhi và cán bộ chỉ huy Đội để nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác Đội.

Ba là: Chỉ đạo đổi mới phương thức thực hiện phong trào “*Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy*” phù hợp với tình hình mới như: gắn với chương trình giáo dục phổ thông mới, tập trung tổ chức các hoạt động trải nghiệm, trang bị kỹ năng thực hành xã hội hỗ trợ học sinh đạt được các phẩm chất và năng lực theo yêu cầu; tìm tòi những mô hình hay, cách làm hiệu quả trong việc định hướng cho học sinh học tập, thực hành, rèn luyện tinh thần đoàn kết, chăm ngoan, thương yêu, sẻ chia giúp đỡ lẫn nhau.

Bốn là: Cần thiết xây dựng một chương trình phù hợp dành cho đối tượng là các em tại các lớp học tình thương, đưa các em không chỉ biết đến phong trào mà còn được tiếp cận các nội dung phong trào “*Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy*”, bởi vì các em chỉ được tham gia học tập tại các lớp học tình thương mà không được tham gia các hoạt động vui chơi, các hoạt động trải nghiệm sáng tạo, các hoạt động chăm lo, bảo vệ như các trẻ em khác.

Năm là: Mỗi liên đội cần căn cứ vào đặc điểm, tình hình của đơn vị mình để chủ động tham mưu với Ban Giám hiệu nhà trường xây dựng các mô hình, giải pháp phù hợp nhằm giúp cho các em vừa rèn luyện trong học tập, vừa dạy được kỹ năng sống cho các em thông qua các hội thi, các phong trào văn hóa, văn nghệ cũng như các hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường, nhằm tạo cho các em có điều kiện thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy.

** Từ thực tế thực hiện giáo dục thiếu nhi Thủ đô thông qua phong trào “Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy” nhiều năm qua, Hội đồng Đội Thành phố rút ra một số bài học kinh nghiệm như sau:*

Thứ nhất: Hội đồng Đội các cấp phải thường xuyên đổi mới hình thức tổ chức, vận dụng sáng tạo hoạt động đội phù hợp với nhu cầu của thiếu nhi từng địa phương, đơn vị. Đặc biệt phải cập nhật, áp dụng công nghệ thông tin, mạng internet vào việc tổ chức các hoạt động đội.

Thứ hai: Cán bộ phụ trách đội phải tâm huyết, yêu thiếu nhi, không ngừng học hỏi nâng cao kiến thức, nghiệp vụ về công tác Đội và phong trào Thiếu nhi

từ đó thực hiện tốt các nhiệm vụ cũng như sáng kiến mới trong việc tổ chức các hoạt động giáo dục cho thiếu nhi.

Thứ ba: Cần có biện pháp giúp đỡ các Liên đội, Chi đội yếu kém, giúp các em đi từ nhận thức đến thực tế và bằng hành động thiết thực, cụ thể, bắt đầu từ tổng phụ trách, ban chỉ huy Liên đội, Ban chỉ huy Chi đội và từng đội viên.

Thứ tư: Phát huy tốt những mô hình hay, cách làm mới, kịp thời động viên, khen thưởng các cá nhân, tập thể làm gương cho các thiếu nhi khác noi theo và cũng là biện pháp tuyên truyền, vận động các em hoàn thành nhiệm vụ, thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy.

Thứ năm: Mỗi phong trào thi đua của Đội, hội thi, Hội diễn phải thực hiện nghiêm túc, đảm bảo tính công bằng, công khai để từ đó thiếu nhi chủ động phát huy điểm mạnh, khắc phục điểm yếu tránh thái độ bất mãn, tự ti trong việc tham gia hoạt động Đội

Trên đây là tham luận với chủ đề “*Giáo dục thiếu nhi thông qua phong trào Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy*” của Hội đồng Đội thành phố Hà Nội. Sau thời gian triển khai, có thể thấy phong trào *Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy* có hiệu quả to lớn khuyến khích thiếu niên, nhi đồng tích cực học tập, rèn luyện, định hướng cho các em chủ động tìm hiểu những kiến thức, kỹ năng, tạo được sự lan tỏa những điều tích cực trong cộng đồng. Dưới sự chỉ đạo, lãnh đạo của Hội đồng Đội Trung ương với các phong trào thi đua sôi nổi và ngày càng đi vào chiều sâu, cùng sự quyết tâm của Hội đồng Đội các cấp, tin tưởng rằng trong thời gian tới, phong trào *Thiếu nhi Việt Nam thi đua làm theo 5 điều Bác Hồ dạy* sẽ ngày càng phát triển sâu rộng hơn nữa, đạt được nhiều kết quả thiết thực, góp phần không nhỏ vào việc giáo dục và rèn luyện cho lớp lớp thiếu nhi./.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA HỆ THỐNG NHÀ THIẾU NHI TRONG VIỆC TỔ CHỨC CÁC HỘI TRẠI VÀ GIÁO DỤC KỸ NĂNG CHO THIẾU NHI GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG CHO THIẾU NHI TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Nhà Thiếu nhi tỉnh Khánh Hòa

Lứa tuổi thanh thiếu niên, nhất là thiếu nhi thường thích tìm tòi cái mới, cái lạ nhưng chưa nhận thức sâu sắc đâu là cái tốt, cái xấu. Các em cần được quan tâm, giáo dục kỹ năng sống để giữ vững lập trường, tự bảo vệ mình. Giáo dục tư tưởng, đạo đức, kỹ năng sống cho thiếu nhi là một nội dung quan trọng, góp phần hình thành nhân cách, phát triển con người. Điều đó đặt ra trách nhiệm lớn đối với các Nhà thiếu nhi hiện nay là cần tăng cường giáo dục kỹ năng sống để thiếu nhi có những hiểu biết về cách ứng xử, hành động, việc làm đúng đắn trong sinh hoạt, học tập hàng ngày.

Thời gian qua, các Nhà thiếu nhi của tỉnh Khánh Hòa đã tập trung công tác tổ chức các hoạt động giáo dục, bồi dưỡng kỹ năng sống cho thiếu nhi. Nhiều mô hình mới lạ, hấp dẫn và hiệu quả đã được các đơn vị áp dụng và đã thu hút đông đảo thiếu nhi tham gia. Điển hình như mô hình Trại huấn luyện đào tạo cho BCH các liên đội trên địa bàn toàn tỉnh; Trại sáng tác thơ văn tuổi học trò; Hội trại kỹ năng sống; Trại Phù Đồng; Hội trại về nguồn; Hội trại Cháu ngoan Bác Hồ toàn tỉnh; Hành trình văn hóa thiên nhiên và trải nghiệm... đã được tổ chức hàng năm thu hút hàng trăm thiếu nhi tham gia mỗi cuộc trại. Các hoạt động trại đã thực sự tạo ra nhiều sân chơi thiết thực, có sức lan tỏa, thu hút được sự đồng tình của phụ huynh, của xã hội và sở thích của thiếu nhi nên được đông đảo thiếu nhi tham gia, góp phần giáo dục nhân cách, nâng cao nhận thức, định hướng giá trị cho thiếu nhi. Sau khi tham gia các cuộc hội trại, các em sẽ có những chuyển biến thấy rõ theo chiều hướng tích cực đó là:

Các em sẽ tự tin hơn, biết tự lập, bản lĩnh hơn khẳng định bản thân vì những lý do sau:

Trong quá trình tham gia trại, không có cha mẹ, người thân xung quanh để giúp đỡ, các em buộc phải vượt qua những thách thức về sự ngại ngùng, sự tự ti, e ngại xấu hổ khi tham gia sinh hoạt cùng những người bạn mới. Thiếu nhi phải học cách tự chăm sóc bản thân, dưới sự giám sát và hướng dẫn của ban tổ chức.

Các em sẽ phải tự ghi nhớ và tuân thủ theo lịch trình, giờ giấc trong ngày từ giờ ngủ, giờ ăn...

Tự làm tất cả các sinh hoạt cá nhân như gấp chăn, mặc đồ, tắm... trong sự phối hợp với đồng đội để không làm ảnh hưởng đến tập thể.

Các em trở nên dần quen thuộc, thành thạo với các trò chơi ở hội trại như thể thao, trò chơi nhỏ, trò chơi lớn, dân vũ...

Các em sẽ nhận ra bản thân cũng luôn có nội lực có khả năng tiến bộ và phát triển. Các em tự nhận ra bên trong bản thân mình luôn có một nội lực tiềm tàng chờ được kích hoạt, để mạnh mẽ, trưởng thành và vững vàng hơn trước mọi khó khăn, thử thách. Từ đó, mỗi em tự nhiên sẽ có suy nghĩ: “Tôi có thể làm điều đó”. Thông qua các hoạt động trải nghiệm, các em sẽ càng ngày thêm tự tin, tự lập, can đảm để vượt qua, đương đầu với những thách thức.

Các em được hòa mình khám phá thiên nhiên để vun bồi thêm lòng biết ơn, trân quý và bảo vệ thiên nhiên, bảo vệ cảnh quan, môi trường nơi mình sinh sống.

Hội trại thường được tổ chức ở những khu vực sinh thái, gần gũi với thiên nhiên. Đây là một điều cần thiết giúp mỗi em tham gia sẽ tự nhận biết vai trò của thiên nhiên, biết trân trọng cái đẹp tự nhiên. Từ đó, các em ý thức được việc bảo vệ môi trường tự nhiên là một việc làm cần thiết và ý nghĩa.

Hòa mình với thiên nhiên là một cách tuyệt vời để cân bằng cuộc sống của con người nói chung và thiếu nhi nói riêng. Các em sẽ có cuộc sống thật hài hòa, khoa học, nâng cao được thể chất và tinh thần thay cho laptop, điện thoại mạng internet; đồng thời giải tỏa căng thẳng sau những kỳ học tập.

Quan trọng nhất của hội trại đó là phát triển các kỹ năng làm việc nhóm.

Khi tham gia hội trại với nhiều hoạt động học tập, vui chơi theo nhóm, đội hình... các em học được cách làm việc cùng với nhau vì lợi ích chung chứ không chỉ là của mỗi cá nhân.

Các em sẽ nhận thức và rèn luyện được thói quen vì nhau, chờ nhau, nhường nhịn nhau là việc làm hết sức cần thiết khi sống, làm việc cùng trong một tập thể dù lớn hay nhỏ. Việc nhường nhịn, phối hợp và hòa đồng giữa các bạn với nhau sẽ nâng cao mối quan hệ giữa các thành viên trong nhóm, nâng cao tinh thần tập thể, tạo một khối thống nhất, để đem lại kết quả tốt cho cuộc thi hay đảm bảo được lợi ích nhóm.

Các em sẽ học được thái độ tôn trọng, biết lắng nghe, giúp đỡ nhau trong công việc và mọi hoạt động khác.

Các em sẽ hình thành ý thức tuân thủ nội quy tập thể để duy trì, nâng cao lợi ích của tập thể vì mỗi cá nhân các em sẽ tự nhận thức được sự đóng góp vào thành công của nhóm là để giúp mỗi cá nhân cùng phát triển.

Các em sống biết thừa nhận nhau, bổ sung cho nhau, giảm bớt tính vị kỷ, thành kiến, hẹp hòi mà sống bao dung hơn và thói quen sống phải phối hợp nhau, thực hiện tính dân chủ và tuân thủ nội quy ...

Các hội trại nuôi dưỡng cho các em tinh thần đồng đội và tính kỷ luật tích cực. Qua các hoạt động của các trò chơi, các em có cái nhìn về tư duy hệ thống, về quy luật vận động, về cái nhìn đa chiều khi tập hợp được kiến thức của tập thể, nhận ra điểm mạnh điểm yếu của mình và của bạn để từ đó học cách đón nhận sự khác biệt, giảm cái tôi của mình và biết tôn trọng mình và người khác.

Các em sẽ năng động hơn, khám phá và phát triển niềm đam mê của mình

Cuộc sống ngày càng hiện đại với nhiều với sự phát triển của công nghệ thông tin, thiếu nhi bây giờ thường ở nhà lướt web, chơi games, sử dụng tin nhắn trên điện thoại, trên Facebook cả ngày... Hội trại sẽ giúp các em giảm đi thói quen lười vận động hay giảm tải sự hoạt động căng thẳng cho mắt và trí óc. Khi thiếu nhi tập trung hoàn toàn vào hoạt động thực tiễn và trải nghiệm thú vị tại trại, bản thân thiếu nhi sẽ phải hoạt động cả thể chất và trí tuệ.

Hội trại là môi trường giáo dục “*chơi mà học*” giúp thiếu nhi khám phá những điều mình thích làm hay kích thích năng khiếu bẩm sinh và biến nó thành sự đam mê sau này. Rất nhiều hoạt động thú vị để thiếu nhi tự khám phá bản thân như các môn thể thao, sáng tác, bơi lội, hay thiết kế, làm đồ thủ công, chỉ huy...

Các em sẽ mở rộng được các mối quan hệ và có những kỷ niệm đẹp trong thời gian tham gia hội trại với những người bạn mới. Những hoạt động mới cùng những bài học có giá trị ấn tượng sẽ theo các em trong suốt một đời.

Các em được khám phá và tự rèn luyện bản thân, là một trải nghiệm khó quên sau mỗi kỳ giao lưu hội trại.

Các em được gặp nhiều bạn bè mới, người dân mới ở các địa phương với nhiều nền văn hóa khác nhau. Điều này vừa giúp cho mỗi em sẽ được thực hành

kỹ năng giao tiếp cũng như duy trì mối quan hệ xã hội; vừa giúp các em cải thiện sự hoạt bát, nuôi dưỡng một cơ hội để thành công trong tương lai.

Và điều cuối cùng, hoạt động của hội trại là môi trường rất tốt để chúng ta giáo dục thiếu nhi sống có ích, sống có nhân cách, sống có hoài bão, sống vì tập thể, sống có ý chí và nghị lực

Từ những hoạt động mang tính hứng thú, năng động theo sở thích của trẻ em, mang tính nhân ái, nhân văn được trải nghiệm nhiều lần. Hội trại từng bước thấm sâu trong trẻ em. Qua đó, chúng tôi góp phần tạo một lớp công dân mới với lối sống phát triển toàn diện: có lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc, ý chí kiên định với lí tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; có ý thức tuân thủ pháp luật, có đạo đức trong sáng, có lối sống văn hóa; yêu gia đình; có năng lực và bản lĩnh trong hội nhập quốc tế; có sức khỏe, tri thức và kỹ năng lao động; trở thành những công dân có ích, tích cực tham gia xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Hội trại là một trải nghiệm để chúng ta góp phần không nhỏ tạo ra những chủ nhân tương lai của dân tộc.

Để công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho thiếu nhi đạt kết quả cao hơn, bên cạnh vai trò tích cực của tổ chức đoàn cần sự chung tay, gắn kết của gia đình, nhà trường và toàn xã hội.

Trong giai đoạn bùng nổ thông tin hiện nay, việc gắn kết giữa “ba nhà” càng trở nên quan trọng và cấp thiết hơn bao giờ hết. Trong đó, nhà trường giữ vai trò định hướng, uốn nắn những hành vi của các em theo chuẩn mực chung. Gia đình và xã hội là môi trường vun đắp, nuôi dưỡng sự hình thành giá trị đạo đức tốt đẹp và xây dựng nếp sống văn hóa, lành mạnh trong thiếu nhi. Đại đa số các em đội viên, thiếu niên nhi đồng trong các liên đội đều chăm ngoan, học giỏi, biết vâng lời cha mẹ thầy cô giáo. Nhiều em còn rất sáng tạo trong các phong trào của đội.

Hãy quan sát một ngày hoạt động học tập và sinh hoạt của trẻ em: Ăn uống vội vàng, học hành quay cuồng từ sáng sớm đến tối khuya. Ngày nghỉ càng học nhiều hơn. Cha mẹ, người thân bù đắp, động viên con bằng các thiết bị điện tử đắt tiền, hiện đại, tân thời Không muốn cho con tham gia các hoạt động đoàn thể, xã hội, sợ mất thời gian và lo sợ sự không an toàn xảy ra với các em.

Từ những thực trạng trên cho ta thấy cần phải suy nghĩ về việc giáo dục học sinh trong giai đoạn hiện nay:

Trước tiên, cần xác định rõ mục tiêu của giáo dục là gì? Muốn tạo ra con người gì? Con người công cụ hay con người có bản lĩnh? Nếu việc xác định mục tiêu sai thì có đổi mới mấy, làm mới mấy thì đi mãi con đường đó cũng chẳng thể nào tới đích được.

Vậy mục tiêu của giáo dục là tạo ra con người có bản lĩnh là con người như thế nào? Là con người có thể có một thân hình khỏe mạnh, một trái tim giàu cảm xúc (biết yêu thương gia đình và đồng loại) và một cái đầu tri thức (biết phân biệt đúng sai, thật giả, tốt xấu, ...).

Hiện nay, công tác giáo dục thiếu nhi không chỉ và không thể đơn thuần là giáo dục kiến thức, mà cần giáo dục toàn diện, đặc biệt là kỹ năng thực hành xã hội. Bởi kỹ năng sống là một trong ba yếu tố quan trọng (kiến thức, kỹ năng và thái độ) trong việc hình thành nhân cách để tạo ra con người có bản lĩnh. Vì cuộc đời là một hành trình mà bằng cấp chuyên môn giống như một bộ phóng, còn kỹ năng sống chính là động lực đẩy con người vươn lên tầm cao thành đạt.

Hội trại đúng nghĩa, mang tính chất giáo dục cao cho thiếu nhi đòi hỏi kế hoạch phải hết sức khoa học. Người thiết kế phải có kiến thức tổng hợp chuyên môn cao biết vận dụng và phát huy toàn bộ kỹ năng cần có của trẻ em vào đời sống. Nếu chúng ta lên kế hoạch hội trại không mang tính tổng hợp, không phát huy hết toàn bộ nguồn nhân lực, vật lực, tài lực hiện có và các mối quan hệ khác cùng tham gia, không động viên được trí tuệ của lực lượng tham gia, không tận dụng được thời gian, không gian, sự an toàn diễn ra của hội trại để tổ chức các hoạt động giáo dục, không đáp ứng được hứng thú của thiếu nhi, không có con người điều hành hoạt động với những kỹ năng được rèn luyện và tâm hồn yêu mến trẻ thì chương trình sẽ hết sức tẻ nhạt, buồn chán và tốn kém cả về thời gian và tiền của thậm chí không khéo sẽ phát sinh nhiều tình huống phản cảm trong quá trình tổ chức hoạt động của hội trại.

Bằng sự tự tin, tự hào với sự thành công của mô hình hội trại mà hệ thống Nhà Thiếu nhi cả nước từ trước đến nay đã mang lại, tại diễn đàn này, chúng tôi tha thiết kính mong Bộ Giáo dục & Đào tạo cùng với Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội đồng Đội Trung ương nên quy định hàng năm mỗi liên đội ở các trường học phải tổ chức một hội trại. Hiệu trưởng các nhà trường với tư cách là trưởng ban phụ trách đội cũng phải được chỉ đạo trách nhiệm cụ thể, để “*Mỗi ngày đến trường là một niềm vui*” như niềm mong mỏi của các em và toàn xã hội.

Hãy giảm bớt áp lực đối với trẻ em, hãy giảm bớt những bức tường đang đóng khung trẻ em

Hãy để trẻ em được học tập và phát triển toàn diện. Các em cần được rèn luyện kỹ năng sống cơ bản như kỹ năng giao tiếp, lắng nghe, phòng chống xâm hại, sống tự lập, tự tin, thuyết trình, tư duy sáng tạo, học tập,... Đó là nền tảng giúp các em tự tin, có ý chí vươn lên trong mọi hoàn cảnh của cuộc sống.

Cuối cùng, điều mà những người làm công tác giáo dục thiếu nhi tha thiết mong muốn là hãy phát huy thật tốt vai trò của năm chủ thể: *Đó là nhà nước (xã hội), nhà trường, thầy cô, gia đình và chính bản thân các em học sinh.*

Trong thời gian tới, với sự ủng hộ của các nhà lãnh đạo và đội ngũ hoạt động trong lĩnh vực giáo dục, chúng ta hãy cùng nhau biến những giờ học của các em thành những giờ chơi vừa vận động thể chất, vừa phát huy trí tuệ, tinh thần cũng như cảm xúc giống như những hoạt động trong các trại hè mà các em đã có những trải nghiệm rất tuyệt vời. Từ đó, xây dựng nên một thể hệ biết ứng dụng công nghệ để làm cho con người biết yêu thương nhau hơn, biết trân quý, bảo vệ thiên nhiên và muôn loài./.

MÔ HÌNH “HỘI ĐỒNG TRẺ EM” DIỄN ĐÀN PHÁT HUY QUYỀN THAM GIA CỦA TRẺ EM VÀO CÁC VẤN ĐỀ VỀ TRẺ EM

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Yên Bái

Trong những năm qua, Yên Bái là một trong những tỉnh miền núi phía bắc thực hiện tốt quyền tham gia của trẻ em, thể hiện ở những mô hình như: Diễn đàn trẻ em, sáng kiến do trẻ em khởi xướng, CLB trẻ em... và đặc biệt từ năm 2016, Yên Bái là 01 trong 05 tỉnh trên toàn quốc được TW Đoàn lựa chọn thí điểm thực hiện triển khai mô hình Hội đồng trẻ em.

Dưới sự chỉ đạo, hướng dẫn của Trung ương Đoàn, Hội đồng Đội Trung ương, Hội đồng Đội tỉnh đã xây dựng Đề án thành lập mô hình Hội đồng trẻ em cấp tỉnh, xác định rõ cơ cấu, thành phần, số lượng. Sau khi xin ý kiến góp ý của các sở, ban, ngành, đã được Ủy ban nhân dân tỉnh Quyết định cho phép thành lập Mô hình hội đồng trẻ em tỉnh Yên Bái với 30 thành viên đại diện cho thiếu nhi tại 9/9 huyện, thị, thành phố, Trung tâm Hoạt động Thanh thiếu nhi tỉnh, Trung tâm Công tác xã hội và Bảo trợ xã hội tỉnh, đều là các bạn thiếu nhi năng động, là cán bộ chỉ huy liên - chi đội; thành viên đội tuyên truyền măng non, thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn, khuyết tật, có tài năng trong lĩnh vực văn hoá văn nghệ.

Mô hình bắt đầu đi vào hoạt động dưới sự hướng dẫn của Ban Cố Vấn Hội đồng trẻ em là lãnh đạo Hội đồng nhân dân tỉnh, các sở, ban, ngành của tỉnh. Trong quá trình triển khai thực hiện mô hình, đã nhận được sự quan tâm, phối hợp tích cực của các đơn vị. Định kỳ các em sẽ bày tỏ ý kiến, nguyện vọng, trao đổi, đối thoại với lãnh đạo Hội đồng Nhân dân tỉnh và lãnh đạo các sở, ban, ngành về các vấn đề liên quan đến trẻ em trên địa bàn tỉnh. Ban Cố vấn họp, thảo luận về các vấn đề được đặt ra, đều có văn bản chi tiết trả lời, giải đáp và từng bước giải quyết một cách có hiệu quả. Bên cạnh đó, trước các kì Hội nghị Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh làm việc với Hội đồng trẻ em, Ban Cố vấn đều họp để thống nhất nội dung và chương trình, chuẩn bị các điều kiện tốt nhất để tổ chức thành công.

Đến thời điểm hiện tại, Hội đồng trẻ em đã tổ chức được 06 Hội nghị Ban Cố vấn; 03 Hội nghị Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh làm việc với HĐTE. Đặc biệt là trong năm 2018, 2019, 2020 Ban Cố vấn đã tham mưu cho Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh làm việc với HĐTE tại Hội đồng nhân dân tỉnh, trong hội nghị các thành viên đã chất vấn trực tiếp lãnh đạo các sở, ban, ngành

của tỉnh những vấn đề liên quan đến trẻ em và quyền trẻ em, được giải đáp kịp thời những vấn đề đã đặt ra.

Để tổng hợp được những ý kiến, kiến nghị thiết thực, cụ thể và cần thiết nhất, các thành viên Hội đồng trẻ em ở các địa phương đã thường xuyên tổ chức hoạt động lấy ý kiến trực tiếp tại các đơn vị trường học trên địa bàn với nhiều hình thức như: lồng ghép trong giờ sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt Đội, hoạt động tập thể hoặc tổ chức riêng hội nghị lấy ý kiến trẻ em. Thông qua đó, các thành viên Hội đồng trẻ em kịp thời nắm được tâm tư, nguyện vọng, những vấn đề còn thắc mắc, kiến nghị của các bạn học sinh để Hội đồng Đội cấp huyện, tỉnh kịp thời giải đáp, xử lý những vấn đề trong khả năng, và báo cáo lên cấp trên với các vấn đề liên quan đến lĩnh vực các sở, ngành khác phụ trách.

Các thành viên Hội đồng trẻ em tỉnh Yên Bái tại địa phương, đơn vị nơi mình sinh sống và học tập thường xuyên tổ chức các hoạt động lấy ý kiến trẻ em tại đơn vị với các nhóm quyền được bảo vệ, nhóm quyền được tham gia, nhóm quyền được phát triển. Nổi bật như hoạt động của thành viên Hội đồng trẻ em huyện Yên Bình, Thành phố, Văn Yên với nhiều hình thức tổ chức phong phú như tổ chức thành lập các câu lạc bộ trẻ nòng cốt, thực hiện việc lấy ý kiến của đội viên sinh hoạt vào 1 ngày cố định trong tháng; thành lập các câu lạc bộ quyền trẻ em tại các Liên đội tổ chức lấy ý kiến thông qua các buổi sinh hoạt hàng tuần, sinh hoạt dưới cờ hoặc qua các phiếu ý kiến gửi trực tiếp đến giáo viên - Tổng phụ trách của nhà trường. Thành đoàn Yên Bái tổ chức Diễn đàn trẻ em năm 2019 thu hút trên 170 thanh thiếu nhi ở 17 xã, phường trên địa bàn tham gia. Huyện đoàn Trạm Tấu tổ chức Hội thi Quyền trẻ em với hình thức sân khấu hóa thông qua đó các em học sinh được hiểu biết về quyền trẻ em, quyền được chăm sóc, bảo vệ, học tập, vui chơi. Huyện đoàn Yên Bình với nhiều cách làm đa dạng như ngay từ đầu năm học đã chỉ đạo các Liên đội tổ chức thành lập các câu lạc bộ trẻ nòng cốt, thực hiện việc lấy ý kiến của đội viên...

Qua gần 4 năm triển khai Hội đồng trẻ em tỉnh Yên Bái đã tổ chức nhiều hoạt động lồng ghép lấy ý kiến của thiếu nhi tại cơ sở với trên 300 hoạt động lấy ý kiến của thiếu nhi tại cơ sở, trên 1.000 tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị của trẻ em và gần 500 tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị gửi về Thường trực Hội đồng trẻ em. Các tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị tập trung nhiều vào vấn đề như: áp lực học tập, cơ sở vật chất ở trường học, thiên tai bão lũ ảnh hưởng tới cuộc sống; bạo hành xâm hại trẻ em trong học đường, tại cộng đồng, trong gia đình; Làm sao để tạo một môi trường an toàn, lành mạnh, phòng tránh xâm hại trẻ em; vấn đề tai nạn thương tích, đuối nước ở trẻ em; vấn đề trẻ em trong thế giới công nghệ số... Trong đó 500 ý kiến được Hội đồng Đội cấp huyện giải đáp, 320 ý

kiến được Hội đồng Đội tỉnh giải đáp và 180 ý kiến được lãnh đạo các sở, ban, ngành của tỉnh giải đáp.

Bên cạnh đó hàng năm Hội đồng Đội tỉnh, Ban Cố vấn Hội đồng trẻ em còn phối hợp tổ chức các Diễn đàn Trẻ em tỉnh Yên Bái với các chủ đề như: năm 2017 "*Triển khai Luật trẻ em và phòng, chống bạo lực, xâm hại trẻ em*"; năm 2018 "*Vì cuộc sống an toàn, lành mạnh cho trẻ em trong thế giới công nghệ số*"; năm 2019 "*Trẻ em với các vấn đề về trẻ em*" 30 thành viên của Hội đồng trẻ em là nòng cốt chính trong các phiên thảo luận nhóm và thuyết trình với hình thức sân khấu hóa... Đặc biệt trong chương trình đối thoại trực tiếp với lãnh đạo tỉnh, đại diện các sở, ban ngành, đoàn thể tỉnh về các vấn đề liên quan đến công tác bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em. Các thành viên Hội đồng trẻ em đã đưa ra những câu hỏi, những vấn đề liên quan đến Quyền trẻ em, phòng chống xâm hại tình dục trẻ em; phòng chống mua bán trẻ em; vấn đề bạo hành đối với trẻ em; vấn đề lao động sớm ở trẻ em; vấn đề xao nhãng con cái của các bậc phụ huynh trong gia đình... Đại diện lãnh đạo các Sở, ban, ngành của tỉnh sẽ giải đáp các thắc mắc của các em và hướng dẫn cho các em các kỹ năng cơ bản để bảo vệ chăm sóc trẻ em... Sau mỗi diễn đàn sẽ có sự giám sát xem thông điệp các em đưa ra có được thực hiện hay chưa.

Có thể nói, mô hình Hội đồng trẻ em tỉnh Yên Bái thực sự đã phát huy tốt vai trò là cầu nối giúp lãnh đạo tỉnh, các cơ quan hoạt động trong lĩnh vực trẻ em nắm bắt tình hình, nguyện vọng và nhu cầu chính đáng ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển về vật chất, tinh thần của trẻ em; góp phần nâng cao nhận thức của trẻ em cũng như toàn xã hội về Luật trẻ em, công ước quốc tế về quyền trẻ em, hỗ trợ các em cách giải quyết vấn đề một cách có trách nhiệm. Bên cạnh đó, các thành viên Hội đồng trẻ em cũng đã trưởng thành hơn, có kỹ năng tốt trong làm việc nhóm, tự tin, năng động hơn khi tổ chức và tham gia các hoạt động tập thể, ý thức hơn với vai trò trách nhiệm của bản thân nên càng nỗ lực hơn trong học tập cũng như trong cuộc sống.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, trong quá trình triển khai, mô hình Hội đồng trẻ em còn gặp nhiều khó khăn nhất định vì đây là mô hình mới triển khai thí điểm; Quá trình hoạt động của thành viên Hội đồng trẻ em tại cơ sở còn thiếu kỹ năng, thu thập thông tin, tổng hợp lấy ý kiến còn nhiều hạn chế chưa mang tính bao quát; Việc tổ chức hội họp, làm việc, kết nối giữa các thành viên trong Hội đồng trẻ em còn gặp nhiều khó khăn vì một số lý do khách quan như khoảng cách địa lý, thời gian, học tập ...

Phát huy quyền tham gia của trẻ em vào các vấn đề về trẻ em thông qua mô hình Hội đồng trẻ em là hướng đi, cách làm mới đem lại hiệu quả thiết thực.

Để mô hình Hội đồng trẻ em được triển khai sâu rộng có hiệu quả trong thời gian tới Tỉnh đoàn Yên Bái xin đưa ra một số giải pháp sau:

Thứ nhất, tiếp tục tuyên truyền về mô hình Hội đồng trẻ em; Những nội dung cơ bản của Chương trình thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em vào các vấn đề về trẻ em.

Thứ hai, nâng cao năng lực thực hiện quyền tham gia của trẻ em bằng cách mở thêm các chuyên mục phản ánh về các vấn đề liên quan đến trẻ em trên website Tỉnh đoàn, đặc biệt là các kiến nghị, kết quả giải quyết kiến nghị của trẻ em, các hoạt động tiếp xúc giữa đại biểu dân cử với trẻ em; phát huy vai trò đội ngũ phóng viên nhỏ làm cộng tác viên cho các báo, Bản tin Tuổi trẻ. Tăng cường ứng dụng mạng xã hội và truyền thông đa phương tiện để tập hợp ý kiến, định hướng, phản ánh nguyện vọng, mong muốn của thiếu nhi.

Thứ ba, hàng năm tham mưu đề xuất lãnh đạo cấp ủy, chính quyền gặp gỡ, đối thoại với trẻ em. Quan tâm kịp thời tổng hợp trả lời giải đáp các ý kiến, kiến nghị của các ngành đến trẻ em./.

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG PHÒNG, CHỐNG XÂM HẠI, TAI NẠN, THƯƠNG TÍCH TRẺ EM TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TIỀN GIANG

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Tiền Giang

Tình trạng xâm hại, tai nạn thương tích trẻ em trong những năm gần đây có xu hướng gia tăng và diễn biến phức tạp, gây bức xúc trong dư luận xã hội; bạo lực, xâm hại, tai nạn, thương tích trẻ em không chỉ diễn ra trong cộng đồng hay tại nơi làm việc mà còn diễn ra ngay cả gia đình, nhà trường và các cơ sở chăm sóc trẻ em tập trung. Trong thời gian qua, công tác phòng, chống xâm hại, tai nạn, thương tích trẻ em trên địa bàn tỉnh Tiền Giang luôn được sự quan tâm đặc biệt của tất cả các cấp, các ngành. Công tác phối hợp tuyên truyền và triển khai được thực hiện đồng bộ và có sự chủ động; các hoạt động thanh thiếu niên và nhi đồng; công tác phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội, giữa các ban, ngành, đoàn thể trong hoạt động chăm sóc, giáo dục, bảo vệ trẻ em luôn được chú trọng. Toàn tỉnh hiện có **418.429** trẻ em. Có rất nhiều giải pháp được đưa ra nhằm giảm thiểu tình trạng này trên địa bàn tỉnh, với mục tiêu giúp các em biết được và hình thành ý thức về vấn đề xâm hại, tai nạn, thương tích ở trẻ em đang rình rập đến tính mạng của mình trước những thói quen hành động hết sức bình thường diễn ra hàng ngày, từ đó hình thành ý thức biết tự đề phòng, cảnh giác, có những kỹ năng cần thiết tự bảo vệ mình và bảo vệ bạn bè. Cụ thể, trong thời gian qua các cấp bộ Đoàn trên địa bàn tỉnh tập trung tuyên truyền các văn bản như: Chỉ thị số 20-CT/TW ngày 05/11/2012 của Bộ Chính trị về việc *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em trong tình hình mới”*, Luật Trẻ em 2016, Kết luận số 75-KL/TWĐTN-CTTN ngày 14/9/2018 của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn về *“Nâng cao vai trò của Đoàn trong bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng”* giai đoạn 2018 - 2022, Quyết định số 124-QĐ/TWĐTN-CTTN ngày 15/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn ban hành Đề án *“Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia phòng, chống đuối nước và tai nạn, thương tích trẻ em giai đoạn 2018 - 2022”*, Kế hoạch số 250-KH/TWĐTN-CTTN ngày 09/4/2020 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn về thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em năm 2020, Công văn số 406 ngày 27/02/2020 về việc triển khai Thông tư số 28, 29 của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; Kế hoạch số 208/KH-UBND ngày 18/8/2020 của Ủy ban nhân dân tỉnh triển khai kế hoạch hành động *“Phòng, chống bạo lực, xâm hại tình dục trẻ em trên địa bàn tỉnh*

Tiền Giang giai đoạn 2020 - 2025”; Kế hoạch số 294-KH/TĐTN-TNTH ngày 19/3/2020 của Ban Thường vụ Tỉnh đoàn về việc triển khai thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2020 - 2022... Song song đó, tập trung công tác truyền thông về nâng cao trách nhiệm gia đình và cộng đồng trong nhận thức những nguy cơ về vấn đề xâm hại, tai nạn, thương tích trẻ em; từ đó giúp gia đình và cộng đồng có những hành động thiết thực để giám sát, bảo vệ trẻ em một cách đầy đủ; tích cực chuyển biến nhận thức, thay đổi, tạo môi trường sống an toàn hơn. Đồng thời, giúp cha mẹ học sinh và cộng đồng xã hội có những kỹ năng cần thiết để có thể ứng phó với các vấn đề về xâm hại trẻ em.

Tuy nhiên, trên địa bàn tỉnh Tiền Giang thời gian qua vẫn còn xảy ra nhiều vụ xâm hại và đuối nước trẻ em. Thực tế cho thấy, có một thực trạng đáng lo ngại về tình hình bạo lực, xâm hại trẻ em trong chính gia đình - nơi được coi là an toàn nhất đối với trẻ vẫn còn ở mức cao. Đối tượng trẻ em bị xâm hại, tai nạn, thương tích rất đa dạng; hành vi bạo lực và xâm hại trẻ em biểu hiện dưới nhiều hình thức và mức độ khác nhau. Lý giải về vấn đề này xuất phát từ nhiều nguyên nhân, trong đó có sự suy thoái về đạo đức, lối sống của một số thành viên trong gia đình; nhiều gia đình có hoàn cảnh khó khăn; cha mẹ ly hôn, ly thân, chỉ lo tập trung cho làm ăn kinh tế dẫn đến tình trạng sao nhãng, không quan tâm, chăm sóc, giáo dục trẻ em mà giao phó cho nhà trường. Bên cạnh đó, việc bố trí lấp đặt các loại biển cấm, cảnh báo tại các khu vực nguy hiểm, bờ sông, các “điểm đen” có nguy cơ xảy ra tình trạng đuối nước còn rất ít, điều này gây ra tính chủ quan ở trẻ em rất cao và làm tăng nguy cơ trẻ em bị đuối nước. Công tác tuyên truyền, xây dựng môi trường an toàn cho trẻ em tại gia đình, cộng đồng chưa được tổ chức thường xuyên. Công tác thông tin tuyên truyền của các cơ quan truyền thông chủ yếu chỉ nêu lên các thông tin về số vụ, số người bị xâm hại, số người tử vong nhưng thực tế cho thấy rằng nguyên nhân dẫn đến các vụ việc đó chưa được thông tin cụ thể; cách phòng tránh cũng như lời cảnh báo để người dân và cộng đồng có thể nâng cao nhận thức về vấn đề này.

Có thể nói, trong thời gian qua, với sự chỉ đạo trực tiếp từ Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, Đoàn Thanh niên các cấp trên địa bàn tỉnh đã đẩy mạnh công tác truyền thông nâng cao nhận thức trong đội viên, đoàn viên, thanh niên, học sinh và cộng đồng xã hội về phòng, chống xâm hại và đuối nước trẻ em. Tập trung các nội dung tuyên truyền, phổ biến, quán triệt các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, văn bản của các bộ, ngành trung ương, của tỉnh về phòng, chống xâm hại và đuối nước trẻ em; đẩy mạnh công tác tuyên truyền về hoạt động phòng, chống xâm hại trẻ em qua môi trường mạng; xây dựng môi trường an toàn cho trẻ em tại gia đình, nhà trường và cộng đồng; xây dựng các thông điệp, tài liệu truyền thông; đổi mới các hình thức tuyên truyền thông qua các

phương tiện thông tin đại chúng, sân khấu hoá, tiểu phẩm tuyên truyền; tuyên truyền tại trường học, tuyên truyền gắn với các hoạt động vui chơi ngoại khóa của trẻ em. Tổ chức các chương trình tập huấn nâng cao kiến thức, kỹ năng về phòng, chống xâm hại và đuối nước trẻ em...được 547 cuộc với trên 20.000 lượt thiếu nhi tham gia, mở 24 lớp dạy bơi miễn phí cho 780 thiếu nhi.

Bên cạnh đó, nhằm tạo điều kiện, đáp ứng nhu cầu cho thiếu nhi trên địa bàn tỉnh có điểm vui chơi giải trí lành mạnh, bổ ích, trong thời gian qua Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn triển khai và chỉ đạo Đoàn Thanh niên các cấp chủ động, tích cực tham mưu cho cấp uỷ Đảng, chính quyền và tranh thủ các nguồn lực trong đầu tư cơ sở vật chất, xây dựng các điểm vui chơi cho thiếu nhi ở cấp xã, phường, thị trấn. Đa dạng hóa các hình thức sinh hoạt cho thiếu nhi trên địa bàn dân cư, tổ chức hướng dẫn, hỗ trợ các đơn vị cấp cơ sở các hoạt động giao lưu, đưa các sân chơi lưu động đến với thiếu nhi vùng sâu, vùng xa....Kết quả đã xây dựng và duy trì được **142** điểm vui chơi cho thiếu nhi.

Chủ động triển khai thực hiện và phối hợp tốt với các ngành trong việc đưa ra nhiều giải pháp tích cực nhằm nâng cao công tác tuyên truyền, giáo dục và xử lý các vấn đề xâm hại, tai nạn, thương tích, đuối nước trẻ em qua đó tổ chức triển khai nhiều hoạt động, phong trào, mô hình hay, hiệu quả và thiết thực như: mô hình truyền thông “90s - an toàn”; công trình “*Xây dựng biển cảnh báo phòng, chống đuối nước cho trẻ em*”; mô hình “*Kỹ năng cho em*”, “*Giờ ra chơi trải nghiệm sáng tạo - Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh*”, “*Câu lạc bộ tuyên truyền phòng chống đuối nước và tai nạn thương tích trẻ em*”, “*Câu lạc bộ phòng, chống xâm hại trẻ em*”, “*Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em*”, “*Tổ nắm bắt tình hình trẻ em*”; Liên hoan Đội tuyên truyền măng non với chủ đề phòng chống đuối nước và tai nạn thương tích cho trẻ em; Ngày hội xuống nước; Hội nghị “*Phụ huynh tham gia phòng chống đuối nước, tai nạn thương tích và xâm hại trong thiếu nhi*”; Diễn đàn thiếu nhi “*Không người lớn - không tắm sông*”; công trình Thanh niên xây dựng biển báo phòng chống đuối nước ở những nơi nguy hiểm.....

Ngoài ra, các cấp bộ Đoàn triển khai chương trình phổ cập bơi cho trẻ em thông qua hình thức “*Hồ bơi di động*”. Vận động các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp và các nguồn kinh phí khác xây dựng hồ bơi di động và triển khai thực hiện chương trình phổ cập bơi cho trẻ em, phấn đấu mỗi năm sẽ luân phiên xây dựng các hồ bơi này đến các đơn vị huyện, thành, thị, đặc biệt là những địa bàn trọng yếu trẻ em có nguy cơ bị đuối nước, tăng tỉ lệ trẻ em biết bơi lên hàng năm. Phối hợp với các ngành tạo điều kiện thực hiện chương trình phổ cập bơi cho trẻ em về cơ sở vật chất, con người, kinh phí thực hiện. Phối hợp ngành giáo dục chọn cử giáo viên tham gia dạy bơi cho các em. Phát động phong trào học bơi, dạy bơi an toàn cho trẻ em; tổ chức các lớp dạy bơi cho trẻ em trong dịp hè

ở những địa bàn trọng điểm về đuối nước. Huy động các nguồn lực từng bước hỗ trợ dạy bơi cho trẻ em, tập trung thực hiện tại các địa bàn trọng điểm về nguy cơ đuối nước trẻ em. Tính đến nay toàn tỉnh đã xây dựng được 25 hồ bơi di động phục vụ bơi cho thiếu nhi.

Để công tác phòng, chống xâm hại, tai nạn thương tích trẻ em trong thời gian tới trên địa bàn tỉnh Tiền Giang đạt hiệu quả. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đưa ra một số giải pháp, cụ thể sau:

Một là, tăng cường công tác nắm bắt thông tin, truyền thông nâng cao nhận thức, trách nhiệm và trang bị kỹ năng trong công tác phòng chống xâm hại, tai nạn, thương tích trẻ em thông qua các hình thức như: tờ rơi, poster, hệ thống các bảng tin, infographic, thông qua các trang mạng xã hội của Đoàn - Hội - Đội; tuyên truyền trực quan, hệ thống loa phát thanh...qua đó nhằm tuyên truyền đến từng đối tượng trẻ em, phụ huynh và cán bộ phụ trách công tác thiếu nhi tại các địa phương, đơn vị.

Hai là, đẩy mạnh có hiệu quả các chương trình phối hợp với chính quyền, các ngành, đoàn thể, các lực lượng xã hội, gia đình và nhà trường trong công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng; thường xuyên tổ chức các hoạt động cho thiếu nhi thông qua các Diễn đàn thiếu nhi, các chương trình gặp gỡ giữa lãnh đạo với thiếu nhi nhằm giúp cho các em nói lên tiếng nói, tâm tư, nguyện vọng của mình về các vấn đề mà trẻ em đang quan tâm hiện nay.

Ba là, thường xuyên tổ chức các hoạt động phong trào rèn luyện kỹ năng thông qua nhiều hình thức nhằm tạo sân chơi lành mạnh, bổ ích để thiếu nhi tham gia. Duy trì có hiệu quả hoạt động mô hình Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em và bảo vệ quyền lợi trẻ em trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2020 - 2022 và các mô hình hoạt động Đoàn - Đội tại nhà trường trong công tác phòng chống xâm hại, tai nạn, thương tích cho trẻ em.

Bốn là, chủ động phối hợp với các ngành liên quan tổ chức các hoạt động lấy ý kiến trẻ em đối với các văn bản có liên quan đến trẻ em. Đồng thời thực hiện có hiệu quả các chương trình, hoạt động giám sát về thực hiện quyền trẻ em theo ý kiến, nguyện vọng của trẻ em.

Năm là, quan tâm và nâng cao chất lượng nội dung tiết sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt Chi đoàn, Chi đội trong trường học, qua đó đẩy mạnh công tác tuyên truyền đồng thời tạo môi trường để các em thể hiện tài năng, năng khiếu của mình, giúp các em tham gia tích cực và mạnh dạn hơn trong các hoạt động tập thể; giúp các em tránh xa các tệ nạn xã hội.

Sáu là, tăng cường công tác kiểm tra, rà soát và cấm biển cảnh báo phòng, chống đuối nước đối với các khu vực có nguy cơ trọng điểm thường xảy ra tình trạng đuối nước trẻ em.

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG PHÒNG, CHỐNG XÂM HẠI, TAI NẠN, THƯƠNG TÍCH TRẺ EM TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH LONG

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Vĩnh Long

Thời gian qua, công tác chăm sóc, bảo vệ trẻ em, đặc biệt là việc giáo dục kỹ năng sống và phòng chống xâm hại, tai nạn, thương tích cho trẻ trên địa bàn tỉnh đã được các cấp, các ngành quan tâm thực hiện. Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Vĩnh Long đã triển khai và cụ thể hóa các văn bản lớn của Ban Thường vụ, Ban Bí thư Trung ương Đoàn: Đề án “*Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tham gia phòng, chống đuối nước và tai nạn, thương tích*” giai đoạn 2018 - 2022, Kế hoạch triển khai thực hiện Luật trẻ em năm 2016, Kế hoạch thực hiện nhiệm vụ đại diện tiếng nói, nguyện vọng trẻ em giai đoạn 2018 - 2022. Việc tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ em, học sinh các trường học trên địa bàn tỉnh thường xuyên được duy trì, góp phần giảm thiểu tình trạng xâm hại, tai nạn thương tích trên địa bàn.

Tính đến tháng 6/2020, toàn tỉnh Vĩnh Long có số trẻ em dưới 16 tuổi là **203.099** em chiếm tỷ lệ 19,85% trên tổng số dân (trong đó trẻ em nam là 106.335 và 96.764 trẻ em nữ). Theo thống kê của Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, từ năm 2019 đến tháng 6/2020 có **27** vụ xâm hại trẻ em, **508** trẻ em bị tai nạn thương tích, trong đó có **25** em tử vong do: đuối nước 20 em, tai nạn giao thông **05** em. Thực tế này cho thấy ngoài ngã, bỏng, điện giật thì tai nạn đuối nước và tai nạn giao thông vẫn là mối nguy hiểm rất lớn, ảnh hưởng đến sự phát triển của trẻ em. Thời gian qua, mặc dù Ban Thường vụ Tỉnh đoàn, Hội đồng Đội tỉnh và các ngành chức năng đã tích cực trong công tác chăm sóc, bảo vệ trẻ em, song tình trạng xâm hại, tai nạn, thương tích ở trẻ em vẫn còn nhiều diễn biến phức tạp. Đứng trước tình hình trên, đòi hỏi các cấp bộ Đoàn và Hội đồng Đội trong toàn tỉnh cần có những giải pháp thiết thực và hiệu quả hơn nữa.

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Vĩnh Long đã chỉ đạo các cấp bộ Đoàn và Hội đồng Đội trong toàn tỉnh tổ chức triển khai nhiều hoạt động, phong trào, mô hình hay, hiệu quả và thiết thực góp phần tham gia phòng, chống đuối nước; tai nạn thương tích và xâm hại trẻ em trên địa bàn tỉnh, tiêu biểu như các mô hình “*Kỹ năng cho em*”, “*Sân chơi lưu động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh*”, “*Hành trình pháp luật*”, “*Em tập làm chiến sĩ*”, “*Lớp xe cứu hộ phòng, chống đuối nước*”, “*Dạy bơi an toàn cho trẻ em*”, “*Phòng chống đuối nước cho trẻ*

em”; “Ngôi nhà an toàn cho trẻ em”, “Câu lạc bộ phòng chống tai nạn thương tích, đuối nước trẻ em”, “Câu lạc bộ phòng, chống xâm hại trẻ em”, “Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em”, “Tổ nắm bắt tình hình trẻ em”,... ngoài ra đã tổ chức tập huấn, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ phụ trách Sao. Từ năm 2016 đến nay, toàn tỉnh đã tổ chức được **2.300** lớp tập huấn bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ cho đội ngũ phụ trách Sao với gần **56.000** thiếu nhi tham gia. Xây dựng **36** căn nhà khăn quàng Đỏ, mái ấm tình thương nhà nhân ái cho các em đội viên khó khăn về nhà ở, trị giá hơn **2,1** tỷ đồng; trao tặng hơn **3.000** suất học bổng tiếp sức đến trường cho các em thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn với kinh phí hơn **2,5** tỷ đồng...

Tại các trường học, việc xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích trẻ em được triển khai hiệu quả. Các cơ sở giáo dục tổ chức hoạt động ngoại khóa cho học sinh về phòng, chống tai nạn, thương tích trẻ em. Đồng thời, phối hợp với các đơn vị liên quan, các tổ chức đoàn thể triển khai các hoạt động can thiệp, cải tạo môi trường học tập, vui chơi nhằm giảm thiểu nguy cơ gây tai nạn, thương tích trong trường học; rà soát và hoàn thiện các tiêu chuẩn trường học an toàn. Đến nay, trên địa bàn tỉnh đã triển khai xây dựng nhiều mô hình phòng, chống tai nạn thương tích trẻ em. Trong đó, chú trọng đến công tác tuyên truyền, tập huấn nâng cao nhận thức, trách nhiệm của chính quyền, các ban, ngành đoàn thể, nhà trường, gia đình trong việc xây dựng Ngôi nhà an toàn phòng, chống tai nạn thương tích trẻ em, phòng ngừa các nguy cơ có thể gây tai nạn thương tích. Cụ thể, từ năm 2019 đến nay, công tác tuyên truyền được đẩy mạnh với nhiều hình thức như: tổ chức 58 lớp dạy bơi, với **1.740** em tham gia, triển khai lắp đặt gần 100 pa nô tuyên truyền, cảnh báo về phòng, chống TNTT và trên 20 biển cảnh báo nguy hiểm tại các điểm sông, suối, ao, hồ có nguy cơ xảy ra đuối nước cao; tổ chức trên 30 lớp tập huấn nâng cao kỹ năng về phòng, chống TNTT cho gần 300 lượt cán bộ các cấp làm công tác trẻ em, cộng tác viên, cha mẹ; tổ chức hơn 100 lớp bồi dưỡng kỹ năng sống cho trên **3.000** học sinh, trẻ em trên địa bàn các huyện, thành phố.

Nhằm góp phần tạo sân chơi lành mạnh, bổ ích, giảm thiểu tai nạn, thương tích cho thiếu nhi, trong thời gian 02 năm 2019, 2020, toàn tỉnh đã vận động và triển khai xây dựng và sửa chữa được **57** điểm sinh hoạt, vui chơi cho thiếu nhi, tổng số tiền trên **01** tỷ đồng. Tổ chức thể thao gồm: Giải điền kinh, Giải bơi Hội Khỏe Phù Đổng tỉnh, Giải Bóng đá, bóng chuyền, Giải trò chơi dân gian, Múa lân...; 19 lớp năng khiếu hè miễn phí gồm: Lớp hát, múa, đàn, kịch, hội họa, aerobic, bi sắt, cầu lông và bóng đá, bóng chuyền, bắn cung, cầu mây, taekwondo, vovinam, các lớp năng khiếu như đàn, hát, múa, hội họa hoạt động thường xuyên trong tuần. Đồng thời đẩy mạnh các hoạt động phòng xâm hại trẻ

em qua môi trường mạng, thông qua các kênh thông tin của Đoàn - Đội để cung cấp các kiến thức, kỹ năng trong phòng chống đuối nước, xâm hại trẻ em. Duy trì thường xuyên kênh tư vấn tâm lý trẻ em và hotline hỗ trợ kịp thời những vướng mắc, khó khăn của trẻ em.

Nhờ việc triển khai hiệu quả công tác giáo dục kỹ năng sống và phòng chống tai nạn, thương tích cho trẻ, đã góp phần giảm số vụ tai nạn đối với trẻ em trên địa bàn. Trong thời gian tới, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn sẽ tiếp tục tập trung đẩy mạnh công tác tuyên truyền phòng, chống đuối nước; tai nạn, thương tích và xâm hại trẻ em. Về xâm hại trẻ em: Xác định rõ nguyên nhân, động cơ, hành vi của các đối tượng để kịp thời hướng dẫn trẻ em cách nhận biết và phòng tránh hiệu quả. Về phòng, chống đuối nước: Đối với những nơi có nguy cơ cần cấm những biển cảnh báo nguy hiểm; tiếp tục mở các lớp tập huấn nâng cao kiến thức cho trẻ em về phòng, chống đuối nước; tai nạn, thương tích và xâm hại; vận động xã hội hóa đầu tư xây dựng các bể bơi cho thiếu nhi; nhân rộng các mô hình mới, cách làm hay. Bên cạnh đó, phát huy vai trò đại diện của Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em; tăng cường phối hợp giám sát nội dung việc thực hiện các ý kiến, kiến nghị của trẻ em,... Một số giải pháp cụ thể như sau:

1. Về phòng, chống xâm hại trẻ em

- Thực hiện nghiêm các chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và của Chủ tịch Ủy ban Quốc gia về trẻ em về công tác phòng, chống xâm hại trẻ em.

- Tích cực truyền thông về kỹ năng phòng, chống xâm hại trẻ em, kỹ năng tự bảo vệ với các hình thức phong phú, phù hợp như: poster, tờ rơi, tờ gấp, hệ thống bảng tin; infographic, videoclips, mạng xã hội, tuyên truyền trực quan, hệ thống loa phát thanh... để tuyên truyền cho từng đối tượng trẻ em, phụ huynh và cán bộ phụ trách thiếu nhi.

- Tập trung đẩy mạnh hoạt động của Câu lạc bộ tư vấn, trợ giúp trẻ em cấp tỉnh, kịp thời hỗ trợ, tư vấn trẻ em trong các vụ việc cụ thể.

- Tổ chức các buổi gặp mặt, đối thoại để các đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp gặp mặt, tiếp xúc và lắng nghe ý kiến trẻ em.

- Phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức các hoạt động lấy ý kiến trẻ em đối với các văn bản, hoạt động, chương trình có liên quan đến trẻ em; giám sát việc thực hiện quyền trẻ em theo ý kiến, nguyện vọng của trẻ em.

2. Về phòng, chống tai nạn, thương tích trẻ em

- Tăng cường phối hợp liên ngành trong việc chỉ đạo, triển khai công tác phòng, chống tai nạn, thương tích, phòng, chống đuối nước trẻ em tại các cấp, các ngành; huy động sự tham gia của các tổ chức đoàn thể và người dân trong

việc phát hiện, giám sát, cảnh giới các khu vực có nguy cơ gây đuối nước cho trẻ em.

- Rà soát, phát hiện kịp thời các đồ dùng, công trình chứa nước, các khu vực hồ nước, hồ ao, sông ngòi, vùng nước sâu, nguy hiểm thường xảy ra tai nạn đuối nước hoặc có nguy cơ xảy ra tai nạn đuối nước để có biện pháp chủ động phòng ngừa, bảo đảm an toàn cho trẻ em, cụ thể như làm nắp đậy, rào chắn, đặt biển cảnh báo, phân công lực lượng cảnh giới. Tiếp tục hướng dẫn triển khai, kiểm tra việc thực hiện xây dựng Ngôi nhà an toàn, Trường học an toàn và Cộng đồng an toàn, phòng, chống tai nạn, thương tích trẻ em.

- Nâng cao chất lượng tiết sinh hoạt dưới cờ đầu tuần, tiết sinh hoạt lớp, sinh hoạt Sao nhi đồng, sinh hoạt chi đội, liên đội theo hướng tăng cường các nội dung tuyên truyền về kỹ năng phòng chống đuối nước và tai nạn, thương tích trẻ em.

- Kiểm tra, rà soát cấm biển cảnh báo tại các khu vực có nguy cơ xảy ra đuối nước và tai nạn, thương tích.

Trong thời gian tới, cần có sự phối hợp hơn nữa của các cấp, các ngành, Mặt trận tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trong việc chỉ đạo và thực hiện các giải pháp nhằm giảm thiểu tối đa tai nạn, thương tích ở trẻ em. Đồng thời, làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân, cộng đồng về công tác phòng, chống tai nạn, thương tích ở trẻ em, đặc biệt là tai nạn giao thông và đuối nước... Qua đó, góp phần xây dựng môi trường sống an toàn, lành mạnh, để trẻ em được phát triển toàn diện./.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ CÁC HOẠT ĐỘNG QUỐC TẾ THANH NIÊN TRONG THỜI KỲ MỚI

Ban Quốc tế Trung ương Đoàn

Trong suốt 90 năm hình thành và phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, ở mỗi giai đoạn khác nhau, công tác quốc tế thanh niên luôn đóng vai trò quan trọng góp phần vào thành công chung của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi cả nước.

Ngay từ khi Đoàn TNCS Hồ Chí Minh được thành lập vào năm 1931, với tên gọi đầu tiên là Đoàn TNCS Đông Dương, các hoạt động quốc tế thanh niên đã được triển khai nhằm tuyên truyền, vận động thanh niên thế giới ủng hộ cho cuộc chiến đấu giành độc lập dân tộc của nhân dân Việt Nam. Đến năm 1954, công tác quốc tế thanh niên của tổ chức Đoàn bước sang một trang mới khi Ban Quốc tế Trung ương Đoàn chính thức được thành lập. Với cơ cấu bộ máy, nhân sự, chức năng, nhiệm vụ được xác định rõ ràng, công tác quốc tế thanh niên của tổ chức Đoàn đã có sự phát triển mạnh mẽ, góp phần tăng cường tình đoàn kết, hữu nghị giữa thanh niên Việt Nam với thanh niên các nước xã hội chủ nghĩa và bạn bè trên thế giới, tranh thủ sự đồng tình ủng hộ cho cuộc đấu tranh thống nhất đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội của Việt Nam.

Sau khi đất nước thống nhất, đặc biệt là sau khi hệ thống chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và Đông Âu tan rã, vai trò, nhiệm vụ và phương thức hoạt động quốc tế thanh niên của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cũng đã có sự điều chỉnh linh hoạt, thích ứng với yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Công tác quốc tế thanh niên trở thành một bộ phận quan trọng của đối ngoại nhân dân, là một trong các mặt công tác chủ yếu của Đoàn và có vị trí ngày càng lớn trong quá trình đổi mới và hội nhập quốc tế. Việc củng cố và mở rộng quan hệ hợp tác giữa Đoàn TNCS Hồ Chí Minh với tổ chức thanh niên các nước luôn được coi trọng, góp phần tích cực vào thành công của công tác đối ngoại nhân dân, thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế. Các hoạt động quốc tế thanh niên được mở rộng và phát triển; chú trọng chiều sâu, đa dạng về đối tác và loại hình, góp phần tăng cường hiểu biết lẫn nhau và quan hệ hữu nghị giữa thanh niên Việt Nam với thanh niên và nhân dân các nước; tạo điều kiện nâng cao nhận thức về hội nhập

quốc tế cho đoàn viên thanh niên và từ đó góp phần nâng cao uy tín và vị thế của thanh niên Việt Nam nói riêng và của Việt Nam nói chung trên trường quốc tế.

Bên cạnh những kết quả nổi bật nêu trên, việc đa phương hóa, đa dạng hóa các mối quan hệ quốc tế chưa được thúc đẩy, đầu tư, nguồn lực chủ yếu tập trung cho các hoạt động với các nước láng giềng; việc tham gia hoạt động trong các cơ chế đa phương và mở rộng địa bàn, đối tác và phát triển quan hệ với các đối tác thuộc các nước lớn, phát triển, có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của ta còn hạn chế. Việc khai thác các nguồn lực, dự án hợp tác với nước ngoài chưa chuyên nghiệp, còn hạn chế về số lượng và quy mô, chủ yếu vẫn tập trung ở một số ít đầu mối, đơn vị có năng lực làm dự án ở Trung ương, khả năng khai thác các dự án ở địa phương còn hạn chế. Công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại và công tác thanh niên ngoài nước còn gặp nhiều khó khăn.

Năm 2021 đánh dấu 90 năm thành lập và phát triển của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, là năm đầu tiên thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, công cuộc đổi mới, phát triển của đất nước bước vào giai đoạn mới trong điều kiện tình hình thế giới và khu vực tiếp tục biến động, chuyển đổi sâu sắc, khó lường, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang tác động từng ngày tới thanh niên, mang lại nhiều cơ hội, song cũng chứa đựng những thách thức lớn. Công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi đã có nhiều phát triển, được Đảng, Nhà nước và nhân dân ghi nhận, đánh giá cao nhưng vẫn cần tiếp tục đổi mới để đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu phát triển của đất nước, nhu cầu, nguyện vọng của thanh niên. Do đó, công tác quốc tế thanh niên cũng cần được nâng tầm để có những bước phát triển về chất, góp phần nâng cao vị thế đối ngoại của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và thanh thiếu nhi Việt Nam, đóng góp hơn nữa cho công tác đối ngoại nhân dân và tham gia phát triển thanh niên Việt Nam trong thời kỳ mới.

Từ thực tiễn công tác quốc tế thanh niên thời gian qua, để triển khai những nhiệm vụ quan trọng nêu trên, tôi đề xuất một số giải pháp trọng tâm sau:

1. Về công tác chính trị đối ngoại và giao lưu hữu nghị

- Về địa bàn, đối tác: Ưu tiên phát triển hợp tác thanh niên với các nước láng giềng, ASEAN, các nước có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của Đảng, Nhà nước, các tổ chức, cơ chế hợp tác đa phương mà Việt Nam là thành viên; củng cố các mối quan hệ bạn bè truyền thống; phát huy vai trò trách nhiệm trong các hoạt động của Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới và các lực lượng tiến bộ, yêu chuộng hòa bình. Chủ động thiết lập quan hệ với các tổ chức thanh niên thuộc các Đảng có quan hệ với Đảng ta. Thiết lập mới mối quan hệ hợp tác

với các nước, các tổ chức thanh niên trong khu vực và trên toàn thế giới mà Ta chưa có quan hệ phù hợp với lợi ích của hai bên.

- Về nội dung hợp tác: Ưu tiên mở rộng, thúc đẩy hợp tác trên các lĩnh vực như chia sẻ kinh nghiệm xây dựng, triển khai các chính sách phát triển thanh niên; đào tạo lãnh đạo trẻ; hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp, phát triển kỹ năng thích ứng với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo; tham gia bảo vệ môi trường và phát triển bền vững, tình nguyện vì cộng đồng. Trong đó, với các nước láng giềng: tăng cường giáo dục về truyền thống hữu nghị và hợp tác toàn diện; đẩy mạnh hợp tác đào tạo cán bộ và trao đổi kinh nghiệm xây dựng tổ chức Đoàn; tăng cường giao lưu thanh niên biên giới; thúc đẩy triển khai các hoạt động tình nguyện tại các nước láng giềng.

- *Đối với các nước láng giềng*: tổ chức các hoạt động giao lưu, hợp tác nhằm giáo dục cho thế hệ trẻ về tầm quan trọng đặc biệt của quan hệ hữu nghị giữa Việt Nam với các nước láng giềng. Đẩy mạnh trao đổi đoàn cấp cao; phối hợp đào tạo cán bộ; trao đổi lý luận, kinh nghiệm công tác Đoàn, công tác hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp, tham gia xây dựng nông thôn mới, công tác đoàn kết tập hợp thanh niên; tổ chức các đội hình tình nguyện hoạt động tại các nước bạn; các hoạt động hợp tác, xây dựng đường biên hòa bình, phát triển; tăng cường giao lưu thiếu nhi, doanh nhân trẻ, trí thức trẻ.

- *Đối với các nước ASEAN, các cơ chế hợp tác đa phương*: triển khai các hoạt động thực hiện Tuyên bố chung Bộ trưởng Thanh niên ASEAN về “*Tăng cường hợp tác thanh niên vì một Cộng đồng ASEAN gắn kết và chủ động thích ứng*” được thông qua trong Hội nghị lãnh đạo thanh niên ASEAN tháng 11/2020. Tích cực triển khai Kế hoạch hoạt động thanh niên ASEAN giai đoạn 2021-2025, đặc biệt ở các lĩnh vực như thanh niên tình nguyện; thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp; phát triển kỹ năng thanh niên. Tham gia đóng góp tích cực cho các diễn đàn, hội thảo, hội nghị về thanh niên trong các cơ chế hợp tác đa phương mà Việt Nam là thành viên như ASEAN, ASEAN +, Liên hợp quốc, Diễn đàn hợp tác kinh tế Châu Á-Thái Bình Dương (APEC), Diễn đàn hợp tác Á-Âu (ASEM); đẩy mạnh hợp tác song phương với các nước thành viên ASEAN.

- *Đối với các nước lớn có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của Đảng, Nhà nước Việt Nam (Nhật Bản, Hàn Quốc, Nga, Ấn Độ, Úc, Mỹ)*: nâng cao chất lượng, hiệu quả các chương trình giao lưu, hợp tác theo thỏa thuận hiện có đồng thời nghiên cứu mở rộng một số lĩnh vực hợp tác mới như hỗ trợ thanh thiếu nhi Việt Nam nâng cao năng lực ngoại ngữ, giao lưu chính trị gia trẻ, nhà khoa học trẻ, doanh nhân trẻ.

- Tiếp tục tham gia tích cực và có trách nhiệm trong các hoạt động của Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới. Tăng hiệu quả, chiều sâu trong phát triển quan hệ hữu nghị với các tổ chức bạn bè truyền thống và các tổ chức thanh niên tiến bộ trên thế giới.

- Thiết lập quan hệ với các cơ quan nhà nước phụ trách công tác thanh niên, tổ chức thanh niên thuộc các đảng cầm quyền, đảng tham chính, các đảng có mối quan hệ với Đảng Cộng sản Việt Nam để triển khai các chương trình giao lưu thanh thiếu niên, chia sẻ kinh nghiệm trong công tác xây dựng và triển khai các chương trình, chính sách phát triển thanh niên.

2. Về công tác nghiên cứu, thông tin, tuyên truyền đối ngoại

- Tiếp tục tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức của cán bộ, đoàn viên, thanh niên về công tác quốc tế thanh niên, tình hình các nước trong khu vực, thế giới.

- Tăng cường công tác nghiên cứu, xây dựng bộ tài liệu thông tin cơ bản về các tổ chức đối tác, định kỳ báo cáo chuyên đề về công tác quốc tế thanh niên, tập trung vào tìm hiểu học tập các chính sách phát triển thanh niên, mô hình hoạt động thanh niên có hiệu quả của các cơ quan, tổ chức thanh niên trên thế giới.

- Cập nhật bộ tài liệu giới thiệu về Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Sinh viên Việt Nam, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam và các hội thành viên, Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam, về phong trào thanh niên và vai trò của thanh niên Việt Nam bằng tiếng Anh, Sổ tay công tác đối ngoại thanh niên hàng năm. Đa dạng hóa các phương thức thông tin theo hướng sử dụng các phương tiện truyền thông điện tử có khả năng lan tỏa thông tin nhanh, rộng rãi; hình thành và phát huy vai trò đội ngũ cộng tác viên về công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại của Đoàn.

- Tăng cường chỉ đạo công tác thông tin đối ngoại ở Đoàn cấp huyện và cơ sở.

3. Về công tác thanh niên ngoài nước

- Tăng cường kết nối, định hướng, hỗ trợ tổ chức hoạt động, hướng dẫn về nghiệp vụ công tác đối với các tổ chức Đoàn, Hội thanh niên, sinh viên Việt Nam ở nước ngoài. Phối hợp với Bộ Ngoại giao, Đại sứ quán Việt Nam tại các nước hỗ trợ và nâng cao quy mô, chất lượng các hoạt động của tổ chức Đoàn, Hội thanh niên, sinh viên Việt Nam tại nước bản địa, đặc biệt là các hoạt động hỗ trợ sinh viên trong quá trình học tập ở nước ngoài, các hoạt động giới thiệu, quảng bá về văn hóa, đất nước, con người Việt Nam, tham gia bảo vệ chủ quyền

biên giới hải đảo, dạy tiếng Việt cho trẻ em kiều bào Việt Nam ở nước ngoài, các hoạt động thiết thực hướng về Tổ quốc.

- Phối hợp với các cơ quan liên quan thành lập mới tổ chức Đoàn, Hội thanh niên, sinh viên Việt Nam tại một số nước có đông sinh viên Việt Nam đang theo học, hoặc tại những nước có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của Đảng, Nhà nước.

- Tiếp tục tổ chức Diễn đàn trí thức trẻ Việt Nam toàn cầu và thiết lập kênh thông tin nhằm tập hợp trí tuệ, ý kiến đóng góp của trí thức trẻ Việt Nam đang công tác ở nước ngoài cho sự phát triển của đất nước.

- Phối hợp với Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài và các đơn vị liên quan tổ chức hoạt động cho thanh thiếu niên kiều bào về thăm quê hương, tìm hiểu về lịch sử, văn hóa truyền thống dân tộc, tìm hiểu về tổ chức Đoàn và phong trào thanh thiếu niên tại Việt Nam.

- Tổ chức các hoạt động kết nối giao thương, đầu tư, hợp tác kinh doanh giữa doanh nhân trẻ kiều bào và doanh nhân trẻ trong nước.

4. Về công tác quốc tế thanh niên trong hệ thống Đoàn, nâng cao năng lực hội nhập quốc tế cho đoàn viên thanh niên

- Thường niên tổ chức tập huấn tăng cường kiến thức, nghiệp vụ công tác quốc tế thanh niên cho cán bộ đoàn các cấp.

- Chỉ đạo các tỉnh thành đoàn, đặc biệt là đoàn thanh niên các tỉnh, thành phố lớn, các tỉnh giáp biên tăng cường các hoạt động, giao lưu hợp tác thanh niên với các nước, các tổ chức quốc tế.

- Tiếp tục triển khai hiệu quả các hoạt động nâng cao năng lực hội nhập quốc tế cho cán bộ đoàn, đoàn viên, thanh niên. Tập trung triển khai các hoạt động trong Đề án nâng cao năng lực tiếng Anh dành cho thanh thiếu niên Việt Nam giai đoạn 2018 - 2022; phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo triển khai một số nội dung trong Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2017-2025; chủ động vận động nguồn lực, phối hợp với các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc tổ chức các hoạt động khác nhằm nâng cao năng lực sử dụng ngoại ngữ cho thanh thiếu niên; Kết nối với các tổ chức đào tạo tiếng Anh, một số Đại sứ quán các nước tại Việt Nam triển khai các hoạt động nâng cao khả năng sử dụng tiếng Anh trong thanh thiếu niên.

5. Về công tác dự án

Chủ động và tăng cường tiếp xúc với các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ, các đối tác nước ngoài, cơ quan đại diện ngoại giao các nước tại Việt

Nam đề xây dựng, thúc đẩy triển khai mới các chương trình, dự án phục vụ cho phong trào thanh thiếu nhi, đặc biệt là các dự án tình nguyện vì cộng đồng, tăng cường năng lực hội nhập cho thanh niên, hỗ trợ thanh niên về nghề nghiệp, việc làm, phát triển cộng đồng, bảo vệ môi trường và phát triển bền vững, đào tạo lãnh đạo trẻ.

Với truyền thống 90 năm hình thành và phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, với sự nỗ lực của cả hệ thống Đoàn, chúng ta tin tưởng rằng, công tác quốc tế thanh niên trong thời gian tới sẽ tiếp tục có nhiều bước phát triển đột phá, góp phần vào sự phát triển của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi cả nước, đóng góp tích cực vào thành công chung trong công tác đối ngoại nhân dân của Đảng và công cuộc đổi mới phát triển đất nước./.

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG QUỐC TẾ THANH NIÊN TẠI CÁC TỈNH, THÀNH KHU VỰC GIÁP BIÊN

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Tây Ninh

Công tác quốc tế thanh niên gắn liền với sự hình thành và phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh:

Trong lịch sử hình thành và phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, ở mỗi giai đoạn khác nhau, công tác quốc tế thanh niên luôn đóng vai trò quan trọng góp phần vào thành công chung của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi cả nước. Ngay từ khi Đoàn TNCS Hồ Chí Minh với tên gọi đầu tiên là Đoàn TNCS Đông Dương được thành lập năm 1931, các hoạt động Quốc tế thanh niên đã được triển khai thông qua việc tham gia làm thành viên của Liên đoàn thanh niên dân chủ thế giới, cử các đoàn đại biểu thanh niên Việt Nam tham gia các diễn đàn thanh niên thế giới nhằm tuyên truyền, vận động thanh niên thế giới ủng hộ cho cuộc chiến đấu giành độc lập dân tộc của nhân dân Việt Nam.

Cùng với sự thành lập và phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, công tác quốc tế thanh niên đã gặt hái được nhiều thành công, góp phần khẳng định và nâng cao uy tín, vị thế của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, của thanh thiếu nhi Việt Nam trên trường quốc tế, giúp quảng bá hình ảnh về đất nước, lịch sử, văn hóa, con người Việt Nam tới thanh thiếu nhi ở khu vực và trên thế giới. Nhiều hoạt động quốc tế thanh niên được Đảng, Nhà nước và nhân dân ghi nhận, đánh giá cao, có sức lan tỏa sâu rộng trong xã hội. Hiện nay Công tác quốc tế thanh niên đã được mở rộng lĩnh vực, địa bàn hợp tác với gần 90 đối tác thường xuyên có hoạt động phối hợp, tổ chức hơn 100 hoạt động đối ngoại thanh niên với sự tham gia của hơn 1,500 đại biểu hàng năm. Một số nội dung nổi bật trong công tác quốc tế thanh niên thời gian qua: đón đoàn đại biểu quy mô lớn 1.000 thanh niên Trung Quốc tham dự Liên hoan thanh niên Việt - Trung tại Việt Nam; triển khai Đề án bồi dưỡng công tác thanh niên cho cán bộ Đoàn TNND Cách mạng Lào và Hội LHTN Campuchia; lần đầu tiên tổ chức Diễn đàn Thanh niên Việt - Nga; triển khai Đề án nâng cao năng lực tiếng Anh cho thanh thiếu niên Việt Nam giai đoạn 2018-2022; thành lập mới nhiều tổ chức Đoàn, Hội thanh niên, sinh viên Việt Nam ngoài nước và nhiều nội dung nổi bật khác.

Nghị quyết Đại hội đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 - 2022 đã xác định *“Mở rộng và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quốc tế thanh niên; nâng cao nhận thức, hỗ trợ trang bị kiến thức, kỹ năng để đoàn viên, thanh niên chủ động, tích cực hội nhập quốc tế”*. Nhiệm vụ trong nhiệm kỳ đề ra phải tăng cường công tác đối ngoại thanh niên và khẳng định *“Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và tuổi trẻ Việt Nam sẵn sàng làm bạn với thanh thiếu nhi và các tổ chức thanh niên trên thế giới, phấn đấu cho hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội”*.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI, Công tác quốc tế thanh niên của Tây Ninh, một trong những tỉnh giáp biên với nước bạn Vương quốc Campuchia đã đạt nhiều kết quả tích cực

Công tác quốc tế thanh niên luôn được Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Tây Ninh xác định là một nhiệm vụ quan trọng và tập trung thực hiện, nhằm góp phần khẳng định và nâng cao uy tín, vị thế của thanh niên Việt Nam trên trường quốc tế, tăng cường mở rộng mặt trận đoàn kết, nâng cao năng lực hội nhập quốc tế cho thanh niên trong tỉnh góp phần phát triển kinh tế - xã hội của đất nước nói chung và của tỉnh nói riêng.

Hàng năm Ban Thường vụ Tỉnh đoàn định hướng, chỉ đạo Đoàn Thanh niên các huyện giáp biên giới có các hoạt động thành lập các đội hình thanh niên cùng với bộ đội biên phòng tham gia tuần tra biên giới, bảo vệ đường biên mốc giới. Qua các hoạt động này, đã khẳng định vai trò xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ toàn tỉnh, góp phần tích cực vào phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh ở địa phương, đơn vị. Cũng chính những hoạt động này đã tạo môi trường để đoàn viên, thanh niên rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Với đặc thù là tỉnh biên giới, là địa bàn có vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng của khu vực Đông Nam bộ và cả nước, có đường biên giới dài hơn 240km tiếp giáp với 3 tỉnh của nước bạn - Vương quốc Campuchia; Tây Ninh được xem là một trong các tỉnh giữ vai trò quan trọng đối với sự phát triển của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, là tỉnh đầu mối và là cửa ngõ giao thông về đường bộ quan trọng phía Tây Nam Việt Nam; có vị trí chiến lược về an ninh quốc phòng của quốc gia; là đầu mối giao thương, trung chuyển hàng hóa và dịch vụ-thương mại-du lịch của các nước tiểu vùng sông Mêkông.

Bên cạnh đó, mối quan hệ họ hàng truyền thống giữa người dân và thanh niên nước bạn với bà con dân tộc Khmer và các dân tộc khác của tỉnh Tây Ninh

cũng như mối quan hệ ngoại giao với các tỉnh của nước bạn luôn được lãnh đạo Tỉnh ủy và UBND tỉnh quan tâm vun đắp lâu dài.

Ban Thường vụ Tỉnh đoàn Tây Ninh luôn xác định rõ trách nhiệm, vai trò của các cấp bộ Đoàn trong thực hiện công tác đối ngoại thanh niên, một phần của công tác đối ngoại nhân dân của tỉnh và các nội dung khác của công tác quốc tế thanh niên. Chính vì vậy, ngay khi bước vào nhiệm kỳ mới, Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đã phối hợp với Ban Thư ký Ủy ban Hội tỉnh chỉ đạo các cấp bộ Đoàn, Hội thực hiện nhiều chương trình, hoạt động nhằm tăng cường các giải pháp trong triển khai công tác quốc tế thanh niên như: Đưa nội dung tuyên truyền, giáo dục về tình hình quốc tế, các vấn đề quốc tế quan trọng khác vào nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng, tăng cường thông tin định hướng về các vấn đề quốc tế cho đoàn viên, hội viên, thanh niên; chỉ đạo các cấp bộ Đoàn, Hội các đơn vị 5 huyện, 20 xã giáp biên tổ chức các hoạt động an sinh xã hội, giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao với thanh niên nước bạn hàng năm như: Khám bệnh phát thuốc miễn phí, tặng quà cho người dân Campuchia có hoàn cảnh khó khăn; tặng giếng nước sạch cho người dân, thăm chúc mừng Tết Chol Chnăm Thmây; giao lưu bóng đá, bóng chuyền với thanh niên nước bạn... Cùng với đó, các cấp bộ Đoàn, Hội thường xuyên tổ chức các hội nghị tập huấn cho cán bộ Đoàn, Hội, đoàn viên, thanh niên trong đó lồng ghép nội dung triển khai chuyên đề về tình hình biển Đông, tình hình phân giới cắm mốc trên địa bàn tỉnh và trên toàn tuyến biên giới Việt Nam, Luật Biên giới quốc gia qua đó thông tin, tuyên truyền để cán bộ, ĐVTN hiểu rõ về tình chủ quyền biên giới, lãnh thổ Việt Nam, từ đó tạo sự đồng thuận, ủng hộ chủ trương, biện pháp của Đảng, Nhà nước trong công tác đối ngoại. Điểm nổi bật trong công tác này là việc Ủy ban Hội tỉnh đã ký kết thành công Bản Ghi nhớ hợp tác với Hội LHTN 03 tỉnh giáp biên của nước bạn gồm: Svay Rieng, Tbong Khmum và Prey Veng. Làm tốt công tác tham mưu cho Tỉnh ủy, UBND tỉnh và tích cực phối hợp với các cơ quan, ban ngành liên quan tổ chức thành công Ngày hội giao lưu các nhà báo trẻ, thanh niên, sinh viên các tỉnh biên giới Việt Nam - Campuchia năm 2019 tại Tây Ninh Nhân kỷ niệm 52 năm ngày thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Campuchia với sự tham gia của trên 200 nhà báo trẻ Việt Nam - Campuchia; Chương trình Tọa đàm, giao lưu giữa sĩ quan trẻ lực lượng vũ trang tỉnh Tây Ninh và sĩ quan trẻ các tiểu khu quân sự 4 tỉnh: Svay Rieng, Prây Veng, Tbong Khmum và Ôt-đô-miên-chây của Quân đội Hoàng gia Campuchia, cử đại biểu tham dự các hoạt động giao lưu trong nước và tại nước bạn,...

Cùng với những hoạt động công tác quốc tế thanh niên do Tỉnh đoàn - Ủy ban Hội tỉnh tổ chức, các cấp bộ Đoàn - Hội của tỉnh nhà cũng đã chú trọng, chủ động kết nối và tổ chức được nhiều hoạt động, chương trình giao lưu thanh niên quốc tế, thu hút sự quan tâm và tham gia tích cực của thanh niên hai nước Việt Nam - Campuchia nói riêng và thanh niên ASEAN nói chung; tiêu biểu là hoạt động lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao giữa hội viên, thanh niên của Ủy ban Hội huyện Tân Châu, Dương Minh Châu, tỉnh Tây Ninh với 40 sinh viên Lào, Campuchia hiện đang học tập tại TP.HCM do Ban Quản lý Ký túc xá sinh viên Lào, Campuchia tại TP.HCM chủ trì tổ chức; là công tác chia sẻ nguồn lực chống Covid 19 của Ủy ban Hội Tân Châu với địa bàn giáp biên; là các giải thể thao Thanh niên huyện Tân Châu và xã Tân Đông giao lưu bóng chuyền với thanh niên 3 xã giáp biên với Vương quốc Campuchia được tổ chức thường niên.

Qua đánh giá chung có thể nhận thấy, công tác quốc tế thanh niên của tỉnh Tây Ninh đã được các cấp bộ Đoàn - Hội triển khai thực hiện theo đúng đường lối, chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước; góp phần mở rộng về địa bàn và đối tác trong các hoạt động giao lưu, trao đổi, chia sẻ, hợp tác với thanh niên của tỉnh và nước bạn. Công tác quốc tế thanh niên của Tây Ninh đã được đổi mới về phương thức; có bước phát triển về chiều sâu, chất lượng được nâng lên, góp phần quan trọng trong việc tăng cường tình hữu nghị và sự ủng hộ, hợp tác của thanh niên, bạn bè quốc tế trong cộng đồng khu vực ASEAN nói riêng và quốc tế nói chung, đóng góp tích cực vào thành công chung của công tác quốc tế thanh niên của cả nước.

Bên cạnh những kết quả đạt được thì công tác quốc tế thanh niên của Tây Ninh còn gặp một số khó khăn, hạn chế như:

Các hoạt động giao lưu chỉ diễn ra vào các thời gian cao điểm nên việc sử dụng, rèn luyện khả năng ngoại ngữ của cán bộ Đoàn, Hội các cấp không được duy trì thường xuyên. Đồng thời, trình độ ngoại ngữ (Tiếng Anh, Tiếng Khmer, tiếng Trung) của phần lớn cán bộ Đoàn, Hội các cấp còn hạn chế.

Nguồn lực hỗ trợ tổ chức các hoạt động kết nối, giao lưu, trao đổi, học tập giữa thanh niên của tỉnh và các tỉnh bạn còn gặp nhiều khó khăn.

Việc kết nối, hợp tác làm ăn, giao thương hàng hóa giữa thanh niên 2 nước chủ yếu mang tính tự phát, chưa có sự định hướng, hỗ trợ cụ thể giữa chính quyền các tỉnh.

Để công tác quốc tế thanh niên của Tây Ninh nói riêng và các tỉnh, thành khu vực giáp biên cả nước nói chung được nâng cao chất lượng, hiệu quả, đóng góp

nhiều hơn nữa trong công tác quốc tế thanh niên cả nước và công tác đối ngoại nhân dân nói chung. Tỉnh đoàn - Hội LHTN Việt Nam Tây Ninh xin đề xuất một số giải pháp, nhiệm vụ trọng tâm trong công tác quốc tế thanh niên thời gian tới như sau:

Một là, cán bộ Đoàn, Hội các địa phương đơn vị khu vực giáp biên phải trang bị một số kỹ năng phục vụ công tác đối ngoại như: tích cực học tập ngoại ngữ, rèn luyện khả năng giao tiếp để nghe, hiểu và trao đổi giao lưu với bạn thông qua việc tham mưu mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng, dạy ngoại ngữ, tiếng nước bạn; Phát động các cuộc thi, hội diễn trong đoàn viên, thanh niên với chủ đề về văn hóa nước bạn: các nghi thức ngoại giao, cách giao tiếp chào hỏi, đi lại, ăn uống, ...; chủ động tham mưu hoặc phối hợp Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch biên tập các ấn phẩm tuyên truyền, giới thiệu về văn hóa hai nước có phụ đề hai thứ tiếng hoặc ba thứ tiếng để tuyên truyền, quảng bá hình ảnh văn hóa địa phương; cập nhật kiến thức, thông tin của nước bạn từ Sổ tay Thanh niên ASEAN 2020.

Hai là, Đoàn, Hội các cấp phải chủ động phối hợp với ngành Ngoại vụ, Bộ đội Biên phòng địa phương và các ngành, đoàn thể khác trong tổ chức các hoạt động quốc tế Thanh niên như Chương trình Ký kết Bản Ghi nhớ hợp tác trong đó nội dung Bản Ghi nhớ phải nêu cụ thể từng hành động vào các mốc thời gian cụ thể để thực hiện, như: dịp tết cổ truyền của nước bạn, Đoàn Thanh niên địa phương tiếp giáp cần có hoạt động thăm hỏi, giao lưu, chúc mừng hoặc đối với dịp Tết cổ truyền của người Việt Nam, Đoàn Thanh niên mời thanh niên nước Bạn tham gia giao lưu văn nghệ, gói bánh,... Thực hiện tốt công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức và bản lĩnh chính trị cho đoàn viên, thanh niên trong quá trình hội nhập. Tiếp tục đổi mới, tăng cường năng lực cho thanh niên tham gia giải quyết các vấn đề toàn cầu.

Ba là, tăng cường quan hệ hữu nghị và hợp tác với thanh niên các nước láng giềng, thông qua việc xác định phương hướng và nội dung hợp tác dài hạn phù hợp với từng đối tác.

Bốn là, phối hợp vinh danh những thanh niên có đóng góp cho công tác đối ngoại nhân dân, tăng cường mối quan hệ hữu nghị của hai địa phương, hai đất nước láng giềng; tổ chức hoạt động thanh niên "Ngày hữu nghị Việt Nam - Campuchia" nhân dịp kỷ niệm sự kiện lớn của hai đất nước.

Năm là, đẩy mạnh và nâng cao chất lượng công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại, làm cho thanh niên các nước ngày càng hiểu đúng và đầy đủ hơn về đất nước, con người Việt Nam, về đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước và sự nghiệp của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Đồng thời, nâng cao nhận thức của thanh niên Việt Nam về chính sách đối ngoại của Việt Nam, về tình hình thế giới và các vấn đề toàn cầu. Xây dựng, củng cố và phát triển các cơ sở Đoàn, Hội ở nước ngoài.

Trên đây là một số ý kiến tham luận của Tỉnh đoàn - Hội LHTN Việt Nam tỉnh Tây Ninh với chủ đề: “Giải pháp tăng cường hoạt động quốc tế thanh niên tại các tỉnh thành khu vực giáp biên”. Hy vọng rằng với những phân tích, đánh giá cùng các giải pháp, nhiệm vụ trọng tâm được đề xuất nêu trên, cùng với sự vào cuộc quyết tâm, trách nhiệm, linh hoạt, sáng tạo của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh các cấp trong toàn quốc, công tác Quốc tế thanh niên của chúng ta sẽ gặt hái được nhiều thành công, gắn kết hiệu quả, có chiều sâu của thanh niên, nhân dân Việt Nam với bạn bè quốc tế, góp phần đóng góp cho sự phát triển của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi, thúc đẩy quảng bá hình ảnh đẹp về đất nước, văn hóa, con người và nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế./.